

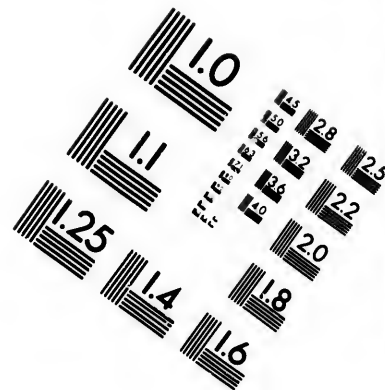
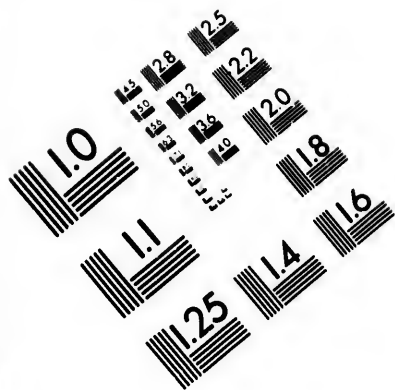
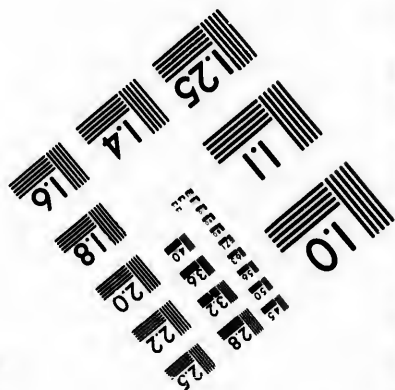
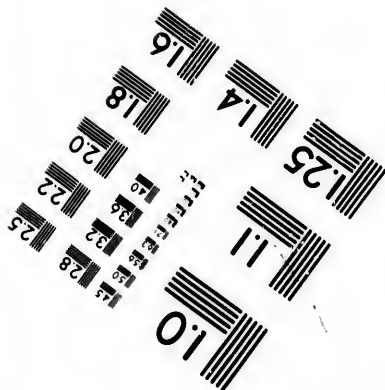
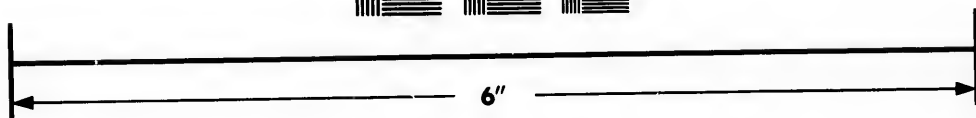
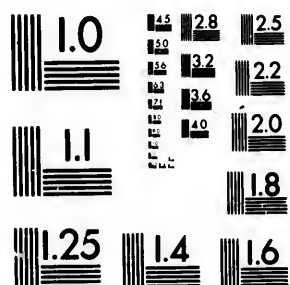

IMAGE EVALUATION TEST TARGET (MT-3)

Photographic
Sciences
Corporation

23 WEST MAIN STREET
WEBSTER, N.Y. 14580
(716) 872-4503

**CIHM/ICMH
Microfiche
Series.**

**CIHM/ICMH
Collection de
microfiches.**

Canadian Institute for Historical Microreproductions / Institut canadien de microreproductions historiques

© 1983

Technical and Bibliographic Notes/Notes techniques et bibliographiques

The Institute has attempted to obtain the best original copy available for filming. Features of this copy which may be bibliographically unique, which may alter any of the images in the reproduction, or which may significantly change the usual method of filming, are checked below.

L'Institut a microfilmé le meilleur exemplaire qu'il lui a été possible de se procurer. Les détails de cet exemplaire qui sont peut-être uniques du point de vue bibliographique, qui peuvent modifier une image reproduite, ou qui peuvent exiger une modification dans la méthode normale de filmage sont indiqués ci-dessous.

- ☐ Coloured covers/
Couverture de couleur
- ☐ Covers damaged/
Couverture endommagée
- ☐ Covers restored and/or laminated/
Couverture restaurée et/ou pelliculée
- ☒ Cover title missing/
Le titre de couverture manque
- ☐ Coloured maps/
Cartes géographiques en couleur
- ☐ Coloured ink (i.e. other than blue or black)/
Encre de couleur (i.e. autre que bleue ou noire)
- ☐ Coloured plates and/or illustrations/
Planches et/ou illustrations en couleur
- ☐ Bound with other material/
Relié avec d'autres documents
- ☐ Tight binding may cause shadows or distortion
along interior margin/
La reliure serrée peut causer de l'ombre ou de la
distortion le long de la marge intérieure
- ☐ Blank leaves added during restoration may
appear within the text. Whenever possible, these
have been omitted from filming/
Il se peut que certaines pages blanches ajoutées
lors d'une restauration apparaissent dans le texte,
mais, lorsque cela était possible, ces pages n'ont
pas été filmées.

- ☐ Coloured pages/
Pages de couleur
- ☐ Pages damaged/
Pages endommagées
- ☐ Pages restored and/or laminated/
Pages restaurées et/ou pelliculées
- ☐ Pages discoloured, stained or foxed/
Pages décolorées, tachetées ou piquées
- ☐ Pages detached/
Pages détachées
- ☐ Showthrough/
Transparence
- ☐ Quality of print varies/
Qualité inégale de l'impression
- ☐ Includes supplementary material/
Comprend du matériel supplémentaire
- ☐ Only edition available/
Seule édition disponible
- ☐ Pages wholly or partially obscured by errata
slips, tissues, etc., have been refilmed to
ensure the best possible image/
Les pages totalement ou partiellement
obscurcies par un feuillet d'errata, une pelure,
etc., ont été filmées à nouveau de façon à
obtenir la meilleure image possible.

- ☒ Additional comments:/
Commentaires supplémentaires:
Pages contain creases

This item is filmed at the reduction ratio checked below/
Ce document est filmé au taux de réduction indiqué ci-dessous.

10X	14X	18X	22X	26X	30X
☐	☐	☐	☒	☐	☐
12X	16X	20X	24X	28X	32X

The copy filmed here has been reproduced thanks to the generosity of:

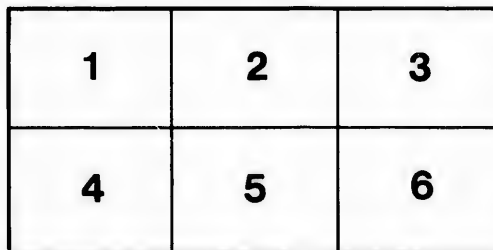
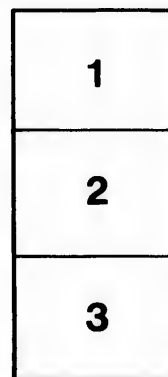
Library of Congress
Photoduplication Service

The images appearing here are the best quality possible considering the condition and legibility of the original copy and in keeping with the filming contract specifications.

Original copies in printed paper covers are filmed beginning with the front cover and ending on the last page with a printed or illustrated impression, or the back cover when appropriate. All other original copies are filmed beginning on the first page with a printed or illustrated impression, and ending on the last page with a printed or illustrated impression.

The last recorded frame on each microfiche shall contain the symbol ➡ (meaning "CONTINUED"), or the symbol ▼ (meaning "END"), whichever applies.

Maps, plates, charts, etc., may be filmed at different reduction ratios. Those too large to be entirely included in one exposure are filmed beginning in the upper left hand corner, left to right and top to bottom, as many frames as required. The following diagrams illustrate the method:

L'exemplaire filmé fut reproduit grâce à la générosité de:

Library of Congress
Photoduplication Service

Les images suivantes ont été reproduites avec le plus grand soin, compte tenu de la condition et de la netteté de l'exemplaire filmé, et en conformité avec les conditions du contrat de filmage.

Les exemplaires originaux dont la couverture en papier est imprimée sont filmés en commençant par le premier plat et en terminant soit par la dernière page qui comporte une empreinte d'impression ou d'illustration, soit par le second plat, selon le cas. Tous les autres exemplaires originaux sont filmés en commençant par la première page qui comporte une empreinte d'impression ou d'illustration et en terminant par la dernière page qui comporte une telle empreinte.

Un des symboles suivants apparaîtra sur la dernière image de chaque microfiche, selon le cas: le symbole ➡ signifie "A SUIVRE", le symbole ▼ signifie "FIN".

Les cartes, planches, tableaux, etc., peuvent être filmés à des taux de réduction différents. Lorsque le document est trop grand pour être reproduit en un seul cliché, il est filmé à partir de l'angle supérieur gauche, de gauche à droite, et de haut en bas, en prenant le nombre d'images nécessaire. Les diagrammes suivants illustrent la méthode.

1

N

NIEUWE REIZE
IN DE
VEREENIGDE STAATEN
VAN
NOORD-AMERIKA,

283

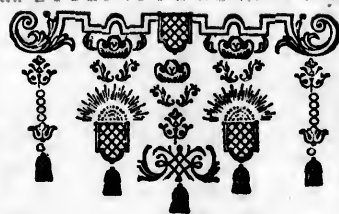
13

DOOR

J. P. BRISSOT^{de} (WARVILLE),

*Uit het Fransch vertaald, en met enige ophel-
deringen en bijvoegselen vermeerderd.*

DERDE DEEL.

TE AMSTERDAM bij
MARTINUS DE BRUIJN,

In de Warmoesstraat, het zesde Huis van de Vlschsteeg,
Noordzijde.

E 164
P. 291
Office

B 430

„ Le passé assure l'alliance de la France avec les
Etats-Unis, l'avenir ne fait qu'aggrandir la perspec-
tive, & l'on verra se multiplier ces rapports qu'un
commerce indépendant & avantageux doit produire,
en raison de ce qu'il est mieux connu”.

Disc. de M. DE LA FAYETTE au Congrès.

VOORREDE

VAN DEN

OVERZETTER.

Daar ik vóór het eerste Deel van dit Werk; in een kort Voorbericht, reeds verslag van mijne Vertaaling gedaan heb, schijnt het thans teeenemaal overtollig te zijn andermaal eene Voorrede vóór dit derde Deel te schrijven. Ik zou daar toe ook niet overgegaan zijn, zo waarheidsliefde mij niet gedrongen hadt de verkeerde indrukken, zo veel mogelijk, weg te nemen, welke de Brief eens Duitschers uit New-York, in Noord-Amerika (zie het voorgaande II. DEEL. Bladz. 323), dien wij uit de verkorte Hoogduitsche Overzetting deezes Werks van T. F. EHLMANN hebben overgenomen, op sommige Leezers dezer nieuwe Reize zouden kunnen maaken.

De onwaarheden en lasteringen, welke in dien Brief tegen de vrije Amerikaanen op de baan gebracht worden, zijn zoo in 't oog loopende, zoo tastbaar voor denkende Leezers, dat wij der moeite van deezze wedertegging hadden kunnen spaaren; zo wij niet vreesden, dat minder doorzichtige Leezers daar door de waarheden, raakende het vrije Amerika, in dit Werk voorgedragen; zo niet in twijfel trekken, ten minsten eenigzins mistrouwen zouden.

De onderrichtingen, mij door een kundige hand medege-deeld, die, door eene veelvuldige briefwisseling met Ingezeeten van het vrije Amerika, in staat is over den toestand van dat Land grondig te kunnen oordeelen, hebben mij in de gelegenheid gesteld, om den gemelden Brief naar waarheid te kunnen beoordeelen.

De hoofdzakelijke stellingen van dien Brief zijn twaalf in getal; welke ik nu achtereenvolgens ieder bijzonder zal onderzoeken.

1. Dat Boer en Koopman aldaar in hun Element leven, en anderen 'er niet deugen.

De Schrijver, die zijnen Brief uit New-York dagteekent, bezigt bij deezze gelegenheid het woordje hier; dus blijft het een raadsel, of hij hier van de Verenigde Staaten in 't algemeen, of wel bijzonder van den Staat van New-York spreekt. Daar de welvaarts in alle die Staaten nog zeer onderscheiden is, om deezze afserfje op allen te kunnen toepas-

fen, zal hij zekerlijk het laatste bedoeld hebben, en dan is hier de vraag, welke lieden in den Staat van New-York niet deugen? Koophandel en Landbouw zijn de zenuwen eener welbestierde Republiek, en deelen eenen bestendigen welvaart genietende, worden duizenden daar door aan de kost geholpen, terwijl de zulken, die zich aan luiheid overgeeven, of een wellustig leven trachten te leiden, alleen diegenen zijn, welke in den Staat van New-York, en in geheel Amerika, niet deugen.

2. Dat veel Geld zich in het Duitsche Rijk veel aange-naamer laat verteeren.

Hier zou de vraag zijn, wat de Schrijver door aangenaam verstaat. Zo hij dat aangename meent te vinden in het ruim genot van weelde, wellust, en allerhande buitenspoorigheid, die op veele plaatsen in Duitschland de hoofdneiging der Grooten uitmaaken, dan heeft hij zekerlijk gelijk. Doch het is tevens waar, dat dit aangename met Republikeinsche zeden in 't geheel niet broekt.

3. Dat de Landbouw, wegens de luiheid en schaarsheid der Dienstboden, niet veel opbrengt, enz.

Hier op kunnen wij niet beter antwoorden, dan met de eigene woorden van den Heer J. MORSE, een gebooren Amerikaan, die den tegenwoordigen staat van zijn Land met de grootste onpartijdigheid beschrijft. Zijne woorden zijn deez: „Het getal der personen, die tot den Landbouw gebruikt worden, beloopt ten minste negen van de tien deelen der bewoners van de Verëentigde Staaten. Hier uit volgt, dat zij het lichaam der Landnagte uitmaaken, die het holwerk der Natie is. De waarde des eigendoms, tot den Landbouw behorende, is etliکه maalen grooter dan de eigendom, die op eenige andere wijze wordt gebruikt. Het ontginnen van woest land, de smaldeeling der landhoeven, en de ontelbaare verbeteringen in den akkerbouw, doen jaarlijks de uitsleekendheid van het belang des Landbouws grooter worden. De hulpmiddelen, die wij daar van ontleenen, zijn, ten allen tijde, zeker en onvermijdelijk noodzaaklijk. Daarenboven bevordert het landleven de gezondheid, door deszelfs werkzaamheid, en de goede Zeden, door de landzaaten te rug te houden van de kwistingen en ondeugden van volkrijke Steden. Om kort te gaan, de Landbouw is de bron van onzen Koophandel, en de moeder onzer Fabrieken.” (Tegenwoordige staat der Verëenigde Staaten van Amerika, EERSTE STUK, bladz. 118).

4. Dat de Landlieden ruw, afkeerig van goede buurschap, baatzuchtig en wantrouwend zijn, enz.

De zodanige vindt men in alle Landen, en onder alle Classen van menschen; doch dat deze schildering op de Land-

Landleden in de Verëenigde Staaten in 't algemeen toepasselijk zou zijn, is onwaarachtig.

5. Dat men in de Verëenigde Staaten de vrijheid in volle maat kan genieten, doch ook veel kwaad, 't welk door dien Duitscher als een gevolg der Vrijheid wordt aangemerkt.

Geen Land van Vrijheid is 'er, waar in niet tevens kwaad gevonden wordt: doch het kwaad is een gevolg van eene losbandige en toemeloze vrijheid, en zodanig is de Amerikaan'sche Vrijheid niet.

6. Dat in de Verëenigde Staaten een Knecht zich voor geen langeren tijd dan 4 Weeken verbindt.

Hier is de Duitscher het spoor geheel mis. De 4 Weeken, daar hij van spreekt, zullen 4 Jaaren moeten zijn. Zie dit Werk I. DEEL, bladz. 291.

7. Dat de Dienstboden in de Verëenigde Staaten zich verbeelden hunnen Heer gelijk te zijn. Dat een eenige sla iemand duur te staan zou komen.

Als mensch is de Heer niets boven zijne Dienstboden verheven. De Dienstboden zijn in niets anders aan hunnen Heer ondergeschikt, als in hetgeen den dienst betreft, waar voor zij zich vrijwillig verbonden hebben. Dat een Heer zijne Dienstboden niet mag slaan, of op eenigerlei wijze mishandelen, zo als, om naar het gezegde van den Duitscher te oordeelen, in Duitschland ongeslacht schijnt toegelaten te worden; is iets dat op goddelijke en menschlijke wetten gegrond is, en uit de zo even gemelde natuurlijke gelijkheid voortvloekt.

8. Dat de Jagt in de Verëenigde Staaten niet veel te be-
duiden heeft.

Zo veel te beter. Wenschlijk ware het, dat men van andere Landen het zelfde kon zeggen; de Landman zou dan de vruchten des Lands, die hem eenen zweetenden arbeid gekost hebben, niet door het Wild zien vernielen, en zulks eeniglijk om sommige Grootten van het vermaak der Jagt niet te berooven.

9. Dat de Koophandel in de Verëenigde Staaten reeds geheel uitgeput is, zo dat men zeer bezwaarlijk daar mede kan voortkomen.

Hier spreekt de Duitscher volmaakt tegen het geen hij in zijn eerste bezwaar beweerd heeft, naamlijk dat de Koopman in de Verëenigde Staaten in zijn Element leeft. Dus acht ik het onnoodig hier over eenige aanmerking te maaken.

10. Dat van het groot getal Kooplieden veelen in hunnen Handel achter uit gaan.

Het vorige wederlegd zijnde, vervalt dit van zelfs.

11. Dat iemand, die in Duitschland een bestaan heeft, al-
daar gelukkiger dan in de Verëenigde Staaten leeft.

Hier

VI VOORREDE VAN DEN OVERZETTER.

Hier behoorde men te weten, wat de Duitſcher door geluk verſtaat. Zo hij daar mede bedoelt hetgeen ik reeds bij de beantwoording van zijn tweede bezwaar voorgedragen heb; dan ſtrekt het den vrije Amerikanen tot eenen zegen, van dat Duitſch geluk beroofd te zijn. Een eenig voorbeeld uit dit Werk zal genoeg zijn, om te doen zien, dat ik hier in niet geheel en al miſtaste.

BRISOT van de goede orde, welke in Philadelphia heerscht, spreekende, drukt zich onder anderen aldus uit: „men ziet hier geen zotten met loſſen toom door de ſtraaten galoppeeren”. I. DEEL, bladz. 283. Wat weldenkend mensch, die orde en rust lief heeft, zal hier in niet met den Heer BRISOT overëenſtemmen, en zulke loſbollen als zotten aanzien? — De Profeſſor J. R. Forſter is nogthans in zijne verkorte Hoogduiſche Vertaaling van een ander gevoelen, lezende men, bij gelegenheid der gemelde uitdrukking, aldaar op bladz. 114 de volgende noot:

„Dat de Heer Brisot lieden, die in de ſtraaten eener Stad galoppeeren, met den tiſtel van Zotten verſiert, moet men als eene uitvaarting van de nieuw verworvene Vrijheid zijner Natie aanzien. Ik zou hem raaden, het ten minſten niet op Duiſche Univerſiteiten te doen, zo hem anders zijne venſterglazen of zijn rug lief waren; want de jonge Heeren, die aldaar wijsheid verzamelen, konden hem ligt op de eene of andere wijze hun misnoegen over zijne vrijmoedigheid betuigen.”

De denkende Lezer kan uit dit ſtaaltje zien, wat Duiſche zeden zijn; en zal dus over het gezegde des Duiſchers niet verwonderd zijn, dat naamlijk iemand, die in Duiſchland een beſtaan heeft, aldaar gelukkiger dan in de Verenigde Staaten leeft.

12. Dat Amerika goed is voor hun, welke niets meer te verliezen hebben.

Die niets meer te verliezen hebben zijn, mijns oordeels, de zulken, die, van alles ontbloot, in de utterſte armoede gedompeld zijn; en hoe kan Amerika, waar men geene bedelaarij gedooft, voor zulke lieden goed zijn? — Moet men niet het tegendeel uit de eigene woorden van dien Duiſcher, die ons de Verenigde Staaten met zulke haatelijke koleuren afſchildert, beſluiten?

Ik meen hier mede genoeg gezegd te hebben, om de ongegrondheid en het haatelijke der berichten van dien Duiſcher aan te toonen; latende voorts den Lezer de vrijheid hier over zodanig te denken, als, zijns oordeels, beſt met de waarheid overëenkomſtig bevonden zal worden.

KORTE INHOUD

VAN HET

D E R D E

D E E L.

INLEIDING. Bladz. 1.

Waar in getoond wordt, dat terwijl de Engelschen eene meenigte ouderichtingen over de Handelsverbindtenissen, welke tusschen Europa en de Verëenigde Staaten kunnen plaats grijpen, te samen verëenigen, Frankrijk, die zo veel belang heeft om zodanige verbandtenissen te vestigen, alsnog slechts weinige kundigheid en ijver voor dien Handel aan den dag legt. 8.

Oorzaaken van die onverschilligheid, Bladz. 9. De belemmering der vrijheid van de Drukpers, wegens Staatkundige onderzoekingen, is één der voornaamsten, 13. — Onmeetelijke hinderpaalen aan het verbod der boeken gehecht, 14. — Staatkundige voordeelen, welke uit de vrijheid der Drukpers zouden ontstaan, 16. — Geen gunstiger oogenblik om dezelve te eischen, en het herstel van allerhande misbruiken te veroorzaaken, dan de tegenwoordige omstandigheid, 21. Overweegingen over de bronnen, waar uit de stukken geput zijn, 23; over den algemeenen geest van dit Werk, *ibid.*, over één der Schrijvers, 24, over de schikking der denkbeelden, enz. 27.

EERSTE HOOFDSTUK. *Over den buitenlandschen Koophandel, de omstandigheden die hem voorbereiden, en de middelen die hem aan eene Natie kunnen verzekeren.* Bladz. 31. Algemeene grondstellingen over den buitenlandschen Koophandel, *ibid.* — De directe Handel is

boven den indirecten te kiezen, 32. — Hij bezorgt alles beter koop, 33. — De beste koop is de groote grondslag van den buitenlandschen Handel, *ibid.* — Omstandigheden, welken eene Natie in staat stellen om tot laager prijs te verkoopen, 34. — Omstandigheden welke twee Natien beweegen, om zich door de overeenkomsten des Handels te verbinden, 40. — *De kracht der dingen* moet alles bestieren, 41. — Wat de natuur of kracht der dingen is, Bladz. 41.

TWEEDE HOOFDSTUK. *Van den buitenlandschen Koophandel, in zijne middelen van ruiling en in zijne Balans beschouwd.* 42.

- Onderzoek van hetgeen men door balans des Handels tusschen twee Natien verstaan moet, 43. Men bewijst
- 1°. Dat die balans des Handels niets anders dan een woord zonder betekenis is, *ibid.*; dat het Saldo, in goud betaald, geenszins het bewijs is van eenen nadeeligen Handel voor hem die dat Saldo betaalt, noch van eenen voordeeligen Handel voor hem die het ontfangt, 44.
 - 2°. Dat de Tafelen van die Balans des Handels geen geloof verdienen, en dat de aanwas des Handels op geene andere wijze begroot kan worden, als door den aanwas der Volksmèenigte, 51.
 - 3°. Dat het onmogelijk is de hoeveelheid der Geldspecten, welke in een Land voor handen zijn, te bepalen, en dat alle de berekeningen, welke hier van in 't licht zijn gegeven, op onzekere en gebrekkijke grondslagen steunen, om dat het onmogelijk is alle haare beginselen te verzamelen, 54.
 - 4°. Dat de metaalen den waaren rijkdom niet zijn, *ibid.*
 - 5°. Dat het, wanneer men dezelve als werkers van ruiling beschouwt, zeer voordeelig zou zijn, in den binnenlandschen Handel de Papiermunt daar voor in plaats te stellen; en onbeschroomd de metaalen te gebruiken tot de voorwerpen, waar toe men dat papier niet kan te pas brengen, naamlijk tot den buitenlandschen Koophandel, 58.

KORTE INHOUD.

Uit die Bewijzen volgt eindelijk, dat de Koophandel tus-
schen twee Natien, zonder het behulp der Geldspecien,
geopend kan worden; dat nogthans eene Natie dies te
meer tegen buitenlandsche Producten te verruilen zal heb-
ben, naar maate zij een grooter getal dier Etablisfemen-
ten van vertrouwen bij zich heeft, welke de plaats der
Geldspecien met voordeel vervullen, . . . Bladz. 65.

DERDE HOOFDSTUK. Toepassing der algemeene, hier
voor gelegde, grondstellingen op den wederzijdschen
Koophandel van Frankrijk en de Verëenigde Staaten.

*Dat Frankrijk alle middelen heeft, welke eenen grooten Koop-
handel te wege brengen, en hem dien in de Verëenigde
Staaten moeten verzekeren; dat zijne Producten hen te
pas komen, en dat de inwendige omstandigheden, waar
in hij zich bevindt, hem noodzaaken zich aan dien
Handel over te geeven,* . . . 66.

Onderzoek over de Aardrijkskundige en natuurlijke ligging
van Frankrijk, zijne Producten, zijne nijverheid, enz. 66.

Onderzoek der tegenwerping, die in het gezegde bestaat,
dat het beter ware zich met het inwendige van Frankrijk
bezigt te houden, dan hem eenen grooten buitenlandschen
Handel te openen, 68.

Men bewijst, dat de buitenlandsche Handel zeer spoedig de
inwendige verbetering zal te wege brengen, en dat Frank-
rijk in zijnen toestand zeer groote afleveringen naar buiten
noodig heeft, 69.

Wezenlijk onderscheid, dat in dat opzicht behoort gemaakt
te worden, tuschen een nieuw en een gecivilliseerd Volk,
dat talrijke Manufacturen heeft, 71.

Men doet zien, dat de buitenlandsche Koophandel hen voed-
sel verschaft en ondersteunt, 73.

Overweegingen over de minderheid der Fransche Manufactu-
ren in zekere artikelen, ten aanzien der Engelsche Fabri-
ken, 74. — Oorzaaken daar van ontvouwd, 75. —
Hulpmiddel in den buitenlandschen Handel, 77.

VIERDE HOOFDSTUK. *Dat de Verëenigde Staaten, door
hunne behoeftens en de omstandigheden waar in zij zich*
be-

KORTE INHOUD.

bevinden, genoodzaakt worden zich aan den buitenland-
schen Koophandel over te geven, Bladz. 78.

Dat de Schrijvers, welke over deeze stoffe gehandeld heb-
ben, dezelve slegts op eene afgetrockene wijze hebben
beschouwd, 79. — Dat men dezelve naar den staat der
dingen moet onderzoeken, 80.

En dat, naar dien staat, de vrije Amerikanen genoodzaakt
zijn, zich aan den buitenlandfchen Handel over te gee-
ven, *ibid.*

Om zulks te betoogen, bewijst men, dat de vrije Ame-
rikaanen behoefkens van noodzaakelijkheid, van gemak,
en zelfs sommige van pracht hebben; behoefkens van
welken zij niet afzien, noch die zij zelven niet vervul-
len kunnen, 83.

Men bewijst, dat zij, als geen Manufacturen hebbende,
genoodzaakt zijn hunnen toevlugt tot de Europeaansche
Manufacturen te neemen, 88; dat zij nog in lang geen
Reederijen kunnen oprichten, om dat zij zeer weinig
handen hebben, en de Landbouw alle hunne zorgen
noodig heeft, 88.

Men bewijst, dat zij, onder de natuurlijke, staatkundige
en zedelijke betrekkingen, moeten volharden, om zich
bij uitsluiting aan den Landbouw over te geven, en
zelfs van de vervoering hunner Producten naar Europa
moeten afzien, 96.

Men bewijst, dat zulks het eenig middel is, om hunne
Republikeinsche zeden te behouden, en den voortgang
der pracht tegen te gaan, 100.

Eindelijk bewijst men, dat zij, zich aan den Landbouw
overgeevende, en de Manufacturen latende vaaren, de
schaarsheid der Geldspecien minder bespeuren, en het
middel vinden zullen om dezelve te vervullen, en eenen
zeer voordeeligen buitenlandfchen Handel van ruiling te
doen, *ibid.*

Deeze verschillende stukken grondig vastgesteld zijnde, is
het oogmerk te doen zien, dat van alle de Natien van
Europa de Franfche Natie die geene is, met welke het
de

KORTE INHOUD.

xi

de Verëenigde Staaten best voegt zich door den Koophandel te verbinden; dat zij behoefkens en Producten hebben, die met malkander overëenkomen, 103. Deeze waarheid wordt in het volgende Hoofdstuk nader verklaard, door den Leezer voor oogen te stellen de dubbelde Lijst van den wederzijdschen in- en uitvoer, welke tusschen Frankrijk en de Verëenigde Staaten te doen is.

VIJFDE HOOFDSTUK. *Lijst van den invoer, uit Frankrijk in de Verëenigde Staaten te doen; of Lijst van de behoefkens der Verëenigde Staaten, en van de Producten van Frankrijk, die met dezelve overëenkomen*, Bladz. 104.

EERSTE AFDEELING. *Van de Wijnen*, 105.

Drie vragen worden daar bij onderzocht:

10. Voegt het aan het vrije Amerika den Wijngaard te planten, en Wijn te maaken?

Men beweert het ontkennende, en bewijst, dat de Wijngaard een ongemaklijk en weinig voordeelig eigendom is; dat de Wijn, tot eenen te laagen prijs, een gevaarlijk Product zou zijn in Republieken, waar van de zeden den grondslag zijn, enz. en dat het beter is dien van buiten te laten komen, 110.

20. Moet het vrije Amerika, van deeze planting afzende, niet de Fransche Wijnen den voorrang geeven?

Dat deeze vraag geen zwaarigheid insluit; dat de Fransche Wijnen, zonder tegenspraak, de gezondste en aangenaamste zijn, 112.

30. Welke middelen moeten de Franschen aanwenden, om dien voorrang te verkrijgen en te behouden?

Door den Wijnbouw te verbeteren, het maaken van den Wijn tot grooter volkomenheid te brengen, Etablissementen te vestigen, welke zijne inkomsten minder een vergund recht zouden maaken. Verschillende middelen dien aangaande voorgesteld, 115.

TWEDE AFDEELING. *Brandewijnen*, 121.

Over de zedelijke en staatkundige hinderpaal van den laagen prijs der Brandewijnen, *ibid.*

Van de overtreffelijkheid der Fransche Brandewijnen, *ibid.*

ven die van andere Landen, en zelfs boven de Rum, Bladz. 121.
Hoe gemaklijk het is de eersten boven alle andere den voor-
rang in de Verëenigde Staaten te verzekeren, . . . 125.
Onderzoek der vraag: of het belang der Fransche Regeëring
toelaat de stooking der Brandewijnen te begunstigen, *ibid.*
Redenen welke die stooking moeren doen verbieden, 126.
Zij vernielt veele brandstoffen, en de brandstof wordt
schaars, *ibid.*
De uitvoer des Brandewijns brengt bijna niets, en die van
den Wijn veel in 's Lands Schatkist, *ibid.*
De uitvoer des Brandewijns is voor de slijting der Fransche
Wijnen buiten 's Lands nadeelig; deeze Brandewijn strekt
tot eenen grondslag van de aldaar nagemaakte Wijnen, *ibid.*
De stooking der Brandewijnen is voor den eigenaar des
Wijngaards slechts eene uiterste toevlugt, die hem in 't
verderf stort, 128.
Uit dit onderzoek volgt, dat men den uitvoer der Wijnen
moet aanmoedigen, en dien der Brandewijnen tegen-
gaan, 129.
DERDE AFDEELING. *Olijën, Olijven, drooge Vruch-*
ten, enz.
Arikelen van een zeker en voordeelig vertier, voor Frank-
rijk, in de Verëenigde Staaten, *ibid.*
VIERDE AFDEELING. *Lakens,* 130.
De Volken, door eene vrije Constitutie bestierd, moeten
dezelfen voor alle andere stoffen kiezen, *ibid.*
Hunne onderscheidene hoedanigheden komen meer met de
verschillende klimaaten der Verëenigde Staaten over-
ëen, 131.
De Lakenweeverij, tot het getal der gemengde Fabriecken
behoorende, voegt geenszins voor de vrije Amerikanen
in hunnen tegenwoordigen toestand, *ibid.*
Hunne Fabriecken moeten zich tot ruwe stoffen bepalen,
. 132.
Wegens de sijne Lakens moeten zij hunnen toevlugt tot Eu-
ropa neemen, *ibid.*
Dat

- Dat Frankrijk zich in den rang der Natien kan stellen, welke het vrije Amerika Lakens trachten te leveren, Bladz. 133.
- De eerste proeven in die soort door dezelve gedaan, moeten, om dat zij misnoegen verwekt hebben, de Fabri-keurs den moed niet beneemen; *ibid.*
- Oorzaaken van de minächting dier Lakens, *ibid.* Dat die minächting van geen duur kan zijn, om dat de Franschen sehoone Lakens maaken, en het verwen beter dan eenig ander Volk verstaan, 135.
- Onderzoek der oorzaaken, waarom de Fransche Lakens met nadeel tegen de Engelsche kampen, 136.
- Dit nadeel komt geenszins uit de mindere deugdzaamheid der Fransche Lakens voort, maar uit het gebrek der Fransche Wolle en haaren hoogen prijs, terwijl de Wol in Engeland overvloedig en beter koop is, 137.
- Oorzaak van dat verschil in den prijs, *ibid.*
- Dat, vermits de duurte der Fransche Wolle met de schaarsheid der Schaapen veroonden is, men dezelve kan doen verdwijnen, door zich met de vermeenigvuldiging deezer laatste onledig te houden, 146.
- Oorzaaken welke zich tegen deeze vermeenigvuldiging aan- kanten, *ibid.*
- Middelen om dezelve aan te moedigen, 147.
- Tot zo lang dat men dit oogmerk bereikt hebbe, moet men de toelaating der Amerikaansche Wol aanmoedigen, *ibid.*
- VIJFDE AFDEELING. *Lijnwaaten*, 148.
- Men onderscheidt twee soorten van Lijnwaaten. — Bevat- tende de eerste het eigenlijk zo genaamde Linnen, waar van men Slaaplakens, enz. maakt, *ibid.*
- Aangezien de maaking van die Lijnwaaten eenvoudig is, en zich met den Landbouw kan verëenigen, hebben de vrije Amerikanen reden om dezelve te onderneemen, 151.
- Alleenlijk wegens zekere zeer sijne Lijnwaaten zullen zij kunnen toevlugt tot de Europeanen neemen, 153.
- De tweede soort van Lijnwaaten bevat alle geweeven Stof- fen, van Garenen van onderscheidene koleuren gemaakt, als

Dat

- als de geschliffende en geperde Lijnwaaten, de Neusdoeken, de Neteldoeken, enz. Bladz. 153.
- De vervaardiging van het grootste gedeelte dezer Lijnwaaten, eenen te grooten toefel vorderende, komt Europa toe, 154.
- De Engelschen, welke Werktuigen verzonnen hebben, waar door de bewerking eenvoudiger, en het Lijnwaat schooner en beterkoop wordt, zullen den voorrang kunnen verkrijgen, *ibid.*
- Frankrijk zou hunnen mededingen kunnen worden, als het aan zijne natuurlijke krachten overgelaten, en doot geen hinderpaal belemmerd wordt, *ibid.*
- Onderzoek van het Besluit, in 1785 genomen, om die reederij der Lijnwaaten te begunstigen, en de buitenslandsche Reeders in Frankrijk te lokken. Redenen welke hen daar van moeten te rug houden, 155.
- ZESDE AFDEELING. *Zijde Stoffen, Linten, Zijde Kousen, Galonnen, enz.* 161.
- Artikelen voor welkers levering Frankrijk den voorrang in de Vereenigde Staaten zal verkrijgen, 162.
- Zijne handwerken zijn talrijk; zijne Zijde Stoffen schoon en minder duur dan elders, *ibid.*
- De Zijde-Reederijen voegen de Vereenigde Staaten niet. Redenen welke hen voor altoos daar van afkeerig moeten maaken, 164.
- Redenen welke hen derzelver Consumptie moeten afraaden, 166. Als zij dezelve tot hunnent laten komen, moet het om geen andere reden zijn, als om Spaansch Amerika, daar van te voorzien, 167.
- ZEVENDE AFDEELING. *Hoeden.* 168.
- De Fabriek derzelven komt Europa toe, en Frankrijk moet in de levering van dit Artikel den voorrang hebben, 169.
- AGTSTE AFDEELING. *Leer, Schoenen, Laarzen, Zaddels, enz.* 170.
- De Engelschen hebben in alle deeze soorten van industrie eene groote overtreffelijkheid boven de Franschen, *ibid.*
- Voornaamste oorzaken van die overtreffelijkheid. De waare geest

vaaten, de Neus-
Bladz. 153.
te deezer Lijnwa-
de, komt Europa
154.
nen hebben, waar
Lijnwaat schoo-
voorrang kunnen
ibid.
worden, als het
gelaaten, en doot
ibid.
genomen, om die
n, en de bulten-
n. Redenen welke
155.
inten, *Zijde Kous-*
161.
k den voorrang in
162.
Stoffen schoon en
ibid.
nigde Staaten niet.
van afkeerig moe-
164.
ptie moeten afraa-
ment laten komen,
n, als om Spaansch
167.
168.
, en Frankrijk moe-
vorrang hebben, 169.
nen, *Laarzen, Za-*
170.
soorten van industrie
de Franschen, *ibid.*
ffelijkheid. De waare
geest

geest des Koophandels heerscht in Engeland, de Koop-
man acht zich daar met zijn beroep geëerd, wijdt groote
Fondsen daar aan toe, en laat dezelve daar in blijven,
ibid. Voorts zijn 'er geene kluisters op de Looijerijen,
171. Het tegendeel heeft in Frankrijk plaats gehad. De
Handel daar in minächtig geraakt zijnde, worden 'er
weinig Fondsen ingelegd, men neemt dezelve spoedig
weder daar uit. Het Leër is met Rechten overladen,
de Looijer heeft weinig of geen winst. Rechten en
kluisters, welke afgeschafte moeten worden, als men de
Fransche Looijerijen wil aanmoedigen, Bladz. 172.
NEGENDÉ AFDEELING. *Glaswerken,* . . . 174.
De Fransche Regeering moet zich haasten, om den onder-
gang van haare Glaswerken te bevorderen. De ffeesten
alleen zouden een artikel van uitvoer kunnen maaken;
maar de Glashuizen zijn te nadeelig, vernielen de bos-
schen, die maar al te veel uitgeroeld worden, *ibid.* Het
is beter den vrije Amerikanen aan te moedigen, om
Glashuizen op te richten. Zij zullen een dubbeld voor-
deel daar bij hebben. . . . 175.
TIENDÉ AFDEELING. *Ijzer en Staal,* . . . 176.
Men moet, om dezelfde reden, de Fransche Smeederijen
affchaffen. De Amerikanen moeten eens Ijzer aan Eu-
ropa leveren. Middelerwijl kan Frankrijk, over dat
Artikel, met het Noorden niet in concurrentie komen.—
Zijn belang moet hem beweegen, om het van buiten
's Lands te laten komen. . . . 182.
ELFDE AFDEELING. *Juwelen, Goud- en Zilverwerk,*
Horologien, enz. . . . 185.
Als de Verëenigde Staaten de natuur der dingen volgen,
moeten zij alles wat tot de kleinoodiën behoort versta-
den, . . . *ibid.*
Aangaande het gemaakt Zilverwerk, zal het koper Vaatwerk,
met zilver opgelegd, aldaar den voorrang boven het
Zilver Vaatwerk hebben, en vermits het opgelegd Vaat-
werk der Engelschen onëindig voortreffelijker dan dat
der Franschen is, zal het ook meer gezocht worden. 186.
Oor-

Oorzaaken der mindere voortreffelijkheid van het Fransch
opgelegd Vaatwerk, Bladz. 187.

Aangaande den Handel der Uurwerken zijn de Horologien
een voorwerp van noodzaakelijkheid voor de vrije Ame-
rikaanen; doch om hun die te leveren, moet men de-
zelfde goed en goedkoop maaken. Frankrijk kan op
dien Handel aanspraak maaken. Middelen welke hij
moet gebruiken: 188.

TWAALFDE AFDEELING: *Onderscheidene en geschilderde*
Papieren. 189.

De Fransche Papiermaakerijen leveren beter Papier dan alle
anderen. *ibid.*

Zij zullen het, in concurrentie met andere Natien, den
vrije Amerikaanen leveren. 191.

Het Papier is een Artikel van Handel, welks Product de
Consumptie niet kan te boven gaan, en dat men overal
moet aanmoedigen. 192.

De Consumptie van hetzelfde, zal in het vrije Amerika zeer
groot worden. Maar zij zal alleen daar nog in lang
niet toereikende kunnen zijn. 193.

DEERTIENDE AFDEELING. *Boekdrukkerij.* 194.

Naardien het handenwerk in de Verëenigde Staaten duur
is, kunnen de Boekdrukkerijen zich aldaar niet vermeer-
nigvuldigen; die, welken 'er reeds zijn, kunnen niets
anders dan Couranten, en weinige Boeken leveren, *ibid.*

Het is de zaak van Europa deeze laatste te leveren.
Frankrijk wordt, door den laagten prijs van zijn han-
denwerk, opgeroepen, om voor de Verëenigde Staaten
te drukken. 195.

VEERTIENDE AFDEELING. *Zout.* 197.

Een gewichtig Artikel, en van de eerste noodwendigheid
voor de Verëenigde Staaten. Zij zullen nog lang ver-
plicht zijn het uit Europa te haalen. Het Fransche, als
zouter zijnde, zal den voorrang verkrijgen; Frankrijk
kan het goedkoop leveren, als de Regeering de kluis-
ters, welke den invoer van het Zout belemmeren, wil
wegneemen, 198.

van het Fransch
Bladz. 187.
In de Horologien
voor de vrije Ame-
n, moet men de-
Frankrijk kan op
middelen welke hij
188.
ene en geschilderde
189.
ter Papier dan alle
ibid.
dere Natien, den
191.
welks Product de
en dat men overal
192.
vrije Amerika zeer
daar nog in lang
193.
kersje. 194.
nigde Staaten duur
aldaar niet vermeer-
zijn, kunnen niets
oeken leveren, *ibid.*
laafsten te leveren.
prijs van zijn han-
Verenigde Staaten
195.
197.
erste noodwendigheid
ullen nog lang ver-
Het Fransche, als
verkrigen; Frankrijk
Regeering de kluis-
out belemmeren, wil
198.
vijf.

KORTE INHOUD:

xvii

Vijftiende AFDEELING. *Algemeene beschouwingen over
dit safereel van Franschen invoer in de Verenigde Staa-
ten.* Bladz. 201.

Uitgestrektheid des Invoers van Engeland in zijne Colonien,
voor de omwenteling. *ibid.*

Dezelfde zal met den aanwas der Volksmeenigte toeneemen.
Frankrijk moet zich haasten, om denzelven magtig te
worden: Dit is het eenig middel om zijnen Zeevaart
staande te houden. Maar als hij zich aan dien Handel
overgeeft, moet hij niet doen als hetgeen hem betaamt
te doen. Hij moet niet alles aanvatten. Den zelfden
raad kan men den vrije Amerikanen geven. Allen moe-
ten met hunnen toestand te raade gaan; en door dien
toestand moet Europa de Reederij en het vrije Amerika
den Landbouw omhelzen. 202 en volg.

Zesde HOOFDSTUK. *Over de voorwerpen welke het vrije
Amerika in retour der ingevoerde Goederen uit Frankrijk
kan leveren.* 207

Voorloopige overweegingen over het gemak, dat Frankrijk
den vrije Amerikanen vergund heeft, om hunnen invoer
in Frankrijk te begunstigen; een gemak, vervat in eenen
Brief door den Heer *de Calonne* aan den Heer *Jefferson*
gezonden, *ibid.*

EERSTE AFDEELING. *Tabak.* 210.

Dezelfde is het gewichtigst Artikel der Amerikaansche Pro-
ducten. *ibid.*

De Consumptie van den Tabak moet zich zekerlijk uitbrei-
den, als men hem beter koop geeft, 211.

De Tabaksplanting voegt in geenen deele voor de Staaten
van Europa, die eene genoegzaame Volksmeenigte beko-
men hebben, om hunne goede Landerijen op eene an-
dere waarde te stellen. *ibid.*

Deeze planting heeft voorts niets, dat haar moet doen zoe-
ken; zij is voor de Planters niet zeer voordeelig; zij is
één der oorzaken van de Slavernij. 212 en volg.

Van de bijzondere en natuurlijke omstandigheden, welke de
Tabaksplanting in Virginie en Maryland begunstigen; en
naar-

- naardien dezelve zich thans tot in het oomeestelijk binnenste van Amerika uitbreidt, zal die Landstreek eenen geruimen tijd de Voorraadschuur daar van zijn. Bladz. 275.
- Het belang van Frankrijk vordert, dat hij zijnen Tabak uit Amerika laat komen. *ibid.*
- Van de verbazende inkomsten, welke Frankrijk uit de belasting op den Tabak trekt. 217.
- Van de belemmeringen, welke verbonden zijn aan de Monopolie der Maatschappij, die denzelven verpacht. 218.
- Over de onmogelijkheid om van denzelven ooit een Artikel van Handel en ruiling te maaken, zo lang deeze Monopolie stand houdt. 221.
- Over het Comité, in Frankrijk aangesteld, om die belemmeringen uit den weg te ruimen. 222.
- Over het ontwerp, door den Heer *de la Fayette* aan dat Comité voorgesteld, om den Tabak aan den vrijen Handel weder te geeven, en nogthans den Staat de inkomsten, die hij uit zijne belasting op dat blad trekt, te behouden. *ibid.*
- Onderzoek der hinderpaalen, welke met dat ontwerp verbonden zijn. 223.
- Ander voorgesteld Plan, dat aan geen van die belemmeringen onderhevig is, en een dubbeld voordeel oplevert, om eene aanzienlijke Inkomste voort te brengen, door den Tabakshandel volkomen vrij te laaten, den Sluikhandel voor altoos voor te komen, en zodanige middelen aan te wenden, waar door men, om denzelven te verhinderen, niet noodig heeft een Leger op de been te houden. 231.
- Alvoorens dit Plan open te leggen, wederlegt men eene tegenwerping, voorgesteld in een Werk tegen de vestiging van de vrijheid des Koophandels. 236.
- Over de nieuwe handelwijze om het Recht, op den Tabak gelegd, in te zamelen, zo dra dezelve eene Koopwaare geworden is; een Recht, dat, in den tegenwoordigen toestand der dijen, zeer veel meer dan de inkomsten van den *Ficus* opbrengt. 233.

oumeestelijk bij-
Landstreek eenen
zijn. Bladz. 215.
zijn Tabak uit
ibid.
krijg uit de belas-
217.
zijn aan de Mo-
n verpacht. 218.
n ooit een Artikel
lang deze Mono-
221.
d, om die belem-
222.
la Fayette aan dat
an den vrijen Han-
den Staat de in-
o dat blad trekt, te
ibid.
dat ontwerp ver-
223.
an die belemmerin-
voordeel oplevert,
te brengen, door
ten, den Sluikhan-
zodanige middelen
denzelven te ver-
ger op de been te
231.
wederlegt men, een
erk tegen de vesti-
als. 236.
chr., op den Tabak
ve eene Koopwaare
den tegenwoordigen
dan de inkomsten
233.
Dec.

KORTE INHOUD. xiii

Tafereel van het getal dier Scheepen, welke vóór den Oor- log aan Engeland geleverd zijn.	Bladz. 319.
Wederlegging der tegenwerpingen van den Lord <i>Shuffle</i>	320.
Redenen uit den staat der Fransche Zeemagt afgeleid, welke Frankrijk moeten aanzetten, om den Amerikaanschen Scheepsbouw te begunstigen.	323.
Redenen afgeleid uit het nut, dat daar uit voor zijne Manu- facturen zal voortvloeijen.	ibid.
Onderzoek van het vooroordeel, dat de Amerikaansche Scheepen als slecht en weinig duurzaam doet aanzien. 325.	
Staat en trap van volmaaktheid des Amerikaanschen Scheeps- bouws.	ibid.
Beroemdheid van den Heer <i>Peck</i> in die kunst, en in 't al- gemeen van de Scheepsbouwers te Boston en Philadel- phia, welke door de Engelschen zelven erkend wordt.	326.
Reden waarom de Amerikaansche Scheepsbouw van tijd tot tijd tot grooter volmaaktheid zal komen.	327.
TIENDE AFDEELING. <i>Algemeene beschouwingen over het voorgaande Tafereel van den invoer der Verenigde Staa- ten in Frankrijk.</i>	328.
Van de overige artikelen, welke daar Ingevoerd zouden kunnen worden, van de noodzaakelijkheid, dat de vrije Amerikaanen ons over dien Handel voorlichten. 329.	
Van eene stichting, te Parijs gedaan, onder den naam van <i>Fransch-Amerikaansche Maatschappij</i> , om over den Han- del der Verenigde Staaten het grootste licht te verzame- len, en te verspreiden.	336.
Over het aanleggen van Paketbooten naar het vrije Ame- rika.	341.
Over de gebreken, welke in de inrichting der reeds vastge- stelde gevonden worden, en over het beste middel, om dezelve, ten voordeele des Koophandels, geschikt te maaken.	ibid.
<i>Besluit en overweegingen over den toestand der Verenigde Staaten.</i>	343.
.	Over

Over de redenen welke de Schrijvers van dit Werk noodzaaken, om het onderzoek van eenige gewichtige stukken, betrekkelijk tot den Handel der Verëenigde Staaten, te verschuiven.	Bladz. 344.
Aanmerkingen over het gevoelen, dat men in Europa ten aanzien der Verëenigde Staaten koestert.	345.
Over hunne gewaande <i>Anarchie</i> ; wat <i>Anarchie</i> is.	346.
Dat dezelve in de Verëenigde Staaten niet gevonden wordt.	347.
Over den Oorlog tegen de Wilden.	355.
Over de Onlusten des Staats van Massachusett.	356.
Over de Onlusten, door de uitgaaf der Papiermunt op Rhode-Island veroorzaakt.	358.
Kort vertoog der verbeteringen in de Verëenigde Staaten ingevoerd, in hunne bondgenootschaplijke, Staatkundige en burgerlijke Constitutie, van hunnen algemeenen geest, enz.	361.

D R U K F E I L E N.

Bladz. 25, reg. 3 van boven staat *Eindlijk*, lees *Eindelijk*.
— 322, — 4 van onderen in den text staat *stillen*, lees *stom*.

OVER

U. D.

van dit Werk nood-
ge gewichtige stuk-
Verëenigde Staaten;
Bladz. 344.
men in Europa ten
ert. . . 345.
marchie is. 346.
niet gevonden wordt;
. . . 347.
. . . 355.
safuchett. 356.
der Papiermunt op
. . . 358.
Verëenigde Staaten
chaplijke, Staatkun-
hunen algemeenen
. . . 361.

L E N

lijk, lees Eindelijk;
kt staat stellen, lees *stellen*.

OVER

O V E R F R A N K R I J K

E N D E

VEREENIGDE STAATEN

V A N

A M E R I K A.

I N L E I D I N G.

ENGELAND hadt naauwlijks het smartelijk Tractaat getekend, dat hem zijne Amerikaansche Coloniën voor altoos ontrukte, toen zijne Kooplieden en politieke Schrijvers zich onledig hielden met de middelen, om hem door den Koophandel weder te geven, hetgeen hij door dien gedenkwaardigen Opstand kwam te verliezen.

De Lord *Sheffield* voorzeide hem, in een Werk vol gewigtige bijzonderheden (1), dat hij altoos de Stapel-

(1) Dit Werk voert tot Tijtel: *Observations on the Commerce, &c.* of Aanmerkingen over den Koophandel der Amerikaansche Staaten; London 1783. — Deze Verhandeling is zesmaal opgelegd. Zij is zelfs niet eens in 't Fransch vertaald geworden, schoon 'er veele stukken in gevonden worden, welke voor Frankrijk belangrijk zijn te kennen. Men verzekert, dat de meeste van die stukken den Auteurs door den Heer *Duane* zijn ter hand gesteld, en dat voornaamlijk de Tafelen zo naauwkeurig zijn, als men de- zelve uit de Tollijsten zou kunnen opmaaken.

III. DEEL.

A

Schoon

pelplaats van den Koophandel der Verëenigde Staaten zou zijn; dat de Amerikanen, steeds angelokt door de uitnemendheid van zijne Manufacturen, door de zo lang ondervondene goede trouw van zijne Koopliden, en het langduurig Crediet, dat zij zelven in Europa konden geeven, eerlang zouden vergeeten de wonden, welke het Ministeriël Despotismus van London hun hadt toegebracht, benevens de wreedheid van zijne Engelsche en Duitse Huurlingen, om zich met nieuwe en duurzaame banden aan Engeland te verbinden.

Dee-

Schoon dat Werk door de Engelschen met veel gretigheid gezocht is, worden nogthans veele gebreken in hetzelfde gevonden. — De Auteur heeft niet altoos uit goede bronnen geput. Hij toont jegens Frankrijk en Amerika eene partijdijheid, die tot niets anders konde strekken als om hem op eenen dwaalweg te brengen. Voorts wordt geen Wijsgeerig, noch zelfs geen eenigzins verheven Staatkundig Inzicht in hetzelfde gevonden. Men moest in een Land, dat den scherpsinnigen, den diepdenkenden *Smith* heete voortgebragt, een voorreftelijk Werk over deeze stoffe te gemoet zien. De *Lord Sheffield* heeft, zelfs in Engeland, regentreevers gehad; zij hebben zich niet, even als hij, door den geestdrift van het Patriotismus laten verblinden.

Hij moet, bij deeze gelegenheid, de goede werkingen van het publiek onderzoek in aanmerking neemen. De zesde Druk des Werks van den *Lord Sheffield* vervat eene groote meenigte bijvoegselen, en eenige veranderingen. De tegenworpelingen, welke men hem gedaan hadt, hadden hem genoodzaakt zijne bewijzen aan den dag te leggen. In Engeland vindt men het geenszins vreemd, dat een Engelschman de misbruiken, die in zijne Manufacturen en zijnen Handel plaats hebben, en welke hem op de Marktplaatsen van Europa in den laagsten rang konden stellen, openlijk ten toon spreidt. Men is overtuigd, dat dezelve alleen op deeze wijze hersteld kunnen worden. In andere Staaten zou deeze patriotische dienst als een verraad aangezien worden.

Na de eerste Fransche uitgave van dit Werk is van de Aanmerkingen des *Lords Sheffield* eene vertaaling in 4°. uitgekomen, gedrukt te Rouen bij de Weduwe *Besognes*.

De
deez
in (1
ten d
geslag
de ste
De
herste
hij zi
ste p
linge
W
eere
lof di
duwe
nig t
de N
maak
wij z
onver
welke
zeder
geen
schijn
Staat
mede
vreez

(1)
Chalm
Te
handel
conme

Verenigde Staaten
s angelokt door
uren, door de zo
zijne Koopliden,
zelven in Europa
eeten de wonden,
van London hun
edheid van zijne
om zich met nieu-
land te verbinden.

Dec-

et veel gretigheid ge-
hetzelve gevonden. —
anen geput. Hij toont
eld, die tot niets anders
weg te brengen. Vooris
enigzins verheven Staat-
en moest in een Land,
en *Smith* heeft voorige-
te stoffe te gemoet zien.
and, regentreevers ge-
door den geestdrift van

bede werkingen van het
n. De zesde Druk des
grootte meenigte bijvoeg-
nwerpingen, welke men
t zijne bewijzen aan den
et geenszins vreemd, dat
n zijne Manufacturen en
hem op de Marktplaatsen
stellen, openlijk ten toon
e alleen op deze wijze
en zou deeze patriotische

Werk is van de Aanmer-
g in 4°. uitgekomen, ge-
e.

VEREENIGDE STAATEN VAN AMERIKA. 3

Deeze Staatkundige was niet de eenige welke in
deze loopbaane verscheen; anderen volgden hem daar
in (1), en de geschillen, welke de nieuwe Reglemen-
ten des Koophandels, ten aanzien van Amerika voor-
geslagen, in het Parlement verwekten, bewijzen, dat
de stoffe aldaar bekend, onderzocht en doorgrond was.

De Engelsche Natie geleek toen naar eenen man, die,
hersteld van eene langdurige zinneloosheid, waar in
hij zijne kostbaarste zaaken verbrijzeld, en zijne waard-
ste panden verscheurd hadt, zich haast om de vernie-
lingen zijner kwaadäartige krankzinnigheid te herstellen.

Wat ons belangt, wij hebben gezegepraald, en de
eere der zegepraal is, na den Vreede, bijna de eenige
lof die wij verkreegen hebben. Gerust onder de scha-
duwe onzer laurieren, beschouwen wij slegts met wei-
nig belang de betrekkingen van Koophandel, welke
de Natuur tuschen ons en de *Verenigde Staaten* ge-
maakt heeft; die betrekkingen, bij welkers onderzoek
wij zo veel belang hebben. Wij denken slegts met
onverschilligheid aan de uitroeijing der hinderpaalen,
welke onze Regeeringsvormen, onze Wetten en onze
zedes dien Handel in den weg stellen; zelfs slaan wij
geen acht op die hinderpaalen; met één woord, wij
schijnen te rusten, wanneer, om de taal der gemeene
Staatkunde te spreken, dat Volk, dat wij als onzen
mededinger afgunstig zijn, dat wij als onzen vijand
vreezen, de grootste poogingen aanwendt, om onze
ver-

(1) Zodanige waren de beroemde Dr. *Pride*, en de Heeren
Chalmers, *Champlin*, *Edwards* en *Anderson*, enz.

Te Philadelphia heeft men over het zelfde onderwerp eene Ver-
handelling gedrukt onder dezen titel: *Bingham's Propositions on
commerce in reply to Lord Sheffield's observations.*

verbindtenissen met onze nieuwe vrienden onmogelijk te maaken.

Buiten allen twijfel zal dit Volk in zijn cogmerk slaagen, zo wanneer onze onmagt tot den Amerikaanschen Koophandel niet eerlang door vlijtigheid vervangen wordt; zo wanneer de grootste en edelmoedigste gerieflijkheden aan onze zijde dien nieuwen, en bij gevolg gemakkelijk te verkrijgen, Koophandel niet te wege brengen; eindelijk, zo onze onkunde over den toestand van Amerika niet spoedig verdreeven wordt door de aanhoudende studie van zijne territoriale, commerciële en finantiële hulpmiddelen, enz, en van de overëenkomst, die dezelve met de onze kunnen hebben.

Onze onkunde! dit woord zal mischien de gemoeiëren gaande maaken; want wij hebben de hoogmoed van een *oud* Volk; wij gelooven alles te weeten, alles uitgeput te hebben. — Ja, wij hebben alles uitgeput, maar waar in? In Weetenschappen van geringe waarde, in beuzelachtige Kunsten, in de Modes, in de Pracht, in de Kunst om Vrouwen te behagen, in de ongebondenheid der Zeden. Wij maaken sierlijke Verhandelingen over alle de deelen der Scheikunst, bekoorlijke proeven, aangename Vaersfen. Wij zijn niet anders dan Vreemdelingen tot onzent, en weinig onderricht over alles wat buiten ons is, dat is te zeggen, dat wij alles weeten, *buiten hetgeen ons betaamt te weeten* (1).

Ik

(1) Deeze asferile, zal mischien streng, en zelfs valsch schijnen, voor leden welke denken, dat wij in de Natuurkunde en de nauwkeurige Weetenschappen uitmunten. Doch zulks al eens toestaande, zou dan de overweegende mensch zich aan die soort van

vrienden onmogelijk

ik in zijn cogmerk
 tot den Amerikaan-
 or vlijtigheid vervan-
 ste en edelmoedigste
 en nieuwen, en bij
 Koophandel niet te
 te onkunde over den
 lig verdreeven wordt
 in zijne territoriaale,
 omiddelen, enz, en
 ve met de onze kun-

l misschien de gemoe-
 hebben de hoogmoed
 alles te weeten, alles
 hebben alles uitgeput,
 en van geringe waarde,
 Modes, in de Pracht,
 agen, in de ongebon-
 n sierlijke Verhandel-
 cheikunst, bekoorlijke
 Wij zijn niet anders
 , en weinig onderricht
 dat is te zeggen, dat
 hetgeen ons betaamt te

Ik

streng, en zelfs valsch schij-
 ni wij in de Natuurkunde en
 ummen. Doch zulks al eens
 ie mensch zich aan die soort
 van

Ik zou een ruim veld hebben, wanneer ik wilde
 aantoonen wat ons betaamt te weeten; ook zal ik
 zulks hier niet onderneemen: ik bepaal mij slegts tot
 een eenig stuk. Ik zeg dat 'er ons wezenlijk aan ge-
 legen is den toestand van Amerika grondig te kennen,
 en dat wij echter ter naauwernood in het A. B. C.
 van die kennisse zijn. Hetgeen ik hier beweere hadt
 reeds een beroemde Amerikaan, die door zijne patriot-
 tische Schriften niet weinig heeft toegebracht, om den
 geestdrift der Vrijheid onder zijne Landgenooten te
 verspreiden, te ondersteunen en te verheffen, vóór mij
 gezegd, naamlijk de Heer *Payne*. *Ik zal aanmerken,*
 zegt hij, in zijnen zo scherpzinnigen Brief aan den Abt
 Raynal, dat ik nog geen beschrijving van Amerika,
 die in Europa gemaakt is, heb gezien, op welkers
 getrouwheid men staat kan maaken.

En wat zou die achtingswaardige Verdediger der
 Vrijheid zeggen, als hij eenigen tijd onder ons woon-
 de,

van Weetenfchap moeten overgeeven? Gaat de studie van zijnen
 gezelligen en burgerlijken staat hem niet nader aan? Moet hij niet
 meer belang in dezelve stellen, dan in het getal der Sterren, of
 in de orde der Scheikundige verbindtenissen? Nogthans is zij de
 Weetenfchap, die ons het minst onledig houdt. Men is krachtig
 voortgingenomen met Vaersfen; men zintwist op eene ernstige wijze
 wegens Muziek; dat is te zeggen, dat men eene groote zaak
 maakt van kinderbellén, en van zijne zaaken een kinderbel maakt.
 Ik ontken nogthans niet, dat in Frankrijk schrandere geesten en
 goede boeken zijn, vol gezonde Staatkundige denkbeelden. Het-
 geen thans in de Vergadering der Notabelen voorvalt, toont aan,
 dat die denkbeelden zich verspreiden, en, onder begunstiging der
 omstandigheden, weldra algemeen zullen worden. Maar terwijl
 wij die omstandigheden te gemoet zien, is de neiging van onze
 Natie zielestreeflijk naar de Letterkunde en de nauwkeurige Wee-
 tenfchappen gericht, en niet naar de Weetenfchap van onze bur-
 gerlijke betrekkingen; en dit is hetgeen ik hier heb willen zeggen.

de, als hij zich in onze glansrijke Genootschappen vertoonde, als hij de Praaters van onze Clubs aanhoorde? Hij zou, even als de verlichte Amerikanen, die wegens hunne zaaken tot ons komen, verwonderd zijn over de eeuwige *qui-pro-quo*, die men over de Amerikaansche Plaatsbeschrijving (*Topographia*) maakt (1). Hij zou klagen over de Schriften, door het vooroordeel en de onweetendheid ingeboczzemd, over de Amerikaansche Constitutien; en over de las-

te-

(1) Een Amerikaan schilderde eens, in een Fransch Genootschap, de zeden, de eenvoudige vermaaken, en het boersch leven der Anglo-Amerikaanen. Gij zijt dan van St. Domingo, zelde hem een opgepronkt man? Men verwacht akoos in Frankrijk de Amerikanen van het vaste Land, met die der Eilanden, en die van het Noorden met die van het Zuiden. Om deeze verwarring te vermijden, zal men noodwendig nieuwe benaamingen moeten uitvinden. Die van *Anglo-Amerikaanen* zou hedendaags, nu de Colonien niet meer aan Engeland behooren, niet langer gevoeglijk zijn; zij past slegts op de Inwooners van Canada en Nieuw-Schotland, enz. Zou men die vier Volken niet aldus kunnen onderscheiden? *de vrije Amerikaan*, — *de Amerikaan van het Noorden*, — *de Zuidelijke Amerikaan*, — *de Amerikaan van de Eilanden*. Men zal mij vraagen, waarom ik in de eerste benoeming niet *noordelijk*, in plaats van *vrij*, zou stellen? Ik antwoorde, om dat deeze laatste bijnaam de Republiekeinen van Amerika beter kenmerkt. Om eene tegengestelde reden vestige ik de drie overige benaamingen op de Breedte of de Ligging. De Be-wooners der Verëenigde Staaten zullen derhalven, in dit Werk, onder de benaaming van vrije Amerikanen, aangewezen worden, tot zo lang dat men eene betere gevonden hebbe. — De Ouden dachten het voor de deugd niet onverschillig te zijn, dat zij hunne kinderen naamen gaven, welke hun onophoudelijk het aandeuken derzelve herinnerden. De nieuwe orde van zaaken, die de omwenteling van Amerika ten gevolge heeft, en de bijzondere geest van die Republieken zullen eene nieuwe Naamlijst noodzaakelijk maaken. Ik heb Schrijvers het woord *Rijk* op hun bondgenootschap zien toepassen. Nimmer wordt een woord slegter is opus gebruikt.

Genootschappen
onze Clubs aan-
achte Amerikanen,
komen, verwon-
quo, die men over
ng (*Topographia*)
de Schriften, door
heid ingeboezemd,
, en over de las-
te-

een Fransch Genoot-
en het boersch leven
an St. Domingo, zeide
akoos in Frankrijk de
der Eilanden, en die
Om deeze verwarring
ve benaamingen moeren
zou hedendaags, nu de
en, niet langer gevoeg-
van Canada en Nieuw-
en niet aldus kunnen on-
de Amerikaan van het
— de Amerikaan van
arom ik in de eerste be-
rij, zou stellen? Ik ant-
de Republieken van
angestelde reden vesigde ik
te of de Ligging. De Be-
derhalven, in dit Werk,
en aangewezen worden,
den hebbe. — De Ouden
illig te zijn, dat zij hunne
phoudelijk het aandenken
van zaaken, die de om-
en de bijzondere geest
ve Naamlijst noodzaaklijk
k op hun bondgenootschap
rd segger te pas gebragt.

VEREENIGDE STAATEN VAN AMERIKA. 7

teringen, op eene onbeschaamde wijze tegen de goede
trouw en de middelen van herstel der Amerikanen te
berde gebragt. Onder de Schrijvers, welke over de
omwenteling van Amerika gehandeld hebben (1), zou
hij

(1) De Schriften, welke over deeze soffe den sterksten indruk
gemaakt hebben, zijn: *Tableau de la révolution, par M. l'abbé*
Raynal; Considérations sur l'ordre de Cincinnati, par M. le Comte
de Mirabeau; Observations de M. l'abbé Mably; en l'Histoire im-
partiale de la dernière guerre.

Het antwoord van den Heer *Payne* aan den Abt *Raynal* heeft
het geschrift van deezen laatste op zijne juiste waarde gesteld.

De aanmerkingen over de Order van *Cincinnati* zijn oorspron-
kelijk van een Amerikaansch Auteur, den Heer *Burke*, een man
vol vuur en nadruk. De Heer Graaf de *Mirabeau* heeft dezelve,
door zijne vertaaling, eene nieuwe waarde bijgezet, en dat Werk
verrijkt met gewichtige aantekeningen, en eene vertaaling der uit-
nemende waarschouwing van *Price* aan de Amerikanen.

Men moet de goede oogmerken van den Abt *Mably* recht doen;
maar hij was in de studie der oude Regeering van Europa sedert
eenen te geruimen tijd verroest; hij was te zeer verrukt over de
Republieken van Griekenland, om zonder vooringenomenheid te
kunnen schrijven over de Amerikaansche Republieken, wier Con-
stitutie die van Griekenland ver te boven gaat, of, om beter te
zeggen, geen de minste overdenkomst met dezelve heeft. Ik heb
op eene andere plaats over het Werk van dien Franschen Staatkun-
digen gesproken (a). — Wat aangaat de onpartijdige Historie
(*l'Histoire Impartiale*), de Tijtel daarvan is ongetwijfeld eene
boeterij; dezelve bestaat in een wanschikkelijk samenraapsel uit
Couranten, zonder verkiezing, zonder belang, zonder wijsgeerig-
heid; en ik weet niet of de Schrijver niet nog meer te berispen
is wegens hetgeen hij niet gezegd heeft, dan wegens hetgeen door
hem gezegd is. Met recht kan men op hem toepassen hetgeen de
Heer *Payne* van den Abt *Raynal* zegt: „Hij stelt zo dikwijls en
op eene zo lompe wijze in zijne Aardrijkskundige bijzonderheden
en verhalen van Veldslagen, dat men van zijne feiten een Boek-
deel zou kunnen maken.”

(a) *Journal de l'Académie, &c. ou Tableau des Sciences en Angle-*
terre, Tom. 2, N°. 5.

hij wedervinden hetgeen hij in den welspreekenden Antheur der Wijsgerige Historie (*Histoire philosophique*) gewraakt heeft, naamlijk duizend dwalingen, door het gebrek van plaatslijke kundigheden veroorzaakt. Onder het klein getal Kooplieden, welke eenige verbindtenissen met Amerika hebben, of willen maaken, zou hij bij de beweegreden tot winst noch uitgestrekte inzichten, noch publiek verstand, noch zelfs onderwijs zien voegen.

Hetgeen ik elders over onze onkunde, ten opzichte van den toestand der Oost-Indiën, voorgedragen heb (1), kan derhalven nog ten aanzien van het vrije Amerika op ons toegepast worden. Terwijl in Engeland duizenden Mannen gevonden worden, die in de Plaatsbeschrijving, de Producten, den Koophandel, de Zeden, en in de geringste bijzonderheden over die beide Gewesten ten vollen onderricht zijn, zou men in Frankrijk naauwlijks vijftig personen vinden, welke dien zelfden trap van kundigheid hebben. Terwijl Engeland ieder jaar honderden Brochures, Reisbeschrijvingen, Verhandelingen en Onderzoeken over die beide Gewesten ziet ten voorschijn komen, hebben wij naauwlijks eenige vertaalingen, niet van het leerzaamste, maar van het vermaaklijkste,

(1) *Tableau de la situation des Anglois dans l'Inde, &c. N°. 1.*; een Werk dat bijzondere omstandigheden en onverwinnelijke hinderpaalen mij genoodzaakt hebben op te schorten.

Het zou, ik durf het zeggen, zeer nuttig geweest zijn, om voornaamlijk de geschiedenis van het berucht Proces raakende den Heer *Hastings* te verstaan, dat misschien geen tien menschen in Frankrijk grondig bekend is: een Proces dat voor de Regering de gewigtigste stukken zou kunnen opleveren, ten minsten zo dezelve nog eenigen eisch op den Oost-Indischen Handel behoudt.

welsprekkenden
histoire philosophi-
 end dwalingen,
 ligheden veröor-
 den, welke eeni-
 ben, of willen
 tot winst noch
 verstand, noch

de, ten opzich-
 , voorgedragen
 aanzien van het
 en. Terwijl in
 en worden, die
 en, den Koop-
 e bijzonderheden
 onderricht zijn,
 vijftig perfoonen
 kundigheid heb-
 onderden Brochu-
 ngen en Onder-
 et ten voorschijn
 ge vertaalingen,
 het vermaaklijk-
 ste,

s l'Inde, &c. N°. 1;
 onverwinnelijke hin-
 rten.

gewest zijn, om
 Proces raakende den
 en tien menschen in
 oor de Régeering de
 n minsten zo dezelve
 adel behoude.

VEREENIGDE STAATEN VAN AMERIKA. 9

ste, en tadelachtigste, dat op dat eiland het licht
 ziet.

Van waar komt dat onderscheid? Ik zou 'er veele
 oorzaken van kunnen opgeeven: ik zal mij slegts tot
 deeze bepalen. De theoretische wetenschap des
 Koophandels is in de daad in Engeland tot volko-
 menheid gebragt; de praktikaale wetenschap wordt
 daar wezenlijk geëcht (1); en de vrijheid van de
 Drukpers laat aldaar toe de gemoederen door een
 beredeneerd onderzoek, dat boven alles de waarheid
 eerbiedigt, te verlichten.

In Frankrijk, ik zeg het met leedwezen, is de wee-
 tenschap des Koophandels bijna onbekend, om dat
 de oefening deszelven aldaar verächtelijk gemaakt
 wordt door het vooroordeel, 't welk den Adel tegen-
 houdt om zich daar aan over te geeven. Dit voor-
 oordeel, dat men ten onrechte als onverwinnelijk be-
 schouwt, om dat men op eene geheel verkeerde wijze
 van den Adel één der noodzaakelijke deelen van de
 Monarchaale Constitutie maakt; dit vooroordeel, zeg
 ik, zou alleen bekwaam zijn om den Franschen Koop-
 handel te beletten, dat hij werkzaamheid, nadruk en
 waardigheid hadt, zo men geen reden hadt om te
 hoopen, dat de gezonde Wijsbegeerte, hetzelfde op
 eene onfeilbaare wijze uitroeijende, de menschen tot
 het groote denkbeeld zal te rug brengen, van geene
 perfoonen anders als om hunne talenten, en geens-
 zins

(1) De door hunne geboorte en rijkdommen aanzienlijkste Hee-
 ren geeven eenige van hunne kinderen, voor verscheide jaaren,
 om als 't ware te leeren in goede Huizen van Koophandel; en
 hier mede hebben de meeste dergeenen een begin gemaakt, welke
 in het Ministerie uitgemunt hebben.

zins wegens hunne geboorte, achting toe te dragen; een denkbeeld, zonder het welk 'er geen groote nationale gemeenzaamheid kan zijn, buiten hetwelk 'er geen andere dan Aristocraten zijn; dat is te zeggen, menschen die onbekwaam zijn om cenig verheven doorzicht toe te juichen, en verächtelijke menschen, buiten staat om dezelve voort te brengen.

Een ander even zo ongerijmd vooroordeel, dat duizendmaal bestreed is, en nog steeds in Frankrijk de overhand heeft, onttrekt daar eindelijk aan 't oog van het Publiek, gedenkschriften van groote waarde, belangwaardige navorschingen, welke het Volk ten opzichte zijner belangen zouden onder-richten.

Ach! wie weet niet, dat Engeland aan de vrijheid van het publiek onderzoek de zonderlinge welvaart verschuldigd is, welke hem, tot in deeze laatste tijden, in den Koophandel, in de Kunsten, in de Manufacturen, zo binnen als buiten, overal heeft nagevolgd; eene welvaart die, ondanks de gebreken van zijne Ministers, voor hem zal herhooren worden; want zij, die Ministers, hebben alleen in alle tijden dien welvaart in gevaar gebragt, en de vrijheid van onderzoek heeft hem altoos voor hunne slagen beveiligd. Wie zou nog twijfelen, dat die vrijheid geene zo gelukkige werkingen in Frankrijk zou te wege brengen, dat zij niet de valsche inlichtingen zou verdrijven, dat zij niet de schadelijke onderneemingen van het persoonlijk belang zou voorkomen, dat zij niet de moorddaadige toegeeflijkheid, of de misdaadige coalitie der Amptenaaren met de vijanden van den algemeenen welvaart, een schrik zou aanjagen? De Regeering schijnt thans dien invloed der vrijheid van het onderzoek hulde te be-

g toe te dragen;
geen groote na-
uiten hetwelk 'er
dat is te zeggen,
eenig verheven
telijke menschen,
engen.

voooroordeel, dat
steeds in Frank-
daar eindelijk aan
risten van groote
ngen, welke het
n zouden onder-

nd aan de vrijheid
onderlinge welvaart
leeze laatste tijden,
n de Manufacturen,
agevolgd; eene wel-
an zijne Ministers,
want zij, die Mi-
en dien welvaart in
van onderzoek heeft
iligd. Wie zou nog
e zo gelukkige wer-
orengen, dat zij niet
rijven, dat zij niet
n het persoonlijk be-
niet de moorddaadige
e coalitie der Ampte-
algemeenen welvaart,
egeering schijnt thans
t onderzoek hulde te
be-

VEREENIGDE STAATEN VAN AMERIKA. II

bewijzen, Zij schijnt eindelijk haare strengheid over de wetten der Druipers te maatigen; zij heeft eenige kluisters, welke het onderzoek kwellen, voornaamlijk in politieke stoffen, laten verbreken. Maar wat zijn wij nog verre van de gelukkige werkingen dier vrijheid van schrijven te erkennen, die veeleer aan het openbaar gevoelen vergund is, dan dat zij door eene waare liefde tot de waarheid aangemoedigd wordt!

Wat hebben in de daad alle de poogingen voortgebracht, welke door den moed van het patriotismus in dat opzicht zijn aangewend? Wat heeft dat berucht, te haast vergeeten, geding voortgebracht, dat aan het zo veel maalen opgepleisterd, en zo lang lastig onnatuurlijk bestaan van de oude Oost-Indische Compagnie een einde maakte? Sedert haaren ondergang zijn nauwelijks eenige jaaren verlopen, wanneer eene andere in haare plaats is gekomen; en de gebreken, de verkeerde aanlagen, welke tien maalen, op kosten der Natie, den ondergang der eerste ten gevolge gehad hadden, welke ons voor altoos tegen de wederopkomst van eenige andere Compagnie moesten behoeden; die gebreken, die verkeerde aanlagen hebben tot niets anders gediend, als om aan de verzimmers van nieuwe tijdingen waarschijnlijke voorwendsels te verschaffen, om zich, ten nadeele van Frankrijk dies te zekerer te verrijken. Zij hebben het geheim gehad van in eens alle de banden, alle de lasten der oude af te schudden, en zich voorrechten, vergunningen te verwerven, die zij slegts uit kracht van die banden en die lasten hadt: en zodanig is de sneedigheid geweest, met welke men de Regeering misleid heeft, dat de werkers van die onderneeming de voorrechten, waar mede men hun ophoopte, met

te-

tegenzin scheenen aan te neemen, terwijl dezelve het voorwerp hunner schraapzucht waren. De Natie was, zo het scheen, overgelukkig, dat zij eene maatschappij vondt, die de *monopolie* van den Oost-Indischen Handel wel op zich wilde neemen. En in welken tijd gaf men haar tegen alle betamelijkheid, zelfs durf ik zeggen tegen alle recht, dien gewigtigen Handel over? In den tijd toen de vrijheid hem deedt bloeijen; in den tijd, toen hij, door zijne eigene krachten, zichtbaarlijk toenam; toen hij de inkomsten van den Staat vergrootte; eindelijk in den tijd toen zijne gelukkige gevolgen die van de oude maatschappij, zelfs in haare voordeeligste tijden, te boven gingen. Zou nu het bestaan van die nieuwe maatschappij zo spoedig beslooten zijn geworden (1), zo de vrijheid der Drukkers onbelemmerd geheerscht hadt, en dat ontwerp, 't welk flegts door zijne uitvoering bekend was geworden, boven alles aan het publiek onderzoek was overgegeeven?

Wat hebben daar benevens voortgebracht de Schriften vol lichtverspreidende waarheden, wijdúitgestrekte inzichten, patriotische beschouwingen, over de Disconteerkas, de Bank van *St. Charles*, en over zo veel andere etablissementen, welke baarblijklijk zijn aangelegd, om de misdaadigste, de tomelooste, Actiehandel voedsel te verschaffen; een Actiehandel die in het oogenblik; waar in ik schrijf, in kunstenaarijen, in

(1) De Nationaale Vergadering heeft aan hare grondstellingen recht gedaan, door het voorrecht van die maatschappij te vernietigen. Het is verdrietig dat zij daar van afgeweeken is, door den invoer der Oost-Indische producten aan zekere havens te bepalen.

in ongeregelde heden, in zinneeloosheid gelijk zijnde aan alles dat de rampspoedige dagen van het Systema van *Law* tekende, ons de zelfde gevolgen voorspelt, ons daar van reeds zeer vreeslijke gevolgen toont, in de onmaatige verhooging der interest van het geld, en in de schadelijke ophooping, die daar van in de hoofdstad gedaan wordt (1).

Door welk ongeval zijn dan de nadrukkelijke redeneeringen der waarheid ijdel en onvermogen? Men moet het zeggen, de Regeering zelve noodigt ons daar toe in dit oogenblik; men moet de misbruiken aan den dag brengen, welke de kennis en de Schriften in Frankrijk vruchteloos maaken.

Het is om dat, in staatkundige stoffen, de zo naauw beperkte vrijheid van schrijven en denken slegts van gisteren dagtekent.

Het is om dat wij 'er geen genot van hebben, als door eene verdraagzaamheid, waar van men in elk tijdstip het einde vreest.

Het is om dat de bevoorrechte Drukpers van talrijke en wederstreevige ongenoegtens omringd is; het is om dat de eerlijke man, die de lasterschriften versmaadt, maar de openhartigheid lief heeft, van die Drukpersen wordt te rug gehouden door alle die vernederende voorschriften, welke de vrucht van zijne overdenkingen, van zijne navorschingen aan een noodwendig onweetend onderzoek verslaafd maaken.

Het

(1) Hebben de uitkomsten die voorzeggings niet bewaarheid? Was de Disconteerkas, in den zelfden tijd toen zij het werkzaamste middelpunt van den Actiehandel was, niet ook eene vruchtbare bron, waar in het ministerieel despotismus onophoudelijk putte, om de Volken aan ketenen te kluisteren en uit te schudden, welken het spel deezer coalitie van roovers betaalden?

Het is om dat de beoordeelaar der boeken (*Censor*), tot geen ander einde aangesteld zijnde als om den vrijen loop eener edelmoedige vrijheid tegen te gaan, het gezag meent te vleijen, door zelfs buiten zijn doel-einde te gaan, waarheden achterhoudt, die men dikwijls toegejuicht zou hebben, uit vreeze van zulke die te vrijmoedig zijn, en welke hem verweeten mogten worden, te laten ontglippen, de tegenwerpingen vermeenigvuldigt, schrik verwekt, de gevaaren vergroot, en dus den deugdzaamen man, die zijnen medeburgeren wilde onderwijzen, den moed beneemt; terwijl die beoordeeling ergerlijke schriften goedkeurt, waar in men het gezond verstand aan zotternijen, en de strenge zeden aan behaaglijke misdrijven opoffert (1).

Het is om dat 'er zeer weinig Schrijvers zijn, welke eenen genoegzaamen voorraad van deugd en bekwaamheid bezitten, en in vrij gelukkige omstandigheden geplaatst zijn, om die hinderpaalen te bestrijden en te overwinnen.

Het

(1) In den rang van die Schriften, welke de beoordeeling schande sandoen, kan gesteld worden het rooncelspel van *Figaro*, eene ergerlijke klucht, waar in men de Zeden, onder den schijn van dezelve te verdoedigen, belachelijk ten toon stelt; waar in men de groote waarheden, onder den schijn van dezelve te verdoedigen, door den verachtelijken persoon, die dezelve voordraagt, in minachting brengt; waar in men tot doelwit schijnt gehad te hebben, om de groote Schrijvers der eeuw onder eene andere gedaante voor te stellen, door hunne taal in den mond van eenen straatloipenden Livreebediende te leggen, en de onderdrukking aan te moedigen, door het Volk tot lagchen te brengen over zijne vernedering, om zijn behagen te scheppen in dat onzinnig lagchen; door eindelijk, met een misdaadig bedrog, dat karikier van onbekommerdheid en ligvaardigheid, dat alleen op de hoofdstad past, aan de gantsche Natie toe te elgenen.

eken (*Censor*),
e als om den
egen te gaar,
uiten zijn doel-
die men dik-
eze van zulke
erweeten mog-
egenwerpingen
gevaaren ver-
die zijnen me-
moed beneemt;
fchriften goed-
and aan zotter-
daglijke misdrij-

ijvers zijn, wel-
deugd en be-
kige omstandig-
aalen te bestrij-

Het

ke de beoordeeling
zelfspil van *Figaro*,
a, onder den schijn
stelt; waar in men
ezelve te verdedi-
dezelve voordragt,
st schijnt gehad te
onder eene andere
en mond van eenen
e onderdrukking aan
ogen over zijne ver-
onzinnig lagchen;
at karakter van on-
p de hoofdstad past,

VEREENIGDE STAATEN VAN AMERIKA. 15

Het is om dat het getal van die Schrijvers klein zijnde, hun invloed gering is; het is om dat het misbruik, als het met weinig kracht aangevallen en sterk verdedigd wordt, alle slagen afkeert.

Het is om dat, door de noodzaakelijkheid van de Werken op vreemde Persen te laten drukken, derzelver uitgaaf bezwaarlijker wordt; het is om dat zij slechts weinig in getal de handen der schraapzuchtige boekenkramers ontgaan, die van den verkoop eene monopolie maaken, om duurder te verkoopen, die het geheim en eene verdichte zeldzaamheid tot een dekmantel gebruiken, om hunne Waar dies te langer op eenen hoogen prijs te houden.

Het is om dat die boeken ontbreken, in 't oogenblik waar in zij eene gelukkige gisting in de gemoe-deren zouden verwekken, waar in zij dezelve zouden bestieren, door de waare grondstellingen te verspreiden.

Het is om dat zij niet als vóór en na in de handen der verlichte mannen vallen, die altoos weinig in getal zijn, en op de nieuwe waarheden wachten.

Het is om dat de Dagboekschrijvers, welke hun openlijk eerbied moesten bewijzen, uit vreeze genoodzaakt zijn stil te zwijgen.

Het is om dat de algemeene masfa, aan den stroom der beuzelachtige letterkunde overgegeeven, de gewoonte der overdenking, en met haar den smaak der grondige waarheden verliest.

Het is om dat eindelijk, door dien noodlottigen samenloop van omstandigheden, de waarheid nimmer in eenen gunstigen tijd, noch op eene behoorlijke wijze verspreidt wordt; om dat zij dikwerf in de geboorte gesmoord wordt; om dat, indien zij somtijds de listige aanslagen overleeft, zij nogthans langzaam

en bezwaarlijk doordringt; en om dat zij bij gevolg geene andere werkingen voortbrengt, dan de zulke die in eenen te naauwen kring beperkt zijn, om het onderwijs gemeenzaam en nationaal te doen worden.

Dat dan de Regeering alle die hinderpaalen uit den weg ruime, dat zij den moed, of liever de gezonde Staatkunde hebbe, om aan de Drukpers haare vrijheid weder te geeven, en de goede Werken, de wezenlijk nuttige Werken, zullen eenen grooteren opgang maaken, en het goede zal gedaan worden. Wil zij hier van een voorbeeld hebben? Ik zal het in een, onlangs gebeurd, bekend geval doen zien; het is de voortgang der *monopolie* drijvende Kooplieden tegen de Colonisten der suiker-eilanden. Zouden deeze laatsten niet, als naar gewoonte, in den grond geholpen zijn geworden, zo het gevecht in 't duistere geleverd was? Zij hebben mogen spreken, schrijven en drukken; de openbaare stem heeft zich voor hun verheven, de waarheid heeft gezegepraald, en de Minister die, om verlicht te worden, het openbaar onderzoek hadt toegestaan, heeft, door ten hunnen voordeele uitspraak te doen, voor de menschheid uitspraak gedaan.

Laaten wij dus met vrijmoedigheid hoopen, dat dit voorbeeld nagevolgd zal worden, dat de Regeering de onmeetelijke voordeelen, welke uit de vrijheid der Drukpers voortvloeijen, meer en meer zal bemerken. Onder deeze voordeelen is 'er voornaamlijk één, welk haar moet aanzetten om dezelve te verhaasten, vermits hetzelfde het tegenwoordig belang van nader bij raakt: deeze vrijheid is een krachtig middel om het algemeen crediet te vestigen, te versterken en te handhaven; dat crediet, dat voor de groote Natien meer dan

dan
dat
haa
foor
hun
tigd
te;
krag
waa
of d
of d
ond
haa
haa
is;
den
zwa
V
mijn
heid
ond
trek
ten.
best
len.
krag
de
den
N
om
het
den
staa
H

dat zij bij gevolg
t, dan de zulke
rkt zijn, om het
te doen worden.
derpaalen uit den
liever de gezonde
ers haare vrijheid
ken, de wezenlijk
eren opgang maa-
len. Wil zij hier
et in een, onlangs
het is de voort-
eden tegen de Co-
den deeze laatste
ond geholpen zijn
duistere geleverd
schrijven en druk-
n voor hun verhe-
ld, en de Minister
penbaar onderzoek
hunnen voordeele
nschheid uitspraak

id hoopen, dat dit
dat de Regeering de
uit de vrijheid der
meer zal bemerken.
rnaamlijk één, welk
te verhaasten, ver-
belang van nader bij
chtig middel om het
rsterken en te hand-
groote Natien meer
dan

dan ooit noodzaakelijk is geworden, sedert den tijd
dat de geldleeningen eene noodwendige behoefte voor
haar is. Zo lang de sluode aanlagen van het per-
foonlijk belang gevreesd zijn, door de duisterheid die
hun bedekt, wordt het algemeen crediet nooit gevas-
tigd, noch verheft zich nimmer tot zijne waare hoog-
te; het wordt niet meer berekend naar de innerlijke
kracht der middelen van herstel, maar volgens de
waarschijnlijkheid en de vreeze voor verwarring, die
of dezelve van hun wezenlijk gebruik kan afwenden,
of onvruchtbaar maaken. De vrijheid der Drukpers
onderdrukt het persoonlijk belang te zeer, om niet
haaren gang te kluisteren; en sedert dien tijd hand-
haaft zich het algemeen crediet, indien het gevestigd
is; vormt zich, indien het nog gebooren moet wor-
den; versterkt zich, indien het door dwaalingen ver-
zwakt is.

Vol van die denkbeelden, en van de liefde voor
mijn Land, heb ik, de hinderpaalen, welke der vrij-
heid van drukken gesteld zijn, te boven komende,
ondernomen eenig licht te verspreiden over onze be-
trekkingen van Koophandel met de Vereenigde Staa-
ten. Dit voorwerp is van het grootste aanbelang. Het
bestaat in de ontwikkeling der onmeetelijke voordee-
len, welke Frankrijk uit de omwenteling, die het zo
krachtdaag begünstigd heeft, kan inzamelen, en in
de aanwijzing der middelen, om dezelve uit te brei-
den en te bevestigen.

Mijns bedunkens heeft men het groot aanbelang dier
omwenteling voor Frankrijk niet bemerkt, ook heeft
het de weldenkende lieden niet genoeg bezig gehou-
den. Men vergünne mij derhalven hier bij stil te
staan, om dat stuk bedaardelijk te overweegen.

Ik zal mij niet uitbreiden over de bijzondere voordeelen, welke de Verëenigde Staaten uit de omwenteling, die hen de vrijheid verzekert, kunnen trekken (1). Ik zal niet spreken over die nieuwe voortbrenging van den natuurlijken en zedelijken mensch, welke een natuurlijk gevolg van hunne Constitutie moet zijn; van die volmaaktheid tot welke de vrije Amerikaan, aan zijne kracht overgelaaten, geen andere paalen hebbende dan die van zijne vermogens, eens de Weetenschappen en Kunsten moet brengen. Hij geniet het recht van een vrij onderzoek; en, men kan het niet te dikwijls herhaalen, zonder dat onderzoek is de volmaaktheid slegts eene hersenschim. Bijna alles is, om de waarheid te zeggen, in de Verëenigde Staaten nog te doen; maar ook bijna alles is daar verlicht. Het algemeen welzijn is het gemeen doelwit van alle lieden; een doelwit dat van allen geliefd, en, om zo te spreken, door de Constitutie in aller harten is ingeplant. Met dat doelwit, die verlichting en die vrijheid moet men de grootste wonderen verrichten.

Ik zal niet spreken over de voordeelen, welke geheel Amerika uit die omwenteling eens moet inzamelen, over de onmogelijkheid dat het onredelijk despotismus lang in de nabuurschap der vrijheid heersche..... Ik zal alleenlijk onderzoeken, welke voordeelen Europa, en wel bijzonder Frankrijk, uit die omwenteling kunnen trekken. Onder dezelve zijn 'er twee, welke mij voornaamlijk in 't oog vallen. Het

(1) De Dr. Price heeft, in zijne uitmuntende aanmerkingen, dit stuk met veel kracht en liefde voor de menschheid verhandeld.

bijzondere voor-
ten uit de omwen-
tert, kunnen trek-
die nieuwe voort-
edelijken mensch,
hunne Constitutie
tot welke de vrije
gelaaten, geen an-
zijne vermogens,
ten moet brengen.
j onderzoek; en,
haalen, zonder dat
egts eene hersfen-
heid te zeggen, in
n; maar ook bijna
neen welzijn is het
een doelwit dat van
ken, door de Con-
ant. Met dat doel-
ijheid moet men de

voordeelen, welke
ding eens moet inza-
dat het onredelijk
ap der vrijheid heer-
zoeken, welke voor-
er Frankrijk, uit die
nder dezelve zijn 'er
n 't oog vallen. Het
eer-

uitomuntende aanmerkingen,
de menschheid verhandeld.

eerste, het grootste voordeel van die omwenteling, ten minsten in de oogen van den Wijsgeer, is dat van 'harren heilzaamen invloed op de menschelijke kundigheden, en op de herstelling der gezellige voordeelen. Want deeze oorlog heeft gelegenheid gegeven tot het onderzoek van verscheide stukken, die voor het algemeen geluk gewichtig zijn, als het onderzoek van het verdrag der maatschappij, van de burgerlijke vrijheid, van de daad die een volk onafhankelijk kan maaken, van de omstandigheden die zijnen opstand wettigen en bevestigen, en hem onder de Mogendheden der Aarde plaats doen neemen.

Ach! hoe veel goeds heeft niet te wege gebragt het zo veel maalen geschetst tafercel van de Engelsche Constitutie en hãare gewrochten! Hoe veel goeds hebben niet te wege gebragt, en zullen niet te wege brengen, de Wetboeken van Pensylvanie, Masfachett en New-York, die overal bekend gemaakt en verspreid zijn! Men zal dezelve niet geheel tot een voorbeeld neemen; maar het despotismus zal, het zij uit nooddwang, het zij uit inzicht, de zo wel bekende, zo wel gevestigde rechten van den mensch grooter eerbied toedragen. Door deeze omwenteling verlicht, zullen de Regeeringen van Europa genoodzaakt zijn hunne misbruiken ongevoelig te herstellen, hunne lasten te verligten, in de rechtmaatige vreeze, dat hunne onderdaanen, het dragen van 't gewicht derzelve moede zijnde, naar de schuilplaats, die de Vereenigde Staaten hun aanbieden, de vlugt neemen.

Deeze voor het volk gunstige omwenteling, die in de kabinetten van Europa wordt voorbereid, zal zonder twijfel verhaast worden door die, welke zijner

B 2

Koop-

Koophandel meer en meer zal ondergaan, en welke men aan de vrijwording van Amerika verschuldigd is. De oorlog die hem deeze omwenteling heeft veroorzaakt, heeft den invloed van den Koophandel op de magt, de noodzaakelijkheid van het algemeen crediet, en gevolglijk van de openbaare deugden (1), zonder welke het niet lang bestaan kan, doen kennen. Want wie heeft de Engelschen tot dien trap van vermogen gebragt, van waar zij, verscheide jaaren lang, ondanks de gebreken van hunne Ministers, hunne Generaals, hunne Negociateurs, de magten der geduchte Natiën getrotseerd hebben? Het is hunne koophandel, hun crediet, dat in den boezem van eene onmaatig groote schuld, hen in staat gesteld heeft, om alle de krachten te toonen, welke, in hunne *crisis*, de rijke Natiën, door haaren grond en haare bevolking, aangewend zouden hebben.

Deeze zijn de voordeelen, die Frankrijk, die de Waereld, die de menschheid aan de omwenteling van Amerika te danken heeft (2); en wanneer men dezelve beschouwt, wanneer men 'er de voordeelen bijvoegt, die men genoodzaakt is aan de stilzwijgendheid over te laten, is men wel verre van de kosten te beklagen, die zij ons veroorzaakt heeft.

- Zo 'er al eenige klagten te doen waren, behoorden dezelve dan niet eindelijk te verdwijnen op het zien van den nieuwen Koophandel, van den onmeetelijken Koophandel, welke die omwenteling den Franschen open-

(1) En de wederöfkomst der openbaare deugden vermindert allengskens de hevigheid der dwingelandij.

(2) Frankrijk heeft aan haar de roemruchtige omwenteling te danken, die hem de Vrijheid heeft wedergegeven.

E N D E

ergaan, en welke
ka verschuldigd is.
eling heeft veroor-
Koophandel op de
t algemeen crediet,
ngden (1), zonder
oen kennen. Want
trap van vermogen
e jaaren lang, on-
nistes, hunne Ge-
magten der geducht-
Het is hunne koop-
doezem van eene on-
at gelteld heeft, om
e, in hunne *crisis*,
ond en haare bevol-
e Frankrijk, die de
de omwenteling van
en wanneer men de-
er de voordeelen bij-
in de stilzwijgendheid
re van de kosten te
kt heeft.
en waren, behoorden
rdwijnen op het zien
van den onmeetelijken
ateling den Franschen
open-
nbaare deugden vermindert
ndij.
nemruchtige omwenteling te
edergegeven.

openstelt? Dit stuk is thans voor ons het gewichtig-
ste, dat waar van men de minste kennis heeft, en
waar over het dienvolgens allernoodzaaklijkst is eeni-
ge inlichtingen te verzamelen; en zodanig is het on-
derwerp van dit Werk.

In welken gunstiger tijd konde het ten voorschijn
komen? In eenen tijd waar in alle Natiën in gisting
zijn, om haaren Koophandel, waar in allen inlichtin-
gen, zekere grondstellingen, zoeken, uit te breiden;
en dit Boek roept onophoudelijk de eerste grondstel-
ling des koophandels *tot de natuur der zaaken* te
rug: in eenen tijd waar in zelfs de volken, welken
een oude tegenijver, welken eene afkeerigheid, op
eene zo valsche, zo ongelukkige wijze natuurlijk ge-
noemd, van malkander verwijderd hieldt, eene nei-
ging hebben om weder tot elkander te komen, en
om het vuur van tweedragt in de verbindtenissen des
koophandels uit te bluschen; en dit Boek toont aan,
dat die tegenijver uitgewischt moet worden door de
onmeetelijkheid der loopbaane, die hij voor hun allen
openstelt: in eenen tijd waar in alle de deelen der al-
gemeene Staatkunde met den fakkel der wijsbegeerte
verlicht worden, zelfs bij de Regeeringen, welke tot
hier toe hebben voorgegeeven, dat zij dezelve vrees-
den; en in dit Boek laat men geene gelegenheid voor-
bijgaan, om de valsche gronden, de misbruiken in
alle zaaken aan te tasten.

Neen, nimmer was 'er een gunstiger oogenblik, om
nuttige waarheden bekend te maaken. Niet alleen be-
wijzen alle Natiën eerbied aan den Koophandel, als
aan den levendigmaakenden geest der maatschappij;
maar men gebruikt ook, in het onderzoek van alle
zijne betrekkingen, die redenkunst der bedrijven,

welkers gebruik het einde onzer eeuw kenmerkt, die waarlijk wijsgeerige kunst, van de voorwerpen niet als in hunne natuur, en in de noodwendige gevolgen daar van, te beschouwen. Nimmer waren de kundige mannen algemeener doordrongen met de verſchting, welke alle die verſierde ſtelfels verdienen, als eeniglijk gevestigd zijnde op de dwaaze invallen des hoogmoeds, op de geringe bevattingen der verwaandheid, en op de vermetelheid der valſche ſtaatkundige weetenſchap, die het lot der Staaten te lang in de waagschaal geſteld heeft. Nimmer zag men zo veel menſchen verëenigd door den zelfden wensch van eenen algemeenen vrede, door de overtuiging van het onheil en de vruchteloosheid der vijandige tegenſtreevingen. Men ſchijnt eindelijk te voelen, dat het veld der nijverheid onëindig uitgerekt is, dat het voor alle Staaten open ſtaat, welke ook hunne volſtrekte of opzichtelijke ſtanden zijn, dat allen daar in geluk en voorſpoed kunnen hebben, als ſlegts, in elk derzelven, de handhaving der ondeelbaare vrijheid en het behoud des eigendoms het voornaame doeleinde der wetgeevende magt zijn.

Dit Werk ſtemt desgelijks overëen met de patriotiſche oogmerken, welke de Opperheerſcher van Frankrijk aan den dag legt (1). Hij heeft gewichtige verbeteringen voor. Hij richt dezelve alle naar het geluk des volks; en om in den gelukkigen uitſlag zijner goede voorneemens zeker te zijn, raadpleegt hij, wegens

(1) Men heeft dit ſtuk in laater tijd anders beſordeeld; doch de verſcheidenheid van gevoelens, in de tegenwoordige hachlijke tijdsomſtandigheden, gebiedt ons voorzichtig te zijn, en het oordeel over deeſe zaak aan den Lezer over te laaten. V.

we kenmerkt, die
e voorwerpen niet
twendige gevolgen
waren de kundige
et de verſchting,
dienen, als eenig-
invallen des hoog-
der verwaandheid,
ſtaatkundige wee-
lang in de waag-
men zo veel men-
wensch van eenen
iging van het on-
ijandige tegenſtee-
oelen, dat het veld
is, dat het voor
ok hunne volſtrekte
allen daar in geluk
ſlegts, in elk der-
waare vrijheid en het
aame doekende der

een met de patriot-
heerſcher van Frank-
eefte gewichtige ver-
e alle naar het geluk
en uitſlag zijner goe-
dpleegt hij, wegens
de

anders beſordeeld; doch
tegenwoordige haſtſijke
ntig te zijn, en het oor-
r te laaten. V.

de belangen van dat volk, dat hij gelukkig wil maa-
ken, met zijne aanzienlijkſte Leden. Is 'er dan wel
een gunſtiger oogenblik, om aan de tegenwoordige
Opperheeren van den nationaalen welvaart eenen wel
overdachten arbeid op te dragen, over de middelen
om eenen nieuwen Koophandel te vestigen met een
nieuw volk, dat met eenen wijd uitgeſtrekten grond,
en geſchikt om eene onmaatig groote Volksmeenigte
te voeden, de gunſtigſte wetten voor den ſuellen aan-
was van die Volksmeenigte zal verſenigen?

In 't eerst had ik, mij op mijne eigene krachten,
op mijne arbeidzaame navoſchingen, verlaatende, dit
Werk alleen ondernomen. Ik had alle de ſtukken,
alle de boeken, alle de getuigeniſen, waar op ik mij
veilig verlaaten kon, bijeen gezameld. Maar ik be-
ſpeurde weldra de onmogelijkheid, om op voorwer-
pen van Koophandel eene nuttige en grondige Theorie
te vestigen, zo dezelve niet beſtierd werdt door het
gevoel, dat deſzelfs oefening alleen kan opleveren,
wanneer zij gevonden wordt bij een man, wiens oor-
deel ſedert lang door de overweeging geöfend is, en
die, door eene bepaalde neiging tot de waarheid en
het algemeene welzijn, ſedert lang gewoon is zijne
denkbeelden algemeen te maaken. Ik heb hem, dien
medewerker, waar van ik de noodwendigheid beſpeur-
de, in eenen Republikein gevonden, aan wien mij de
overeenkomst der denkbeelden, als ook de tederſte
genegenheid verbondt. Ik mag hem noemen, hij be-
willigt daar in; ik heb zijne zedigheid overwonnen,
door de beſchouwing van zijn belang, van de wet,
welke de bijzondere omſtandigheden, waar in hij zich
bevindt, hem opleggen; Ik heb hem overreed, dat
het beſte middel om den laſter te vergruizen, was

zijne grondstellingen en gevoelens in eene openbaare stoffe te doen kennen. Deeze is de Heer *Clavière*, een Burger van Geneve, zonder eenige wijze van rechtspleeging uit zijn Land gebannen door de militaire Aristocratie, die haar verderflijk en onwettig bestier verwisfeld heeft met den redelijken en wettigen invloed van een Volk, dat door zijn natuurlijk verstand, zijn oordeel, zijne nog eenvoudige zeden uitmuntte. Ei! waar in bestondt zijne misdaad? Dat hij met eene standvastigheid en een talent, waar van de onverzoenlijke haat zijner vijanden tot getuige strekt, de rechten van dat volk verdedigd heeft! Deeze rol doet mijnen vriend te veel eere aan, om hem niet onder dat karakter, het eenige dat overal den algemeenen welvaart heeft voortgebragt, te benoemen (1).

De Heer *Clavière* heeft, sedert zijn verblijf in Frankrijk, blijken getoond van zijne kundigheden in het wijsgeerig en staatkundig deel des Koophandels. Aan dit verblijf onder ons heeft het Publiek eenige nuttige werken over die afgetrokkene stoffen te danken; werken welke even zo merkwaardig zijn door de vastheid der grondstellingen en de waarheid der onderzoekingen, als door de juistheid en klaarheid der denkbeelden; werken waar van het goed gevolg bewijst, dat men de gemoederen tot die stoffen zal te rug voeren, als men eene naauwkeurige en lichtspredende ontleding

(1) De Republiek Geneve heeft hem, benevens de andere gebannen, sedert de Fransche omwenteling te rug geroepen, en hun alle hunne Ampten wedergegeeven. Het ware voor dezelve te wenschen geweest, dat die daad van rechtvaardigheid uit andere beweegredenen was ontstaan, als uit die van den schrik, welke die omwenteling den Aristocraten van Geneve heeft ingeboezemd.

eene openbaare
de Heer *Clavière*,
eenige wijze van
men door de mili-
t en onwettig be-
lijken en wettigen
ijn natuurlijk ver-
oudige zeden uit-
misdaad? Dat hij
ent, waar van de
tot getuige strekt,
heeft! Deeze rol
om hem niet on-
räl den algemeenen
noemen (1).
n verblijf in Frank-
undigheden in het
Koophandels. Aan
blik eenige nuttige
en te danken; wer-
ijn door de vastheid
d der onderzoekin-
rheid der denkbeel-
gevolg bewijst, dat
zal te rug voeren,
chtspreidende ontle-
ding

benevens de andere ge-
ing te rug geroepen, en
het ware voor dezelve
chtvaardigheid uit andere
van den schrik, welke
neve heeft ingeboezemd.

ding voor de bovennatuurkundige en duistere brab-
beltaal, die hen daar van afhoudt, in plaats stelt (1).

Eindelijk het Werk, dat thans in 't licht verschijnt,
zal op eenmaal toonen de uitgebreidheid zijner kun-
digheden, en die der oprechte menschenliefde, welke
hem bezielt, zelfs voor het welzijn van een Land,
waar in een minder edelmoedig man mischien niets
anders als den oorsprong en de oorzaak zijner rampen
zou zien. ô! Wat ben ik gelukkig mijnen vriend
tegens eervergeetene lasteraars te kunnen verdeedi-
gen, door hem onder de bescherming van zijne ei-
gene deugden, van zijne eigene talenten te stellen!
En is het voor mij niet eene heilige pligt, naardien
de lastering openbaar is, bekend te maaken het deel,
dat hij aan eenen arbeid genomen heeft, waar in het
onmogelijk is dat men niet zoude herkennen den eer-
lijken man in den verlichten man, den vriend van
het menschlijk geslacht in den voortplanter der ver-
standigste grondregelen, in den denkenden Wijsgeer,
aan eenen strengen redeneertrant gewoon, om de be-
langen van het algemeen welzijn te volgen, overäl
waar de fakkel der waarheid eenige Aspecten van
hetzelve kan verlichten? Dit is geenszins eene onze-
ke-

(1) De Lijst der Werken, door den Heer *Clavière* na dien tijd
in 't licht gegeven, is aanzienlijk. Men kan niet ontkennen, dat
men hem de beruchte maat der *Munt-asignaten*, waar aan het
heil der omwenteling verbonden was, te danken heeft. Het on-
derzoek van die stoffe, over welke men zo weinig licht had,
heeft gelegenheid gegeven tot eene meenigte Schriften, welke
onder zijne pen met eene verbaazende snelheid elkander zijn op-
gevolgd, en onder welke men altoos met vrucht zal onderscheiden
en leezen, het antwoord op de laatste Memorie van den Heer
Necker (*Réponse au dernier mémoire de M. Necker*).

kere lofreden; men zal daar van overtuigd worden, als men leest de beide hoofdstukken, welke de grondstellingen van den Koophandel betreffen, een groot getal aantekeningen, waar aan hij deel heeft gehad, voornaamlijk het artikel over de Tabak, dat geheel van hem is, enz. In 't algemeen zal men hem leeren kennen in die nieuwe beschouwingen, welke de denkende Koopman alleen den staatkundigen Wijsgeer kan inboezemen.

De zelfde reden heeft ons alle beiden in de samenstelling en de uitgave van dit Werk bestierd; het is de begeerte om nuttig te zijn aan Frankrijk, aan het vrije Amerika, aan het geheele menschdom. Ja, aan het menschdom; want niets van hetgeen in de Verëenigde Staaten voorvalt, moet en kan hem niet meer vreemd zijn: het vrije Amerika heeft hem door zijne omwenteling gewroken; het moet hem door zijne wetgeevende magt verlichten, en eene altoosduurende les worden voor alle Regeeringen, als ook een troost voor de bijzondere personen.

Thans blijft mij nog over van de bronnen te spreken, waar in wij geput hebben; over de schikking van dit Werk, enz.

Bij de inlichtingen, welke de openbaare Papieren, de handelingen van het Congres, en van de onderscheidene wetgeevende magten, de onderscheidene Werken, in de Verëenigde Staaten in 't licht gegeven, ons verschaft hebben, hebben wij die van verstandige lieden gevoegd, welke door hun verblijf in 't vrije Amerika gelegenheid gehad hebben om kundigheden te verzamelen. Men kan derhalven aan alle de stukken, die wij bijbrengen, volkomen geloof slaan.

In

overtuigd worden,
welke de grond-
treffen, een groot
deel heeft gehad,
abak, dat geheel
al men hem leeren
en, welke de den-
kundigen Wijsgeer

beiden in de samen-
k bestierd; het is
Frankrijk, aan het
nschidom. Ja, aan
hetgeen in de Ver-
kan hem niet meer
eft hem door zijne
et hem door zijne
ene altoosduurende
als ook een troost

e bronnen te sprec-
over de schikking

penbaare Papieren,
en van de onder-
de onderscheidene
n in 't licht gegee-
en wij die van ver-
oor hun verblijf in
d hebben om kun-
derhalven aan alle
, volkomen geloof

In

In de samenvoeging onzer denkbeelden hebben wij getracht hun eene overeenstemmende koleur te geeven; wij hebben ons voornaamlijk bevestigd, om dezelve met die klaarheid uit te drukken, welke in stoffen van den Koophandel en Financie zo bezwaarlijk gebragt kan worden. Het gebrek aan woorden in onze Taal, en de bijzonderheid der nieuwe omstandigheden, die wij te schilderen hadden, heeft ons somtijds vervoerd tot hetgeen men gebruikmaking van nieuw gesmaede woorden (*neologismus*) noemt. Men moet invoeren hetgeen men niet heeft, hetgeen men noodig heeft, zonder zich te stooren aan de bespisingen van die weinig Wijsgeerige Spraakkunstaars, welken *Cicero* in zijnen tijd aldus afmaalde: *De twistredenen over de woorden kwellen die kleine Grieken, welke meer trek hebben tot haarklooven, dan tot het zoeken der waarheid* (1).

Wij hebben het gebruik van zekere in de gemeene Staatkunde zeer gebruikelijke woorden zorgvuldig vermijdd, woorden welke valsche denkbeelden en bedrieglijke stelsels opleveren en verſeuwigen. Zodanige zijn deeze woorden: *Mogendheden, den eerſten rol ſpeelen, den rang hebben, balans des Koophandels, Staatkundige balans van Europa*, enz. Deeze woorden, welke de haat, de jaloersheid opwekken, zijn tot niets anders geschikt, als om eene woelachtige eerzucht te voeden, als om, zo ik mij dus mag uitdrukken, *de Staatkunde des oproers* in plaats van die des geluks te brengen. De Regeerders, die woorden en die denkbeelden ontwend zijnde, zullen alsdan de

waa-

(1) *Perbi controversa torquus Graecul homines contentione cupidiores quam veritate.*

waare glórij, die van het volk gelukkig te maaken, hooger in prijs stellen.

Men zal in dit Werk veele aantekeningen vinden; wij hebben noodig geoordeeld alle de denkbeelden, welke, als in den text verspreid zijnde, het voornaame denkbeeld zouden hebben kunnen sinooren, onder doezee gedaante te doen verschijnen. De aantekening geeft uitspanning aan den geest, door de aanschakeling der voornaamste denkbeelden op te schorten; zij prikkelt de weetgierigheid, door een nieuw gezichtpunt aan te kondigen; zij dwingt den Leezer tot eenen zekeren trap van opletrendheid, door hem te noodzaaken, wil hij eenige vrucht uit zijne lezing trekken, zelf de aantekening met den text te verbinden.

Wij hebben, zo veel ons mogelijk is geweest, de denkbeelden van herstel, welke voor Frankrijk nuttig kunnen zijn, in die aantekeningen aangewezen.

Dikwijls hebben wij de Engelsche Regeering, de Engelsche Natie aangehaald. Men behoeft deswegens niet verwonderd te zijn; want zij is, buiten alle tegenspraak die, welke in de oefening van eenige goede grondstellingen der Staatkundige huishouding de meeste vorderingen gemaakt heeft. En met welke Natie in Europa kunnen wij de Fransche beter vergelijken? Zo onder haar eene ijverzucht moet plaats hebben, is het dan niet in het goede? Moet men alsdan niet weeten het goede dat in Engeland gedaan wordt? Moet men het ons ten kwaade duiden dat wij het zeggen? Het voorbeeld van hun, die vóór ons Engeland aangehaald hebben, heeft ons aangemoedigd: zij hebben het zo ver gebragt, dat zij gelukkige instellingen in Frankrijk, in navolging van zijnen mededinger,

ger,
hier
vesti
tens
geme
betr
plant
In
toon
over
zijn
zwa
geda
dat
O
nom
zijn
bij
hebt
zaak
gen
of
zull
zull
zo
onz
vou
kan
een
A
Koe
nig
het

akkig te maaken,
keningen vinden;
de denkbeelden,
zijnde, het voor-
kunnen sinooren,
rijnen. De aante-
est, door de aan-
eelden op te schor-
, door een nieuw
twingt den Leezer
dheid, door hem
ucht uit zijne lee-
g met den text te

lijk is geweest, de
or Frankrijk nuttig
aangewezen.
che Regeering, de
behoeft deswegens
is, buiten alle te-
g van eenige goede
ishouding de mees-
n met welke Natie
e beter vergelijken?
moet plaats hebben,
oet men alsdan niet
and gedaan wordt?
duiden dat wij het
die vóór ons Enge-
as aangemoedigd: zij
zij gelukkige instel-
van zijnen mededin-
ger,

ger, genaturaliseerd hebben. Bovendien komt het hier op eenen Koophandel aan, die de Engelschen gevestigd hebben, waar van zij eenigermate de gewoontens hebben vastgesteld, en welke, aan alle Natiën gemeen geworden zijnde, zich moet schikken naar de betrekkingen, welke tusschen Engeland en Amerika plaats zouden hebben.

Indien onze berisping somtijds op eenen harden toon schijnt uitgedrukt te zijn, gelieve men wel te overweegen, dat de vrienden van het algemeen welzijn, op het zien van zekere misbruiken, zich bezwaarlijk kunnen onthouden daar over ontroerd, aangedaan te zijn, en het gevoel van verontwaardiging, dat dezelve in hun verwekken, te laten blijken.

Ondanks de meenigvuldige voorzorgen, die wij genomen hebben, om van de waarheid onderricht te zijn, ondanks de ongemeene oplettendheid, die wij, bij de samenstelling van dit Werk, in acht genomen hebben, zal men daar in zonder twijfel in de daadzaaken, mischien zelfs in de redeneeringen, mislagen vinden. Men onderzoekte dezelve in 't openbaar, of men onderrichte ons daar van in 't bijzonder, wij zullen die wederleggingen met genoegen zien, wij zullen die aanmerkingen met genoegen ontfangen, en zo dezelve gegrond zijn, zullen wij ons haasten om onze mislagen te herroepen. Dit is slegts eene eenvoudige proeve van een gewigtig onderwerp: het kan, met behulp eens samenloops van inlichtingen, een goed Werk worden.

Alvoorens in het onderzoek der betrekkingen van Koophandel te treden, welke Frankrijk en de Vereenigde Staaten aan elkander moeten verbinden, heeft het ons ten hoogsten noodzaakelijk gelcheenen de al-
ge-

gemeene grondbeginselen vast te stellen, welke den buitenlandschen handel der Natiën moeten bestieren, om dat die stoffe, door haare samengesteldheid, der dwaaling eenen gemaklijken toegang laat. Zeer weinig verstanden, welke de kracht of de gewoonte hebben, om de zaaken algemeen te beschouwen, laten zich door enkele of toevallige daadzaaken, of door valsche grondregelen, door eenen grooten naam ondersteund, misleiden. De grondbeginselen, die men nu zal leezen, stooten sommige daar van om ver. Zij, die de waarheid zoeken, moeten derhalven dezelfde overdenken, en den tijd niet beklagen, die zij aan die afzonderingen over den Koophandel zullen besteeden. Dit is een leiddraad, die hun beletten zal op eenen dwaalweg te komen.

*

AMERIKA.

tellen, welke den
moeten bestieren,
engesteldheid, des
g, laat. Zeer wei-
de gewoonte heb-
eschouwen, laten
dzaaken, of door
grooten naam on-
ginselen, die men
daar van om ver-
eten derhalven de-
beklagen, die zij
Koophandel zullen
ie hun beletten zal

O V E R
FRANKRIJK
E N D E
VEREENIGDE STAATEN
V A N
A M E R I K A.
O F

*Over het aanbelang der omwenteling van Amerika voor
het geluk van Frankrijk, over de betrekkingen van
dat Rijk en de Vereenigde Staaten; over de weder-
zijdsche voordeelen, die zij uit hunne verbindte-
nissen van Koophandel kunnen trekken, en
eindelijk over den tegenwoordigen toe-
stand der Vereenigde Staaten.*

E E R S T E H O O F D S T U K.

*Over den buitenlandschen Koophandel, de omstandig-
heden die hem voorbereiden, en de middelen die
hem aan eene Natie kunnen verzekeren.*

De Koophandel is eene ruiling van Producten, zo
tegens elkander, als met behulp der verbeeldende te-
kens van hunne waarde.

De buitenlandsche Koophandel is die, welke tus-
schen twee of verscheide Natien gedreeven wordt.

Hij

OVER

Hij ondersteunt gemeene behoeftens bij beiden, en een overschot van Producten, dat met die behoeftens overeenstemt.

De Natien, welke onderling die overeenstemming van behoeftens en overmaat van Producten hebben, zijn die, welke de natuur, of de kracht der dingen, roept om samen Handel te drijven.

Deze overeenstemming van behoeftens en Producten stelt haar in staat, om onderling eenen *directen* of *indirecten* Handel te drijven.

De directe Handel is die welke door eene Natie met eene andere Natie, zonder tuschenkomst van eenige andere Natie, gedaan wordt.

De Handel is indirect, als eene Natie zich van eene andere Natie bedient, om met eene derde te handelen. Dit is het geval der Staaten die geen Zeehaven hebben, en echter genoodzaakt zijn hunne Producten met die der Indiën te verruilen.

De Natie die, met eene andere eenen directen Handel kunnende drijven, zich nogthans van tuschenkomsten bedient, verliest het loon en de voordeelen, die zij verplicht is aan een derde te geeven. Dit nadeel kan echter somtijds door voordeelen vergoed worden, en deeze zelfs kunnen de voorkeur waardig zijn. Zodanig is, bij voorbeeld, het geval eener Natie, die voor den Landbouw en de Manufacturen gebrek aan menschen hebbende, liever verkoopt, dat vreemdelingen haar overtollige komen weghaalen, en haar het overtollige der anderen in ruiling brengen. Haar gebrek aan bevolking maakt haar dit gedrag tot eene wet, tot zo lang die betrekking verandert, om dat het altoos, en in het zedelijke en in het natuurlijke,

voor

voor
de l
N
onde
malk
bege
verk
del,
van
D
gen
sche
land
E
mog
eene
zou
arbe
geno
sche
maa
als
ken
wel
dan
buit
kon
wor
D
dee
din
A
mic
II

voor eene Natie beter is het Land te bouwen, dan de Producten te vervoeren.

Naardien tegenwoordig alle Natiën communicatiën onder malkander hebben, is het onmogelijk dat zij malkanders Producten niet kennen. Daar uit volgt de begeerte om de Producten, die haar ontbreken, te verkrijgen; van daar de directe of indirecte Koophandel, die, bij gevolg, eene onvermijdelijke uitkomst van de natuur der dingen is.

Daar uit volgt nog, dat ieder Natie daar aan gelegen is, om, zo haast als zij kan, haaren buitenlandfchen Handel direct te maaken, zonder haaren binnenlandfchen Handel schade toe te brengen.

Eene Natie die zich steeds van den directen Handel mogt onthouden, en nogthans eene groote vlijt en eene groote nijverheid in haaren boezem liet blijken, zou, door de overmaat van haare bevolking en haaren arbeid boven haare eigene consumptie, vroeg of laat genoodzaakt zijn, zich aan den directen buitenlandfchen Handel over te geeven, alzo anders die overmaat op eene ongelukkige wijze, zo voor haare rust, als voor haare hulpmiddelen, op haar zou tegenwerken. Dit is eene der krachtigste beschouwingen, welke den buitenlandfchen Handel kan billijken, zelfs dan wanneer men mogt onderstellen, dat zonder den buitenlandfchen Handel eene Natie zeer werkzaam konde zijn; hetgeen volstrekt niet bewezen kan worden.

De directe invoer, die met de onkosten en voordeelen van de tweede hand niet belast is, bezorgt de dingen *beter koop*.

De beste koop, de laagste prijs, is het zekerste middel van den buitenlandfchen Handel, de groote

III. DEEL.

C

10

reden van voorkeur, de waarborg van haare duurring.

Deze woorden van *goed koop*, *laage prijs*, doen somtijds geene andere als verwarde denkbeelden in ons opkomen. In een Boek als dit is het derhalven van veel belang, dezelve te verklaren.

Men zegt doorgaans dat een ding duur is, zo dra zijn prijs boven den gewoonen prijs stijgt. Het wordt goed koop geacht, wanneer die prijs vermindert.

De duurte van een ding drukt derhalven niets anders uit, als de vergelijking van zijnen prijs met den gewoonen prijs. Deze laatste prijs wordt door vijf voornaame omstandigheden bepaald: 1°. de prijs der eerste stoffe; 2°. de kosten van den arbeid; 3°. de behoefte die de Slijter daar bij heeft; 4°. het vermogen dat hij heeft om dezelve te betaalen; 5°. eindelijk door de evenredigheid, die tuschen de hoeveelheid van die zaak en de hoeveelheid der behoefte of navraag gevonden wordt. De meest invloed hebbende van die omstandigheden is de overvloed of het gebrek: uitdrukkingen door welke men de evenredigheid tuschen de behoefte en de hoeveelheid der Producten te kennen geeft. Is 'er overvloed, dat is, dat het Product de behoefte te boven gaat, dan is het Product goed koop.... Waar uit volgt, dat de Natien, welke, bij voorbeeld, eenen grooten overvloed, of eerste stoffen, of manufacturen, of eene groote bevolking hebben, geroepen worden om den buitenlandschen Handel op eene duurzaame wijze te drijven, om dat zij tot den laagsten prijs kunnen afleveren.

Een ding kan goed koop verkocht worden, en nogthans hem die het levert verrijken; zo als het ook duur kan verkocht worden, en hem die het verkoopt in den grond helpen: zulks hangt af van de overeenkomst

kom
kan
om
voor
Han
aanm
geev
haare
die p
He

den l
tot
wege
werk
lijk z

De
midd
vruch
den,
gunst
verhe
geme
lijk
king
welke

(1)
voorst
nen.
meeni
Lands
kan e
ring
werke

van haare douring-
laage prijs, doen
arde denkbeelden in
dit is het derhalven
laaren.
ing duur is, zo dra
prijs stijgt. Het wordt
prijs vermindert.
t derhalven niets an-
zijnen prijs met den
prijs wordt door vijf
ald: 10. de prijs der
den arbeid; 30. de
neeft; 40. het vermo-
betealen; 50. einde-
tusschen de hoeveel-
heid der behoefte of
neest invloed hebbende
overvloed of het ge-
ke men de evenredig-
e hoeveelheid der Pro-
er overvloed; dat is,
boven gaat, dan is het
uit volgt, dat de Na-
ten grooten overvloed,
turen, of eene groote
vorden om den buiten-
surzaame wijze te drij-
n prijs kunnen afleveren.
kocht worden, en nog-
lijken; zo als het ook
n hem die het verkoopt
ngt af van de overeen-
komst

komst die 'er is tusschen den prijs, die men daar voor kan bekomen, en de middelen welke eene Natie heeft om dien op te brengen. Iedere Natie die in eenig voorwerp, welk het ook zij, tot den buitenlandschen Handel geneigd is, moet derhalven twee zaaken in aanmerking neemen: den prijs tot welken zij het kan geeven, en den prijs van haare mededingers. Zo de haare deezen laatsten niet kan gelijk komen, moet zij die partij laten vaaren.

Het Land dat een ding kan voortbrengen, en tot den laagsten prijs verkoopen, is dat 't welk alle de tot dat Product gunstige voordeelen bezit, het zij wegens deszelfs hoedanigheid, het zij om het te verwerken, of om het met de minste kosten, die moge-lijk zijn, te vervoeren.

De voordeelen welke den goeden koop der levensmiddelen en eerste stoffen te wege brengen, zijn, een vruchtbaare grond, die gemakkelijk bebouwd kan worden, eene getemperdheid die de voortbrenging be- gunstigt, eene Regeering die de ontwikkeling der nij- verheid niet onderdrukt, die door het maaken van gemeene wegen en kanaalen de vervoeringen gemak- lijk maakt, en eindelijk eene niet zeer talrijke bevol- king, met betrekking tot de uitgestrektheid lands, welke bebouwd moet worden (1).

De

(1) De toestand der Vereenigde Staaten verklaart dit laatste voorstel, dat, in den eersten opslag, eene wonderspreuk zal schij- nen. De levensmiddelen zijn daar goed koop, om dat de Volks- meenigte daar weinig in getal is, ten aanzien der uitgestrektheid Lands, die per bebouwing open staat. Op eenen goeden grond kan één man alleen, door zijnen aanbouw, gemakkelijk de vertee- ring van tien menschen, of zelfs meer, winnen. Deze tien menschen kunnen derhalven voor het buitenlandsch verlor arbeiden.

De zelfde omftandigheden begunftigen desgelijks de reederijen van grove, eenvoudige dingen, of die weinig van maakloon kosten, als de eerfte ftoffe een natuurlijk Landsproduct is, daar in overvloed gevonden wordt, en gemakkelijk bewerkt kan worden, om dat die reederijen of weinig handen noodig hebben, of verricht worden in den verloren tijd, dien de arbeid van het land overlaat. Niets kan den laagen prijs van dat handenwerk evenaaren, en in 't algemeen houdt geene nijverheid zich door den laagen prijs beter ftande, dan die welke de tijden van rust, die den Landbouw toelaat, gebruikt; alsdan is die laage prijs noch een teken, noch het voortbrengfel der armoede van den Werkman; hij is, in tegendeel, het teken en voortbrengfel van zijnen welvaart.

Zwitferland en eenige deelen van Duitschland leveren een sprekend voorbeeld op van dit gezegde. Men maakt daar, door middel van dat gebruik des voor den Landbouw verloren tijds, goederen tot laager prijs, dan in eenig gewest van Europa, en deeze goederen kunnen, zonder hunne hoedanigheid van goed koop te verliezen, zeer verre gaan, zelfs als zij door groote Staaten gevoerd worden, waar de natuur, aan haare kracht overgelaaten, die zelfde reederijen nog gunstiger zou zijn.

De voornaamfte en noodzaakelijkfte verëifching om de dingen, die of zeer famengefteld zijn, of wegens hunne fijnheid en volmaaktheid gezocht worden, of welke de verëeniging van verfcheide foorten van handwerken, en eenen aanhoudenden en vlijtigen arbeid vorderen, tot den besten koop te maaken; die verëifching, zeg ik, is eene groote bevolking, waar van een gedeelte volftrekt van den landarbeid verwijderd,

en

tigen desgelijks de
ingen, of die wei-
erste stoffe een na-
ervloed gevonden
worden, om dat
nodig hebben, of
tijd, dien de arbeid
den laagen prijs
en in 't algemeen
den laagen prijs be-
ijden van rust, die
; alsdan is die laage
voortbrengfel der ar-
; in tegendeel, het
n welvaart.
van Duitschland leve-
an dit gezegd. Men
at gebruik des voor
goederen tot laager
uropa, en deeze goe-
oedanigheid van goed
an, zelfs als zij door
waar de natuur, aan
zelfde reederijen nog
elijkste verëisching om
esteld zijn, of wegens
l gezocht worden, of
eide soorten van hand-
den en vlijtigen arbeid
p te maaken; die ver-
te bevolking, waar van
landarbeid verwijderd,
en

en tot het eenig voorwerp der reederijen bepaald is.

In de natuurlijke orde moesten die soorten van ree-
derijen slegts het voortbrengfel eener overmaat van
bevolking zijn, welkers arbeid natuurlijk niet heeft
kunnen gebruikt worden tot den landarbeid, noch tot
de eenvoudige Fabrieken; maar zij zijn in 't algemeen
het gevolg der ophooping van arme en elendige men-
schen in de Steden.

Deeze reederijen worden, wat de werklieden be-
treft, in 't algemeen onderhouden door lieden, wel-
ke, geen eigendom hebbende, geen hoop op eenen
zekeren en aanhoudenden arbeid op het land, of ein-
delijk die, door de hoop op eene groote winst, of
door de begunnelingen der weelde, misleid, zich naar
de Steden begeeven, en weldra genoodzaakt zijn hun-
ne nijverheid te verkoopen tot eenen prijs, die altoos
dies te laager is, naar maate zij zich in grooter getal
aanbieden.

Naardien de laage prijs van den handarbeid slegts
toe te schrijven is aan dien droevigen samenloop, aan
den dringenden nood van menschen zonder werk, zo
is derhalven die laage prijs geenszins het teken van
eenen grooten welvaart.

Hij is in tegendeel het gevolg en het teken eener
slegte inrichting van de maatschappij, die der nijver-
heid noodzaakt zich van eenen noodigen, vrijen en
nuttigen arbeid aan eenen ingebeelden, gedwongen en
en verderflijken arbeid te begeeven.

Daar uit volgt, dat hoe meer die handarbeid in een
Land goed koop is, hoe meer de armoede daar groot
en uitgestrekt is.

Daar uit volgt nog, dat de nieuwe en wel bestierde
Staaten soortgelijke Manufacturen, welke het voort-

brengfel van eenen zo ongeregelden staat van zaaken zijn, niet behooren te zoeken. Zij behooren het niet te wenschen, dan wanneer de schatting der Volksmeeninge, en de overmaat van het beloop der nuttige werken, der nijverheid natuurlijk overhaalen, om zich naar die Manufacturen te wenden.

Deeze redeneering, tegen den laagen prijs van den handarbeid, belet ons niet toe te staan, dat hij in de middelen van den buitenlandschen Koophandel een wezenlijk voordeel is, en dat, in den tegenwoordigen toestand, de reedende en handeldrijvende Natien gedwongen zijn hem te zoeken, schoon hij het inwendig kwaad, dat denzelven voortbrengt, niet opweegt.

Deeze laatste Reederijen kunnen niet dan zeer bezwaarlijk, en bij eene zeer groote vergunning hunne Producten voor den buitenlandschen Handel leveren, wanneer zij eeniglijk gevestigd en ondersteund worden door gedwongene middelen, als de afkeuringen, de uitsluitende voorrechten, enz. middelen door welke men natuurlijke hinderpaalen waant tegen te gaan, of misbruiken, die men niet wil afschaffen, te verzagten. De Landen welke van die hinderpaalen, en die gedwongene middelen vrij zijn, hebben eindelijk de overhand, en krijgen de voorkeur.

Somtijds worden de hinderpaalen van die Reederijen overwonnen, welke voortkomen uit de duurte der levensmiddelen, de zwaare belastingen, de afgelegenheid der eerste stoffen, de stilstand der handen, door kunstige werktuigen of handelwijzen, welke den arbeid van één man aan die van verscheide gelijk maaken, en hem in staat stellen, om de tegenstreeving der bevolkte Landen, waar die werktuigen en die handelwijzen onbekend zijn, te wederstaan.

Maar

staat van zaken
behooren het niet
hatting der Volks-
beloop der nuttige
verhaalen, om zich

agen prijs van den
taan, dat hij in de
n Koophandel een
den tegenwoordigen
rijvende Natien ge-
on hij het inwendig
t, niet opweegt.

n niet dan zeer be-
e vergunning hunne
nen Handel leveren,
en ondersteund wor-
als de afkeuringen,
middelen door welke
nt tegen te gaan, of
haffen, te verzagten.
rpaalen, en die ge-
hebben eindelijk de
ur.

en van die Reederijen
en uit de duurte der
tingen, de afgelegen-
nd der handen, door
zen, welke den arbeid
ide gelijk maaken, en
streeving der bevolkte
die handelwijzen on-

Maar

VEREENIGDE STAATEN VAN AMERIKA. 39

Maar die goed koope middelen zijn slegts hij ver-
gunning, en wijken vroeg of laat voor die gelukkige
gelegenheden, waar in de luchtstreek, de grond, en
voornaamlijk de Regeering samenloopen, om alle de
werkzaamheid, waar voor de menschen vatbaar zijn,
te *begunstigen* (1).

Dus behoort, tot eene laatste ontleding, het ver-
mogen om tot den laagsten prijs te leveren, zonder
tegenspraak tot de aldus begunstigde Landen, en zij
kunnen, op alle Markten, den voorrang verkrijgen
boven diegeenen, welken de natuur minder begun-
stigd heeft; hoedanig ook de nijverheid van deeze
laatsten zij, om dat die nijverheid altoos elders bij
de natuurlijke voordeelen gevoegd kan worden.

De buitenlandsche Koophandel wordt, meer dan
eenige andere, afgeschrikt door de kluisters, de rech-
ten, de bezoeken, de bedriegerijen, de Proces-
sen, die men moet ondergaan, het willekeurige, dat
dezelve uitwijst, de aanzoecken en vertraagingen, die
zij na zich slepen.

De Mogendheid, die eenen zodanigen Koophandel
wil begunstigen, moet daarom, *boven alles*, alle die
hinderpaalen uit den weg ruimen. Zij heeft daar bij
dies te meer belang, om dat uit den aanwas des
buitenlandschen Koophandels den aanwas der natio-
naale inkomste voortvloeit.

Alles, met betrekking tot den prijs der goederen,
tot

(1) *Begunstigen* betekent, in de Staatkundige huishouding,
meestijds de nijverheid niet aan Verordeningen te onderwerpen;
hoe gunstig zekere Verordeningen ook mogen schijnen, drukken
zij dezelve nogthans altoos. Met een woord, de nijverheid *be-*
gunstigen, is haar aan haar zelve over te laten.

tot de gemaklijkheden met welke de directe buitenlandsche Koophandel gedreeven kan worden, gelijk staande, kan dezelve spoediger en gemaklijker gevestigd worden tuschen de Natiën, welke onderling overëenkomsten hebben van staatkundige, godsdienstige grondtellingen (1), van zeden, gewoontens, en voornaamlijk de zulke, die de zelfde taal hebben. Deeze middelen van besleggende verbindtenissen kunnen door de Natiën, welke die niet hebben, geen wederstand geboden worden, als door de aanbieding van openbaare voordeelen, en waar van de uitkomst is, *minder kosten en meer winst*. De Kooplieden stellen in 't algemeen *de winst* boven alles.

De Natiën, welke onderling die overëenkomsten niet hebben, moeten, om dat gebrek te vergoeden, groote aanmoedigingen verleenen, en ten aanzien der gods-

(1) De godsdienstige betrekkingen hebben eertijds eenen zeer grooten invloed gehad op den burgerlijken mensch en op den Koophandel. De Roomsche-Catholijke schuwde den Protestant, de Puritein mistrouwde den Quaker; iedere Gezindheden hieldt zich te vreden met eenen wederkeerigen haat. Hedendaagsch nu de verlichting meer verspreid is, nu de Koophandel betrekkingen tuschen alle Gezindheden vestigt, en de ondervinding getoond heeft, dat de eerlijkheid bijna altoos onafhankelijk van den Godsdienst was, (a) vraagt men niet meer, om zich met eenen man te verbinden, of hij naar de kerk, of te biegt gaat; men vraagt, of hij zijne verbindtenissen eere aandoet. Echter moet deeze overëenkomst nog onder de verbindtenissen van den Koophandel gerekend worden.

(a) De ondervinding toont in onzen tijd genoegzaam dagelijks, dat 'er lieden zijn, die zich van den schoonen naam van Godsdienst bedienen, om hunne euveldaanden een glimp van eerlijkheid bij te zetten, en in dezzen zin zegt hier de Auteur, *dat de eerlijkheid bijna altoos onafhankelijk van den Godsdienst was* (JACOBI II: vs. 26). Want de ware Godsdienst doet eigenlijk den mensch de *eerlijkheid* uit het echte grondbeginsel, en tot het rechte einde bezachten. V.

godsdienstige en staatkundige gevoelens, en de gewoontens der vreemdelingen, de grootste verdraagszaamheid hebben.

Om zich de voordeelen van den buitenlandschen Handel te verzekeren, moet men noch op de Tractaaten, noch op de Verordeningen, noch op de magt staat maaken. De magt heeft slegts eene oogenbliklijke werking; zij bederft en verbreekt zelfs alles wat zij wil staande houden. De Tractaaten, de Verordeningen zijn nutteloos, zo het belang der beide Natiën, dezelve niet naar elkander trekt; zij zijn onvermogen, als deeze aantrekking geen bestaan heeft. Tractaaten, Verordeningen, magt, alles wijkt voor de kracht of de natuur der dingen.

De kracht der dingen! Deeze is de Staatkundige wet, die in de Staatkunde, even als in de Natuurkunde, alles bestiert. Zij is eene algemeene kracht, waar van de werking openbaar is, die, ondanks de Oorlogen, de Tractaaten, de geheime onderhandelingen der Kabinetten, alle de voorvallen bepaalt, en de menschen en Natiën in haaren loop medesleept. Het is deeze kracht der dingen die het Roomsche Rijk t'ondergebracht heeft, toen het op eenen grondslag, ongelijkvormig met zijne masfa, rustte; die, in de veertiende eeuw, de helft van Frankrijk, en in de agttiende de helft der Nieuwe-Waereld aan de Engelschen ontrukkt heeft; die Holland van het juk der Spanjaarden, en Zweeden van dat der Deenen bevrijd heeft. Het is deeze kracht die de aanslagen der veröveraars, als Karel de Grote, de Gengis, de Nadir, verijdelde. Zij woelen, zij loopen, zij moorden om uitgebreide Rijken te stichten. Deeze Rijken sterven met hen; de kracht der dingen verdeelt en

vernietigt dezelve. Deeze kracht werkt in den Koophandel even als in de omwentelingen. Zij is het die, door de ontdekking van de Kaap de Goede Hoop, den Indischen Koophandel den Venetiaan onweldigde, en achtervolgens tot de Portugeezen, de Hollanders, de Engelschen en de Franschen deedt overgaan. Eindelijk zij alleen is het, die het groot geding des Koophandels van Amerika zal afdoen.

Deeze kracht der dingen, in den Koophandel, is slechts het gevolg der omstandigheden, waar in twee Natien zich bevinden; omstandigheden, welke hen tot elkander brengen, en hen noodzaaken zich liever te samen, dan met eenige andere Natie, te verbinden. Deeze omstandigheden zijn *elkander tegenstreevig* in haar wederzijds belang: men moet derhalven, om eenen duurzaam Koophandel tusschen twee Volken te vestigen, hun beiden een overweegend belang geeven om denzelven te drijven.

TWEEDE HOOFDSTUK.

Van den buitenlandschen Koophandel, in zijne middelen van ruiling en in zijne balans beschouwd.

Men bedriegt zich, als men denkt, dat de Koophandel tusschen twee Natien, zonder goud of zilver, niet gevestigd kan worden, om haare rekeningen te sluiten. Het zal dies te nuttiger zijn, ten dien opzichte, in eenige bijzonderheden te treden, om dat de schaarsheid der Geldspecien in de Vereenigde Staaten, en de noodwendigheid om zich daar tot de eenvoudige ruilingen te bepaalen, de twee voornaam-

ste

ste te
tegen
Me
Geld
hande
van h
slegts
teloo
geld
den,
Nati
teken
dere
moet

(1)
specie
nieuw
dingen
te ma
richti
Mijne
nijver
schen
Geld
ons t
meest
den,
neem
als in
gezo
veel
de G
de E
scha
den
den

erkt in den Koop-
ngen. Zij is het
e Kaap de Goede
l den Venetiëanen
t de Portugeezen,
de Franfchen deelt
het, die het groot
ika zal afdoen.
en Koophandel, is
len, waar in twee
gheden, welke hen
oodzaaken zich lie-
ere Natie, te ver-
zijn elkander tegen-
men moet derhal-
oophandel tufchen
eiden een overwee-
te drijven.

D S T U K.

del, in zijne midde-
alans befchouwd.

tenkt, dat de Koop-
nder goud of zilver,
haare rekeningen te
r zijn, ten dien op-
te treden, om dat
n in de Verëenigde
om zich daar tot de
1, de twee voornaam-
fte

fte tegenwerpingen zijn, welke men, uit onkunde,
tegen dien Koophandel heeft ingebracht (1).

Men houdt niet op te zeggen, te herhaalen, dat de
Geldfpeciën hun ontbreken; dat de balans des koop-
handels tegen hun zijn, en altoos strekken zal, om hun
van hunne Geldfpeciën te berooven; dat men met hen
flegts eenen Handel van ruiling, die noodwendig nut-
teloos en bepaald is, kan drijven, zo dra zij niets in
geld kunnen fluiten. Derhalven moet beweezen wor-
den, dat dit groote woord van balans, van *Natie tot*
Natie, nog niets anders is dan een woord zonder be-
tekenis, en dat het in den algemeenften zin, geen an-
dere dan valsche begrippen kan voortbrengen. Men
moet bewijzen, dat men zonder Geldfpeciën eenen
groot-

(1) Men vergroot in Frankrijk zeer de fchaarheid der Geld-
fpeciën in de Verëenigde Staaten. Zij moeten fchaars zijn in alle
nieuwe Landen, waar niets der nijverheid drukt, waar zo veel
dingen te verfrigen zijn, en waar zich van alle kanten vruchtbaar-
te maaken Landerijen opdoen. Zouden nu, in dien ftat van op-
richting, de Geldfpeciën overvloedig zijn, zo zouden 'er tevens
Mijnen, een geduurig gebrek aan handen, en kwellingen voor de
nijverheid moeten zijn; omftandigheden die voor den buitenland-
fchen Koophandel veel ongunftiger zijn, dan de fchaarheid der
Geldfpeciën in een werkzaam en vijtig Land. Rene zaak fchijnt
ons te bewijzen, dat in het vrije Amerika de Geldfpeciën in de
meest gewenschte evenredigheid met de bevolking gevonden wor-
den, ten minften als men Europa tot een paal van vergelijking
neemt. Naamljk de geldplaatfingen, die van waarde gehouden worden,
als in de Bank, en waar van de Interesten regelmatig betaald en
gezocht worden. Nogthans moeten de vruchtbaarmakingen een
veel grooter voordeel opleveren. Waarom verftinden zij dan niet
de Geldfpeciën? Waarom blijft van dezelve nog iets over, om in
de Banken te plaatfen? Is het niet om dat de Geldfpeciën daar zo
fchaars niet zijn, als men zich in Frankrijk verbeeldt, waar men
den nood der Amerikanen, toen zij voor hunne Vrijheid free-
den, met hunnen tegenwoordigen toestand verwacht.

grooien Handel kan drijven, en dat die van ruiling de voordeeligste is.

Wanneer eene Natie het geen zij van buiten 's Lands trekt met goud betaalt of verëfent, zegt men, dat de balans des Handels tegen haar is, en men waant haar daar door een onvoordeelig denkbeeld van haaren toestand te geeven. Dit is een vooroordeel, dat gemakkelijk om ver gestooten kan worden, schoon het bij beroemde mannen in achting is.

Van waar krijgt die Natie, in de daad, het goud dat zij geeft, om dat Saldo te betaalen? Het is, of het voortbrengfel van haare Mijnen, en, in dit geval, betaalt zij met eene van haare producten; of wel zij is het verschuldigd aan een handenwerk, dat buiten haar Land geëfend wordt, en in dit geval betaalt zij insgelijks met een product, dat haar toebehoort. Zo lang nu eene Natie, direct of indirect, met haare producten buiten 's Lands betaalt, kan haar toestand niet nadeelig zijn. Dit ongunstig woord van balans, aldus aan een in goud betaald Saldo gehecht, verschaft dus geen juist en waar denkbeeld van den gunstigen of ongunstigen toestand eener Natie.

Er is slechts één geval waar in men zou kunnen zeggen, dat de balans tegen eene Natie is; naamlijk dat waar in zij, haar goud en haare producten uitgeput hebbende, jegens eene andere Natie nog schuldenaarster zou blijven. Maar deeze toestand zou niet lang aanhouden, zonder dat de Natie eenen grond liet vaaren, die noch voor haar onderhoud, noch voor haare noodige ruilingen toereikende was; en dit gebeurt geenszins: de invoer wordt weldra evenredig aan den uitvoer; het evenwicht wordt gevestigd, en die zogenaamde ongunstige balans heeft nooit geen zo langen duur,

VE
duur,
Daa
schap.
haare
dezelv
reden
Me
heid
des I
beloo
goud
ren ti
pen,
Dit is
hebb
iten
De
verbo
eene
den.
lans
buite
alger
Koo
gens
of n
ker,
paal
spec
(
zer t
hand

die van ruiling de

van buiten 's Lands
zegt men, dat de
en men waant haar
eld van haaren toe-
deel, dat gemakkelijk
on het bij beroem-

daad, het goud dat
en? Het is, of het
t, in dit geval, be-
cten; of wel zij is
erk, dat buiten haar
geval betaalt zij ins-
oebehoort. Zo lang
met haare producten
toestand niet nadee-
n balans, aldus aan
, verschaft dus geen
unstigen of ongunsti-

men zou kunnen zeg-
atie is; naamlijk dat
e producten uitgeput
atie nog schuldenaar-
oestand zou niet lang
eenen grond liet vaa-
oud, noch voor haare
was; en dit gebeurt
dra evenredig aan den
gevestigd, en die zo
noot geen zo langen
duur,

duur, dat men dezelve slechts moge onderstellen.

Daar benevens is het goud insgelijks eene koopman-
schap, en het kan eene Natie volgens de natuur van
haare betrekkingen met eene andere, raadzaam zijn
dezelve in goud te betaalen, zonder dat zij, om die
reden, eene ongunstige balans tegen haar hebbe.

Men drukt zich met geen meer juistheid noch waar-
heid uit, wanneer men zegt, dat eene Natie de balans
des Handels in haar voordeel heeft, als zij op het
beloop van haare uitgevoerde goederen een saldo in
goud ontfangt. Deeze balans zou, als zij eenen zek-
ren tijd lang aanhieldt, het goud bij die Natie ophoo-
pen, en haar op het einde zeer ongelukkig maaken.
Dit is nu het geen men niet ziet, en dat nogthans zou
hebben moeten gebeuren, als deeze stelling den min-
sten grond hadt.

De omloop der Geldspeciën is aan te veel oorzaken
verbonden, om uit haaren overvloed het zeker teken
eener gunstige balans des Koophandels te kunnen aflei-
den. Duizend samenvoegingen, duizend voor die ba-
lans onverschillige voorvallen, roepen het goud van
buiten 's Lands, of zenden het derwaarts. In deeze
algemeene, geduurige en veranderlijke beweging des
Koophandels zijn de Tafelen van in- of uitvoer, vol-
gens welke men het saldo, als het teken van het voor-
of-nadeel der balans uitmaakende, bepaalt, al te onze-
ker, al te gebrekkelijk, om naar dezelve te kunnen be-
paalen, en deeze balans, en de hoeveelheid der Geld-
speciën, en den rijkdom der Natie (1).

Men

(1) Zie hier een treffend voorbeeld van de gebrekkelijkheid dee-
zer berekeningen, en van de begrooting der balans van den Koop-
handel en de Geldspeciën; en het zal bewijzen, dat de staatkun-
di-

Men vermeenigvuldige zo veel men wil de Tafelen, om den uit- en invoer der eerste stoffen, en der gewerkte artikelen te vergelijken; men wende daar toe de

dige rekchaars dijkwijs buitenlandsche voorvallen, die hunne berekeningen om ver slooten, niet in acht neemen, of niet weeten.

De Heer Necker (*Chap. IX, Tom. 3, traité de l'administration des finances*,) heeft willen navorfchen, welke de fom der Geldspeciën was, die sedert het Jaar 1762 tot in den Jaare 1777 in Europa gebragt en bewaard is geworden. Hij begroot dezelve op 1850 millioenen, volgens de Registers van Cadix en Lisbon, zelfs daar onder begrijpende hergeen ter fluk is ingevoerd, en hij brengt bijna op 300 millioenen hergeen gedurende den zelfden tijd uitgevoerd is.

Als men de Geldspeciën, in Europa ingevoerd, tot die fom bepaalt, ziet men niet, dat de Heer Necker in rekening brengt het goud en zilver, dat de verovering van Bengale door de Engelschen, en van hunne overige Etablifementen in de Oost-Indiën, noodwendig in Europa hebben moeten te rug doen vloeijen. Nu bedragen, volgens de berekening van het geheim Comité, door het Parlement van Engeland benoemd, om den staat der Engelsche Indiën te onderzoeken, de fommen, door de Engelschen, sedert het Jaar 1757 tot in den Jaare 1771, uit Bengale getrokken 751,500,000 Liv. (a). Wat zal het zijn als men bij deeze onmaantig groote fom voegt die, welke getrokken zijn uit de bezitting van Carhate en Aoude, waar van de Nababs den eigendom segts in schijn hebben; uit de inkomsten der Noordelijke Circars, uit den roof, sedert het Jaar 1771 tot heden, aan den Mogolschen Keizer in zijne fchatting van 26 millioenen gepleegd; uit den altoosduurenden aanwas der territorien en inkomsten; uit den verkoop der Rohillas aan den Nabab van Aoude, in het Jaar 1773 gedaan, een verkoop die aan de Engelschen meer dan 50,000 millioenen heeft opgebracht (b). Eindelijk, wat zal het zijn als men daar nog bijvoegt de verbazende fommen, uit Indiën ge-

(a) De bijzonderheden van deeze berekeningen worden gevonden in *le tableau de l'Inde*, Tom. I, pag. 249. In hetzelfde is eene groote feil ingefloopen; men heeft het geheel beloop in Ponden Sterling, in plaats van Livres tournois gesteld.

(b) Zie *le Voyage de M. Makintosh aux Indes orientales*, p. 240.

de grootste zorgvuldigheid, de angstvalligste trouwe aan, men zal de uitkomsten daar door niet zekerer, niet beslegtender maaken; want hoe zal men, zo lang in

voerd door bijzondere personen, welke zich aldaar verrijkt hebben? Het vermogen van den Lord *Clive* was niet te waardeeren. Dat van den Heer *Hastings*, waar van men thans het Proces opmaakt, wordt op 30 of 40 millioenen begroot. Een ander Gouverneur heeft, volgens vrij wel gegronde berichten, onlangs meer dan twee millioenen betaald, om zijne beschuldigers tot zwijgen te brengen. Zeker is het, dat een gedeelte van die onmeetelijke rijkdommen besteed is ter betaaling der onkosten, door de Engelschen gedaan, om hunne verovering in Oost-Indiën te behouden; dat een ander nog aanzienlijker gedeelte, onder de gedaante van koopmanschappen, weder naar Europa gezonden is; maar men kan niet betwisten, dat het overige niet, in goud of in zilver, in ons vastland gekomen is. Wat is daar van het beloop? 't Is onmogelijk het te bepalen. Maar hoe het ook zij, het maakt de berekening van den Heer *Necker* twijfelachtig. — Men oordeele, uit een eenig stuk, over den onuitputtelijken rijkdom der Oost-Indiën, en dienvolgens over de grootheld der bron, waar in de Europeanen geput hebben, en, door een ander gevolg, over de Geldspeciën, die in Europa hebben moeten te rug vloeijen. *Nadir-Schah*, die in 't Jaar 1740 Delhi veroverde, voerde uit Indostan omtrent 40 millioenen Ponden Sterling, dat is bijna duizend millioenen van onze Livres (a). Dit geld heeft zich in Perziën verspreid; en naardien deeze ongelukkige Staat, door het despotisme en geduurige oorlogen bedorven (b), bijna niets voortbrengt, niets bewerkt, naardien hij, dienvolgens, zijne behoeftens van buiten 's Lands, en voornamelijk uit Europa, bekomt, zo volgt daar uit, dat de twee-derde der sommen, door den roover *Nadir* in de Indiën gestolen, naar Europa hebben moeten overgaan. Deeze voorvallen, waar op de staatkundige rekenaars geen acht staan, hebben zekerlijk den grooften invloed gehad op de rising en daaling benevens den omloop der Geldspeciën over de gantsche Aarde. Hetgeen doet gelooven, dat uit de Indiën geen metaalen ko-

(a) Zie *ibid.* Tom. I, pag. 347.

(b) Zie *le Voyage de M. Copper*, achter *le Voyage de M. Makimosh*, Tom. II, pag. 454.

E N D E

en wil de Tafelen,
stoffen, en der ge-
en wende daar toe
de

vallen, die hunne bere-
nen, of niet weeten.
Etat de l'Administration
elke de som der Geld-
t in den Jaare 1777 in
Hij begroot dezelve op
Cadix en Lisbon, zelfs
is ingevoerd, en hij
geduurende den zelfden

evoerd, tot die som be-
in rekening brengt het
Bengale door de Engel-
ten in de Oost-Indiën,
rug doen vloeijen. Nu
het geheim Comité, door
den staat der Engelsche
or de Engelschen, sedert
uit Bengale getrokken
in als men bij deeze on-
rokken zijn uit de bezit-
te Nababs den eigendom
der Noordelijke Circars,
eden, aan den Mogolschen
oenen gepleegd; uit den
inkomsten; uit den ver-
houde, in het Jaar 1779
schen meer dan 50,000
ijk, wat zal het zijn als
sommen, uit Indiën ge-
voerd

eningen worden gevonden in
hetzelfde is eene groote scil
in Ponden Sterling, in plaats
Indes orientales, p. 240.

in de Staaten verbiedende wetten zijn, welke den
Sluikhandel vestigen en onderhouden, ooit kunnen
wee-

komen, is het gevoelen waar in men is, dat derzelver uitvoer
nadeelig is. Maar hebben de roovers die, sedert dertig jaaren,
die Landstreek plunderen, dat nadeel berekent? De roovers zoe-
ken hunne geroofde goederen in veiligheid te brengen, en specu-
leeren geenszins als Koopliden; de al te omslagige Koopgoederen
zouden te dikwerf hun geheim verraden.

Wat aangaat de gezette hoeveelheid der Geldspeciën, welke uit
Europa gaan, om naar de Indiën gevoerd te worden, hieromtrent
hebben in de berekeningen van den Heer *Necker* de zelfde uitlaa-
tingen plaats. Hij spreekt niet van de gebeurtenissen, welke de
Engelschen genoodzaakt hebben aanzienlijke sommen naar Oost-Indi-
ën te laaten voeren; bij voorbeeld, de twee Oorlogen tegen
de Maratten hebben verbaazende sommen gekost; die tegen *Hyder-
Ali*, in 't Jaar 1769, is niet minder kostbaar geweest. Een
eenige brand, te Calcutta ontstaan, heeft bijna 24 millioenen ge-
kost, die men heeft moeten vergoeden. Nogthans evenaaren die
sommen op verre na diegeenen niet, welke uit de Indiën uitge-
voerd worden. De Ma'oor *Scott*, die l'ijverige voortstander van
den Heer *Hastings*, en die lang in Oost-Indiën geweest is, zeide
den 15 Maart 1787 in het Parlement van Engeland dat de Oost-
Indische Compagnie, sedert het Jaar 1773, uit het gebied des
Nababs van Aoude alleen $3\frac{1}{2}$ millioenen Ponden Sterling in Speciën
getrokken hadt, welke naar Engeland waren overgevoerd, dat 32
gemeene burgers sedert dien tijd in Engeland te rug gekomen wa-
ren, ieder met eene som gelds (door malkander gerekend)
van 25,000 Ponden Sterling; hetgeen voor alle de Geldspeciën,
die sedert het Jaar 1773 uitgevoerd zijn, 9,600,000 Ponden Ster-
ling uitmaakt.

De Heer *Volney*, en alle Reizigers, stemmen overëen, dat de
Handel van Egypte en Arabiën met Sequinen van Venetiën en Duit-
sche Daalders geschiedt, waar mede de Oost-Indische en Chinese-
sche Goederen te Mecca betaald worden. Eit waar blijven die
Sequinen en die Daalders? Zij komen waarschijnlijk weder in
Europa.

De wel onderrichte Schrijver, die de geschiedenis der partij
Rockingham heeft samengesteld, begroot het geld, dat uit Bengale
in Engeland gekomen is, op 10 millioenen Ponden Sterling.

VE

weeter
En zo
wezig
Lijsten
daar n
waar
geheim
trekken

Ziet
ne bala
goud o
de ver
Reizig

(1) I
vera va
bragt he
antwoor
uitvoer
Whitwo
Miraba
Whitwo
brengt,
dan ver
Zie pag
natur.

(2) I
ten, di
de Invo
Lijsten

(3) I
re oor
welke
van ha
uit voo
zijn het
ting zou

III.

zijn, welke den
en, ooit kunnen
wee-

dat derzelver uitvoer
, sedert dertig jaaren,
kent? De roovers zoe-
te brengen, en specu-
midagige Koopgoederen

Geldspeciën, welke uit
te worden, hieromtrent
Necker de zelfde uitlaa-
gebeurensissen, welke de
e sommen naar Oost-Indi-
te twee Oorlogen tegen
gekost; die tegen *Ilyder-*
kostbaar geweest. Een
bijna 24 millioenen ge-
Nogthans evenaaren die
elke uit de Indiën uitge-
ijverige voortstander van
Indiën geweest is, zeide
n Engeland dat de Oost-
73, uit het gebied des
Ponden Sterling in Speciën
ren overgevoerd, dat 32
land te rug gekomen wa-
oor malkander gerekend)
oor alle de Geldspeciën,
9,600,000 Ponden Ster-

stemmen overden, dat de
nen van Venetiën en Duit-
Oost-Indische en Chines-
n. Eit waar blijven die
n waarschijnlijk weder in

de geschiedenis der partij
het geld, dat uit Bengale
oeten Ponden Sterling.

weeten en bevestigen (1), wat inkomt en uitgaat?
En zo 'er een Land is, waar die Wetten niet aan-
wezig zijn (2), houdt men daar dan naauwkeurige
Lijsten van in- en uitvoer? Wanneer men dezelve
daar mogt houden, is het dan niet eene kwelling,
waar aan het belang, dat de Koopliden in het
geheim stellen, hen dikwijls noodzaakt zich te ont-
trekken?

Ziet men daar benevens, dat men in die algeme-
ne balanssen, met een saldo eindigende, dat men in
goud onderstelt betaald te zijn, rekening houdt van
de verrichtingen der Bankiers, der Regeeringen, der
Reizigers, welke gaan en komen (3)? Eene weten-
schap,

(1) Dit is eene krachtige tegenwerping, welke de wederstree-
vers van den Lord *Sheffield* tegen zijn boekdeel van *Tafelen* inge-
bragt hebben, en hij heeft op eene zeer naauwe wijze daarop ge-
antwoord. Niets is nog bedrieglijker, dan de *Tafelen* van in- en
uitvoer, en van de balans des Koophandels, door den Ridder
Whitworth in 't licht gegeven; en ziet hoe gemakkelijk de Heer
Mirabeau de 90 millioenen *tournois*, tot welke de Ridder
Whitworth de jaarlijkse balans des Engelschen Koophandels
brengt, tot 20 millioenen *Livres tournois* vermindert. En stelt
dan vervolgens eenig vertrouwen op de berekeningen van den tol.
Zie pag 371 en volg. van de *Considérations sur l'ordre de Cincin-*
natus. — Druk van London.

(2) Onder de nieuwe Republieken van Amerika zijn veele Staa-
ten, die wel Lijsten houden voor de inkomende Schepen, om dat
de invoer rechten betaalt; maar voor den uitvoer worden geen
Lijsten gehouden.

(3) Het is zeer waarschijnlijk, dat 'er eene meenigte bijzonde-
re oorzaken zijn, die op eene onmerkbaare wijze de Natiën,
welke de balans des Koophandels steeds in haar voordeel hebben,
van haare Geldspeciën ontheffen. Zo het niet aldus was, zou daar
uit voortvloeijen, dat men onder die Natiën of genoodzaakt zou
zijn het goud in de aarde te begraven, of dat het daar in verich-
ting zou vallen. Nu gebeuren geen van die twee gevallen. Der-

ſchap, die op diergelijke uitkomsten ſteunt, is, wij zeggen het nog eens, eene bedrieglijke weetſchap! Maar is deeze begrooting in getallen wel noodzaakelijk? Wanneer de welſtand en de gemakken des levens zich verſpreiden, is het dan niet klaarblijkelijk, dat de inkomsten der Natie vermeerderen, en dat, zo de balans des buitenlandſchen Koophandels niet in haar voordeel is, het *deficit* verre beneden den rijkdom is, welke de nijverheid en de binnenlandſche arbeid jaarlijks uit haaren eigenen grond trekken?

Wil

halven vioelt het goud van die Natiën noodwendig naar buiten te rug.

De Heer *Casaux* heeft dit ſtuk ten opzichte van Engeland, in zijne *Confidérations sur le mécanisme des facilités*, beweezen. Hij toopt daar in aan, dat, zo de berekeningen van den Ridder *Whitworth*, waar van wij boven geſproken hebben, gegrond waren, Engeland tegenwoordig omtrent vierduizend millioenen in goud of ſilver, alleen voor de balans des Koophandels, ſedert het Jaar 1700 tot in den Jaare 1775, zou moeten bezitten. — Nogthans is het zeker, dat hij op verre na die verbaazende maſſa van Geldſpeciën niet bezit. Zelfs heeft hij niet de noodige Geldſpeciën voor zijne bevolking en zijnen Koophandel. Hij vervult dat gebrek door den wijdrukgeſtrekten omloop van zijn *Credit*-papier.

De overeenkomst van sommige der denkbeelden over de balans des Koophandels, in dat Werk begreepen, met die van den Heer *Casaux*, verplicht ons hier te verklaaren, dat zijn Werk, in 't Jaar 1785 te London gedrukt, en in Frankrijk in 't Jaar 1786 in een klein getal verſpreid, ons eerſt ter hand is gekomen in den tijd, toen het onze voltooid en half gedrukt was. Eene bijzondere omſtandigheid verſchaft ons de gelegenheid hem te noemen, en wij omhalzen dezelve met genoegen, om recht te doen aan den arbeid van dien Staatkundigen Schrijver, waar aan niets anders dan meerder klaarheid en leerbeleid zou ontbreken, om eens bekend en geacht te worden, zo als hij zulks verdient. Wij zijn echter wel verre van eenige zijner gevoelens, die ons dwaalend ſchijnen, te omhelzen, als die over de Geldleeningen, de Wederbetalingen, enz.

VE

Wil
men we
men ins
voordee
alsdan
te raade
gemak
tal perſ
zo de
het vol
magt d
dan is
Natie h
lans de
waarde
voer w
ſchuld
ſtaat el
over.
maating
zich e
Volksm
leen ka
buitenl
dome

(1)
den aan
ſte kan
vermeer
ſchen K
volgend
Koophan
handel
Koophan

ten steunt, is, wij
eglijke weetenfchap!
ellen wel noodzaake-
gemakken des levens
klaarblijkelijk, dat de
en, en dat, zo de
phandels niet in haar
heden den rijkdom is,
nlandfche arbeid jaar-
rekken?

Wil

n noodwendig naar buiten

opzichte van Engeland, in
des *facilits*, bewezen. Hij
ngen van den Ridder *Whit-*
bben, gegrond waren, Enge-
millioenen in goud of silver,
, federt het Jaar 1700 tot
nen. — Nogthans is het ze-
ende massa van Geldfpecieën
dige Geldfpecieën voor zijne
vervult dat gebrek door den
tdiet-papier.

denkbeeld over de balans
pen, met die van den Heer
n, dat zijn Werk, in 'e Jaar
kelijk in 't Jaar 1786 in een
and is gekomen in den tijd,
it was. Eene bijzondere om-
heid hem te noemen, en wij
recht te doen aan den arbeid
ar aan niets anders dan meer-
reken, om eens bekend en
verdiert. Wij zijn echter wel
die om dwaalend fchijnen,
deening, de Wederbetaal-

VEREENIGDE STAATEN VAN AMERIKA. 51

Wil men derhalven over haare magt oordeelen, wil men weeten of de vermeerdering van haare rijkdommen insgelijks haare kracht, haaren toestand, haare voordeelige betrekkingen met andere Natiën vergroot; alsdan moet men met de Tafelen van haare bevolking te raade gaan. Zo dezelve gevoelig aangroeit; zo het gemak en de genietingen des levens zich over een getal perfoonen, dat steeds grooter wordt, uittrekken; zo de oorzaaken der behoeftegrekheid strekken om onder het volk te verminderen, of zich bepaalen tot de onmagt des arbeids, door de ziekten te wege gebragt, dan is het klaarblijkelijk, dat de inkomsten van die Natie haare uitgaven te boven gaan, en dat haare balans des Koophandels in haar voordeel is; want zo de waarde van haaren uitvoer beneden die van haaren invoer was, zou daar uit welhaast eene merkelijke schuld, en de verarming, tegen haar ontstaan. Nu staat elke verarming onmiddellijk tot de Volksmeenigte over. Derhalven moet een bewindsman van een rechtmatig, diepdenkend en gemeenmaakend verstand zich eeniglijk aan beredeneerde en zekere Tafelen der Volksmeenigte verbinden. Door haare vergelijking alleen kan men over de voordeelen en den aanwas des buitenlandfchen Koophandels en des nationaalen rijkdoms oordeelen (1).

Hij

(1) Op het fcherpst genomen is de Volksmeenigte de maat van den aanwas des buitenlandfchen Koophandels niet; maar deeze laatste kan zich niet vergrooten, noch vermeederen, als door de vermeerdering der nijverheid, en dienvolgens van den binnenlandfchen Koophandel. Zo nu de Tafelen der Volksmeenigte achtervolgende toeneemingen aanwijzen, zullen zij den aanwas des Koophandels in 't algemeen getuigen, en de binnenlandfche Koophandel kan niet voorfpoedig zijn, zonder dat de buitenlandfche Koophandel zich vestige.

Hij zal zich wel wachten, om de ophooping van het goud en zilver dien opgepronkten naam toe te eigenen; zelfs zal hij zich wel wachten, om daar van het eenig teken des rijkdoms te maaken, en de uitgestrektheid van dien rijkdom te willen begrooten door de hoeveelheid van die metaalen. Alle die denkbeelden zijn vrekking, gevaarlijk en valsch. Vrekking, om dat zij de verbeelding en de middelen van ruiling der Producten tot dat teken bepaalen, en dienvolgens de uitbreiding des Koophandels onderdrukken; gevaarlijk, om dat zij den mensch gewennen, het goud als eenen wezenlijken rijkdom te beschouwen, en hem een vreemdeling in zijn Vaderland maaken; valsch, om dat die vertooning van cijfferletteren nooit iets anders dan eene hoeveelheid Geldspeciën, die onophoudelijk weggevoerd wordt, te kennen geeft; eene hoeveelheid die, tot eenen zekeren trap gebragt zijnde, niets meer betekent.

Deze waarheden vorderen, wegens haare nieuwhed, eenige nadere verklaringen. Wij moeten derhalven dezelve hier bijvoegen. De zekerste waarde, welke het goud en zilver zouden hebben, om als eenen wezenlijken rijkdom beschouwd te worden, is dat men het de schendingen des eigendoms, de aanslagen der dwinglandij, of der onkunde van de Regeeringen, gemakkelijk zou kunnen onttrekken. Naardien het goud een algemeen teken is, kan hij die het bezit naar alle plaatsen verhuizen, en het overal met zich voeren. — De goudstofte is daarom alles bij de Natiën, welke ongelukkig genoeg zijn, om in de algemeene zetregelen, die het algemeen crediet vestigen en versterken, willekeurige uitzonderingen te kennen. Maar hoe duur betaalen zij hunne on-

kun-

kunde
betaalen
haare
dwonge
onöpho
mende
tijd nie
men g
hadt,
gezegd
vloed
daar v
waardes
algemeen
rijker,
bijzond
ten, en
slaven,
van een
inzicht
uit een
klaard
goud a
nen m
anders
heeft.
van die
aan te
baar te
Dit
—
gouds
denkbe

de ophooping van
ten naam toe te ei-
chten, om daar van
maken, en de uitge-
llen begrooten door

Alle die denkbeel-
sch. Vrekkig, om
elen van ruiling der
, en dienvolgens de
terdrukken; gevaar-
ennen, het goud als
schouwen, en hem
d maaken; valsch,
erletteren nooit iets
dspeciën, die onop-
kennen geeft; eene
en trap gebragt zijn-

vegens haare nieu-
w. Wij moeten der-

De zekerste waarde,
den hebben, om als
ouwd te worden, is
eigendoms, de aan-
onkunde van de Re-
n onttrekken. Naar-
eken is, kan hij die
uizen, en het overal
stoffe is daarom alles
g genoeg zijn, om in
het algemeen crediet
teurige uitzonderingen
betaalen zij hunne on-
kun-

kunde in de voordeelen van dat crediet! Hoe duur
betaalen de Regeeringen zelven haare doolingen of
haare aanslagen! In haare maatregelen is alles ge-
dwongen: te vergeefs toont de natuur mild te zijn;
onophoudelijk bezig zijnde, om steeds weder opko-
mende ongevallen te herstellen, laat men haar den
tijd niet, om iets voor het geluk te doen. Wanneer
men gezegd heeft, dat het Geld geen Vaderland
hadt, heeft men zeer nadrukkelijk tot de Regeeringen
gezegd, dat men alles moest doen, om eenen over-
vloed van Geldspeciën te ontbeeren. Men zal zich
daar van niet onthouden, dan wanneer men de on-
waardeerbare voordeelen van den eerbied voor het
algemeen crediet zal kennen. Eene Natie is dies te
rijker, meer verlicht, beter geregeerd, naar maate de
bijzondere perfoonen de Geldspeciën minder bezit-
ten, en minder daar van houden. Zich daar aan ver-
slaven, dezelve te bewaaren is een zeker teken of
van eene schrikbaarende crisis, of van een gebrek van
inzichten, of van getrouwheid in het bewind; waar
uit eene waarheid voortvloeit, die wij reeds ver-
klaard hebben; naamlijk dat de Schrijver, die het
goud als het teken des rijkdoms verheft, en het zij-
nen medeburgeren aanprijst, zich bedriegt, zo hij
anders geen verkeerd denkbeeld van hunnen toestand
heeft. In dit laatste geval ware het beter, in plaats
van die verderflijke Leere te prediken, der Regeering
aan te moedigen, om het nationaal crediet onwrik-
baar te maaken.

Dit is eene aanmerking, die nog niet is gemaakt.
— Duizend millioenen, twee duizend millioenen
gouds verwekken in ons geene andere als onzekere
denkbeelden. De verbeelding kan haar niet stiptelijk

een gebruik bepalen, dat tot een maat van haat vermogen en werking diene. Men ziet wat men met twintig of honderd millioenen menschen zou doen. Men ziet niet wat duizenden millioenen Kroonen (*Ecus*) zouden doen, en nogthans stapelt men dezelve op het papier, om een denkbeeld van magt te geeven.

Thans zullen wij doen zien, dat zo men ongelijk heeft om het goud en zilver als uitsluitende tekenen van den waaren rijkdom aan te zien, het niet minder ongerijmd is, zich aan de onstaatkundige berekeningen over de Geldspeciën, als aan eenen zekeren grondslag, te verbinden. Het is met navorschingen over de hoeveelheid der Geldspeciën even zo gelegen, als met die over de balans des Koophandels. Men zou, om beiden met eenige zekerheid te vestigen, kundigheden, bijzondere stukken moeten verzamelen, waar van de beginselen ons ontglippen, of onöphoudelijk veranderen; en om zulks te bewijzen, zullen wij hier in eenige bijzonderheden treden.

In 't algemeen verdeelt zich de masfa van het goud en zilver in drie voornaame deelen. Het eerste, onder de gedaante der Geldspeciën, dient tot de dagelijkse en onverzuijmelijke ruilingen. Ieder bijzonder persoon moet, zo dra hij met zijn onderhoud en dat van zijn huisgezin belast is, ten minsten eenige stukken gelds hebben, om elken dag te leeven, en de belastingen te betaalen. Bij deeze Geldspeciën moeten nog gevoegd worden die, welke men voor de onverwachte gevallen weglegt. Dit gebruik wordt in ieder Land meer of min in acht genomen, naar dat men 'er, ten aanzien der ongelukkige gebeurtenissen, meer of min in zorgeloosheid of in vrees is. Men

ziet

ziet d
ten.
reden
zelve
zich
perfo
Geld
hetge
die: z
daar
vervu
merke
moet
rige
beho
in b
He
de z
Koo
de h
het
delij
eene
sche
gede
te r
H
ond
het
gen
laat
I
ken

een maat van haat
en ziet wat men met
menschen zou doen.
millioenen Kroonen
is stapelt men dezel-
kbeeld van magt te

dat zo men ongelijk
s uitsluitende tekenen
zien, het niet min-
onstaatkundige bereke-
als aan eenen zekeren
is met navorschingen
speciën even zo gele-
ans des Koophandels.
ige zekerheid te vesti-
stukken moeten verza-
n ons ontglippen, of
om zulks te bewijzen,
nderheden treden.

de masfa van het goud
elen. Het eerste, on-
en, dient tot de dage-
lingen. Ieder bijzonder
zijn onderhoud en dat
en minsten eenige stuk-
dag te leven, en de
deze Geldspeciën moe-
, welke men voor de
Dit gebruik wordt in
echt genomen, naar dat
gelukkige gebeurtenissen,
of in vrees is. Men
ziet

ziet dat het onmogelijk is dit eerste deel te begroo-
ten. Hetgeen men duidelijk bemerkt, is dat het in
reden van de Volksmeenigte moet zijn, en met de-
zelfde moet aangroeijen, als mede dat de ontvolking
zich spoedig moet openbaaren, zo veele bijzondere
personen geheel beroofd blijven van een aandeel in
Geld, dat genoegzaam is, om zich te verschaffen
hetgeen zij niet kunnen ontbeeren; eene Geldmunt
die zij zelven niet maaken noch ontvangen, zo zij
daar benevens geen gemaklijk middel hebben, om te
vervullen hetgeen hun in Geld ontbreekt. Men be-
merkt desgelijks dat dit deel der Geldspeciën in 't Land
moet blijven, wegens zijne verdeling, zijne geduu-
rige aanwending in kleine sommen tot de dagelijkse
behoeftens, en den volstrekten stilstand van 't geen
in bewaaring gelegd is.

Het tweede deel van het goud en zilver is, onder
de zelfde gedaante, tot de groote werkingen des
Koophandels bestemd. Het is desgelijks onmogelijk
de hoeveelheid daar van te bepalen, uit hoofde van
het onëindig getal samenvoegingen, die het onophou-
delijk veranderen, en die metaalen geduurig van het
eene naar het andere Land doen reizen. De dagelijk-
sche onkosten en de tollën verëischen daar van een
gedeelte; maar dit voorwerp keert in het eerste deel
te rug.

Het derde deel bevat het ongemunt goud en zilver,
onder welke gedaante het ook zij. Het is, even als
het tweede, aan eene meenigte geduurige veranderingen
onderhevig, welke geen voldoende middel over-
laaten, om de hoeveelheid daar van te bepalen.

De hoeveelheid der Geldspeciën te willen ontdek-
ken, door de Saldo's der onzekere balanssen van den

Koophandel, en door de optelling der Specieën, na eene herfincting in de munthuizen geslagen, is geen zekerer weg, vermits men op gelijke wijze in acht moet neemen de geduurige werking des Koophandels op die metaalen, onder welke gedaante zij ook zijn; alle de samenvoegingen die hij voortbrengt, en die onophoudelijk uit elkander voortkomen. Als men de Geldspecieën aldus wil waardeeren, vergeet men dat zij een algemeene werker zijn, die, daar door zelfs, noodzaakelijk geduurig van plaats moet veranderen, sedert dat de Koophandel alle menschen in betrekking gesteld heeft, door de behoeftens welke zij zich van hunne wederzijdse Producten gemaakt hebben. Men vergeet dat verscheide omstandigheden het gemunt Goud in den staat van staaven doen te rug komen, en *vice versa*, dat dienvolgens het zelfde stuk, in den tijd van een zeker getal jaaren, verscheide maalen onder de Muntschroef kan komen (1).

Men verheft zich tot nuttiger en zekerer handelingen in het bestier der Financiën, wanneer men dien toefstel van valschc rijkdommen van zich weert, en het

(1) Dit is eene aanmerking, die de Heer Necker niet schijnt gemaakt te hebben, wanneer hij de hoeveelheid der Geldspecieën, welke in Frankrijk gevonden worden, op eene zo aanzienlijke som begroot heeft. Wanneer het Werk van de herfincting der oude *Louis* verricht, zal zijn, zal men zien wat men van zijne berekeningen moet denken. Maar men is nog verre van de 957 millioenen, welke hij die hoeveelheid van gemunt goud waardig schat. Het is meer dan waarschijnlijk, dat men zelfs niet eens tot de twee-derde zal komen. In 't oogenblik waar in deze poor geschreeven wordt, naanlijk veertien maanden na het Arrest, dat de herfincting van 't gemunt goud beveelt, gaar die hoeveelheid niet boven 550 millioenen, en alles geeft te kennen, dat dezelve nabij haar einde is.

VE
het go
hunne
ze heb
briefje
hebben
zijn, 2
hoopen
ren va
door a
waaijer
zetten,
van de
de bijz
volg v
den wa
verdw
het ver
voudig
kan uit
ren, 2
en gev
Terv
verfina
middcl
dezelv
zich a
daar a
beeld v
ten mi
(1) F
welke d
zonderh

der Specieën, na
geplagen, is geen
ijke wijze in acht
des Koophandels
ante zij ook zijn;
brengt, en die on-
en. Als men de
vergeet men dat zij
daar door zelfs,
moet veranderen,
ehen in betrekking
welke zij zich van
maakt hebben. Men
heden het gemunt
te rug komen, en
elfde stuk, in den
rfcheide maalen on-
r).
n zekerer handel-
wanneer men dien
an zich weert, en
het

Heer Necker niet schijnt
eelijkheid der Geldspecieën,
op eene zo aanzienlijke
van de herfsmelting der
zien wat men van zijne
is nog verre van de 957
van gemunt goud waardig
dat men zelfs niet eens
enblik waar in deeze poort
aanden na het Arrest, dat
gaat die hoeveelheid
ft te keunen, dat dezelve

het goud en zilver slegts onder het gezichtpunt van
hunne hoofdeigenschap beschouwt. Zij dienen tot on-
ze behoefstens slegts als middelen van ruiling; zij zijn
briefjes aan Tooner, die, overal het zelfde gebruik
hebbende, ook overal verhandeld kunnen worden. Zij
zijn, zelfs daar door, zwervende; zij gaan, komen,
hoopen zich op, verspreiden zich, even als de baa-
ren van eene Zee, die onophoudelijk bewogen wordt
door achtereenvolgende winden, die in alle richtingen
waaijen. Te onderneemen hun in een Land vast te
zetten, is hunne natuur te willen veranderen; is hen
van de eigenschap berooven, die hun de meeste waar-
de bijzet; en nogthans is deeze onderneeming het ge-
volg van den toestand, waar in men de metaalen als
den waaren rijkdom beschouwt. Men vreest hem te zien
verdwijnen, men stremt daar mede den omloop, en
het verstand verliest uit het oog het gebruik der een-
voudiger, bestendiger middelen, en die men overal
kan uitvinden, om den waaren rijkdom te vermeerde-
ren, zonder welken die metaalen van geen gebruik,
en gevolglijk van geen waarde zouden zijn.

Terwijl men in tegendeel, het gemeen gevoelen
verfmaadende, in het goud en zilver niets anders dan
middelen van ruilingen, dan eigenlijke werkers, om
dezelve gemaklijk te maaken, ziet, vertegenwoordigt
zich aan het verstand, ontslagen van de vreeze van
daar aan, als rijkdom, gebrek te hebben, het denk-
beeld van zich daar van, als werker, te onthouden,
ten minsten rondom zich (1). En welk een ruim veld

opent

(1) Het is zeer te verwonderen, dat geen der Reizigers,
welke de Vereenigde Staaten doorgetrokken zijn, in eenige bij-
zonderheden getreeden is over hunne wijze om veel noodwen-

opent zich alsdan voor de nijverheid? Alsdan bewaart men het goud en zilver tot het beste gebruik, dat de Natien, die dezelve van buiten ontfangen, daar van kunnen maaken; men zendt dezelve naar buiten, om bouwstoffen voor de nijverheid, nieuwe voordeelen, en voornaamlijk menschen te zoeken; want van alle rijkdommen is deeze niet alleen de zekerste, maar ook de overvloedigste.

Zo dra men het goud tot zijne juiste waarde gebragt heeft, zo dra men het wezenlijk gebruik daar van kent, bespeurt men de gantsche waarde van het vertrouwen en het voordeelig gebruik, dat men daarvan kan maaken. Alsdan ziet men, dat de Papiermunt (1) de zelfde eigenschap als het goud kan hebben,

dieheden en gemakken des levens te ruilen. In plaats van Geld, dat zonder ophouden uit de zelfde handen gaat, en daar in wederkomt, verschaft men zich daar wederzijds zijne behoeftens op het Land, door directe ruilingen. De Kleermaker, de Schoenmaker komen de werken van hun beroep bij den Landbouwer, die dezelve noodig heeft, doen, en welke meerzijds de stoffe daar toe levert, en het werk met levensmiddelen betaalt. Deeze soorten van ruilingen strekken zich tot veele voorwerpen uit; men schrijft wederzijds op heiggen men geeft en ontfangt, en op het einde des jaars sluit men, met eene zeer kleine hoeveelheid van Geldspeciën, eene groote verscheidenheid van ruilingen, die in Europa niet als met veel geld gedaan zouden worden.

Maar ziet men, dat men, den Landlieden schrijven en rekenen leerende, hun een gemaklijk middel aan de hand geeft, om zich van veel geld te onthouden; dat dienvolgens de Souvereln, die Schoolen aanlegt, om die wetenschappen van de eerste noodzaakelijkheid en van een dagelijks gebruik te onderwijzen, een groot middel van omloop (*Circulatie*) vestigt, zonder Geldspeciën, en dat die uitgaaf, welke zo veele Regeeringen schijnt af te schrikken en tegen te houden, in den grond eene der voordeeligste Speculatiën is, welke men uit de Schatkist van een Land kan doen.

(1) Wij zeggen Papiermunt, zonder aan dit woord het denkbeeld

VE
ben, t
uitslag
aan e
stelling
op we
heid v
de zel
gekom
noodig
En w
te ont
de zel
zeg n
duurz
goud
de w
word
vloed
hoeve
fchoo
Me
van g
met e

beeld
om h
uit z
hebbe
(1)
doen
ders
waar
van
860

17 Alsdan bewaart
ste gebruik, dat de
tfangen, daar van
e naar buiten, om
nieuwe voordeelen,
ten; want van alle
de zekerste, maar

e juiste waarde ge-
zenlijk gebruik daar
sche waarde van het
ruik, dat men daar-
nen, dat de Papier-
s het goud kan heb-
ben,

ien. In plaats van Geld,
n gaat, en daar in weder-
ds zijne behoeftens op het
rimaker, de Schoenmaaker
den Landbouwer, die de-
neerlijds de stoffe daar toe
en betaalt. Deze soorten
oorwerpen uit; men schrijft
ontfangt, en op het elnde
telne hoeveelheid van Geld-
van ruilingen, die in Europa
worden.

andlieden schrijven en reke-
del aan de hand geeft, om
at dienvolgens de Souverein,
schappen van de eerste nood-
gebruik te onderwijzen, een
vestigt, zonder Geldspeciën,
geeringen schijnt af te schrik-
ad eene der voordeeligste Spe-
ist van een Land kan doen.
der aan dit woord het denk-
beeld

ben, en dat men, om haar dezelve met eenen goeden
uitslag bij te zetten, zich slegts behoelt te verbinden
aan eenen onverbreekelijken eerbied voor de grond-
stellingen, welke het vertrouwen bevestigen. Want
op welken grondslag rusten de waarde en algemeen-
heid van het gebruik der munten, ten zij alleen op
de zekerheid, dat zij, uit hoofde van haare overeen-
gekome waarde, overal voor de dingen, welke men
noodig heeft, in betaaling ontfangen zullen worden?
En waarom zou men weigeren een Papier in betaaling
te ontfangen, dat de zelfde overrengekomene waarde,
de zelfde zekerheid, de zelfde vastigheid hadt? Ik
zeg nog daar benevens, dat men aan het Papier eenen
duurzaameren grondslag kan geeven, dan die van het
goud en zilver; niets trekt ons tot een waarborg, dat
de waarde van die metaalen niet eensklaps verminderd
worde door de ontdekking van eenige nieuwe en over-
vloedige Mijnen; wij kunnen niet berekenen, welke
hoeveelheid derzelve in de aarde verborgen ligt,
schoon dezelve onophoudelijk doorzocht wordt (1).

Men moet dus in de Landen, waar de metaalen
van groote waarde ontbreken, doch waar de aarde
met eenen goeden uitslag bebouwd kan worden, zich
haas-

beeld van een gedwongen papier te bechten; want de verpligting
om het te ontfangen verandert zijne waarde, ten zij het papier,
uit zijne natuur, eene wezenlijke en onverbreekbare waarde
hebbe, even als die der *Munt-Afsignatu*.

(1) Waarom zou men in andere Landen de ontdekking niet
doen, welke het bloot toeval in de laatste eeuw aan twee Her-
ders in Noorwegen verschaft, uit de rijke Mijnen van Kongsberg,
waar in men zelfs zeer groote masen van zilver vindt? De Koning
van Denemarken heeft daar van een in zijn Kablaet, welke
260 ponden weegt.

haasten om de Banken en Disconteerkassen te vermeerderen, waar van de werkingen voornaamlijk gaan over rechten van grondeigendommen, over in bewaaring gelegde Producten; met één woord, over de zelfde voorwerpen, welke het goud en zilver slegts verbeelden.

Het is niet waar, dat 'er veel goud of zilver noodig is, om de Banken te stichten, of Briefjes te maaken, welke in omloop gebragt kunnen worden. Het bewijs van het tegendeel blijkt uit de stukken, welke ons geduurig in 't oog vallen: die meenigte van Wisfelbrieven, welke in omloop, en elkander in alle opzichten in den weg zijn, hebben, op verre na, niet alle eene verzameling van goud of zilver tot eene oorzaak en waarborg. Ook worden zij op verre na niet allen op hunnen vervaltijd met die metaalen betaald; de Koophandel levert zodanige papieren in overvloed, welke, op den zelfden dag vervallende, de eenen met de anderen voldaan worden, zonder tuschenkomst van Geldspeciën, voornaamlijk in de Steden, waar openbaare Banken of Kasfen gevestigd zijn, om die soorten van betaalingen gemaklijk te maaken. Dit is hetgeen men verëffeningen of verrekeningen noemt; en de Disconteerkassen hebben voornaamlijk tot oogmerk dezelve gemaklijker te maaken, door tot de betaaling van het vervallene te doen dienen, hetgeen het nog niet is. Eindelijk zijn die Disconteerkassen en die Banken zelven oorzaaken en doorlaande bewijzen van de gemaklijkheid, om, door het vertrouwen, het gebrek aan goud en zilver te herstellen. In 't eerst gevestigd op in bewaaring hebbende Geldspeciën, geraaken zij zo ver, dat zij hunne Briefjes voor veel hogere sommen, dan die van haare in-bewaaring hebben-

VE
bende
waarb
bewaa
zij alle
ven,
Briefje
aan h
toesch
In
doch
derhal
len be
der af
der G
munt
werkin
te ma
in de
trouw
Dee
kunne
nuttig
werdt
hebbe
Koop
metaal
schou
trekki
Verre
om v
ten,
verlic
steller

disconteerkassen te ver-
 voornaamlijk gaan
 en, over in bewaa-
 n woord, over de
 goud en zilver slegts
 goud of zilver noo-
 , of Briefjes te maa-
 unnen worden. Het
 it de stukken, welke
 e meenigte van Wis-
 elkander in alle op-
 a, op verre na, niet
 of zilver tot eene oor-
 zij op verre na niet
 die metaalen betaald;
 apieren in overvloed,
 ervallende, de eenen
 , zonder tuschen-
 amlijk in de Steden,
 en gevestigd zijn, om
 aklijk te maaken. Dit
 verrekeningen noemt;
 voornaamlijk tot oog-
 taken, door tot de be-
 en dienen, hetgeen het
 ie Disconteerkassen en
 n doorlaande bewijzen
 or het vertrouwen, het
 herstellen. In 't eerst
 obende Geldspeciën, ge-
 unne Briefjes voor veel
 naare in bewaaring heb-
 ben-

bende Geldspeciën, doen circuleeren: en welke is de
 waarborg der betaaling van die Briefjes, welke de in
 bewaaring hebbende Geldspeciën te boven gaan, ten
 zij alleen andere Briefjes of niet vervallene Wisselbrie-
 ven, welke die Kasfen in ruiling van haare eigene
 Briefjes, op zicht te betaalen, ontfangen, en waar
 aan het vertrouwen des Publieks de zelfde eigenschap
 toeschrijft, als aan het gemunt goud of zilver?

In de Landen waar die metaalen reeds in omloop,
 doch slegts een vreemd Product zijn, moet men zich
 derhalven met de zo gemaklijke en zo zekere midde-
 len bezig houden, om aldaar de ruilingen steeds min-
 der afhankelijk van den overvloed of de schaarsheid
 der Geldspeciën te maaken. — Men moet de Papier-
 munt aldaar naturaliseeren, om dat haare onfeilbare
 werking is de Geldspeciën te verdubbelen, drievoudig
 te maaken, en zelfs haare plaats geheel in te neemen
 in de Landen, waar, even als in Engeland, het ver-
 trouwen niet benadeeld is.

Deeze aanmerkingen zouden nog verder uitgebreid
 kunnen worden, als hier eene verhandeling over de
 nuttigheid der Banken en Disconteerkassen bedoeld
 werdt. Maar dit is hier ons onderwerp niet. Wij
 hebben om geen andere reden den buitenlandschen
 Koophandel in zijne middelen van ruiling, als de
 metaalen en de Papiermunt, en in zijne balans be-
 schouwd, als om van die grondstellingen op de be-
 trekkingen en den Koophandel van Frankrijk en de
 Verëenigde Staaten eene toepassing te maaken, als
 om vooräl de Franschen, welke dien Handel veräc-
 ten, om dat zij daar in geene Geldspeciën zien, te
 verlichten; als om de *vrije Amerikanen* gerust te
 stellen, die al te zeer de gewaande ongemakken van
 haa-

haare schaarsheid schijnen te vreezen, en, even zo min als de Franschen, niet genoeg merken, hoe zeer een eenvoudige Koophandel van ruiling, waar in de Koopmanschap betaald wordt met Koopmanschap en Levensmiddelen van de eerste noodzaakelijkheid, of eerste stoffen; hoe zeer, zeggen wij, die Koophandel voordeliger is dan dien, waar in men zich aan de Geldspeciën verbindt, en bij gevolg hoe weinig prijs men in haaren overvloed moet stellen, en hoe weinig men zich over haare schaarsheid behoeft te bekommeren.

De voordeelen van den Koophandel worden altoos gewaardeerd naar den tijd, welke men noodig heeft gehad, om dezelve te bekomen. Voordeelen, die in zich zelven weinig aanzienlijk zijn, doch dikwijls herhaald worden, gaan dikwijls, op het einde des jaars, diegeenen te boven, welke dien tijd vorderen, en die men nogthans als aanzienlijk beschouwt. Nu is de tuschenkomst der Geldspeciën in den Koophandel eene vertraaging, een verloren tijd, zo voor het product, als ten aanzien van het voordeel. Als ik mijn Laken tegens Wol verruile, ben ik veel eerder gereed om nieuw Laken te maaken, dan wanneer ik, goud of zilver ontfangen hebbende, het naar de markt moet brengen, om Wol te krijgen. Hij die Wol voor Laken kan geeven, is te gelijk meer genegen om met mij te handelen, onze koop is veel eerder gesloten, dan wanneer hij mij geld moest geeven, en hij daar mede zo lang wachte, dat hij het tegens Wol bekomen hadt.

Met één woord, de Geldspeciën zijn in den Koophandel hetgeen de Dienaars in een huis zijn; 'er is altoos meer te winnen dan te verliezen, wanneer men

men zich
doen he
Koophan
behulp
dus kan
hinderp
product
en meer
Wij me
10. D
zonder
geenszi
voor h
woorde

(1) Z
ver, een
hebben t
„ Die
„ Staate
„ lachlij
„ arbeid
„ rifo crop
„ om
„ rende
„ aanme
„ gen,
„ verric
„ Zeker
„ zerde
„ noch
„ de B
„ sluik
„ word
„ wolle
„ daar
la Plat

en, en, even zo merken, hoe zeer ling, waar in de Koopmanschap en zaaakelijkheid, of zij, die Koophan- in men zich aan gevolg hoe weinig et stellen, en hoe arsheid behoeft te

del worden altoos men noodig heeft Voordeelen, die in doch dikwijls her- met einde des jaars, d vorderen, en die chouwt. Nu is de n den Koophandel t, zo voor het pro- ordeel. Als ik mijn n ik veel eerder ge- n, dan wanneer ik, e, het naar de markt jgen. Hij die Wol gelijk meer genegen koop is veel eerder eld moest geven, en , dat hij het tegens

en zijn in den Koop- een huis zijn; 'er is verliezen, wanneer men

men zich van eenen Dienaar kan onthouden, en zelf doen hetgeen hij niet beter zou maaken. Dus is de Koophandel, waar in men de Goederen, zonder het behulp der Geldspeciën, verruult, de voordeeligste; dus kan het gebrek aan Geldspeciën geene gewigtige hinderpaal zijn tusschen twee Natiën, welken ieder producten hebben, die hen wederzijds te pas komen, en meer dan zij tot hunne verteering noodig hebben. Wij meenen derhalven beweezen te hebben:

1°. Dat de balans des Koophandels flegts een woord zonder betekenis is; dat het Saldo, in goud betaald, geenszins het bewijs is van eenen nadeligen Handel voor hem, die dat Saldo betaalt, noch van eenen voordeligen Handel voor hem, die het ontvangt (1).

2°. Dat

(1) Zie hier wat een geächt en in dat deel zeer ervaren Schrijver, een Schrijver, dien wij in 't vervolg gelegenheid zullen hebben te noemen, over die balans des Koophandels denkt.

„ Die balanssen des Koophandels, welke men in verschillende „ Staaten maakt, zijn zeer erbarmelijk; wanneer ik uit die be- „ lachlijke Tollijsten, welke men in de Comptoiren met zo veel „ arbeid en netheid opmaakt, besluiten zie trekken, *mi fanno dal viso crepare*.

„ Om flegts Frankrijk en Engeland, de beide meest fabricee- „ rende, meest handeldrijvende Mogendheden der waereld, in „ aanmerking te neemen, hoe veele uitlaatingen, verwaarloozin- „ gen, dubbelde gebruiken, dwaalingen, omkoopingen, nacht- „ verrichtingen, ontweekene rechten, en eindelijk Slukhandel. „ Zekerlijk wordt in Engeland niet opgeschreeven noch de verba- „ zende hoeveelheid van Wol, welke daar uitgevoerd wordt, „ noch de Zijde Stoffen, noch de vergulde Werken, de Gaazen, „ de Blondes, de Baptisten, noch de Brandewijnen, welke ter „ sluik inkomen, noch zo veele andere zaaken. In Frankrijk „ wordt ook niet opgeschreeven de onreelbare meenigte Lakens, „ wolle Mutsen, Kousen, Ijzerkramerijën, welke de Engelschen „ daar in ruiling zenden.” (*Voyage en Italie de M. Reland de la Platière, tom. I, pag. 332.*)

20. Dat de Tafelen van die balaus des Koophandels geen geloof verdienen, en dat de eenige wijze om den aanwas des Koophandels te begrooten, door den aanwas der Volksmeenigte is (1).

30. Dat het onmogelijk is de hoeveelheid der Geldspeciën, die in een Land voor handen zijn, te bepalen, en dat alle in dat opzicht gegevene berekeningen, op onzekere en gebrekkige gronden steunen, om dat het onmogelijk is alle haare beginselen te verzamelen.

40. Dat de metaalen den waaren rijkdom niet zijn.

50. Dat het, wanneer men dezelve als werkers van ruiling beschouwt, zeer voordeelig zou zijn, in den binnenlandfchen Handel de Papiermunt daar voor in plaats te stellen, en haar te verzenden naar het gebruik,

(1) Men moet onvermoeid op de valscheit van die gewaande balansfen aandringen, om dat men daar uit dikwijls gevaarlijke gevolgen voor het Volk afleidt. De Financiers, welke een Koninkrijk *kwallen*, zeggen tegens den Vorst, of zijne Ministers, als zij hem die ongeirouwe tafereelen voorhouden: Alles gaat naar wensch, de Koophandel bloeit; men kan derhalven belastingen opleggen, geldleeningen doen, enz. En men laat zich door die drogreden misleiden! Dat dus de Vorsten zich gewennen, om de openbaare welvaart niet te waardeeren, als naar de bevolking en den algemeenen rijkdom van die Volksmeenigte; dat zij zich daar van, zonder glans, ooggetuigen maaken; dat zij zich niet verlaaten op eene ijdele eere, die dikwijls eene diepe armoede bedekt, en zij zullen zo dikwijls niet bedrogen worden. Een Koning van Sardinie bezocht eens een gedeelte van Savoje, waarvan men hem den Adel als zeer armoedig hadt afgeschilderd. Deeze Adel kwam noghans, in schoone plechtgewaaden, zijn hof bij hem masken. De Koning betuigde deswegens zijne verwondering aan één van die Edellieden, welke hem zeide: *Sire, wij doen voor uwe Majesteit alles wat wij schuldig zijn; maar wij zijn schuldig alles wat wij doen.*

V
bruik,
gen, 1
60.
Einc
tusfche
ciën,
dies t
ruilen
dier E
welke
vullen.
Nu
goed o
het te
wikkel
speciën
Wij
vloed
derzoe
invloec
gedwo
van Fr
nu ver
als Sta
der za
welke
wen.
verzoc

naus des Koophan-
dat de eenige wijze
te begrooten, door
(1).

veelheid der Geld-
handen zijn, te be-
geeevene bereke-
te gronden steunen,
are beginselen te ver-

rijkdom niet zijn.
elve als werkers van
g zou zijn, in den
rmunt daar voor in
zenden naar het ge-
bruik,

chheid van die gewaande
uit dikwijls gevaarlijke
nanciers, welke een Ko-
t, of zijne Ministers, als
houden: Alles gaat naar
derhalven belastingen op-
men laat zich door die
n zich gewennen, om de
als naar de bevolking en
enigte; dat zij zich daar
dat zij zich niet verlaaten
iepe armoede bedekt, en
ten. Een Koning van Sard-
, waarvan men hem den
erd. Deze Adel kwam
jn hof bij hem masken.
vondering aan één van die
*ij doen voor uwe Majesteit
zijn schuldig alles was*

bruik, waar toe men dat papier niet kan te-pas bren-
gen, naamlijk, naar den buitenlandschen Koophandel.

6o. Dat de Handel van ruiling voordeeliger is.

Eindelijk volgt uit die Bewijzen, dat de Koophandel
tusfchen twee Natien, zonder het behulp der Geldspe-
ciën, geöpend kan worden; dat nogthans eene Natie
dies te meer tegen buitenlandsche Producten te ver-
ruilen zal hebben, naar maate zij een grooter getal
dier Etablisfementen van vertrouwen bij zich heeft,
welke de plaats der Geldspeciën met voordeel ver-
vullen.

Nu zijn, met drie woorden, een goede grond, een
goed crediet, en eene Regeering die najverig is om
het te handhaven, de groote middelen van de ont-
wikkeling eener Natie, van eenen overvloed van Geld-
speciën, en van eenen grooten buitenlandschen Handel.

Wij hebben dien Handel geenszins in haaren in-
vloed op de zeden der Volken beschouwd. Dit on-
derzoek zou hier vruchteloos zijn, om dat, welke die
invloed ook zij, de buitenlandsche Koophandel eene
gedwongene werking van den wederzijdſchen toestand
van Frankrijk en de Vereenigde Staaten is, zo als wij
nu vervolgens zullen bewijzen. Wij zullen die stoffe
als Staatskundigen, naar den tegenwoordigen toestand
der zaaken, onderzoeken, en niet als Wijsgeeren,
welke hetgeen aanwezig is in 't afgetrokkene beschou-
wen. Dit is eene onderscheiding, welke de Leezers
verzocht worden niet te vergeeten.

DERDE HOOFDSTUK.

Toepassing der algemeene, hier voor gelegde, grondstellingen op den wederzijdschen Koophandel van Frankrijk en de Verëenigde Staaten.

Dat Frankrijk alle middelen heeft, welke eenen grooten Koophandel te wege brengen, en hem dien in de Verëenigde Staaten moeten verzekeren; dat zijne Producten hen te pas komen, en dat de inwendige omstandigheden, waar in hij zich bevindt, hem noodzaaken zich aan dien Handel over te geeven.

Men zal deeze waarheden niet betwisten, wanneer men in aanmerking gelieft te neemen de vruchtbaarheid van den Franschen grond, die verscheidene en bijzondere Producten, de getemperdheid der Luchtfreek in Frankrijk, welke de noodzaakelijkste en eenvondigste Producten begunstigt.

Deeze voordeelen verzekeren hem bij aanhoudendheid een handenwerk tot laager prijs dan dat der Natien, welke, met de zelfde vlijt begaafd, in geene zo gunstige omstandigheden zijn.

Zijne Reederijen zijn talrijk, en zijne Volksmeenigte aanzienlijk, in vergelijking van die der meeste andere Natien. Zij zijn echter nog ver van het toppunt, waar toe men dezelve kan brengen; want als men zijn werk maakt om Frankrijk recht te kennen, ontdekt men daar in wel dra de plaats voor eene uitgestrekte bevolking, en onuitputtelijke middelen voor eene meenigte Reeders, die, om in 't openbaar te verschijnen, slegts den wil der Regeering afwachten.

Ei!

oor gelegde, grond-
hen Koophandel
nigde Staaten.

, welke eenen grooten
hem dien in de Ver-
; dat zijne Produc-
e inwendige omstan-
evindt, hem nood-
el over te geeven.

t betwisten, wanneer
eemen de vruchtbaar-
die verscheidene en
mperdheid der Lucht-
oodzaakelijkste en een-
hem bij aanhoudend-
prijs dan dat der Na-
t begaafd, in gemeene zo

en zijne Volksmeenigte
n die der meeste andere
ver van het toppunt,
ngen; want als men zijn
cht te kennen, ontdekt
ts voor eene uitgestrek-
lijke middelen voor eene
n 't openbaar te verschij-
nering afwachten.

E!!

VEREENIGDE STAATEN VAN AMERIKA. 67

Ei! welke andere Natie heeft meer vlijt, meer nijverheid? Welke andere verenigt, tot eenen zo grooten trap, alle de voordeelen der burgerlijke gemanierdheid, benevens de stoffe en de middelen van eenen in- en uitlandschen Koophandel, die de meest afwisselende, de uitgestrektste, de onafhankelijkste van alle mededinging is? Welke andere zou die lange aanëenschakeling van rampen en gebreken, die haar zo dikwerf gedrukt hebben, hebben kunnen wederstaan; een wederstand, door welke men de kracht van haare constitutie, veel eer dan door haare schijnbaare welvaart, moet berekenen?

Neen, Frankrijk is geenszins hetgeen hij zou kunnen, hetgeen hij moet zijn. Hij zal het zijn, laat ons daar aan niet twijfelen, als hij over zijne waare belangen de oogen opent, als hij, zijnen inwendigen Koophandel van zijne kluisters ontheffende, den buitenlandschen Koophandel, en in 't bijzonder dien, welke de Vereenigde Staaten met hem wenschen te openen, niet verwaarloost. De Producten van zijnen grond en zijne nijverheid komen hen te pas. Hij kan, in ruiling, eerste stoffen, die hij noodig heeft, uit het vrijë Amerika ontfangen. Deze twee Gewesten kunnen derhalven onderling eenen directen Handel van ruiling drijven, en wel dies te voordeeliger, naar maate de stoffen, waar in dezelve bestaan moet, hen elders dunder te staan zouden komen. Men zal van deeze waarheden overtuigd worden, wanneer men het dubbel tafereel der respectieve behoeftens en Producten van de Vereenigde Staaten en Frankrijk, of van hunnen in- en uitvoer, doorgelopen zal hebben.

Verlichte en doorziende Patriotten denken niet, dat het voor Frankrijk, in zijnen tegenwoordigen toestand,

E 2

voor-

voordeelig zijn kunne, zich aan den Koophandel met de Verëenigde Staaten over te geeven. Zij zeggen, dat hij, vermits, bij voorbeeld, zijne Manufacturen geringer dan die der Engelfchen zijn, op de Amerikaanſche markten nadeel zal lijden. Zij voegen 'er bij, dat de Regeering, in plaats van dien Koophandel aan te moedigen, miſſchien verſtandiger zón handelen, als zij zich onledig hieldt met de binnenlandſche miſbruiken, welke de bevordering van den Landbouw en de nijverheid in den weg ſtaan.

Wij zijn wel verre van de noodzaakelijkheid te loochenen, om ons met de herſtelling van die miſbruiken bezig te houden, en onze krachten in te ſpannen tot de bevordering van den Landbouw en de volmaking der Manufacturen; maar het is gemaklijk te betoogen, dat de buitenlandſche Koophandel op eene onſeilbaare wijze en zeer ſpoedig die herſtelling zal te wege brengen, en dat Frankrijk, in zijnen tegenwoordigen toefland, dien buitenlandſchen Koophandel ten uiterſten noodig heeft.

In de daad, eene werkzaame, geſleeperie Natie, die op eenen vruchtbaaren grond geplaatſt is, moet, om haare vlijtigheid aan te moedigen, tot den verkoop haarer Goederen altoos gelegenheid hebben. Haar Landbouw, haare Manufacturen zouden in eenen kwijnenden toefland geraaken, als zij aan haar vertier eindpaalen zag. Zelfs moeten de middelen tot den verkoop haarer Goederen meer dan overvloedig zijn, om dat de eenen de plaats der anderen kunnen vervullen, wanneer onverwachte omſtandigheden den gewoonen loop der dingen oogenbliklijk kwamen te veranderen. Welke oorzaak heeft ſerland, gedurende een zo lang tijdverloop, in het verval en eenen kwijnenden

toe-

toefland
die doe
den bu
zijn? V
Kooph
maat v
daar do
waarloo
Dat Eil
beklaag
king ge
vrijheid
hadt a
verheid
len tot

Dat
tenland
met de
Kooph
begunſt
vermits
uitſlag
paalen
ſten za

Ei!
behoef
der no
aflever
zijn,
nen (1

(1) 2
Men vre

toestand gedompeld, schoon het één der Landen zij, die door de natuur het meest begunstigd, en voor den buitenlandschen Koophandel het best gelegen zijn? Wat anders dan de berooving van dien zelfden Koophandel? Men vreesde eene ongemaklijke overmaat van Producten te hebben; men verwaarloosde daar door de aankweeking derzelven, en deeze verwaarloozing vermeerde de onbebouwde Landen. Dat Eiland zou eindelijk het schouwtooneel van de beklaaglijkste armoede, van eene volkomene ontvolking geworden zijn, zo men, door de hertelling der vrijheid van den Koophandel, geen einde gesteld hadt aan die wreede moedeloosheid, welke der nijverheid uitdoofde, door haar het gebrek aan middelen tot den verkoop der Goederen te doen vreezen.

Dat derhalven onze Patriotten niet langer den buitenlandschen Koophandel aanzien als strijdig zijnde met de verbeteringen, welke onzen binnenlandschen Koophandel moeten levendig houden: den eersten te begunstigen is geenszins den tweeden te verbannen; vermits de een zonder den anderen geen gelukkigen uitslag kan hebben. In tegendeel, wanneer men de paalen van het vertier uitzet, worden in deezen laatste zaaden van werkzaamheid uitgestort.

Ei! heeft Frankrijk daar van niet eene zichtbare behoefte? heeft hij niet eene overtolligheid van veele der noodzaaklijkste Producten, die, bij gebrek van afleveringen, in zijne Pakhuizen blijven? Zodanige zijn, onder anderen, zijne Wijnen en Brandewijnen (1). De Vereenigde Staaten bieden hem een zeer groot

(1) Zodanig is de toestand van l'Aunis en la Saintonge. — Men vreesd daar, letterlijk, de overvloedige oogsten; en in dit

groot vertier aan, waarom zou hij weigeren daar aan te voldoen?

Zelfs dan wanneer de Wijnen en Brandewijnen niet te overvloedig waren, zou het ongelukkig zijn, als men den prijs daar van niet door buitenlandse consumptien staande hieldt. De grootste plaag voor de nijverheid, en vooral voor de Reederijen, is de laage prijs der door hunne kracht verleidende dranken. Om die reden ontvielen de voorzichtige Reeders, met zo veel zorgvuldigheid, de Landen waar wijnbergen zijn. Te vergeefs zouden wij de redenen daar voor trachten bij te brengen; maar de Staatskundige, die over de vrijë uitbreiding der onverdeelbaare genietingen het meest najverig is, zal nooit iets inbrengen ten voordeele van eenen staat van zaaken, die tot eenen laagen prijs bepaalt de genietingen, waar door de mensch zijn verstand, zijne kracht, zijne vermogens, en dienvolgens zijne waardigheid verliest. Frankrijk moet derhalven den Koophandel met de Verëenigde Staaten wenschen, al was het alleen om dat gewichtig deel van zijne Producten, welks overvloed zijne Manufacturen tot nadeel zou strekken, en waar van het gebruik den vreemdelingen niet schadelijk kan zijn, om dat zij, belast met de kosten van uitvoer, die dezelve duurder maaken, tot hen komen (1).

Hij

oogenblik zijn die Provinciën met Wijnen overladen, die zij niet weten, waar na toe zij dezelve zullen voeren; het Volk is daar in den schoot des overvloeds armoedig. (Zie hierna de Noot, Hoofdst. V, eerste Afdeling.)

(1) Daar is nog eene andere reden, die het gebruik van onze Wijnen en Brandewijnen, voor de vrije Amerikanen, minder moet doen vreezen; zij ligt in hunne zeden en in hunnen stand. Bijna alle hebben eigendommen, huisgezinnen, zeden; en de dranken

Hij :
nufactu
die aan
bij geve
tigheid.
Als me
schaft,
Dus za
blijven
zaaken
verzeno
die arm
foonen
meer L
eene v
Volksn
Wan
landsch
noodza
maaken
en wie
te zijn
eigende

kenschap
heeft; d
(1) f
vermind
geene h
Men mo
verdiene
derhalve
tot een
om de

weigeren daar aan
 en Brandewijnen
 t ongelukkig zijn,
 t door buitenland-
 De grootste plaag
 voor de Reede-
 hunne kracht ver-
 ontvlieden de voor-
 zorgvuldigheid, de
 te vergeefs zouden
 en bij te brengen;
 de vrijë uitbreiding
 meest najverig is,
 eele van eenen staat
 prijs bepaalt de ge-
 zijn verstand, zijne
 volgens zijne waar-
 derhalven den Koop-
 wenschen, al was
 van zijne Producten,
 ren tot nadeel zou
 t den vreemdelingen
 zij, belast met de
 duurder maaken, tot

Hij
 overladen, die zij niet
 oeren; het Volk is daar
 (Zie hierna de Noor,
 die het gebruik van onze
 e Amerikaanen, minder
 den en in hunnen stand.
 nen, zeden; en de dran-
 ken

Hij moet dien insgelijks wenschen voor zijne Ma-
 nufacturen, voor het gebruik zijner Volksmeenigte,
 die aan werk gebrek heeft. Het handenwerk is daar,
 bij gevolg, tot eenen te laagén prijs, om de behoef-
 tigheid, de beedelarij, de diefstallen voor te komen (1).
 Als men zich nieuwe middelen van verzending ver-
 schaft, vermeerdert men den arbeid en de Producten.
 Dus zal men, bij voorbeeld, de wijngaarden laten
 blijven, welke het gebrek aan vertier weldra zou nood-
 zaaken uit te roeijen: door zich nieuwe middelen van
 verzending te verschaffen, zullen duizende handen,
 die armoede lijden, gebruikt, duizende bijzondere per-
 soonen gebooren worden. Men zal dan meer Koorn,
 meer Laken, enz. noodig hebben. Waar uit dus
 eene vermeandering van binnenlandsche consumptie en
 Volksmeenigte ontstaat.

Wanneer men de vraag onderzoekt, of de buiten-
 landsche Koophandel voor eene Natie voordeelig en
 noodzaakelijk is, moet men een behoorlijk onderscheid
 maaken tuschen eenen Staat, die naauwlijks opkomt,
 en wiens Volksmeenigte wel verre is van geëvenredigd
 te zijn tot den grond, waar op voor allen plaats en
 eigendom van Landerijën is, en eenen ouden Staat;
 rijk

kenschap is bijna alleen het gebrek van den mensch die niets
 heeft; de ongelukkige zoekt te vergeeten wat hij is.

(1) Men zoekt alle dagen naar middelen om de misdaden te
 verminderen, om dezelve voor te komen; geeft aan hui, die 'er
 geene hebben, een eigendom of werk; dit is het ware geheim. —
 Men moet nogthans bekenne, dat het eigendom ver den voorrang
 verdient boven het werk in de Winkels. Onder dit oogpunt zal
 derhalven de Koophandel met de Verëenigde Staaten, als den weg
 tot een groot vertier van Goederen openstellende, een middel zijn
 om de beedelarij en de ondegden in Frankrijk te verminderen.

rijk in Producten, rijk in menschen, of, om met meer juistheid te spreken, eenen Staat waar in de ongelijke verdeeling der eigendommen de menschen aan het Land ontruikt, hun in de Steden gevangen houdt, en huine vermogens aan de grilligheden der rijken ten besten geeft.

Zekerlijk moet en kan de eerste Staat zijnen buitenlandischen Koophandel niet uitbreiden, alvorens veele Landerijën vruchtbaar gemaakt, en eene groote uitgestrektheid Lands bevolkt te hebben, alvorens een overschot en in Producten en in menschen te hebben. Met recht kan men tot dien Staat zeggen: stel zo lang uit, als uwe omstandigheden het zullen vereischen, u aan den buitenlandischen Koophandel over te geeven; drijft dien niet, laat hem vaaren, en geef u geheel en al aan den binnenlandischen Handel over. Deeze heeft geene kosten, vermoort geen menschen, terwijl de buitenlandische Koophandel een afgrond van menschen is. Met een klein Capitaal zult gij in den binnenlandischen Koophandel veel doen, wanneer de buitenlandische Koophandel groote Capitaalen verzwelgt. Hij geeft daarenboven gelegenheid tot Oorlogen, en gij hebt Vreede noodig. Hij verwekt ondeugd, en gij hebt zeden.

Een Staat, die zich in gelijke omstandigheden bevindt, zou reden hebben om die raadgevingen te volgen; door altoos in acht te neemen, dat het gemis van den buitenlandischen Koophandel bij zijnen toestand voegt, en niet door de kracht beheerscht wordt; want, nog eens, de kracht is ongeoorloofd, schadelijk, mist haar oogmerk, zelfs dan wanneer zij het goede beveelt.

Maar deeze taal zou geenszins passen voor den andere.

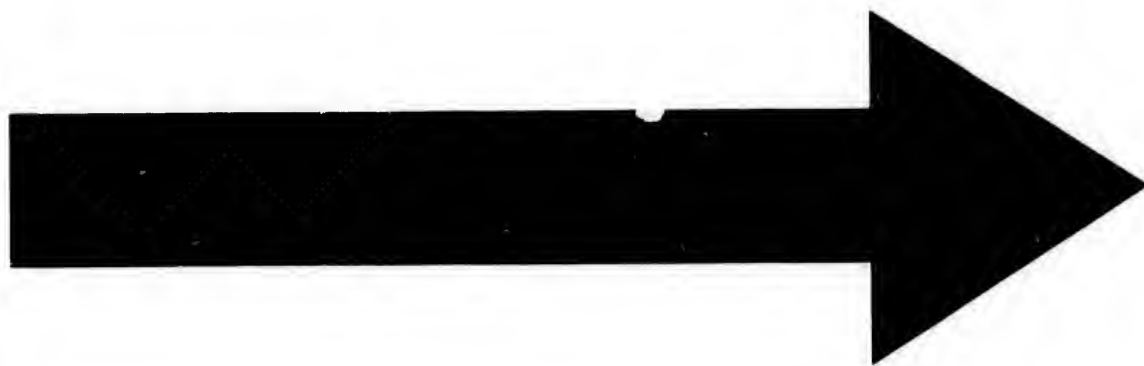
E N D E

, of, om met meer
waar in de ongelijke
nfehen aan het Land
en houdt, en hunne
er Rijken ten besten

te Staat zijnen bui-
breiden, alvorens
akt, en eene groote
hebben, alvorens
en in menschen te
dien Staat zeggen:
digheden het zullen
ndfchen Koophandel
laat hem vaaren, en
enlandfchen Handel
vermoort geen men-
Koophandel een af-
n klein Capitaal zult
phandel veel doen,
phandel groote Capi-
renboven gelegenheid
de noodig. Hij ver-

omftandigheden be-
die raadgevingen te
eemen, dat het ge-
oophandel bij zijnen
le kracht beheerscht
cht is ongeoorloofd,
elfs dan wanneer zij

passen voor den an-
de-

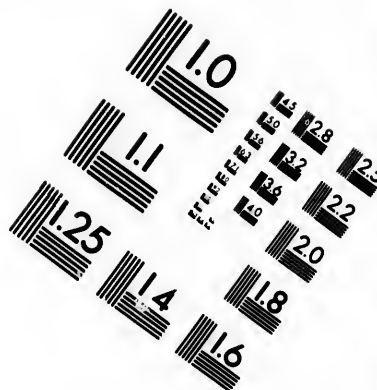
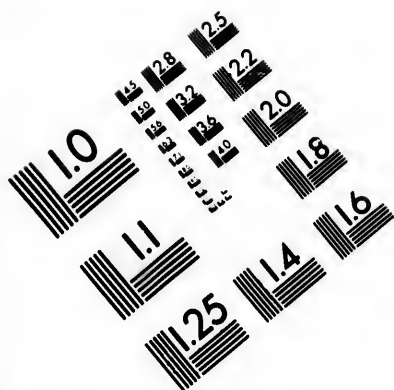
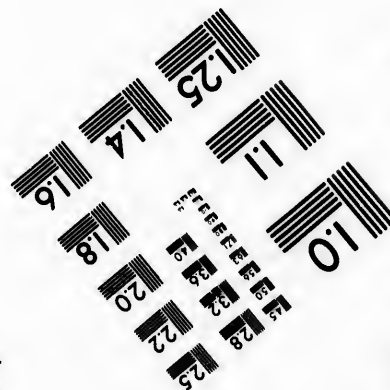
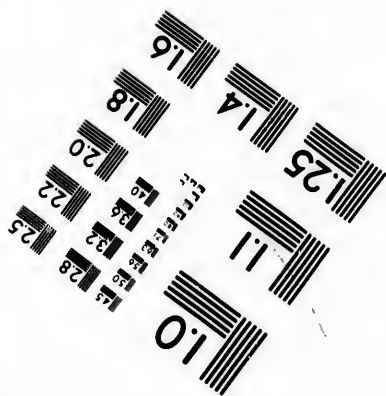
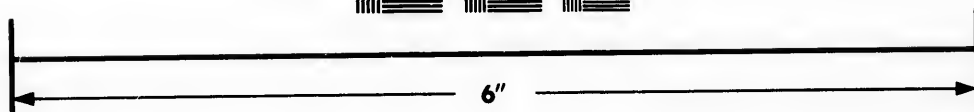
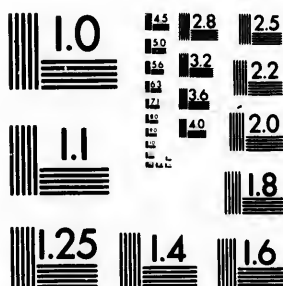

IMAGE EVALUATION TEST TARGET (MT-3)

Photographic
Sciences
Corporation

23 WEST MAIN STREET
WEBSTER, N.Y. 14580
(716) 872-4503

**CIHM/ICMH
Microfiche
Series.**

**CIHM/ICMH
Collection de
microfiches.**

Canadian Institute for Historical Microreproductions / Institut canadien de microreproductions historiques

© 1983

V

deren
gema
zonde
Staat
de ni
wach
gen k
Hand
Zo

grond
de be
dere
hande
want
delen
geeft
arbeid
mind
halve
en d

He
zeer
hebb
nufac
om t
de V
vrije
schik
verän
ging

(1)
voorle

deren Staat, die in zijne civilisatie (1) vorderingen gemaakt heeft, die bedekt is met eene Volksmeenigte zonder eigendommen, en met Werkhuizen, eenen Staat wiens Geldspeciën overvloedig zijn, waar van de nijverheid en de territoriale rijkdommen op navraag wachten, wiens Landbouw bij gebrek van verzendingen kwijnt. Deeze Staat heeft eenen buitenlandfchen Handel noodig, om hem kracht bij te zetten.

Zodanig nu is de toestand van Frankrijk; noch de grond, noch de nijverheid, noch de wakkerheid, noch de begeerte naar winst ontbreken de Franschen; andere oorzaaken verflappen zijnen buitenlandfchen Koophandel, en deeze verflapping is een schriklijk kwaad; want zo de Koopman geen zekere en bestendige midelen van verzending heeft, koopt hij niet, noch geeft ook geenzins eenige orders; de Werkmeester werkt alsdan niet, gebruikt minder handen, en eischt minder Producten van het land. Het verval daalt derhalven alsdan uit de Fabrieken op het Land neder, en droogt de Volksmeenigte uit.

Het omgekeerde zal in de onderstelling van eenen zeer uitgestrekten buitenlandfchen Koophandel plaats hebben, en zelfs de volkomenmaking van onze Manufacturen te wege brengen; want de noodwendigheid om beter te doen, om de voorkeur te verkrijgen, zal de Werkmeesters noodzaaken, om in den smaak der vrije Amerikanen te vallen, zich naar denzelfen te schikken, en de voortbrengfelen van hunne nijverheid veranderlijk te maaken, en de gevestigde mededinging zal hen geduurig werk verschaffen, hen nood-

zaa-

(1) Men verstaat door deeze woorden eenen Staat, die reeds voorlang de artikelen van pracht in zijnen toezem heeft ingevoerd.

zaaken om niets toe te geeven, ten einde door hunne mededingers niet in den grond geholpen te worden.

Het is hier de plaats om eenige aanmerkingen te maaken over het minder aanzien, dat men in 't algemeen in onze Manufacturen vindt, als men dezelve met de Engelsche Manufacturen vergelijkt. Dit stuk heeft den Lord *Sheffield* zijne voornaamste bewijsreden verschaft, om te beweeran, dat Amerika altoos deeze laatste den voorrang zal geeven. Het dunkt ons noodig te zijn dit stuk, waar over men geen genoegzaam duidelijke denkbeelden heeft, eenigzins op te helderen.

Men moet (zo als hier na gezegd zal worden) tuschen de Manufacturen van pracht, van gemakken en noodwendigheid een onderscheid maaken. De Lord *Sheffield* en alle vreemdelingen bekennen, dat, wegens de Manufacturen van de eerste clasfe, Frankrijk den prijs wegdraagt (1). Zelfs staat hij toe, dat Frankrijk fijner Lakens dan de Engelsche maakt. Maar aangaande de Manufacturen, welke voor het gemak zijn, of de consumptie van het Volk tot haar hoofdönderwerp hebben, moet men, in weêrwil van het Patriotismus, aan onze zijde toestaan, dat wij in veele arti-

(1) Onze Fabrieken van Zijde Stoffen hebben naar evenredigheid buiten 's Lands veel meer debiet dan onze Wolle Stoffen. De reden daar van is, dat behalven de smaak, of, zo men wil, de mode, in welkers bezit wij zijn, en die ons eene groote consumptie openstelt, de eerste stoffe meerendeels één van onze Producten is; een voordeel dat ons in staat stelt om veele algemeene zwaarigheden te overwinnen, waar van de gevolgen in onze overige voorwerpen van uitvoer duidelijker te bespeuren zijn. Zodanige zijn de Wolle Stoffen, waar van het Product met de Fabrick in eene mindere betrekking staat.

VE
nkelen
volg
zelfs
verblin
voegt
dat zi
geraak
Wil
schen
ten? Z
In F
ter ge
ke die
te pas
is een
met s
gekle

(1)
geland,
dat me
bestemd
consum
waar u
geen u
met ov
Goeder
doch z
stoffe.
Naar
handen
een go
gemeer
werk
gebruik
voor d

ende door hunne
olpen te worden.
e aanmerkingen te
lat men in 't alge-
als men dezelve
gelijkr. Dit stuk
namste bewijsreden
erika altoos deeze
Het dunkt ons
men geen genoeg-
eenigzins op te

d zal worden) tus-
van gemakken en
naaken. De Lord
nen, dat, wegens
se, Frankrijk den
toe, dat Frankrijk
maakt. Maar aan-
or het gemak zijn,
t haar hoofdönder-
wil van het Patriot-
at wij in veele ar-
ti-

bben naar evenredigheid
Wolfe Stoffen. De reden
zo men wilt, de mode,
eene groote consumptie
van onze Producten is;
de algemeene zwaarighe-
in onze overige voor-
en zijn. Zodanige zijn
met de Fabriek in eene

nkelen voor de Engelschen moeten wijken. Het ver-
volg zal zulks doen zien. Het zou belachlijk en
zelfs gevaarlijk zijn hier de Natie te vleijen. Haare
verblindings zou haar in den middelftaat houden. Het
voegt een verlichter Patriottismus haar te doen zien,
dat zij daar uit kan geraaken, en hoe zij daar uit
geraaken zal.

Wil men de oorzaak van dat dubbeld verschil tus-
schen de Fransche en Engelsche Manufacturen wee-
ten? Zie hier dezelve:

In Engeland vindt men onder het Volk een groo-
ter getal welgestelde lieden dan in Frankrijk, en wel-
ke dienvolgens in staat zijn de voorwerpen, die hun-
te pas komen, te zoeken en duurder te betaalen. Het
is eene bekende zaak, dat het Engelsche Volk, schoon
met schattingen bezwaard, zich wel voedt, en wel
gekleed is (1); want de gescheurde kleederen der ar-
moe-

(1) De deugdzaamheid in de bewerkte Goederen wordt in En-
geland, voor het binnenlandsche gebruik, zo algemeen gevorderd,
dat men aldaar de Goederen, voor den buitenlandischen Handel
bestemd, van die geenen onderscheidt, welke de binnenlandsche
consumptie tot voorwerp hebben. Daar zijn groote Pakhuizen,
waar uit men niets als voor den uitvoer verkoopt; andere hebben
geen ander voorwerp dan de binnenlandsche consumptie. Zij die
met overhaasting oordeelen besluiten daar uit, dat het maaken der
Goederen, voor den buitenlandischen Handel bestemd, gering is;
doch zij bedriegen zich. Het verschil bestaat in de verklezing der
stoffe. *De Engelschman wil dat men voor hetgeen hij slijt niets
haart;* maar schoon in de stoffe onderscheid is, is echter het
handenwerk het zelfde; want, om twee soorten van handenwerk,
een goed en een slecht, te hebben, zou de Werkmeesters in 't al-
gemeen duurder te staan komen, dan wanneer zij slechts één goed
werk hadden; en eene Reederij, die van een slecht handenwerk
gebruik maakte, zou weldra in minachting geraaken. Een schoen,
voor den buitenlandische Handel bestemd, is even zo goed gemaakt
als

moede worden niet bij de *hen in den pot* gevonden. De Engelsche Werkmeester der voorwerpen van noodwendigheid en nut kan derhalven, als meer navraag hebbende, en beter betaald wordende, zijn werk tot volkomenheid brengen.

Wil men nu weten, van waar die algemeene welstand komt, welke in Engeland overal verspreid is? Onafhankelijk van den grond, de ligging en de voordeelen der vrijheid, welke aldaar heerscht, ontstaat die welvaart uit het belang, dat het algemeen gevoelen in de nijverheid stelt; zij ontstaat uit de bescherming, welke, door de wet, aan alle personen, tegen *alle* de Agenten der Regeering verzekerd wordt; zij ontstaat daar uit dat de trotsheid, de hoogmoed en de ongebondenheid, waar toe deeze laatste natuurlijk geneigd zijn, om dat zulks in weinig kundige menschen het gevolg der magt is, geduurig beteugeld worden, en den Burger, die gehoorzaamen moet, niet kunnen verachtelijk maaken. Hij gehoorzaamt aan de Wet, en niet aan hem die dezelve laat uitvoeren (1).

Zij

als een andere; maar hij is van korter duur, om dat het ieder niet uit de beste soort gekozen is; zo ook met het overige.

(1) Wil men daar van een voorbeeld hebben? De gemeenzaame taal van verächtling is in Engeland onbekend. *Sir* (mijn Heer) is de algemeene benoeming van alle personen. Een man die van de grootste misdaden beschuldigd is, en het armoedigst voorkomen heeft, wordt *Sir* genoemd, als hij door zijne Rechers onderzocht wordt; en naardien hij een voorwerp van medelijden wordt, wanneer hij overtuigd is, verhindert men daarom voor hem de gevoeglijke benaamingen niet, waar van men in 't algemeen gebruik maakt. Denkt men dat die eerbied voor den mensch het algemeen geluk tot nadeel strekt? Hij verheft den Burger, geeft hem nadruk, en brengt hem tot welstand. De verächtling, die men elders voor het Volk laat blijken, brengt het tot armoede, en houdt het in dezelve.

den pot gevonden.
werpen van nood-
als meer navraag-
de, zijn werk tot

die algemeene wel-
veräl verspreid is ?
gging en de voor-
heerscht, ontstaat
et algemeen gevoe-
aat uit de bescher-
e personen, tegen-
zekerd wordt; zij
, de hoogmoed en
e laatste natuurlijk
einig. kundige men-
urig betuigd wor-
zaamen moet, niet
gehoorzaamt aan de
laat uitvoeren (1).

Zij

uur, om dat het ieder
k met het overige.
ebben? De gemeenzaame
end. *Sir* (mijn Heer) is
nen. Een man die van
et armoedigst voorkomen
r zijne Rechten onder-
van medelliden wordt,
daarom voor hem de
men in 't algemeen ge-
d voor den mensch het
rheft den Burger, geeft
De verüching, die men
gt het tot armoede, en

Zij ontstaat eindelijk daar uit, dat men zich daar niet
scheamt om van Vader tot Zoon een Koopman, een
Ambachtsman, een Landbouwer, enz. te zijn.

In Frankrijk vindt men gemeene Burgers, die on-
maatig rijk zijn, maar het Volk is daar armoedig. De
eersten zijn in staat, om op de dingen van pracht en
smaak eenen zeer hoogen prijs te stellen; zijnde dus
de oorzaak van de volmaking der Reederijën in die
foort. Men zal, zo als hier boven gezegd is, schoo-
ner Lakens in Frankrijk dan in Engeland vinden; maar
men zal ze daar in kleine meenigte vinden, om dat
de som der eischen van de eerste qualiteit niet zeer
uitgestrekt is.

Naardien aan den anderen kant de vermogens van
het Volk zeer bepaald zijn, zo komt daar uit voort;
dat het slegt betaalt; en dat men dienvolgens alles wat
noodwendig is, of tot gemak moet strekken, slegt
voor hetzelfde maakt.

Wij zullen hier geenszins treden in het onderzoek
der oorzaken, welke eenen zodanigen staat van zaa-
ken te wege brengen, en der middelen, welke dien
zouden kunnen veranderen. Wij zullen het onderzoek
dier middelen tot een ander Hoofdstuk verschuiven;
maar uit die zaken moet men de volgende besluiten
afleiden: de volmaaktheid der Fabrieken is verbonden
aan de navraag, en de navraag aan het vermogen van
betaalen. Naardien nu het Fransche Volk dat vermo-
gen niet heeft, zoekt het daarom buiten 's Lands;
zoekt voor de Fransche Manufacturen de buitenland-
sche navraag te winnen, en gij zult dezelve zeer
spoedig tot volmaaktheid zien komen.

Deeze is de werking die de Handel der Vereenigde
Staaten in Frankrijk zal voortbrengen. Deeze Staaten

be-

besluiten in zich een Volk, dat gewoon is om wel gekleed te worden, om geene andere dan wel gewerkte Goederen te gebruiken; een Volk dat, door zijne Producten, in staat is den goeden arbeid wel te betaalen. De Fransche Werkmeesters zullen, wanneer zij gelast worden iets tot de consumptie der Amerikanen te leveren, zich haasten wel te doen, en beter te doen dan hunne mededingers; en zij kunnen dit gemakkelijk uitvoeren, *wanneer de Regeering het zal willen*. Nog eens, de natuur heeft hun daar toe alle middelen aan de hand gegeven; zij zullen, bijna in alles, den voorrang hebben, wanneer men niet met hardnekkigheid voortgaat haar te wederstreeven.

In dezen staat der zaaken zal derhalven de Koophandel met de Verëenigde Staaten de verbetering van den Franschen Landbouw en nijverheid ten gevolge hebben. Men moet daarom denzelven aanvatten, en zich daar aan overgeeven.

VIERDE HOOFDSTUK.

Dat de Verëenigde Staaten, door hunne behoeftens en de omstandigheden waar in zij zich bevinden, genoodzaakt worden zich aan den buitenland- schen Koophandel over te geeven.

Sommige Schrijvers, waar onder men den beroemden Doctor Price en den Heer Abt Mably telt, hebben de vrije Amerikanen vermaand, zo al niet hunne havens voor den buitenlandischen Koophandel geheel te sluiten, ten minsten hem onder zeer naauwe bepalingen te brengen. Zij hebben voorgegeeven, dat de ondergang

VE
gang
eenige
hande
eene
smaak
kaane
Repu
"
" roy
" zij
" hij
" bu
" An
" Na
" ter
" hu
" hu
W
kund
geloc
de V
voor
en g
beid
(
In z
berge
voeg
des
van
land
der
ge n

gang der Republikeinsche Regeeringsvorm in de Ver-
eenigde Staaten eeniglijk uit den buitenlandschen Koop-
handel zou ontstaan, om dat hij door den invoer van
eene meenigte Goederen van pracht, en van den
smaak voor beuzelingen, de zeden der vrije Ameri-
kaanen zou bederven; en zonder zeden kan 'er geen
Republiek zijn.

„Ei! wat kunnen de Verëenigde Staaten uit Eu-
ropa uitvoeren, roept de Doctor *Price* uit, ten
„zij alleen de besmetting? Ik beken het, vervolgt
„hij, ik beef, als ik denk aan de woede van den
„buitenlandschen Handel, die waarschijnlijk alle de
„Amerikaansche hoofden zal doen draaijen. Alle
„Natiën spannen netten rondom de Verëenigde Staa-
ten, streelen hen om de voorkeur te hebben; maar
„hun belang raadt hen tegen die verleidingen op
„hunne hoede te zijn (1) ”.

Wij zijn wel verre van het gevoelen deezer Staat-
kundigen, in zijne gevolgen, tegen te spreken. Wij
gelooven aan den anderen kant met Doctor *Price*, dat
de Verëenigde Staaten eens al datgeen zullen kunnen
voortbrengen, dat de behoeftens van noodwendigheid
en gemak vorderen; maar wij gelooven ook, dat die
beide Schrijvers de vrije Amerikaanen te zeer als een
in-

(1) *Price's Ofserv.* pag. 76. Zie hetgeen de Heer Abt *Mably*
in zijne Waarneemingen van Bladz. 146 tot 163 zegt. Zie ook
hetgeen *Mirabeau* bij de waarneemingen van den Dr. *Price* ge-
voegd heeft, in zijne aanmerkingen, als een vervolg der vermaaling
des Werks van dien Engelschman gedrukt, bladz. 319 der uitgave
van London, 1785. Maar hij heeft deeze stoffe van den buiten-
landschen Koophandel als een streng Wijsgeer beschouwd, en zon-
der den tegenwoordigen toestand der Amerikaanen in aanmerking
te nemen.

inheemsch Volk beschouwd, en niet genoeg in acht genomen hebben de omstandigheden, waar in zij zich bevinden. Wij gelooven eindelijk, dat *die omstandigheden en hunne daadelijke behoeftens hen noodzaakten tot den buitenlandschen Handel toeylgt te neemen*. Dit is eene daadelijke waarheid, die wij ons voorstellen hier te betoogen.

Wij zullen bewijzen, dat de vrije Amerikaanen behoeftens van noodwendigheid, van gemak, en, in sommige Staaten, behoeftens van pracht hebben, en dat hunne natuur, hunne gewoontens en andere omstandigheden hen altoos zullen beletten daar van af te zien.

Wij zullen bewijzen, dat zij, als geene Manufacturen hebbende, zelve die behoeftens niet kunnen voldoen, en nog in lang geene Manufacturen zullen kunnen hebben.

Wij zullen bewijzen, dat, wanneer zij die konden hebben, zij altoos de buitenlandsche Manufacturen boven de nationaale den voorrang behooren te geven; dat zij zelfs liever de Europeäanen in hunne havens behooren te lokken, dan zelve de Staaten van Europa bezoeken.

Eindelijk zullen wij bewijzen, dat, even als het onmogelijk is den buitenlandschen Handel uit te sluiten, als men behoeftens heeft die hij alleen kan voldoen, het desgelijks onmogelijk is hem paalen te stellen.

Wanneer men 's menschen natuur aandachtig beschouwt, ziet men dat zij hem onophoudelijk tot de middelen doet neigen, om zijn leven aangenaam te maaken. Zo hij een eigendom heeft, tracht hij het op te fieren; zo de grond, dien hij bouwt, vruchtbaar

baar
hij d
den
dene
uitge
den;
eene
zelve
mens
van
tot v
Man
een
daant
beval
tens
van
gehe
'er
den
de v
aang
Za
den
ben
bedr
op
len
des
haar
fma
aank
tuig
E

et genoeg in acht
 , waar in zij zich
 dat *die omstandig-*
heden nood-aaken
ge te nemen. Dit
 zij ons voorstellen

de Amerikaanen be-
 n gemak , en , in
 bracht hebben , en
 ens en andere om-
 etten daar van af

ls geene Manufac-
 tens niet kunnen
 anufacturen zullen

eer zij die konden
 che Manufacturen
 behooren te gee-
 peënen in hunne
 zelve de Staaten

dat , even als het
 Handel uit te slui-
 hij alleen kan vol-
 is hem paalen te

ur aandachtig be-
 öphoudelijk tot de
 even aangenaam te
 eft , tracht hij het
 ij bouwt , vrucht-
 baar

baar is , zo dezelve weinig uitschotten vordert , wordt
 hij door de begeerte om zijne genietingen uit te brei-
 den genoopt zijn Land te beërbeiden , om onderschei-
 dene Producten daar van te trekken. Eén denkbeeld
 uitgevoerd zijnde , doet een tweede gebooren wor-
 den ; ééne behoefte voldaan zijnde , verwekt hij zich
 eene tweede , om het genoeg te hebben van de-
 zelve te voldoen : zodanig is de natuur van den
 mensch. Zijne werkzaamheid , die hem geduuriglijk
 van begeertens tot genietingen , van veranderingen
 tot veranderingen leidt , is de bron van 't geen men
 Manufacturen noemt. Eene Manufactuur is slegts
 een middel , om aan een Product der Aarde eene ge-
 daante te geven , die het eenen nieuwen trap van
 bevalligheid of nut bijzet. De smaak en de behoef-
 tens der Manufacturen zijn derhalven in de natuur
 van den mensch zelven ; zulks dat , wanneer men
 geheel Europa in het niet zou kunnen onderstellen ,
 'er eerlang Manufacturen in het vrije Amerika zou-
 den ontstaan , om dar ieder bijzonder wezen , door
 de vaardigste en nadruklijkste middelen , zijn leven
 aangenaam tracht te maaken.

Zal men ons het karakter en het leven der Wil-
 den , die , zo men denkt , geen Manufacturen heb-
 ben , tegenwerpen ? Maar ten aanzien van deeze zaak
 bedriegt men zich ; want die menschen , welke wij
 op de eerste treede van den trap der *civilisatie* stel-
 len , beërbeiden en bewerken zelve de Producten
 des Lands. Dus drukken zij uit hunne Maïs , vóór
 haare rijpheid , een ijsächtig sap , waar van zij wel-
 smaakende koeken maaken. Dus konden zij , vóór de
 aankomst der Europeënen , gekookte dranken , werk-
 tuigen , gereedschappen , wapenen , sieraaden , meube-

len, enz. maaken. Zij lieten het hier bij blijven, vermits hunne gelegenheid tot de Jagt hen van een stil leven afkeerig maakte, en den tijd niet liet om hunne denkbeelden uit te breiden.

Het Herders leven der Arabiërs heeft hen in de kunst van arbeiden twee of drie trappen verder gebracht, om dat het Herders leven meer ledige tijd overlaat, en gelijkmatiger en bestendiger Producten oplevert. Gij ziet die Herders, wier gantsche rijkdom slechts in hunne kudden bestaat, die van niets anders dan van haare melk leven, zich met niets anders dan met haare wol kleeden, gij ziet hen met begeerlijkheid de koffij, de sorbet en de suiker zoeken. De begeerte om hunne genietingen te vermeerderen is daar de oorzaak van.

Laaten wij derhalven toestaan, dat de mensch, uit zijne natuur, tot de genietingen, en dienvolgens tot de Manufacturen overhelt.

Men kan de Manufacturen, even als de behoeftens van den wel gemanierden mensch, in drie clasfen verdeelen: naamlijk, 1°. van noodwendigheid, 2°. van gemak, 3°. van pracht of inbeelding.

Alles wat tot het voedsel en de wezenlijke behoeftens van den mensch dient, maakt de eerste clasfe uit.

Het is voornaamlijk met de behoeftens van gemak, dat de Manufacturen ontstaan. Zonder twijfel zouden schaaпsvachten genoegzaam zijn, om den mensch in 't eerst tegen de strengheid der koude te beveiligen; een hut zou hem wel tegen de ongeregelheden van den dampkring beschutten; maar de mensch is niet zo haast van één kwaad bevrijd, of hij zoekt zich van een ander te ontslaan. Het vel kan beter samengevouwen worden, het gebruik droogt het op;

op; de hut wordt dikwijls om ver geworpen, men is daar in eenen bekrompen staat, men zit daar in den rook. Van daar de behoeftens van gemak; behoeftens die zich in genietingen veranderen, waarvan de gewoonte weldra eene noodwendigheid maakt.

Wanneer de mensch niets meer voor het gemak te wenschen heeft, denkt hij aan de versiering. Alsdan worden de behoeftens van pracht gebooren; zij bestaan geheel en al in de verbeelding. Dus is het dragen van prachtige kleederen, of het drinken van koffij uit Chineesch Porcelein, liever dan uit een aardenvat, eene behoefte van pracht of inbeelding.

Aangezien de natuur deezer drie soorten van behoeftens bepaald is, moet men zien welke die der vrije Amerikanen zijn: zij hebben de beide eersten. De gewoontens, door de Europeënen, welke daar heen verhuisd zijn, in hunne kindsheid aangenomen, en de verkeering der inboorlingen met de Engelschen, hebben hun allen aan de levenswijze en de neigingen deezer laatste gewend; en men weet dat de Engelsche nijverheid voornaamlijk tot de noodzakelijke en nuttige kunsten is overgehield.

De vrije Amerikanen, ten minsten diegenen welke de groote Zeefteden bewoonen, hebben zelfs van de Engelschen eenige neigingen tot pracht of inbeelding ontleend. Zij zoeken, bij voorbeeld, de Gaazen, de Blondes, de Zijde Stoffen, enz. Wij zeggen nogthans met genoegen, dat zo deeze smaak voor de modes London sedert eenige jaaren besmet heeft, haare verwoestingen zich echter geenszins met de zelfde snelheid uitgebreid, en in de Vereenigde Staten geenszins dezelfde kracht als in Europa verkreegen hebben. Huane ligging, hunne strenge gods-

dienst, hunne zeden, hunne oude gewoontens, hun land- of zeeleven doen in 't algemeen de vrije Amerikaanen van de ver gezochte verfietselen, van de ijdele cere en van de wellustigheden afwijken. Schoon zij in dat opzicht mischien eenige graaden gedaald zijn, is echter het kwaad nog niet merkbaar, ten minsten in de Staaten van het Noorden (1). Onze aanmerkingen moeten derhalven voornaamlijk de behoeftens der twee eerste clasfen tot oogmerk hebben.

Nu is het onmogelijk dat de vrije Amerikaanen ooit daar van afzien. Zij zullen daar aan gehecht en geduurig weder tot dezelve gebragt worden door de natuur, door hunne gewoontens, en door de wijze op welke hunne Volksmeenigte toeneemt.

Door hunne natuur zijn zij menschen, en wij hebben beweezen, dat de mensch met eene werkzaamheid begaafd is, die hem aanzet om zijne genietingen geduurig te vermeederen en te veranderen.

Door de gewoontens hebben zij, zo als reeds gezegd is, die van alle deeze behoefkens aangenomen; en men weet dat eene neiging niet uitgeroeid kan worden, wanneer zij door de gewoonte versterkt is. En hoe kan men van den mensch, zo men hem niet ongelukkig wil maaken, vorderen, dat hij zich onthoude van wijn en sterke dranken, waar aan hij gewend is, en waar in hij een gedeelte van zijne genieting vindt.

(1) Zekerlijk wordt in Virginie pracht gevonden; en wanneer men ten aanzien van het vrije Amerika van pracht spreekt, moet men wel zorg dragen, dat men de Staaten van het Zuiden van die van het Noorden onderscheidt; de Steden van het Platteland; de Binnensteden van de Zeefteden. Met deeze onderscheidingen verklaart men veele tegenstrijdigheden, welke in de verhaalen der oppervlakkige Reizigers gevonden worden.

voontens, hun
de vrije Ame-
felen, van de
wijken. Schoon
graaden gedaald
merkbaar, ten
den (1). Onze
naamlijk de be-
ogmerk hebben.
je Amerikanen
aan gehecht en
worden door de
a door de wijze
emt.

en, en wij heb-
eene werkzaam-
zijnne genietin-
veranderen.

zo als reeds ge-
us aangenomen;
uitgeroeid kan
nte versterkt is.
o men hem niet
at hij zich ont-
vaar aan hij ge-
te van zijne ge-
nie-

vonden; en wanneer
racht spreekt, moet
het Zuiden van die
het Placeland; de
onderscheidingen ver-
a de verhalen der

nietingen stelt? Men zal ons mischien Kluzenaars,
of Zieken of Wijsgeeren opnoemen, welke dat ver-
mogen op hun zelven gehad hebben; maar laat ons
een zodanig wonder van eene geheele Natie niet ver-
wachten. Men heeft nog niet gezien, en men zal
ook geenszins zien, dat eene maatschappij van drie
millioenen menschen, Wijsgeeren wordende, zich aan
den leefregel van *Pythagoras* (1), of aan de soberheid
van *Cornaro* verbindt.

Men zal ons nog het harde offer bijbrengen, dat
de vrije Amerikanen, in 't begin van den Oorlog,
wegens hunnen smaak voor de Thee deden. De geest-
drift der vrijheid en de invloed van het voorbeeld
hebben, eenen geruimen tijd, hunne gewoontens kun-
nen overwinnen (2), even als de godsdienstige opge-
togenheid somtijds de gemoedsneigingen van eenen
Kluzenaar met eenen goeden uitflag wederstand ge-
boden heeft. Maar de reden der afhankelijkheid, in
welke de vrije Amerikanen zich ten aanzien der Eu-
ropeëanen gaan stellen, en de vreeze voor eene nog
ver

(1) Niet dat men daarom niet zou moeten gelooven, dat één
der groote middelen om de oude Volken van het Vastland te doen
herleeven, en de Republikeinsche Constitutie in de Vereenigde
Staaten staande te houden, zou zijn de kinderen eene opvoeding
te geeven, zo als *Pythagoras* dezelve te Crotone werkelijk maak-
te. (*Zie het leven van Pythagoras.*)

(2) Men verzekert, dat de onthouding van de Thee niet overal
getrouwelijk in acht genomen is; en zulks schijnt zeer waarschijn-
lijk te zijn, als men in aanmerking neemt, dat 'er eene partij
was, die dezelve poogde te verbreeken. Wij hebben verscheidene
personen gekend, welke door die onthouding eenen geruimen
tijd ziek zijn geweest, schoon zij beproefd hadden zich zelven te
bedriegen, door in plaats van het aftrekfel van Theebladen dat van
aangename kruiden te gebruiken.

ver af zijnde ongebondenheid, zijn te zwakke beweegoorzaaken om hen tot die heldhaftigheid te brengen. Bovendien is het hun niet genoegzaam betoogd, dat zij geen Maderawijn kunnen drinken, zonder zich t'eenigen tijde in 't verderf te storten, en zonder zich groote rampspoeden te berokkenen. Buiten de *crisis*, die het offer noodwendig en gemakkelijk maakt, is 'er geene genoegzaam krachtige en nabijzijnde oorzaak, om eene zodanige werking voort te brengen.

Eindelijk laat de wijze, op welke de Volksmeenigte in het vrije Amerika vernieuwd en vermeerderd wordt, niet toe te gelooven, dat de Inwooners ooit van de behoeftens der Europeänsche Producten kunnen afzien. Alle jaaren emigreert, uit alle de deelen van Europa eene verbazende meenigte menschen, welke de behoeftens en de neigingen, hun door de opvoeding en de gewoonte medegedeeld, met zich brengen. Zo zij dezelve in Amerika vinden, blijven zij zich daar aan overgeeven. Zijn dezelve daar onbekend, dan worden zij door hun ingevoerd, en dit is het eerste waar mede zij zich bezig houden; want zij zien niet zo zeer op de nieuwe vermaaken, welke zij zullen genieten, als op die waar van zij beroofd zijn, zo groot is het vermogen van onze eerste gewoontens! De gedachtenis daarvan, schoon dikwijls met het smertelijk denkbeeld der slavernij gemengd, verlaat den mensch niet als in het graf.

Men berekene nu naar deeze aan alle menschen natuurlijke neiging de zeer groote verscheidenheid van behoeftens en neigingen, welke uit Europa naar de Verëenigde Staaten overgevoerd staan te worden; en men oordeele alsdan, of het mogelijk is daar aan paalen te stellen, of de vernietiging daar van te bewerken.

Om

Om daar in te slaagen, zou men niet alleen alle de havens der Verëenigde Staaten voor den buitenlandfchen Koophandel moeten sluiten, men zou ook nog de eigene nijverheid der vrije Amerikanen moeten beperken, en den loop hunner behoeftens ftemmen. Men zou de wet van Lacedemoniën moeten volgen, welke, om de pracht der meest gezochte meubelen te beter te verbannen, beval dat niets beërbeid zou worden als met de grove bijl. Men zou, met één woord, door een wonderwerk den vrije Amerikanen de herdenking van alles wat zij geweest zijn, van alles wat zij gezien, gevoeld en gefmaakt hebben, moeten beneemen, en de zelfde betovering zou de Europeëanfche Emigranten uit hunne denkbeelden moeten verbannen. Naardien het nu ongerijmd zou zijn een zodanig wonderwerk te hoopen, moet men zich daarom onderwerpen *aan de kracht der dingen*, die op eene onwederfprekelijke wijze de vrije Amerikanen tot den buitenlandfchen Handel overhaalt. Ongaerne fchrijven wij deeze zaakelijke waarheid, door dezelve als Wijsgeeren te befchouwen; doch zij fchijnt ons in de Staatkunde beweezen te zijn. Niemand kan meer dan wij wenfchen te zien, dat de Verëenigde Staaten zich van de gantfche waereld afzonderden, en dat men bij hun de geftrengheid van den leefregel der Spartiaten, zonder haar moorddaadig grondbeginfel van Militaire geest, wedervondt. Dit zou het proefftuk der Staatkunde zijn: ongelukkiger wijze kan dit proefftuk flegts een droom zijn. Alles komt hier op deeze twee woorden uit: zij hebben behoeftens, en Europa heeft de Manufacturen.

De Verëenigde Staaten hebben wel eenige Manufacturen; maar de meesten zijn van het getal dergenen,

nen, die met den Landarbeid gepaard gaan, die gebruik maaken van den ledigen tijd, welke de Landbouw overlaat, en waar in de Europeëanen met hun in geen mededinging kunnen treden.

Zij hebben nog andere, doch welke tot de noodzakelijkste kunsten bepaald zijn, als tot die welke tot den Landbouw, tot de Vischerij en tot den Scheepsbouw betrekking hebben. Maar die Manufacturen zelve zijn weinig in getal, en ongenoegzaam voor de behoeftens der Verëenigde Staaten. Zij zijn derhalven genoodzaakt hunnen toevlugt tot Europa te nemen. Niet om dat zij bijna alle de eerste stoffen, welke in onze Manufacturen gebruikt worden, niet hebben, of kunnen bekomen; want zij hebben hennip, vlas en katoen.

De vier Staaten van het Zuiden verzamelen eene groote meenigte katoen. Zelfs hunne Armen worden daar mede, in den Winter en Zomer, geheel gekleed. In den winter dragen zij katoene hembden, en bovenkleederen van de zelfde stoffe, met wol vermengd. In den Zomer zijn hunne hembden van Linnen, en hunne kleederen van katoen. De kleeding der Vrouwen is geheel van katoen, door haar zelve gemaakt. Men moet echter de Vrouwen van de rijkste clasfe daar van uitzonderen, schoon deeze zelve veel katoen bij haar laten maaken, en hunne Lijnwaaten de Oost-Indifche in schoonheid evenaaren. Deeze vier Staaten van het Zuiden leveren eene groote meenigte katoen aan de Staaten van het Noorden, wien de fcherpheid der luchtsgesteldheid niet toelaat het kostelijk gewas, dat hetzelfde voortbrengt, aan te kweeken.

'Er is bijna geen deel van de Verëenigde Staaten, waar in niet zeer fchoone Meel- en Houtzaagmolen, zijn.

zijn. De Staaten van het Noorden hebben andere Molens om het ijzer te pletten. De vrije Amerikanen munten voornaamlijk uit in het maaken der Molens, het zij door hun gebruik te veranderen, of in de wijze om dezelve te bouwen en te verdeelen (1).

Maar al hadden de Amerikanen alle de eerste stoffen in overvloed, zou men hun echter moeten raaden om geene Reederijen op te richten, of, om met meer juistheid te spreken, *daar zullen geene Reederijen opgericht worden; de natuur der dingen beveelt het dus.* Laat ons dit stuk onderzoeken, het is van het uiterste aanbelang.

Daar zijn veele redenen om welke de menschen, in een nieuw Land, zich liever aan den Akkerbouw dan aan de Manufacturen overgeeven. Daar waar twee perfoonen gemaklijk samen kunnen leeven, wordt een huwelijk aangegaan, heeft *Montesquieu* gezegd. Nu geeft de Landarbeid twee perfoonen meer middelen aan de hand, om samen te leeven, hunne Familie te vermeerderen en te ondersteunen, dan de arbeid der Reederijen; want in deeze wordt de werkman door zijne afhankelijkheid, zijnen hem vergunden en veranderlijken toestand, zijn gering werkloon, den onzekeren prijs van de levensmiddelen der Steden, waar in bijna alle de Reederijen gevestigd zijn, buiten staat gesteld, om aan de bezitting eener gezellin te denken, en, zo hij 'er eene heeft, maakt het vooruitzicht der armoede, die haar na zijnen dood moet volgen, het hem tot eene

(1) Zie ten dien opzichte den brief van den Amerikaanschen Landbouwer (*Cultivateur Americain*), en vooral het derde Deel der nieuwe Editie, in het Hoofdstuk *over den voortgang der dingen in het vrije Amerika.*

eene wet haar onvruchtbaar te maaken, om niet onmenschlijk te zijn jegens de ongelukkigen, aan welken hij het leven zou geeven.

De Knechten der Reeders, en in 't algemeen de afhankelijkke menschen, welkers onderhoud bij vergunning is, en welke kinderen hebben, beminnen dezelve zekerlijk minder dan de bewooner van het platte Land, die een klein eigendom heeft. Het vaderschap is de eersten tot een last, en bij gevolg dikwijls haatelijk; hunne kinderen kennen de zagte liefkozingen der vaderlijke liefde niet. Wat geslacht kan daar uit voortkomen!

In eene nieuwe Landstreek, waar de eigendommen niet duur zijn, waar het Land geen groote uitschotten, geen groote kosten van aanbouw vordert, waar het alles in overvloed oplevert, moet in tegendeel het getal der kleine huisgezinnen, der gelukkigen, zeer spoedig toeneemen.

Welk verschil, bovendien, tuschen dat zuiver en eenvoudig Landleven, waar in de mensch onophoudelijk in de tegenwoordigheid der natuur is, waar in zijne gesteldheid zijne kracht geduurig opwakkert, door eene gezonde lucht en door eenen verkwikkenden arbeid, waar in hij eindelijk in 't midden van de zijnen leeft, van de zijnen die hij gelukkig maakt; welk verschil tuschen dat leven en dat der werkmeesters, welke veroordeeld zijn om in droevige gevangenisfen te groeijen, aldaar de besmetting in te ademen, hunne ziel in te krimpen, en hunne dagen te verkorten! Dit contrast alleen moet de vrije Amerikanen beweegen, om van den moeijelijken staat van Reeder af te zien.

Het denkbeeld des eigendoms is één der sterkste banden,

den,
aan d
heid v
derfch
Reede
gena
nen
maar
wat h
den
zagte
dieren
Do
heid,
zelfd
lende
eener
liefde
gebre
De
betre
delij
den
steer
ling
D
gelij
sche
der
dez
I
dat

den, welke den mensch aan het leven, aan zijn Land, aan de deugd, zelfs kan men zeggen, aan de gezondheid verbinden. Er is een groot, een zeer groot onderscheid tusschen het genoeg eens knechts in eene Reederij, die op het einde van eene week zich eigenaar van een Louis bevindt, en dat van eenen kleinen eigenaar Lands, die zelden deeze som heeft, maar dagelijks in zijn eigen Land ziet groeijen alles wat hem noodig is. Hij bemint het, hij zorgt voor den bouw van hetzelfde; en door een gevolg van die zachte neiging, heeft hij zelfs genegenheid voor de dieren, welke hem tot dien bouw behulpzaam zijn.

Door te arbeiden ziet de Landbouwer de mogelijkheid, om zijne kinderen en producten steeds in eene zelfde proportie te vermeederen, en hij heeft de streelende hoope, om aan de eersten, na zijnen dood, eenen hoek op de Aarde na te laten, die, met de liefde voor de orde en den arbeid, hen altoos voor gebrek en armoede kan behoeden.

De Landbouwer is goed, om dat hij met niets in betrekking staat als met het Land, dat hem alles mildelijk en schadeloos oplevert, terwijl het belang van den meester, die den fabriceerenden arbeider betaalt, steeds de bitterheid van het krakkeel werpt op de betaling, die deeze laatste ontvangt.

De Landbouwer is goed, om dat hij alleen met zijns gelijken leeft; want de ongelijkheid is de bron der schelmerij; de meerdere is boosaartig, om zijne onderdrukking staande houden; de slaaf is boosaartig om dezelve uit te roeijen, en zich daar over te wreken.

Eindelijk de Landbouwer is goed en edelmoedig, om dat men allen Landbouw zou moeten laten vaaren, bij-

al-

aldien onder de Landbouwers geene wederkeerigheid van diensten en vertrouwen was.

Mogelijk zou het niet moeilijk zijn te bewijzen, dat de gezondheid en goedheid op de Aarde verminderd zijn, naar rato van de vermeerdering der Manufacturen, der Steden, der groote eigendommen, en der verlaating van het Landleven, en dat de ondeugden en misdaden in de zelfde proportie vermeerderd zijn.

Dit is geenszins het gevoelen van den tederhartigen en belangwaardigen Schrijver der Studien van de natuur (*Etudes de la nature*). „Toen ik te Moscau „was, zegt hij, (*tom. 3*), zeide mij een Grijsaart „van Geneve, die van den tijd van PETER den eer- „sten af zich in die Stad ophieldt, dat sedert den tijd, „dat men, door de oprichting der Fabrieken en den „Koophandel, verscheide middelen van bestaan voor „het Volk hadt open gesteld, de mouterijen, de moor- „den, de dieftallen, de brandstichtingen aldaar veel „zeldzaamer dan eertijds waren.”

Maar geene derzelven zouden 'er gevonden zijn geworden, en zelfs zouden 'er bijzondere en openbaare deugden geweest zijn, als men, in plaats van zich te haasten om Rusfen tot reedende Werklieden te maaken, men daar mede begonnen hadt, om Landeigenaars van hun te maaken. De Landbouwers zijn eerlijke lieden, zegt de Heer de Saint-Pierre zelf, en de werkplaatfen bieden, zo als wij reeds aangemerkt hebben, die noodwendigheid van wederzijdsche diensten niet aan, welke de gewoonte der goedheid oplevert; zij vertoonen het belang tegen het belang worstelende, de rijke en lediggaande schraapzucht, die den vlijtigen behoefte op eene behendige wijze zoekt te besteele. Zo

de

ene wederkeerigheid

k zijn te bewijzen ,
de Aarde verminderd
ring der Manufactu-
dommen, en der ver-
at de ondeugden en
vermeerderd zijn.

van den tederhartigen

Studien van de na-
Toen ik te Moscau
le mij een Grijsaart
an PETER den eer-
dat sedert den tijd,
ler Fabrieken en den
en van bestaan voor
mutterijen, de moor-
chtingen aldaar veel
”

er gevonden zijn ge-
ondere en openbaare
in plaats van zich te
erklieden te maaken,
m Landëigenaars van
zijn eerlijke lieden,
lf, en de werkplaat-
gemerkt hebben, die
e diensten niet aan,
oplevert; zij vertoo-
worstelende, de rijke
den vlijtigen behoef-
ekt te besteeën. Zo
de

de werkplaatsen de menschen niet tot schelmen maa-
ken, bewegen zij hen nogthans om het te worden;
zij maaken hen zelfminnaars, ongevoelig, hard, sleg-
te Vaders, enz.

Het stuk, door dien Schrijver aangehaald, bewijst
derhalven niet, dat men, om de misdaden voor te
komen, werkhuizen moet stichten, maar wel dat het
beter is werkhuizen te hebben, wier bevolking in ont-
eerde werklieden bestaat, dan de Boschen met Struik-
roovers; dit is wel een minder kwaad, doch echter
is het een kwaad.

Bovendien zal 'er, gedurende eenen geruimen tijd,
in de Verëenigde Staaten meer te winnen zijn met het
Land, dat alles in overvloed oplevert, dan met de
Fabrieken, en de mensch loopt waar hij een grooter
en spoediger winst hoopt.

Naardien de bevolking, gedurende verscheide eeu-
wen, onëvenredig met de uitgestrektheid der Verëe-
nigde Staaten moet zijn, zal het Land daar nog lang
goedkoop, en dienvolgens zullen zijne bewooners nog
lang Landbouwers zijn.

Diegeenen welke uit eerezucht, begeerlijkheid of
onkunde bewogen mogten worden om Reederijën te
willen aanleggen, zullen van dien tijd af door de
duurte van het handenwerk op eene onseilbaare wijze
daar van afgehouden worden. Deeze duurte is reeds
zeer groot, en kan nog grooter worden, om dat de
oorzaak, die dezelve te wege brengt, zich noodwen-
dig moet uitbreiden.

Welke is die oorzaak? Men heeft reeds een voor-
gevoel daar van gegeven. Aan alle zijden worden
Steden gebouwd, overal worden Landerijën vrucht-
baar gemaakt, overal worden Etablisfementen aange-
legd.

legd. Het Graafschap Kentucky, bij voorbeeld, dat in 't Jaar 1771 naauwlijks honderd bewooners hadt, rekent 'er thans meer dan dertigduizend (1), en deeze menschen zijn van de Kusten of uit het bewoonde Land geëmigreerd. Deeze zijn dus zo veele handen welke, tot den Akkerbouw van dit laatste Land, den Koophandel ontrukkt worden; bij gevolg eene oorzaak der rijzing van het handenwerk.

Uit deeze duurte van den arbeid heeft men in Europa besloten, dat het Amerikaansche Volk ongelukkig was; men zou het tegendeel daar uit hebben moeten besluiten. Overal waar de Werkman de wet stelt, overal waar hij duur betaald wordt, is het Volk noodwendig gelukkig; want het Volk maakt de verscheidene clasfen van Werklieden uit.

In tegendeel, overal waar het handenwerk op eenen laagten prijs staat, is het Volk noodwendig ongelukkig; want die goedkoope prijs toont aan, dat 'er meer Werklieden zijn dan te verrichten arbeid, dat 'er meer behoefte van werk dan werk zelf is. Dit is nu hetgeen de rijke wenscht, om den Werklieden de wet te stellen, om hun zweet en hunne nijverheid tot den mogelijk laagsten prijs te köopen (2).

Nog

(1) In 't Jaar 1788 rekende men 'er meer dan 80 duizend zielen.

(2) Om u van deeze waarheid te overtuigen, zo neem in aanmerking Engeland en Frankrijk. Het handenwerk is te London zeer duur, en te Parijs goedkoop. De Werkman te London wordt wel gevoed, wel gekleed, wel betaald. Te Parijs wordt hij slegt gevoed, slegt gekleed, slegt betaald. —

Het is niet zeldzaam, zelde eens een vrije Amerikaan, in de Verëenigde Staaten eenen Voerman te ontmoeten; die, zijne Paarden voor den Ploeg mennende, een goede hoenderbont, en goed wittebrood eet. Ik heb, voegde hij 'er bij, een Schip uit Europa

Nog eens, het tegendeel heeft in het vrije Amerika plaats; de Werkman stelt de wet: dies te beter: men stelt hem die maar al te veel op alle andere plaatsen.

Deze duurte van handenwerk is nadeelig voor de Reederijën, en nog dies te beter. Deeze Etablisseminten zijn graven welke de geslachten inzwelgen, zonder hen ooit weder te geeven (1). De Landbouw, in tegendeel, breidt de bevolking geduurig uit.

Door de opkomst der Manufacturen in haaren kring voor te komen, of ten minsten te vertraagen, zullen de Verëenigde Staaten het Zedenbederf en het verval van den openbaaren geest opschorten; want zo de Manufacturen het goud in de Staaten lokken, brengen zij daar in tevens een vergif, dat dezelve ondermijnt. Zij verzamelen eene meenigte lieden, waar van het natuurlijke en het zedelijke te gelijk bedorven worden; zij gewinnen, zij vormen den mensch tot de slavernij; zij geeven, in de Republieken, het overwigt aan de zeden, aan de neigingen, aan het verstand, aan den *Aristocratischen* wil; met één woord, door de rijkdommen in een klein getal handen op te hoopen, doen zij de Republieken tot de Aristocratie overhellen.

De

te New-York zien aankomen, dat met Schotten geladen was. — Den volgenden dag was van hun geen één, die niet verhuurd was, en werk hadt.

(1) Te Amiens zijn verscheide Manufacturen; en men bespeurt dat in de Gasthuizen meer van haare Werklieden zijn, dan Metzelaars of andere zodanige Ambachtslieden, enz.

De reden daar van is, dat het leven in de Werkhuizen meer Zieken maakt, en aan gevaarlijker Ziekten onderhevig is: het is om dat de knecht in eene Reederij veelër verleid wordt, en eerder naar het Gasthuis gaat, om dat hij bijna nooit noch Vrouw, noch Kinderen heeft, die hem tot zijneit houden.

Nog

er meer dan 30 duizend

ertuigen, zo neem in aan-
handenwerk is te London
Werkman te London wordt
Te Parijs wordt hij slegt

en vrije Amerikaan. in de
ntmoeten; die, zijne Paer-
ede hoenderbont, en goed
bij, een Schip uit Europa

De vrije Amerikanen zullen derhalven wijslijk handelen, als zij Europa de zorg overlaaten, om voor hun te werken, vermits dit laatste waerelddeel op eene onwederstaanbare wijze tot de Manufacturen wordt overgehaald; en naardien hunne Volksmeenigte en hunne consumptie spoedig moeten toeneemen, zou het niet onmogelijk zijn, dat Europa zich eens voornaamlijk aan dien arbeid overgaf, en het vrije Amerika het Pakhuis wierdt van die graanen en eerste stoffen, welke Europa noodig zou hebben. In dit geval zou Europa slegts Steden en Werkplaatsen, het vrije Amerika slegts wel bebouwde Landen vertoonen. Ik laat den Leezer oordeelen, welke Landstreek het gelukkigste lot zou hebben.

Onder dit zelfde oogpunt zullen de vrije Amerikanen nogmaals wijslijk handelen, als zij zich door de Europeëanen van de gemanufactuurde voorwerpen laten voorzien, en de Havens en Steden van het oude Vastland weinig bezoeken. In de daad, de Europeaan, in het vrije Amerika overgevoerd, is omtrent in de reden van één tot honderd, en somtijds tot duizend. Zijn voorbeeld heeft derhalven slegts eenen zeer geringen invloed; de pracht, die hij, in 't voorbijgaan, ten toon spreidt, verwekt minder het aanzien of den eerbied, dan de verächting of bespottung. Zo hij een aandenken van zich nalaat, wordt het door den algemeenen geest weldra uitgewischt; bovendien zijn 'er sommige Europeëanen, welke van de zeden en gebruiken van het vrije Amerika getroffen en geficht, het gezond verstand hebben van die in achting te houden, en zich naar dezelve te schikken.

Het tegendeel heeft plaats, als een vrije Amerikaan in Europa aankomt. Bijna alleen met zijne eenvoudi-

di-

derhalven wijslijk han-
verlaaten, om voor
waerelddeel op eene
Manufacturen wordt
e Volksmeenigte en
n toeneemen, zou
opa zich eens voor-
, en het vrije Ame-
graaenen en eerste
hebben. In dit ge-
Werkplaatsen, het
e Landen vertoonen.
welke Landstreek het

n de vrije Amerikaa-
als zij zich door de
tureerde voorwerpen
en Steden van het
en. In de daad,
rika overgevoerd, is
sonderd, en somtijds
heeft derhalven slegts
pracht, die hij, in
verwekt minder het
verächting of bespot-
zich nalaat, wordt
weldra uitgewischt;
opeñanen, welke van
vrije Amerika getrof-
land hebben van die
r dezelve te schikken.
een vrije Amerikaan
a met zijne eenvou-
di-

delige zeden, in 't midden van eenen drom menschen,
die slegts den uiterlijken glans hunne achting toezwaai-
jen, die, door den algemeenen toon bewogen en ver-
voerd, alles opofferen aan de woede, om door de
kleederen, de toerusting, de pracht te schitteren,
moet deeze vrije Amerikaan, zeg ik, in 't eerst ver-
legen en neêrslagtig zijn, om dat hij zich verplaatst
ziet in eenen kring van gewoontens, strijdig met de
zijne. Vervolgens moet hij daar mede allengskens ge-
meenzaam worden; en zo hij niet geheel en al sijn
daar in krijgt, wordt ten minsten zijne verkleefdheid
aan het eenvoudig leven en de zeden daar door nood-
wendig verzwakt. Deeze neiging van geest in zijn
Vaderland te rug brengende, doet hij dezelve onge-
voelig overgaan in de ziel van hun, die hem omrin-
gen, van hun op wien hij eenigen invloed heeft, in
de ziel van zijne kinderen, van zijne vrienden. Hij
verkoelt aldus, door zijn voorbeeld, hunnen smaak
voor de eenvoudigheid, en de volgende eeuw ziet de
openbaare deugden in de onverschilligheid uitsterven.

Het zal derhalven voor den algemeenen geest der
vrije Amerikanen minder gevaarlijk zijn, de Euro-
peaanen in de Vereenigde Staaten toegang te geeven,
dan zelve in Europa te reizen; en daar uit volgt,
dat het zeer onstaatkundig zou zijn de eersten aan te
zetten, om zelve de overvoerers van hunnen buiten-
landfchen Koophandel te zijn.

Wij blijven op deeze aanmerking staan, om dat wij,
naar het ons toefschijnt, in sommige Staaten neigingen
bespeurd hebben, om voor de Scheepvaart in verre
Landen Premiën toe te staan. Zij behoorden in aan-
merking te neemen, dat zij weinig handen hebben,
en dat men dezelve, zo min eenigzins mogelijk is,

III. DEEL.

G

den

den Landbouw moet onttrekken. Zij zijn in dien toestand, waar van wij in onze grondstellingen des buitenlandschen Koophandels gesproken hebben, eenen toestand waar bij eene Natie voordeel heeft, als zij voor haar de Goederen laat vervoeren door andere Natien, welke minder grond of werk hebben. Eindelijk behoorden zij in aanmerking te neemen, wij herhaalen het nog eens, dat de Republikeinsche zeden beter bewaard worden in den schoot des Landbouws, dan op Zee en op verre Reizen, welke den vrijen mensch met andere zeden, met andere Regeeringen, gemeenzaam maaken.

Men vraagt elkander overal in de Verëenigde Staaten: Hoe zal men den buitenlandschen Koophandel paalen stellen? Hoe zal men de pracht tegenhouden? Blijft tot uwent, bouw het Land, zullen wij hun zeggen. Dit is het geheim waar mede gij den voortgang der pracht zult verhinderen; een geheim dat veel meer te waardeeren is dan die Wetten tegen de pracht en verkwisting, dan die verbiedende Plakkaaten, die men voornemens is in sommige Staaten in te voeren.

Er is geen Mogendheid, die sterk genoeg is, om den buitenlandschen Koophandel, door Plakkaaten, onoverkomelijke paalen te stellen, om hem, bij voorbeeld, te noodzaaken zich binnen den kring der koopmanschappen van gemak te houden, en die van pracht niet in te voeren. *De natuur, of de kracht der dingen*, heeft alleen dat vermogen. Deeze kracht is, zo als wij boven verklaard hebben, de herëeniging der natuurlijke omstandigheden, waar in zich eene Natie bevindt; die omstandigheden alleen stellen paalen aan den Koophandel. Eene Natie, die de zaaken

Zij zijn in dien grondstellingen des oken hebben, enen rdeel heeft, als zij voeren door andere werk hebben. Ein- ng te neemen, wij publieksche zeden ot des Landbouws, , welke den vrijen andere Regeeringen,

de Verëenigde Staa- ndschen Koophandel racht tegenhouden? nd, zullen wij hun mede gij den voort- n; een geheim dat die Wetten tegen de verbiedende Plakaa- sommige Staaten in

terk genoeg is, om , door Plakaa- ten, om hem, bij voor- nenen den kring der ouden, en die van *atuur, of de kracht* nogen. Deeze kracht hebben, de herëni- eden, waar in zich igheden alleen stellen e Natie; die de zaa- ken

ken van pracht met zijne Producten niet kan betaa- len, koopt dezelve niet. De Wilde kan zich, met zijne Pelterijën, niets anders verschaffen, dan Bran- dewijn, Buskruid en Wolle Dekens, en hij koopt noch Zijde Stoffen noch Galonnen.

Zo derhalven de Producten der Verëenigde Staaten slegts ter naauwernood de ingevoerde Goederen voor het noodwendige en het gemak uit Europa kunnen betaalen, zal men bij hun geene Goederen van pracht invoeren. Zo men hen die brengt, is het om dat zij dezelve kunnen betaalen. 'Er is geen Koopman, die lust heeft zich in den grond te helpen.

Zo de Verëenigde Staaten, in tegendeel, in eenen genoegzaamen overvloed Producten hebben, welke voor het oude Vastland van dienst zijn, om zich, door hunne ruiling, niet alleen de Koopmanschappen van de eerste noodzaakelijkheid en gemak, maar zelfs die van pracht te verschaffen, zal niets kunnen ver- hinderen, dat deeze laatste vroeg of laat door den weg des buitenlandfchen Koophandels ingevoerd worden.

Om de eischen van deeze natuur te vermeederen, zal, om de waarheid te zeggen, het algemeen gevoe- len, dat voorheen den smaak voor de mode en gril- ligheden aan de verachting toewijdde, in alle gemoe- deren moeten veranderd worden, en de bijzondere gevoelens van zekere gezindheden insgelijks daar voor moeten wijken. Maar, ondanks den veel ver- mogenden invloed van het gevoelen op de Goederen van pracht, zal het lot van deeze soort van Koop- handel door den toestand der vrije Amerikanen meer bijzonder bepaald worden. Als zij rijk zijn, zullen zij dezelve aanneemen. Deeze voorzegging zal zeker

G 2

schij.

schijnen, als men zich wil herinneren hetgeen wij over de natuur van het menschlijk hart, en de neiging van den mensch tot de verbetering van zijn lot en de vermeerdering zijner genietingen, gezegd hebben.

De smaak voor het Landleven alleen zal, zo de vrije Amerikanen daar in volharden, den voortgang der pracht tegenhouden. Deeze laatste ontstaat in de Steden uit de zatheid, de ledigheid en het verdriet. De bezigheid behoedt het Platteland voor die zedelijke ziekten.

Nog is 'er eene laatste beschouwing, welke de vrije Amerikanen moet aanzetten, om zich aan den Landbouw over te geeven, en de Manufacturen benevens de verzending buiten 's Lands te laten vaaren; deeze is, dat, door alles te gelijk te willen ondernemen, de schaarsheid der Geldspeciën, welke ten minsten voor het mechanisch deel van die operatiën noodwendig zijn, zich meerder zal doen gevoelen; terwijl zij, door zich eeniglijk aan den Landbouw over te geeven, van hunnen grond genoegzame Producten zullen verkrijgen, om de Manufacturen van Europa te betaalen, en de schaarsheid der Geldspeciën te vervullen (1). Zij schijnen over die schaarsheid

(1) De vrije Amerikanen hebben weinig Geldspeciën, en dit gebrek ontstaat uit twee oorzaken; eerst uit de natuur van den Koophandel, die zij voorheen met Engeland dreeven, en vervolgens uit de verwoestingen van den Oorlog gedurende zeven jaaren. Naardien deeze Koophandel eeniglijk in ruiling bestond, en in zekere Staaten, als Virginie, de invoer altoos den uitvoer te boven gaat, moesten zij Debiteurs jegens Engeland zijn, en konden dus geene Geldspeciën van daar bekomen. Het was eene soort van slavernij in den Koophandel, welke de Engelschen als den waarborg

heid bekommerd te zijn. Hetgeen hier boven over de Geldspeciën gezegd is, moet hen gerust stellen. Men heeft betoogd, dat eene Natie, zonder het behulp derzelve, eenen zeer grooten Handel kon drijven.

Men zal in 't vervolg doen zien, dat de Vereenigde Staaten veele eerste stoffen voortbrengen, die voor Frankrijk in de daad noodzaakelijk zijn, welke het laatste Land met meer voordeel dan eenig ander Land weder kan uitvoeren. Uit deeze twee zaaken volgt, dat die beide Landen, zonder Geldspeciën, eenen directen, en dienvolgens voordceligen Handel van ruiling te samen kunnen doen; want de onderlinge ruiling der Producten is veel voordeeler dan de ruiling der

borg van de afhankelijkheid der Colonien ten aanzien der hoofstad beschouwden. Hunne Geldspeciën kwamen voort uit den Stulthandel met de Suiker-Eilanden en de Mogendheden van Europa. Na derhand liet de Oorlog, door de Landbouwers in Sildaaten te veranderen, een gedeelte der Landerijen onbebouwd blijven. Van toen af waren 'er minder ruilingen, en nog minder Geldspeciën. Hetgeen daar van in Amerika overgebleeven is, is in 't eerst voortgekomen uit het Geld, dat de Engelsche en Fransche Legers daar gebragt en verreerd hebben, vervolgens uit de leeningen, door het Congres in Europa gedaan. Maar bovendien, is het, in gevolge van hetgeen boven over de Geldspeciën gezegd is, gemakkelijk te begrijpen, hoe eene Natie, die zich, door eene buitengewoone omwenteling, eensklaps gebragt vindt tot groote ontwikkelingen, tot eene snelle vermeerdering van Volksmeenigte, tot geduurige uitschotten, om Landerijen vruchtbaar te maaken, Hulzen te bouwen, Wegen aan te leggen, Kanaalen te graven, haare Schulden buiten 's Lands te betaalen, en wel dikwijls in Speciën, en die eindelijk geene Mijnen heeft; het is, zeggen wij, gemakkelijk te begrijpen, hoe en waarom die Natie de schaarsheid der Geldspeciën moet bespeuren. In Connecticut wordt heden daar in voorzien, door de voornaamste Levensmiddeelen direct tegens elkander, of tegens den arbeid te verruilen.

der Producten tegens Geldspeciën; ondanks het gevoelen der massa van menschen, die meer waarde in het Goud dan in de Goederen stellen, en zijne verbeeldende waarde geduurig vergeeten, om eene wezenlijke daar voor in plaats te stellen. Men moet niet ophouden hun bij herhaaling te zeggen, dat zonder de Producten de Geldspeciën niets, volstrekt niets, zouden zijn; dat het rijke Volk dat is, welks arbeid de bevolking vermeerdert, en dat dienvolgens overvloed van Producten heeft; dat het geheim om de som der Geldspeciën te vergrooten, eeniglijk bestaat in de kunst, om de noodzakelijke Producten, die zij kunnen hebben, of welke het toekomende hen zal aanbrengen (1), te vermeerderen.

Thans zullen wij de verschillende zaaken, welke in dit Hoofdstuk onderzocht zijn, eens kortelijk herhaalen.

Ons voorneemen was te doen zien, dat de Verëenigde Staaten, door hunne omstandigheden en hunne behoeftens, genoodzaakt waren zich aan den buitenlandschen Koophandel over te geeven.

Om onzen Leezeren daar van te overtuigen, hebben wij bewezen, dat de vrije Amerikanen behoeftens van noodzaakelijkheid, van gemak, en zelfs eenige van pracht hadden; behoeftens welke zij niet konden

(1) Om te weeten welke Geldspeciën de Verëenigde Staaten eens zullen kunnen hebben, zou men moeten bepaalen, of zij meer zullen uit- dan invoeren, en hoe veel het verschil zal beloo- pen; men zou nog moeten bepaalen, welke de behoeftens van het oude Vastland zullen zijn, en welke consumptie het van de Producten van het nieuwe Vastland zal doen. Nu zijn deeze beginstelen onmogelijk te bepaalen, en bovendien is het een zeer nutteloos geschild.

konden laten vaaren , noch zelven door iets anders vervullen.

Wij hebben beweezen , dat zij , als geen Manufacturen hebbende , genoodzaakt waren tot de Europeaanfche Manufacturen toevlugt te neemen ; dat zij die nog in lang niet konden aanleggen , om dat zij weinig handen hadden , en de Landbouw alle hunne zorgen tot zich moest trekken.

Wij hebben beweezen , dat zij , onder de natuurlijke , staatkundige en zedelijke betrekkingen , moesten volharden om zich bij uitsluiting aan den Landbouw over te geeven , en zelfs van de vervoering hunner Producten naar Europa af te zien.

Wij hebben beweezen , dat dit het eenig middel was , om hunne Republikeinfche zeden te behouden , en de bevordering der pracht tegen te houden.

Eindelijk hebben wij beweezen , dat zij , door zich aan den Landbouw over te geeven , de Manufacturen niet te achten , de fchaarheid der Geldfpeciën minder bemerken , en het middel vinden zullen , om het gebrek derzelve te vergoeden , en eenen zeer voordceeligen buitenlandfchen Handel van ruiling te doen.

Deeze verfchillende ftukken grondig vastgefteld zijnde , moeten wij thans doen zien , dat van alle de Natien van Europa de Fransche Natie diegeene is , met welke het de Vereenigde Staaten best voegt zich door den Koophandel te verbinden ; dat zij behoefteus en Producten hebben , die met malkander overeenkomen. Wij gaan nu over , om deeze waarheid nader te verklaren , door den Leezer voor oogen te ftellen de dubbelde Lijst van den wederzijdschen in- en uitvoer , welke tuffchen Frankrijk en de Vereenigde Staaten te doen is.

VIJFDE HOOFDSTUK.

Lijst van den invoer, uit Frankrijk in de Verëenigde Staaten te doen; of Lijst van de behoeftens der Verëenigde Staaten, en van de Producten van Frankrijk, die met dezelve overëenkomen.

De opmerkzaame Leezer heeft reeds kunnen oordeelen, dat, zo de vrije Amerikanen, in de loopbaan, die hun geöpend is, niet verdwaalen, Europa hun nog lang gewerkte Goederen zal kunnen leveren. Wij hebben doen zien, dat de bouw der Landerijën, de vruchtbaarmaakingen, en alles wat tot den binnenlandschen Koophandel betrekking heeft, als de kanaalen en de wegen, hunne kracht het gelukkigst en nuttigst gebruik aanboden, voornaamlijk terwijl de belastingen hunne beweegingen nog niet vermoeijen, en dat eene vrije Constitutie te gelijk alle bijzondere perfoonen eere aandoet.

Thans moeten wij de Lijst van hunne behoeftens doorloopen, en aanwijzen wat Frankrijk hun in concurrentie kan trachten te leveren, zo het zelfs niet met meer voordeelen dan eenige andere Natie is. Wij zullen, in die optelling, de Engellche Werken, welke over die stoffe gehandeld hebben, en in 't bijzonder dat van den Lord *Sheffield*, volgen. Hij heeft niets overgeslagen, om dat zijne Natie op alles aanspraak maakt. Wij zullen niet, zo als hij, in zulke beuzelachtige bijzonderheden treden; maar doen zien, dat de Franschen, als zij hunne natuurlijke voordeelen op prijs weeten te stellen, in bijna alle de gewichtige artikelen de voorkeur moeten verkrijgen.

T U K.

in de Verëenigde
behoefstus der
produkten van
vrenkomen.

eds kunnen oor-
, in de loopbaan,
en, Europa hun
nen leveren. Wij
r Landerijën, de
tot den binnen-
eft, als de kanaa-
gelukkigst en nut-
t terwijl de belas-
t vermoeijen, en
de bijzondere per-

hunne behoefstus
krijk hun in con-
zo het zelfs niet
dere Natic is. Wij
he Werken, welke
en in 't bijzonder
i. Hij heeft niets
op alles aanspraak
, in zulke beuzel-
mar doen zien, dat
ijke voordeelen op
de gewichtige ar-
gen.

E E R-

E E R S T E A F D E E L I N G.

Wijnen.

De Wijndrank wordt eene waare behoefte voor den mensch, die hem eens gekend heeft. Gelukkigen of ongelukkigen, rijken of armen, allen maaken 'er gebruik van. De Wijn maakt de wellust des gelukkigen of des rijken uit. Hij helpt den ongelukkigen zijn hartzeer verdragen; de arme meent het gelijkwaardige van het voedsel, dat hij niet heeft, daar in te vinden.

De welvaart is, sedert eenigen tijd, in de Verëenigde Staaten te zeer verspreid geworden, dan dat zij het gebruik des Wijns bij hun niet ingevoerd hebben. Het toekomende zal, door hunne middelen te vermeerdere, die behoefte nog meer doen toeneemen.

De Wijnen welke in de Verëenigde Staaten in 't algemeen het meest gebruikt werden, waren, even als in Engeland, de Porto, de Madera, de Fayal, de Teneriffe, de Xeres. De Fransche Wijnen, even als in Engeland met zeer zwaare schattingen belast, werden 'er niet als ter sluik ingevoerd.

De Vrijheid doet hedendaags die Britsche kluisters verdwijnen. De Fransche Wijn wordt in de Verëenigde Staaten vrij ingevoerd, en betaalt 'er slegts weinig rechten.

Zodanig is de staat der zaaken, die ons tot het onderzoek van drie vraagen brengt.

Voegt het aan het vrije Amerika den Wijngaard te planten, en Wijn te maaken?

Moet het niet, van deeze planting afziende, de Fransche Wijnen den voorrang geeven?

G 5

En

En welke middelen moeten de Franschen aanwenden, om dien voorrang te verkrijgen en te behouden?

Het zou ongerijmd zijn te loochenen, dat de Verenigde Staaten Wijn kunnen voortbrengen, een'glijk om dat de proeven, welke tot nu toe gedaan zijn, vruchteloos zijn geweest. Deeze Staaten hebben eene zeer groote uitgebreidheid, en even zo Zuidelijke gewesten als Europa; het is onmogelijk dat 'er niet op veele plaatsen een grond gevonden worde, die tot den Wijngaard geschikt is. Men kan derhalven, zonder te veel te waagen; den weinig gunstigen uitflag der proeven aan de onervarenheid of het gebrek van volstandigheid des Planters, of aan de slechte verkiezing der loten toeschrijven.

Wat 'er ook van zij, als de vrije Amerikaanen naar de raadgevingen der goede Waarnemers willen luisteren, en zich aan de dwaalingen der andere Natiën spiegelen, zullen zij de planting des Wijngaards, met de grootste zorg, van hun afkeeren. Hij heeft in alle Landen, waar hij gevonden wordt, voor eenige rijke menschen eene meenigte ongelukkigen gemaakt.

De langduurige en zeer groote verschotten, welke de Wijngaard vorderen, de bereiding, de bewaaring en de verkoop van zijn Product, hebben alle goede Wijnbergen in de handen van rijke personen gesteld; die, als hem zelve niet plantende, den waaren Planter zeer slecht betaalen. Overal wordt het loon van den ongelukkigen Wijngaardenier op *eene onbillijke wijze* bepaald; want daar onder wordt niet gerekend de prijs van den tijd, waar in hij niet werkt, en bijna alle Landen, waar Wijnbergen zijn, verschaffen geen werk, waar toe die verloren tijd besteed zou kunnen worden. Bovendien houdt men met hem geen

re-

ranfchen aanwen-
en te behouden?
nen, dat de Ver-
rengen, een'glijk
toe gedaan zijn,
aten hebben eene
zo Zuidelijke ge-
k dat 'er niet op
orde, die tot den
erhalven, zonder
stigen uitslag der
t gebrek van vol-
flegte verkiezing

Amerikaanen naar
cmers willen luis-
der andere Natiën
Wijngaards, met
Hij heeft in alle
voor eenige rijke
en gemaakt.

rfchotten, welken
ng, de bewaaring
hebben alle goede
perfoonen gesteld;
den waaren Plan-
ordt het loon van
op *eene onbillijke*
ordt niet gerekend
niet arbeidt, en
n zijn, verschaffen
n tijd besteed zou
nen met hem geen
re-

rekenschap over de veranderingen in den prijs der levensmiddelen van de eerste noodzaakelijkheid, waar toe duizend oorzaken, en zelfs de overvloed of het gebrek des Wijns, gelegenheid geeven.

Zou men het wel gelooven, dat de overvloed des Wijns het grootste ongeluk is, dat zo wel den Eigenaar, als den Wijngaardenier zelven kan overkomen? In de daad, de uitgave, om in te oogsten, vermeerdert, en de prijs der zaak vermindert. 'Er is meer arbeid te doen, men moet meer handen gebruiken, en dezelve duurder betaalen (1); 'er zijn meer Vaten; meer kosten van vervoering, een grooter ruimte noodig, en 'er is minder verkoop, bij gevolg minder inkomste (2).

Het gebrek van Wijnen, of de onvruchtbaarheid van den Wijngaard, is minder nadeelig dan de overvloed,

(1) Het dagloon van eene Druivenleester verandert, volgens het gebrek of den overvloed des Wijns, van 6 Sols tot 40 Sols. — De prijs der Vaten volgt de zelfde veranderingen, in eenen verschillende prijs, van 3 Livres tot 15 Livres. — Daar zijn jaaren waar in de prijs van het Vat hooger is, dan die van den Wijn, welken het bevat.

(2) De Eigenaar die zijne verteeering naar zijne inkomsten richt, wordt ieder jaar door die van den Wijngaard bedrogen. In het eerste trekt hij 20 ten 100; in het tweede jaar zal zijn Wijngaard van den hagel geslagen worden; in het derde jaar zal hij een bankeroet te lijden hebben, of zijn Wijn zal znur worden; in het vierde jaar zal hij slechts eenen middelmaatigen Oogst hebben, die geenszins de voorige verliezen zal opwegen. In tien jaaren tijds zou een Eigenaar moeite hebben, om een middelbaar jaar te vinden, dat tamelijk goed was. Naardien men echter gaerne zijnen rijkdom en zijne middelen wil vergrooten, berekent ieder Eigenaar zijne inkomste altoos naar het hoogste Product, dat hem zijn Wijngaard heeft uitgeleverd. De meeste verteeeren naar evenredigheid, en helpen zich in den grond.

vloed, ten minsten voor den Eigenaar. Maar het wordt op eene zeer strenge wijze gevoeld, zo door de Wijngaardeniers, als door die zwervende hoopen van Daglooners, welken de onvruchtbaarheid van hunnen grond, of eene slechte Regeering, noodzaaken buiten hun Land te gaan, om werk te zoeken.

De talrijke veranderingen, welke op het voortbrengfel van den Wijngaard invloed hebben, zijn daar van eene zeer lastige en weinig voordeelige eigenschap (1). Men moet de wederinkomst der Fondsen afwachten, als men veel heeft ingeöogst; men moet zwaare uitschotten betalen, als men weinig gehad heeft. De eigenaar moet derhalven even zo veel hulpmiddelen hebben, zo om te wachten, als om te betalen. De Wijngaardenier, die ongelukkig genoeg is, dat hij een eigendom (2), en geen van die hulpmiddelen heeft, helpt zich vroeg of laat in den grond. Hij is genoodzaakt tot eenen geringen prijs te verkoopen (3),

(1) Het is in Frankrijk een gemeen spreekwoord, dat 'er geen slechter Goed dan de Wijngaard is.

(2) Het lot van den Wijngaardenier is, volgens de Landen, onderscheiden. In sommige Landen is hij slechts een Daglooner, en in een ander is hij vollagen in de armoede gedömpeld. In andere Landen, als in Zwitserland, heeft hij de helft der Producten; maar eene onrechtvaardige en gewelddadige schatting, door de eigenaars zelven opgelegd, vermindert die helft tot het vierde deel.

(3) Zólanig is, ten naaste bij, de toestand van bijna alle de Wijngaardeniers van l'Aunis, die zelven Eigenaars zijn. Zij staan bloot aan de knevelarijën der rijke Pachters van dat Land. Wanneer de Winter komt, heeft de Wijngaardenier noch Koorn, noch Geld. Hij gaat den Pachter opzoeken, en vraagt hem om Koorn; deeze zegt tot hem: Ik zal het u geeven, maak 'er slechts een Briefje van. Het Schepel Koorn geldt 6 Livres. Verplicht u om mij in zodanigen tijd de hoeveelheid Koorns weder te geeven, die alsdan voor 6 Livres verkocht zal worden. Hij draagt altoos zorg, dat hij den tijd bepaalt, waar in het Koorn tot eenen last-

gen

of zelf zijn Wijn te gebruiken; en daar uit komen voort zijne redenloosheid, zijne traagheid, zijne neerslagtigheid, zijn droefgeestige en twistgierige inborst, en vooral de slechte staat zijner gezondheid. Te veel Wijn in den overvloed, geen brood in de armoede, deezè zijn de twee verkiezingen, welke hem in zijn leven te doen zijn.

Ook zijn de Landstrecken, die met Wijngaarden bedekt zijn, in 't algemeen minder bevolkt, en dezelve vertoonen het tafereel van eene verbasterde, zwakke en armoedige Volksmeenigte. De meesten hebben zelfs gebrek aan handen, om den Wijngaard te planten, in den tijd als het werk haast vordert. Dit werk wordt verricht door die benden van buitenlandse daglooners, waar van wij reeds gesproken hebben, en welke eenige dagwerken aan den onvermogenden Wijngaardenier verkoopen.

Men kan den Wijnbouw niet beter vergelijken als bij die Reederijën, welke, hun geluk op den geringen prijs van het handenwerk vestigende, slegts de onderneemers van de Reederij en de Kooplieden verrijken.

De nadeelige invloed van den Wijngaard breidt zich uit in de Landen, waar Wijnbergen zijn, over hun die denzelven niet planten; want de goedkoopheid

gen prijs is. De verplichting grijpt plaats; het oogenblik der betaatluge komt: de Wijngaardenier, die Koorn heeft, geeft meer dan hij heeft ontfangen. Zo hij het niet heeft, is hij nog meer verlegen; de Pachter dwingt hem dan. — Gij hebt Wijn; verkoopt die aan mij. — Maar tot wat prijs? De Pachter biedt alsdan eenen zeer laagten prijs. Men weigert; hij dreigt: de arme Wijngaardenier wordt genoodzaakt zich in den grond te helpen; en dit bedrijf wordt bijna alle jaaren herhaald.

held des Wijns geeft daar toe aanleiding, dat dezelve in overdaad gebruikt wordt; zij maakt derhalven van denzelven een vergif voor alle de clasen der maatschappij, voornaamlijk voor die, welke daar in de vergeeting van haare armoede vinden.

Ook ontvliedt de nijverheid, zo als wij reeds aangemerkt hebben, met zorgvuldigheid die gevaarlijke Wijnbergen. Men ziet daar geene van die groote Reederijën, waar van de goede orde, de vlijtghheid in den arbeid, en de eendragtigheid den goeden uitflag bekroonen.

Uit alle deeze beschouwingen volgt, dat de vrije Amerikaanen van den Wijnbouw moeten afzien.

De Wijnbouw zou de clasie der maatschappij, die zich daar aan mogt overgeeven, op eene onfeilbaare wijze ongelukkig maaken, en in de Republieken moeten geen ongelukkigen zijn, vermits de behoefstensen noodzaaken om de burgerlijke orde te verstoorren, of, dat nog erger is, om dat zij onder de bevelen der rijken staan, die hen bezoldigen, en tot den ondergang der Republiek zich van hen kunnen bedienen (1).

De Wijngaard, ten opzichte van de Eigenaars beschouwd zijnde, moet desgelijks door de Verëenigde Staaten uitgeroeid worden, om dat men in de Republieken zorgvuldig moet vermijden die kostbaare plantingen, welke, de eigendommen in een klein getal handen stellende, groote veranderingen van geluk te wege brengen. De spaarzaamheid, de eenvoudigheid, de

(1) Men bemerkt reeds, in sommige Amerikaansche Papieren, de laage taal der Kooptlieden, welke hunne koopmanschappen nederig aanbieden.

de bijzondere deugden komen met die veranderlijke gelukstaaten niet overeen. Zij worden eeniglijk gevonden in den boezem van den middelstaat, van eenen welstand op eenen arbeid gevestigd, welks voortbrengsel zeker is (1). Zodanig is dat van den Landbouw in 't algemeen, welke verscheide Producten vervat, die, in gevalle van ongeluk, door elkander vervangen worden (2).

Eindelijk, zo men wil dat de Wijn voor den mensch heilzaam zij, dat hij hem niet van 't verstand beroove, moet men hem met matigheid gebruiken, en zijne duurte alleen kan tot die matigheid noodzakken. De Amerikaansche Republieken, welke grootelijks belang hebben, om de buitenspoorigheden der bijzondere personen tegen te gaan, en hun zedelijk verval voor te komen, moeten derhalven altoos verre van hun houden een Product, welks duurte het misbruik zal beletten, welks aanbouw den goeden koop, en dienvolgens duizend buitenspoorigheden, welke in het zedelijke en staatkundige gevaarlijk zijn, zou te wege brengen.

Men zal ons tegenwerpen, dat de menschen, welke tot den Landbouw gebruikt worden, Wijn noodig hebben

(1) De Indous zijn bijna allen Landbouwers of Voevers; en dit is de reden waarom de bijzondere zeden bij dat Volk beter bewaard zijn gebleeven, dan op alle andere plaatsen, in weerwil der buitenspoorigheden van het Despotismus.

(2) Welke belooning zou de verstandige man niet waardig zijn, die het menschedom een middel schonk, om den aardappel verscheide jaaren te bewaaren, voornaamlijk als de handelwijze eenvoudig en weinig kostbaar was? Van dien tijd af zou 'er meer vrees voor gebrek; meer verlegenheid over de belasting der Graanen, en misschien meer armoede zijn.

hebben, om hen in hunnen arbeid te ondersteunen. Dit is een vooroordeel. In de Landen, waar hij weinig in gebruik is, vindt men sterke en voor den arbeid onvermoeide menschen. De Wijn bevat, wel is waar, eenen vluggen geest, die het gebrek van vaste spijsen kan vergoeden; en om die reden neemen de Landlieden, die slegts van een grof brood leeven, hunnen toevlugt tot den Wijn, of tot de Brandewijn, die meer onder het bereik van hunne middelen is. Geeft hun vleesch en aardäppelen, en zij zullen alsdan den Wijn ligtelijk ontbeeren.

Het Tafereel dat wij nu geschilderd hebben over de rampen en misbruiken, door den Wijnbouw te wege gebragt, zal zonder twiifel den Franschen niet noopen, om de hunnen uit te roeijen; maar het moet hen ten minsten aanzetten, om de slijting der Wijnen buiten 's Lands te vermeederen, om hunnen prijs te verhoogen, en dienvolgens een gedeelte der rampen te verminderen, welke voor hun daar uit voortvloei-
jen. Dit zal een dubbeld goed zijn: een voordeel te meer buiten 's Lands, een kwaad te minder binnen 's Lands.

Dat de Fransche Wijnen in de Verëenigde Staaten den voorrang moeten verkrijgen is iets, dat door niemand betwist zal worden. Zij zijn de aangenaamste, van de meeste soorten, en de gezondste, als men dezelve met maatigheid gebruikt; zij zijn de minst schadelijke, als zij met overdaad gebruikt worden. Zij moeten den grondslag van den Franschen invoer in het vrije Amerika zijn; geen Natie kan, in dat opzicht, zich met Frankrijk gelijk stellen. De Lord *Sheffield* zelf zwaait de Fransche Wijnen die eere toe. Maar om hen dat voordeel voor altoos te verzekeren, moet men de

te ondersteunen.
n, waar hij wei-
en voor den ar-
ijn bevat, wel is
gebrek van vaste
reden neemen de
of brood leeven,
ot de Brandewijn,
nne middelen is.
en zij zullen als-

derd hebben over
den Wijnbouw te
en Franfchen niet
n; maar het moet
lijting der Wijnen
m hunnen prijs te
deelte der rampen
aar uit voortvloei-
: een voordeel te
te minder binnen

Verëenigde Staaten
iets, dat door nie-
de aangenaamste,
ndfte, als men de-
zijn de minst scha-
uikt worden. Zij
chen invoer in het
, in dat opzicht,
De Lord *Sheffield*
cere toe. Maar om
tekeren, moet men
de

de kunst om dezelve te bewerken, te bewaaren en te vervoeren tot grooter volkomenheid brengen.

Wij zullen tot een voorbeeld bijbrengen de Wijnen van Provence, die, wegens hunne kracht, hunne geschiktheid om de langduurigste Reizen door te staan, en door hunne overëenkomst met de Wijnen van Portugal, met het beste gevolg in de Verëenigde Staaten gesleeten zouden worden, als zij behoorlijk toebercid waren. Wel nu, die Wijnen hebben tot hier toe den slegtsten naam gehad, zo in het Noorden, als in onze Oost-Indische en Amerikaansche Coloniën; en zulks om dat de Bevrachter dezelve zonder kieschheid kocht, en dat aan den anderen kant, de gemeene Burger, als van den Wijnbouw, noch van de bewerking der Wijnen geen denkbeeld hebbende, de witte met de roode druif vermengde, de loten, den grond en de uitvoeringen niet onderscheide, zijn Wijn bij de fleur in de kuip liet werken, zonder acht te geeven op het onderscheid der jaaren en hoedanigheden; alle soorten van nietsdeugende ingredienten, als zout, kalk, bergsteen, en Dui-vendrek, in zijne kuipen leidde, om, zo hij waande, den smaak van zijnen Wijn in grooter achting te brengen; hem in slegte Oxhoofden van kastaniën hout opfloot, daar in altoos de moer van één jaar liet blijven, en hem nooit aftapte; zodanig dat hij altoos, meer dan eenigen anderen Wijn, bloot stondt om te gisten en zuur te worden, en dus ook tot eene zo verre vervoering weinig geschikt wierdt (1).

Dit

(1) Men verzekert, dat de meeste van die misbruiken nog plaats hebben. Echter moet men hoopen, dat zij op eene ongevoelige wijze zullen verdwijnen, dank zij de zorgen en de vol-

Dit Tafereel kan met veele Wijnbergen overeenstemmen. De onkunde, de oude vooroordeelen, de neêrflagtigheid des Volks, de belastingen, welke den uitvoer bezwaaren, alles loopt daar op uit om de bevordering der kunst, van met spaarzaamheid goede Wijnen te maaken, te verhinderen. *Dat de Regeering daar in bewillige*, en die hinderpaalen zullen verdwijnen, en het licht, dat zich over de kunsten verspreidt, zal de vooroordeelen door nieuwe handelwijzen vervangen, en de nieuwe gelegenheden tot den verkoop zullen de nijverheid weder opwakkeren. Dat zij de droevige lessen van het voorledene aanhoore, de lessen welke de omstandigheden haar geduurig geeven (1); zij zullen haar leeren, dat, om wel-

standigheid van de Heeren *Bergasse*, welke een aanzienlijk Etablissement, in die soort, in Provence aangelegd hebben, en alle vlijt aanwenden, om aldaar den Wijnbouw te verbeteren, en den Wijnhandel overal uit te breiden. Deeze Provincie zal eens groote verplichtingen aan hun hebben, en de Regeering zal, zonder twijfel, hunne oogmerken ondersteunen.

Zij hebben eenige Duitschers laten komen, welke zich, op eene voorspoedige wijze met de verbetering van die Wijnen bezig houden. De invoer van die zeer groote Voedervaten, welke in Duitschland gebruikelijk zijn, heeft men hun te danken; dezelve zijn een zeker middel om, met weinig kosten, de kracht des Wijn te hewaren. Wij behooren hier te zeggen, dat die Wijnen in de Oost-Indiën wel zouden slaagen; dat zij een middel zouden zijn, om dien Handel voordeelig te maaken, zo de Monopolie haar niet desgelijks aan de nijverheid en vrijheid kwam ontrooven? Maar waarom vernieuwen zich die dwaalingen? Het is om dat de Memorien te Parijs gemaakt worden, alwaar de onkunde van den waaren Koophandel aan de doortrapte lieden, welke de Privilegiën niet list weeten magtig te worden, eene schoone gelegenheid aan de hand geeft.

(1) In Engeland verleent de Regeering *draw-backs* voor alle de voorwerpen van invoer, welke weder uitgevoerd worden, dat

bergen overeen-
oordeelen, de
gen, welke den
op uit om de
zaamheid goede

Dat de Regeer-
derpaalen zullen
over de kunsten
oor nieuwe han-
gelegenheden tot
eder opwakkeren.
t voorledene aan-
digheden haar ge-
leeren, dat, om
wel-

en aanzienlijk Etablis-
hebben, en alle vijlt
oeteren, en den Wijn-
incle zal eens grooto
ring zal, zonder twij-

nen, welke zich, op
van die Wijnen bezig
oedervaten, welke in
in te danken; dezelve
kosten, de kracht des
eggen, dat die Wijnen
zij een middel zouden
zo de Monopolie haar
kwam ontropven? Maar
Het is om dat de Me-
de onkunde van den
, welke de Privilegiën
choone gelegenheid aan

draw-backs voor alle
uitgevoerd worden, dat
is

VEREENIGDE STAATEN VAN AMERIKA. 115

welvaart te genieten, de buitenlandsche Koophandel
vrij, en van rechten ontslagen behoort te zijn; dat
men, door hem aan de geringste belasting onderhevig
te maaken, den Handel van zijne mededingers be-
gunstigt.

Dit middel is veel krachtiger dan eenig ander, om
den Koophandel te verlevendigen. De hoop op ee-
nen voordeeligen verkoop is, zo als wij reeds aan-
gemerkt hebben, het verleidendst lokâas voor den
Planter. De voorgestelde Premiën, om den uitvoer
der Wijnen aan te moedigen, kunnen niet noodzaa-
kelijk zijn, als om eenen nieuwen Koophandel, welks
beginfelen moeilijk en lastig zijn, gemakkelijk te maa-
ken; om dat men, bij gebrek van kundigheden, ver-
plicht is op eene onzekere wijze te werk te gaan,
vruchteloze en dikwijls kostbaare proeven te doen.
De Premiën vergoeden zulks. Maar wanneer de weg
ge-

is te zeggen, dat zij de rechten, bij hunne inkomst ontfangen,
geheel, of bijna geheel, te rug geeft. Het zou, ten aanzien van
dit stuk, gemakkelijk zijn nog beter dan Engeland te doen.

Frankrijk zou het ten aanzien van een ander artikel hebben
moeten navolgen. Door aan de Engelsche Oost-Indische Compagnie
eene uitsluitende Privilegie te verleenen, heeft de Regeering haar
verplicht, om voor eene aanzienlijke som aan Wollen Stoffen,
Tin, enz. naar China en de Oost-Indiën uit te voeren.

Men verplichtte der Oost-Indische Compagnie geenszins, om van
onze Wijnen, Brandewijnen, enz., zo als wij reeds gezegd heb-
ben, uit te voeren; zij hadt den uitvoer der Provence-Wijnen,
welke de bijzondere Bevrachters, met een goed gevolg naar de
Oost-Indiën begonnen te doen; gestremd; hetgeen bewijst, dat
de Compagniën van binnen even zo nadeelig zijn voor de voort-
brenging, als van buiten voor de uitbreiding en de bevordering
des buitenlandschen Koophandels. Het is te hoopen, dat de bij-
zondere Bevrachters, welke thans de vrijheid van Koophandel
hebben, die takken zullen doen herleeven.

gebaand en bekend is, moet men dezelve afschaffen; zij zijn leiband, die het kind in de wieg ondersteunen, welke men moet verwerpen; wanneer het sterk genoeg is, om van zich zelf te gaan. Als eenige Koophandel te zwak is, om dezelve te kunnen misfen, is het een zeker teken, dat hij door zijne natuur gebrekkig, en *niet staande te houden* is. De Premie is, in dat geval, nadeelig voor de publieke inkomste, zonder den Koopman te verhinderen van zich in den grond te helpen.

De overige aanmoedigingen, welke men van tijd tot tijd voorstelt, om de Planting of den Handel op te wekken, zijn meerendeels zonder kracht. Nog eens, 'er is slegts een groot middel, naamlijk de Consumptie, dat eenen duurzaam verkoop verzekert. De Prijzen, de Gedenkpenningen, de lofreden, welke den Planter of Reeder toegebracht worden, voeden hem niet, en de verkoop voedt hem, en het onderhoud is het eerste doelzinde, dat hij tracht te bereiken.

Deze aanmoedigingen zijn soorten van vergoedingen, welke de overmaatige rijkdom aan de behoefteheid, die hij van het zijne beroofd heeft, doet. Maar waar toe dient zulks? het is om eene oogenblikkelijke kracht te geeven aan eenen man, wien men armen en beenen heeft afgesneeden. Het is nogthans niet ongelukkig dat het berouw der bestiering vruchteloos is, en dat die geringe middelen tegen de natuur der dingen schipbreuk komen te lijden. Deze mislukkingen brengen eindelijk het ware licht ten voorschijn.

De Verenigde Staaten zelven, die Staaten, welke eerst onlangs zijn opgekomen, verschaffen ons reeds
het

het voorbeeld eener instelling, welke alleen den Koorn- en Wijnbouw zou kunnen verlevendigen, en het oogenblikkelijk ongemak der overvloedige Oogsten, die en den Eigenaar en den Pachter in den grond helpen, doen verdwijnen.

Deeze instelling, die in Frankrijk gemaklijk genaturaliseerd kan worden, zou twee takken hebben; eene bewaaring van de Producten des Lands in de openbaare Pakhuizen; Certificaten of Briefjes van bewaaring, welke voor den in bewaaring stellende Eigenaar een eigengeloofwaardig bewijs zouden uitmaken, een bewijs, dat, naar den Cours der Markt, even als alle andere publieke Effecten, zonder formaliteiten, op een ander overgebracht kan worden.

Aldus heeft men het in Virginie zo ver gebracht, dat men de schaarsheid der Geldspeciën door een ander middel vergoed heeft (1), door, in het oogenblik van den Oogst, eene wezenlijke en nuttige waarde aan den Tabak te geeven, die, zonder dat middel, als genoodzaakt zijnde eenen geruimen tijd op navraag te wachten, den Eigenaar te veel tot een last zou worden.

Het is hier de plaats niet dat denkbeeld grondig te onderzoeken, noch tegenwerpingen, die men tegen hetzelfde mogt doen, uit den weg te ruimen. Dit ontwerp zou de stoffe van eene bijzondere Memorie kunnen

(1) De Virginiërs hebben nog een ander voorbeeld gegeven, welk aantoonst hoe gemaklijk men de Geldspeciën kan ontbeeren. Verscheide Graaffchappen, bij de Ohio, geene Geldspeciën hebbende, heeft de algemeene Vergadering besloten, dat zij hun aandeel in de belastingen zouden betaalen met Hennip en Vlas, welke in de openbaare Pakhuizen bewaard zouden worden.

nen uitmaaken. Wij zullen hier slegts eene ruuwe schets daarvan geeven.

Als men wilde dat dit ontwerp gelukte, zou men zelfs de mogelijkheid van een ongestraft misbruik volstrekt daar uit moeten verbannen. Mischien zou de Regeering daar geen deel in moeten neemen, noch eenigen invloed daar in hebben. Men zal tegen deeze voorzorge uitvaaren; maar laten wij nog eens de oogen op Engeland slaan. Zo 'er op de Aarde eene Regeering is, welkers handen gebonden zijn, welkers stappen in 't oog gehouden, welkers daaden voor het helderst daglicht, voor de openbaare berisping ten toon gesteld worden, en welkers geheime aanslagen in gevolge minder voor het Volk te vreezen zijn, dan is het, zonder tegenspraak, de Engelsche Regeering. Wel nu, ziet eens wat de verwonderlijke Minister, die thans aan haar hoofd is, met eenen goeden uitslag heeft voorgesteld, om, in het nieuw ontwerp van wederkoopung der publieke Effecten, en hunne aflossing, de tuschenkomst en den invloed der Regeering te beletten. Hij wil dat de Commisfarissen, welke daar mede belast zullen worden, *in alle tijden onafhankelijk van de Regeering zijn*; dat zij *Agenten van het Publiek* zijn, en dat geen magt hen dwingen kunne; om het Fonds, dat ter aflossing van de publieke schuld bestemd is, van zijn voorwerp af te brengen.

Deeze Minister heeft wel bemerkt, dat men, het koste wat het wil, zich het vertrouwen des Volks moet verwerven voor de Etablissements, welke niet als door hetzelfde bestaan, en dat, in een zodanig geval, de opoffering der magt geenszins kostbaar is voor eene Regeering, die, ter goeder trouw, de misbruiken wil afschaffen.

De

De voordeelen, welke uit deeze publicke bewaar-
 plaatsen ontstaan, zijn zichtbaar, zij zouden het gebrek
 aan vermogen van hun, die hunne oogsten niet konden
 bergen, vervullen. Zij zouden de verkwisting, de
 nadeelen tegenhouden; zij zouden de armoede voorko-
 men; zij zouden in de prijzen, zo wel als in de hoe-
 veelheden, eene zekerer gelijkmatigheid vaststellen.
 Het mistrouwen zou mischien in 't eerst het gebruik
 van die Pakhuizen, van die Kelders, van die openbaa-
 re bewaarplaatsen in den weg staan. Maar het zou eer-
 lang verdwijnen, als de goede trouw, orde en spaar-
 zaamheid in die Etablisfementen heerschten. Dit is
 eene weldaad, welke de Regeeringen der Landfchappen
 vroeg of laat zouden te wege brengen, eene weldaad
 die hen dezelve moet doen wenschen; eene weldaad die
 mischien niet als onder hunne bescherming eenen ge-
 lukkigen uitflag zou hebben.

Wat aangaat de *Briefjes van levensmiddelen of Pro-
 dukten*, men ziet hoe zeer zij den nationaalen rijkdom
 zouden vermeerderen, hoe spoedig de armoede der
 landlieden zou verdwijnen, als die Briefjes in den
 Koophandel, als waarde in zich hebbende, circuleer-
 den, en de Wijngaardenier zijn Briefje van bewaaring
 tegens de Producten, welke hij noodig mogt hebben,
 kon verruilen. Alsdan zou de monopolie der welge-
 stelde Landbouwers, die zijne geheele bezitting uit-
 zuigen, en hem, door baatzekende verschotten, naar
 hun goeddunken stellen, in verval geraaken (1). Men

(1) Dit ontwerp is veel gemaklijker uit te voeren, en zal on-
 der de nieuwe Constitutie meer vertrouwen inboezemen, als onder
 de regeering van het Despotismus. Wij verzoeken de Patriotten,
 in de Landen waar Wijnbergen zijn, hetzelfde in overweeging te
 nemen.

Men klaagt, in de Verëenigde Staaten, over een misbruik in den Handel der Fransche Wijnen, waar in met het grootste aanbelang spoedig voorzien moet worden, zo men dien Handel niet in zijnen oorsprong wil uitroeijen. De Sluikhandel bragt daar, vóór de omwenteling, goede Bordeaux Wijn, *om dat het den Sluikhandel eigen is alles beter en beter koop te geeven.*

Na den Vreede zijn de Wijnen, welke uit Frankrijk afgezonden werden, naar men verzekert, niet meer van eene zo goede hoedanigheid geweest. Het is mogelijk dat de schraapzucht hen somtijds vervalscht hebbe. Maar dit onbestendig misbruik, dat de Koopman, zo hij wil, gemakkelijk kan uitroeijen, door in de Verëenigde Staaten geen andere Commissarissen te kiezen, als de zulke welke van een onbesproken en eerlijk gedrag zijn; dit misbruik, zeg ik, moet den uitvoer uit Frankrijk niet stremmen. De Wijn, zo hij goed is, zal altoos Slijters vinden. Om in dien Handel te slaagen, heeft men slegts verstand en goede trouw noodig; want de natuur heeft het overige voor Frankrijk gedaan.

De vrije Amerikanen geeven in 't algemeen de voorkeur aan den Wijn, die hun in fleschen gebragt wordt, om dat dezelve, zo zij meenen, minder onderhevig is, om op de Reize zuur te worden en te bederven. In den eersten opslag schijnt het voor Frankrijk voordeelig te zijn zijnen Wijn met dat bekleedfel te leveren, om dat het voor zijne Glasblazerijën eene nieuwe gelegenheid van verkoop is. Maar zo men acht slaat op de verbazende hoeveelheid van brandstoffen, welke de Glasblazerijën verëischen, en op de merkbare afneeming der bosschen, schijnt het voorzichtig te zijn eenen Handel aan te moedigen.

die

tèn, over een
Wijnen; waar
voorzien moet
zijn oorsprong
daar, vóór de
om dat het den
koop te geeven.

welke uit Frank-
verzekert, niet
l geweest. Het
n somtijds ver-
g misbruik, dat
kan uitroeijen,
andere Commis-
e van een onbe-
misbruik, zeg ik,
stremmen. De
jters vinden. Om
en slegts verstand
natuur heeft het

't algemeen de
fleschen gebragt
enen, minder on-
te worden en te
nt het voor Frank-
met dat bekleedsel
Glasblazerijën eene
. Maar zo men
elheid van brand-
erijfchen, en op
en, schijnt het on-
aan te moedigen,
die

die tot niets anders kan strekken, als om dat verval
zeer spoedig te bevorderen. Ten minsten moest men,
alvorens denzelven aan te moedigen, zeer zekere
aanwijzingen hebben van het getal der Glasblazerijën
in het Koninkrijk, van haare consumptie in hout en
koolen, van haar Product en uitvoer, en eindelijk
van onze Boschen en Mijnen.

T W E E D E A F D E E L I N G.

Brandewijnen.

De snelle vorderingen welke de Scheikunst in deeze
laatste tijden gemaakt heeft, hebben in de meeste
aardvruchten de zouten en geesten doen ontdekken,
welke het wezen des Brandewijns uitmaaken. Men
heeft uit deeze ontdekking voordeel getrokken: uit
dezelve is eene zeer groote daaling in den prijs van
dat vocht ontstaan, naamlijk een zeer groot kwaad;
hetgeen aantoon, om het in 't voorbijgaan te zeg-
gen, dat in de Natuurkunde ontdekkingen zijn, wel-
ke men niet behoorde te openbaaren, zonder haare
zedelijke en staatkundige uitwerkingen behoorlijk na-
gegaan te hebben, zonder de middelen, om haare
slegte gevolgen voor te komen, de Regeeringen aan-
gewezen te hebben; hetgeen insgelijks aantoon, dat
een Scheikundige niet eeniglijk een Scheikundige moest
zijn, maar dat hij ook de Staatkunde behoorde te
verstaan.

De Fransche Brandewijnen worden in 't algemeen
als de beste aangemerkt, naamlijk als de lekkerste en
minst nadeelige; ook verkrijgen zij den voorrang op
de tafelen van welgestelde lieden.

Het Volk maakt daar van eene groote consumptie, maar dezelve wordt van binnen en in de vreemde Landen opgewogen door de Brandewijnen, uit Graanen, Vruchten of Suiker gestookt.

De Rum der Eilanden, die het voortbrengsel van deeze laatste Koopmanschap is, heeft geen voorrang boven den Brandewijn, als door de kracht der gewoonte; maar de laage prijs van deeze laatste geeft haar weldra den voorrang (1). De vrije Amerikanen, en voornaamlijk de Bostonners, haalen de Melasfis van de Suiker-Eilanden, distileeren dezelve, en behalven het geen zij daar van gebruiken, gaan zij een groot gedeelte daar van verkoopen aan de Inwooners van die zelfde Eilanden, welke dezelve, bij gebrek van brandstoffen, niet kunnen distileeren.

Behalven de Rum maaken de vrije Amerikanen ook Brandewijnen van Graanen, Aardäppelen, Perziken, enz. Zij zijn dat gebruik verschuldigd aan de Ierlanders en Duitschers, welke in de Verëenigde Staaten gekomen zijn: welk een ongelukkig geschenk, dat die Emigranten hun gedaan hebben!

De geringe prijs van den Koornbrandewijn in Ierland stellen den armsten mensch in staat, om dien te bekomen. De laagste clasfen der maatschappij gebruiken denzelfden in eene ongelooftijke overdaad; en deeze overdaad brengt niet weinig toe om hen dien krakkeelzucht-

(1) In den eersten (Franschen) Druk van dit Werk hadden wij voorgedragen, dat de Rum der Eilanden minder kostte dan de Brandewijn; dit is eene dwaaling. Voor het overige moet men een groot onderscheid stellen tuschen de Rum van Jamaica en die, welke in de Verëenigde Staaten gedistilleerd wordt, en van eene veel mindere hoedanigheid is.

oote consumptie,
in de vreemde
rijnen, uit Graa-

voortbrengfel van
ft geen voorrang
acht der gewoon-
laafte geeft haar
Amerikaanen, en
de Melafsis van
elve, en behalven
aan zij een groot
e Inwooners van
, bij gebrek van

Amerikaanen ook
ppelen, Perziken,
tigd aan de Ierlan-
Verenigde Staaten
geschenk, dat die

andewijn in Ierland
, om dien te beko-
ppij gebruiken den-
ad; en deere over-
dien krakkeelzuch-
ti-

in dit Werk hadden wij
minder koste dan de
het overige moer men
e Rum van Jamaica en
stlicerd wordt, en van

VEREENIGDE STAATEN VAN AMERIKA. 183

tigen aart, welke de Ierlanders kenmerkt, in te boe-
zemen; om hen in eene beestachtigē domheid te dom-
pelen, om hen te verhinderen van zich te verheffen
tot den trap van geluk, waar toe die vrijheid van
Koophandel, welke zij onlangs weder verkreegen
hebben, hen moest brengen.

De vrije Amerikaanen zouden reeds een gedeelte
van dat verval, waar toe de overmaat der sterke
Dranken aanleiding geeft, ondervonden hebben, zo
zij niet bijna allen welgestelde Eigenaars en Huisva-
ders waren; zo het onderwijs en de zeden bij hun
niet algemeener gevonden werden, dan bij eenig an-
der Volk; en eindelijk zo de spoedige en aanzienlijke
voordeelen, welke de Werklieden, door den hoogen
prijs van het handenwerk, aldaar kunnen maaken,
hen niet eene heilzaame eerzucht inboezemde, die
hen van de ongemaatigdheid afhoudt (1).

Die

(1) De gemaatigdheid der Amerikaanen bewijst, dat de mensch
goed is, wanneer hij het wel heeft. Hij is niet ondeugend of
misdaadig, dan wanneer hij het kwalijk heeft. Wat is dan de
eerste oorzaak van zijne ondeugden en misdaaden? De oorzaak
van zijn kwalijk zijn. Zie hier het geslachtregister van bijna alle
de misdaaden. — Gebrek aan eigendom of gebrek aan werk, eene
oorzaak van het kwalijk zijn des Volks; — kwalijk zijn, oorzaak
van dronkenschap; dronkenschap, oorzaak van twist, luiheid, ar-
moede en dieverijen; — dieverijen, oorzaak van gevangenhou-
ding, van lijfstraffen.

Voorts is 'er niets meer aan te wijzen, dan de eerste schakel,
waar aan het gebrek van eigendom gehecht is. Men heeft niet
noodig dezelve te noemen; zij is gemakkelijk te raaden. Maar uit
dit geslachtregister volgt, dat het Volk, tot de ondeugden en de
misdaad overgehaald zijnde, minder schuldig is, dan men zich
verbeelt; dat het, dienvolgens, niet zo zwaar behoorde gestraft
te worden; dat de Regeeringen eindelijk de te wreeke straffen
behooren af te schaffen. Men moet niet ophouden deezē waarheid
ge-

Die der Verëenigde Staaten, waar men reeds van de eenvoudige en oorspronkelijke zeden is afgewee-ken, waar de pracht begint te heerschen, waar de slavernij nog aanwezig is, zijn alle dagen getuigen van de verwoestingen, welke door het misbruik der Koorn-brandewijnen veroorzaakt worden.

Leest de Reize van *Smith* in de zuidelijke Verëenigde Staaten, waar in men de levensbeschrijving der bewoners van Carolina vindt. Als men hem mag gelooven schijnt het, dat zij de sterkste Dranken, schoon in een zeer heet klimaat, onmaatiglijk drinken. Ook verkorten zij hunne dagen, en schijnen in een bloei der jeugd oud te zijn. Dit is insgelijks ééne der oorzaken van de sterfte der Engelschen in de Oost-Indiën: zij hebben daar het gebruik van den Wijn en de sterke Dranken ingevoerd, en zijn daar van de slachtoffers. De Inlanders gebruiken dezelve niet, en leeven lang. Terwijl wij deeze Reize van *Smith* aanhaalen, moeten wij echter onze Europeaan-sche Leezers waarschouwen, om tegen de partijdgheid, die in zijn Werk heerscht, op hunne hoede te zijn.

Alle andere Brandewijnen dan die, welke van Suiker en Wijn gemaakt worden, zijn nadeelig, voornaamlijk als zij nieuw zijn. Men kan 'er niet van drinken, zonder op staande voet onpaslijk te worden.

De

geduurig te herhaalen; men moet dezelve bij alle zich opdoende gelegenheden op het tapijt brengen, vermits de Lijst der bloedige rechtspleegingen in zekere Landen steeds grooter wordt, en de domme menschen, die slechts de afschuwelijkheid van het misdrijf zien, en tot deszelfs oorzaak niet te rug gaan, niet ophouden om bloed ter voldoening te eischen. 'Er zouden weinig schavotten zijn, als de waare misdadigers dezelve alleen beklommen.

De geringste overlaad is dikwijls genoegzaam om den dood te veroorzaaken.

Eene langdurige gewoonte is bezwaarlijk en dikwijls onmogelijk uit te roeijen, voornamelijk als zij genietingen verschafft. Ook is het niet te hoopen, dat de vrije Amerikanen ooit van het gebruik dier Dranken zullen afzien. De wijsgeer zucht daar over: de handeldrijvende Natiën, welke zich de onheilen van 't menschlijk geslacht ten nutte maaken, zoeken 'er voordeel uit te trekken. Frankrijk zal de overhand behouden (1), als het voortaan den prijs van zijne Brandewijnen beneden dien van de Rum der Eilanden houdt. De Regeering heeft reeds de noodzaakelijkheid gevoeld om, ten einde daar toe te gevaaken, de uitgaande rechten van die Dranken af te schaffen.

Maar moet zij met zo veel toegeeflijkheid overgaan, om de stooking en den uitvoer der Brandewijnen te begunstigen? Wij gelooven het niet: dit nieuw gevoelen schijnt eene wonderspreuk te zijn; het zal ophouden zulks te schijnen, als men het met oplettenheid onderzocht zal hebben.

De stooking der Brandewijnen verëischt eene groote slijting van brandstoffen: een eerste kwaad, een zeer groot kwaad in een Land, waar de brandstoffen van dag tot dag schaarser worden (2).

De

(1) De Lord *Stowell* bekent zelf, dat de Franche Brandewijnen boven die van Spanje en Portugal, welke nogthans eenigzins in de Vereenigde Staten gesleeten worden, den voorrang verdienen.

(2) Alle de Provinciën van Frankrijk, zelfs die welke de natuur de middelen gewelgerd heeft, om haar hout naar verre plaatsen te vervoeren, gevoelen het gebrek aan hout. Lotharinge kan tot een voorbeeld bijgebragt worden. De Boschen nemen af,

De uitvoer des Brandewijns naar andere Landen brengt bijna niets in 's Lands schatkist. Om denzelfden aan te moedigen, heeft zij zich genoodzaakt gezien haare belasting te laten vaaren. Deeze belasting is niet meer dan vijf Sols van het oxhoofd; terwijl de Wijn voor uitgaande rechten ten minsten honderd Sols van het Oxhoofd betaalt; en in het Landschap Bordelois, in den omtrek van Bourdeaux, tot agt en twintig Livres (1). De Regeering hadt het tegendeel moeten doen; de rechten op de Wijnen verminderen, en die op den Brandewijn vermeerderen.

De uitvoer des Brandewijns is voor de slijting van onze Wijnen nadeelig; want hij is de grondslag van alle nagemaakte Wijnen in de Landen, waar men geen Wijn inoogst. Hij wordt in eene groote hoeveelheid waters verlengd, en met beziën, die men overal vindt, geverwd. De Brandewijnen van Wijn gemaakt

zijn af, zegt men in het Prospectus van eene Prijsvraag over de Koelharde, in 't Jaar 1791 door de Academie van Nancy voorgesteld, de duurte van het hout is daar ongemeen.... Het is niet moeijelijk de oorzaaken van dien ramp aan te wijzen: hij is het noodwendig gevolg van de veelheid der Smelthuizen, Glasblazerijën, Plaatelbakkerijën, Zoutkeeten, enz. De gemelde Academie elucht, dat men Steenkoolen zoëke, om in plaats van dat hout te gebruiken. Daar is nog een eenvoudiger middel; naamlijk dat men de Smelthuizen en Glasblazerijën afschaft, en het ijzer en Glaswerk uit Amerika haalt.

(1) De Regeering heeft, na de eerste uitgave van dit Werk, eene opheffing der rechten, door de Bourdeaux en Languedocse Wijnen betaald, bevolen. Zij is vergund op het verzoog dat te Bourdeaux eene zeer groote hoeveelheid van die Wijnen was, welke men niet durst uitvoeren, om niet verplicht te zijn te zeer groote rechten te verschieten; dit stuk bewijst, dat de belasting tot de opstopping van den uitvoer gelegenheid geeft.

zijn voor deeze namaaking onöntbeerlijk; geen andere kan in plaats derzelven gebruikt worden, om dat zij alleen die kunstige Wijnen den Wijnmaak kunnen bijzetten, zonder welken het oogmerk gemist zou worden.

Welk eene onnoemelijke winst levert deeze handelwijze niet voor vreemde Landen, en welk verlies voor Frankrijk! Een Oxhoofd Brandewijn, dat voor uitgaande rechten bijna niets betaalt, welks vervoering zeer weinig kost, naar reden van zijne naauw beslotene ruimte, kan gevoegd worden bij vijf Oxhoofden Water, die niets kosten, en, met behulp van eenige kleurgeevende en gesuikerde stoffen, om den voortrang strijden met zes Oxhoofden Wijn, die zeer zware uitgaande rechten betaalen, en welkers vervoering zeer kostbaar is.

Door Brandewijn te maaken en uit te voeren, arbeiden wij derhalven voor het belang van onze mededingers, wij geeven hun goedkoop het middel, om zich van onze Wijnen te onthouden. Welke dwaaling en verblindheid! En wat zou men van eenen Alchimist (Goudmaaker) zeggen, die, den steen der Wijsgeeren gevonden hebbende, zijn geheim aan zijne mededingers mededeelde, om zich tot zijn nadeel daar van te bedienen?

En nogthans wordt deeze werking, die Frankrijk zo nadeelig is, door de Regeering begunstigd. Zij moedigt de Brandewijnstookerijen aan, dat is te zeggen, dat men, tegen de Kunst, om de Wijngaarden en de Wijnen te verbeteren, en voornaamlijk tegen de Kunst, om deeze laatste te bewaaren, vijanden verwekt.

Wij schroomen niet het nog eens te herhaalen; het zou veel verstandiger, veel voordeeliger zijn de Brandewijn

de-

dewijnstookerijën den moed te beneemen. In de daad, de Brandewijnstookerij is voor den eigenaar des Wijngaards eene uiterste toevlugt, die hem in 't verderf stort (1). Hij is genoodzaakt zich daar mede te behelpen, wanneer te overvloedige jaaren gebrek en duurte van Vaatwerk veroorzaaken, of wanneer de slegt gemaakte Wijnen in gevaar staan van te bederven. Het zou veel beter zij de middelen aan te moedigen, om het Vaatwerk te ontbeeren, of de Wijnen te bewaaren.

Behalven de winst, welke de Koophandel bij deeze werking zou maaken, zou 's Lands Schatkist zelve daar bij een zeer groot voordeel hebben. Wanneer zij van den uitvoer des Brandewijns niets ontving, zou zij van dien der Wijnen veel ontfangen; want, zonder hune consumptie te benadeelen, zou zij een gedeelte der uitgaande rechten kunnen behouden. Zij zouden, in weêrwil van dit recht, niet minder verkocht worden; zij vreezen geen concurrentie.

Dee-

(1) In het Landschap Orléanois zijn ten minsten zes Oxhoofden Wijn nodig, om één Oxhoofd Brandewijn te maaken. De Wijn van dat Land wordt, als hij drinkbaar is, in een gemeen jaar voor 30 Livres het Oxhoofd verkocht. De zes Oxhoofden maaken 180 Livres, en kunnen, tot Brandewijn gebragt zijnde, naauwlijks 80 Livres opleveren. Dit is derhalven 100 Livres verlies voor den Elgenaar. De Brandewijnen welke buiten 's Lands gezonden worden, alwaar zij het vertier des Wijns verminderen, kunnen geen uitgaande rechten dragen. De Wijnen kunnen, in tegendeel, vrij aanzienlijke uitgaande rechten betaalen. Men antwoordt nu op deeze rekeningen. De Engelschen zelve behoorden de Fransche Brandewijnen niet toe te laten, vermits dezelve, door Engeland met nagemaakte wijnen op te vullen, hune inkomende rechten op den Wijn nadeelig zijn. Het verbod der Brandewijnen, onder dat dubbeld gezichtpunt beschouwd, zou het voordeel der beide Landen uitmaaken.

beneemen. In de
voor den eigenaar
lugt, die hem in
oodzaakt zich daar
overvloedige jaaren
veroorzaaken, of
en in gevaar staan
beter zij de midde-
lwerk te ontbeeren,
Koophandel bij deeze
lands Schatkist: zelve
hebben. Wanneer
wijns niets ontling,
el ontfangen; want,
nadeelen; zou zij een
unnen behouden. Zij
ht, niet minder ver-
concurrentie. Dee-

een minsten zes Oxhoofden
vijn te maaken. De Wijn
, in een gemeen jaar voor
zes Oxhoofden maaken 180
gebragt zijnde, naauwlijks
100 livres verlies voor
e buiten 's Lands gezonden
Wijns verminderen, kunnen
rijnen kunnen, in tegendeel,
taalen. Men antwoorde nu
zelve behoorden de Fran-
vermits dezelve, door En-
vullen, hunne inkomende
et verbod der Brandewijnen,
ouw, zou het voordeel der

Deeze rechten zouden op de aanmoediging van den
Wijnbouw, en op de bevorderingen der kunst om
de Wijnen te bewaaren toegepast kunnen worden.
Deeze Wijnen zouden, als beter bereid, minder met
schattingen overladen, en beter koop zijnde, een
grootter vertier in de Verëenigde Staaten hebben; zij
zouden daar mischien het gebruik der Brandewijnen
in verval brengen. Eene grootere consumptie buiten
's Lands zou meer handen tot den Wijnbouw gebrui-
ken, en den Wijngaardenier minder armoedig maaken.

Met twee woorden, de Fransche Brandewijnen zul-
len in de Verëenigde Staaten nooit sterk getrokken
worden, en zijn voor het vertier der Wijnen nadee-
lig. Men moet derhalven het stooken der Brandewij-
nen tegengaan. De Wijnen zullen, als zij beter
koop, beter bereid worden, ook beter verkocht
worden. Men moet derhalven hunne bereiding tot
grootere volmaaktheid brengen, en hunnen uitvoer
aanmoedigen.

DER DE AFDEELING.

Oliën, Olijven, drooge Vruchten, enz.

Deeze soort van Eetwaaren is eene behoefte bij
alle de welgestelde vrije Amerikanen, en voornaam-
lijk in de noordelijke Staaten. De zuidelijke Provin-
cien van Frankrijk, welke zulke welsmaakende vruch-
ten voortbrengen, kunnen, in dat opzicht, geen con-
currentie vreezen. Ook hebben deeze artikelen in de
verzendingen van Marseille tot heden eenen zeer goe-
den opgang gemaakt.

Bovendien zal alles, wat Europa in die soort kan
III. DEEL. I le-

leveren, in de Verëenigde Staaten plaats vinden. Deeze Producten vergezellen de Wijnen, en men kan 'er met het zelfde gemak en de zelfde zekerheid van af trek bijvoegen, de Reukwerken, de Anchovis, het Kopetrood, enz. en honderd andere geringe stoffen, welke de Engelschen van Marseille uitvoeren, en waar van zij den Amerikaanen eene behoefte gemaakt hebben.

De Lord *Sheffield* laat, in zijn Werk, alle die Goederen door Spanje, Portugal en Italie aan de Verëenigde Staaten leveren. Wij hadden wel gewenscht, dat hij de goede trouw hadt gehad, om het zelfde voordeel aan Frankrijk te geeven. Het is zo algemeen bekend, dat Frankrijk die Producten in de Verëenigde Staaten verkoopt, dat men zich te gelijk daar over moet verwonderen, dat of die Schrijver zulks niet geweten, of wel verzwegen hebbe. Dit stuk, dat zijne partijdigheid tegen Frankrijk bewijst, moet de Leezers tegen zijne asferten op hunne hoede doen zijn.

VIERDE AFDEELING.

Lakens.

De Volken, door eene vrije Constitutie bestierd, zijn noodwendig deftig en ernstig. Zij verkiezen, in alles wat tot hun gebruik dient, het goede voor het voortreffelijk schoone, het duurzaame voor de dingen, welke eeniglijk door de grilligheden der mode in achtig gehouden worden. Zo lang de vrije Amerikaanen het genot van hunne uitnemende Constitutie hebben, zullen zij dan ook, om zich te kleden,

E N D E

laats vinden. De-
n, en men kan 'er
zekerheid van af-
de Anchovis, het
re geringe stoffen,
lle uitvoeren, en
ne behoefte gemaakt

Werk, alle die Goe-
Italië aan de Ver-
den wel gewenscht,
mad, om het zelfde
n. Het is zo alge-
Producten in de Ver-
en zich te gelijk daar
die Schrijver zulks
en hebbe. Dit stuk,
okrijk bewijst, moet
en op hunne hoede

E E L I N G.

e Constitutie bestierd,
tig. Zij verkiezen, in
t, het goede voor het
uurzaame voor de din-
gilligheden der mode
Zo lang de vrije Ame-
uitnemende Constitu-
ok, om zich te klee-
den,

den, het Laken voor alle andere meer uitstekende
stoffen ki zen.

Bovendien maaken zijne schoonheid, zijne buig-
zaamheid, zijne sterkte en duurzaamheid, het alge-
meener tot dat gebruik geschikt, welk ook het kli-
maat zij dat men bewoont. Het Laken beschut den
mensch tegen de overmaat van koude, als ook tegen
die van warmte; het wederstaat den regen; met één
woord, het verëenigt in zich alle welvoeglijkheden;
en zo het in den middelstaat de algemeene kleeding
is, biedt het desgelijks den rijken, maar verstandigen
man, eene bekwaame keuze aan om zijne neigingen
te voldoen, ten einde zijne uitgave naar zijne midde-
len te schikken.

De Lakenweeverij behoort tot het getal van die ge-
mengde Reederijen, welke een groot getal werklieden,
op dagloon, het geheele jaar bezig houden.
Derhalven voegt zij geenszins voor de vrije Ameri-
kaanen, zo lang de clasfe van menschen, welke die
werklieden oplevert, op eene voor haar nuttiger en
edeler wijze (1), tot vruchtbaarmaakingen, en tot
den

(1) Zonder twijfel zou het beter zijn te zeggen: *op eene meer
Republikeinsche wijze*; maar wij kunnen dit niet in onze taal met
één woord uitdrukken, (want het woord *republicainement* is als
nog bij de Fransen in geen gebruik). Wel nu, men moet het
dan invoeren. Deze woorden *edel, edelheid, op eene edele wij-
ze* (in 't Fransch *noblement*) kunnen geen andere dan verkeerde
denkbeelden opleveren, als men dezelve op die zaken toepast,
welke eene Republiek betreffen, om dat zij zich altoos voordoen
met het slecht bekleedsel, welke het voordoordeel der Monarchien
aan dezelve geeven, en om dat zij het denkbeeld van menschen
of rangen, verhevenen dan andere rangen, verwekken; hetgeen
zou doen gelooven, dat eene zodanige onderscheiding plaats heeft
in eene Republiek, die op niets anders als op gelijkheid geves-

den Landbouw in 't algemeen, gebruikt kan worden.

Zonder twijfel kan men bij den Landarbeid eene vervaardiging van Wolle Stoffen voegen, als zeer geschikt zijnde om den Eigenaar op het Platteland, zijn Huisgezin en zijne Huisbedienden te kleeden; maar deeze soort van Reederijen, schoon in zich zelve van een groot aanbelang, kan niet werkstellig gemaakt worden als voor ruwe en onvolmaakte stoffen. De dikwijls afgebrokene ledige tijd van den Landman laat hem niets omflagtigs toe: kaarden, spinnen, weeven en bleeken is ten naaste bij alles wat hij kan doen (2). Zo hij verder moet gaan, zal hij een veel grooter voordeel vinden in den verkoop zijner ruwe stoffen, of zelfs door dezelve te bereiden, als zulks op eene eenvoudige wijze kan geschieden, en door uit de eigenlijk gezegde Reederijen de voorwerpen te haalen, welke hij noodig heeft.

Dus hebben de Verreënigde Staaten voor de Lakens, welke zij gebruiken, niet alleen vreemdelingen noodig, maar deeze behoefte van buitenlandfche Lakens zal

tigd is. Deeze aanmerking bevestigt hetgeen wij op eene andere plaats gezegd hebben van de noodzaakelijkheid, om voor de Amerikaanfche Republieken een nieuw Staat- en Zedekundig Woordene Boek te maaken.

(2) Zo lang 'er vruchtbaarmaakingen te doen zijn, is de ledige tijd, die de arbeid van het land overlaat, zeer kort, om dat ieder seizoen voor den arbeid der vruchtbaarmaakingen geschikt is, behalven wanneer de al te groote menigte sneeuw denzelven tegenhoudt. De tusschentijden van uitfpanning worden regelmaartig vastgesteld, wanneer het systeem van Landbouw vast, en de grond vruchtbaar gemaakt is. Alsdan doet men onderneemingen overeenkomstig hare duurting. Maar in 't algemeen is de eenvoudige arbeid, die geen werkplaats, geen zeer grooten toefel vordert, de eenige die met den Landbouw overeenstemt.

zal nog dies te duurzaamer zijn, naar maate de gang van hunne ontwikkeling verstandiger, redelijker en naar den toestand der dingen gericht zal zijn.

Waarom nu zou Frankrijk niet trachten den vrije Amerikaanen Lakens te leveren? De eerste slegt ingerichte proeven, en de soort van minächting, waar in die Lakens zijn, moeten hem den moed niet beneemen.

Frankrijk is zonder twijfel weinig dankbaarheid verschuldigd aan die van zijne Speculacurs, welke zijne Lakens het eerst, en in 't begin der omwenteling, in de Vereenigde Staaten verspreid hebben. Zo cenig vonkje van algemeene geest hen aangevuurd hadt, zouden zij gevoel gehad hebben van den kostelijken en loslijken dienst, die zij, bij die eerste zendingen, hun Vaderland konden bewijzen, door aan de vrije Amerikaanen een groot denkbeeld van den staat zijner Reederijen te geeven. Deeze volken waren, door de hulp die Frankrijk hen verleende, zo genegen om zijne inwooners hartelijk lief te hebben, om hun karakter te achten, om hunne Producten te ontfangen: zij waren zo genegen om de versmaading en den afkeer, welke de Engelschen hun voor hunne mededingers en hunne werken ingeboezemd hadden, af te zweeren, en om deeze laatste den voorrang in alles te geeven! Waarom heeft de hebzucht, door eene jammerlijke inrichting, die goede neigingen verkoeld? Men heeft willen winnen, veel winnen, en datgeen willen doen dat men een *kans* noemt, door van den druk der Amerikaanen gebruik te maaken, om hen te noodzaaken zich met niets deugende Lakens te belasten (1). Deeze kwaade trouw heeft den beweezen dienst

(1) Ik beschuldige hier niemand; maar ik kan, volgens san-

dienst voldaan; want de onvoorzichtige of ongelukkige jongeling, die door een woekeraar de keel wordt afgesneden, is hem geen dankbaarheid schuldig. Daar uit is een veel grooter kwaad voor Frankrijk ontstaan; zijne Lakens zijn in de Verëenigde Staaten verachtelijk geworden.

Dat echter de vrije Amerikaanen van hunne dwaaling te rug komen, dat zij de schuld van eenige bijzondere perloonen niet aan de Natie toeschrijven; dat zij hare Lakenreederijen niet in verachting brengen, om dat men hun slechte Lakens gezonden heeft. Het zelfde toeval zou aan Engelsche Lakens gebeurd zijn, als 'er, in een soortgelijk geval, Engelsche Kooplieden waren geweest, die schraapzuchtig en voor het algemeene welzijn onttaart genoeg waren, om hunne nietsdeugende Lakens naar de Verëenigde Staaten te zenden.

De Engelsche Kooplieden willen zo gaerne winnen als andere, en zij hebben onder hun zodanige, welke zeer bekwaam zijn, om uit winzucht alle Patriotische inzichten met voeten te treeden; maar de algemeene geest van het groot getal beteugelt in Engeland, veel meer dan ergens elders, de schandelijke onderneemingen der hebzucht. Als een gevolg van dien

zienlijke lieden en ooggetuigen, verzekeren, dat onder dat uitschot van Lakens zodanige gevonden zijn, die, na een gebruik van zes maanden, aan slarden waren gesciet.

Dit voorval hield de vrije Amerikaanen zodanig getroffen, dat de Heer *Laurens*, na twee millioenen ontfangen te hebben, welke Frankrijk aan de Verëenigde Staaten leende, daar van een gedeelte besteedde om Engelsche Lakens te koopen. Men klaagde daar over; zijn antwoord was, dat hij zich verplicht rekende, om beter Laken en tot minder prijs te koopen; en zonder twijfel voldeed hij daar in aan het grootmoedig oogmerk van Frankrijk. Zie de aanmerkingen van den Lord *Sheffield*.

dien geest verlaaten de meeste Kooplieden, in hunne speculatiën, nimmer het Nationaal belang, de eere van den Engelschen Koophandel, noch het aanzien van hunne Reederijen. Aldus zijn zij, over de gantsche Aarde, de voornaamste leveraars van alle gemaakte Goederen geworden. Wanneer onder dezelve sommigen gevonden worden, welke het Nationaal aanzien aan geringe oogmerken, aan hun belang opofferen, staan altoos goede Patriotten daar tegen op, welke hen voor de algemeene Rechtbank aanklagen; en alsdan is het den schuldigen niet genoeg, door *geheime* Memorien, op openbaare en beweezen beschuldigingen te antwoorden; dit donker en lafhartig hulpmiddel is te zeer in verichting, dan dat de slechte Burger zich daarop kan beroepen. Hem blijft niets anders overig, dan het stilzwijgen of de onwaarheid; in beide gevallen wordt hij door het algemeen gevoelen geschonden, en dit gevoelen treft en raakt in Engeland alle bijzondere Perfoonen, zonder aanzien van rang, magt of rijkdommen.

De vrije Amerikaanen die in Frankrijk komen, om de betrekkingen, die het eens met de Vereenigde Staaten moet vaststellen, te leeren kennen, weten, dat men, in zijne Lakenreederijen alle de handelwijzen, zonder uitzondering, kent, welke de Engelsche Lakens aanzien geeven; dat hij dezelve maakt, en de allerfijnste in dat geval die van Engeland overtreffen, dat in 't algemeen in Frankrijk de kleur beter, en tot grootere volkomenheid gebragt is, dan in Engeland; met één woord, dat het eeniglijk van sommige omstandigheden, die gemakkelijk uit den weg te ruimen zijn, afhangt, dat de voorrang boven de Engelsche Lakens aan het eerste Land, wegens het

voor-

voordeel in den geringen prijs van zijn handenwerk verzekerd wordt.

Waarom dan kampen zijne Lakenreederijen, met zo veel nadeel, tegen die van Engeland? Men moet hier de oorzaak daarvan verklaren; dit is het zekerste middel om de Regeering aan te moedigen van alle maatregelen te nemen, welke Frankrijk, zonder buitengewoone of gedwongene, en dienvolgens weinig duurzame middelen, alle de voordeelen, waar mede de natuur het begunstigd heeft, zullen wedergeeven, en het vertrouwen zal in de Amerikanen weder opgewekt worden, wanneer zij zien hoe weinig de hinderpaalen zijn, welke zich ter overwinning aanbieden.

De Lord *Sheffield*, de overtreffelijkheid der sijne Fransche Lakens en hunnen laagen prijs erkennende, merkt aan, dat de grootste consumptie der Amerikanen in gemeene Lakens bestaat, voor welchen Mogendheid met Engeland niet in concurrentie kan treden, en hij leidt daar uit het scherpzinnig gevolg af, dat de zwaarigheid om de eischen te verdeelen, ten einde de forteeringen op te maaken, en de beschouwing der kleine hoeveelheid sijne Lakens, welke tot die forteeringen noodig zijn, deeze laatsten in Engeland zullen doen zoeken, in weérwil van het voordeel, dat 'er in gelegen zou zijn, om dezelve uit Frankrijk te trekken.

Maar waarom zou dit laatste Koningrijk de gemeene Lakens niet aan de Verëenigde Staaten kunnen leveren, een Koningrijk waar in het handenwerk tot laager prijs dan dat der Engelschen is? De reden hier van is, dat in de gemeene Lakens de laage prijs der stoffe van meer aanbelang is, dan die van het handenwerk,

werk, en dat de Engelschen niet alleen betere Wol, maar ook tot veel minder prijs hebben, dan die van Frankrijk (1). En waarom? om dat zij die zelve inzamelen; om dat zij, met uitzondering der Spaansche Wol, die voor de allersijfste Lakens volstrekt noodwendig is, wel verre van buitenlandsche Wol noodig te hebben, nog een aanzienlijk overschot aan andere Natien kunnen overlaten, in weerwil van het zeer groot gebruik, dat zij in hunne Reederijen daar van maaken (2), terwijl de Franschen genoodzaakt zijn,

(1) De Engelsche Wol geldt 14 tot 16 Sols, en de sijnste 17 tot 18 Sols het pond; de prijs der Fransche Wol is het dubbeld.

(2) Als men, volgens den heer *la Platière*, 35,000,000 schaaften in Engeland onderscheid te zijn, welke ieder, door elkan- der gerekend, ten minsten zes ponden Wol 's jaars opleveren; en als men voorts de 210,000,000 ponden Wol tot 15 Sols het pond rekent, zo ontstaat daar uit een rijkdom van 157,500,000 Livres 's jaars. — Wat zal het vervolgens zijn, als men bij dien rijkdom de voordeelen van de Fabriek, van den Sluikhandel, enz. voegt.

De Heer *Roland de la Platière*, Schrijver van de beide Deelen der *Encyclopédie méthodique*, tot tijtel vberende: *Manufactures, arts & métiers*, heeft, naar zijne waarnemingen, op de plaatsen zelve gedaan, berekend, dat men in de Welten van Engeland, Schotland en Ierland vijf en dertig millioenen schaaften onderscheidt. Deze Auteur schijnt het ware middel, om inlichtingen te bekomen, al te wel te kennen, hij heeft in de diensten, welke hij zijn Land heeft willen bewijzen, te veel kundigheid doen blijken, dan dat men in zijne navorschingen niet het grootste vertrouwen behoort te stellen. Eene gezonde Redeneerkunde, een moedig Patriotismus, een geoefend verstand, kenmerken zijne Schriften. Hij ziet de oorzaken van het kwaad; en, dat nog zeldzaamer is, hij heeft den moed om dezelve algemeen bekend te maaken. Zijn drooge, doch nadruklijke stijl ontdekt eene Ziel, die van de misbruiken te diep getroffen is, om zich met woorden op te houden. — Deze zijn de waardige mannen, welke men behoorde aan te spiedigen. Deze zijn de Schriften, welke nacht en dag behoorden gelezen te worden van de lofwaardige en ijverige be-

zijn, om meer dan de helft der Wol, die tot hunne Fabrieken, schoon veel minder in getal, en veel minder aanzienlijk dan die van Engeland, noodig is, van buiten 's Lands te ontbieden.

Maar is het mogelijk dit voordeel, 't welk dat Eiland geniet, in Frankrijk te verkrijgen? Zekerlijk niet. Frankrijk, zegt een Schrijver, wien wij met vertrouwen aanhaalen, „ Frankrijk maakt, in zijne „ gantsche uitgebreidheid, Wollen Stoffen. Hij slijt „ van dezelve veel; hij voert even zo veel buiten „ 's Lands; hij zou het dubbeld daar van kunnen „ uitvoeren, en den invoer der buitenlandsche Wol- „ len Stoffen gemakliker kunnen verhinderen (1). „ Frank-

windslieden, welke, zich niet slegs tot de schraale en onvermogende begeerte van het goede te doen bepalende, een ontwerp, om dezelve daadlijk te maaken, met volstandigheid durven onderneemen en volgen.

Men heeft den Heer *de la Pl.* — voor een verhoogd hoofd uitgemaakt. Deze naam moet hem niet vertoornen; men gaf dien ook te London, aan den Doctor *Pries*, toen hij het verlies der Coloniën voorzeide. De goede Ministeriële hoofden van die Landen dreeven den spot met den Propheet, en de uitkomst heeft getoond, dat het verhoogd hoofd gelijk had.

(1) Dat men zich hier in niet vergist, de Schrijver van dit artikel is te wel onderricht, hij kent de menschen en zaaken te wel, om een groot vertrouwen te stellen in die geringe middelen van verbod, die slegs Stuikehandelaars maaken, zonder den invoer der verbodene Goederen te stuiten. Hij wil denzelven niet voortkomen, als door alle natuurlijke voordelen van het Vaderland tot een nuttig gebruik aan te wenden. Wanneer men, even als Frankrijk, alles heeft, en alles even zo goed en beter koop dan eenige andere Natie kan doen, zijn de Slagboomen, de Wagten, en de Galgen, opgericht om den Stuikehandel; die men niet verhindert, tegen te gaan, meer tot nadeel, dan dat zij tot de ontwikkeling der Nationaale hulpmiddelen zouden dienen. Zij zijn hulpmiddelen voor de luiheid, voor den geest van Monopellie, en geenszins voor de nijverheid. Deze laatste wordt in de tegenwoord-

ol, die tot hunne
getal, en veel min-
d, noodig is, van

el, 't welk dat Ei-
krijgen? Zekerlijk
er, wien wij met
k maakt, in zijne
Stoffen. Hij slijt
ven zo veel buiten
daar van kunnen
buitenlandfche Wol-
n' verhinderen (1).

„ Frank-

de fchraale en onvermo-
epaalende, een ontwerp,
volftandigheid durven on-

or een verhoogd hoofd uit-
vertoomen; men gaf dien
toen hij het verlies der
terijfche hoofden van die
eet, en de uitkomst heeft
mdt.

Isfe; de Schrijver van dit
de monfchen en zaaken te
en in die geringe middelen
zaaken, zonder den invoer
ij wil denzelfven niet voor-
elen van het Vaderland tot
Wanneer men, even als
o goed en beter koop dan
slagboomen, de Wagten,
andel; die men niet ver-
l, dan dat zij tot de on-
zouden dienen. Zij zijn
a geest van Monopolie, en
laafte wordt in de tegen-
woor-

„ Frankrijk verzamelt niet de helft der Wol, die hij
„ gebruikt. Hij zou dezelve aan alle zijne Reede-
„ rijen, en zelfs aan die der andere Natien, kunnen
„ leveren. Hij krijgt geen andere foorten, dan de
„ zulke, welke door de flegte aankweeking beſcha-
„ digd zijn; hij zou die van alle de foorten kunnen
„ hebben. Hoe middelmaatig de Wol ook zij, komt
„ zij op den dubbelden prijs der Engelfche Wol te
„ ſtaan; zij zou tot den zelfden prijs gebragt kun-
„ nen worden. Het handenwerk is in Engeland veel
„ duurder, de Landerijen zijn daar veel hooger in
„ prijs; nogthans maaken de Engelfchen geduurige
„ en zeer voordeelige ſpeculatiën over de aankwee-
„ king en den Handel der Wol, gelijk mede over de
„ Stoffenreederij, terwijl onze landlieden in de aan-
„ kweeking van hunne Kudden, en onze Reeders in
„ hunne ondernemingen moedeloos gemaakt wor-
„ den.”

Dit tafereel is geenszins eene opgepronkte reden-
voering: de zelfde hand die het gefchetst heeft, laat
niets meer wenfchen over de aanwijzing der waare
mid-

woordigheid der gemaakte voorwerpen buiten 's Lands aangemoe-
digt, wanneer zij beſpeurt, dat geene onoverkomelijke hinderpaal
zich daar tegen ſtelt, dat zij tot den zelfden trap van volmaakte-
heid haare ſtoffen beſtreidt.

De meeste Kooplieden en Reeders prediken als nog, zo uit be-
lang als onkunde, de tegenſtrijdige Leer: Hunne gevoelens zijn,
in 't algemeen, over deeze ſtoffe zeer verdacht; altoos gereed om
uitsluitende voorrechten te verzoeken, altoos ſtil ſtaande bij die
ſpeculatiën, welke voor het klein getal nuttig, en voor het groot
getal nadeelig zijn, zijn onder hun weinigen, die eenigzins va-
baar zijn voor dien geest van gemeenmaking, voor die grootmoe-
dige grondsellingen, welke te gelijk den welvaart en den roem
van een Koninkrijk als Frankrijk zouden uitmaken.

middelen, welke Frankrijk kunnen beweegen, om, wegens de Lakens, de concurrentie der buitenlandfche Reederijën niet te vreezen. Frankrijk kan in de daad zijne Wol tot volkomenheid brengen, en dezelve zeer overvloedig maaken. Zijn grond is gefchikt om de onderfcheidene noodwendige hoedanigheden voor de verfchillende foorten van ftoffen voort te brengen; en wat aangaat de kunst van arbeiden, de handelwijzen, welke de ftoffen aanzien geeven, wij herhaalen het, niets ontbreekt Frankrijk in dat opzicht, en hij heeft boven alle Natiën de goede koop van het handenwerk. Dat zij, die daar aan mogten twijfelen, de artikelen *Laken* (1), *Wol*, *Schaap* in de *Encyclopédie*.

(1) Men moet aan alle bewindslieden en ieder man, die zucht voor zijn Land heeft, de leezing en overdenking van die artikelen aanprijzen, welkers aanbelaag niet in gefchil gefeld kan worden, en waar van de bijzonderheden meer en meer zullen bewijzen, hoe veel de Regeering in de Provinciën tot den welvaart en den roem van Frankrijk zouden toebrengen. Men ondervindt tevens verdriet en genoeg, als men die artikelen leest; verdriet, als men ziet, hoe zeer het ten aanzien der ontwikkeling van die grondftellige hulpmiddelen ten achteren is; genoeg, wanneer men, denkende aan de onnoemelijke fchuld, die hem drukt, aan de verpligting waar in hij is om die te voldoen, zo hij eindelijk het Crediet, dat alles in achtting brengt, wil vestigen, de bronnen van rijkdom en inkomsten befpeurt, welke hem ter opening overblijven.

Wij behooren deeze Noot niet te eindigen, zonder gedeeltelijk recht te doen aan die wijdiugte onderneeming der *Encyclopédie*. Als alle de Deelen met dien nadruk en die klaarheid gefchreeven waren, welke in de Deelen, door den Heer de la Platière famengefteld, uitmunten, zou men niet dan met lof daar van kunnen fpreken. Maar alles is niet aan malkander gelijk. Wat onverschrokken Sterveling zal den moed hebben, om, ten einde de waarheid te ontdekken, 40 Deelen in 4°. door te loopen. Men moet alrops weder te rug komen tot dien eenigen weg, welken

pédie méthodique leezen. Hun vertrouwen zal dies te grooter zijn, uit hoofde dat de Schrijver verhaalt hetgeen hij gelast was te zien, en het geen hij gezien heeft, en dat zijne beschrijvingen met te veel bijzonderheden, te veel zuiverheid en oordeel gedaan zijn, dan dat men hem in den rang der oppervlakkige waarnemers zou stellen.

Hij voorzegt aan Frankrijk, dat het welhaast beroofd zal worden van het grootste gedeelte dier buitenlandse Wol, welkers ledige een groot getal Handwerken eensklaps zou doen vervallen; en dit gevaar is zekerlijk kort aanstaande, vermits 'er geene Europeaanse Natie is, die niet eindelijk het voordeel en de noodwendigheid bespeurt, om zelf die Wol in Lakens en andere Stoffen te veranderen.

Deeze beschouwing verschaft eene nieuwe beweegreden, om aan de vorming des Koophandels met de Verenigde Staaten de grootste aanmoedigingen, de grootste gerieflijkheden bij te zetten. De vrije Amerikanen zullen, zo als wij reeds aangemerkt hebben, hunnen tijd en hunne nijverheid veel beter kunnen besteeden, dan zich met Reederijen op te houden. Echter zal de vermeenigvuldiging der Wolbeesten bij hen een noodwendig gevolg zijn van hunne vruchtbaarmaaking, en van hun landleven, dat hen boven alle ander leven voegt. Zij zullen derhalven veel Wol hebben om naar buiten te voeren, en veel Wol om in Europa te laten verwerken. Deze Wol zal wel haast volmaakt goed worden, zo om dat de Engelfche han-

ken de ondervinding en de reden aanwijzen, om waarheden te ontdekken en te verspreiden: *Maakt Boeken over de Beginselen, en geen Woordenboeken.*

handelwijzen voor de voeding der Kudden in de Vereenigde Staaten natuurlijk zijn geworden, als om dat zij eenen uitnemenden grond hebben. De Staaten van het Noorden verzamelden reeds veel Wol vóór den Oorlog; zij was daar zo goed koop als in Engeland; zij zal in Frankrijk beter koop te staan komen, als zij een gedeelte van zijne Retouren zal uitmaken, om dat zij met geene buitengewoone kosten en gevaaren van eenen, onder de zwaarste straffen, verboden uitvoer, belast zal zijn.

Eindelijk zo de Britsche Wol voor de Fransche Fabrieken noodzaakelijk is, zo als men daar aan niet behoeft te twijfelen, moeten zij echter zien, dat haar uitvoer dagelijks bezwaarlijker wordt; want Engeland voert tegen den Sluikhandel den geschiktsten Oorlog, om hem uit te roeijen. Deeze oordeelkundige Natie, opgewekt door haare onmatig groote schuld, die haar voornaamste pligt, zo wel als haar grootste belang, vordert te voldoen, houdt zich sterk bezig met het nadeel, dat de Sluikhandel in de openbaare inkomste te wege brengt; en van de inkomste dier rechten, waar van het zeer groot beloop den Sluikhandel doet ontstaan, nog niet kunnende afzien, brengt zij die over op voorwerpen, welke geen plaats voor Sluikerij overlaaten, welke de arme clasce der Natie niet bezwaaren, en welke eindelijk eene gemakkelijke en weinig kostbaare inzameling toelaaten. Reeds is de Sluikhandel van de Thee vernietigd, door de verandering der rechten, welke dat blad betaalde, in eene nieuwe belasting op de vensterglazen (1), en vermits de deugd-

(1) Men heeft in Engeland en op het Vastland met deeze belasting op het licht grootlijs den spot gedreeven. De Heer Pitt heeft

deugdzaamheid van die werking thans buiten twijfel is, zal men voor andere belastingen diergelijke maaken. Zo dra 'er nu in Frankrijk aan de Engelsche Sluikhandelaars niets meer te verkoopen is, zullen zij derwaarts niet meer de Stoffen brengen, die zij uit Engeland niet als ter sluik en met zeer groote gevaren kunnen uitvoeren, of ten minsten zal het niet anders geschieden, als door dezelve op eenen ongemeen hooger prijs te stellen, vermits zij van het voordeel der Retouren verstoken zullen zijn.

Deeze gevallen zijn veel belangwaardiger voor de Fransche ijverzucht, dan de uitbreiding der Britsche heerschappij. Het is geenszins door van tijd tot tijd eenige duizenden Engelschen en Franschen te laten slaan en dooden, dat deeze laatste van eene nadelige concurrentie ontheven zullen worden. De plaats der gesneuvelde menschen wordt haast weder vervuld, voornaamlijk in Engeland, waar de vrije Constitutie hen van alle kanten roept; en deeze Oorlogen strekken tot niets anders, als om voedsel te geeven aan ongerijmde tegenheden, aanslagen van wraak of van eenen inval in een Land; die, zelfs uitgevoerd zijnde, de overwinnaars nog ongelukkiger maaken.

In de bezigheden van den Vrede, en de verrichtingen die hij begunstigt, in de voorneemens die hij toelaat daadelijk te worden, zal men, benevens het algemeen geluk, alles vinden wat het belang des Franschen Koophandels verëischt. Eeniglijk in den boezem

heeft de Spotters hun hart laten ophaalen, en zijne operatie voortgezet. Haare voordeelen zijn thans bewezen. Het is te wenschen, dat de zieke Reggeringen die verwisselende belastingen omhelzen, waar door zij eene merklijke verligting zullen bekomen.

N. D. E.
dden in de Ver-
len, als om dat
en. De Staaten
veel Wol voor
oop als in Enge-
te staan komen,
uren zal uitmaa-
woone kosten en
ste straffen, ver-
r de Fransche Fa-
nen daar aan niet
ter zien, dat haar
it; want Engeland
schiktsten Oorlog,
leekundige Natie,
e schuld, die haar
ar grootste belang,
erk bezig met het
openbaare inkomste
mste dier rechten,
en Sluikhandel doet
ien, brengt zij die
plaats voor Sluikerij
e der Natie niet be-
gemaklijke en wei-
Reeds is de Sluik-
door de verandering
alde, in eene nieuwe
1), en vermits de
deugd-
et Vastland met deeze be-
gedreeven. De Heer Piss
heeft

zem des Vreedes kan Frankrijk zijne Lakens tot meerder volmaaktheid brengen, zijne Wol en zijne Schaapen vermeenigvuldigen: honderd middelen bieden zich daar toe aan; wij zullen hier één van dezelve bijbrengen, dat tot heden op eene zeer slaauwe wijze verhandeld is, terwijl het de grootste gevolgen heeft; wij spreken van de uitroeijing der Wolven.

De volstrekte uitroeijing der Wolven op de Britsche Eilanden is zonder twijfel de eerste oorzaak geweest van de overvloedige inzamelingen der Wol, waar van zij thans het genot hebben. Aan alles moet een begin zijn; en wanneer een arme Landman twee of drie Schaapen, in het Veld omzwerfende, heeft kunnen hebben, zonder te vreezen van dezelve te verliezen, zonder verplicht te zijn dezelve te hoeden, dan is het klaar, dat de vermeenigvuldiging van die Dieren zeer snel heeft moeten zijn; zij heeft in tegendeel zeer traag moeten zijn op het Vastland, waar men Honden, Herders, en dienvolgens groote Kudden noodig hadt, om Schaapen te hebben.

De uitroeijing der Wolven heeft, door de Landleden van de behoefte der Herders en Honden te bevrijden, de Kudden eene voor haare ontwikkelingen noodwendige gerustheid verschaft; eene gerustheid die zij niet kunnen hebben met Honden, die haar gestadig kwellen. De Natuur heeft slegts ééne Wet voor al wat leven heeft; *niets goeds als door de Vrijheid; geen vruchtbaarheid zonder haar.*

Maar mischien heeft men, op het Vastland, op eene al te onbedachtzaame wijze geloofd, dat het onmogelijk was aldaar de Wolven uit te roeijen. Wij zullen slegts één woord daar van zeggen. Zo men in Frankrijk wel in aanmerking wilde neemen, dat de

Lakens tot meer-
en zijne Schaa-
elen bieden zich
dezelve bijbren-
nauwe wijze ver-
gevolgen heeft;
Wolven.

en op de Britsche
oorzaak geweest
er Wol, waar van
alles moet een be-
landman twee of
vende, heeft kun-
n dezelve te ver-
ezelve te hoeden,
gvuldiging van die
; zij heeft in te-
het Vastland, waar
ens groote Kudden
oen.

, door de Land-
ers en Honden te
haare ontwikkelin-
shaft; eene gerust-
met Honden, die
ar heeft slechts ééne
s goeds als door de
er haar.

het Vastland, op
geloofd, dat het
uit te roeijen. Wij
a zeggen. Zo men
wilde nemen, dat
de

de dood van eenen Wolf voor de algemeene welvaart
belangwaardiger is, dan de Opera van Parijs, en dat
in gevolge de Regeering het zelfde Fonds, dat zij
bestedt; om zelfbeweegfels (*automates*) te laten
zingen, en op de planken springen, wel wilde aan-
wenden, om op de Wolven te laten schieten, zou-
den: er welhaast geen Wolven meer in Frankrijk
zijn, of ten minsten hun getal zou gering zijn, en
de Schaapen zouden daar, even als in Engeland,
zonder Honden noch Herders, in vrede kunnen
voortteelen.

Het is zelfs waarschijnlijk, dat twee jaaren kosten
van de Opera voor die groote en nuttige uitroeijing
genoegzaam zouden zijn, en dat eene belooning van
duizend Kroonen, op eene duurzame wijze verze-
kerd, en stiptelijk betaald (1), aan hem, die eenen
Wolf.

(1) Wij zeggen op eene duurzame wijze verzekerd, en stipte-
lijk betaald; bij gebrek van die voorwaarden zullen de heerlijke
belooningen, bij afkondiging of verklaaringen, geen stap doen on-
derneemen, om dat niemand gaerne bedrogen wil zijn. Zie hier
eene gekeurde zaak, want het is goed alle de verbeteringen, die
men voortselt, op gekeurde zaken te vestigen; eene zaak welke
de noodwendigheid zal aantoonen, om die belooningen wel te
betaalen. De Regeering verleent, door eene Wet van mensche-
lievendheid, en eene zeer wijze Staatskunde, één derde der Waarde
van de Goederen, welke bij Schipbreuk geborgen worden, aan
hem, die, deeze Goederen vindende, dezelve aan het Admirall-
rechtshof te rug brengt. In 't eerst hebben zich ligtgeloovige men-
schen opgedaan, welke, op de betaaling hoopende, met de groot-
ste angstvalligheid te rug gegeven hebben hetgeen het geval hun
aanbóodt; maar vervolgens heeft men gezien, dat die belooningen
zeer laat, zeer slecht, met veel zwaarigheden betaald werden.
Daar uit is voorgekomen, dat men gehouden heeft hetgeen men
vondt: men verkocht het vervolgens voor de helft, of zelfs voor
twee derde der Waarde, in gereed Geld, aan bijzondere perfoo-
nen. De rekening is eenvoudig, en men kan niemand kwalijk

Wolf op Franschen grond mogt dooden, het Koninkrijk voor altoos daar van zou bevrijden... Duizend Kroonen voor eenen Wolfskop! Ja wel! al waren 'er duizend Wolfskoppen in één jaar te betaalen, het geen echter bezwaarlijk te gelooven is, zou evenwel de Staat eene uitneemende speculatie doen, die zonder twijfel beter is, dan die van veele krijgsverrichtingen, welke Frankrijk van bloed en schatten uitgeput hebben.

Zonder twijfel is 'er weinig aan gelegen, dat men van eene talrijke kudde één of twee schaapen verliest; maar het is van het grootste belang, dat een arme boer eenige schaapen kan hebben, en zonder genoodzaakt te zijn dezelve te hoeden. Wanneer zullen wij dan rekening houden? Wij weten zo wel, dat geringe belastingen op het Volk meer opbrengen, dan groote belastingen op de rijken; wanneer zullen wij dan weten, dat 'er veel meer schaapen in Frankrijk zullen zijn, als ieder arme Landman dezelve kan hebben, dan wanneer 'er geen andere dan groote eigenaars en talrijke kudden zullen zijn.

Laaten wij wel overtuigd zijn van deeze waarheid, naamlijk dat Frankrijk voor de Lakens, en in 't algemeen voor alle Wollen Stoffen, met de Engelschen niet

neemen dat hij het doet. De Landman of Matroos, die iets vindt, is zeker, dat hij van den bijzonderen persoon ten minsten één derde der waarde in gereed Geld zal bekomen. Hij zal daarom de Goederen niet aan de Admiraliteits Hoven te rug geeven, dan wanneer zij hem op staande voet dat één-derde betaalen. Tot daar toe zullen alle de Wetten der Waereld vruchteloos zijn. Zal men gelooven, dat de onze bespottelijk genoeg zijn, om diegeenen te straffen, welke overtuigd worden, dat zij iets gevonden en niet wedergegeven hebben?

niet in concurrentie kan komen, dan wanneer hij, even als zij, zijne kudden vermeenigvuldigd zal hebben (1); want heeft hij nijverheid, zij hebben dezelve zo wel als hij, en zij hebben, meer dan hij, den overvloed en den goeden koop der eerste stoffe.

De vermeenigvuldiging der Wolbeesten is nog met andere middelen verbonden, welke men zich in Frankrijk moet verschaffen, naamlijk met de vermeenigvuldiging der weiden, met de verbetering der geenen, die 'er reeds zijn, met de herstelling van 't bestier over de gemeene weiden, (want wij zijn wel verre van te denken, dat men dezelve moet uitroeijen, voornaamlijk om groote Heeren daar mede te verrijken) met de geduurige mesting der Schaapen op het land, en met de lucht der schaaopen, of ten minsten met de gezondheid van luchtiger, hooger stallingen; deeze vermeenigvuldiging is eindelijk daar mede verbonden; dat de Fransche Landman meer zorg draagt, meer minzaamheid heeft voor zijn Vee; deszelfs voorten tot volkomenheid brengt, en die, welke verbasteren, langzaamerhand uitroeit. Wij wijzen hier slegts de voorwerpen aan, om dat het onmogelijk is dezelve van stuk tot stuk te ontvouwen; en nog eens, lees, om over het geen gij te doen hebt, de noodige ophelderingen te bekomen, de boven verklaarde artikelen, *Wol en Schaapen*.

V I J F.

(1) Eit wie herinnert zich niet, hoe zeer het vreeslijk gebrek aan hooi en andere voor het Vee bestemde eetwaaren, deszelfs soort in Frankrijk gedurende de laatste jaaren verminderd heeft? Hoe veel tijd zal misschien verlopen, eer dat verlies hersteld zij! Eit welk toekomende voor de Lakensfabrieken!

VIJFDE AFDEELING.

Lijnwaaten.

Men onderscheidt twee voornaame soorten van Lijnwaaten, welke in eene meenigte soorten gefmaldeeld worden.

De eerste soort bevat het eigenlijk zo genaamde Linnen; naamlijk de Lijnwaaten welke dienen tot het maaken van hembden, slaaplakens, tafelgoed, en al het Linnen waar van men gebruikt maakt, om de zindelijkheid te onderhouden.

Deeze Lijnwaaten worden van hennip, vlas of katoen gemaakt. Men gebruikt daar toe deeze laatste zelfstandigheid, als de andere schaars zijn; somtijds vermengd men dezelve met vlas.

Het maaken van die Lijnwaaten is zeer eenvoudig; zij worden door geheel Europa gemaakt. Zo 'er een Land is, waar men de Reederijen van Lijnwaaten aanmoedigt, dan is het voornaamlijk Ierland, na zijne wederöpkomst in de Staatkundige waereld. Het Parlement heeft een Comité aangesteld, dat zich voornaamlijk daar mede onledig houdt, en het verleent aan de Reeders zeer aanzienlijke verschotten. Een derzelven heeft meer dan 30,000 Ponden Sterling van de Regeering gekreegen, en in zijne Fabriek worden 2000 Perfoonen en 600 kinderen aan 't werk gehouden.

Dit Comité benoemt Opzieners, om den toestand der Reederijen te onderzoeken, en vervolgens *reports* (berichten), of het algemeen tafereel van haaren toestand, van het getal werklieden die zij gebruiken, van

van haar voortbrengfel, van haare hulpmiddelen, van haare behoeftens, enz. bekend te maaken. Wanneer die Opzieners verftandig en oprecht zijn, maaken hunne berichten de goede gevolgen klaarblyklyk. Het voorbeeld heeft alsdan eenen zonderlingen invloed op de nijverheid.

Men heeft in Ierland nog meer gedaan. Om den Handel der Lijnwaaten te begunftigen, heeft men daar ruime Gebouwen geflicht, om dezelve, benevens hun, die ze komen verkoopen, daar in te ontfangen. De aanzienlykfte markt is te Dublin: drie of viermaal 's jaars komen de Kooplleden in Lijnwaaten van het Noorden, die Bleekerijen hebben, aldaar met hunne forteeringen. Zij vinden in die Gebouwen eene gemaklyke plaats voor hunne Goederen, en om daar in te huisvesten; alles zonder eenige kosten. Zij ontmoeten malkander met de Engelsche Koopers of anderen, welke zich aldaar begeeven, om alle hunne Koopen te verëenigen. In 't Noorden zijn diergelyke bewaarplaatfen aangelegd; deeze bewaarplaatfen zijn nuttige Etablifcmenten voor die Reederijen, wier voorwerpen op het Platteland verzameld worden. Daar, waar dezelve gevonden worden, zijn de kosten minder, en de arbeid wordt beter betaald.

Men ziet welk voordeel een Land, waar zoo veel middelen zich verëenigen, om de Fabrick der Lijnwaaten aantemoedigen, boven die Gewesten heeft, waar het Staatkundig of Godsdieltig Despotismus de nijverheid moedeloos maakt, waar de talrijke Liefdeftichtingen, uitgevonden om de wanhoop der armoede te doen verzetten, der luiheid voedzel verfcchaffen, en waar de warmte van het klimaat dies te meer de onwerkzaamheid bevordert, naar maate 'er

geen den minsten aandrang is, om dezelve te overwinnen.

In veele andere Landen, en voornaamlijk in die waar de Landbouw in achting gehouden wordt, en gemakkelijk is, gebruiken de Landlieden meer of minder ledigen tijd, dien hun het landleven overlaat, en de handen der veel zittende personen, om Gaaren te spinnen en Linnen te weeven. Bijna alle de Landlieden of Eigenaars, welke eenigen welvaart genieten, of niet schroomen zulks te toonen, zaaijen Hennip of Vlas, en trekken van hunnen grond en den arbeid hunner handen het Lijnwaat, dat hunne lighaamen dekt, en in hunne huishouding van dienst is.

Hoe meer vlijtigheid, welvaart en zekerheid in de hoedanigheid van het werk is hoe aanzienlijker die Fabriek is. Doch nergens is deeze soort van Lijnwaat het voortbrengsel van Reederijen, die regelmatig toegerust zijn, ten zij alleen wegens het opmaken en bleeken van 't geen door de hand der Kooplieden moet gaan.

De Markten en Misen zijn de plaatsen, waar de aanleggers van die Bleekerijen en de Kooplieden, welke laten bleeken, de ruuwe of ten deele gebleekte Lijnwaaten van de Landlieden koopen. Daar uit komt voort, dat die Lijnwaaten aan lieden, die het handenwerk kunnen berekenen, in 't algemeen zo goedkoop schijnen.

De Engelschen hebben tot hunnent bij de oorzaken, welke dien laag prijs te wege brengen, nog andere gevoegd. Hunne verwonderingswaardige nijverheid, hun waarneemend vernuft, hun rekenend verstand, hebben voor het katoenspinnen en de weverij veele werktuiglijke hulpmiddelen verzonnen, wel-

welke nog den goeden koop te boven gaan, die men van den ledigen tijd der bewooners van het Platteland verwachten kan.

Naardien deze werktuiglijke hulpmiddelen ongevoelig buiten Engeland verspreid worden, moet men te gemoet zien, dat de laage prijs der Lijnwaaten overal zal plaats grijpen. Maar ondanks die verbreiding van Werktuigen, zullen de Natiën, welke onder eene slegte Regeering zuchten, of in oude en slegte gewoontens als verroest zijn, wegens dat voorwerp van noodwendigheid, altoos afhankelijk zijn van die Natiën, welke haare Regeering paalen gezet hebbende, die voor hunne nijverheid niet kennen, en dezelve steeds vergrooten.

Het is de zuivere waarheid, zegt de Heer Roland de la Platière, onder het artikel *Lijnwaaten*, dat die werktuiglijke hulpmiddelen overal bekend beginnen te worden; maar het vernuft, dat dezelve verzondt, na dat zij bekend zijn, nog vaardiger en volmaakter hulpmiddelen; en in dat opzicht, zo als ook in veele andere, is 'er geen Natie op den Aardbodem, die niet altoos ver beneden Engeland blijft.

Uit dit alles volgt, dat de Vereenigde Staaten, naar maate hunne Volksmeenigte en Landbouw toeneemen, voor die voornaame soort van Lijnwaat, welks maaking zich zo wel met den Landarbeid verenigt (1), steeds minder hunnen toevlugt tot vreemde delingen zullen nemen.

Men

(1) De Amerikaansche Vrouwen, zegt de Schrijver der Brieven van eenen Amerikaanschen Landbouwer (*Lettres d'un Cultivateur américain*), zijn wegens haare nijverheid in 't bekliezen van haar huis beroemd; zij spinnen, en taktten spinnen veel wol

Men moet nogthans de zeer fijne foorten daarvan uitzonderen. Deeze zijn voor de pracht geschikt, en de perſoonen, die zich daar mede bezig houden, zijn verſoordeeld om op eene armoedige wijze in de Steden of haar omliggend gebied te leeven, en altoos in den zelfden kring van werkkunſtigen en geëfenden arbeid te blijven (2). Dit is het droevig lot van alle die

wol of vlass; zij zouden haaren goeden naam verliezen, zij zouden veracht worden, zo haar gantsche huizezin niet bijna geheel van Linnen en Lakens, in 't huis gemaakt, gekleed was, zo in haar landhuis van binnen niet overal haare zindelijkheid en nijverheid beſpeurd werdte, enz.

(3) Men maakt veel ophefs van de Werkhulzen, om dat men daar in de kinderen van den tederſten ouderdom af gebruikt, dat is te zeggen, dat men zich gelukkig acht die onnozele ſchepſelen vroegtijdig te martelen; want is het niet een ſtraf voor die arme kleine wezens, welken de natuur ons beveelt hunne vermaaken vrijelijk in de open lucht te laaten neemen, tot dat zij de criſis van het verſtand en de ontwikkeling hunner krachten bereikt hebben; is het niet een ſtraf voor hun, eenen geheelen dag, en bijna alle de dagen hunnes levens, in eene donkere en ſinkende gevangenis met hunnen arbeid bezig te zijn? Moeten niet het hartzeer en verdriet, waar aan zij zich overgeeven, tegens de ontwikkeling van hunne natuur en verſtandelijke vermogens aandruisſchen, en hen, om zo te ſpreken, *dom maaken*? Moet daar uit niet een verbasterd geſlacht voortkomen, dat tot eenen werktuiglijken toestand (*automatisme*) en de ſlavernij overhelt? Want de meeste Werkhulzen vorderen ſlegts eenen werktuiglijken arbeid, die een werktuig even zo goed als een mensch zou verrichten. Nu is het onmogelijk, dat een mensch, tot eenen zodanigen arbeid verſoordeeld, niet een Werktuig worde; en de domheid en ſlavernij grenzen aan elkander. Men moet niet ophouden deeze waarheden te herhaalen, niet om de Europeanen van de buitengewoone neiging tot de Reederijen afkeerig te maaken, zij zijn in dat ſtuk te ver gevorderd om te rug te gaan, maar om de Amerikanen tegen te houden, dat zij die loopbaan niet volgen.

soorten daarvan
echt geschikt, en
zich houden, zijn
wijze in de Ste-
ven, en altoos in
en en geëfenden
vevig lot van alle
die

naam verliezen, zij
huizegezin niet bijna
is gemaakt, gekleed
overal haare zinde-

verhuizen, om dat
en onderdom af ge-
gelukkig acht die on-
want is het niet een
n de natuur ons be-
open lucht te laten
stand en de ontwikke-
er niet een straf voor
de dagen hunnes le-
evangenis met hunnen
hartzee en verdriet,
ontwikkeling van hun-
andruijschen, en hen,
et daar uit niet een
eenen werktuiglijken
rhet? Want de meeste
tuiglijken arbeid, die
menschen zou verrichten,
tot eenen zodanigen
worde; en de domheid
n moet niet ophouden
m de Europeanen van
rijen afkeerig te ma-
vorderd om te rug te
te houden, dat zij die

die geen, welke in Europa zonder eigendom ge-
booren worden, en zich niet tot den dienstbaaren
staat willen vernederen.

De Verëenigde Staaten, waar in ieder arbeidzaam
mensch zo gemakkelijk een Eigenaar kan worden, zijn
wel verre van die vernedering; en als zij verstandig
willen handelen, zullen zij lang het geluk hebben,
dat zij bij hun die sijne Gaarens niet zien spinnen,
noch die zo sijne Lijnwaaten weeven, welke, schoon
zij door den Rijkdom gezocht en gekocht worden,
nogthans een voortbrengfel van de Europeëansche
armoede zijn.

De tweede soort van Lijnwaat bevat de eigenlijk
zo genaamde Lijnwaaten, naamlijk alle geweeven stof-
fen, van Gaarens van onderscheidene koleuren ge-
maakt, het zij dat men daar toe Vlas of Katoen zon-
der vermenging gebruikt, of dat men die beide zelf-
standigheden daar toe te samen vermengt.

Onder dit Lijnwaat worden ook begreepen de ge-
schilderde en geverwde Lijnwaaten, de Neusdoeken,
en in 't algemeen alles wat van een ander gebruik
dan het Linnen is, of tot den opschik dient, als de
Neteldoeken, de Baptisten, de Kant, enz.

De verscheidenheid der artikelen, welke dat Lijn-
waat uitmaaken, is verbazend groot. Verscheide
soorten zijn ook, door de eenvoudigheid van haare
vervaardiging, het voortbrengfel van den ledigen tijd
der huishoudingen op het Land, en men behoeft
niet te twijfelen, dat men in de Verëenigde Staaten,
naar maate de vruchtbaarmaakingen voortgezet wor-
den, achterevoigens veele van die Lijnwaaten zal
maaken.

Maar het grootste gedeelte van die Lijnwaaten vor-

dert eenen te grooten toefel, eenen te aanhoudenden arbeid, eene te groote vermenging van handelwijzen, om op andere plaatfen gemaakt te worden, als in die bijzondere Etabliffementen, welke, uit noodzaakelijkheid, in de nabijheid der Steden gelegen zijn, en met het Landleven geen overëenkomst hebben.

De kunst om het weeffel daar van wel te maaken, de koleuren wel te vermengen, dezelve te doen afteekenen, bevallige tekeningen te verzinnen, het Lijnwaat te glanzen, als het voltooid is, enz.; deeze kunst, zeg ik, is uitgestrekt, verſcheiden, moeilijk, en verëischt de grootſte zorgen. Het gewigtige daar bij is veel met weinig kosten te doen, en hier toe zijn de Engelschen, de Zwitsers en Duitschers, ten aanzien van die foort, welke in 't algemeen onder den naam van Indiäansch gefchilderd Katoen of Chits bekend is, gekomen.

Dit Lijnwaat zal lang een aanzienlijk voorwerp van Handel zijn tusſchen Europa en de Verëenigde Staaten, welke een groot vertier daar van maaken, en dit is een artikel, waar in de Fransche nijverheid, *aan haare natuurlijke krachten overgelaaten, en door geen hinderpaal belemmerd wordende*; geen concurrentie behoeft te vreezen.

De Lord *Sheffield* beweert in zijn Werk, dat Frankrijk voor zijne consumptie zelfs geen Lijnwaaten geëigend heeft. Een Woordenboek van den Koophandel, te Lijon in 't jaar 1763 gedrukt, verzekert in tegendeel, dat Frankrijk veel Lijnwaaten buiten 'sLands zendt. — Bijaldien de Samensteller van het Woordenboek de waarheid zeide, zou men hem met den Schrijver der Studiën van de natuur (*Etudes de la nature*) kunnen antwoorden: Waar toe dient het voor

te aanhoudenden
van handelwijzen,
worden, als in die
uit noodzaakelijk-
gelegen zijn, en
niet hebben.

men wel te maaken,
ve te doen aftee-
nen, het Lijnwaat
niet; deeze kunst,
is, moeilijk, en
gewigtige daar bij
en hier toe zijn
uitfcheters, ten aan-
gemeen onder den
latoen of Chits be-

enlijk voorwerp van
de Verëenigde Staa-
ten van maaken, en
Franche nijverheid,
overgelaaten, en door
de; geen concurren-

zijn Werk, dat Frank-
geen Lijnwaaten ge-
van den Koophandel,
verzekert in tegen-
waaten buiten 'sLanda
teller van het Woor-
ou men hem met den
natuur (*Etudes de la*
Waar toe dient het
voor

VEREENIGDE STAATEN VAN AMERIKA. 155

voor eenen Staat de vreemde Natien te kleeden, als
zijn Volk geheel naakt gaat? men kan die beide Schrij-
vers overeenbrengen door te zeggen, dat Frankrijk,
aan zijne kracht overgelaaten, gemakkelijk Lijnwaaten aan
de Vreemdelingen en Inlanders kan leveren.

Hier zijn, even als in bijna alle andere artikelen,
de natuurlijke krachten geheel voor Frankrijk, en de
goede uitslag hangt eeniglijk van den wil der Regee-
ring af.

De Regeering heeft haaren goeden wil genoegzaam
aan den dag gelegd, door eene meenigte schriften,
tot doelwit hebbende de aanmoediging der Fabrieken
van geschilderde Lijnwaaten: maar, laaten wij het met
vrijmoedigheid zeggen, alle die schriften zijn geenszins
op gelijke wijze met den stempel der waarheid gemunt.
Haare veranderingen zelfs zijn voor de ontwikkeling
der nijverheid eene groote verandering geweest; want
nu eens overreed zijnde, dat de vrijheid van den in-
voer der buitenlandsche Lijnwaaten de nationaale nijver-
heid noodwendig moest aanmoedigen, heeft zij hem
eenen vrijen loop gelaaten, en dan weder naar de ou-
de vooroordeelen luisterende, heeft zij hem verboden.

Nog onlangs heeft de Regeering, door een Besluit,
de buitenlandsche Reeders van die Lijnwaaten uitge-
noodigd, om zich in Frankrijk te komen nederzetten.
Dit Besluit, dat van den 13 November 1785 is, is al
te aanmerkelijk, en kan, ten aanzien van één zijner
artikelen, gevolgen hebben, die van het oogmerk, dat
men zich heeft voorgesteld, te ver verwijderd zijn,
om niet een onderzoek te verdienen.

En in de eerste plaats kan men zich niet onthouden
aan te merken, hoe schoorvoetende men in Frankrijk
de aanmoedigingen uitdeelt, wanneer men eindelijk be-
merkt,

merkt, dat zij noodzaaklijk zijn, en hoe zeer Frankrijk in dat opzicht beneden andere Regeeringen is. Zijne uitnoodigingen worden op eene wijze gedaan, die weinig geschikt is om in zijn voordeel te brengen de vreemdelingen, die eenigen nadruk, eenige verhevenheid van karakter hebben, en deeze zijn de eenigen, welke men behoort te wenschen; Het schijnt dat men hen eene onwaarddeerbare gunst verleent, door hen in Frankrijk te roepen; even als of de wetten, de voorrechten, de gewoontens, de zeden daar volmaakter, en meer overëenkomstig met de waardigheid van den mensch, dan ergens elders, waren. Vervolgens vermoedende, dat die vreemdelingen berouw zouden kunnen hebben wegens hetgeen zij verlaaten, om zich in Frankrijk te komen nederzetten, geeft men hun verlof naar hun Vaderland te rug te keeren, doch na een verblijf van tien jaaren.

Onder verschillende gunsten wordt hen nog vergund, *het genot van hunnen staat, de vrijheid van hunne gebruiken, in het geen met de wetten van het Koningrijk, enz. niet strijdig zal zijn.*

Maar wat betekenen alle die niets beduidende woorden van genot van staat, vrijheid van gebruiken? Van welken staat spreekt men? Is het van den politieken, of burgerlijken, of godsdienstigen, of huislijken staat? Een Engelschman, een vrije Amerikaan hebben eenen politieken staat, eene politieke vrijheid, naamlijk het recht om aan het bewind der publieke zaak deel te nemen; bedoelt men dien staat? Verstaat men door vrijheid van gebruik eene vrijheid, om eene kerk van zijne Gezindheid te hebben, volgens de gebruiken van zijne Gezindheid te trouwen? Waarom worden die gebruiken niet duidelijk uitgedrukt?

Wat

Wat betekenen vooräl deze woorden: *in hetgeen met de wetten van het Koninkrijk niet strijdig zal zijn?* Als zij eenen duidelijken zin voorstellen, vernietigen zij dan niet volkomen de te vooren verleende gunsten? of brengen zij ons ten minsten niet in eene groote onzekerheid over hetgeen al of niet vergund is?

Ei! waarom gebruikt men, voornaamlijk als men met vreemdelingen handelt, geen duidelijke taal en zonder omwegen, in plaats van zich in eene dubbelzinnige brabbeltaal te wikkelen; die daar door zelfs gevaarlijk is, dat zij het mistrouwen doet gebooren worden, en tot bedrog aanleiding kan geeven? Waarom hen niet met duidelijke woorden gezegd:

„Zo gij in onze Staaten komt, zo gij uwe vrouwen, uwe kinderen, uwe Fabrieken daar in brengt, zo gij u aldaar nederzet, zult gij alle de rechten der Bürgers genieten. Deze rechten zijn, dat men zijn eigendom in alle zekerheid bezit, niet als door de wet en de Rechtbanken daarvan beroofd kan worden; enz. Zo gij uwe woning bij ons bepaalt, zullen uwe kinderen, zonder eenige verhindering, van u erven; gij zult uwe godsdienstige gevoelens kunnen behouden. Wanneer gij in zeker getal zult zijn, kund gij een kerk hebben, om daar in den Heere op uwe wijze aan te bidden, gij kund alsdan Leeräars, Vergaderingen houden; gij kund dan naar uwe kerk gebruiken trouwen, enz. Zo Frankrijk u niet aanstaat, zal niets, volstrekt niets, u verhinderen vrij daar uit te gaan, en uwe rijkdommen mede te nemen.”

Men heeft dat alles door het Besluit willen zeggen, zal men mij antwoorden: men moest het dan duidelijk uitdrukken; en waarom deze duistere woorden?

Wat

er bijgevoegd: *in het geen met de Wetten van het Koninkrijk niet strijdig zal zijn?*

Wel hoe! kennen die Duitscher, die Italiaan, die Engelschman, welke genegen mogten zijn zich in Frankrijk neder te zetten; uwe oude Ordonnantien? zullen zij uwe ontelbaare *Folianten* doorbladeren? Zij zullen het zekerlijk niet doen; zij zullen tot hunnent blijven; gij zult derhalven uw oogmerk gemist hebben.

Weeten zij daar benevens niet, dat men sedert eene eeuw, en zelfs naderhand, duizenden Ordonnantien tegen de Calvinisten gemaakt heeft; dat zij alshog niet herroepen zijn? Behoeven zij niet te vreezen, dat men dezelve, zo zij niet aangenaam zijn, tegen hun vernieuwe? Zij zullen tot hunnent blijven; en, nog eens, gij zult uw doelwit gemist hebben.

Het is voor de Monarchiën dies te noodzaakelijker, dat zij de voordeelen, door welke zij de vreemdelingen tot zich zoeken te trekken, niet onder een bedrieglijk voorwendfel verbergen, naardien de vrije Staaten, als Ierland en het vrije Amerika de *Immigranten* (aankomende vreemdelingen) aan geen voorwaarden, aan geen dwang verbinden. Zij bieden hun alle de rechten eens Burgers aan; zo dra zij het vrije Land betreedt: — En welke rechten! In Ierland die van bij de verkiezingen te stemmen; in de Vereenigde Staaten die van zelve verkoren te worden; en dienvolgens de bekoorlijkste rechten, om dat zij het best geschikt zijn, om de waardigheid van den mensch, die dezelve heeft, staande te houden, en hem die ze niet heeft waardigheid bij te zetten.

Wanneer men de noodwendigheid bespeurt om vreemdelingen tot zich te trekken, moet men niets spaaren, voornaamlijk in de Staaten, welke tot de *Civilisatie* zeer

, die Italiaan, die
mogten zijn zich in
oude Ordonnantien?
n doorbladeren? Zij
j zullen tot hunnent
merk gemist hebben.
dat men sedert eene
zenden Ordonnantien
eest; dat zij alnog
zij niet te vreezen,
angenaam zijn, tegen
hunnen blijven, en;
gemist hebben.
dies te noodzaakelij-
r welke zij de vreem-
ekken, niet onder een
en; naardien de vrije
rije Amerika de *Immi-*
fingen) aan geen voor-
erbinden. Zij bieden
rgers aan; zo dra zij
— En welke rechten!
kiezingen te stemmen;
van zelve verkoren te
eekoorlijkste rechten, om
, om de waardigheid van
eest, staande te houden;
ardigheid bij te zetten.
ligheid bespeurt om vreem-
moet men niets spaaren;
welke tot de *Civilisatie*
zeer

zeer ver gevorderd zijn. Dit is een middel om al-
daar de zeden op te wakkeren, als het mogelijk is
dezelve op te wakkeren, doch voornaamlijk om al-
daar de nijverheid te verlichten; want om in een
vreemd Land te bestaan, om daar aanzien en vertrou-
wen te winnen, zijn de *Immigranten* genoodzaakt
goede zeden, eerlijkheid en zorgvuldigheid te hebben.
Hun voorbeeld kan derhalven niet anders dan eenen
heilzaamen invloed hebben op de Natie, die hen in
haaren boezem ontfangt.

Nademaal zij daar benevens gevoelens, gewoontens
en kundigheden hebben, welke van die deezer Na-
tie onderscheiden zijn, kunnen zij haar van dienst
zijn, om de kwaade gewoontens uit te roeijen, en
haar meer uitgestrektheid in haaren inzichten, meer
waereldwijsheid bij te zetten, naamlijk dien inborst,
welke geschikt is om de Natien tot elkander te bren-
gen, en de nationale afkeerigheden te verminderen.

Als men de voordeelen, die een Land van de
vreemdelingen geniet, welke zich binnen zijnen om-
trek komen nederzetten, behoorlijk gadeslaat, is men
verwonderd te zien, dat bijna alle de Regeeringen
zich zo weinig met hun ophouden; zo weinig acht
op hun slaan, en dikwijls hunne rechten niet achten.
In tegendeel behoorde men eenen vreemdeling, dies te
meer te beschermen, vermits hij minder dan de Bur-
ger door de Wetten gerugsteund schijnt te worden,
dezelve niet kent, en gemaklijk de speelbal der kun-
stenaarijen en looze streken kan worden; om dat hij
dikwijls de taal niet verstaat, en eindelijk, als alleen
zijnde, noch Familie, noch Vrienden, noch Voor-
standers heeft.

In deeze algemeene verlaating behoorde de vreem-
de-

deling omringd te zijn van de bescherming eens bijzonderen Ministers, die op eene bijzondere wijze voor zijne veiligheid zou waaken; en in veele Staa-ten heeft het tegendeel plaats.

Houdt men eenen vreemdeling verdacht? Men onderzoekt weinig; men zet hem gevangen: eenen burger zou men de vrijheid laten, of ten minsten zou men hem zagt behandelen; men zet den vreemdeling op eene verborgene plaats. De onderāmptenaars die, naar maate van de lichtvaardigheid en onverschilligheid der opperrechters, moedwillig zijn, handelen hem met hardigheid; want, wat heeft men van hem te vreezen? Dit is het woord van allen. — Zal deeze vreemdeling, uit de Gevangenis ontslagen, zijne klagten in den Tempel der haarklooverij doen weergalmen? Hij vreest dat deeze eene nieuwe wildernis zal zijn; hij begeeft zich op de vlugt, en vervloekt dat vijāndig Land.

Terwijl men ook onder hun, die hunne belangen beter verstaan, de meeste Reederijē door Franschen ziet bestieren, komen 'er weinig Vreemdelingen, die dezelve bij ons oprichten.

Duizend tegenheden houden hen daar van te rug; de verānderlijkheid in de grondstellingen van het bestier, de verwarring en duisterheid der wetten, de onzekerheid van in haare kracht eenen genoegzaamen steun te vinden tegen de onderdrukking, en voorāl tegen het *Despotismus* der Maatschappijē of der Opkoopers, die altoos met hunne voorrechtsbrieven gewapend, de bijzondere nijverheid ontrusten; zijn deeze geene voldoende beweegredenen, om alle soort van buitenlandsche Immigratie te verhinderen, naar dien

dien zij zelfs de Inboorlingen, met talenten begaafd, noodzaaken het Land te verlaaten?

Wij zouden, tot bewijs van het geen wij hier voordragen, wel bekende, nog varsch in 't geheugen zijnde, voorvallen kunnen bijbrengen, die zelfs tot het maaken der geschilderde Lijnwaaten behooren; maar wij willen over ieder artikel van den Franschen uitvoer geen boek maaken; wij zullen alleenlijk nog zeggen, dat *veel vrijheid en weinig Reglementen* (1) de twee groote middelen zijn, om de Reederijen van Lijnwaaten, even als alle andere, in Frankrijk tot volkomenheid te brengen.

ZESDE AFDEELING.

Zijde Stoffen, Linten, Zijde Kousen, Galonnen, enz.

Zo men aan den krachtdaadigen invloed der Regelingen, als zij de Reederijen willen aanmoedigen, mogt twijfelen, zou de verbazende opgang, welke de

(1) Men kan als een bewijs, van 't geen men in den loop van dit Werk gezegd heeft, bijbrengen, dat zelfs de Reglementen, welke der nijverheid gunstig schijnen, haar nadeelig zijns men kan bijbrengen, zeg ik, het nieuw Besluit, ten voordeele der Fransche Lijnwaaten gegeven; een Besluit dat, onder het voorwendsel van het bedrog te verhinderen, dezelve onderhevig maakte om gestempeld te worden. Het recht op dezelve schijnt zeer maatig te zijn, nogthans worden de Reederijen daar door merkelyk bezwaard; het drukt haar bovendien, door haar aan de grilligheden der Commissen te onderwerpen, en voorkomt het bedrog niet: om das te verhinderen, dat de Reeder niet bestolen worde, neemt men eerst zijn geld, en de diefstal heeft altoos plaats. Hij zou liever willen, dat men het aan hem overliet om zich tegen de roovers te verdedigen.

de Zijde-Reederijën in Frankrijk maaken, daar van een sprekend bewijs opleveren. Zij houden daar meer dan zestig duizend handwerken aan den gang, en de helft der Zijde, welke men daar toe gebruikt, is een voortbrengfel van zijnen grond.

De overige Staaten van Europa, behalven Spanje en Italië, zijn verplicht alle de noodige Zijde tot de Reederijën, welke zij, in navolging der Fransche, gevestigd hebben, van buiten 's Lands te laten komen.

Als men bij het voordeel, dat deeze omstandigheid den Franschen oplevert, nog voegt hunne zonderlinge hebbelijkheid in het maaken van alle die voorwerpen van pracht, hunne ongelooflijke vruchtbaarheid om dezelve te veranderen, de volstrekte en algemeene heerschappij, die men hun over den smaak en de mode, welke alle die verrichtingen bestieren, toestaat, eene heerschappij die zo treffende is, dat men op alle andere plaatsen niets anders doet dan dezelve namaaken; zal 'er geen twijfel overblijven, dat de Zijde Stoffen, de Linten, de Zijde Kousen en de Fransche Galonnen in de Verëenigde Staaten niet boven alle andere den voorrang zullen verkrijgen.

De Lord *Sheffield* ziet nogthans Engeland en Spanje als mededingers van Frankrijk aan. Dit is een nieuw bewijs van zijne partijdigheid voor zijn Land, en zijne afkeerigheid van Frankrijk. De vrije Amerikaanen vinden de Fransche Zijde Stoffen beter, bevalliger en minder duur dan de Engelsche.

Het is opmerkelijk, dat deeze laatste Natie de Verguldsel-Fabrieken, en in 't algemeen alle die Fabrieken, welke het gebruik der blinkende Metaalen tot grondslag hebben, met geen voordeel kan onderneemen. Men is genoodzaakt zich daar toe van het vuur als

aken, daar van
ij houden daar
aan den gang,
ar toe gebruikt,
d.

behalven Spanje
tije Zijde tot de
der Fransche, ge-
te laten komen.
eze omstandigheid
hunne zonderlinge
ie die voorwerpen
vruchtbaarheid om
ekte en algemeene
smaak en de mo-
efflieren, toestaat,
s, dat men op alle
an dezelve namaa-
ven, dat de Zijde
ssen en de Fransche
ten niet boven alle
rijgen.

Engeland en Spanje
n. Dit is een nieuw
or zijn Land, en zij-
De vrije Amerikanen
beter, bevalliger en

laatste Natie de Ver-
meen alle die Fabrie-
linkende Metaalen tot
oordeel kan ondernee-
daar toe van het vuur
als

VEREENIGDE STAATEN VAN AMERIKA. 163

als werket te bedienen, en het vuur van Steenkoolen
is dezelve nadeelig. Bovendien is de dampkring daar
geduurig met zwaveldampen bezet, wier aanraaking
de vergulde Werken in korten tijd bezwalkt; en dit
is mischien de reden, die, meer dan de zeden, deeze
soort van pracht uit Engeland heeft verbannen; dat
geen ongeluk is.

Het is niet te vreezen, dat de Zijde Stoffen in de
Verëenigde Staaten gemaakt zullen worden. Van den
tijd af, dat men zijne zorgen besteed aan het Insect,
dat de Zijde verschaft, tot dat de Stoffe in het Pak-
huis komt, waar uit dezelve verkocht moet worden,
is bijna alles handenwerk, en dat van Europa moet
lang, zo niet altoos, beter koop dan dat der Verëe-
nigde Staaten zijn.

Naardien echter ten dien opzichte in de Verëenigde
Staaten proeven gedaan worden, en ons oogmerk is
de vrije Amerikanen van den smaak voor de Reede-
rijen, en vooral voor die van pracht, afkeerig te maa-
ken, kunnen wij hier de gelegenheid niet laten voor-
bijgaan, om hun de zwaarigheden derzelve en de
daarvan onafscheidelijke misbruiken te schilderen.
Geen derzelven maakt in Frankrijk grooter opgang,
dan de Zijde-Reederijen. Men beschouwe hier toe
het afschuwelijk Tafereel, dat de Heer *Mayer*, Direc-
teur der Fabrieken van den Koning van Pruissen, daar
van gemaakt heeft in zijne Memorie over de Reede-
rijen van Lyon (*Mémoire sur les manufactures de
Lyon, Paris 1786*). Hij geeft als oorzaak van 't ver-
val dier Reederijen op, de duurte der Eetwaaren,
door de meenigvuldigheid van die Reederijen veroor-
zaakt, de overdaadige dronkenschap der werklieden
op Zondagen; de onreinigheid der donkere Vertrek-

ken, die zij bewoonen; de Bankeroeten, die het gevolg van de onervarenheid en de kwaade trouw zijn; de staaking van den arbeid gedurende den rouw van het Hof, die de verhuizing der Werklieden te wege treugt; de diefstallen der ongetrouwe Werklieden; het verkeerd gedrag der Commisen, de opkoopingen van Zijde, enz. misbruiken welke dies te schriklijker zijn, zegt de Heer Mayer, om dat zij meerendeels kinderen der weelde zelve zijn, en om dat zij, of uit de verkreegene rijkdommen, of uit de vierige begeerte om dezelve te verkrijgen ontstaande, in de Reederijën, zo het schijnt, wortelen moeten schieten.

Wie kan de oprichting der Reederijën prediken, als hij de volgende aanmerkingen van den zelfden Autheur leest?

„De concurrentie der Fabrieken maakt voor haar den laagen prijs noodzaakkelijk; om bij voorverkiezing te verkoopen, moet men zijne Goederen beter koop leveren; de bezolding der Werklieden moet matig zijn, en zij moeten niet meer dan het noodige winnen; de Werkman moet zich nooit verrijken. Zo hij rijk wordt, wordt hij ongemakkelijk, doet eischen, maakt samenspanningen, geeft Wetten, wordt een werkwister, en werkt niet; hij doet den prijs van het handenwerk rijzen, en de Fabrieken geraaken in verval. *Dus moeten de rijke Stoffen met de traanen van den Werkman, die dezelve maakt, besproeid worden.*”

Moet deeze laatste uitdrukking de vrije Amerikaanen niet voor altoos van de neiging tot de Reederijën van pracht afkeerig maaken? — Laaten zij eindelijk in aanmerking neemen, dat, om de Zijde-Fabrieken van Lyon staande te houden, de zelfde Autheur den Koning

ning van Frankrijk voorstaat, om zijnen smaak voor de eenvoudigheid der kleederen te laten vaaren, zich met uitsteekende kleederen op te schikken, enz.

De nood, waar in zich de Stad Lyon in 't jaar 1788 bevonden heeft, moet een altoos schriklijk voorbeeld opleveren van de zwaarigheden, welke met de groote Reederijën verbonden zijn, en voornaamlijk met die, waar van de pracht en de mode het voornaamste voorwerp zijn. Naardien men gebrek aan Zijde hadt, en de Zijde-Reederij de voornaamste Fabriek van die Stad was, bevonden zich twee duizend twee honderd Werklieden, bij gebrek aan werk van hunne werkplaatfen weggezonden, met hunne huisgezinnen in de schriklijkste armoede gedompeld. Te vergeefs kwamen de liefdaadigheid, het belang der Reeders, en de Regeering hen te hulp. In Maj 1788 verklaarden deeze ongelukkigen, in een Smeekfchrift aan den Koning, dat als men ieder van hun 2 Sols 's daags gaf, 'er naauwlijks een toereikend Fonds in kas zou zijn, om tot het einde der maand te strekken. Men wilde die Werklieden tot verscheide moeilijke verrichtingen, als het omspitten der Landerijën, gebruiken. Men moest daar van afzien. De Heer *Bergasse*, die hunne zaak bepleitte, zeide bij die gelegenheid:

„ Dit middel was niet uitvoerlijk, om dat het stil
 „ leven van die personen, de hoedanigheid, en som-
 „ tijds de ongenoegzaamheid van hun voedsel, dik-
 „ wijls de overmaat van hunnen arbeid, hunne ge-
 „ steldheid ten uitersten verzwakken; om dat de
 „ kinderen, in die clasfe van menschen, uit zwakke
 „ vaders gebooren, meerendeels ongezond en zwak
 „ ter waereld komen; dat men hen in hunne kinds-
 „ heid niets anders leert, dan de Zijde te behande-

L 3

„ len,

E N D E

oeten, die het ge-
 waade trouw zijn;
 ende den reuw van
 Verklieden te wege
 ouwe Werklieden;
 , de opkoopingen
 dies te schriklijker
 dat zij meerendeels
 en om dat zij, of
 of uit de vierige be-
 staande, in de Ree-
 moeten schieten.
 derijën prediken, als
 van den zelfden Au-
 ken maakt voor haar
 om bij voorverkiezing
 Goederen beter koop
 rklieden moet maatig
 dan het noodige win-
 ooit verrijken. Zo hij
 aklijk, doet eischen,
 Wetten, wordt een
 hij doet den prijs van
 Fabrieken geraaken in
Stoffen met de traanen
elve maakt, bespreid
 g de vrije Amerikaanen
 g tot de Reederijën van
 Laaten zij eindelijk in
 de Zijde-Fabrieken van
 zelfde Autheur den Ko-
 ning

„len, en voorts die te gebruiken; dat zij voor alle
 „ander beroep, ten zij het eene groote overeenkomst
 „met het huue hebbe, volstrekt zonder krachten
 „en zonder bekwaamheid zijn, enz." (*Zie le Mé-
 moire de la ville de Lyon au Roi; Mars 1788*).

Deeze in 't oog loopende voorvallen zullen zonder
 twijfel de vrije Amerikanen wederhouden, om zich
 zo spoedig aan de Reederijen, en voornaamlijk aan
 die der Zijde Stoffen, over te geeven. Thans moe-
 ten wij tot haare consumptie overgaan.

De consumptie van die voorwerpen kan in de Ver-
 eenigde Staaten niet zeer groot zijn (1), als zij de
 soort van ontwikkeling volgen, waar toe de natuur
 hen roept. Behalven de Linten, voegt het overige
 niet als voor de groote Steden, waar de hoogmoed,
 onöphoudelijk opgewekt, van den opschik een voor-
 werp van navraag, en bijna van noodwendigheid
 maakt (2): maar die groote Steden zijn zonder twijfel
 schaars in de Verëenigde Staaten. Nog zekerer is
 het, dat de consumptie der Zijde Stoffen daar in dit
 oogenblik geen aanzienlijk artikel uitmaakt, en niet
 dan

(1) De Lord *Sheffield* zegt, dat zij niet het vijfde deel der
 Lijnwaaten, Chitfen, enz. is. Maar wat betekent die rekening?
 Het Land dat de meeste Zijde Stoffen gebruikt, gebruikt misfchien
 het twintigste deel niet van 't geen de Lord *Sheffield* door de Lijn-
 waaten, Chitfen, enz. verstaat.

(2) Zelfs in de groote Steden begint de noodzaakelijkheid de
 vrije Amerikanen te dwingen om de pracht te laaten vaaren. Dus
 is te Hartford, in Connecticut, een gezelschap van de aanzien-
 lijkste Vrouwen ontstaan, welke, om tot de betaling der publieke
 schuld het haare toe te brengen, zich in haare Zitting van den
 6 November 1786 verbonden hebben, om geen Ganzen, Linten,
 Pluimen, Zijde Stoffen, en in 't algemeen geen buitenlandsche
 Modes meer te koopen.

E N D E

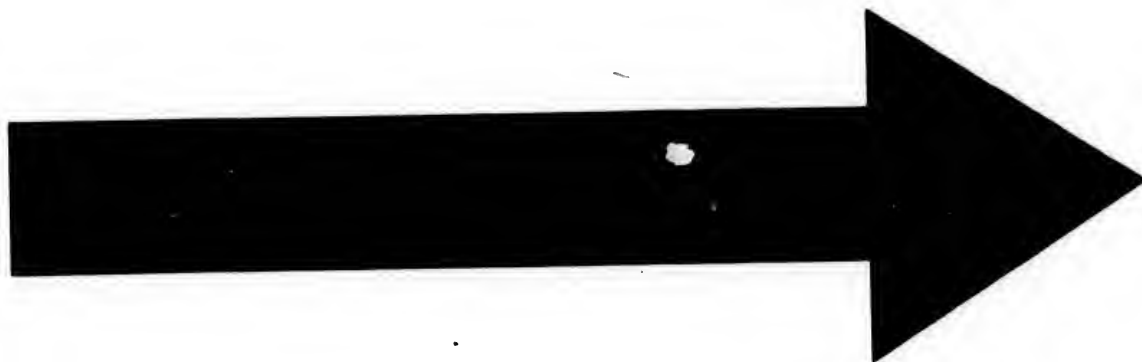
; dat zij voor alle
roote overëenkomst
kt zonder krachten
enz." (*Zie te Me-*
Mars 1788).

vallen zullen zonder
erhouden, om zich
en voornaamlijk aan
eeven. Thans moe-

rgaan.
rpen kan in de Ver-
zijn (1), als zij de
waar' toe de natuur
, voegt het overige
waar de hoogmoed,
en opschik een voor-
van noodwendigheid
en zijn zonder twijfel
en. Nog zekerer is
de Stoffen daar in dit
el uitmaakt, en niet
dan

niet het vijfde deel der
wat betekent die rekening?
gebruikt, gebruikt misfchien
Lord *Sheffield* door de Lijn-

nt de noodzaakelijkheid de
racht te laten vaaren. Dus
gezelschap van de aanzien-
tot de betaling der publieke
h in haare Zitting van den
om geen Ganzen, Linnen,
gemeen geen buitenlandfche

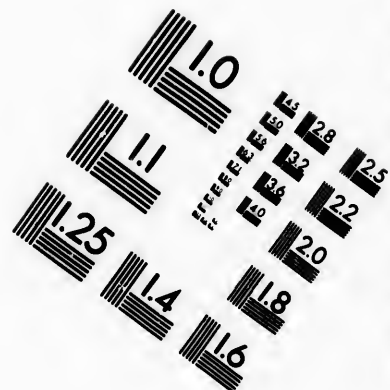
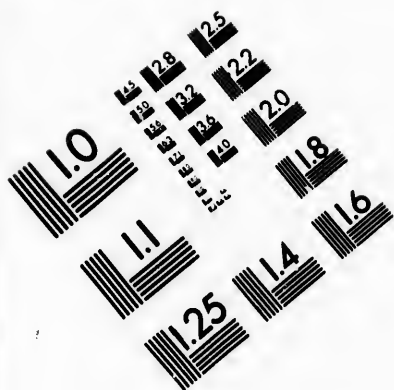
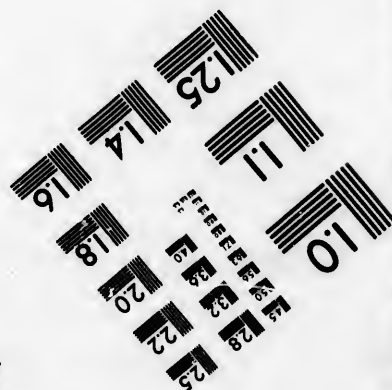
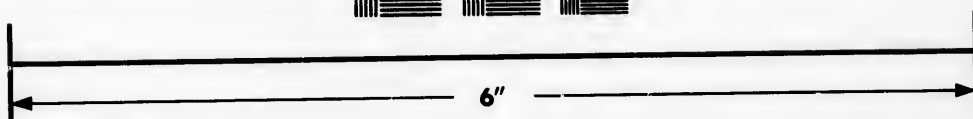
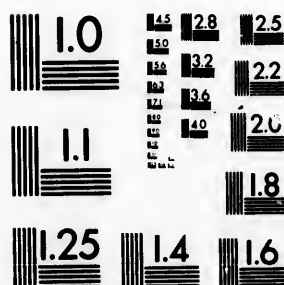

IMAGE EVALUATION TEST TARGET (MT-3)

Photographic
Sciences
Corporation

23 WEST MAIN STREET
WEBSTER, N.Y. 14580
(716) 872-4503

**CIHM/ICMH
Microfiche
Series.**

**CIHM/ICMH
Collection de
microfiches.**

Canadian Institute for Historical Microreproductions / Institut canadien de microreproductions historiques

© 1983

dan zeer langzaam, en op eene bijna onmerkbaare wijze, zal toeneemen. Zonder twijfel moet men de vrije Amerikanen deswegens gelukkig achten; hunne zeden zullen goed en eenvoudig zijn, zo lang zij derzelver behoefte nog niet aangenomen hebben; maar zo zij die zelden niet hebben, zullen zij die artikelen zoeken, om daar van takken van hunnen verboden Handel met de Spanjaarden te maaken. De natuur port hen aan om eens dien Handel, zo te Zee (1), als te Land, op eene voordelige wijze te doen; want men weet, dat de ongelukkige lieden, zo Heeren als Slaven, die in Zuid-Amerika zo maar heen leven, naar niets anders haaken, dan naar weelde, pracht en opschik; de glanzende Stoffen van Frankrijk, zijne Zijde, zijne Galonnen, zullen derhalven aldaar gezocht, gevraagd, en met greegheid aangenomen worden.

Wat van dien Handel ook zij, die nog slechts in het toekomende bestaat, en welken andere omstandigheden moeten voorgaan, van nu af aan heeft in de Vereenigde Staaten eene zekere consumptie van Zijde Stoffen, Linten, enz. plaats, en de Franschen moeten zich vooräl bevljtigen om dezelve te leveren.

Wij zullen hier over aanmerken, dat zo de Fransche Regeering bevel gaf, dat de geregelde Paketbooten, uit Frankrijk naar het vrije Amerika vertrekkende, Goederen aan boord namen, zo veel hunne bestemming

(1) Deze Handel zal beter te Land gevestigd worden. — De gevaaren zijn daar minder groot. — De groote Rivieren, welke die wijdliggestrekte Landen bespoelen, zullen hem begunstigen. Een Zeehandel moet door eene Zeemagt beschermd worden, en de natuur der diogen zal de vrije Amerikanen nog lang beletten eene Zeemagt te hebben.

ming hen kan toelaaten, 'er zeer dikwijls kleine verzendingen van onze Zijde Stoffen, Linten, Gaazen, Kousen, enz. zouden gedaan worden, en deeze voorwerpen zouden tegenwoordig, beter dan eenig ander, dienen, om onafgebrokene betrekkingen te vestigen, welke door de inlichtingen, die zij zouden verschaffen, en de proeven, die zij gemakkelijk zouden maaken, natuurlijk zouden opleiden tot die groote betrekkingen van Koophandel, welke de Franschen behooren te zoeken.

Mén moet in Frankrijk niet uit het oog verliezen het gemak, dat die Paketbooten voor de verzendingen der Goederen van waarde, en van weinig omflag, aanbieden, naardien onder deeze clasfe van Goederen zodanige gevonden worden, waar van de voorrang den Franschen verzekerd is. Wij zullen in 't vervolg weder overgaan tot die Paketbooten, waar aan veel gelegen is, dat dezelve in stand gehouden, en gemeener gemaakt worden, en waar van te wenschen is, dat geene Monopolie zich van eenen tak van Koophandel, met uitsluiting van alle andere, meester maake.

Z E V E N D E A F D E E L I N G.

Hoeden.

Alhoewel een schoone Hoed een Kastoor genoemd wordt, zo volgt daar uit niet, dat Canada en de Landen, die daar aan grenzen, als de Noordelijke Verëenigde Staaten, voor het maaken der Hoeden gunstiger dan Frankrijk gelegen zijn. De Hoeden van zuiver Beverhair zijn van een slegt gebruik, en wegens

rijls kleine ver-
inten, Gaazen,
den, en deeze
eter dan eenig
betrekkingen te
die zij zouden
gemaklijk zouden
tot die groote
e de Franschen

et oog verliezen
r de verzending-
van weinig om-
eeze clasfe van
n, waar van de
Wij zullen in
ketbooten, waar
stand gehouden,
waar van te wen-
h van eenen tak
van alle andere,

Kastoor genoemd
dat Canada en de
ls de Noordelijke
aken der Hoeden
. De Hoeden van
gebruik, en we-
gens

gens hunne zwaarte zeer ongemaklijk. De fijnste, schoonste en beste Hoeden bevatten vrij weinig hair van dat Dier, waar in de Franschen eene te groote waarde stellen, als zij aan het verlies van Canada denken. — De Wol, het hair van Haazen en Konijnen, het Geitenhair, dat slechts Wol is, en het Kemelshair zijn noodwendiger voor de Hoedenmaakerij, dan het Beverhair. Strikt genomen kan men het laatste ontbeeren, zelfs voor die, welke de deugdzaamheid, de bulgzaamheid en ligtheid te samen vereenigen. De weinige Hoeden van Beverhair, welke in de Vereenigde Staaten gemaakt worden, zullen tot hunne consumptie genoegezaam zijn. Men moet bovendien niet ophouden hun deeze groote waarheid te herhaalen: de Reederijën komen hen niet te stade, als in de voorwerpen, waar in zij zich onmiddelijk met den Landbouw verbinden, en zijne bewerkingen gemaklijk maaken: die der Hoeden zijn van die soort niet.

Europa zal derhalven de Hoeden aan de Amerikanen leveren; en van welk aanbelang is dat voorwerp niet, als men aan den snellen aanwas hunner Volksmeenigte denkt! Men kan vaststellen, dat alle Natiën, welke gelegenheid hebben om verzendingen te doen, hen Hoeden zullen verkoopen: maar die van Frankrijk zullen den voorrang hebben. Die Fabriek heeft daar haaren oorsprong genomen. — De Franschen alleen hebben dezelve, gelijk mede veel andere zaaken, naar andere plaatsen gebragt. Maar zij is steeds in Frankrijk tot grootere volkomenheid gebragt: de Fransche Hoeden zijn altoos, ieder in zijne soort, het best gevold, het best geleverd, en de bevalligste. Wanneer de Regeering een besluit genomen zal hebben, om ten aanzien der Wol te doen hetgeen zij

voor de Moerbezieboomen gedaan heeft, zal alsdan deeze Fabrick dijs te voordeeliger voor de Franschen zijn, als zij, wegens de Stoffen, die zij gebruikt, minder aan andere Natiën onderworpen zullen zijn.

AGTSTE AFDEELING.

Leér, Schoenen, Laarzen, Zadels, enz.

Aan welke oorzaak moet men de groote overtreffelijkheid van het Engelsche boven het Fransche Leér toeschrijven? Waarom hebben de werken van Leér, welke zij ook zijn, in Engeland die netheid van handwerk, dat zo bekoorlijk aanzien, waar in de Franschen hen nog niet evenaaren? Wij moeten het herhaalen; het is om dat in Engeland de mensch het beroep van Leérbereider of Looijer achting toedraagt, en zich daar mede verëerd acht, terwijl in Frankrijk het tegendeel plaats heeft. Een Engelsche Looijer, Schoenmaaker en Zadelmaaker verlaaten hun beroep niet, als zij rijk worden; maar zij doen hunne rijkdommen dienen, naar maate dezelve vermeederen, om hunnen staat luister bij te zetten, om hunne werkplaatsen te vermeenigvuldigen, hunne zaaken uit te breiden, en in de zaak zelve, die hun de middelen daar toe verschafft, aanzienlijk te worden. Het Leér dat uit de Looijerijen komt, waar van de Meester rijk is, is altoos goed bewerkt, om dat hij verschotten kan doen, en den noodigen tijd daar toe besteedt. — Een arme Looijer is altoos door zijne behoeftens gedrongen zijn Leér uit de kuip te haalen, waar in het echter lang moet blijven, om een goede hoedanigheid te verkrijgen. In 't algemeen is het

heeft, zal alsdan
voor de Franschen
die zij gebruikt,
pen zullen zijn.

L I N G,

Zadels, enz.

groote overtreffe-
het Fransche Leër
werken van Leër,
nethheid van han-
waar in de Fran-
rij moeten het her-
nd de mensch het
achting toedraagt,
erwijl in Frankrijk
Engelsche Looijer,
laaten hun beroep
ij doen hunne rijk-
gelve vermeederen,
zetten, om hunne
hunne zaaken uit
die hun de midde-
k te worden. Het
waar van de Mees-
t, om dat hij ver-
digen tijd daar toe
altoos door zijne
uit de kuip te haa-
t blijven, om eeno
In 't algemeen is
het

het met dat gebrek van geld, den Engelschen onbe-
kend, onmogelijk dat men den tijd hebbe om goede
Waar te vervaardigen. Zij die het Leër gebruiken,
verkrijgen insgelijks geen aanzien in hun beroep, als
naar evenredigheid van den grooten voorraad, dien
zij vooraf opgedaan hebben, die hen in staat stelt,
om geen ander Leër te leveren, dan dat door den
tijd volmaakter is geworden. Men zal nu vragen,
hoe maaken het dan die Kooplieden? Zij vinden cre-
diet, als zij in de leerjaren, die hunnen stand voor-
gaan, eenen goeden naam verkreegen hebben (1).

Dit

(1) Men bespeurt gemakkelijk, dat deeze hoop van, met een
goed gedrag, eens in staat te zijn, zich met groote hulpmiddelen
neder te zetten, beter is dan alle de boeken over de Zedeleer.
De kopere Platen van *Hagarib*, welke het lot van den waagou
Leerling verbeeldt, schilderen de Engelsche Zeden naar waarheid.
Het oogwit van den Werkman is niet om 's Konings Secretaris te
worden. Hij treedt in 't huwelijk met de dochter van den goeden
meester, die hem heeft opgevoed, en volgt hem op in de zelds
zaaken, die hij heeft helpen uitbreiden.

Niet dat men den Franschen Looijer moet laaken, die zijn be-
roep tegen een Gunstbrief van Secretaris des Konings of Krijgscom-
missaris verruilt. Hij rekest goed. Hij ziet dat de achting mee
het talent en de nijverheid niet ovesdenstomt, en haast zich om
geenen eernaam te koopen.

Men drijft derhalven ten onrechte den spot met de Kooplieden
en Handwerkers, die zich voor geld in de bevoorrechte clasfe der
Edelen laten optekenen. Dit is een kwaad voor den Staat, maar
de schuld ligt niet aan hun; zij komt voort uit de soort van en-
fere, die de Regeering alsnog in de burgerlijke afkomst stelt.

Men moet hier aanmerken, hoe zeer de beschouwing, welke
de orde der dingen heeft vastgesteld, voor de Natie ongelukkig is
geweest. Om zich geld te verschaffen, heeft men Ampten ge-
maakt, welke verdelten; men heeft den onedelen man vervoerl,
om hem dezelve te verkoopen; men heeft hen van hunnen staat
afkeerig gemaakt, door denzelven te ontëeren; en om eenige
millioenen, welke die vrekklige operatie langzaamerhand oplevert,
be-

Dit crediet steunt alsdan niet alleen op de zekerheid van hun geluk, maar ook op die van deeze standen te zien voortduuren, van dezelve een aanhoudend middel van consumptie te zien worden.

Zodanig is het geheim der Engelschen, om hunnen Handel in alles en overal te versterken en te vergrooten. Zo de Franschen hetzelfde eens in 't werk kunnen stellen, zullen alle hunne werken van Leër de volmaaktheid der werken van Leër van de Engelschen weldra evenaaren. Het voordeel dat de laatste boven de eersten hebben, moet deezen den moed niet beneemen; maar het is, voor den goeden uitslag deezer concurrentie, noodzaakelijk, dat de Fransche Regeering de Looijers van de kluisters ontheft, waar mede zij dezelve omringd heeft, en de geweldig groote rechten, met welke de Looijerijen in den grond geholpen worden, afschaft of vermindert.

Twee oorzaaken hebben wel bijzonder veel toegebragt, om de Looijerijen in Frankrijk te vernietigen; de zeer groote rechten, die achterevolgens zijn opgelegd, en naderhand, ten deele uit voorzichtigheid, afgeschaft, voornaamlijk het streng toezicht, dat de Commisen op ieder uur van den dag en nacht bij de Looijers kunnen doen. Niets maakt den mensch, die eenigen nadruk heeft, afkeeriger van zijn beroep, dan die vernederende dienstbaarheid, de vreeze, de moeilijkheid van op elk oogenblik in zijn Huisgezin ontrust te worden door verächtelijke Huurlingen, die van niets anders leven, dan van het kwaad dat zij doen,

bederft men den Koophandel, door hem van zijne Fondsen te berooven, dien Koophandel, welks welvaart, ondersteund zijnde, onophoudelijk millioenen aan den Staat zou opbrengen.

en op de zeker-
die van deeze
dezelve een aan-
ien worden.

en, om hunnen
en en te vergroo-
in 't werk kun-
ken van Leër de
van de Engelschen
at de laatste bo-
en den moed niet
eden uitslag dee-
de Fransche Re-
ers ontheft, waar
de geweldige groo-
jen in den grond
ndert.

zonder veel toege-
ijk te vernietigen;
volgens zijn opge-
t voorzichtigheid,
toezicht, dat de
ag en nacht bij de
t den mensch, die
n zijn beroep, dan
e vreeze, de moei-
zijn Huisgezin ont-
Huurlingen, die
het kwaad dat zij
doen,

an zijne Fondsen te be-
t, ondersteund zijnde,
u opbrengen.

VEREENIGDE STAATEN VAN AMERIKA. 173

doen, en welken de zekerheid der straffeloosheid,
het belang en de gewoonte, ongevoelig, onbeschaamd,
en dikwijls meïnedig maaken.

Men heeft uit die bezoeken zwaare Processen zien
ontstaan, en zeer rijke Looijers zich zien haasten,
om een beroep te verlaaten, waar uit zij niet dan
kvellingen, angsten, verliezen en Processen te wacht-
ten hadden (1). 'Er zal een geruime tijd verlopen,
eer het kwaad, dat de Looijerijen door de Pacht is
toegebragt, hersteld zal zijn (2).

N. E.

(1) Sedert zestien jaaren, dat ik alles opmerke, heb ik veel
Processen van die soort gezien; gij zult beeven, als ik u zal zeg-
gen wat ik gezien heb. Eens schreef ik aan Financiers, dat 'er
een middel zou zijn, om 's Konings inkomsten te vermeerderen,
als men zich onthieldt van het geweldige bestier, dat men omhel-
de; dat daar uit een onzijdig voordeel zou ontstaan, en ik gaf
'er het bewijs van. Zij hebben de onbeschaamdheid gehad van mij
te antwoorden, *dat als Zedelaar was*, en dat zij daar niet van
hielden. Ik heb deezen door hen getekenden brief in handen. Ik
heb omstandigheden gezien, waar in het belang van het Publiek
eenigermate met de belasting overeenstemde. Wel nu, door eene
eigenzinnigheid, die de gemoederen oproerig maakt, heeft men
zich naar deeze wonderlijke overeenstemming niet willen richten;
deeze zijn daadzaken, en dezelve zijn zeer geloofwaardig. —
Brief van den Heer B. —, die in 't bestier der inkomsten en
schattingen lang gearbeid heeft.

(2) De Nationale Vergadering heeft de kracht van alle die
redeneeringen gevoeld, en het opzicht over het Leër afgeschafte;
en het is te hoopen, dat deeze operatie dat gewigtig deel van
onzen Koophandel zal verlevendigen. Wij hadden in den eersten
(Franschen) Druk van dit Werk de berekening der zwaare rechten,
welke op het Leër gelegd waren, gegeven; thans houden wij
de berekening als nutteloos achter.

Glaswerken.

De Engelsche Glaswerken zijn tot eene zeer grootte volkomenheid gebragt, en Engeland maakt daar van een zeer groot voorwerp van uitvoer. Het vrije Amerika moet de Engelsche Glazen boven die der Franschen kiezen, vermits deeze laatsten die zelven hooger in waarde stellen, dan die van hunne Fabrieken; men moet de gemeene fleschen hier van uitzonderen, die in Frankrijk beter gemaakt worden, en van een schooner glas zijn dan die der Engelschen. Maar schoon dit gevoelen zonder twijfel tegen het belang van hun, die zodanige Etablisementen hebben, zal aanloopen, moet men het nogthans zeggen, en dikwijls herhaalen; Frankrijk, wel verre van dezelve aan te moedigen, moet hunnen ondergang wenschen. Deeze soort van Fabriek vernielt de brandstof, en deeze snelle vernieling is schriklijk, als men dezelve met de traagheid der nieuwe voortbrenging vergelijkt.

De Engelschen, op hunne koolengroeven gezeten, bekommeren zich weinig met de verflinding der Ovens, waar in het glas gesmolten wordt; maar schoon men ons zegge, dat wij het zelfde voordeel hebben, staat het ons nogthans vrij daar aan te twijfelen. Behalven dat is het niet genoeg wijd uitgestrekte koolengroeven onder zijne voeten te hebben, men moet dezelve daar benevens met weinig kosten kunnen graven. De Glashuizen, onder het bereik der Mijnen geplaatst, moeten niet te ver van de Zee zijn; want als de vervoeringen kostbaar worden,

zou.

zouden zij het voordeel geven aan de Engelschen, die van alle kanten van hun Eiland zich gemakkelijk in Zee kunnen begeeven. Eindelijk is de consumptie der Glashuizen, die in Frankrijk veel grooter dan die der Engelschen is, misschien reeds al te aanzienlijk, als men dezelve vergelijkt met de middelen, waar toe het steeds toeneemend gebrek der brandstoffen dezelve brengt.

Dit gebrek aan hout, dat zich begint te openbaaren, wordt dies te schriklijker, als de brandstoffen, beproefd om deszelfs plaats te vervullen, nog niet geslaagd hebben, en om dat de pracht en de bevolking, als voornaamlijk strekkende om met den Koophandel toe te nemen, de consumptie der brandstoffen zullen doen verdubbelen.

Maar om zich t'eenemaal te overtuigen, dat die Mogendheid haare Glaswerken niet in den rang der voorwerpen van invoer in het vrije Amerika behoort te stellen, heeft men slegts den tegenwoordigen toestand der Vereenigde Staaten te overweegen. Zij hebben onmeetelijke bosschen om te hakken; dienvolgens voegt het hun ten hoogsten, dat zij Glasblazerijen bij hen oprichten, en dezelve, zo veel hun vermogen toelaat, vermeenigvuldigen. — Het handenwerk, aangewend om de bosschen voor de vruchtbaarmaakingen uit te roeijen, zal, daar het tevens het Land tot de bebouwing geschikt maakt, tot de voortbrenging van een voorwerp eener zeer uitgestrekte Reederij dienstig zijn. Dus verdubbelt de nuttigheid van deeze uitroeijing voor de vrije Amerikanen (1). Men behoeft niet

(1) Dit doet men in New-Jersey voor de Smelthulzen. — Het is onmogelijk, zegt de Auteur van den Amerikaanschen Land.

niet te twijfelen, dat die beschouwing op hen werkt, dat zij eens het ontwerp zullen maaken, om zelve Glaswerken aan Europa te leveren, en dit voorwerp te voegen bij de artikelen, welke zij kunnen verruilen met die Europeaanfche Producten, die het de Verëenigde Staaten niet voegt aan te kweeken, of te verwerken. Men behoeft ook niet meer te twijfelen, dat Frankrijk veel zou winnen, als het alle zijne Glaswerken zag verdringen door de Glazen der Amerikanen, die hem dezelve, in ruiling van zijne Wijnen, zijne Lakens, zijne gefchilderde Lijnwaaten, zijne Zijde Stoffen, enz., zouden verkoopen. In afwachting van dat tijdvak, zou het zonder twijfel eene heilzaame operatie zijn, als men het Koningrijk voor de buitenlandfche Glaswerken openfelde.

 TIENDE AFDEELING.

Ijzer en Staal.

De aftek van die beide voorwerpen is in de Verëenigde Staaten zeer groot; het artikel der Spijkers alleen bedraagt aanzienlijke fommen. Men zal daar over

Landbouwer (*Cultivateur Américain*), midden door die Provincie te reizen, zonder eenige kleine ovens, waar in men het Ijzer fmelt en smeedt, te ontmoeten. Heeft een Eigenaar een groot broekland met hout voorzien, dat hij wenscht te zulveren; begint hij met aan 't eene einde eenen Dijk te maaken, om het beekwater, dat hetzelfde doorloopt, tegen te houden. Hij maakt in dit water de noodige raderen tot de Ijzer-Fabrick, enz., en in een getal jaaren ziet de Reiziger, die in 't voorbijtrekken flegts een ruime Vijver vol omgehakte boomen gezien, en niets anders gehoord hadt, dan het geluid der hamers en aanbeelden, wel befoegen Velden, ruime Weiden, enz.

ing op hen werkt, maaken, om zelven, en dit voorwerp zij kunnen verruiften, die het de te kweeken, of te meer te twifelen, het alle zijne Glas-azen der Amerikaa- van zijne Wijnen, Lijnwaaten, zijne oopen. In afwach- zonder twijfel eene het Koninkrijk voor nstelde.

erpen is in de Ver- artikel der Spijkers en. Men zal daar over

idden door die Provincie waar in men het ijzer een Eigenaar een groot schot te zulveren; begint maaken, om het beekwa- uden. Hij maakt in dit brik, enz., en in een voorbijtrekken slegt een en, en niets anders ge- a sambeelden, wel beslo-

over niet verwonderd zijn, als men zich te binnen brengt, dat alle de huizen, alle de ringmuuren der Amerikanen van hout zijn, dat zij eene verbazende meenigte Scheepen bouwen, welke talrijke vernieu- wingen verëischen.

Het is even zo gelegen met de Zaagen, de Schop- pen, de Spaden, en in 't algemeen, met alle de werk- tuigen, welke tot den Landbouw en de Scheepvaart noodig zijn.

De Amerikanen worden wel bijzonder voor die werktuigen van de eerste noodzaakelijkheid aangezocht; zij brengen daar in den algemeenen smaak der Engel- schen; zij willen geene andere hebben, als die goed zijn. Als men de werktuigen, die zij zelven maa- ken, met de gereedschappen, die in Frankrijk gemaakt worden, vergelijkt, is men genoodzaakt te bekennen, dat men, wegens de volmaaktheid van dat werk, hen in dit laatste Land op verre na niet kan evenaaren. Deeze volmaaktheid is verbonden met den welvaart des Landbouwers, en de achting welke de Landbouw geniet. De onvolmaaktheid is een noodwendig gevolg van de kwelling en verachting.

De vrije Amerikanen hebben beproefd, om zelven werken van ijzer en staal te maaken. Men heeft te New-York, in New-Jerseij, en in Pensijlvanie ver- scheide Reederijen opgericht. Zij zijn, wel is waar, weinig in getal; doch zullen noodwendig vermeerde- ren, om redenen die wij hier na zullen zeggen.

Engeland voerde eertijds eene aanzienlijke meenigte ijzer en staal naar buiten uit. Om zijnen uitvoer te begunstigen; hadt het Parlement zelfs de oprichting van Molens of andere Werktuigen, om staal te maa- ken, verboden. (Zie de Aëte des vijf- en twintigsten

jaars van *George II.*, Hoofdstuk 29, Afdeeling 19.)

Uit deezzen trek kan men oordeelen, hoe ver eene Hoofdstad, of liever de Monopolisten, de schraapzucht kunnen brengen, vermits men hier den Amerikanen verboodt het voordeel te genieten, 'twelk de natuur hen onder hunne voeten in eene ruime maate schonk: de Monopolie ontziet niets. Als men haare aanslagen in overweeging neemt, moet men dan wel verwonderd zijn over het eeuwig misverstand tusfchen de Colonien en de Hoofdsteden; een misverstand, dat of met den ondergang der eerften, of met haare fcheiding van de anderen eindigt?

Naardien de Mijnen Engeland, tot nu toe, het noodige ijzer voor zekere werktuigen niet opgeleverd hadden, hadt het zijn toevlugt genomen tot die van Rusland, en vooräl van Zweden, welks ijzer en staaf het meest geacht zijn. Hij fpeelde derhalven, ten aanzien van Amerika, de rol van eene tusfchenkomende hand, en deeze omweg vermeerderde de kosten van den Colonist, zonder eenig voordeel voor hem. Dezelve zal niet langer stand houden, om dat de Amerikanen regelrecht met de Zweeden en Rusfen gaan handelen.

De Lord *Sheffield* rekent, dat Engeland in een gemeen jaar 50,000 Vaten buitenlandsch ijzer uitvoerde, waar van 15 tot 20,000 vervolgens weder naar de Colonien, zo *in natura* als verwerkt, uitgevoerd werden.

Het voordeel voor de Hoofdstad, op deezzen laaften uitvoer, bedroeg, volgens den zelfden Lord, omtrent 12,000,000 Livres tournois.

Geduurende den Oorlog, en na den Vreede, heeft men van deeze foort van Goederen eenige verzendingen

Afdeeling 19.)
 1, hoe ver eene
 de schraapzucht
 den Amerikanen
 't welk de natuur
 ne maate schonk:
 en haare aanslagen
 dan wel verwond
 tusfchen de Co-
 verftand, dat of
 met haare fchei-

tot nu toe, het
 en niet opgeleverd
 nomen tot die van
 welks ijzer en ftaal
 de derhalven, ten
 eene tusfchenko-
 meerderde de kos-
 nig voordeel voor
 d houden, om dat
 Zweeden en Rus-

Engeland in een ge-
 sch ijzer uitvoerde,
 ns weder naar de
 verwerkt, uitgevoerd

d, op deezen laat-
 den zelfden Lord,
 is.

den Vreede, heeft
 en eenige verzendingen

gen uit Frankrijk naar de Verëenigde Staaten gedaan;
 maar dezelve hebben geen opgang gemaakt. Naar de
 grondftellingen der Opkoopers, grondftellingen die,
 tot nu toe, onzen Koophandel naar verre Landen be-
 ftierd hebben, naar deeze grondftellingen, zeg ik,
 gewoon hunne Colonien broffe en zeer onvolmaakte
 Gereedfchappen te leveren, hebben de Fransche Koop-
 lieden de vrije Amerikanen als hunne flaven van de
 Eilanden willen handelen (1), en de Amerikanen
 hebben hunne Goederen van de hand gewezen. Zij
 hebben gezegd, dat men in Frankrijk zelfs geen fpij-
 kers konde maaken; en naar den letter hebben zij ge-
 lijk gehad; zij hebben het Engelsch ijzer en ftaal den
 voorrang gegeven, fchoon de rechten van uitvoer de
 duurte daar van vermeerderen.

Het is vrij waarfchijnlijk, dat de Engelsche wet-
 gee-

(1) De Kamer des Koophandels te Marfeille hadt, in eene
 zeer wel opgeftelde Instructie, in 't jaar 1784 aan de Koop-
 lieden toegezonden, hen aanbevolen om het regengeftelde te
 volgen. Denkt wel, zeide zij hun, dat gij hier niet met on-
 weetende of verlaafde Colonisten te handelen hebt; het is met
 een vrij Volk, dat dienvolgens zich met rasfe fchreeden naar
 de volkomenheid den weg baant. Gij moet, zo gij gelukkig
 wild slaagen, de grootfte getrouwheid, uitgestrekte, veldsadige
 inzichten, enz. aanwenden. Wij hebben die Instructie niet ge-
 leezen. Een geleerd man, die lang in dat Land geweest is,
 heeft ons de denkbeelden, die wij hier bijgebracht hebben,
 daarvan gegeven. Men behoort geenszins verwonderd te zijn,
 dat men in de Kooplieden van Marfeille de inlichtende kennis
 van den Koophandel vindt, *die op andere plaatsen zo zeldzaam is.*
 Hoe minder de Koophandel van kluisters omringd is, hoe ge-
 zonder de denkbeelden zijn, die hij oplevert. Men vindt nog
 den zelfden toon, den zelfden nadruk in eene uitnemende
 Memorie over de vrijheden van die ftad, welke onlangs tegen
 de algemeene Pacht in 't licht is gegeven.

geevende Magt, volgens den raad van den Lord *Sheffield*, die rechten zal te niet doen; en deeze vernietiging, gevoegd bij het voordeel van spaarzaamheid, door de ontdekking van den Lord *Dundonald* en de Heeren *Watt* en *Boulton* te wege gebragt, om naamlijk de ovens met de helft minder kosten heet te maaken, zal zonder twijfel eene vermindering in den prijs van dat ijzerwerk voortbrengen.

Deeze vermindering is ééne der oorzaken, welke de Frantſchen móet tegenhouden, om de concurrentie over dat ſtuk met de Engeliſchen te beproeven; maar er is nog eene andere, die nog veel beſlegtender is.

In de daad, de hier boven gemaakte aanmerkingen over de noodzaakelijkheid om de Glasblazerijen in Frankrijk te vernietigen, worden natuurlijk toegepast op dien aanzienlijken tak van ijzerwerken, waar van het handenwerk de minſte kosten is, en welke eene groote meenigte brandſtoffen verëiſchen. De Verenigde Staaten zijn genoodzaakt hunne wijd uitſtrekte bosſchen uit te roeijen; Frankrijk móet, in tegendeel zich met hunne voortplanting onledig houden. Dns zullen in het vrije Amerika de Smelthuiſen en Smeederijen het voordeel aan de hand geeven, om het hout voordeelig te gebruiken, dat men zonder die Werkplaatsen, desgelijks zou moeten verbranden, terwijl in Frankrijk het hout en de koolen, als aldaar dagelijks ſchaarſer en duurder wordende, die Etabliſſementen koſtbaarer maaken. Naardien nu de overvloed, met welken de IJzermijn overal gevonden wordt (1), den prijs van het ijzer bijna geheel

(1) Het is thans klaar gebleeken, dat in Amerika veel Mijnen zijn. Men heeft aldaar Tin- en koſtelijke Kopermijnen ontdekt.

ad van den Lord
ben; en deeze ver-
van spaarzaamheid,
Dundonald en de
gebragt, om naam-
kosten heet te maa-
rmindering in den
en.

oorzaaken, welke
om de concurrentie
te beproeven; maar
veel beslegtender is.
aakte aanmerkingen
e Glasblazerijen in
natuurlijk toegepast
rwerken, waar van
is, en welke eene
eischen. De Ver-
hunne wijd uitge-
Frankrijk moet, in
aanting onledig hou-
merika de Smelthui-
aan de hand gee-
gebruiken, dat men
ijks zou moeten ver-
hout en de koolen,
duurder wordende,
maaken. Naardien nu
Ijzermijn overal ge-
het ijzer bijna ge-
heel

at in Amerika veel Mij-
lijke Kopermijnen ontdekt.

VEREENIGDE STAATEN VAN AMERIKA. 181

heel doet afhangen van dien der noodige brandstof-
fen, om het te smelten, is het klaarblijkelijk, dat de
Verenigde Staaten een aanzienlijk voordeel boven de
Franschen, en zelfs boven de Engelschen hebben.

Bovendien maaken de Smeederijen een gedeelte uit
van den noodigen nasleep tot den arbeid op het land;
want zo men de Werktuigen tot den Landbouw ver-
moest zoeken, zou men in den voortgang der vrucht-
baarmaakingen wel ras gestuit worden; de Producten
zouden de kosten niet betaalen, en deeze zouden
nog vergroot worden door de steeds weder opkomen-
de noodzaakelijkheid, om nieuwe Gereedschappen
voor die geenen in plaats te brengen, welke men
niet in staat is te herstellen. Zo dra nu een Volk
Ijzermijnen heeft, zo dra het, door de natuur der
dingen en de noodzaakelijkheid, bewogen wordt Smelt-
huizen en Smeederijen tot zijuent op te richten, zal
het, als het, slegts eenigermate werkzaam en vlijtig
is, wel haast voor alle de Ijzerwerken, die wezen-
lijk tot de kunst van den Smit, tot die van den Slo-
temaaker, en tot de Smidfen der Hoefsmiden behoo-
ren: (1), de buitenlandse hulpmiddelen laten vaa-
ren.

(1) Mischien moet men de spijkers daarvan uitzonderen.
Hunne prijs schijnt in Europa nog lang veel laager, dan in het
vrije Amerika te moeten zijn. Zo een Jongeling van twintig
jaaren, volgens het getuigenis van den Heer Smith, in zijn
Traité de la Richesse des Nations, twee duizend vier honderd
spijkers op eenen dag kan maaken, oordeele men tot welken
laagen prijs de goede koop van het handenwerk dezelve moet
doen daalen. Overal waar het duur is, kan men derhalven
geen spijkers maaken. Nogthans leezen wij in de Amerikaanse
Couranten, dat men reeds in één der Staaten eene groote Spij-
kermaakerij heeft opgericht? Zal dezelve opgang maaken? Het
toekomende zal ons zulks leeren.

ren. Ook zijn de vrije Amerikanen, zo als wij reeds aangemerkt hebben, tegenwoordig van die Etablisfementen voorzien; en naardien de Engelsche nijverheid dezelve gemaakt en bestierd heeft, is alles wat daaruit voortkomt tot dien trap van volmaaktheid, welke men in Frankrijk nog niet bereikt heeft.

Laaten wij hier aanmerken, dat die Fabrieken, als met het landleven verbonden zijnde, voor hetzelfde werkende, in 't midden van hetzelfde, geene van die nadeelige invloeyingen hebben, welke men te vreezen heeft van die omslagtige Reederijen, in den omtrek der Steden besloten, en welkers moorddaadige verrichtingen der natuur uitputten, door de zeden te bederven.

Om dus dit artikel kortelijk te herhaalen, komt vooral in aanmerking, dat, wel verre van den uitvoer der gemaakte IJzerwerken in Frankrijk aan te moedigen, de Regeering, om haar eigen belang, den invoer der buitenlandsche IJzerwerken moet bevorderen, om dat die soorten van Werkplaatfen de brandstoffen aan dringender behoefkens, en aan minder vernielende Werkhuizen ontrukken, waar in het handenwerk een grooter voordeel geeft.

Het is echter niet op gelijke wijze gelegen met de gezochte Werken in IJzer, Staal en Koper, waarvan het handenwerk de overige kosten te boven gaat. Zij behooren tot die *ziekelyke* inrichting, waar na de vrije Amerikanen niet behooren te wenschen. Doch men kan zich niet verbergen, dat de concurrentie der Engelschen in dat opzicht bezwaarlijk uit den weg geruimd kan worden. Hunne groote snedigheid in de verdeeling van den arbeid, en verschillende handelwijzen, wier viuding door geeno
dwaag-

dwaaling (1), of verkeerd inzicht van hare bestie-
ring belemmerd is geworden, geeven hun een aan-
zien-

(1) Men kan die verkeerde inzichten, die bekrompene be-
rekeningen, die vreeze voor de onwoerendheid, welke die ge-
lukkige vindingen, geschikt om eene geheele Nade te verrijken,
uit de handen der Nijverheid ruikt, niet te veel bektingen. Wie
zal de rijkdommen berekenen, welke Engeland alleen aan de
toepassing van de schroef verschuldigd is, waar van zijne Re-
geering het vrije gebruik gelaten heeft aan alle de Werkhui-
zen, die zij, door hunnen arbeid voort te zetten, tot stand
konde brengen? En hoe veele kunstiger en vaardiger handelwi-
zen heeft dat werktuig niet voortgebracht? Gelukkig voor En-
geland, dat in zijnen boezem geen van die schrandere bewinds-
lieden gevonden zijn, welke ziende, dat de schroef dienstig
is om Geld te maaken, daaruit het groot gevolg afgeleid heb-
ben, dat iederen valsche Munt zou maaken, zo men leier
het vrij gebruik daar van liet; even als of het algemeener
gebruik van de schroef het algemeen en zelfs bijzonder belang
niet opwakkerde, en die belangen niet oplettend deedt zijn op
het misbruik, dat men van dezelve zou kunnen maaken! Even
als of dat gebruik van de schroef den *Fleus* niet veel meer
voordeel zou toebrengen, dan eene namaaking van Munt, die
noch uitgestrekt, noch gevaarlijk kan zijn, hem ooit kan te
kort doen! Wanneer zullen zij dan als Staatsmannen rekenen,
zij die het bewind over de Rijken hebben?

Het is waar, dat men thans den Werkmeesteren vergunt
schroeven tot huns nut te hebben, als zij zich slechts aan zekere
formaliteiten verbinden. Altoos formaliteiten! In Engeland wor-
den geene andere gevorderd, dan dat men in staat is de kos-
ten van het Werktuig te doen, en heeft Engeland nadeelige
gevolgen daarvan ondervonden? Heeft de valsche Munt de ge-
meene orde aldaar omgekeerd, de Nade versterkt, en de in-
komsten verminderd?

Met welke zwaarigheden is die zo kostelijke uitvinding van
de schroef tot in Frankrijk doorgedrongen! Men is dezelve
verschuldigd aan eenen vernuftigen Franschenman van de vijftiende
eeuwe, *Brisi* genaamd. Om deeze ontdekking vervolgd, was
hij genoodzaakt naar Engeland te vlugten; zijne uitvinding werd
daar gretig ontvangen, en ter uitvoer gebracht. Een andere

zienlijk voordeel. Nogthans is het den Franschen niet onmogelijk dat voordeel op te weegen; want die verdeeling van arbeid en die handelwijzen zijn noch geheim, noch boven de Fransche nijverheid verheven. Dat dan de Regeering eindelijk de gemeene grondregel omhelze en volge: *die het einde wil, wil ook de middelen*; dat zij, in gevolge, geen van die middelen verbiede, en die nijverheid zal alsdan de goede gevolgen van die der Engelschen niet te benijden hebben.

E L F.

Franschman, *Worm* genaamd, wilde Frankrijk in de voorgaande eeuw het genot daar van doen hebben; hij onderging eene even zo ongerijmde vervolging, en zou, zonder de ondersteuning van den Kancelier *Séguier*, bezweeken hebben. Wij zullen ons niet veroorloven uitspraak te doen over de volkomenheid, tot welke de Heer *Drex* de schroef, naar zijn voor-geeven, hedendaags gebragt heeft; doch uit de onlusten, die hij ondervindt, zouden wij oordeelen, dat hij in de daad dat Werktuig eenvoudiger, minder handen noodzaaklijk, en het vervaardigen der Munt veel vaardiger en volmaakter gemaakt heeft: twee zeer kostelijke voordeelen in die kunst; want derzelver kosten kunnen niet te veel verminderd worden, en de nauwkeurigheid en volmaaktheid, in het slaan der Munt, zijn de zekerste middelen om de valsche Munten te verbijsteren, Welke is dan de rampzalige geest, die der nijverheid in Frankrijk vervolgt? Die der Maatschappijen, der Gilden, der Voorrechtshroeven. Zo dra eene gelukkige ontdekking hunne voordeelen in den weg staat, maaken zij zelfs gebruik van de laaghartigste middelen om dezelve te verbieden: kunstenaarlijen, leugentaal, en omkoopingen; alles is hun geoorloofd, terwijl de man van vernuft, die bijna altoos alleen is, en in zijnen tijd eene te groote waarde stelt, om dien in zodanige bedrieglijke streken te verkwisten, dikwijls de vernederendste onlusten ondergaat.

met den Franschen weegen; want die elwijzen zijn noch nijverheid verheven, gemeene grondre-
de wil, wil ook de en van die midde- al alsdan de goede niet te benijden

ELF-

trijk in de voorgaande; hij onderging eene, zonder de ondersteu- ken hebben. Wij zul- nen over de volkomen- throef, naar zijn voor- uit de onlusten, die dat hij in de daad dat noodzaaklijk, en het en volmaakter gemaakt in die kunst; want der- linderd worden, en de t staan der Munt, zijn Munten te verbijsteren, der nijverheid in Franke- der Gilden, der Voor- ontdekking hunne voor- zelfs gebruik van de bidden; kunstenaarlijen, hun geoorloofd, terwijl alleen is, en in zijnen dien in zodanige bedrieg- de vernederendste onlus-

E L F D E A F D E E L I N G.

Juwelen, Goud- en Zilverwerk, Horologien, enz.

Als de bewooners der Vereenigde Staaten hunne verrichtingen en vermaaken in het landleven vereeni- gen, als zij voortgaan in het zoeken van hun geluk, niet in de pracht, maar in de natuur zelve; en in de eenvoudigheid der zeden, in die eenvoudigheid, welke noodwendig den welvaart, de bevolking en den voorspoed der Staaten te wege brengt; zullen die be- wooners het zilver vaatwerk en die kleinoorden, waar in wij eene zo groote waarde stellen, weinig zoeken, en zelfs vermaaden. Zij zullen die kostelijke metaa- len voor de Munten en hunnen Koophandel be- waaren.

Het is echter niet te vermoeden, dat die orde der dingen in de groote Steden, en voornaamlijk in de Havens, die veel bezocht worden, lang stand zal houden. De Europeaanse behoeftens en neigingen zijn aldaar verspreid (1), en de Fransche nijverheid moet zich haasten, om de zaaken, die zij tot hunne consumptie onthoeren, te verschaffen, vermits zij die voorwerpen tot laager prijs dan de Engelschen kan leveren.

Maar

(1) In de Staaten van het Zuiden wordt van zilver vaatwerk gebruik gemaakt. Men heeft daar pracht en grootheid, en de weinig wijsgeerige Reizigers verzuimen niet, om hen deswegens te verheffen. Maar ziet echter de gevolgen van die pracht; de slavernij heerscht daar, en 'er zijn veel armen. — In de Staaten van het Noorden worden 'er geene gevonden, en men gebruikt daar geen zilver vaatwerk.

Maar het is waarschijnlijk, dat het met zilver opgelegd Koperwerk, in Engeland uitgevonden, in de Verëenigde Staaten de plaats van het zilver zal innemen, even als de geschilderde papieren aldaar de plaats der Kamerbehangfels, die veel kostbaarer zijn, vervuld hebben; deeze nieuwe soort van vaatwerk heeft, voor het gebruik, al het voordeel van de andere, en kost onëindig minder.

Hoe zijn de Engelschen in dien tak van nijverheid reeds zo ver gevorderd, terwijl in Frankrijk slegt één of twee werkhuizen zijn, waar in koper vaatwerk gemaakt wordt, dat aan den eenen kant opgelegd, en aan den anderen verzilverd is? Hoe hebben de Engelschen die uitvinding reeds tot eenen zeer hoogen trap van volmaaktheid gebragt? Hoe hebben zij daar van de stoffe van eenen zeer uitgebreiden Koophandel gemaakt, terwijl de Franschen zich met die beide Werkhuisen moeten behelpen, waar in men geeë vordering bespeurt, en waar in de geringheid van den arbeid die geen en afshrikt, welke anders bij het gebruik van dat vaatwerk voordeel zouden vinden?

Deeze Werkhuisen hebben een *uitsluitend voorrecht*. Dit is het woord! De Regeering heeft zelfs, uit vreeze, dat men daar valsche Munt zou maaken, aanstonds het opleggen met zilver aan de beide zijden verboden (1).

De redeneeringen zouden hier overtollig zijn. Het is genoeg de oogen te openen, om te zien welke der

(1) Men verzekert, dat één van die werkhuisen het voorrecht heeft, om het zilver op de beide zijden te leggen.

het met zilver op-
uitgevonden, in de
het zilver zal innec-
papieren aldaar de
eel kostbaarer zijn,
toort van vaatwerk
oordeel van de an-

tak van nijverheid
in Frankrijk slegt
waar in koper vaat-
n eenen kant opge-
erd is? Hoe hebben
eds tot eenen zeer
bragt? Hoe hebben
i zeer uitgebreiden
Franschen zich met
helpen, waar in men
aar in de geringheid
rikt, welke anders
rk voordeel zouden

uitsluitend voorrecht.
ing heeft zelfs, uit
Munt zou maaken,
r aan de beide zijden

overtollig zijn. Het
om te zien welke
der

werkhuijen het voorrecht
n te leggen.

der beide bestieringen haar Land den grootsten dienst heeft aangedaan, of die van Engeland, welke der nijverheid niet onderdrukt, die zich aan geen bekommeringen overgeeft, waar van een weinig verstand van rekening het bedrog ontdekt; of de Fransche bestiering, die eenen tegengestelden loop volgt. Nog eens, zou men vreezen, dat de valsche Kroonen bij millioenen gemaakt zouden worden, om aan die vreeze eene nijverheid op te offeren, die zekerlijk millioenen zou opbrengen?

Wanneer men dus alle de voorwerpen doorloopt, waar in geringe oorzaaken in Frankrijk der nijverheid aan boeijen kluisteren, en haare middelen van welvaart tot den middelstaat veröordeelen; wanneer men van daar zijne oogen laat gaan over den zeer verschillenden geest, die Engeland beheerscht, is men t'eememaal verwonderd te zien, dat in het eerste Koningrijk nog nijverheid gevonden wordt, en de Natie niet ledig behoeft te gaan. De Franschen mogen het der natuure dank weten, dat zij hen rijkelijk begiftigd heeft, en haare beschermende kracht heeft zich tot hier toe getoond ver verheven te zijn boven de kwaadaartige invloeiingen der bedrieglijke wetenschap van hunne bewindslieden (1).

Zul-

(1) Een fraai en nog nuttiger werk zou eene getrouwe en beredeneerde Historie van alle de dwaalingen zijn, waar in de nutzinnigheid der Reglementen en verbiedende Wetten de Regeering gestort heeft. Het is zeer waarschijnlijk, dat daar uit zou volgen, dat de Fransche Koophandel altoos voorspoedig is geweest, naar reden van de onuitvoerlijkheid der Reglementen; dat men, door dezelve stiptelijk te laaten uitvoeren, den hu'stenlandischen Koophandel begunstigd en verrijkt heeft. Mischien heeft men nooit gedacht op den geest van uitvinding en nijverheid, welke het verbiedend bewind van Frankrijk bij den vreem-

Zullen zij ten aanzien der Engelschen en Zwitsers in den Handel der Uurwerken nog ten achteren blijven? De vrije Amerikanen zullen Horologien moeten hebben. Deeze wonderbaare vinding voert met zich eenen zodanigen trap van nuttigheid, zelfs voor de armste Classen der maatschappij, dat men dezelve niet behoort te beschouwen als een eenvoudig eigendom van pracht, voornamlijk in de Verëenigde Staten, waar de verstouwing der Wooningen de noodzaakelijkheid derzelve nog meer zal doen bespeuren.

Maar men moet dezelve goed en goed koop maaken; deeze twee voorwaarden zullen hen overal, waar de Civilisatie plaats heeft, eenen zeer grooten af trek verzekeren; aldaar is de tijd een kostelijk eigendom, en zijne waarde maakt het werktuig, dat hem verdeelt, noodzankelijk. — Nu kan men dezelve niet goed en goed koop maaken, ten zij men de kundige Werklieden in die zaak daar over geraadpleegd hebbe (1).

Dee- vreemdeeling ontwikkeld heeft, noch op de ontelbaare meenige werkplaatsen, welke aldaar, naar reden van de vermeenigvuldiging der uitsluitende voorrechten in Frankrijk, zijn opgericht. Dus heeft het uitsluitend voorrecht der Oost-Indische Compagnie Zwitserland, ten aanzien der Reederijen van Neteldoeken, Lijnwaaten en Chiften, aan de Oost-Indiën gelijk gemaakt.

(1) Parlijs heeft zeer uitsteekende Werklieden voorgebragt. Zij hebben hunne kunst eere aangedaan, om dat zij veel onderwijs en verstand hadden; maar hunne leerlingen, meerendeels vreemdeelingen, en de zelfde hulpmiddelen niet hebbende om zich aanzien te verwerven, hebben de onzinnige neiging der Franschen gevreesd, om de handen welke aan kunstwerken arbeiden te versmaaden, en zich verwijderd. Tegenwoordig bevindt zich in die Stad een Zwitscher, de Heer *Breguet*, wiens talenten die der beroemdste Engelsche Horologiemakers, zo zij dezelve al niet overtreffen, ten minsten evenaaren. Geinkkigerwijn.

elfchen en Zwitfers
g ten achteren blij-
Horologien moeten
ling voert met zich
eid, zelfs voor de
, dat men dezelve
en eenvoudig eigen-
de Verëenigde Staa-
vooningen de nood-
al doen bespeuren.
en goed koop maa-
zullen hen overal,
eenen zeer grooten
tijd een kostelijk ei-
het werktuig, dat
Nu kan men dezelve
ten zij men de
daar over geraad-

Dee-

de ontelbaare meenige
n van de vermeenigvuld
Frankrijk; zij opgericht
Oost-Indische Compagnie
n van Neteldoeken, Lijn-
n gelijk gemaakt.

Werklieden voorgebragt,
om dat zij veel on-
nne leerlingen, meeren
lpmiddelen niet hebbende
de onzinnige neiging der
like aan kunstwerken ar-
derd. Tegenwoordig be-
de Heer *Breguet*, wiens
Horologiemakers, zo zij
evenaaren. Gelukkig-
wij-

Deeze soort van arbeid zal altoos tot de groote Steden behooren, waar de overmaat der Volksmeenigte het handenwerk op eenen laagen prijs houdt, waar de moeijelijkheid om te bestaan die meenigte van zwakke en te huis zittende wezens, welke zij voortbrengen, aan de wet van den rijken onderneemer onderdaanig maakt. De Verëenigde Staaten zijn wel verre van die moeijelijkheid van bestaan, die overmaat van Volksmeenigte te ondervinden; zij zullen zich derhalven nog in lang met zodanige Manufacturen niet ophouden.

T W A A L F D E A F D E E L I N G.

Onderscheidene en geschilderde Papieren.

Dit nuttig voortbrengfel van oude lompen, door de welvaart versmaad, en welke de behoefte tot zorgvuldig opzamelt, naamlijk de Papiermaakerijen, worden in Frankrijk dagelijks tot grooter volkomenheid gebragt. In de Papiermaakerij van de Heeren *Johannot* te Annonay wordt thans beter Papier gemaakt, dan in eenige andere Papiermaakerij van Europa, en het bewijs daar voor is eenvoudig. Rusland, Engeland en Holland ontbieden meer van dat Pa-

wijze gebieden zijn karakter, zijne verhevene inzichten, zijn verplichtende lijer eenigermate over de hoogachting, en stellen hem boven het vooroordeel. Dat de Regeering met hem raadpleege, en hij zal haar welhaast zekere middelen aan de hand geeven, waar door Frankrijk eindelijk eene nationale Fabrick van Horologien zal bekomen. Wij zijn onderricht, dat hij eene grondige Memorie over die stoffe aan het Fransch Ministerie heeft overgeleverd.

Papier, dan die Papiermaakerij kan leveren. Deeze schaarsheid van het Papier van Annonay verklaart de reden, waarom de Fransche Kooplieden nog Papier uit Holland laten komen. Om deeze schaarsheid te verminderen, hebben die goede Burgers op eene edelmoedige wijze aangeboden, hunne handelwijzen aan alle de nationaale Papiermaakers mede te deelen, en zelfs Scholen over het papiermaaken op te richten. Veelen hebben zich die aanbiedingen ten nutte gemaakt; de Staaten van Bourgogne hebben hun onlangs drie aankweekelingen gezonden. Deeze Papiermaakers hebben getoond, dat het niet kostbaarer was goed en uitneemend Papier, dan middelmatig te maaken. De Heer *Leclerc*, die te Esfons eene groote Papiermaakerij heeft, bespeurde met verdriet, dat zij hem veel kostte, en niet dan slegt Papier opleverde. Hij gaf den Heer *Johannot* zijn leedwezen te kennen. Deeze laatste begaf zich derwaarts, en maakte daar zelf schoon Papier met het gewoone mengfel. Dit is zekerlijk een groote dienst aan Frankrijk beweezen, en een schoon voorbeeld, dat aan de hebzucht der opkoopende zelfsinnaars gegeven is, die, niet alles kunnende doen, noch ondernemen, anderen verhinderen het te doen. De roem hier van zij die edelmoedige Patriotten toegewijd! Mogt dit voorbeeld in alles en overal nagevolgd worden! Deeze navolging zal voor hun eene nog vleijender lofreden, eene uitsteekender en duurzaamer belooning zijn, dan die Ridderlijke snoeren en linten, welke der waare verdienste onwaardig zijn, vermits zij zo meenigmaal den prijs der doorsleeperheid en het sieraad van den middelstaat zijn. Het genoegen over de weldaad en het getuigenis der eerlijke lieden zijn de eenige zuiver-

men leveren. Deze
monay verklaart de
plieden nog Papier
deze schaarsheid te
Burgers op eene
hunne handelwijzen
ers mede te deelen,
maaken op te rich-
biedingen ten nutte
ne hebben hun on-
den. Deeze Papier-
niet kostbaarer was
n middelmaatig te
Esfone eene groote
et verdriet, dat zij
t Papier opleverde.
edwozen te kennen.
ts, en maakte daar
ne mengfel. Dit is
Frankrijk bewezen,
an de hebzucht der
en is, die, niet alles
en, anderen verhin-
der van zij die edel-
ogt dit voorbeeld in
n! Deeze navolging
t lofreden, eene uit-
ning zijn, dan die
velke der waare ver-
s zij zo meenigmaaf
het sieraad van den
over de weldaad en
zijn de eenige zui-
ve-

vere en onveranderlijke belooningen. De Kunstenaar, die zich daar toe niet kan bepaalen, zal nimmer iets groots maaken.

De Engelschen zelven zoeken het Fransch Papler om op te drukken, en het Fransch Schrijfpapier zal eerlang het hunne evenaaren, zo niet overtreffen (1).

Maar zo 'er een voorwerp van Koophandel is, waar voor de Europeaanen hunne wederzijdsche Concurrentie niet behoeven te vreezen; zo 'er een voorwerp is, dat alle de Europeaanse Reederijën eenen zekeren en zeer voordeelligen arbeid aanbiedt, dan is 't het Papier. De consumptie daar van zal ten minsten altoos gelijk aan de voortbrenging zijn, zijne ontelbare gebruiken verzekeren daar van steeds eene altoos grootere consumptie, naar maate het verstand zich zal uitbreiden. Iedere Natie moet derhalven, zonder afgunst, zien, dat men overal het Papier tot zijnent tracht te maaken.

De vrije Amerikanen zullen nogthans dat voordeel niet lang kunnen genieten. Behalven de duurte van hun handenwerk, kan hunne Volksmeenigte hen geen lompen in eenen genoegzaam grooten overvloed leveren, om Papiermaakerijen op te richten, waar van het voortbrengfel aan haare consumptie gelijk zij.

Zullen de Amerikanen dan ooit Papier leveren? Dit is eene vraag, die bezwaarlijk opgelost kan worden. In de daad, naar maate de Natien verlicht worden,

(1) De lompen zijn in Engeland scharfer, en bij gevolg duurder dan in Frankrijk. Ook is het een voorwerp van stikhandel tuschen de beide Landen. Tegen denzelven zijn zeer strenge wetten; doch dezelve wordt gedaan, en zal altoos gedaan worden, zo lang 'er winst uit te wachten is.

den, en men aldaar de vrijheid der Drukpers geniet, moet men daar eene verbaazende meenigte Papier slijten; maar kan de Volksmeenigte van dat Land in de zelfde reden lompen voortbrengen? Zulks is bezwaarlijk te hoopen, en het is waarschijnlijk, dat de Amerikaansche Markten nog in lang van geen andere dan Europeaansche Papieren zullen voorzien zijn, en dat alle Papieren daar plaats zullen vinden (1).

Maar aangezien het gebruik van 't Papier den menschen zo nuttig is, vermits het zo onderscheiden is, behoort elke Natie de buitenlandsche consumptie slegts als eene vervulling, als eene opene deur, in geval van opstopping des binnenlandschen Koophandels, aan te zien. Ieder is daar aan gelegen, dat hij het Papier tot zijnent op eenen matigen prijs houde; en om dat oogmerk te bereiken, moet men zich met de middelen onledig houden, om de eerste Stoffen, welke tot deszelfs samenstelling dienen, te vermeenigvuldigen, en de gelukkige proeven, welke in dat vak reeds gedaan zijn, voort te zetten.

In het oogenblik, waar in wij dit schrijven, hebben wij zeer gewigtige proeven in handen, welke over de plantgewassen en den bast van verscheide boomen gedaan zijn, om dezelve in Papier te veranderen. Men is dezelve verschuldigd aan de navorschingen van den Heer *Delille*, aan wiens zorgen de Fabrick van Montargis een groot gedeelte van haaren roem te danken heeft. Hij heeft wel ver achter zich ge-

(1) De lompen zijn op eenen zeer hoogen prijs in het vrije Amerika. De Schrijver van den Amerikaanschen Landbouwer (*Cultivateur americain*) spreekt nogthans van Papiermaakerijen, in Pensilvanie opgericht, welke zeer schoon Papier maaken.

r Drukpers geniet,
meenigte Papier slij-
van dat Land in de
? Zulks is bezwaar-
jnlijk, dat de Ame-
n geen andere dan
orzien zijn, en dat
den (1).

't Papier den men-
o onderscheiden is,
he consumptie slegt
ene deur, in geval
chen Koophandels,
elegen, dat hij het
gen prijs houde; en
et men zich met de
eerste Stoffen, wel-
nen, te vermeenig-
n, welke in dat vak
n.

dit schrijven, heb-
in handen, welke
bast van verscheide
in Papier te veran-
digd aan de navor-
man wiens zorgen de
gedeelte van haaren
wel ver achter zich
ge-

hoogen prijs in het vrije
erikaanschen Landbouwer
van Papiermaakerijen, in
n Papier maaken.

gelaaten dien *Scheffer*, welken onze Geleerden met zo
veel nadruk aanhaalen; en wanneer men de boeken
ziet, welke de Heer *Delille* op Papier van wilde Ma-
luwe en bast van den Lindeboom gedrukt heeft; wan-
neer men de voordeelige gelegenheid ziet, die men uit
die vinding zou kunnen verkrijgen, ten minsten voor
het Pakpapier, en de geschilderde Papieren, welke zo
meenigvuldig gebruikt worden, wenscht men dat die
vinding meer en meer verspreid, toegejucht en om-
helsd worde; als een middel om in het gebrek van
lumpen en de duurte van het Papier te voorzien, dat
op de bevorderingen der kundigheden, meer dan men
gemeenlijk denkt, invloed moet hebben.

Het is bijna onmogelijk, dat die uitvinding niet wel-
haast algemeen worde; en de vrije Amerikanen heb-
ben vooral een groot belang, om dezelve bij hun te
naturaliseeren.

De loogen van kalk en potas, en het verstandig ge-
bruik van het vitrioolzuur, zijn insgelijks groote mid-
delen, om de hennip en het vlas tot dat deel van hunne
ongemeen versijnde, zagte en brooze zelfstandigheid te
brengen, welke noodig is om het Papier te maaken.
Door deeze middelen te gebruiken, zou men het zo
ver kunnen brengen, dat men oud touwwerk in plaats
van lumpen gebruikte. Zelfs zou het dienen om schoon
Papier te maaken, vermits het, tot werk gemaakt zij-
de, gemakkelijk gebleekt kan worden. De te vreezen
vermindering voor het Lijnwaat, heeft alsdan voor de
papierstoffe geen plaats meer.

Deeze navorschingen zijn dies te gewigtiger, dies
te dringender, daar de gelukkige vinding der geschild-
derde Papieren voor het Tapistwerk van eene natuur
is, om altoos meer Papier te slijten; en deeze wijze

van behangen zal lang aanhouden, om dat zij de vertrekken eenen bevalligen schijn van netheid bijzet.

In de Verëenigde Staaten kent men geene andere kamerbehangfels; zij zijn daar overal verspreid, want bijna alle de huizen zijn daar net en zindelijk.

DE TIENDE AFDEELING.

Boekdrukkerij.

Naardien de vrijheid der Druipers een voornaam grondbeginsel van de Amerikaansche Constitutien is, schijnt men daar uit te moeten besluiten, dat de Boekdrukkerijen zich aldaar vermeenigvuldigen zullen; maar dezelve kunnen bezwaarlijk stand houden in Landen, welke van geen Papiermaakerijen voorzien, of te ver van dezelve zijn; en wij hebben reeds aangemerkt, dat in de Verëenigde Staaten nog in lang geene Papiermaakerijen opgericht zullen worden.

Bovendien verëisfchen de groote Boekdrukkerijen weinig kostbaare werklieden, dat is te zeggen, zodanige menschen zonder eigendom, zonder talenten, zonder beleid, welken de groote steden voortbrengen, en tot zodanige bezigheden gebruiken, welke noch verstand, noch nayver vorderen; en wij hebben reeds aangemerkt, dat de Verëenigde Staaten, zo zij niet door de ziekte der groote Steden overweldigd worden, weinige van die ongelukkige wezens moeten bevatten.

De Drukkunst zal derhalven onder de vrije Amerikanen niet uitgebreid worden, als in zo verre dezelve tot de publieke Papieren noodig is (1). Nade-
maal

(1) De Couranten zijn in de Verëenigde Staaten op eene
bij-

om dat zij de vernetheid bijzet. Men geene andere rijkdom verspreid, want men zindelijk.

pers een voornaamste Constitutie is, sluiten, dat de Boekvermogens zullen; maar houden in Landen, voorzien, of te vernemen reeds aangemerkt, g in lang geene Paarden.

grote Boekdrukkerijen is te zeggen, zodanig zonder talenten, zonder voortbrengen, en men, welke noch vernemen hebben reeds aanvaarden, zo zij niet door geweldigd worden, welk moeten bevatten.

onder de vrije Amerika, als in zo verre de noodig is (1). Nadeemaal

Verenigde Staaten op eene bij.

maäl hun aanhoudend en aanzienlijk vertier grootere kosten voor het handenwerk toelaat; worden dienvolgens veele personen tot de Drukkers uitgelokt, om dat zij in eene zeer groote bezolding het middel zien, waat door zij weldra Eigenaars of Kooplieden kunnen worden (1).

De levering der boeken van wetenschap en tijdverdrijf moet derhalven een aanzienlijk voorwerp van invoer in de Verenigde Staaten uitmaaken. Het is de zaak van Frankrijk die levering op zich te neemen, en het drukken van Engelsche boeken aan te moedigen. Naardien het handenwerk daar eenen laagere prijs heeft, dan dat van Engeland; naardien dit Rijk de Fransche Papieren op haare Drukkerijen gebruikt; naardien de Fransche Boekbinderij minder kostbaar is, waarom zou men dan in Frankrijk niet alle de boeken drukken, welke de Amerikanen noodig zullen hebben?

Men geniet daar niet, zal men zeggen, de vrijheid

der

bijzondere wijze vermeerderd. Zij zullen met de Volksvermenigting nog eene grootere vermeerdering ondergaan; en dit is een geluk; want zij zijn, ten minsten in die vrije Landen, zo als die beroemde Engelsche Patriot, de Doctor Galt, dacht, *Schildwachters, die voor de algemeene vrijheid in de bescherming der waarheden waaken* (2).

(1) Nogthans worden somtijds in de Verenigde Staaten zeer aanzienlijke en zware Werken gedrukt, en de druk ditzelfde is vrij zulver uitgevoerd. Wij hebben, bij voorbeeld, de *Memories in 4°* der Academies van Philadelphia en Boston, van 't jaer 1787, gezien, welke reeds bewijzen, dat het vrije Amerika niet geheel onvoorzien is van *Typographischen* Etablissements, en dat zijne bewooners niet allen onkundige menschen zijn, zo als een Duitsche Geleerde getrouwd heeft.

(2) Hier uit heeft waarschijnlijk de Heer Brisot het *Miroir* ontleend, dat aan 't hoofd van zijnen *Patriote Français*, een zeer bekend Orgaan, gevonden wordt. *Une gazette libre est une sentinelle qui veille sans cesse pour le peuple*; dat is te zeggen: *Een vrije Courant is een Schildwachter, die onophoudelijk voor het Volk wacht*. V.

der Drukpers.... Het zij zo.... Maar de onderdrukking is slegts voor de Fransche boeken (1); want de Regeering wil zonder twijfel haare bedwingende grondstellingen niet uitbreiden tot op de boeken, welke in vreemde talen geschreeven zijn; zij zou nooit tot het oogmerk, dat zij zich voorstelde, geraaken, vermits zij zelfs voor de Fransche boeken het oogmerk niet bereikt (2); en door deeze onstaatkundige strengheid

ZOU

(1) Onder de Regeering van *LODEWIJK den vierienden*, wiens staatzucht zich over alles uitstrekte, was men ernstig op middelen bedacht, om de Fransche Taal algemeen te maaken. Deeze ongerijmde pooging werd op eene klugige wijze ondersteund door de dwingelandij, over de Boeken en Auteurs nagebefend. Want die dwingelandij moest op eene onfeilbaare wijze geene andere dan slegte Boeken ten voorschijn doen kommen, en dienvolgens den vreemdelingen daar van afkeerig maaken. Gelukkiger wijze hebben eenige schrandere geesten den moed gehad zich in gevaar te stellen, en hunne Werken buiten 'slands te laaten drukken. Het zijn deeze verbodene Boeken die der Taal in achting gebragt, en den roem der Fransche Letterkunde gevestigd hebben. Welke Auteurs hoort gij, in de daad, in alle Landen noemen? *Roussau*, *Voltaire*, *Helvetius*, *Montesquieu*, enz. naamlijk, allen mannen, die het Patriotismus gehad hebben van de Wetten der Drukpers te schenden.

(2) De helft, of zelfs meer, der Bibliotheken in Frankrijk bestaat in Fransche boeken, welke buiten 'slands gedrukt zijn. De redenen hiervan zijn tweestiel, naamlijk de goedkoopheid en den nuttigen inhoud van die boeken. Het gedrukt blad in *Svo.* wordt in Zwitserland gemeenlijk tot 9 Penningen of één Stuiver aan het Publiek verkocht, terwijl het in Frankrijk 3 of 4 Stuivers kost. De verbodene Boeken worden te Parijs tot den zelfden prijs als de goedgekeurde Boeken verkocht; het geen aantoon, dat het drukken in Frankrijk duur is. Want bij den oorspronlijken prijs der verbodene Boeken moet men nog voegen de kosten van vervoering, de gevaaren bij den invoer, de provisien der onderscheidene Agenten, enz. Wat de waarde der Boeken betreft, de besten worden, zo als wij reeds aangemerkt heb-

zou Frankrijk van eenen voordeeligen, zekeren Handel, en eenen geduurigen aanwas beroofd worden.

De Hollanders, die zo vlijtig en wakker zijn, om zich van de opkomende takken des Koophandels meester te maaken, hebben sedert lang op de Boekdrukkerij in de Vereenigde Staaten speculatiën gemaakt. In Holland worden veele Bijbels en Gebedeboeken ten gebruike der Amerikanen gedrukt. De Lord *Sheffield* is verplicht toe te staan, dat zij, als tot minder prijs dan de Engelschen drukkende, de voorkeur behooren te hebben. Zij zullen dien Handel eenigen tijd tot de Schoolboeken kunnen uitbreiden (1).

VEERTIENDE AFDEELING.

Zout.

In de optelling der levensmiddelen, welke in het vrije Amerika ingevoerd kunnen worden, moet men niet vergeten, dat de Amerikanen niet alleen de vruchten der aarde, maar ook de producten der kunsten en wetenschappen, die in de andere landen gedrukt zijn, kunnen invoeren. *Hobbesius* heeft met grond gezegd:

"Men zegt de waarheid niet als in de verboden Boeken; in de andere doet men de waarheid te kort."

(1) Een geleerd man, die opgemerkt hadt hoe duur de Engelsche Boeken in Frankrijk waren, en hoe bezwaarlijk het was dezelve te laten komen, kwam op den inval om de beste Engelsche Werken in Parijs te laten herdrukken. Dit was in de daad eene patriotische speculatie: hij heeft dezelve, na eenige deelen gedrukt te hebben, laten vaaren, waarschijnlijk om dat het vertier in Frankrijk niet groot genoeg was, en dat van Engeland hem niet open stond. Thans zou hij dezelve kunnen doen herleeven. Het vrije Amerika biedt hem eenen afleg grooten afrek aan.

niet vergeeten dit voor zijne bewoonders zo noodwendig artikel, dat in Frankrijk zo overvloedig is. De Amerikanen zullen lang verplicht zijn het uit Europa te haalen; niet dat zij geene Zoutmoerassen op hunne kusten, en Zoutkeeten binnen 's Lands hebben; maar die moerassen, die Zoutkeeten hebben hebben noodig om bewerkt te worden, en die handen worden in de Verenigde Staaten op eene nuttiger wijze gebruikt (1). Het Zout, dat uit Europa wordt uitgevoerd, zal om die reden lang beter koop zijn dan dat van Amerika; daar beneyens zullen de kosten van vervoering van weinig belang zijn, vermits men het in de Schepen, die uit Europa komen, als ballast kan laden.

De vrije Amerikanen moeten het Fransche Zout den voorrang geeven. Het is minder scherp, minder bijtend, zouter, en dienvolgens tot het inzouten beter geschikt, dan enig ander Europeesch Zout.

De gemakelijkheid met welke men op de kusten van Frankrijk overvloedig Zout kan maaken, stelt zijne bewoonders in staat om het zeer goedkoop te leveren; maar men verwijt aan de algemeene Pacht, dat zij achtervolgens, en onder verscheide voorwendsels, de Etablisfementen, welke tot de voortbrenging van het Zout noodig zijn, voor den buitenlandschen Handel vernietigd heeft. Men kan niet zonder verdriet lezen het droevig tafereel der dwaalingen van de Opzieners, welke men noodwendig moet verbeteren, om het Fransche

(1) Het zout was, gedurende den laatste Oorlog, in Amerika zeer duur, en kostte zwindmaal meer dan de gewoone prijs. De ontbeering van dat artikel was voor de vrije Amerikanen zeer gevoelig, als welke veel zaken in de zouten hebben, en hun Vee eene groote menigte zout geeven.

sche Zout aan dien Handel weder te geeven. De oordeelkundige hand, die het gemaakt heeft, wijst tevens het hulpmiddel aan voor alle de misbruiken, door het verwoestend belang der opkoopding verdoorzaakt. Lasten wij bij de dringende redenen der verbetering, welke hij voorstelt (1), nog voegen, de beschouwing van de verbazende winst, welke de levering van het Zout aan de Vereenigde Staaten Frankrijk zou aanbrengen, als de plaatselijke omstandigheden hun eigen Zout eenen geruimen tijd schaars maakten, door de moeijelijkheid om het te maaken, en het zo goedkoop als in Frankrijk te maaken. Hunne Volksmeenigte streeft naar eenen snellen aanwas; en men kan de consumptie van het zout op twintig ponden gewicht ieder hoofd rekenen; ten minsten heeft dezelve op dien voet in Frankrijk, in de Landen waar Zoutpoelen zijn, plaats.

De drie millioenen menschen, welke van nu af aan de Vereenigde Staaten bevatten, gebruiken derhalven zesig millioenen ponden zout, zonder het zout te rekenen, dat men aan het Vee geeft, en dat men tot de ingezoutene levensmiddelen gebruikt, waar van de Vereenigde Staaten eene groote menigte slijten, en waar mede zij eenen Handel drijven, die steeds aanzienlijker zal worden. Wij zullen ons hier niet inlaaten met de berekening der onmeetelijke rijkdommen, welke de levering van het zout, aan eene buitenland-sche steeds aangroeiende Volksmeenigte gedaan, aan Frank-

(1) Zie les Observations sur la diminution du nombre des moutons en France, & sur les moyens de les multiplier. Berlin 1787, pag. 29.

De Schrijver van dat Werk heeft in gelukkiger tijden deel aan het bewind gehad, en geniet den roem van eenen man, die in dat gedeelte een groot doorzicht heeft.

Frankrijk zou toebrengen. Wij moeten tegen de vergrootingen op onze hoede zijn. Men kan echter wel voorzien, dat een aanzienlijk gedeelte der Staaten van het Noorden nooit zout zal maaken. Het is derhalven mogelijk, dat het Fransche zout altoos de voorkeur bij hun hebbe, als beter koop, en het meest onder hun bereik zijnde; nu zijn deeze Staaten die, waar van de bevolking de snelste, en de Koophandel de meest onderscheidene en uitgestrekte zal zijn.

Maar heeft men gebrek aan redenen, om de Monopolie van die levensbehoefte te doen ophouden? Zo zij meer dan twintig duizend matroozen, die zich met het zout onledig hielden, in 't verderf gestort heeft, kan men dan wel twifelen, dat dezelve met de Zoutkeeten, die zij heeft doen verdwijnen, weder zullen opkomen? Zo zij de hoedanigheid van het zout in zo verre vervalscht, dat het onkenbaar en zorglijk voor de gezondheid is, kan men dan wel twifelen, dat als men hetzelfde aan alle handeldrijvende Natien te rug geeft, het eindelijk zodanig ten voorfehijn zal komen, als de natuur, door de vrije nijverheid ondersteund, ons het geeft, naamlijk wit, aangenaam en zuiver? Zo zij den Staat eene inkomste geeft, die zich van tijd tot tijd in eene verderflijke belasting der consumptie heeft veranderd, kan men dan nog in twijfel stellen, dat betere en gunstigere berekeningen voor de consumptie niet alle belangen kunnen verëenigen? Laat ons echter daarvan uitzonderen het belang der Monopolie, een belang dat in zijne grondstelling en in zijne loop verächtelijk, en in zijne gevolgen nadeelig is; en belang, dat ieder eerlijke ziel moet verfocijen, dat iedere Regeering behoort te verbannen. Wij kunnen niets meer voegen bij de redenen, welke de Auteur

theur der door ons aangehaalde Memorie opgeeft, om de Monopolie van het Zout uit te roeijen. Mogt dezelve de gelegenheid tot eene gelukkige en aanhoudende verbetering worden!

V I J F T I E N D E A P D E E L I N G.

Algemeene beschouwingen over dit tafereel van Franschen invoer in de Verenigde Staaten.

Wij zullen deze beredeneerde Naamlijst der voorwerpen, welke de Fransche Handel aan de Verenigde Staaten kan leveren, niet verder uitbreiden. Er zijn nog veele andere, die wij overlaan, om dat de paalen van dit werk ons niet anders toelaaten, dan de voornaamste te onderzoeken. De kundige Leezer zal dit ontbrekende zelf wel aanvullen. Wij hebben er genoeg van gezegd, om te toonen hoe gewigtig die Handel voor Frankrijk kan worden.

Als men aan de berekeningen van den Lord Sheffield en andere Staatkundige Schrijvers geloof staat, schijnt het, dat het beloop der ingevoerde Goederen uit Groot-Brittanië in het vrije Amerika, berekend over drie jaaren, vóór 1773 genomen, bijna drie millioenen Ponden Sterling, meer dan twee- en zeventig millioenen Livres tournois, in een gemeen jaar was; en hoe zullen dezelve niet vermeederen, als zij den voortgang der volksmeenigte en vruchtbaarmaakingen volgen! Het is vooral voor deezzen toekomenden staat van zaken, dat Frankrijk zijne middelen moet gereed maaken.

Laaten wij nog daar benevens aanmerken, dat die

Handel zeven tot agt honderd Schepen gebruikte, en omtrent 10,000 Matroozen werk verschaft.

Zou Frankrijk eenen zo gewigtigen Handel, en een zo natuurlijk middel om zijne Zeevaart te versterken zich laten ontglippen? want zonder Koophandel kan 'er geen Zeevaart zijn. Het is een gedwongen toestand, die niet lang duurt. Ei! heeft hij niet, zo als wij beweezen hebben, in de rijkdommen van zijnen grond, in de verscheidenheid zijner Reederijen, in den laagten prijs van zijn handenwerk, in de nijverheid en den smaak zijner bewooners, in zijne Volksmeenigte, in de ligging zijner Havens; heeft hij niet eene meenigte middelen, welke toereikende zijn, om aldaar eenen duurzaam, uitgestreken Koophandel te vestigen, zonder van de buitenlandse Concurrentie iets te vreezen te hebben, zonder zich in de noodzaakelijkheid te vinden van dezelve te smoooren? Want, men moet het onophoudelijk herhalen, als men den Vreede op de Aarde wil doen heerschen, moet men die woorden voorkeur en Concurrentie, die dikwijls niets anders dan tekens van tweedragt zijn, met omzichtigheid gebruiken. En waarom zou hier afgangtigheid plaats grijpen? Zal het vrije Amerika, in 't vervolg, niet een genoegzaam ruim veld voor alle Europeasche Reederijen aanbieden?

Maar zo men wil dat deeze Handel Frankrijk voordeelig zij, moet men nimmer uit het oog verliezen den grondregel, dien men in dit werk heeft trachten in te scherpen: *van niets te doen als hetgeen betaamt*; nu betaamt hem niet alles. Men moet daarom de dwaaze eerezucht niet hebben van alles aan te vatten; men moet in acht neemen, welke Etablissements de Ver-

chepen gebruikte, en
 verschafts.
 zigen Handel, en een
 Zeevaart te versterken
 onder Koophandel kan
 een gedwongen toe-
 i! heeft hij niet, zo
 de rijkdommen van
 lenheid zijner Reede-
 zijn handenwerk, in
 mer bewooners, in zij-
 g zijner Havens; heeft
 en, welke toereikende
 zaamen; uitgestreken
 der van de buitenland-
 zen te hebben, zonder
 te vinden van dezelve
 het onophoudelijk her-
 op de Aarde wil doen
 orden voorkeur en Con-
 anders dan tekens van
 tigheid gebruiken. En
 id plaats grijpen? Zal
 volg, niet een genoeg-
 uropeische Reederijen
 e Handel Frankrijk voor-
 er uit het oog verliezen
 die werk heeft trachten
 doen als hetgeen betaamt;
 Men moet daarom de
 van alles aan te vatten;
 welke Etablissements de
 Ver-

Verenigde Staaten genoodzaakt zijn te maaken, zo
 lang 'er Landerijen vruchtbaar te maaken zijn; en aan
 eenen anderen kant zien wat Frankrijk hun, zo van
 zijne Producten, als van zijne Manufacturen, kan le-
 veren.

Zo men zich wederzijds niet verbindt, om *de na-
 tuur der dingen* stiptelijk te volgen, zo de vrije Ame-
 rikaanen alles te gelijk, en hetgeen aan nieuwe, rus-
 tige Volken past, die in wijdúitgestrekte Landen ge-
 vestigd zijn, en dat bij de oude Volken de vrucht is
 van hunne verdorvenheid, van hunne pracht, en voor-
 naamlijk van de verzwakking en het verval, door de
 groote Steden veroorzaakt; zo zij, zeggen wij, dit
 alles te gelijk willen onderneemen; zo de Franschen,
 aan hunne zijde, in de vrije Amerikaanen neigingen
 en behoeftens willen verwekken, die zij niet hebben,
 en welke zij in hunnen tegenwoordigen toestand van
 de hand moeten wijzen, durven wij voorzeggén, dat
 hunne betrekkingen van Koophandel een vergund
 recht, hunne speculatiën dikwijls onzeker, en hunne
 verliezen ontelbaar zullen worden.

Men zal bevinden, dat wij dikwijls *tot de natuur
 der dingen* te rug komen; maar men kan dezelve niet
 te dikwijls herhaalen. De menschen zijn, het zij uit
 onkunde, of uit afgunst, of uit verwaandheid, bij-
 zonder geneigd om van dezelve af te wijken, of haar
 te miskennen; en nogthans is *deze natuur der din-
 gen*, zo ala wij reeds aangemerkt hebben, de eenige
 regel, welke de Kooplieden in hunne Speculatiën,
 en de Regeeringen in hunne Reglementen, zo zij
 voortgaan dezelve te maaken, ten wegwijzer moeten
 verstrekken.

Men moet niet denken, dat die natuur aanwezig
 is,

is, om dat 'er één of twee betrekkingen, ééne of twee omstandigheden, welke, in den eersten opslag, haare tegenwoordigheid schijnen aan te kondigen, plaats hebben. Bij voorbeeld, het zou eene groote dwaaling zijn te gelooven, dat een Volk alles dat rondom hem groeit, alles dat onder zijne handen is, behoort te verwerken; dat het, zo het Wol, Vlas, Hennip, Zijde inzamelt, dien voorraad moet bewaaren, om zelf 'er Stoffen van te maaken.

Dit Stelsel zou, bij eenen opkomenden Staat, de bronnen der bevolking uitdroogen. Aan dit Stelsel is men verschuldigd die droevige ongelijkheden van gelukstaaten, welke aanmerkelijk zijn in uitgestrekte Koningrijken, waar van alle bijzondere perfoonen voor het geluk gebooren waren, waar in men nogthans aan de eene zijde woestenijen, en aan de andere hoopen van menschen ziet (1); hier opgehoopte rijkdom-

(1) Men bespeurt, dat in een zeer vernuftig Werkje, van den beroemden Doctor *Franklin*, in 't stelsel gegeven om de onnutte menschen buiten Amerika te houden, als de groote Heeren, de Kooplieden, de Kunstenaars, een Werkje in het Journaal van het Lijceum te London overgebracht en gedrukt, men bespeurt; zeg ik, dat hij eene te groote volheid in Europa onderstelt. Dit is een denkbeeld, dat hij in 't jaar 1751, in aanmerkingen over de Volksmeeningte, aan de Koninglijke Maatschappij van London opgedragen, reeds bekend hadt gemaakt. Het voornaamste deel van Europa, zeide hij daarin, is ten volsten voorzien van Landbouwers en Kunstenaars, en dienvolgens kan men zijne Volksmeeningte bijna niet meer vergrooten. De Doctor *Franklin* was op eenen dwaalweg; Europa is zeer ver van die te groote volheid, vermits het overal onmeetelijke Wildernissen aanbiedt, welke slechts op handen wachten, om iets te kunnen voortbrengen; vermits men in de bebouwde velden slechts weinig perfoonen ontmoet, die zich om te leven, te veel op een arbeid toelaggen. De hoogmoedige Vorsten, en eenige te

kingen, ééne of twee
eersten opslag, haare
te kondigen, plaats
ou eene groote dwaas-
Volk alles dat rondóm
je handen is, behoort
Wol, Vlas, Hennip,
moet bewaaren, om
pkomenden Staat, de
en. Aan dit Stelfel is
ongelijkheden van ge-
zijn in uitgestrekte Ko-
ondere perfoonen voor
waar in men nogthans
en aan de andere hoo-
hier opgechoopte rijk-
dom-

zeer vernuftig Werkje, van
licht gegeven om de on-
houden, als de groote Hee-
een Werkje in het Journaal
ebracht en gedrukt, men be-
te volheid in Europa onder-
lij in 3. jaar 1751, in aan-
aan de Koninklijke Maatschap-
bekend hadt gemaakt. Het
de hij daarin, is ten volten
stenaars, en dienvolgens kan
meer vergrooten. De Doc-
vres Europa is zeer ver van
overal onmeetelijke Wilder-
handen wachten, om iets te
in de bebouwde velden siege
h om te leven, te veel op
edige Vorsten, en eenige te

dommen in Steden of in sommige Landstreeken, en
de armoede in geheele Provinciën; hier eene *ziekelyke*
arbeidzaamheid, en daar eene volkomene beroerdheid.
Waar toe zal derhalven de ondervinding dienen, als
de vrije Amerikanen over die werkingen der Euro-
peaanfche dwaasheid de oogen niet openen? Zullen
zij het voorbeeld van Rusland navolgen, waar men
schijnt te vreezen, dat men de Producten, de Eta-
blisfementen, en de neigingen, welke het verval der
Staaten voorspellen en aantoonen, niet genoeg
voortzet.

Ja, wij herhaalen het, zo lang de handen onvermo-
gend zijn, om het land te bouwen, en het Vee op
te passen, is het ongerijmd haar van die bezigheid af
te trekken. Het werk van Europa is Reederij; dat
van het vrije Amerika moet Landbouw zijn. Dit is
de

veel aan vieljerij verlaafte Ministers, hebben ontijdige Etabli-
fementen aangelegd, en eene soort van nijverheid aangemoedigd,
welke alleen uit eene wézenlyk te groote volheid op het Platte-
land, die nimmer bestaan heeft, zou hebben moeten voortvloei-
jen. Men heeft onderfeld, dat de te groote volheid der Steden
op het Platteland plaats hadt; dit is de oorzaak der dwaling.
Mer is die, waarin die Missionarissen van China vielen, welke
de menschen aan de Oevers der Rivieren en in de Steden ziende
vermeenigvuldigen, hen op het Papler in die onmeetelijke Woe-
stijne binnen 's Lands, waar in men nauwlijks eenige ongelukki-
ge zwermen van volk ziet omzwerven, vermeenigvuldigen.

Het moet ons niet verveelen deeze hersenschim van te groote
volheid te bestrijden, om dat zij de vooroordeelen der dwijn-
gelandij tot een steun verstrekt. Men zegt dat alles wel is,
dat alles goed gaat, vermits alles bevolkt, vermits alles vol is.
Men verschalkt, door die valsche vertooningen van Volksmee-
nigte, het verrouwen der Koningen. Voorts verbladt men daag
mede een groot denkbeeld van welvaart, en hun gemoed ver-
laat zich op die hersenschimmen.

de staat der zaken, waar op hunne tegenwoordige en wederzijdsche Koophandel gevestigd en samen verbonden moet zijn.

Wij blijven op die aanmerkingen staan, en moeten dikwijls daar op aandringen, om dat het leezen der Amerikaansche Papiëren ons bewijst, dat men, in weerwil der algemeene kennis, in de Verëenigde Staaten nog niet vast genoeg in de grondstellingen is, welke de verbindtenissen met Europa moeten vestigen; men kent daar niet genoeg de vreeslijke ongemakken, welke met de Reederijën verbonden zijn. Eene kwalijk begreepen hebzucht blaakt van verlangen om Reederijën op te richten, en verwijt de onderscheidene Wetgeëvers hunne onverschilligheid. Maar die onverschilligheid is verstandig; ten minsten voor alle die Reederijën, welke niet tot het landleven behooren, welke de bestaanlijkheid der Steden onderstellen, en derzelver verblijf verëisichen.

Dit is eene onderscheiding die men niet maakt: de zelfde redenen welke de noodzaakelijkheid bewijzen, om de Kousen, het Linnen voor de huishouding, enz. tot zijhent te maaken, worden ook toepasselijk gemaakt op de Lakens, op de Zijde Stoffen, en op de omslagtigste en schadelijkste Reederijën. Men haalt geduurig het voorbeeld van Engeland aan; de Reederijën, zegt men overal, zijn den grondslag van zijne welvaart. Men ziet niet, dat de Verëenigde Staaten zich in omstandigheden bevinden, welke met die van Engeland t'eenemaal strijdig zijn: men ziet niet, dat de eersten dwaas zouden zijn, als zij wilden onderneemen hetgeen de andere genoodzaakt is te doen.

hunne tegenwoordige
vestigd en famen ver-

en staan, en moeten
dat het leezen der
wijst, dat men, in
n de Verëenigde Staa-
te grondstellingen is,
Europa moeten vesti-
g de vreeslijke onge-
rijen verbonden zijn,
cht blaakt van verlan-
ten, en verwijt de
ne onverschilligheid.
rstandig; ten minsten
niet tot het landleven
eid der Steden onder-
reïschten.

e men niet maakt: de
akelijkheid bewijzen,
r de huishouding, enz.
n ook toepasselijk ge-
ijde Stoffen, en op de
ederijën. Men haalt
geland aan; de Reede-
en grondslag van zijne
de Verëenigde Staaten
en, welke met die van
ijn: men ziet niet, dat
, als zij wilden onder-
oodzaak is te doen.

Z E S-

Z E S D E H O O F D S T U K .

*Over de voorwerpen welke het vrije Amerika in
retour der ingevoerde Goederen uit Frank-
rijk kan leveren.*

Tot dit gedeelte van ons Werk gekomen zijnde, kunnen wij niet beter beginnen dan met het uittreksel des Briefs, door den Heer *de Calonne* aan den Heer *Jefferson*, gevolmagtigd Minister bij de Verëenigde Staaten van Amerika, gezonden, vermits dezelve het oogmerk der Regeering te kennen geeft, om eenen Handel te begunstigen, welks groot aanbelang wij voorgenomen hebben te toonen.

Men ziet uit dien Brief, dat voor de Amerikanen reeds vier vrije Havens in Frankrijk geopend zijn; dat men thans onderzoekt, hoe de tollën en uitgaande rechten minder bezwaarlijk voor dien Handel zullen kunnen worden; dat de rechten van den Fiscus en de Admiraliteit, die een Amerikaansch Schip bij zijne komst in de Fransche Havens schuldig is te betaalen, verminderd en aan eene wijze van eenvoudige en onbedrieglijke inzameling onderhevig gemaakt zullen worden; dat de invoer van den Tabak, van de Traan en Spermaceti, begunstigd wordt door schikkingen, die, wel is waar, zo uitgestrekt niet zijn, als de Koophandel zoude verëischen, doch waar van de uitvoering noodwendig de uitbreiding ten gevolge zou hebben.

De Brief van den Heer *de Calonne* geeft nog te kennen, dat de inkomende rechten op de verscheidene Potäschten, op de Bevervellen en het Beverhair, op her

het onbereid. Leder, op het Hout tot den Scheepsbouw geschikt, op de gebouwde Scheepen, op de Boomen; Heesters en Zaden van Boomen afgeschapt zijn; dat men ook de uitgaande rechten op alle soorten van Boeken en Papieren, voor de Verëenigde Staaten bestemd, afschaft, dat die op de Brandewijnen in 't algemeen vernietigd zijn; dat zodanige afschaffingen ook ten aanzien der Wijnen van Bordeaux en Guienne gedaan zijn, zo als wij reeds aangemerkt hebben, en dat de Regeering voor hunnen uitvoer alle toegeeflijkheid vergunt.

Dezelve geeft eindelijk nog toekomende aanmoedigen voor den Handel der Pelterijen en den invoer der Carolina-Rijst te kennen.

Men behoeft zich niet te verwonderen, als in dezen overgang tot eenen nieuwen staat van zaken de vordering langzaam en bepaald is. Bij elken stap wordt men door de kluisters der verbeurtverklaaring opgehouden; de Koophandel wordt daar door aan alle zijden belemmerd. Na dat men de hinderpaalen te boven gekomen is, welke zij in den weg stellen, blijven 'er nog vooroordelen te overwinnen; blijft 'er nog de gewoonte om te veranderen; alsdan moeten nog eene meenigte verscheidene belangen overgebragt, tegenheden afgekeerd, en ongemakken voorgekomen worden: ongemakken die, wel is waar, voorbijgaande zijn, maar welkers eerste gevolg altoos verdrietig en ontrustende is. De oogen, die lang van het licht beroofd zijn, kunnen 'er geen genot van hebben in het oogenblik als zij open gaan. Laat ons derhalven nogmaals de wijsheid van het Ministerie roemen, dat, het goede willende, het met omzichtigheid doet; deeze wil alleen, door daaden aan den

ut tot den Scheeps-
de Scheepen, op de
n Boomen afgeschapt
rechten op alle, voor-
voor de Verëenigde
ie op de Brandewij-
n; dat zodanige af-
Vijnen van Bordeaux
wij reeds aangemerkt
voor hunnen uitvoer
ekomende aanmoedi-
erijen en den invoer
vonderen, als in dee-
staat van zaaken de
is. Bij elken stap
r verbeurtenverklaring
dt daar door aan al-
men de hinderpaalen
in den weg stellen,
overwinnen; blijft
nderen; alsdan moe-
dene belangen over-
rd, en ongemakken
en die, wel is waar,
eerste gevolg altoos
De oogten, die lang
nen, er geen genot
zij open gaan. Laat
heid van het Ministe-
rende, het met om-
n, door daaden aan
den

den dag gelegd, kan voor de vrije Amerikaanen niet anders dan onëindig aanmoedigende zijn.

De Lord *Sheffield* heeft eene optelling gedaan van de artikelen, welke de Verëenigde Staaten van nu af aan in ruiling der Goederen, welke men hun uit Europa brengt, te leveren hebben. Dezelve biedt den Franschen Koophandel de zelfde beweegredenen van aanmoediging als den Engelschen Koophandel aan, en die, in verscheide opzichten, nog grooter zijn. De Tabak, de Potätschen, het IJzer, alle soorten van Hout en voorraad voor de Scheepvaart, het Lijnzaad, de Rijst, het Meel, de Traan, de Spermaceti, de Producten van de groote Vischerij, de Teer, de Scheepen, de Pelterijen, de Indigo, enz., welke overal stoffen van eenen zeer grooten Handel zijn, zijn reeds genoegzaam, zo door de binnenlandfche Consumptie, als door de verscheide samenvoegingen van den buitenlandfchen Koophandel, om eene groote meenigte Producten van Franschen grond en uit de Fransche werkplaatsen te betaalen (1).

Wij zullen ons slegts bij een klein getal van die artikelen ophouden, uit hoofde van de bijzondere opzettendheid die zij waardig zijn.

EER-

(1) De Lord *Sheffield* heeft eene Lijst opgemaakt van de onderscheidene artikelen, in de Britsche Eilanden ingevoerd, uit de verscheide Provinciën van Noord-Amerika, en de Eilanden *Terra nova*, *Bahama* en *Bermudes*, sedert het begin des jaars 1770 tot in 't begin des jaars 1771. Deze Lijst verzoont een beloop van 86 millioenen *Livres tournois*. In de Tafel van den zelfden invoer, doch alleenlijk van het gedeelte van Amerika, dat thans de Verëenigde Staaten uitmaakt, bedraagt die invoer van 1771 tot 1775 ingesloten, meer dan 36 millioenen 's jaars. Deze begrootingen zijn naar de uitreksels uit de Amerikaanfche Tollijsten gedaan.

III. DEEL.

Tabak.

Van alle de artikelen, welke Frankrijk uit de Verenigde Staaten van Amerika kan trekken, is de Tabak het gewigtigste voor de bewooners der beide Landen. Zo dezelve al niet in den rang onzer dringende behoeftens gesteld kan worden, volgt hij dezelve echter zo nabij, dat, behalven de gevallen waarin zijne outbeering vrijwillig is, dezelve doorgaans den uitersten trap van armoede aan den dag legt.

Men behoeft zich over een zo algemeen gebruik niet te verwonderen. De mensch, greetig naar alles dat indruk op de zinnen maakt, heeft eenen vryhevigen indruk in den Tabak gevonden: deeze is misschien de eenige, dien hij naar zijnen wensch kan genieten, zonder zijne gezondheid te krenken, zonder zijne krachten te benadeelen, zonder zijnen arbeid of zijne overdenkingen op te schorten. De Tabak wekt op eene aangename wijze de geesten op, en de waarneemers, die acht geslagen hebben op het onschuldig vermaak, op de oogenblikke verkwikking, die een weinig Tabak den armen mensch, die onder den last der bekommernis gebukt gaat, verschaft, deeze waarneemers hebben altoos gewenscht, dat een zo eenvoudig genot van tijd tot tijd minder kostbaar en beter mogt worden; en zij kunnen niet zonder afschrik denken aan de misdaad van die fiscaale sneedigheid, die door de Monopolie stoutmoedig gemaakt, en om haare voordeelen te vermeederen, de Snuiftabak zelfs in zo ver vervalscht, dat hij voor de gezondheid nadeelig wordt.

De

Frankrijk uit de Ver-
n trekken, is de Ta-
bonners der beide Lan-
rang onzer dringende
volgt hij dezelve ech-
gevallen waarin zijne
doorgaans den uiter-
dag legt.

zo algemeen gebruik
ch, greepig naar alles
heeft eenen vrij he-
onden: deeze is mis-
ur zijnen wensch kan
heid te krenken, zon-
, zonder zijnen arbeid
schorten. De Tabak
e de geesten op, en de
hebben op het onschul-
lijke verkwikking, die
nensch, die onder den
aat, verschaft, deeze
wenscht, dat een zo
tijd minder kostbaar en
kunnen niet zonder af-
van die fiseale sneedig-
stoutmoedig gemaakt,
rmeederen, de Snuif-
nt, dat hij voor de ge-

De

VEREENIGDE STAATEN VAN AMERIKA. 211

De consumptie van den Tabak moet derhalven steeds
aanzienlijker worden, en de Handel met dat blad,
die reeds zeer gewigtig is, kan niet verflauwd wor-
den, als door de vermindering van zijne planting,
door de kluisters van de Monopolie, en de opöffe-
ringen die hij doet, om zijne voordeelen dies te be-
ter te verzekeren.

§. 1.

Van de Tabaksplanting.

De Tabaksplanting voegt in geen en deele voor de
Staaten van Europa. Zij zijn in 't algemeen te sterk
bevolkt, dan dat alle hunne goede Landerijen tot de
voortbrenging der middelen van onderhoud niet nood-
zaakelijk zijn.

Zij zijn bijna algemeen met groote schattingen be-
zwaard. De Landbouwer kan de hoeveelheid van zij-
nen arbeid, die zij enkel tot verlies voor hem ver-
flinden, niet dan met bekommering afmeten, en zij-
ne grootste hoop is den uitgang van het jaar te be-
reiken, zonder zijne armoede door schulden vergroot
te hebben. Hij verlangt naar eene verandering van
staat, en, in deez en beklaglijken toestand, hoort hij
met lof spreken van de Steden, van de Fortuinen,
die men daar met den Koophandel maakt, van de
kunsten, de dienstbaarheid, en alle soorten van be-
roepingen. Hij ziet slechts haare blinkende zijde, de
droevige wederzijde is voor hem verborgen; hij ge-
looft ligtelijk, dat hij, als hij een inwooner van eene
Stad konde worden, de belasting zou ontgaan, en
dat eenen minder moeijelijken arbeid hem het hou-

O z

derd.

derdvoud zou opbrengen van 't geen hem zijn ploeg waardig is.

Deeze Staat der zaaken begunstigt de bevolking van het Platteland niet; integendeel ontstaat daar uit eene meer of min nabij zijnde overhelling tot zijne ontvolking, en dienvolgens tot de onvruchtbaarheid der Landrijën, of tot hunne mindere opbrenging. Nogthans is het voor ieder der voornaamste Staaten van Europa van het grootste aanbelang, dat zij op hunnen eigenen grond eene genoegzaam groote meeningte tot het onderhoud noodwendige levensmiddelen inzamelen, om niet genoodzaakt te zijn tot de vreemdelingen toevlugt te neemen; zij moeten derhalven zorgvuldig zijn, om de plantingen, welkers voortbrengfel noch tot voedsel, noch tot dekzel dient, bij hun niet te begunstigen.

Nu moet de Tabak dies te meer in deeze ongunst gewikkeld worden, om dat zijne planting niet voorspoedig is als op de beste gronden, en dezelve daar door welhaast uitgemergeld worden, zo men die niet overvloedig mest. De Tabak reeds eenen grond beslaande, die men tot levensmiddelen van de eerste noodzaakelijkheid beter zou kunnen gebruiken, berooft mede den omliggenden grond van zijn deel in de mesting.

Zij, die Speculateurs, bedrogen zich derhalven, die zonder twijfel door goede oogmerken bezielde, en de aanzienlijke sommen beklagende, welke buiten 's Lands gezonden werden, om aldaar den Tabak te betaalen, wenschten dat zijne planting nationaal wierdt. De Speculatie van den Fiscus heeft zich in Frankrijk daar tegen verzet; dit is eene weldaad die bij ons heeft te wege gebragt, in 't midden der

geen hem zijn ploeg

stigt de bevolking van
ontstaat daar uit eene
illing tot zijne ontvol-
uchtbaarheid der Lan-
pbrenging. Nogthans
ste Staaten van Euro-
dat zij op hunnen
n groote meenigte tot
nsmiddelen inzamelen,
de vreemdelingen toe-
derhalven zorgvuldig
ers voortbrengfel noch
dient, bij hun niet te

meer in deeze ongunst
ne planting niet voor-
nden, en dezelve daar
rden, zo men die niet
reeds eenen grond be-
middelen van de eerste
unnen gebruiken, be-
grond van zijn deel in

roegen zich derhalven,
oogmerken beziel, en
agende, welke buiten
m aldaar den Tabak te
ne planting, nationaal
den Fiscus heeft zich
t; dit is eene weldaad
gebragt, in 't midden
der

der rampen die men hem te laste kan leggen (1).
Het nadeel der Tabaksplanting is reeds door de
vrije Amerikanen gevoeld, die tot nu toe het groot-
ste gedeelte van den Tabak, dien Europa vertiert,
geleverd hebben.

De Virginiers planten anders geen Tabak als op de
Landerijen, die zij vruchtbaar maaken. De te groo-
te overvloed der voedende sappen, die voornamelijk
de Landerijen, die zij *Low-Lands* of laage Landen
noemen, onderscheidt; hen niet toelaatende, om ee-
nen nieuwen grond met zaaden, die tot voedsel kun-
nen verstrekken, te bezaaijen, planten zij in de twee
of drie eerste jaaren Tabak op denzelfden. Het voort-
brengfel daarvan, door de ongemeene vruchtbaarheid
van den grond geholpen, is alsdan voordeelig: het
houdt op zulks te zijn, van het oogenblik af als de
voedende sappen minder overvloedig geworden zijn.
Zo alsdan de Virginier, uit gewoonte of onkunde,
de Tabaksplanting voortzet, dan worden zijne kosten
door het voortbrengfel niet meer betaald, dan worden
zijne slaaven, als slegt gevoed wordende, door eenen
ar-

(1) Deeze dwaaling van sommige Schrijvers, welke in aan-
zien zijn, komt zonder twiifel daar uit voort, dat zij geloof-
ven dat 'er gronden zijn, die eeniglijk tot dat voortbrengfel
dientig zijn; maar elke grond die tot de voortbrenging des
Tabaks geschikt is, is het, met nog krachtiger reden, tot
de voortbrenging der levensmiddelen van de eerste noodwendig-
heid. Zo de Elzasers die planting nog niet hebben laaten vaar-
ren, zo zij zelfs die verheffen, is zulks om dat de gemak-
lijkheid van den Sluikhandel den prijs des Tabaks tot hunnent
op eene buitengewoone hoogte brengt. Maar de algemeene be-
windvoerer van een Koninkrijk moet door de beschouwing van
een zodanig voordeel, dat tot éene Provincie bepaald is, niet
te rug gehouden worden.

arbeid, die nog moeilijker geworden is, uitgeput; de kinderen vergaan aan den opgedroogden boezem der Negerinnen, die door zwaaren arbeid zijn afgemat; de meester, wel verre van zijne genietingen te kunnen vermeerderen, en het geluk rondom hem uit te deelen, steekt zich in schulden; en weldra vertoont de armoede, op die bezittingen nedergedaald, niets meer dan het beeld eener gantsche verwoesting, door den vijand of door brand veroorzaakt.

Zodanig is de vrucht der Tabaksplanting, zodra men geen onbebouwde landen meer daartoe kan gebruiken, landen welke eeniglijk vruchtbaar gemaakt worden met de overblijfselen van die groeiende Stoffen, welke in die woeste landstreeken gedurende eene lange reeks van eeuwen opgehoopt zijn.

Ook levert Virginie, dat eertijds tagtig duizend Vaten Tabak voortbragt (1), thans niet meer dan de helft op;

(1) Een vat Tabak weegt 1000 ponden; een Virginier, die zich aan de Tabaksplanting heeft overgegeven, kan, als hij eenig koorn, tot voedsel voor hem en zijn huisgezin inoogst, jaarlijks één vat vol maaken: het vat brengt hem 10 Ponden, geld van Virginie, op; met deeze som moet hij kleederen voor hem en zijn huisgezin, en veele andere noodwendigheden koopen. Ook is hij, wel verre van winst te hebben, met schulden bezwaard. Een Virginier, die den Koornbouw voortzet, in tegendeel, oogst honderd schepels in, in plaats van één vat Tabak, en deeze honderd schepels brengen hem 30 Pounds van Virginie op, behalven dat hij nevens dien aanbouw nog Mals en Voeder kan inzamelen, Varkens mesten, Vee fokken, en inzoutingen doen. Ook ziet men in de bezittingen van den landbouwenden Virginier alles welvaaren. De Negeren worden daar wel gevoed, wel gekleed, en zijn welvaarende; die der Planters zijn in het tegengesteld uiterste: naardien de Tabaksplanting hen geen rust laat, hen geen schadevergoeding aanbiedt, zijn zij welhaast uitgeput.

worden is, uitgeput; opgedroogden boezemaren arbeid zijn afgeslooten; zijne genietingen te eluk rondom hem uitvallen; en weldra verwoestingen nedergedaald, gantfche verwoesting, veroorzaakt.

Tabaksplanting, zodra meer daartoe kan gekweekt vruchtbaar gemaakt worden die groeiende Stofdriften gedurende opgehoopt zijn.

Reeds tagtig duizend Vastlanders niet meer dan de helft op;

openden; een Virginier, die vergegeven kan, als hij en zijn huisgezin inlogt, het vat brengt hem 10 Ponden; deze som moet hij kleden, en vele andere noodwendigheden van winst te hebben; Virginier, die den Koornbouw, de schepels in, in plaats van schepels brengen hem 30, dat hij nevens dien aanbouw, Varkens mesten, Vee fokt, zet men in de bezittingen alles welvaaren. De Negers leed, en zijn welvaarende; gesteld uiterste: maarden de hen geen schadevergoeding

De

op; en schoon de vrede die planting, door de verhooging van den prijs, eenigzins heeft opgewakkerd, geraakt zij niettemin in verval, door het onbetwistbaar voordeel dat de Virginiers hedendaags daar in vinden, dat zij den aanbouw van Koorn, Maïs, Hennip, Katoen, enz. den voorrang geeven.

Deze ondervinding is beslègtende voor Frankrijk, waar men geen van die af te vruchtbaare Landerijen kent, welke men, even als in Amerika, door eene eerste planting in Tabak tot het voortbrengen van Koorn kan toebereiden. Het belang van Frankrijk vordert derhalven, dat hij den Tabak van buiten 's Lands laat komen; maar hij moet dien met zijne gemaakte goederen betalen. Hij kan dat voordeel nog volkomener met het vrije Amerika, dan met eenig ander Land, genieten: wij zullen de redenen daarvoor niet herhaalen; wij zullen alleenlijk aanmerken, dat de vrije Amerikanen, als eene onmeetelijke uitgestrektheid aan Landerijen hebbende, welkers vruchtbaarmaaking niet als na verloop van verscheide eeuwen volbragt kan worden, nog lang Tabak aan Europa zullen kunnen leveren; vermits dat Product de kosten der vruchtbaarmaakingen niet woeker betaalt.

De

De Virginiers, welke het koorn bouwen, betalen zeer gemakkelijk de schattingen, en hebben hunne schulden voldaan. Zij die slegt Tabak planten betalen bezwaarlijk de belastingen; de schulden helpen hen in den grond. De zelfde staat van zaken heeft plaats in Maryland, en in Zuid-Carolina, en men zal in die Landstreek, buiten de gevallen van vruchtbaarmaakingen, welhaast niets anders zien, dan eenige Tabaksplanten, rondom de wooningen gezet, even als in sommige deelen der Staaten van het Noorden, waar men die geringe planting aan de Negers, onder den naam van beoepning of aanmoediging, overlaat.

De Tabaksplanting moet zich, wel is waar, in Amerika steeds meer van de zee verwijderen, en de kosten van vervoering kunnen zo onmaatig groot worden, dat de uitvoer van Tabak naar Europa niet meer voordelig is.

Maar verscheide beschouwingen zetten dien tijd nog ver te rug: 1°. Als men den Tabak slechts op volkomen nieuwe gronden plant, dan is deeze planting veel minder kostbaar, en de inöogsting veel overvloediger, derhalven zal hij op den nieuwen grond minder kosten, dan wanneer hij meer arbeid en mesting verëischt. 2°. Heeft Amerika, dat in alle richtingen van Rivieren en Meiren doorsneden is, onëindige middelen om de vervoering te water ten naaste bij overäl gemakkelijk, en dienvolgens bijna nooit kostbaar te maaken. Het is gemakkelijk de kanaalen, en bij gevolg ook de communicatien, te vermeenigvuldigen: geen gedeelte der waereld is in dat opzicht even als Amerika begunstigt. 3°. De Oevers van de Ohio en de Misissippi bieden onmeetelijke Landen ter vruchtbaarmaking aan. De Ohio valt in de Misissippi, die op haar beurt in de Zee valt. Deeze twee Rivieren zijn bijna overäl vaarbaar, en de landen, die aan dezelfde paalen, brengen reeds Tabak voort, en zullen nog lang uitneemende Tabak voortbrengen. 4°. Eindelijk, wanneer de prijs van den Tabak moest vermeerderen, zal die verhooging in Frankrijk niet gevoeld worden, zo de vrije Amerikanen, bij hun de voorkeur aan de planting geevende, de behoefte der Europeänsche Manufacturen behouden, en die van Frankrijk den voorrang geeven. In dit Sijstema kan de ruiling tusschen de in Frankrijk gewerkte Goederen en de Producten van den Amerikaanschen grond nog

wel is waar, in
verwijderen, en de
zo onmatig groot
k naar Europa niet

zetten dien tijd nog
tabak slegts op vol-
un is deeze planting
gusting veel overvloc-
nieuwen grond min-
r arbeid en mesting
at in alle richtingen
eden is, onëindige
water ten naaste bij
bijna nooit kostbaar
kanaalen, en bij ge-
vermeenigvuldigen:
dat opzicht even als
ers van de Ohio en
Landen ter vrucht-
in de Misfippi, die
Deeze twee Rivieren
landen, die aan de-
bak voort, en zullen
ortbrengen. 4°. Ein-
en Tabak moest ver-
in Frankrijk niet ge-
rikaanen, bij hun de
de, de behoefte der
houden, en die van
In dit Sijstema kan
ijk gewerkte Goede-
Amerikaanschen grond
nog

nogmaals met voordeel gedaan worden, zelfs dan
wanneer de Amerikaansche Producten onder den
Inkoopsprijs van Amerika in Frankrijk verkocht mog-
ten worden. Men heeft lang gezien, en deeze om-
standigheid heeft mischien nog op heden plaats, dat
de Fransche Koophandel in den Levant groote voor-
deelen opleverde, schoon de te rug gebragte goede-
ren minder duur in Frankrijk verkocht werden, dan
men die op de plaats zelve van haare voortbrenging
betaalde.

§. II.

*Van den Handel des buitenlandschen Tabaks in
Frankrijk.*

Uit het vrije Amerika den Tabak te haalen, die
Frankrijk kan vertieren, en dezelve met zijne Manu-
facturen te betaalen, is derhalven eene speculatie, waar
bij de Fransche Regeering het grootste belang heeft
om dezelve gemakkelijk te maaken. Dit blad, waar van
de algemeene Pachtters den uitsluitenden verkoop heb-
ben, verschaft den Koning eene zuivere inkomste van
agt en twintig tot negen en twintig millioenen Livres;
en om dezelve te verkrijgen, heeft men den verkoop
des Tabaks tot eenen prijs moeten brengen, die on-
mogelijk vrgroot kan worden, zonder den Sluikhan-
del steeds meer voet te geeven, en zonder zich in 't
gevaar te stellen van het vertier des Tabaks te zien
verminderen. Echter moet de Regeering staat maaken,
dat zij, vroeg of laat, tot eene vermeerdering van den
prijs aangezocht zal worden; want het is waarschijn-
lijk, dat de Tabak op de plaatsen, die hem voort-
brengen, duurder zal worden. Nu zal men de nood-

zaakelijkheid van die vermeerdering voorkomen of vertragen, als men zich toelegt, om hem steeds op eene meer directe wijze in ruiling van het Product der Reederijen te ontfangen; bovendien zouden de vorderingen van deeze laatsten, alles gelijk staande, eene vermindering in die inkomste vervullen, door de andere takken even zo veel te verbeteren.

Maar deeze zo gewenschte ruiling kan onder de tegenwoordige Regeering niet bestaan. De algemeene Pachters zijn geen Kooplieden. Vergenoegd zijnde, als zij een zeker voordeel op de Monopolie verkrijgen, waarvan zij het voorrecht duur betaalen, bekommeren zij zich weinig of deeze Monopolie op eene meer of min ongunstige wijze voor de Natie gedreeven kan worden: mischien zijn zij zelfs in dit opzicht beklemd door de vermindering van hunne voordeelen, en door den altoos kostbaaren Oorlog, dien zij genoodzaakt zijn te voeren tegen de nijverheid der Fransche onderdaanen, wier belangen zij bestrijden.

De Pacht koopt drie of vier en twintig millioenen ponden Tabak, of wel de hoeveelheid van drie en dertig duizend vaten, waar voor zij, de kosten van vervoering daar onder niet begrepen, ten minsten zeven of agt millioenen besteedt. Eene grootere hoeveelheid zou door het vrije Amerika aan Frankrijk geleverd kunnen worden, zonder daar in eenige verhooging van den prijs te veroorzaaken, naardien Virginie alleen, tot de helft van zijne oude voortbrenging verminderd, yeertig duizend vaten Tabak oplevert.

Dit is dan eene waarde van bijna agt millioenen in Tabak, die tegens eene gelijke waarde van Fransche

g voorkomen of ver-
hem steeds op eene
n het Product der
en zouden de vrede-
gelijk staande, eene
vullen, door de an-
eteren.

iling kan onder de
taan. De algemeene
Vergenoegd zijnde,
Monopolie verkrij-
duur betalen, be-
deze Monopolie op
ze voor de Natie ge-
zijn zij zelfs in dit
indering van hunne
kostbaaren Oorlog,
eren tegen de nijver-
wier belangen zij

en twintig millioenen
veelheid van drie en
er zij, de kosten van
repen, ten minsten ze-
Eene grootere hoe-
merika aan Frankrijk
er daar in eenige ver-
zaaken, naardien Vir-
zijne oude voortbren-
end vaten Tabak op-

bijna agt millioenen in
e waarde van Fransche

Gos-

Goederen, rechtstreeks aan de vrije Amerikanen ge-
leverd, verruild zou kunnen worden, als de Tabak
voor den Koophandel dienstig wierdt; dat is te zeg-
gen, als hij, uit Amerika komende, in Frankrijk ver-
scheide koopers vondt, die in concurrentie met el-
kander waren.

Deze concurrentie is noodzaaklijk, om den be-
vrachter van de vreeze te ontheffen, dat hij de
wet van de Monopolie zal ontfangen, om hem tot het
ondernemen van ruilingen met de vrije Amerikanen
aan te zetten.

Zonder deeze concurrentie zal de Tabak nooit door
de Kooplieden in den rang der verzekerde Retouren ge-
steld worden. De vrije Amerikanen zullen hem met
beschroomdheid brengen; de Franschen zullen nog
schroomachtiger zijn, om hem in Amerika te koopen,
en de binnenlandfche Monopolie zal altoos eene ande-
re foort van Monopolie, die voor dien Handel even
rampzalig is, in Amerika zelf noodzaaklijk maaken;
want zo aan de eene zijde de Pacht Tabak noodig
heeft, kan zij alleen, aan de andere zijde, dien in
Frankrijk verkoopen; men zal haar dus geen Tabak
brengen, als op haaren uitdruklijken last, welke al-
toos aan eenen eenigen Commissaris gegeven zal
worden.

Men kan tegen dit natuurlijk gevolg van den tegen-
woordigen staat der zaaken niets grondigs inbrengen.
De aanmoedigingen, de Premien, de vrije Havens,
de zekere bewaarplaatsen, om den verkoop uit te stel-
len; alle die uitwegen zijn, wanneer men de Pacht niet
behoorlijk wil betalen, slegts verzagende middelen,
waar aan de bevrachter zich geen tweemaal achtereen
vertrouwt. Overäl, waar de Koopmanschap niet als

door

door een eenig en bevoorrecht Kooper gekocht kan worden, mag zij niet komen, als op een Verdrag, dat alvorens met den bevoorrechten gemaakt is; zij behoort alsdan niet meer tot den algemeenen Koophandel.

Maar, zal men zeggen, de Pacht moet altoos den Tabak betaalen, dien zij koopt; de bevrachters welke van onze Manufacturen naar Amerika brengen, zullen daar bij gevolg Tratta's op de Pacht vinden; zij zullen dezelve in betaaling van hunne Goederen neemen; zelfs kunnen zij de Pacht van haaren Tabak op vracht brengen.

Dit antwoord kan niet waarschijnlijk voorkomen, als aan hun die de gelegenheden, welke de Kooplieden bepaalen, niet weeten. Wij hebben reeds aangemerkt, dat de Commissie van den Tabak voor de Pacht altoos, wat men ook doe, aan een eenigen Commisfaris toevertrouwd zal worden; in dit geval kan men hem niet verplichten, om, wegens de wederbetaaling van zijne verschotten, en de verzending des Tabaks, het gemak en de gelegenheden der invoerers van Franfche Goederen in Amerika aftewachten. Men kan dien Commisfionaris van de Pacht niet beletten, om vooraf bijzondere fchikkingen over zijne Tratta's, en over het gebruik der verschotten, welke hem zullen toekomen, te maaken. Men kan hem geene fpeculatiën, tot zijne eigene verzendingen betreklijk, ontzeggen; met één woord, men kan hem niet verplichten, om zijne gevoeglijkheden te doen ftrooken met die der bevrachters, welke het produët van hunne verkooping tot hunnent te rug moeten brengen. Nu hebben die bevrachters niet alleen eene verfcheidenheid van voorwerpen in retour noodig, welke hun eene

Kooper gekocht kan
op een Verdrag, dat
gemaakt is; zij be-
algemeenen Koop-

cht moet altoos den
de bevrachters welke
ika brengen, zullen
cht vinden; zij zul-
Goederen neemen;
ren Tabak op vracht

hijalijk voorkomen,
welke de Kooplie-
ij hebben reeds aan-
den Tabak voor de
e, aan een eenigen
orden; in dit geval
, wegens de weder-
n de verzending des
heden der invoerers
a afwachten. Men
Pacht niet beletten,
over zijne Tratta's,
ten, welke hem zul-
kan hem geene spe-
endingen betreklijk,
n kan hem niet ver-
en te doen strooken
het product van hun-
rug moeten brengen.
alleen eene verschei-
r noodig, welke hun
eene

eene keuze toelaat; maar ook moeten die voorwerpen
in 't oogenblik als zij dezelve noodig hebben, onder
hun bereik zijn; zij moeten, om het nog eens te zeg-
gen, in dat opzicht geen wet ontfangen, als die van
het voordeel, dat zij zoeken. Deeze wet is zoo ver-
schillende, volgens het oogenblik, de plaats en de
persoonen, dat men gemeenlijk uit twee Steden, in
het zelfde tijdstip, en van de eene naar de andere,
geld of wisselbrieven ziet vertrekken, waar van de
ruiling zou hebben kunnen geschieden, zonder de na-
vorschingen en den verloren tijd, welke die ruiling
verrischt zoude hebben; belèmineringen waar aan de
Kooplieden zich nimmer vrijwillig bloot stellen.

Het zou eenen te langdraadigen uitstap zijn, als
wij in andere onderzoekingen zouden treden. Alle
kundige en onpartijdige Kooplieden zullen met ons
bekennen, dat de Tabak geen gemakkelijk en nuttig voor-
werp van retour voor den algemeenen Handel tusschen
Frankrijk en de Vereenigde Staaten zal zijn, als in zo
verre hij in Frankrijk den Koophandel, volgens de
gantsche betekenis van het woord, wordt ingelijfd,
van het oogenblik af, waar in hij aankomt, tot het
tijdstip wanneer hij in de doos van den gebruiker ge-
daan wordt.

Maar hoe zal de Tabak in Frankrijk den Koophan-
del ingelijfd worden? Hoe zal men hem uit de han-
den der Monopolie trekken, en tevens eene inkomste
van agt en twintig millioenen voor den Staat behou-
den, die deeze Monopolie hem ten minsten oplevert,
en welke, in de tegenwoordige omstandigheden, be-
zwaarlijk door iets anders vergoed zou kunnen wor-
den? Dit Voorstel is waardig om met aandacht onder-
zocht te worden; want zo Frankrijk op eene ernstige
wij-

wijze gewigtige betrekkingen van Koophandel met Amerika wil vestigen, zal hij dies te beter daar toe geraaken, als hij den Tabak in de Classe der voorwerpen, wier Consumptie tot zijnent aan geen Monopolie onderhevig is, laat te rug keeren.

Een onderzoek van dit stuk, in welke langwijligheid het ons ook zou mogen wikkelen, is voor de beide Natien van het grootste belang: het zal der Fransche Regeering niet kunnen mishaagen; want zij heeft de noodwendigheid, om den Tabak op eenen handeldrijvenden voet te brengen, ten einde de ontwikkeling van den Koophandel tuschen Frankrijk en de Verëenigde Staaten te begunstigen, zodanig gevoeld, dat zij een bijzonder Comité heeft aangesteld, dat zich, onder dat oogpunt, op eene bijzondere wijze met den Tabak onledig moet houden.

De Heer *de la Fayette* stelde het voorgaande jaar (Ao. 1790) de affchaffing der Monopolie van dat Product daar in voor. Men kan zich ligtelijk verbeelden, dat dit voorstel scherpe onderzoekingen met de Gedeputeerden van de Pacht ten gevolge hadt.

De Heer *de la Fayette* ging hunne berekeningen na, en vestigde op hunne eigene grondstellingen een Recht van Inkomste van twee- en dertig en één halve stuivers het pond, waar na hij betoogde dat dit Recht niet alleen toereikende zou zijn tot de negen en twintig millioenen voor den Staat, maar nog, behalven zes millioenen voor de kosten van opzicht en bescherming tegen den Sluikhandel, een voordeel van tien tot honderd voor den Opziener, en eene vrij groote som daarenboven zou opleveren.

Vervolgens zijne eigene berekeningen voordragende, betoogt hij, dat dit nieuwe bestier eene grootere

Com

an Koophandel met
ies te beter daar toe
de Clafse der voor-
ijntent aan geen Mo-
g keeren.

in welke langwijlig-
rikkelen, is voor de
belang: het zal der
mishaagen; want zij
, om den Tabak op
brengen, ten einde
andel tusfchen Frank-
begunfagen, zodanig
Comité heeft aange-
punt, op eene bijzon-
dig moet houden.

het voorgaande jaar
onopolie van dat Pro-
h ligtelijk verbeelden;
ekingen met de Gede-
volge hadt.

inne berekeningen na;
ndftellingen een Recht
rtig en één halve ftui-
stoogde dat dit Recht
tot de negen en twin-
maar nog, behalven
van opzicht en befcher-

een voordeel van tien
r, en eene vrij groote
n.

rekeningen voordragen:
ve befier erne grootere
Corr

Consumptie van Tabak zou te wege brengen, dat die
Tabak te gelijk minder duur, en van eene betere hoe-
danigheid zou zijn, en dat het Koningrijk van de
kwellingen en knevelarijen, door de Monopolie ver-
oorzaakt, bevrijd zou worden; een zeer groot voor-
deel, dat tot heden zeer flegt gewaardeerd is, zelfs
als men eeniglijk naar het oogmerk der opzieners van
den Fiscus zijne berekeningen inricht, een voordeel
dat de gevoelige ziel van den Heer *de la Fayette* bij-
zonder paste, om het met belang te ontwikkelen.

Het zij ons vergund ons een oogenblik bij het aan-
doenlijk en nieuw fchouwfpel, dat dit onderzoek aan-
boodt, op te houden.... Het zij ons vergund dien
jongen en edelmoedigen Franschman den eerbied van
die vreedzaame wijsbegeerte op te dragen, die in de
Krijgsverrichtingen nooit iets anders bewonderde, dan
het eenig loflijk oogmerk, van de vrijheid, en met
haar de vorderingen van de kundigheden en het ge-
zond verftand, te begunftigen. De Heer *de la Fayette*
heeft door zijne dapperheid veel toegebracht om de
Amerikaanen te wreken; thans houdt hij zich onle-
dig met de middelen, om hunnen Koophandel en die
van zijn Vaderland uit te breiden. Mogt hij, met
eenen even zo goeden uitflag, die nuttige loopbaana
vervolgen!

De algemeene Pacht heeft de berekeningen van den
Heer *de la Fayette* verworpen, doch zonder dezelve
in haare waarden te krenken. Het doet ons leed, dat
wij hier de bijzonderheden van dat tegenftrijdig on-
derzoek niet kunnen bekend maaken; want het is
miffchien de eerftemaal, dat het gefchilpunt, over de
beste wijze om de belasting op den Tabak met de
vrijheid van zijnen Handel overfentebrenge, aan zul-
ke

ke juiste berekeningen onderhevig gemaakt is; en ons leedwezen is dies te grooter, om dat die berekeningen de onze licht zouden kunnen bijzetten.

Het middel, door den Heer *de la Fayette* voorgesteld, is wezenlijk het eenig goede middel, om het oogmerk te bereiken, dat het Comité zich voorstelde; maar wij denken, dat de verpligting, die den Eigenaar of Koopman van den Tabak in bladen wordt opgelegd, om bij den invoer in het Koninkrijk het volle Recht te betalen, verscheide zwaarigheden ten gevolge heeft.

1°. Dat verschot is aanzienlijk op eene Koopmanschap, die nauwelijks het vijfde-deel van het Recht waardig is; dienvolgens beneemt het den moed, en maakt den inkoop des Tabaks, als retour, bezwaarlijker. Eene groote grondstelling in den Koophandel is, dat men in denzelfden onnoodige verschotten vermijdt, zelfs dan wanneer men zich verplicht dezelve te doen. Dit is het gebrek der Engelsche *drawbacks* (1).

2°. Een Recht van twee en dertig en een halve stuivers op een pond Tabak boezemt eene sterke begeerte in om het te ontgaan; daar uit komen Sluikerijen en bedrieglijke streken voort, om daar in te slaagen.

3°. In dit Sijstema zal men, om den invoer te begunstigen, verpligt zijn, van het Recht niet te vorderen als in het oogenblik der afzending uit de Franschen Zeehaven naar het binnenste des Koninkrijks, en daar uit vloeit de noodwendigheid om vrije Havens te verkiezen; maar aan eenen anderen kant moet men, om den Sluikhandel te onderdrukken, die Ha-

(1) De *Drawbacks* zijn te rug geevingen van Rechten.

g gemaakt is; en ons
om dat die berekenin-
en bijzetten.

de la Fayette voorge-
bede middel, om het
omité zich voorstelde;
igting, die den Eige-
k in bladen wordt op-
et Koningrijk het volle
zwaarigheden ten ge-

rijk op eene Koopman-
te-deel van het Recht
mt het den moed, en
, als retour, bezwaar-
ng in den Koophandel
nodige verschotten ver-
zich verplicht dezelve t:
gellische drawbacks (1).
n dertig en een halve
oëzemt eene sterke be-
daar uit komen Sluik-
voort, om daar in te

om den invoer te be-
het Recht niet te vor-
afzending uit de Fran-
teente des Koningrijks,
digheid om vrije Havens
en anderen kant moet
onderdrukken, die Ha-
vens
gevingen van Rechten.

Vens onder een naauw verband houden, en zeer stren-
ge regelen, omtrant de bewaaring der goederen, vast-
stellen, waar door de Koophandel sterk, en op ver-
scheide wijzen, gekluisterd zal worden.

4°. Eindelijk zal het volle Recht van den Tabak;
bij den invoer in het Koningrijk gevorderd, Frankrijk
lang van den Handel van uitvoer buiten 's Lands, en
van den bewerkten Tabak berooven; enen uitvoer
dien hij doen, en zeer aanzienlijk maaken kan; want
de handelwijze der te rug gevingen van Rechten aan
de grenzen, om den buitenlandschen Koophandel te
begunsten, kan voor dit Koningrijk niet gevoeglijk
zijn; dezelve sleept na zich eene meenigte belemme-
ringen, ongemakken en daaden van kwaade trouw,
welke, door de natuur der zaaken, even zo onmog-
lijk verijd als getraft kunnen worden.

Een middel te vinden om deeze twee en dertig en
een halve stuiver zodanig te scheiden en te verdeelen,
op eene wijze, dat, schoon de Tabak den Koophandel
worde ingelijfd, dit Recht nogthans den Sluikhandel
niet opwekt, de noodzaakelijkheid niet daar stelt, om
eene meenigte Oppassers te bezoldigen, geene vermin-
dering ondergaat, en geene zodanige doe ondervinden
noch in de consumptie, noch in de deugdzaamheid van
den Tabak, zodanige zijn de voorwaarden van het
Voorstel.

Wij meenen de oplossing daarvan gevonden te heb-
ben. Doch alvorens onze denkbeelden over dat on-
derwerp te waagen, zal het niet te vergeefs zijn op
eene tegenwerping te antwoorden, die door eene
soort van toestemming, welke de Heer Necker, in
zijn boek over het bestier der Finantiën (*sur l'ad-
ministration des finances*), daar aan gegeven heeft,

zo niet sterker geworden, ten minsten meer in aanzien gekomen is.

§. III.

Over de vrijheid van den Koophandel.

De Heer Necker brengt tegen de vrijheid van dien Handel in, dat zij in den inkoop buiten 's Lands eene Concurrentie vestigt, die de verhooging van den prijs des voorwerps, en dienvolgens grootere onkosten om het te verkrijgen, te wege brengt, dan wanneer het vermogen om het te koopen, aan ééne hand verbonden was.

Maar de voorvallen en de natuur der dingen, in hunne algemeenheid beschouwd, zijn volstrekt strijdig met deeze tegenwerping. Zij is zelfs niet gegrond ten aanzien der Producten wier hoeveelheid onherroepelijk bepaald zou zijn; want alsdan weten de Koopers, die met elkander in Concurrentie staan, zich welhaast te veréénigen, om éénen Verkooper slegs één bod te doen, en meestijds is deeze laatste den spelbal van zijne schraapzucht, wanneer hij van het eenig bezit van zodanige Producten een misbruik wil maaken, om de Koopers de wet te stellen.

Wat 'er ook van zij, de Tabak is in dat geval niet: hij is een Product waar van de hoeveelheid onbepaald is, en kan, naar dat het den Planter gelegen komt, verminderd of vermeerderd worden. Als 'er weinig vraag naar is, zullen de prijzen daalen, en de planting zal verminderen, zo dra die daaling het voordeel van den Planter wezenlijk bezwaart; als 'er veel vraag naar is, zullen de prijzen daar door verhoogd; deeze verhooging zal, door het lokas van het voordeel, de plan-

planting doen toeneemen, en deeze toeneeming zal dan spoedig de gemaatigdheid in de prijzen herstellen. Deeze is de onveranderlijke wet der werking en tegenwerking tuschen de voortbrenging en het vertier der voorwerpen van Koophandel. Laat dezelve eene volkomene vrijheid genieten, en de hoeveelheid der Producten zal zich altoos in eene zodanige betrekking met het vertier stellen, dat de arbeid en de noodige verschotten tot de voortbrenging altoos zodanige voordeelen zullen aanbrengen; welke zeer nabij overeenkomen met de redelijke behoeftens der verrichters van dien arbeid, en van hun welke die verschotten doen.

Zo in deeze wet eenige oogenblikke uitzonderingen plaats grijpen, komt zulks daar uit voort, dat men, haare waare oorzaak niet wetende, of dezelve bewimpelende, daar uit bijzondere bewijsredenen tegen de Wet zelve afleidt. Het is zeer klaar, bij voorbeeld, dat zo men het oogenblik, waar in het voorrecht van eene Maatschappij ophoudt, niet voorzien heeft, de toevloed der Koopliden, die haaren Handel eensklaps onder zich deelen, in het Land alwaar de inkoop geschiedt, eene verhooging van den prijs der Koopmanschap veroorzaakt, die te vooren niet als door den bevoorrechten gekocht verdt. Maar deeze zelfde schraapzucht, welke te wege brengt, dat elk van die nieuw gekomenen het mogelijk meeste daar van wil koopen, verlaat hen niet, wanneer 'er verkocht moet worden, en de nadeelige concurrentie, welke zij elkander nogmaals bij den verkoop maaken, leert hun welhaast de evenredigheden, binnen welke zij zich in het toekomende moeten besluiten. Het gebeurt ook, dat de verleende vrijheid de middelen van

een grooter vertier ontdekt, en dat deeze omstandigheid de hooge prijzen staande houdt; maar deeze verhooging der prijzen duurt slegts den tijd die 'er noodig is, om de voortbrenging met dat nieuw vertier gelijk te stellen; en zij, die de menschen en zaaken kennen, weten wel, dat dit oogenblik eerlang staat te verschijnen..... Maar wanneer het einde van eene Monopolie voorzien wordt, wanneer men zeker is, dat dezelve niet vernieuwd zal worden, gebeurt het bijna altoos, dat men in het Land, waar zij haare goederen kocht, voor het oogenblik der vrijheid groote toebereidselen maakt, zelfs zodanig, dat zij nog de hoeveelheden te boven gaan, welke de verscheidene Concurrenten, die op de bevoorrechte maatschappij volgen, kunnen koopen, en alsdan wordt geen vermeerdering van prijs meer bespeurd.

Maar, nog eens, laten zij, die over deeze Stoffe de volle zekerheid betwisten, den algemeenen toestand van den buitenlandschen invoer in overweeging nemen. De voorwerpen van dien invoer, aan de vrijheid van den Koophandel overgelaaten, zijn veel grooter in getal dan die, waar van de Monopolie zich meester heeft weten te maaken; men moest derhalven buiten 's Lands eene kunstige duurte bespeuren in alles wat men 'er niet als in concurrentie kan koopen, zo als men eene gelijke duurte binnen 's Lands ziet plaats hebben in elk buitenlandsch Product, dat door de Monopolie verkocht wordt. Nogthans toont de ondervinding het tegendeel. Een groot getal Kooplieden koopen in concurrentie buiten 's Lands, om in Frankrijk weder te verkoopen, veele soorten van eerste Stoffen, die tot zijne Reederijen, of andere gewoone consumptien, noodig zijn; en men ziet niet, dat die

con-

concurrentie bij den inkoop dezelve duurder maakt, dan de bezoldingen, de verschotten, de genoegzaame interesten en voordeelen, om aan die Stoffen het bestaan te geeven, zulks medebrengen.

Zo men nog mogt tegenwerpen, dat die Stoffen slegts vervullingen zijn van die, welke Frankrijk zelf voortbrengt, en dat dienvolgens dit binnenlandsch Product een tegenwigt maakt, dat den te hoogen prijs van het buitenlandsch Product verhindert, zouden wij antwoorden, dat in Frankrijk Stoffen gebruikt worden, welke dat tegenwigt niet genieten, en waaromtrent echter niets buitengewoons in den prijs is, tot welken men dezelve buiten 's Lands koopt.

Laat ons hier nog bijvoegen, dat schoon de Tabakplanting in Frankrijk niet veroorloofd zij, men 'er echter wel haast Tabak, uit andere Landen dan Amerika komende, zou hebben, als de vrijheid van den inkoop (1), in de Verenigde Staaten aan elken Bevrachter overgelaaten, aldaar eene merkelijke verhooging in den prijs van dat blad veroorzaakte; want het Oosten van Europa biedt ook onmeetelijke Landstrecken aan, waar de Civilisatie zich uitbreidt, waar het lang gevoeglijk zal kunnen zijn, om, even als in Amerika, Tabak te planten.

Neen, de aanhangers der vrijheid van den Koophandel.

(1) De Leezer zal zich wel herinneren, dat de vrijheid bij den inkoop niets is zonder de vrijheid bij den verkoop. Ieder Bevrachter kan Tabak in Amerika koopen, en dien naar Frankrijk brengen; maar hij kan hem daar niet als aan de algemeene Pacht verkoopen; het geen even zo veel is als een verbod van hem te koopen; een verbod dat heiliger nagekomen wordt, dan eenig ander; want het wordt door het belang des Bevrachters uitgesproken.

een grooter vertier ontdekt, en dat deeze omstandigheid de hooge prijzen staande houdt; maar deeze verhooging der prijzen duurt slegts den tijd die 'er noodig is, om de voortbrenging met dat nieuw vertier gelijk te stellen; en zij, die de menschen en zaaken kennen, weten wel, dat dit oogenblik eerlang staat te verschijnen..... Maar wanneer het einde van eene Monopolie voorzien wordt, wanneer men zeker is, dat dezelve niet vernieuwd zal worden, gebeurt het bijna altoos, dat men in het Land, waar zij haare goederen kocht, voor het oogenblik der vrijheid groote toebereidselen maakt, zelfs zodanig, dat zij nog de hoeveelheden te boven gaan, welke de verscheide Concurrenten, die op de bevoorrechte maatschappij volgen, kunnen koopen, en alsdan wordt geen vermeerdering van prijs meer bespeurd.

Maar, nog eens, laten zij, die over deeze Stoffe de volle zekerheid betwisten, den algemeenen toestand van den buitenlandschen invoer in overweeging neemen. De voorwerpen van dien invoer, aan de vrijheid van den Koophandel overgelaaten, zijn veel grooter in getal dan die, waar van de Monopolie zich meester heeft weten te maaken; men moest derhalven buiten 's Lands eene kunstige duurte bespeuren in alles wat men 'er niet als in concurrentie kan koopen, zo als men eene gelijke duurte binnen 's Lands ziet plaats hebben in elk buitenlandsch Product, dat door de Monopolie verkocht wordt. Nogthans toont de ondervinding het tegendeel. Een groot getal Koopliden koopen in concurrentie buiten 's Lands, om in Frankrijk weder te verkoopen, veele soorten van eerste Stoffen, die tot zijne Reederijen, of andere gewoone consumptien, noodig zijn; en men ziet niet, dat die con-

t deeze omstandig-
 ht; maar deeze ver-
 en tijd die 'er noo-
 t dat nieuw vertier
 menschen en zaaken
 genblik eerlang staat
 het einde van eene
 meer men zeker is,
 orden, gebeurt het
 nd, waar zij haare
 ik der vrijheid groo-
 danig, dat zij nog
 welke de verscheide
 rrechte maatschappij
 dan wordt geen ver-
 ard.

die over deeze Stoffe
 den algemeenen toe-
 voer in overweeging
 dien invoer, aan de
 ergelaaten, zijn veel
 n de Monopolie zich
 ; men moest derhal-
 ige duurte bespeuren
 concurrentie kan koo-
 urte binnen 's Lands
 landsch Product, dat
 rdt. Nogthans toont
 Een groot getal Koop-
 niten 's Lands, om in
 eele soorten van eerste
 a, of andere gewoone
 men ziet niet, dat die
 con-

concurrentie bij den inkoop dezelve duurder maakt,
 dan de bezoldingen, de verschotten, de genoegzaame
 interessen en voordeelen, om aan die Stoffen het be-
 slaan te geeven, zulks medebrengen.

Zo men nog mogt tegenwerpen, dat die Stoffen
 slegts vervullingen zijn van die, welke Frankrijk zelf
 voortbrengt, en dat dienvolgens dit binnenlandsch
 Product een tegenwigt maakt, dat den te hoogen
 prijs van het buitenlandsch Product verhindert, zouden
 wij antwoorden, dat in Frankrijk Stoffen gebruikt
 worden, welke dat tegenwigt niet genieten, en waar-
 omtrent echter niets buitengewoons in den prijs is,
 tot welken men dezelve buiten 's Lands koopt.

Laat ons hier nog bijvoegen, dat schoon de Tabaks-
 planting in Frankrijk niet veroorloofd zij, men 'er
 echter wel haast Tabak, uit andere Landen dan Ame-
 rika komende, zou hebben, als de vrijheid van den
 inkoop (1), in de Vereenigde Staaten aan elken Be-
 vrachter overgelaaten, aldaar eene merkelijke verhoog-
 ing in den prijs van dat blad veroorzaakte; want het
 Oosten van Europa biedt ook onmeetelijke Landstree-
 ken aan, waar de Civilisatie zich uitbreidt, waar het
 lang gevoeglijk zal kunnen zijn, om, even als in
 Amerika, Tabak te planten.

Neen, de aanhangers der vrijheid van den Koop-
 han-

(1) De Leezer zal zich wel herinneren, dat de vrijheid bij
 den inkoop niets is zonder de vrijheid bij den verkoop. Ie-
 der Bevrachter kan Tabak in Amerika koopen, en dien naar
 Frankrijk brengen; maar hij kan hem daar niet als aan de al-
 gemeene Pacht verkoopen; het geen even zo veel is als een
 verbod van hem te koopen; een verbod dat heiliger nageko-
 men wordt, dan eenig ander; want het wordt door het belang
 des Bevrachters uitgesproken.

handel, welke bevestigen, dat zij alleen, niet slegts de naauwkeurigste evenredigheden tusschen de hoeveelheden en de behoeftens, maar ook de billijkste prijzen te wege brengt, worden niet weggesleept door het gezag der woorden, zo als men hen, op eene al te onbedachtzaame wijze, daar mede beschuldigt. Zij hebben vóór hun de daadzaaken, de Redeneerkunde, en de lessen der ondervinding (1).

Daar wij derhalven overtuigd zijn, dat het systema der vrijheid van den Koophandel alles ten haaren voordeele verëenigt, en slegts de belangen van de Monopolie te kort doet, zullen wij ons denkbeeld voordragen, hoe onvolmaakt het ook moge zijn, over de wijze, door den Heer Marquis *de la Fayette* voorgesteld, om het inkomend recht op den Tabak in bladen in te zamelen.

S. IV.

(1) Dat het Sijstema der vrijheid nog niet de overhand heeft bekomen, is om dat men, ten einde zich daar in te bevestigen, volstandigheid en veel gewoonte van waarneemen en overweegen noodig heeft. Zonder die gewoonte is het in den loop der zaaken bezwaarlijk, alle de dubbelzinnige omstandigheden op het spoor te volgen, omstandigheden welke somtijds tot de kunstenaarijen der Monopolie, en meermalen tot de valsche begrippen en de uitzinnigheid der Reglementen, waar voor geene handeldrijvende Natie zich als nog heeft kunnen hoeden, behoeven; omstandigheden, welke de aanhangers van het dwang-sijstema niet nalaten, op eene vrijmoedige wijze, als de werkingen der Vrijheid op te geeven.

§. IV.

Middelen om den Tabakshandel in Frankrijk vrij te maaken, en de inkomste te behouden, die de Fiscus daar van trekt.

Hoe grooter het Recht is, waar mede een Product bezwaard wordt, hoe meer het tot Sluikerij aanleiding geeft; en de Sluikerij is hier dies te bedrieglijker, dies te grooter en bezwaarlijker te beteugelen, als de prijs van den Tabak, in vergelijking van het Recht, aanzienlijker is.

Het pond Tabak kost, als het in staat gebragt is om aan den Slijter verkocht te worden, aan de algemeene Pacht naauwlijks 12 Sols, terwijl de Slijter het tot 4 Livres betaalt. Dienvolgens blijft 'er een voordeel van 3 Livres 8 Sols van overig. Kan men den Sluikhandel een grooter lokâas aanbieden? Hoe veele eerlijke beroepen zijn minder voordeelig dan het handwerk van Tabaksluiker? Is het dan wel te verwonderen, dat men galgen heeft moeten oprichten om den Sluikhandel te bedwingen, en dat die strengheden, honderdmaal wreeder dan de misdaad, altoos te vergeefs zijn geweest?

De algemeene Pacht verkoopt omtrent vijftien millioenen ponden Tabak; deeze vijftien millioenen onderstellen, uit hoofde van den afval bij de toebereiding, dat zij omtrent drie en twintig millioenen vler honderd duizend ponden Tabak in bladen koopt: wegens deezen Tabak in bladen deedt de Heer *de la Fayette* den voorslag, om dien aan een inkomend Recht van 32 Sols 6 Deniers het pond onderhevig te maaken; en het is dit Recht, dat 38 millioenen

187,500 Livres tournois zou opbrengen; en ligtende daarvan 30 millioenen voor den Koning, ziet men, dat 'er nog meer dan agt millioenen zou overblijven, voor de kosten der bestiering van dat nieuw bewind, en voor de inkomsten der Pachters of Bestierers (1).

Men ziet derhalven, in den eersten opslag, dat de Heer *de la Fayette* een eenvoudig bewind voorsloeg, dat, door den Tabak aan den vrijen Handel weder te geeven, de Finantie, welke de Staat daar uit trekt, vermeerderde, in plaats van die te verminderen.

Waarom heeft zijn voorslag geen goed gevolg gehad? Zulks is ons onbekend; maar wij hebben opgemerkt, dat dit Recht den Sluikhandel een nog te krachtig lokâas overlaat. Het heeft derhalven ten gevolge de noodzaakelijkheid, om een groot getal Wachters of Oppassers te houden, wier bestemming is den Sluikhandel voor te komen. Deeze noodzaakelijkheid zal de algemeene Pacht zonder twijfel een schijnbaar voorwendfel opgeleverd hebben, om die verandering te verwerpen.

In de daad, zo dra men de algemeene Pacht, een Leger van Oppassers onder haare bevelen hebbende, dat haar bij aanhoudendheid noodzaakelijk zou zijn, zelfs dan wanneer men haar den Tabak mogt ontnemen, moet beschermen, en wel met groote kosten beschermen, biedt zij eene wezenlijke spaarzaamheid aan, door de zelfde Oppassers tegen de Sluikers van Tabak te gebruiken? Maar hoe zou de Pacht voor
an-

(1) De kosten van de algemeene Pacht voor den Tabak bedragen geen zes millioenen; zij besteedt zelfs niet meer dan agt millioenen voor haaren staat van oorlog, tegen alle de Sluikhandelaars.

rengen; en ligtende
Koning, ziet men,
men zou overblijven,
dat nieuw bewind,
rs of Bestierers (1).
rsten opslag, dat de
g bewind voorsloeg,
vrijen Handel weder
e de Staat daar uit
n die te verminderen.
geen goed gevolg ge-
maar wij hebben op-
ukhandel een nog te
eft derhalven ten ge-
om een groot getal
en, wier bestemming
en. Deeze noodzaa-
ut zonder twijfel een
erd hebben, om die
algemeene Pacht, een
re bevelen hebbende,
nodzaakelijk zou zijn,
n Tabak mogt ontnee-
vel met groote kosten
zenlijke spaarzaamheid
tegen de Sluikers van
oe zou de Pacht voor
an-

Pacht voor den Tabak be-
edi zelfs niet meer dan agt
orlog, tegen alle de Sluik-

andere belangen, als voor de haare, daar in bewilli-
gen? Deeze beschouwing zou haar derhalven in staat
stellen om der Regeering te noodzaaken, dat zij al-
leen aan haar de inzameling van het nieuwe Recht
toevertrouwde; en derhalven was het niet te verwon-
deren, dat haare weigering om in eenige verandering
te treden, bij eenige andere omstandigheden ge-
voegd, aanleiding gegeven hebbe, om de zaaken in
den tegenwoordigen staat te laten blijven.

Het zou derhalven voordeelig zijn de inzameling
van dat Recht onder eene zodanige schikking te kun-
nen brengen, die te gelijk de inkomste van den Staat
verzekerde, en de tuschenkomst der algemeene Pacht
vruchteloos maakte. Deeze schikking zou zonder twij-
fel plaats hebben, als de Fabriekers en Slijters van
Tabak zelven belang hadden, om tegen den Sluikhan-
del te waaken, en wanneer dezelve ten minsten nooit
eene ontmoedigende plaag voor hun kon worden. Zo-
danig is het doelwit, dat ons in het Systema van be-
lasting op den Tabak, 't welk wij hier voordragen,
bestierd heeft. De Leezer moge oordeelen of wij het
bereikt hebben.

Dit Systema biedt een groot voordeel aan: het laat
toe te hoopen, dat het Recht zelve van 32 Sols 6 De-
niers, door den Heer Marquis *de la Fayette* voorge-
steld, eens verminderd zal worden, vermits men in
dat Systema geen zo groot Recht noodig heeft, om
den Staat de inkomste te verschaffen, die hij thans
uit de belasting van den Tabak geniet. Om echter
ieder een in staat te stellen onze handelswijze te ver-
gelijken met die van de Pacht, en met die van den
Heer *de la Fayette*, als ook al het voordeel daar van
te doen bespeuren, verkiezen wij de zellde grondstel-

lingen als hij, en zullen tot het oogpunt, waar uit wij beginnen, het Recht van 32 Sols 6 Deniers verkiezen.

Laat ons eerst zien door welk middel men dien Sluikhandel, dien de Heer *de la Fayette* zich voorgesteld hadt uit te roeijen, op eene zekerer wijze kan vermijden.

Schoon de Sluikhandel van den Tabak verleidend is, door het voordeel dat hij aanbiedt, moet men echter, aan eenen anderen kant, bekenen, dat het niet zeer moeilijk is dien te verhinderen. De reuk van die Plant is sterk genoeg, om den Sluikhandelaar te doen vreezen, dat hij hem zal verraden; dienvolgens kan hij dezelve niet anders dan langzamerhand, en bij kleine gedeeltens invoeren.

Recht op den Tabak in bladen, bij den invoer in het Koninkrijk.

Slegts een zeer gemaatigd Recht van invoer te leggen, is het ware middel om den Sluikhandel van den Tabak in bladen voor te komen. Hij is zwaar en van eenen grooten omflag, de kosten van vervoering zijn zwaar, en de gevaaren van ontdekt te worden zeer groot. Nu zijn veel kosten, veel gevaaren en weinig winst genoegzaam, om de Sluikerij te beletten.

Vijf Sols voor een pond van inkomend Recht op den Tabak in bladen zouden, zonder den Sluikhandel een lokkäs aan te bieden, reeds eene inkomste van 5 millioenen 850 duizend Livres voortbrengen. Deeze gemaatigde belasting biedt een dubbeld voordeel aan: het bespaart de kosten om de grenzen van talrijke oppassers te voorzien, en naardien het de invoerers

van

et oogpunt, waar uit
2 Sols 6 Deniers ver-
welk middel men dien
Fayette zich voorge-
ene zekerer wijze kan

den Tabak verleidend
aanbiedt, moet men
at, bekennen, dat het
verhinderen. De reuk
om den Sluikhandelaar
zal verraden; dienvol-
s dan langzaamerhand,
en.

en, bij den invoer in
rijk.

Recht van invoer te leg-
den Sluikhandel van den
omen. Hij is zwaar en
e kosten van vervoering
van ontdekt te worden
osten, veel gevaaren en
n de Sluikerij te beletten.
van inkomend Recht op
, zonder den Sluikhandel
reeds eene inkomste van
res voortbrengen. Deeze
en dubbeld voordeel aan:
de grenzen van talrijke
naardien het de invoerers
van

van den Tabak in bladen door geen groot verschoet
bezwaart, drukt noch ontmoedigt het de bevrachters
niet, om dat Product tot een voorwerp van ruiling
te verkiezen.

*Vergunning om den Tabak te bereiden, met voor-
beding van tenig geld.*

De Sluikhandel zal, in ons Systema, voor de be-
reiding van den Tabak niet meer te vreezen zijn;
want het zou onmogelijk zijn, dat in het binnenste
des Koninkrijks eenige Tabaks-Fabrick gevestigd
werdt, zo de Regeering dezelve niet wille toelaaten.
Behalven den reuk hebben zij te veel ruimte en Werk-
lieden noodig, dan dat het geheim mogelijk zou zijn.
Men kan derhalven, bijna zonder kosten, verhinde-
ren, dat geen Tabaks-Fabrick zonder vergunning
worde opgericht, en deeze vergunning kan verkocht
worden.

De algemeene Pacht heeft tien Reederijen, welke ge-
zamentlijk vijftien millioenen ponden verwerkte Tabak
voor den binnenlandfchen verkoop afleveren. Men
heeft gezien, dat deeze vijftien millioenen den inkoop
van drie en twintig millioenen vier honderd duizend
ponden Tabak in bladen onderstelden. Door de Ree-
ders, die eenen verlofbrief zullen verkrijgen, aan een
ne Finantie onderhevig te maaken, die gelijk staat met
tien Sols voor ieder van die brutto ponden Tabak,
zou men een product van elf millioenen zeven honderd
duizend Livres hebben, en hier door zijn reeds vijf-
tien Sols van de twee en dertig en een halve Sols,
waar in de belasting behoort te bestaan, gevonden.

In dit bestier kost de niet bewerkte Tabak, voor
de

de deur van den Fabrikteur afgeleverd, hem slegs 21 Sols 8 Deniers het pond; doch aldaar moet hij eene vermeerdering van waarde verkrijgen door het handwerk, die hem in staat brengt om gebruikt te worden.

Wij hebben geene genoegzaame kundigheid, om die vermeerdering, met naauwkeurigheid, te waardeeren. Zij moet bestaan uit het beloop van den afval, door de bewerking der ruwe Tabak ontstaande, uit de kosten van den Fabrikteur, en uit de winst die hem toekomt. Maar hoe zal men, in de eerste plaats, dien afval berekenen? Wij kunnen zulks niet als ten naaste bij doen. Nu weten wij, dat men hem, in de buitenlandse Reederijen, op niet meer dan dertig ten honderd begroot (1); en wij gelooven niet van de waarheid af te zullen wijken, als wij voor dien afval, voor de kosten van bereiding, en voor de te maaken vermeerdering op de vijftien Sols reeds betaalde Rechten, welke op eene hoeveelheid, die door den hand-

(1) Deze afval van 30 ten 100 is buiten 's Lands van welk alg belang. Hij komt uit de steelen der bladen voort. Bij de algemeene Pacht worden dezelve verbrand, om redenen die ons onbekend zijn. In de buitenlandse Reederijen worden zij gebruikt. Men maakt daar van gesponnen Tabak, ten gebruike van hun die hem kaauwen. De Zeelieden en de bewooners der Havens gebruiken veel van dien Tabak; men beschouwt deze gewoonte als nuttig voor de gezondheid, ten minsten heeft zij tot hier toe nog niet strijdig met dezelve gescheenen. De Pacht ondergaat derhalven een vrijwillig verlies van 30 ten 100 op de Tabakbladen, 't welk de Fabrikteurs in concurrentie zekerlijk niet zouden willen lijden. 'Er zijn nog andere geheimen van handarbeid, waar van het voordeel, onder de handen der concurrentie, ten voordeele van het Publiek en de uitbreiding des Koophandels zou uitvallen.

afgeleverd, hem slegs
och aldaar moet hij eene
rkrijgen door het han-
brengt om gebruikt te

ame kundigheid, om die
righeid, te waardeeren.
op van den afval, door
ontstaande, uit de kos-
t de winst die hem toe-
n de eerste plaats, dien
zulks niet als ten naaste
lat men hem, in de bui-
niet meer dan dertig ten
ij gelooven niet van de
als wij voor dien afval,
, en voor de te maaken
Sols reeds betaalde Rech-
heid, die door den hand-

är-
oo is buiten 's Lands van wel-
len der bladen voort. Bij de
verbrand, om redenen die ons
he Reederijen worden zij ge-
ponnen Tabak, ten gebruike
eellieden en de bewooners der
Tabak; men beschouwt deeze
ndheid, ten minsten heeft zij
dezelve gescheenen. De Pacht
verlies van 30 ten 100 op
keurs in concurrentie zekerlijk
zijn nog andere geheimen van
el, onder de handen der con-
Pabliek en de uitbreiding des

stribuid verbeterd is, weder gevonden moeten worden;
9 Sols 4 Deniers voor het pond bewerkte Tabak re-
kenen. Deeze komt derhalven den Fabrikteur op 31
Sols het pond te staan.

Eene koopmanschap van een zo algemeen gebruike
blijft nooit lang in het pakhuis. Wanneer wij dus
onderstellen, dat de Fabrikteur slegs vijftien ten hon-
derd voor zijn voordeel van bereiding, en voor zijne
verschotten rekent, dan onderstelt men het uiterste;
hij kan derhalven zijn bewerkte Tabak den Slijter
voor 35 Sols 6 Deniers het pond verkoopen (1).

Maar 'er blijven nog 17 Sols 6 Deniers over; om
van het Recht van 32½ Sols bij den ruwen Tabak of
in bladen te voegen. Deeze 17 Sols, 6 Deniers moe-
ten opgebracht worden loor het debiet van 15 mil-
lioenen ponden, vermits de algemeene Pacht, in de
Provinciën aan haare pachting onderhevig, slegs die
hoeveelheid van bewerkten Tabak verkoopt.

Deeze 17 Sols 6 Deniers op den ruwen Tabak brén-
gen het pond bewerkte Tabak van 35 Sols 6 Deniers;
zijnde de prijs van den Fabrikteur, op 3 Livres 2 Sols
9 De-

(1) Men heeft in de voorgaande Noot gezien, dat de afval
van 30 ten 100 geen verlies is; maar wij hebben dian afval
vergroot; want wij onderstellen hier, dat de hoeveelheid van
drie en twintig millioenen Tabak slegs vijftien millioenen be-
werkte ponden oplevert; en tot 30 ten honderd afval moet
deeze hoeveelheid 16 millioenen 380,000 ponden uitleveren;
het geen, ten voordeele van onze berekening, eene korting
van 10 ten honderd in onze gisningen toelaat te doen, over
alles wat niet tot het Recht van invoer behoort. Wij hebben
in onze berekeningen de vochtigheid des Tabaks niet in aan-
merking genomen; de concurrentie kan, over dit geheim, niet
anders dan voordeelig voor het Publiek zijn.

9 Deniers en een breuk; waar bij men nog het voordeel van den Slijter moet voegen.

De algemeene Pacht geeft hem den Snuiftabak voor drie Livres twaalf Sols het pond van zeventien Onzen. — Hij verkoopt dien het pond van zestien Onzen voor vier Livres het pond. — Derhalven zou bij denzelven, bij deeze nieuwe schikking, beter koop kunnen geeven.

Maar hoe zal de inzameling van die zeventien en een halve Sols geschieden, van de twintig millioenen vier honderd vijf en zeventig duizend ponden, welke 'er nog ontbreken, om het product des Rechts van twee en dertig en een halve Sols volkomen te maken? Zie hier deswegens onze denkwijze:

Vergunning om den Tabak in 't klein, met voorbeding van eenig geld, te slijten.

Wij hebben reeds aangemerkt, dat het onmogelijk was, dat de Tabak in 't geheim toebereid konde worden; het is desgelijks onmogelijk, dat de slijting daar van geheim zij, en dat dienvolgens eenige openbaare Slijter van Tabak zich, buiten vergunning der Regeering, ergens nederzette. Zie hier dan weder nieuwe vergunningen, welke verkocht kunnen worden. Nu zijn 'er in het Koninkrijk ten minsten veertig duizend van die Slijters; en naardien zij den Tabak tot drie Livres twaalf Sols het pond van de algemeene Pacht koopen, zullen zij niet bezwaard worden, als zij eene vergunning koopen om dien te slijten, die in den grond niets anders dan een gedeelte op rekening van den prijs des Tabaks zal zijn. Zij zullen dit verschot dies te beter kunnen doen, om dat de Fabrikteur hun den

ar bij men nog het voor-
begen.

hem den Snuiftabak voor
pond van zeventien On-
het pond van zestien On-
ond. — Derhalven zou
uwe fchikking, beter koop.

ling van die zeventien en
van de twintig millioenen
ig duizend ponden, welke
et produft des Rechts van
ve Sols, volkomein te maa-
nize denkwijze.

abak in 't klein, mes
g geld, te flijten.

merkt, dat het onmogelijk
heim toebereid konde wor-
ogelijk, dat de flijting daar
envolgens eenige openbare
iten vergunning der Regee-

Zie hier dan weder nieuwe
kocht kunnen worden. Nu

ten minften veertig duizend
dien zij den Tabak tot drie
ond van de algemeene Pacht
ezwaard worden, als zij eene
en te flijten, die in den grond
deelte op rekening van den

Zij zullen dit verſchot dies
m dat de Fabrikteur hun den
be-

bewerkten Tabak ſlegts tot vijf en dertig Sols zes
Deniers, en zelfs voor nog minder, zal verkoopen.

Twintig millioenen vier honderd en zeventig dui-
zend ponden door veertig duizend gedeeld, maaken
iets minder dan vijf honderd twaalf ponden uit. De
vergunningen, om den Tabak te verkoopen; zullen
derhalven vijf honderd twaalf Livres, door malkander
gerekend, kosten (1).

Maar wie zal die vergunningen uitdeelen? De Fa-
brikeurs, en wel door zich ſelven in gevaar te ſtel-
len; want zo zij daar mede niet belast waren, zou-
den zij ſelven de gerieflijkheid hebben van Tabak aan
anderen dan gemagtigde Slijters te verkoopen, en zich
aan het recht van verkoop, waar mede hunne Fabriek
niet belast is, kunnen onttrekken.

Dus zouden de Fabrikeurs twee ſoorten van vergun-
ningen te verkrijgen hebben; die van den Tabak te
mogen bewerken, naar reden van tien Sols voor het
pond Tabak in bladen gerekend, en die om den be-
werkten Tabak te flijten, of te laaten flijten. Deeze
laatste vergunningen zouden vooruit ten getale van
veertig duizend gekozen worden, en wel naar de ver-
deelingen, die dezelve overeenkomstig zouden maaken
met de veertig duizend Kantooren, welke tegenvoor-
dig den Tabak der Pacht flijten.

Op deeze wijze zou de Tabak noch toebereid, noch
in

(1) Men bemerkt, dat de verdeelingen van die ſom in on-
gelijke deelen gedaan moeten worden; want de Slijter van een
klein Dorp zou geen vergunning koopen, waar van de prijs de
hoeveelheid van zijn vertier zou te boven gaan. De nodige
Kundigheden, om dat *Tarif* te maaken, ontbreken ons, en
daar benevens zou die arbeid hier volſtrekt nutteloos zijn.

In het Koninkrijk verkocht mogen worden, zonder daar toe alvorens de vergunning voor geld verkregen te hebben; en naardien de Regeering zich zoude bepaalen, om zich van eenen ontfang van agt en dertig millioenen te verzekeren, zou zij tot de bewerking en den verkoop des Tabaks geen vrijheid verleenen; zo zij niet alvorens het getal schuldbekentnissen ontfangen hadt, die, zo in vergunningen om den Tabak te bewerken als te vertieren, haar die som verzekerde, min het produët van het inkomend Recht; naar reden van vijf Sols voor ieder pond gewigt; welk Recht, in allen staat van zaaken, aan de grenzen ingezameld zou worden.

Men zou wel het getal der Fabrieken niet vooraf bepaalen; doch geen derzelven zou opgericht mogen worden, zo niet de Regeering voor een getal Fabrieken, dat genoegzaam was om haar oogmerk te bereiken, schuldbekentnissen onder borgtocht hadt. Dus zouden de schuldbekentnissen het getal der Fabrieken bepaalen, en dit getal zou vervolgens voor eenen vrij langen tijd vastgesteld blijven, ten einde aan de Fabrikeurs de hoope te laaten, niet alleen van het geheel vertier, dat zich onder hen verdeeld zou bevinden; maar ook van de vermeerdering des vertiers, dat hunne nijverheid hen te wege zou brengen.

Het is bij deeze schikking belangwaardig en noodzaakelijk, om die Fabrieken tot een grooter getal, dan die van de algemeene Pacht, te brengen; want naardien het geringe Recht van inkomst op den Tabak in bladen toelaat, deeze schikking in alle de Havens van het Koninkrijk, en op alle de grenzen, aan te neemen, zo volgt daar uit, dat 'er, zo veel als mogelijk is, Reederijen niet ver van de voornaamste Zeehavens

gen worden; zonder
ing voor geld verkree-
Regeering zich zoude
ontfang van agt en der-
ou zij tot de bewer-
aks geen vrijheid ver-
et getal schuldbekente-
o in vergunningen om
vertieren, haar die som
n het inkomend Recht;
r ieder pond gewigt;
zaaken, aan de gren-

Fabrieken niet vooraf
n zou opgericht mogen
voor een getal Fabrie-
haar oogmerk te berei-
er borgtocht hadt. Dus
n het getal der Fabrie-
n vervolgens voor eenen
ven, ten einde aan de
n, niet alleen van het
er hien verdeeld zou be-
meerdering des vertiers,
wege zou brengen.

belangwaardig en nood-
ot een grooter getal, dan
te brengen; want naar-
nkomst op den Tabak in
ing in alle de Havens van
grenzen, aan te neemen,
zo veel als mogelijk is,
voornaamste Zeehavens

17061

moeten zijn, om te zwaare kosten van vervoering te
vermijden. Ieder van die Reederijen zou haare voor-
naamste consumptie in haaren omtrek kunnen bepa-
len (1). Een zeker getal Reederijen is desgelijks
noodzaakelijk om den naijver te onderhouden, die
alle soort van Koophandel uitbreidt en kracht bijzet,
en om de meer of min groote ongemakken, aan alle
zodanige bepaaing verknocht, voor te komen. Men
behoeft niet te vreezen, dat men door de zwaarighe-
den, welke de uitgebreide en kostbaare Etablissemen-
ten na zich slepen, wederhouden zal worden. De
bereiding van den Tabak, zelfs van de meest gezoch-
te, vordert geen Werkplaats, waar van niet de kos-
ten, zonder nadeel, met de hoeveelheden geëvenre-
digd kunnen worden.

Wij zullen in geen grootere bijzonderheden tree-
den; dezelve zouden vruchteloos en verveelend zijn.
Zo deeze wijze van inzameling van het inkomend
Recht wezenlijke voordeelen aanbiedt, hebben wij
er genoeg van gezegd om te toonen, dat geen ge-
wig.

(1) Onder de Fabrieken en Slijters zijn bijna 600 stapelplaatsen
in het Koninkrijk; hetgeen de noodzaakelijkheid aan toont om de
Fabrieken sterk te vermenigvuldigen. Honderd zouden, door
malkander gerekend, jaarlijks, op den tegenwoordigen voet van
vertier, ten minsten vierhonderd vijftig duizend Livres omzetten.
Zo men hier het product der buitenlandsche consumptie, tot wel-
kers openlog deeze nieuwe schikking het middel aan de hand
geeft, bijvoegt, ziet men, dat het getal Fabrieken tot twee hon-
derd gebragt kan worden. Als 'er slegs twee honderd Fabrieken
waren, zou het Recht om dezelve te houden ieder jaarlijks agt en
vijftig duizend vijf honderd Livres kosten, welke gemakkelijk in
verscheide betaaltijden verdeeld zouden kunnen worden, terwijl
ieder van die Fabrieken verantwoordelijk moest zijn wegens de
vergunningen, die zij het recht hadt uit te deelen.

wigtige zwaarigheid zich tegen haare uitvoering aankant.

Voordeelen van deze nieuwe schikking.

Deze schijnen ons klaarblijkelijk te zijn. Alles wat de inkomst van den Tabak in Frankrijk, en de vrije speculatie over den invoer van dat blad kan belemmeren, wordt voorgekomen, door hem slechts aan een inkomend Recht van vijf Sols het pond onderhevig te maaken; en dit Recht kan geen aanleiding geeven tot den Sluikhandel eener zo omslagtige koopmanschap, als de Tabak in bladen, ten aanzien van zijne waarde. Een vat van die koopmanschap zal altoos bezwaarlijk te verbergen zijn.

De Sluikhandel van den bewerkten Tabak is desgelijks te bezwaarlijk, om vreeze te verwekken; want die meenigvuldige Fabrikeurs, en die talrijke Slijters, allen aan geldlasten onderhevig, zijn even zo veel belangneemende Argusfen, om zelven tegen den Sluikhandel te waaken (1); zij zijn het dies te meer, om dat die schikking aan ieder van hun het volle eigendom van het voordeel zijner nijverheid, boven den prijs der vergunningen, laat; welke, wij herhaalen het nog eens, niet als tot de tegenwoor-

(1) Veertig duizend Slijters maaken een goed getal oppassers uit. Men moet hun slechts tot het opzicht aanzetten. Naardien zij nu onderhevig zijn aan de bepalings eener vergunning, zou hunne naspheid hen een gevoeliger verlies toebrengen, dan in den tegenwoordigen toestand, waar in het gevaar der Slijters slechts in een gebrek van winst bestaat. Deze laatste kunnen zelfs den Sluikhandel doen. In ons Plan zou hij wel haast door den Fabrikant als uitdeeler en borg der vergunningen, ontdekt worden.

gen haare uitvoering

urwe schikking.

lijk te zijn. Alles wat Frankrijk, en de vrije n dat blad kan belem- door hem slegts aan Sols het pond onder- ht kan geen aanleiding ner zo omslagtige koop- laden, ten aanzien van e koopmanschap zal al- zijn.

ewerkten Tabak is des- yragez te verwekken; rikeurs, en die talrijke onderhevig, zijn even ussen, om zelven tegen 1); zij zijn het dies te g, aan ieder van hun het ordeel zijner nijverheid, ningen, laat; welke, wij t als tot de tegenwoor-

di- naken een goed getal oppassers opzicht aanzetten. Naardien zij g eené vergunning, zou hunne toebrengen, dan in den regen- gevaar der Slijters slegts in een slaatsen kunnen zelfs den sluik- wel haast door den Fabrikur, ingen, ondekt worden.

dige consumptie bepaald moet worden. Nu blijft 'er nog eene genoegzaam groote loopbaan voor die nijverheid over, om Fabrikeurs aan te zetten, dat zij zich voordoen: de vergunningen van vertier, waarvan zij uitdeeler en borgen zijn, zullen hen niet belemmeren, vermits de Slijters aanwezig zijn.

Het is buiten allen twijfel, dat de consumptie van den Tabak, als hij den Koophandel weder wordt ingelijfd, zal toeneemen. Die van den Tabak der algemeene Pacht geschiedt in eene uitgestrektheid, die met twee en twintig millioenen zielen bedekt is, en gaat slegts tot vijftien millioenen ponden gewigt. De vlijtigheid der concurrentie kan hoopen, van in deeze geringe proportie eene dies te zekerer vermeerdering van vertier te zullen vinden, naar maate de natuur en de eigenschappen des Tabaks tot zijne consumptie voordeelig zijn.

Men kan hier nog bijvoegen, dat, vermits de Fabrikeurs verzendingen van Tabak naar buiten kunnen doen, zelfs tot eenen minderen prijs dan vijf en dertig en een halve Sols het pond, deeze nieuwe consumptie wel dra gevestigd zou worden. Zij is geheel ten voordeele van het koninkrijk; zij zou den Staat het inkomend Recht en dat der verwerking betaalen. Frankrijk zou dus eenen nieuwen Handel verkrijgen, waar van de Monopolie der Pacht hem, tegen de natuur der dingen, berooft.

Men zegge niet, dat het Recht van vijftien Sols het pond, voor den invoer en de verwerking ingezameld, den Franschen Tabak in eene ongunst zou houden, die voortaan het vertier buiten 's Lands zou verhinderen. Deeze 15 Sols zullen, door het voordeel van eene volmaaktere bewerking, gemakkelijk opgewo-

gen worden. De Tabak keert in dat opzicht in de clasfe van die voorwerpen te rug, waar van de maa- tige verhooging van den prijs het aanzien niet te bo- ven gaat, en noch het vertier, noch zijne toeneeming doet ophouden. De algemeene Pacht zelve heeft ei- fchen van buiten 's Lands, in weêrwil van eenen veel hooger prijs (1).

Maar is de Tabak, bewerkt door Fabrikeurs, die niet als aan zich zelve rekenschap te geeven hebben, en eene concurrentie moeten wederftaan, even zo goed als die van de algemeene Pacht? Dit is niet an- ders dan te vraagen, of men in Holland, waar noch algemeene Pacht, noch bevoorrechte Reederij is, goe- de Tabak bereidt. Het is even als of men vraagde, of in Frankrijk die duizenden Producten, welke voor den fmaak, den reuk, met één woord voor de zinnelijk- heid gefchikt zijn, noodig hebben verpacht te wor- den, om dezelve keuriger te maaken (2). De

(1) Deeze elfchen moeten bepaald blijven, om dat het der Pacht niet gelegen komt den prijs te verminderen. Zij zon alsdan haaren eigenen Tabak ter fluik zien te rug komen; want haare oppaffing zal, om zulks te beletten, noot zo veel kracht hebben, als eene groote meenigte bijzondere perfoonen, wier onmiddellijk belang vordert de Sniikerij voor te komen. En waaróm zou Frank- rijk zijnen Tabak niet buiten 's Lands verkoopen, met behouding des Rechts van vijftien Sols? De goede geraspte Tabak van Oos- temrijcksch Vlaanderen wordt, fchoon minder fterk dan de Franfche zijnde, aldaar in 't klein voor twee en vijftig Sols het pond ver- kocht. In den Elzas wordt de beste Tabak voor drie Guldens het pond verkocht, en nogthans is de Tabak een Koopmansgoed in die Provincien.

(2) De Uitspraaken, in 't jaar 1784 door de Parlementen van Grenoble en Aix gedaan, bewijzen niets ten voordeele der wer- king van de Monopolie. De mondelinge verklaringen, in Bretagne opgemaakt, ftellen vast, dat de aangehouden Tabak *eene fomme- dringene maffe was, gelijk aan fukken klei- aarde, die men uit* de

in dat opzicht in de
g, waar van de maa-
et aanzien niet te bo-
noch zijne toeneeming
Pacht zelve heeft ei-
veerwil van eenen veel

door Fabrikeurs, die
hap te geven hebben,
wederstaan, even zo
Pacht? Dit is niet an-
in Holland, waar noch
rechte Reederij is, goe-
als of men vraagde, of
duften, welke voor den
oord voor de zinnelijk-
ebben verpacht te wor-
maaken (2).

De
ald blijven, om dat het der
vermlideren. Zij zou alsdan
te rug komen; want haare
nooit zo veel kracht hebben,
personen, wier onmiddellijk
komen. En waarom zou Frank-
nds verkoopen, met behouding
goede geraspte Tabak van Oos-
n minder sterk dan de Fransche
e en vijftig Sols het pond ver-
te Tabak voor drie Guldens het
e Tabak een Koopmansgoed in

1784 door de Parlementen van
n niets ten voordeele der wer-
illige verklaringen, in Bretagne
angehouden Tabak een samenge-
stukken klei-arde, die men als
de

De consumptie van den Franschen Tabak zal der-
halven buiten 's Lands geschieden, en dit voordeel is
wel verre van onverschillig te zijn. Het zal den uit-
voer van Amerika naar Frankrijk, en dienvolgens den
uitvoer van Frankrijk naar Amerika vergrooten....
Wie weet zelfs, of de aangroeiing van den ontfang
in het gedeelte van het inkomend Recht, welke de
buitenlandsche consumptie te wege zou brengen, niet
welhaast eene vermindering in het Recht van bewer-
king en vertier zou toelaaten? En is het alsdan niet
klaarblijkelijk, dat de binnen- en buitenlandsche con-
sumptie nog meer zou toeneemen, en eindelijk twee
groote voordeelen ten gevolge zou hebben, naamlijk
de trapswijze vermeerdering des ontfangs van den
Fiscus op den Tabak, en eene vermindering in den
prijs van dat Product? Voordeelen welke men ver-
schuldigd zou zijn aan de wijze op welke, naar ons
voorstel, het inkomend Recht, waar aan de Heer *de*
la Fayette den vrijen Handel des Tabaks verbonden
heeft, gevestigd zou moeten worden.

Zou men ons tegenwerpen de onzekerheid om
veertig duizend vergunningen tot het slijten des be-
werkten Tabaks te kunnen plaatsen, schoon de prijs
van die vergunningen een gedeelte van het tegen-
woordig verschot der Slijters vertoont?

Zulks zou eene ongegronde vreeze zijn; want,
zonder zich aan de tegenwoordige Slijters te verbin-
den, die niet dan te meer redenen zouden hebben,
om die soort van nijverheid te behouden, past de
verkoop van Tabak voor alle de winkels, waar in

men

*de Steengroeven haalt, ... hebbende eenen scherpen en on aangena-
men reuk, uit de giisting ontstaande.*

men die ontelbaare artikelen, in den Handel van Kruidenierswaaren begreepen, in 't klein-verkoopt. Men zou zich daar toe van eene vergunning voorzien, niet zo zeer om het voordeel, dat de Tabak zou opleveren, als wel om met hunne fortéering alles te verleenigen, wat dezelve aftrek kan doen hebben. Het is bekend dat, in alle die Magazijnen, verscheide artikelen (1) den Koopman geen ander voordeel aanbrengeu, dan die van de gelegenheden te vermeenigvuldigen, om in zijnen winkel te komen. Zo het Zout op de zelfde wijze, door middel van eene bepaalde vergunning, verkocht wordt, zouden alle de Kruideniers Zout verkoopen.

Het is tijd om het ter neder gestelde kortelijk te herhaalen. Wat oordeel men ook moge vellen over de nieuwe wijze, die wij voorstellen, om de belasting op den Tabak in Frankrijk in te zamelen, door deszelfs Handel vrij te maaken; welke zijde men in dat opzicht ook moge kiezen, zal het altoos waar zijn, dat die tak van Koophandel in den rang der gewigtigste takken voor Frankrijk en de Verëenigde Staaten is.

Om ten dien opzichte geen twijfel over te laten, zullen wij aanmerken, dat Engeland, vóór de omwenteling van Engelsch Amerika, in een gemeen jaar ontfrent honderd duizend Vaten Tabak ontfing, waar van tien duizend voor zijne binnenlandfche consumptie genoegzaam waren, en negentig duizend tot zijne ruilfingen met Frankrijk, Rusland, Duitschland, Vlaanderen, en zelfs Canada gebruikt werden. De Lord

Shel-

(1) Zodanig is, bij voorbeeld, de Suiker.

Sheffield maakt van den Tabak het voornaamste artikel des Amerikaanschen Koophandels.

Men ziet geen voorwerp van eenen zo aanzienlijken Handel zich ontglippen, zonder poogingen te doen, zo om het te behouden, als om het te rug te roepen. Ook heeft Engeland onlangs, om de oplegging des Amerikaanschen Tabaks in zijne Tolhuizen gemakkelijk te maaken, de aanzienlijke Rechten, die men daar voorheen bij zijnen invoer vorderde, afschaft. De invoerende Koopman van dat Product heeft thans vrijheid om het aldaar op te leggen, door eenvoudig voor de betaling der Rechten, wegens hetgeen voor de binnenlandfche consumptie geschikt is, borg te stellen.

Dit verstandig beleid der Engelschen moet alle Natien, welke eenen directen Handel met de Vereenigde Staaten kunnen openen, aanzetten om de gerieflijkheden en de gemakken, die de Engelsche Stapelplaatsen opleveren, te overtreffen; want een vrij Volk wordt door de kwellingen van den Fiscus ligter dan eenig ander Volk afgeschrikt.

Maar zo de Tabakshandel in Frankrijk niet vrij gemaakt wordt, zullen alle de gerieflijkheden, welke thans den invoer van dat blad aangeboden worden, van geen de minste werking zijn; haar goede uitflag, zo zij zelfs die hebben, zal slegts oogenbliklijk zijn, en alle de proeven, door welke men de belangen van den Franschen Koophandel met die van de Monopolie wenschte overeen te brengen (1), zullen vruchteloos

en

(1) Men kan in den rang van die proeven stellen de Premie van 24 Livres, die de Pacht heeft goed gevonden te vergunnen voor ieder Var Fransche Goederen, welke door de Amerikaansche Schepen

in den Handel van
in 't klein verkoopt,
vergunning voorzien,
dat de Tabak zou op-
fortceering alles te ver-
n doen hebben. Het
azijnen, verscheide ar-
ander voordeel aan-
enheden te vermeenig-
el te komen. Zo het
r middel van eene be-
wordt, zouden alle de

er gestelde kortelijk te
ook moge vellen over
orstellen, om de belas-
jk in te zamelen, door
n; welke zijde men in
n, zal het altoos waar
handel in den rang der
krijk en de Vereenigde

i twijfel over te laten,
Engeland, vóór de om-
rika, in een gemeen jaar
ten Tabak ontving, waar
binnenlandfche consump-
egentig duizend tot zijne
and, Duitschland, Vlaan-
ruikt werden. De Lord

Shes-

en zonder kracht zijn; wij hebben zulks reeds be-
weezen.

Wij hebben betoogd, dat de Monopolie zich tegen
de veel gezochte en aanëengechakelde ruijningen aan-
kant; dat zij de voorwerpen, waar van zij zich heeft
meester gemaakt, van de algemeene speculatie ver-
wijdert.

Wij hebben betoogd, dat de vrijheid den Tabak
niet duurder zal maaken; dat zij tot zijne volmaaking
strekt, dat zij, in zijne bewerking, bezuinigingen zal
te wege brengen, welke zullen toelaaten hem tot eenen
laageren prijs, dan dien van de Pacht, te leveren;
en dat dienvolgens het vertier zich meer zal uitbrei-
den. Wij meenen de mogelijkheid betoogd te heb-
ben, om alle die voordeelen met de tegenwoordige
inkomste van den Staat overëen te brengen, en zelfs
die inkomste te vermeerderen, door een gering inko-
mend Recht op den Tabak in bladen, een zwaarder
Recht op zijne bewerking, en een nog zwaarder op
zijn vertier te leggen.

*Byvoegfel tot het artikel van den Tabak, door
den Heer Clavière.*

Het geschilpunt van de belasting, die op den Ta-
bak behoort gelegd te worden, en de wijze om die
te bestieren, in de nationaale Vergadering onderzocht
zijnde, heeft de Heer Clavière, om over dat stuk
eenig

scheepen, die den Tabak aanbrengen, in retour uitgevoerd wor-
den. Het is even zo gelegen met de verbindtenis die zij heeft
aangegaan, om van andere Particulieren dan de Heer Morris een
zekere hoeveelheid Tabak te koopen. Vergeefsch middelen ter
verzorging!

oben zulks reeds be-

Monopolie zich tegen
hakelde ruitingen aan-
aar van zij zich heeft
meene speculatie ver-

le vrijheid den Tabak
ij tot zijne volmaking
ing, bezuinigingen zal
oelaaten hem tot eenen
de Pacht, te leveren;
zich meer zal uitbrei-
kheid betoogd te heb-
met de tegenwoordige
te brengen, en zelfs
door een gering inko-
bladen, een zwaarder
een nog zwaarder op

n den Tabak, door
vière.

sting, die op den Ta-
, en de wijze om die
Vergadering onderzocht
re, om over dat stuk
eenig

, in retour uitgevoerd wor-
de verbindtenis die zij heeft
en dan de Heer Morris eene
Vergeeffche middelen ter

eenig licht te verspreiden, goed gedacht, het artikel,
dat men nu gelezen heeft, te moeten herdrukken.
Hij heeft 'er gewigtige en nieuwe aanmerkingen bij-
gevoegd. Wij hebben 'er die geenen uitgetrokken,
welke ons van zodanige natuur gescheenen hebben,
dat zij de onderrichting over dat artikel konden vol-
tooijen. Hij spreekt daar in eerstelijk van de vrije Ta-
baksplanting in Frankrijk, door verscheide Provinciën
gevorderd, en door anderen hevig betwist. De Heer
Clavière werpt zich op tegen het volstrekt verbod der
Tabaksplanting.

Zij schenden het eerste voorrecht van het eigendom,
de klaarblijkelijkste oorzaak van het gezellig verdrag. De
Burger is verschuldigd iets tot de gemeene zaak toe
te brengen; maar hij moet, tot zijn eigen gevaar,
met zijn land kunnen doen wat hij wil. Zoud gij
hem beletten het onbebouwd te laten, of het met
planten te bezetten, die in geen Land van eenige
waarde zijn? Neen. Maar, zal men zeggen, zijn be-
lang behoedt ons voor dat misbruik... Ei! zo de Ta-
baksplanting schadelijk of minder voordeelig is, dan
die der voedende Producten, waarom wild gij dan,
dat men vastelijk zal voorneemen Tabak te planten?...
Men spreekt u van de onkunde des Planters, van de
mislagen, die eene kwalijk begreepen hebzucht hem
doet begaan.... Maar wie zijn die geenen welke door-
gaans die taal voeren? Menschen wier gewoone denk-
beelden zich onder het Despotismus of de Aristocra-
tie gevormd hebben. Dewijk deeze geen van beiden
hunne Regeering kunnen verdedigen, als door de
onkunde van het grootste getal, houden zij dat ge-
tal altoos in groote waarde; de onkunde van dat ge-
tal is altoos hun krachtigste wapen; en uit vrees

dat zij het zullen moeten misfen, dragen zij grootelijks zorg, dat zij alle middelen van onderwijs eenen geduürigen oorlog aandoen. In het stuk van voordeel verlicht de menschen niets meer dan hun belang; het brengt de meeste oorzaaken van onze dwaalingen tot zwijgen, en het licht komt in dat opzicht, meer dan in eenig ander, even zo spoedig onder het stroodak van den Planter, als in het boekvertrek der Wijsgeeren.

Laat ieder van ons de zorge, om aan de natuur de plant te vraagen, waar van hij de meeste voordeelen verwacht; vergenoegt u met de kennis van die planten, welke, als met onze Landhuishouding niet overeenkomende, eene betaaling kunnen worden, die de vreëmdeling, welke dezelve van zijnen grond verkrijgt met minder nadeel, dan wij van den onzen, u in ruiling zal kunnen doen voor 't geen gij beter koop dan hij zult planten of verwerken. Vergenoegt u met op te merken, in hoe verre men die buitenlandsche Producten moet belasten, om het dubbeld oogmerk te bereiken, van eenen weinig nadeeligen tak van openbaare inkomste te sichten, en daar door zelfs de planting der voorwerpen, welke met onzen grond en onze bevolking best overeenkomen, te begunstigen. Stelt voorts uw vertrouwen op die begunstiging, om de Producten, welke de geheele maatschappij, over de eerste van haare behoeftens, naamlijk die van haar bestaan, niet gerust stellen, van onze velden te verwijderen. De Planter heeft welhaast de vergelijkingen gemaakt, die hem verlichten; hij ziet welhaast wat hij van eene vrucht, die altoos en overal noodzaakelijk is, moet verwachten, eene vrucht waar van de planting gemaklijk is, die in zijne handen door geen belasting bezwaard

zwaard wordt; en wat hij te vreezen heeft van een Product, dat bij de zorgen en kosten, die zijne planting vordert, het nadeel voegt van slechts eene overtolligheid te zijn, en dat hij, vóór dat hij 'er eenig voordeel van kan trekken, eene belasting moet betaalen, welke dies te grooter zal zijn, naar maate het veld, waarop de noodige vrucht groeit, minder belast is.

Bovendien kan men het zich niet ontveinzen, dat 'er Producten zijn, door welkers middel men zelfs de niet te ontbeeren levensmiddelen met voordeel verkrijgt. Zijn onze Wijnen, onze Oliën, onze Zijde, ons Vlas en andere van onze inlandsche Producten iets anders dan voorwerpen van planting, welke men zou moeten bepalen, of zelfs verbieden, als men bevreesd was dat men geen graanen genoeg voor alle zijne inwoners op zijnen grond zal inoogsten? Zo deeze bekommeling eenigen grond hadt, wie zou dan in 't midden van Holland durven woonen? Wie zou niet vreezen die kleine Staaten, wier Volksmeerigte buitengemeen groot, en wier welvaart bestendig is, op elk oogenblik te zien ondergaan, schoon zij bijna geheel en al door de Producten van eenen vreemden grond gevoed worden? De arbeid, koophandel en een groot vermoegen zijn het, die overal het onderhoud verzekeren, welke ook de Producten zijn, die de Planter, volgens zijn belang, genegen is den voorrang te geven. Vreest Engeland dat de noodige weiden voor zijnen uitgestrekten Handel in paerden, zijne Velden zullen verslinden? denkt hij zijne talrijke paerdenfokkerijen af te schaffen, welkers voortbrengselen, buiten 's Lands verkocht, hem kooru kunnen aanbrengen?

Zij, die vreeze, is daar benevens zeer ongerijmd, die reeds sommige van onze Redenaars geheel Frank-

rijk

rijk met Tabak bedekt doet zien.... Ziet men dat de landlieden, de traagste van alle menschen, de nieuwe speculatiën met de gretigheid van eenen Wisselhändler omhelzen? Neen. Zij beginnen, zij beproeven; en zo het wel gelukken hunner poogingen hen stoutmoedig maakt, waar over zou gij dan klagen? Zij hebben hunne koornäiren verdubbeld, om daar uit zo veel noodig is te bekomen, om daar mede buiten 'sLands twee maal zo veel te betaalen, als hunne velden voortgebracht zouden hebben.

Zo het u gelukt om de belasting op den Tabak aan eene schikking onderhevig te maaken, die den Sluikhandel vernietigt, zullen de Planters van deeze Provincien zonder twijfel tot andere berekeningen geroepen worden; want het is waarschijnlijk, dat de Sluikhandel in dezelve het product van den Tabak begunstigde; en zo zij nogthans die planting blijven voortzetten, geloof dan dat dezelve gevoeglijk voor haar is, en daar door zelfs ook voor het Rijk, waar van zij een gedeelte uitmaaken, vermits het gantsche Rijk slechts eene groote maatschappij is, tot welkers voordeelen wij allen deelhebbers zijn.

Ik denk daarom niet minder, dat de Tabaksplanting voor Frankrijk niet voegt, zo lang zijnen Handel in stand blijft; dat het verstandig is denzelven van alle zijne kluisters te bevrijden, op dat hij ons dat blad brenge uit die Landstrecken, waar de te vruchtbare grond de uitzuiging der verslindende planten noodig heeft, even als de bloedrijke lichaamsgestellen de aderslaating noodig hebben. Men heeft in dat opzicht kundschappen verkreegen, welke een groot vertrouwen verdienen.

Zal Frankrijk door zijne binnenlandsche bestieringen,

en... Ziet men dat de menschen, de nieuwe van eenen Wisfelhan- beginnen, zij beproe- hunner poogingen hen er zoud gij dan klagen? verdubbeld, om daar men, om daar mede bui- el te betaalen, als hunne hebben.

asting op den Tabak aan maaken, die den Sluik- Planters van deeze Pro- dere berekeningen geroe- rschijnlijk, dat de Sluik- van den Tabak begun- e planting blijven voort- lve gevoeglijk voor haar oor het Rijk, waar van ermits het gantsche Rijk ij is, tot welkers voor- zijn.

r, dat de Tabaksplanting o lang zijnen Handel in tig is denzelven van alle op dat hij ons dat blad waar de te vruchtbaare indende planten noodig lighaamsgestellen de ader- en heeft in dat opzicht elke een groot vertrouwen

binnenlandsche bestierin- gen,

gen, dat meesterstuk van gezond verstand, verlicht, in dien staat van zaken zich aan de Tabaksplanting overgeeven? Hebben zij, die menschen welke van de voorgewende onkunde des volks hunne weetenfchap maaken, gedacht, dat na de omwenteling duizenden Franschen leezen geleerd hebben? Hebben zij gedacht, dat de Planters, als zelve hunne huishoudelijke raads- lieden gekozen hebbende, naar hen zullen luisteren?

Ja, de Tabaksplanting kan den Franschen op hun- nen grond niet aangepreezen worden; en naardien er belastingen noodig zijn, doet men het gros der Bur- gers geen nadeel, als men de belasting op den Tabak over de landerijen van het Koningrijk, waar de eige- naar hem mogt willen planten, uitbreidt. Om alles overteu te brengen, zal het genoeg zijn, dat die be- lasting ten minsten gelijk zij aan het Recht op den in- voer des buitenlandschen Tabaks; om dat, zo dra niemand Tabak zou mogen bewerken, noch *zonder vergunning* slijten; op straffe van eene zwaare boete, het alleszins klaar is, dat de Fransche Tabak aan de Fabrikeurs, *door vergunningen gemagtigd*, verkocht zou worden; ten zij de Planter zelf mogt goedvinden zich eene Acte van Fabrikteur te verwerven.

: Dit is, mijns bedunkens, alles wat noodig is om de belasting op den Tabak te behouden, en onze lan- derijen te bewaaren voor die planting, welke in de landstreeken van Amerika, waar van zij één der voor- naamste Producten heeft uitgemaakt, schadelijk bevon- den is; want ik denk niet, dat men de volmaaktheid des rechts van den Fiscus tot eenen Planter zal wil- len uitstrekken, die, zich tot eenige Tabaksplanten bepaalende, die hij zelf voor zijn gebruik zou bewer- ken, de openbaare inkomste nimmer een groot nadeel

zou

zou kunnen doen. Deze soorten van huislijke bewerkingen verdwijnen doorgaans voor de weinige spaarzaamheid, die zij te wege brengen, en voor de slechte hoedanigheid van Tabak, die daar uit voortkomt. De wel voorziene Fabrieken zullen alleen de oplettendheid van den Fiscus verdienen.

Dit gesteld zijnde, verdient de verdeeling der belasting, welke ik voorstel, de oplettendheid der Wetgevers. De belasting op den Tabak is, mijns bedunkens, die welke zich het best naar het zachtste bestier der *vrijheden* of vergunningen richt, om zekere voorwerpen te verkoopen, welke eene aanzienlijke belasting kunnen dragen, doch zich niet richten naar de belasting in een vrij Land, als in zo verre haare inzameling vrij is van alle behandelingen, welke voor de vrijheid al te beledigend zijn. Deze vergunningen zijn, zo men wil, een soort van uitsluitend voorrecht; maar zo dra 'er belastingen noodig zijn, wordt dan het gebruik van eene belaste overtolpheid niet desgelijks een voorrecht, ten behoeve van hem die de belasting daarvan betaalt?

Een voorrecht is haatelijk, wanneer het niet vergund wordt als aan eene eenige maatschappij, of aan een eenig persoon: het is alsdan eene Monopolie: maar eene belasting, veranderd in eene vergunning, om een zeker voorwerp, aan belasting onderhevig, te verkoopen, onder voorwaarde van eenigen prijs, door elk, die deeze vergunning wil verkrijgen, betaald, is slechts eene wijze van inzameling der belasting, die, in zekere gevallen, voor alle anderen te verkiezen is.

Het is vooral haatelijk, als de overtreeders door eene boete bedwongen kunnen worden, en de ver-
krij-

orten van huislijke be-
ans voor de weinige
e brengen, en voor de
die daar uit voortkomt,
zullen alleen de oplet-
enen.
de verdeeling der be-
overtolligheid der Wet:
Tabak is, mijns bedun-
naar het zagtste bestier
richt, om zekere voor-
eene aanzienlijke belas-
ich, niet richten naar de
is in zo verre haare in-
ndelingen, welke voor
zijn. Deze vergunning
ort van uitsluitend voor-
ngen noodig zijn, wordt
laste overtolligheid niet
behoefte van hem die de
wanneer het niet ver-
ge maatschappij, of aan
alsdan eene Monopolie:
erd in eene vergunning,
n belasting onderhevig,
harde van eenigen prijs,
ning wil verkrijgen, be-
an inzameling der belas-
n, voor alle anderen te
als de overtreders door
en worden, en de ver-
krij-

krijgers der vergunning, om Tabak te mogen bewers-
ken en verkoopen, natuurlijke en geschikte oppassers
worden, om de overtredingen te vermijden, en de
belasting voor de publieke zaak, zonder wachters noch
haatlijke middelen te behouden.

Nu schikt zich niet slegts de Tabak naar die soort
van belasting, maar 'er zijn nog andere voorwerpen,
welke aan de zelfde schikking onderhevig gemaakt
zouden kunnen worden; als, bij voorbeeld, het recht
der Tappers, om sterke dranken te verkoopen, Koffij-
huis te houden, enz.; alle zaken die, zo men wil,
de beste wijze om te belasten niet zijn, maar welke,
tot zo lang wij den noodigen trap van kundigheid en
Wijsbegeerte bezitten, ons tot de beste belasting
te brengen, minder drukken, dan de belasting op de
Landerijen.

De *vrijheden* zijn het middel niet om een *bepaald*
recht te verkrijgen op de zaak, die zij toelaaten te
bewerken en te verkoopen; maar dit is juist hetgeen
dezelve lofwaardig maakt, tot dat men het waare Systema
van dat *gemeenschaplijk verschot*, 't welk het haatlijk
woord belasting doet vreezen, beter kent. Als men in
acht neemt om den prijs der toelaating te maatigen,
vindt de nijverheid welhaast het middel om hem nog
lichter te maaken. Laat ons, bij voorbeeld, onder-
stellen, dat men twintig Sols op elken hoed wilde
leggen, en die belasting inzamelen, niet op den hoed
zelven, maar op de vrijheid om dien te maaken; dat
de prijs der vergunning geregeld wordt door het ge-
tal van die hellende tafelen, welke tot het maaken
der hoeden dienen, en dat de meenigte hoeden voor
elke tafel op honderd begroot wordt; dan is het
klaar, dat een vlijtig werkman, als hij meer dan
hon-

honderd hoeden maakt, zelfs daar door minder dan twintig Sols voor elken hoed zal betaalen. Ik breng dit voorbeeld bij, eeniglijk om het voordeel der vrijheden of toelaattingen tastbaar te maaken; want het is anders daar mede even zo gelegen als met alle belasting; men kan 'er eene verkeerde toepassing van maaken.

Maar hoe zal men tot de schikking, die ik voorstel, geraaken? 'Er zijn Tabaksfabrieken, Stapelplaatsen en Slijters, die reeds aan een bewind, welk het ook zij, onderworpen zijn. Daar moet men alle de inlichtingen en hulpmiddelen vinden, welke men noodig kan hebben; en naardien de tegenwoordige Pachters der belasting op den Tabak geen belang daar bij hebben, om zich aan een nieuw bestier te onttrekken; naardien in allen staat van zaaken de hunne aan den ondergang overgegeeven is, durf ik gelooven, dat zij zelve mijn gevoelen over den Tabak behoorde te onderzoeken; want zo niet de belasting verdeeld, en door dat middel de Tabak, op de meest mogelijke wijze, een Koopmans Waare wordt, en hij zou het zekerlijk worden, ziet men niet, waarom het gezelschap der Pachters niet met de Natie zou handelen, om den algemeenen bestier der belasting op den Tabak, onder de schikking, die ik voorstel, te worden; eene schikking, die aan de Decreten der Nationaale Vergadering onderhevig is, en die het in hunne magt niet zou staan te veranderen; eene schikking die vooral zou verëischen, dat men het getal der vergunningen, ten minsten dat der *Slijters*, niet bepaalde, en dat men den prijs des Tabaks zo veel mogelijk maatigde; want in die soorten van onderneemingen, moet men als zeer gewigtig aanzien de be-

daar door minder dan zal betaalen. Ik breng het voordeel der vrijer te maaken; want het gelegen als met alle beverkeerde toepassing van

schikking, die ik vooraktsfabrieken, Stapelplaatsen een bewind, welk het

Daar moet men alle de vinden, welke men noodig de tegenwoordige Pachbak geen belang daar bij nieuw bestier te onttrekken van zaaken de hunne aan is, durf ik gelooven, over den Tabak behoort zo niet de belasting verde Tabak, op de meest omans Waare wordt, en n, ziet men niet, waarom niet met de Natie zou men bestier der belasting schikking, die ik voorstel, die aan de Decreeten der onderhevig is, en die het in te veranderen; eene schikkingen, dat men het getal der dat der *Slifsters*, niet beprijs des Tabaks zo veel in die soorten van onderneemter gewigtig aanzien de be-
vot.

Vorderingen der nijverheid, die men voorneemens is te doen ontstaan; eene schikking eindelijk, die den bestiereren der belasting allen Koophandel, alle bewerking, en alle vertier van Tabak ten hunnen voordeele zou verbieden.

Ik moet nog aanmerken, dat zo de belasting op den Tabak, uit haare natuur, één der geenens is, waar uit de minste belemmeringen ontstaan, men dezelve niet te vroeg kan decreteren. De onzekerheden over dit stuk geëven aanleiding tot speculatiën, welke de verwarring doen voortduuren. De vraag om te weten, tot hoe hoog de publieke uitgaven zich zullen verheffen, behoort tot deeze belasting niet. Welke ook die uitgaven zijn, is het gelukkig daar op te kunnen toepassen alles wat de Tabak, onder eene wijze van belasting, die noch drukkende, noch wederrechtelijk zal zijn, kan opleveren. Is 'er bovendien eenige tak van inkomste af te schaffen? Verheft niet ieder weldenkend Franschman een ge- roep van verontwaardiging tegen de Loterijen? Ik herhaal het, de belasting op den Tabak kan geenszins op eene gelukkige wijze door iets anders vervangen worden, als in een Systema waar van wij nog ver af zijn; dus is 'er bijna geen der belastingen, waar mede gij u onledig houdt, die dezelve voorgetrokken kan worden. De Patriotten moeten derhalven in dat opzicht op hunne hoede zijn. Na hen bewogen te hebben om de vrije Tabaksplanting, welke aan die bijzondere belasting onderhevig zou zijn, niet te decreteren, zou men zijn behagen daar in kunnen scheppen, dat men hen zag dwaalen in de keuze van veel hachlijker belastingen, dan een Recht

op den invoer, het bewerken en de slijting van den Tabak ooit kan zijn.

Toen men u van den Amerikaanschen Tabak sprak, heeft men in de Nationaale Vergadering gezegd, dat zijne geringe waarde oorzaak is, dat men u denzelven niet brengt, om dat hij te weinig oplevert tot het koopen van Goederen in retour, waar mede men het Schip, dat u denzelven zal aanbrengen, kan beladen. Eit het Schip zelf zal aan u blijven. Gij hebt noodig, dat men u Scheepen maakt; het voordeeligste van alles wat men ter hand neemt, is de Scheepvaart; en gij zijt door uwe eigene Producten niet in staat om Reizen over Zee te doen, zo lang het Recht van den Fiscus u belemmert (1)! Leest het niet zeer groote Werk, waar uit ik het artikel *Tabak* getrokken heb; leest de negende afdeeling *over de Scheepen, in Amerika gebouwd, om verkocht of bevracht te worden*, en sluit het oor voor alle die afkeurders van uwe betrekkingen met Amerika; zij bemerken niet, dat zij den kring hunner denkbeelden voor dien van 't Gebeelāt neemen.

T W E E -

(1) Ik heb onder mijne oogen eenen Raad der operatiën te Hamburg. Frankrijk die in de laatste onderzoekingen, met betrekking tot Spanje, aan zijnen Noordschen Handel niet schijnt gedacht te hebben, voert te Hamburg met 262 Scheepen, waar van negtvijsien Fransche Scheepen zijn, voor meer dan 30 millioenen Goederen in. De Engelsche invoer bedraagt negt 14 of 15 millioenen. Tot denzelven worden 226 Scheepen verijicht, waar van 200 Engelsche Scheepen zijn.

en de sijting van den

aanschen Tabak sprak, gadering gezegd, dat s, dat men u denzelte weinig oplevert tot etour, waar mede men u aanbrengeu, kan beaan u blijven. Gij hebt maakt; het voordeligste mt, is de Scheepvaart; Producten niet in staat zo lang het Recht van ! Leest het niet zeer et artikel *Tabak* getrokkeeling over de Scheepen, rocht of bevracht te worde afkeurders van uwe j bemerken niet, dat zij n voor dien van 't Ge-

T W E E-

eenen Raat der operatiën te e onderzoeikingen, met betrekken Handel niet schijnt gedacht 62 Scheepen, waar van slechts or meer dan 30 millioenen Gobeagt slechts 14 of 15 millioenenpen verslijcht, waar van 200

T W E E D E A F D E E L I N G.

Vischcrijen, Traan, Kaarsen van Spermaseti, enz.

Overal waar het eigendom zeker is, overal waar de menschen niet door slaafsche Wetten ontëerd worden, zullen zij naar evenredigheid der middelen van onderhoud vermeenigvuldigen.

Dit is eene waarheid, die door de Historie bewezen wordt. Het is niet anders dan eene aanstootlijke dwingelandij, die de vruchtbaarheid van het menschlijk geslacht kan tegenhouden, in de plaatsen waar de middelen van onderhoud overvloedig zijn, en weinig kosten.

En wat ontbreekt de Staaten, waar de Volksmeenigte talrijk is, waar alles tot derzelver aanwas samenloopt? Zo de Regeering aldaar onverwachte behoeftens ondervindt, hoe ligt en hoe gemakkelijk te dragen is dan niet de last, als dezelve over zo veel hoofden verdeeld wordt?

Waar toe heeft men alsdan de duistere en bedrieglijke kunst van het opzienserschap noodig, wanneer men het geheim der Volksmeenigte bezit? En, nog eens, wat is dat geheim? Eerbiedigt de waardigheid van den mensch, zijt rechtmatig, en drukt niet, door kluisters, de voortplanting der levensmiddelen. Een ongedwongen onderhoud, eene talrijke Volksmeenigte, deeze maaken het onveranderlijk Systema der natuur uit.

Onder de middelen van onderhoud, welke de natuur den mensch in overvloed geschonken heeft, is de Visch één der overvloedigste, der gemakkelijkste om

zich te verschaffen, en der geschiktste om 's menschen kracht en gezondheid te onderhouden (1). Door welk noodlottig voorrecht is dit voedsel in Frankrijk slegts het deel van den rijken? Waarom ziet men den Visch niet in overvloed daar waar die schatting der Zee zonder bederf kan komen, en zonder met de kosten van eene te verre vervoering belast te worden? Men weet zeer wel, dat het voordeellg voor eenen Staat is tot zich, en voor alle Classen van menschen, in te roepen den overvloed en de verscheidenheid der eetwaaren, van waar zij ook komen, welke haare natuur ook zij, als zij slegts gezond en op eenen laagten prijs zijn; waarom dan ten aanzien van den Visch, van dat voedsel 't welk de natuur overal met zo veel vruchtbaarheid voortplant, van dien staatkundigen regel afgeweeken? Welke ook de redenen zijn, die hem kunnen afweeren, door hem met Rechten te bezwaaren, kunnen dezelve nogthans slegts de vrucht van eene wraakbaare onkunde zijn.

Ten vollen overtuigd van het goede, dat uit den overvloed der levensmiddelen, en de gemaklijkheid om dien overvloed te doen ontstaan, voor het menschdom moet voortvloeijen, door van iedere Natie te ontfangen het overtollige, dat de Natuur haar meer dan aan eene andere Natie in eene ruime maate geschonken heeft, zullen wij ons wel wachten om het bekrompen Systema van den Lord *Sheffield*, ten aanzien der Vischerijen, na te schrijven. Hij bekent, dat

(1) Zodanig is de veel vermogende invloed van den overvloed der middelen van onderhoud, en voornaamlijk van den Visch, op de Volksmeenigte, dat het Rijk van China het ongelooflijk getal zijner inwooneren voornaamlijk aan dien overvloed verschuldigd is.

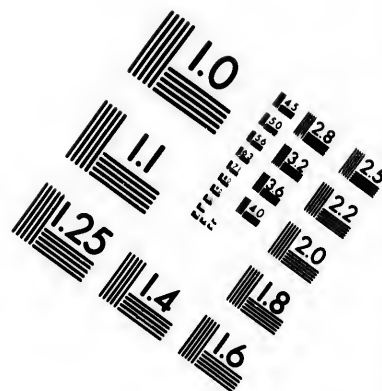
E N D E

kste om 's menschen
 ouden (1). Door welk
 sel in Frankrijk segts
 m ziet men den Visch
 schatting der Zee zon-
 er met de kosten van
 e worden? Men weet
 oor eenen Staat is tot
 menschen, in te roe-
 veidenheid der eetvaa-
 , welke haare natuur
 op eenen laagen prijs
 van den Visch, van
 overal met zo veel
 dien staatkundigen re-
 de redenen zijn, die
 em met Rechten te be-
 thans segts de vrucht
 zijn.

et goede, dat uit den
 , en de gemaklijkheid
 staan, voor het mensch-
 or van iedere Natie te
 t de Natuur haar meer
 eene ruime maate ge-
 is wel wachten om het
 Lord *Sheffield*, ten aan-
 schrijven. Hij bekent,
 dat

te invloed van den overvloed
 ornaamtijk van den Visch, op
 China het ongelooflijk getal
 den overvloed verschuldigd is.

Resolution Test Chart

1.0

1.1

1.25

1.4

1.6

1.8

2.0

2.2

2.5

2.8

3.2

3.6

4.0

4.5

5.0

5.6

6.3

7.1

8.0

9.0

10

11

12.5

14

16

18

20

22.5

25

28

32

36

40

45

50

56

63

71

80

90

100

112

125

140

160

180

200

225

250

280

320

360

400

450

500

560

630

710

800

900

1000

1120

1250

1400

1600

1800

2000

2250

2500

2800

3200

3600

4000

4500

5000

5600

6300

7100

8000

9000

10000

11200

12500

14000

16000

18000

20000

22500

25000

28000

32000

36000

40000

45000

50000

56000

63000

71000

80000

90000

100000

112000

125000

140000

160000

180000

200000

225000

250000

280000

320000

360000

400000

450000

500000

560000

630000

710000

800000

900000

1000000

1120000

1250000

1400000

1600000

1800000

2000000

2250000

2500000

2800000

3200000

3600000

4000000

4500000

5000000

5600000

6300000

7100000

8000000

9000000

10000000

11200000

12500000

14000000

16000000

18000000

20000000

22500000

25000000

28000000

32000000

36000000

40000000

45000000

50000000

56000000

63000000

71000000

80000000

90000000

100000000

112000000

125000000

140000000

160000000

180000000

200000000

225000000

250000000

280000000

320000000

360000000

400000000

450000000

500000000

560000000

630000000

710000000

800000000

900000000

1000000000

1120000000

1250000000

1400000000

1600000000

1800000000

2000000000

2250000000

2500000000

2800000000

3200000000

3600000000

4000000000

4500000000

5000000000

5600000000

6300000000

7100000000

8000000000

9000000000

10000000000

11200000000

12500000000

14000000000

16000000000

18000000000

20000000000

22500000000

25000000000

28000000000

32000000000

36000000000

40000000000

45000000000

50000000000

56000000000

63000000000

71000000000

80000000000

90000000000

100000000000

112000000000

125000000000

140000000000

160000000000

180000000000

200000000000

225000000000

250000000000

280000000000

320000000000

360000000000

400000000000

450000000000

500000000000

560000000000

630000000000

710000000000

800000000000

900000000000

1000000000000

1120000000000

1250000000000

1400000000000

1600000000000

1800000000000

2000000000000

2250000000000

2500000000000

2800000000000

3200000000000

3600000000000

4000000000000

4500000000000

5000000000000

5600000000000

6300000000000

7100000000000

8000000000000

9000000000000

10000000000000

11200000000000

12500000000000

14000000000000

16000000000000

18000000000000

20000000000000

22500000000000

25000000000000

28000000000000

32000000000000

36000000000000

40000000000000

45000000000000

50000000000000

56000000000000

63000000000000

71000000000000

80000000000000

90000000000000

100000000000000

112000000000000

125000000000000

140000000000000

160000000000000

180000000000000

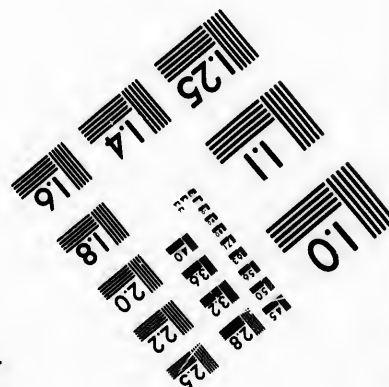
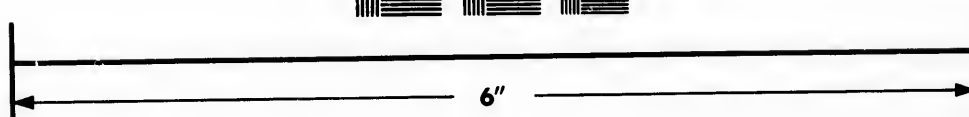
200000000000000

225000000000000

250000000000000

280000000000000

320000000000000

Photographic Sciences Corporation

**23 WEST MAIN STREET
WEBSTER, N.Y. 14580
(716) 872-4503**

**CIHM/ICMH
Microfiche
Series.**

**CIHM/ICMH
Collection de
microfiches.**

Canadian Institute for Historical Microreproductions / Institut canadien de microreproductions historiques

© 1983

dat de vrije Amerikanen, voor de groote Vischerij, natuurlijke voordeelen, te samen verëenigd, bezitten, waar tegen het den Europeëanen onmogelijk is te worstelen.

In de daad, zij zijn in de nabuurschap der vaarwateren, waar de groote Vischen in overvloed gevonden worden; zij hebben derhalven minder weg af te leggen, en dienvolgens minder kosten te doen. Zo zij toevallen ondervinden, zijn dezelve welhaast hersteld; alle hunne operaties zijn vaardiger en zekerer; daar zij eene grootere kennis van die Zeeën hebben, zijn zij aan minder groote gevaaren bloot gesteld; eindelijk verzekert hen de korte afstand, die zij hebben af te leggen, van verscher voorraad (1), en stelt hen in staat om denzelven meermaalen te vernieuwen; hunne Vischers genieten derhalven eene duurzaamer gezondheid; zij hebben meer oude Officieren en Matroozen onder hun Scheepsvolk; welke dierbaare voordeelen voor de groote Vischerij!

De Engelschen hebben zeer weinige van die voordeelen; de Franschen hebben 'er bijna geene. Maar moet men uit die orde van zaaken, met den Lord *Shaffiel*, besluiten, dat men den Amerikaanschen Visch met Rechten moet bezwaaren, om de Nationaale Vischerij tegen die concurrentie staande te houden? De natuur der zaaken schrijft Frankrijk eenen zekerer en voordeeligcr raad voor. De Visch voedt; hetgeen

voedt

(1) Het voordeel der Amerikanen is zodanig, dat zij de stille Vischerijen der Engelschen van levensmiddelen voorzien. Volgens den Colonel *Champion* zijn die van Europa duurder en minder goed; het verschil ten voordeele der Amerikanen is als vier tot zeven; en zulks moet zo zijn.

voedt maakt vruchtbaar. Zo de Amerikaan met minder kosten dan de Franschman vischt, zo veel te beter voor den Franschman; de Visch zal in Frankrijk overvloediger en tot laager prijs zijn. Als de Kegeering genoegzaam verlicht is, om haare Havens voor hem open te stellen, zal de Amerikaan aldaar den Visch brengen; hij zal in Producten, of van den Franschen grond of nijverheid betaald worden; en de Volksmeenigte, welke door dien overvloed en dien laagen prijs begunstigd zal worden, zal de Producten van die zelfde nijverheid vermeerderen.

Daar benevens moet men, of den buitenlandschen Handel laten vaaren, of toestaan, dat men aan beide zijden iets te ruilen hebbe. Eenen Handel met eene buitenlandsche Natie te vestigen, en aan te moedigen, en haar de zorge niet over te laten om datgeen te leveren, wat zij met het grootste gemak inzamelt, is eene openbaare tegenstrijdigheid. De verlichte Staatkunde bestaat geenszins daar in, dat men alle de taken bemagtigt, maar dat men niets doet als hetgeen men kant doen, als hetgeen men zeker is beter en tot minder prijs dan iemand anders te kunnen doen. Naardien dus de Amerikanen den Visch op hunne Kusten hebben, naardien zij in de nabuurschap van Terra Nova zijn, zo laten wij dien tak, welke de natuur hun voor alle andere dingen geeft, aan hunne nijverheid overlaaten; laten wij hen dien niet betwisten, vooréerst om dat het te vergeefs zou zijn, en vervolgens om dat Frankrijk, zonder te vischen, op eene voordeeligere wijze de vrucht der Amerikaansche Vischerijen kan inzamelen.

Maar, zegt de Lord *Sheffield*, 'er zijn voor den Milicairen Zeedienst Matroozen noodig; de Vischerij is

Amerikaan met min-
 cht, zo veel te be-
 sch zal in Frankrijk
 zijn. Als de Regce-
 haare Havens voor
 merikaan aldaar den
 ucten, of van den
 taald worden; en de
 overvloed en dien
 i, zal de Producten
 deren.
 den buitenlandschen
 , dat men aan beide
 en Handel met eene
 , en aan te moedi-
 te laten om datgeen
 tste gemak inzamelt,
 . De verlichte Staat-
 dat men alle de tak-
 iets doet als hetgeen
 zeker is beter en tot
 kunnen doen. Naar-
 sch op hunne Kusten
 ouerschap van Terra
 ak, welke de natuur
 ft, aan hunne nijver-
 dien niet betwisten,
 zou zijn, en vervol-
 te vischen, op eene
 r Amerikaansche Vis-
 , 'er zijn voor den
 noodig; de Vistcherij
 is

is daar van het Kweekschool; derhalven moet men
 de Vistcherij staande houden; derhalven moet men
 geen Visch gebruiken, als die wij zelve vangen; der-
 halven zijn de Premien noodzaaklijk.

Zonder twijfel worden de Matroozen bij de Vis-
 cherij gevormd; doch de Matroos wordt niet be-
 kwaam gemaakt door het uitwerpen van netten of an-
 gels, door het schoonmaaken en bereiden van Visch;
 hij verkrijgt die kundigheid dan alleen, als hij zich
 op het Schip in een moeijelijk Scheepswerk dikwils
 oefent; als hij, om zo te spreken, in 't midden der
 Klippen en Zeeën leeft, welke de nabijheid der over-
 gelegene Kusten geduurig gevaarlijk maaken. Nu ver-
 richt de Matroos deeze oefening van vlijt, vaardig-
 heid en tweetenfchap als hij op de Kusten vaart, en
 op de Kusten van zijn Land vischt. Wanneer dit
 vaaren op de Kusten dikwils geschiedt, wanneer die
 Vistcherij in Frankrijk den moed niet benomen wordt,
 zal het, om Matroozen bekwaam te maaken, niet
 noodig zijn hen ver weg te zenden, om Visch te
 vangen, die zij niet als met zware kosten kunnen
 te rug brengen, waar van dienvolgens de consumptie
 bepaald is, en ons van het onwaardeerlijk voordeel
 berooft, om dien, welke de vrije Amerikanen met
 veel minder kosten kunnen vangen, in overvloed te
 bekomen.

Zonder twijfel maakt de oefening der Noordsche
 Vistcherijen onvertraagde Matroozen; maar men moet
 in dat zo hard en verdrietig leven genoeg nemen.
 Wanneer nu de natuur den mensch onder eene lucht-
 streek en op eenen grond geplaatst heeft, waar hij
 slegts eenige stappen naar het binnenste der Landen

te doen heeft (1), om daar eene bezigheid, vrij van gevaaren, en veel minder lastig, te vinden; wanneer hij zijn brood, onder eenen zuiveren en stillen hemel, aan land kan winnen; hoe zoud gij dan, als hij redeneert, hem kunnen aanzetten, om zijn leven aan plauken te betrouwen, om Zeeën met ijsbergen bezet onbeschroomd te doorkruisen, om zich in de schoonste maanden des jaars bloot te stellen aan de geduurige stormwinden, welke hunne kracht oefenen op die vischrijke Banken, die, door de jammerlijkste aller dwaalingen, zo dikwijls met Europeaansch bloed geverwd zijn?

Door Premiën, Voorrechten, Verbiedingen, of grootere opleggingen van gelijkwaardige Rechten op de buitenlandsche nijverheid; geeft men ons tot antwoord. Men brengt ons Engeland als een voorbeeld bij; laat ons derhalven dat voorbeeld onderzoeken.

Engeland geeft vrij aanzienlijke Premiën aan zijne Vischers; maar de belemmeringen en de misbruiken, die dezelve volgen, maaken dat de uitwerking daar van bijna niets is. Deeze misbruiken worden op eene doorlaande wijze opgelegd in het nieuwe Werk van *N. Anderson*, dat tot Tittel voert: *An account of the present State of the Hebrides and western Coast of Scotland, &c.* De voornaamste zijn de volgende. Aanzienlijke en vergeeffche kosten, welke die Premiën hun, die dezelve willen winnen, veroorzaaken; men moet zich naar eenen zekeren Haven be-

(1) De Franschen vischen slechts een gedeelte van 't jaar; de meeste Vischers zijn daglooners, die aan het Land verbonden zijn, die het in de maand Februarij verlaten, en vervolgens in Julij terug komen.

bezigheid, vrij van
te vinden; wanneer
ren en stillen hemel,
gij dan, als hij re-
om zijn leven aan
met ijsbergen bezet
n zich in de schoon-
tellen aan de gedun-
kracht oefenen op
de jammerlijkste al-
Europeaansch bloed

, Verbiedingen, of
yaardige Rechten op.
eft men ons tot ant-
nd als een voorbeeld
beeld onderzoeken.

ke Premiën aan zijne
n en de misbruiken,
t de uitwerking daar
sbruiken worden op
legd in het nieuwe
tot Tittel voert: *An
the Hebrides and wes-*
voornaamste zijn de
effche kosten, welke
llen winnen, veröor-
eenen zekeren Haven
be-

gedeelte van 't jaar; de
het Land verbonden zijn,
en vervolgens in Julij te

gegeven; het Scheepsvolk moet door de Bedienden
van het Tolhuis gemonsterd worden; het vaartuig
moet zijne lading volkomen maaken, of drie maan-
den in Zee doorbrengen, om dezelve volkomen te
maaken; zo dat, als de eerste week het de negen-
tiende verschaft, het verplicht zou zijn voor het an-
dere tiende-deel Zee te houden. Het Vaartuig mag
geene andere Werktuigen aan boord neemen, dan die
tot den Vischvangst, waar voor de Premie bestemd
is, dienstig zijn; het mag het Product van zijnen
vangst niet als in eenen zekeren Haven lossen; het
heeft voor het Zout, dat het medevoert, en te rug
brengt, algemeene voorchriften te volbrengen; het
is van de zijde der Tollenaars blootgesteld aan moei-
jelijkheden en kwellingen, aan Procesfen, die het in
Rechtbanken, zeer ver van zijne haardsteeden gelegen,
verplicht is voort te zetten. Men oordeele nu, of een
arme Vischer zich aan alle die ongemakken kan bloot
stellen; en zulks brengt de Vischerijen, voornaam-
lijk die van Schotland, in 't verval; dit heeft de Hol-
landers zo veel aanzien boven anderen gegeven, die
nogthans geen Premiën hebben; dit is het dat alle
Premiën nutteloos maakt. Men volgt dit gebruik van
Premiën bij andere Regeeringen na; men verbindt
daar mede de zelfde zwaarigheden, en men staat ge-
heel verbaasd, dat de zaaken daar door niet beter gaan.

Wanneer daar benevens de Engelschen, door het
aanmoedigen der Vischerijen, in het geeven van Pre-
miën naar wensch mogten slaagen, moest Frankrijk
zich dan door dat voorbeeld laten verleiden? De om-
standigheden tusfchen die beide Natiën zijn verschil-
lende. De Engelschen hebben meer reden om zich
aan het Zeeleven over te geeven; zij zijn zelfs door

hunne ligging daar toe genoodzaakt, en deeze noodzaakelijkheid heeft voor Frankrijk geen plaats.

Wanneer men van Premiën spreekt, om de nationale Vischvangst aan te moedigen, vergeet men dat hier van levensbehoefte gehandeld wordt; dat die gedwongene middelen dezelve duurder maaken; dat daar door de Consumptie bepaald, en hunne werking gebonden is; dat het tot nadeel der Volksmeenigte strekt, als men dus der natuur geweld aandoet; want door die wreede schikking vermoort gij menschen, in plaats van dezelve voort te brengen; terwijl gij, den Visch van alle diegeenen, welke niets beters te doen hebbende, dan hem te vangen, met overvloed binnen uwe Havens latende komen, uwe Volksmeenigte op eene onseilbaare wijze vergroot.

Daar benevens, over wien worden die Premiën en alle die andere gunsten, met welke gij tegen de natuur der dingen wild worstelen, uitgestort? Is het de persoon zelf, waar van gij een Matroos wilt maaken, die 'er voordeel van trekt? Vergist u daar in niet, zij zijn de buit van dien Zeeman, die uit zijn Vertrek niet gaat, als om op het land, of op de oevers der Zee te wandelen. Hij neemt voorreest zijn aandeel, en weet verzekerd, dat het loon, 't welk hij de daglooners zal aanbieden, om in zijne gevaarlijke onderneeming het scheepswerk te doen, door de zuinigheid besnoeid zal worden. Dus hebt gij uw doelwit gemist.

Zo gij volstrekt Matroozen noodig hebt, die hunnen leertijd rondom de Terreneussche Klippen, en in Zeeën van het Noorden doorbrengen, biedt zich een eenvoudiger, minder kostbaar, en zekerer middel aan, dat wel voornaamlijk van alle nadeelige gevolgen vrij

is,

kt, en deeze nood-
geen plaats.
teekt, om de natio-
n, vergeet niet dat
deld wordt; dat die
uurder maaken; dat
, en hunne werking
l der Volksmeenigte
eweld aandoet; want
oort gij menschen, in
gen; terwijl gij, den
niets beters te doen
niet overvloed binnen
we Volksmeenigte op

orden die Premiën en
welke gij tegen de ná-
, uitgestort? Is het
en Matroos wíld ma-
t? Vergist u daar in
Zeeman, die uit zijn
land, of op de oevers
mt vooreerst zijn aan-
het loon, 't welk hij
om in zijne gevaarlijke
te doen, door de zun-
Dus hebt gij uw doel-

noodig hebt, die hun-
neuffche Klippen, en in
teingen, biedt zich een
en zekerer middel aan,
nadeelige gevolgen vrij
is,

is, om hen bekwaam te maaken. Kleet uit eerbaare
hulsgezinnen jonge, sterke en kundige lieden; verze-
kert hun eene persoonlijke belooning, zo zij na een
zeker getal Reizen, op Visschers Schepen gedaan,
getuigenissen van een goed gedrag en ervarenheid,
door den arbeid verkreegen, te rug brengen. Ver-
pligt hen om slechts op Schepen van Natien of Ste-
den te gaan, voor welken die lastige Visscherijen
eenen noodwendigen toevlugt zijn. Daar zullen zij
wezenlijke kundigheden verkrijgen, en, vervolgens
gevoegd zijnde bij uwe Matroozen, die door het ter
Kust vaaren en de Visscherij op uwe eigene Kusten
geoeffend zijn, voor uwen Zeedienst ervaarnde Ma-
troozen uitmaaken.

Deeze maatregelen zullen door de schraapzucht der
bevrachters niet gedwarsboomd worden; en zo gij
dezelve zodanig volgt, dat gij het spoor uwer jonge
Reizigers nimmer uit het oog verliest, zo gij de op-
lettendheid hebt van hen niet als onontbeerlijk te hou-
den, zo gij hun en hunne ouderen een rechtmatig
vertrouwen in het beschermend oog, dat gij steeds
over hen zult hebben, en in uwe edelmoedigheid in-
boezemt, dan is het onmogelijk dat die onderneeming
niet beter slaagen, en u minder kosten zou, dan alle
de uitrustingen, door bovennatuurlijke middelen be-
gunstigd, middelen zonder welke nogthans dezelve,
zo als de ondervinding getoond heeft, onmoge-
lijk zijn.

Niets is voor Frankrijk toevalliger dan de Terre-
neuffche Visscherij; zie hier twee jaaren waar in de-
zelve ongelukkig is geweest. In 't jaar 1783 heeft
gene meenigte Franfche Schepen, aanzienlijker in ge-
tal dan naar gewoonte, om de Visscherij te verhaas-
ten,

ten, gedacht het Saisoen te moeten voorkomen. Zij hebben verschriklijke stormen uitgestaan. De ontramponeerde Schepen hebben met moeite Terreneuf bereikt, en vermits een gedeelte van den tijd, tot de Vischerij bestemd, tot het doen der noodige reparatien besteed is, is zij minder aanzienlijk geweest, en heeft veele verliezen te wege gebragt. Deeze Matroozen zijn dus zeer duur, en op eene zeer droevige wijze, bekwaam gemaakt. Zo weinig overvloedige Kweekscholen kunnen niet zeer vruchtbaar in menschen zijn.

Zo onze aanmerkingen gegrond zijn, zo het waar is, gelijk de Lord *Sheffield* zelf toelstaaft (1), dat het vrije Amerika eens geheel Europa zal overtreffen, en tot

(1) Om zijne Natie te troosten, en haar tot de Monopolie der Vischerij aan te moedigen, geeft de Lord *Sheffield* voor, dat Nieuw-Schotland, Canada en het Eiland St. Jan de Verenigde Staaten in hunne Vischerijen zullen overtreffen. Het is bezwaarlijk te gelooven, dat die Etablisseminten meer voorspoed dan de Verenigde Staaten zullen genieten, dat zelfs de nabuurschap van deeze laatste niet onophoudelijk den welvaart van die Etablisseminten vermindert, zo lang de Engelsche heerschappij zich aldus doet gevoelen. De Colonel *Chapman* is van een tegengesteld gevoelen met dat van den Lord *Sheffield*. Deeze Lord schijnt niet geloofd te worden, als in de voordeelen, welke hij aan andere Natien toelstaaft; want het is zeer met tegenzin dat hij zulks bekent, en hij toont eene kinderachtige ligtgeloovigheid voor alle de vertellingen der oude Vrouwen over de nadeelen der andere Natien. Eene droevige razernij van ijverzucht, die de Regeeringen van alle Landen verblindt, die hen onophoudelijk buiten hun Land voert, terwijl zij in hunnen eigenen omtrek zoo veel te doen, zoo veel te overwinnen hebben; terwijl zij, als zij zich allen te samen verenigden om den Koophandel vrij te maaken, om aan de Monopolien een einde te stellen, allen daar bij zouden winnen; want het perk des Koophandels is, even als het veld van geluk, wijd uitgestrekt.

oeten voorkomen. Zij
uitgegaan. De ontrai-
t moete Terrenceuf be-
van den tijd, tot de
en der noodige repara-
anzienlijk geweest, en
bragt. Deeze Matroo-
op eene zeer droevige
so weinig overvloedige
er vruchtbaar in men-

nd zijn, zo het waar
toeltaat (1), dat het
pa zal overtreffen, en
tot

haar tot de Monopolie der
Lord *Sheffield* voor, dat
lland St. Jan de Vereenigde
vertreffen. Het is bezwaar-
ten meer voorspoed dan de
at zelfs de nabuurschap van
welvaart van die Etablis-
che heerschappij zich aldaar
is van een tegengesteld ge-
Deeze Lord schijnt niet
elen, welke hij aan andere
tegenzin dat hij zulks be-
digeloovigheid voor alle de
nadeelen der andere Natien.
die de Regeeringen van
houdelijk buiten hun Land
omtrek zoo veel te doen,
zij zij, als zij zich allen te
vrij te maaken, om aan de
en daar bij zouden winnen;
ven als het veld van geluk,

tot eenen zeer laagen prijs op alle Markten gezouten
Visch zal leveren, moet Frankrijk zich haasten om,
door de grootste vrijheid en een volkomen vrijdom,
den Amerikaanschen Visch tot zich te lokken; hij
moet gebruik maaken van de tegenwoordige omstan-
digheden, waar in de kortste Reizen, zonder tegen-
spraak, die zijn, welke de vrije Amerikanen het best
voegen.

Zij brengen veel Visch naar Spanje en Portugal: het
zou niet onmogelijk zijn, dat zij, in Frankrijk on-
derscheidener Retouren kunnende vinden, daar zelfs
den voorraad, die voor de Spanjaarden en Portugee-
zen bestemd is, bragten. Dezelve zouden alsdan door
Fransche Kustvaarders overgevoerd worden, die de
Amerikaansche Schepen bij hunne aankomst zouden
afwachten, en schielijk van den Visch ontladen, wel-
ke Frankrijk niet zou kunnen gebruiken (1).

De vrije Amerikanen kunnen niet naar Spanje en
Portugal gelokt worden, als door de sijne Wijnen.
Deeze Wijnen benadcelen de Consumptie der Fransche
Wijnen niet; zij zijn eene bijzondere fortceering. Der-
halven zouden in den nieuwen loop van zaaken, die
wij voorstellen, in de Fransche Havens gemaklijke en
niet kostbaare Stapelplaatsen van die Wijnen moeten
zijn, welke door gegoede lieden in alle Landen ge-
zocht, en nog meer als versterkende middelen, die
noodwendig zijn, dan als genietingen der wellustig-
heid

(1) In den tegenwoordigen staat der zaaken kan het product der
Fransche Vischerij niet naar Spanje en Italie overgaan; als door
de algemeene Pacht met inkomende en uitgaande Rechten bezwaard.
Wat is dan het middel om de Concurrentie der Amerikanen in
veemde Landen te wederstaan?

heid beschouwd worden. De best voorziene Pakhuizen zijn die, waar in de Koophandel de levensmiddelen van alle zijden in overvloed oplegt, en zijne vrijheid alleen vormt dezelve.

De Lord *Sheffield* begroot het Product van den Visch, met Amerikaansche of Engelsche Scheepen naar de Europeaansche Markten gezonden, de Vracht daar onder gerekend, op 15 millioenen Livres tournois; eene som die, naar zijn voorgeeven, bijna geheel aan Engeland, in ruiling van zijne gewerkte Goederen, was overgemaakt. Men mag wel gelooven, dat het deel der vrije Amerikanen in dat Product aanzienlijk was. Die ruiling zal voortaan overal plaats hebben, waar de Amerikanen meer voordeelen zullen vinden. Frankrijk moet zich haasten, om hen voordeelen aan te bieden, zo het ten aanzien van die ruilingen den voorrang wil verkrijgen; het moet dienvolgens den Visch der vrije Amerikanen van alle Rechten bevrijden; het kan zelfs, zonder hun te benadeelen, dien der overige Volken, die van den Vischvangst leven, vrij maaken. Want de Fransche Visschers kunnen Frankrijk den Abberdaan niet leveren, dien hij slijt; de Hollanders leveren dien veel over Duinkerken en *les Trois Evéchés*.

De Franschen hebben geen Etablissement te Terre-neuf; de Banken, waar op zij mogen vischen, zijn geenszins de overvloedigste in Visch.

De Amerikanen alleen kunnen het geheele jaar door vischen. Wanneer de Franschen van die verre Vischvangst niet mogten afzien, zou haar Product tot hunsne slijting nog niet eens toereikende zijn; het is derhalven voor hen eene noodzaakelijkheid, dat zij hunne Havens voor de Amerikanen openstellen.

best voorziene Pakhuis-
phandel de levensmid-
del oplegt, en zijne

het Product van den
Engelsche Scheepen naar
Londen, de Vracht daar
en Livres tournois;
even, bijna geheel aan
de gewerkte Goederen;
wel gelooven, dat het
dat Product aanzienlijk
overal plaats hebben,
ordeelen zullen vinden,
om hen voordeelen aan
van die ruilingen den
moet dienvolgens den
van alle Rechten bevrij-
den te benadeelen, dien
en Vischvangst leeven,
afche Vischers kunnen
leveren, dien hij slijt;
en over Duinkerken en

Etablisement te Terre-
lij mogen vishen; zijn
in Visch.
men het geheele jaar door
men van die verre Visch-
ou haar Product tot hun-
reikende zijn; het is der-
makelijkheid, dat zij hun-
nen openstellen.

De

De Haring- en Makreelvischerij is één der over-
vloedigsten voor Frankrijk. Haar Product is echter
wel verre van de slijting te evenaaren. De Engelschen
en Hollanders zijn nader bij de plaatsen, waar deeze
Vischvangst geschiedt.

De Amerikanen zullen altoos beter koop dan enige
andere Natie kunnen vishen; geen van die Natien
kan tot laager prijs dan zij verkoopen, en dienvolgens
is 'er geene, die den invoer in Frankrijk van het Pro-
duct der Amerikaansche Vischerijen nadeel kan toe-
brengen.

Wanneer men dus aan allen buitenlandschen Visch
den vrijen invoer toelaat, zal men dien tot zich trek-
ken, men zal hem in Frankrijk zeer overvloedig ma-
ken, en wel bijzonder in zijne Havens en op zijne
Kusten. Zij bieden een Kweekschool van zo dierbaare
menschen aan! Men zal daar mede de ontwikkeling
en de vermeenigvuldiging begunstigen, door het on-
derhoud, zelfs voor de armste Classe, gemakkelijk te
maaken.

Misfchien zal men wederhouden worden door de
beschouwing, dat de Producten des lands met zeer
zwaare belastingen gedrukt worden; misfchien zal
men zelfs daar uit besluiten, dat de Visch, volgens
billijkheid, en om het belang van den landbewoonen-
den Eigenaar, een gedeelte daar van moet dragen. Dit
zou eene dwaaling zijn; want, als men den Visch
van Rechten bevrijdt, wordt hij voor allen eene ver-
kwikking, een middel om de lasten op het land dies
te beter te dragen. Zo gij Haringen, Abberdaan tot
eenen zeer laagen prijs in de hut van den Landbou-
wer kund doen komen, brengt gij hem dan geen ver-
ligting toe? laat gij hem niet dies te meer van zijne
si-

eigene Producten ten verkoop over, om de belasting te betaalen? Het bedrijf van den Fiscus, altoos onmeedogend in zijne uitgestrekte ontwerpen, laat zelfs de afgunthigheid tusschen beiden komen, om de ongerechtigheid en het gevaar daar mede te bewimpelen. Men tracht de belasting op het Land door de belasting op Zee te verzagten (1); dit is niets anders dan eenen Ziekten te troosten, door hun, die hem nog van dienst kunnen zijn, de zelfde ziekte te geeven.

Maar, zegt men nog, zo men zich op den oever der Zee beter koop kan voeden, dan binnen 's Lands, zal men zich in meenigte derwaarts begeeven, en de Landen zullen onbewoond zijn... Deeze ongelijke verdeeling heeft reeds plaats in alle de Staaten, welke Kusten hebben, en de Koophandel is daar de oorzaak van. Hij is onderscheidener en vruchtbaarer in de Zeehavens, dan in het binnenste der Landen; hij biedt der verbeelding meer middelen van toevlugt voor den Landbouw aan, en wij hebben reeds aangemerkt, onder het artikel van den *Tabak*, dat, wanneer de Landerijen belast zijn, de nijverheid der Steeden en alle haare beguichelingen genoeg zijn, om de inwoonders van het Platteland derwaarts te lokken. Maar welk is het hulpmiddel tegen die verhuizingen? Nog eens,

(1) Men vindt in de Rechten, die in Frankrijk op den Visc geheven worden, de zelfde verwarring, als in de andere takken van belastingen. Er zijn drie of vier Rechten, zo op de nationale, als op de buitenlandse Viscerijen. Zelfs zijn er verschillen tusschen de Fransche Viscerijen: dus betaalen de Inwoonders van Havre de Grace en Dieppe twee-derde minder, dan die van Saint-Valerij. — Om de looze strecken en knevelaarijen der Sommen te ontgaan, waar aan een vrij Volk zich nimmer kan onttrekken, moet men die Rechten noodwendig eenvoudiger maaken.

er, om de belasting
n Fiscus, altoos on-
ontwerpen, laat zelfs
komen, om de on-
mede te bewimpelen.

Land door de belas-
ting is niets anders dan
or hui, die hem nog
de ziekte te geeven.
ien zich op den oever
dan binnen 's Lands,
aarts begeeven, en de
i... Deze ongelijke
alle de Staaten, welke
del is daar de oorzaak
en vruchtbaarer in de
nste der Landen; hij
delen van toevlugt voor
oben reeds aangemerkt;
ak, dat, wanneer de
verheid der Steeden en
eg zijn, om de inwo-
aarts te lokken. Maar
die verhuizingen? Nog
eens;

die in Frankrijk op den Vlsch
ng, als in de andere takken
er Rechten, zo op de natio-
cherijen. Zelfs zijn 'er ver-
ijen: dus betaalen de Inwo-
twee-derde minder, dan die
streeken en knevelarijen der
n vrij Volk zich nimmer kan
odwendig eenvoudiger maaken.

eens; 't is zekerlijk niet om bewooners der Kusten
aan de armoede ten prooi te geeven, uit hoofde dat
de Landbouwers arm zijn. 'Er is een natuurlijker
middel. Het bestaat hier in, dat men de Volksmee-
nigte in de Zeehavens, en de nijverheid, die zich al-
daar kan ontwikkelen, doe dienen, om middelen van
onderhoud tot eenen zeer laagen prijs, en in zo
grootte meenigte, te verschaffen, dat zij gemakkelijk tot
hulp der bewooners van het binnenste des Lands ge-
zonden kunnen worden. De Rivieren en Kanaalen,
die naar Zee loopen, zullen de vervoering daarvan
gemaklijk maaken; en zo zij met den buit der Zee
beladen konden worden, zonder dat eenig Recht den
prijs daar van verhoogde, wie twijfelt dan, dat de-
zelfde de blijdschap en de aanmoediging op het Plat-
teland zou brengen?

De Traan behoort tot de Vischerijen. Hij is mede
één der grootste voorwerpen van Koophandel met de
Verenigde Staaten. Deze Traan komt niet alleen
van de Walvischen; men trekt dezelve overvloedig
van Zeehonden, en mischien van andere soorten
van Vischen:

Het gebruik van deezen Traan is in Frankrijk zeer
bepaald (1). Men kent daar weinig dien van het
walvischot, waar van men zulke schoone kaersen maakt.
Het gebruik van die Olie zal zich uitbreiden. Een
gemeen burger heeft daar van eene zeer grootte on-
der-

(1) Uit optellingen, die éenig geloof verdienen, blijkt, dat
de invoer van Traan, zo van Walvischen als andere, door Fran-
schen gevangen, in 1784 bedroeg. . . . 1,610,669 Liv.
en van buitenlandschen Traan. . . . 2,748,099

Portugal hadt bijna de helft van dien lasten Invoer geleverd.

derneeming gedaan, om Parijs te verlichten; en zonder twijfel heeft hij zich daar toe niet bepaald, als na proeven, welke de volmaakte overëenkomst daar van beweezen hebben, vermits de Regeering die onderneeming begunstigt.

De Lord *Sheffield* wil nog, dat de gezonde Staatkunde de Engelschen de wet stelt, om den Traan der Amerikanen, door Rechten, te verbieden, of in minächtig te brengen. In dat denkbeeld heeft de Engelsche Regeering, om die van Canada en Nieuw-Schotland te begunstigen, ieder Vat Traan, door de vrije Amerikanen ingevoerd, eene belasting van 450 Livres tournois opgelegd.

Deze strengheid moet dat Product, 't welk tot nog toe verbannen is, in Frankrijk met gretigheid doen ontfangen. Deze invoering is dies te noodzaaklijker, uit hoofde dat de Fransche Walvischvangst in den grond geholpen is. Bajjonne, eertijds wegens de Vischerij zo vermaard, heeft dezelve laten vaaren. Duinkerken, die nog voortgaat, om Schepen tot dien Vangst silt te rusten, levert slegts weinig van die Olie of Traan, en dezelve is duur.

Het zij de Franschen naar het Noorden, of naar Brasilië gaan, zij hebben in beide gevallen nadeel. Zonder schuilplaats, in geval van ongelukken, is bovendien hunne Scheepvaart langwijliger en kostbaarer, dan die der overige Natien, welke Walvischvangen. Het is derhalven, zonder tegenspraak, voordeliger voor Frankrijk, den Traan van de vrije Amerikanen te ontfangen, en dien met zijne Wijnen en gewerkte Goederen te betalen.

De Fransche Regeering heeft de noodzaakelijkheid wel gevoeld, om zeer spoedig den Amerikaanschen Traan

verlichten; en zon-
de niet bepaald, als
overeenkomst daar
e Regeering die on-

t de gezonde Staat-
elt, om den Traan
, te verbieden, of
t denkbeeld heeft de
n Canada en Nieuw-
Vat Traan, door de
ne belasting van 450

roduct, 't welk tot
krijk met gretigheid
ng is dies te nood-

Fransche Walvisch-
s. Bajonne, eertijds
rd, heeft dezelve laa-
nog voortgaat, om
e rusten, levert slegts
en dezelve is duur.

et Noorden, of naar
ocide gevallen nadeel.

an ongelukken, is bo-
ngwijliger en kostbaa-
rien, welke Walvisch
der tegenspraak, voor-
raan van de vrije Ame-
met zijne Wijnen en

t de noodzaakelijkheid
g den Amerikaanschen

Traan

Traan met gretigheid te ontfangen. Zo zij dit niet
gedaan hadt, zou daar uit eene emigratie der Ameri-
kaansche VischERS in Canada en Nieuw-Schotland
ontstaan zijn. Dit stondt, eenigen tijd na den Vree-
de; op het punt om te gebeuren in dat Eiland van
Nantucket, waar van de Heer *de Crevecoeur* eene zo
belangwaardige beschrijving gedaan heeft. Deeze in-
wooners, wanhoopig door dat zij de Engelsche Ha-
vens voor hen geloten zagen, en niet wetende waar
zij hunnen Traan, die alleen hun alle hunne behoef-
tens verschaften, zouden verkoopen, hadden de meeste
van die inwooners het besluit genomen, om naar
Nieuw-Schotland te gaan; toen zij, in 't oogenblik
van hun vertrek, eenen brief van den Heer *de la*
Fayette ontfingen. Hij bewoog hen tot het neemen
van geduld, tot zo lang de Regeering de Rechten op
den Traan afschafte of verminderde, en deeze Rech-
ten zijn, om de waarheid te zeggen, voor eenen be-
paalden tijd verminderd geworden; maar gedurende
dien tijd moeten de vrije Amerikanen, voor hunnen
Traan, al het voordeel genieten, dat aan de meest
begunstigde vreemde Natien verleend wordt (1), en
het kan niet misfen, of dit voordeel, gevoegd bij alle
hun-

(1) Zodanige zijn de Rechten op den Traan, en wat verders
van de Walvischen komt; die volgens de Tarift van 1664 en
1667 in Frankrijk ingezameld worden. De Balein, door de Fran-
schen gesneden en rochereld, 80 Sols de 100 ponden; de Baar-
den 3 Livres van 't honderd; het Oxhoofd Olle van vijf honderd
ponden 3 Livres. De Balein van eene buitenlandsche Vistcherij
betaalt, in het eerste geval, 10 Livres, in het tweede geval
30 Livres, en in het derde geval 12 Livres. De Hanze Steeden
betaalen in het eerste geval 9 Livres, in het derde geval 7 Li-
vres 10 Sols. Het is dit laatste Recht dat de Amerikaansche Traan
moet betalen.

hunne andere voordeelen, moet hun eene groote overtreffelijkheid geeven in dien tak van Koophandel, dit voor Frankrijk even zo voordeelig als voor hun is.

Men kan zich, volgens het Werk van den Lord *Sheffield*, die alles schijnt berekend te hebben, geen denkbeeld over de waarde van dat voorwerp maaken. Hij zegt, bladz. 61, dat van dezelve in Groot-Brittanje, uit het Noorden van Amerika, en de Bezittingen, die aan de Engelschen gebleeven zijn, komende, vier duizend agt honderd twee en zestig Vaten 's Jaars, van 1768 tot 1770, zijn ingevoerd, en begroot die hoeveelheid op 18 millioenen Livres tournois in Amerika, en op 25 millioenen op de plaats der verkooping; vervolgens zegt hij op bladz. 62, dat de inwoners van Nantucket bij de Walvischvangst van 25 tot 45 millioenen Livres tournois 's Jaars gewonnen hebben. Het is onmogelijk dat in die berekeningen niet zeer groote onnaauwkeurigheden zijn.

Wat 'er ook van zij, de Traan biedt den Koophandel van Frankrijk met de Verëenigde Staaten een voorwerp van aanzienlijke ruiling aan, dat waardig is begunstigd te worden.

Men moet hier nog bijvoegen het walfschot, en de kaersen van die zelfstandigheid gemaakt; zij zijn onder den naam van kaersen van *Spermaceti* bekend, en vervullen de plaats van zeer schoone waschkaersen. De Amerikaansche Coloniën hebben, volgens den Lord *Sheffield*, in de jaaren 1758, 1769 en 1770 voor bijna 500,000 Livres tournois, het pond op 32 Sols rekenende, van die kaersen uitgevoerd. Het is waarschijnlijk, dat die kaersen in Frankrijk beter gemaakt zouden worden.

eene groote over-
Koophandel, dit
is voor hun is.
erk van den Lord
te hebben, geen
voorwerp maaken.
ve in Groot-Brita-
a, en de Bezittin-
ven zijn, komen-
e en zestig Vaten
ingevoerd, en be-
openen Livres tour-
openen op de plaats
hij op bladz. 62,
bij de Walvisch-
n Livres tournois
s onmogelijk dat in
e onnaauwkeurighe-
an biedt den Koop-
eenigde Staaten een
g aan, dat waardig
het walfschot, en de
maakt; zij zijn on-
Spermaceti bekend,
schoone waschkaer-
en hebben, volgens
1758, 1769 en 1770
ois, het pond op 32
uitgevoerd. Het is
n Frankrijk beter ge-

D E K.

DERDE AFDEELING.

Koorn, Meel, enz.

Het buitenlandsch Koorn en Meel komen in Frank-
rijk, met betaaling van een te gering Recht, om de-
zelfde merkelyk in prijs te verhoogen. De grondsi-
lingen, die wij, ten aanzien der middelen van on-
derhoud, in het voorgaande artikel opengelegd heb-
ben, worden voor dat levensmiddel werkstellig ge-
maakt. Wij zullen hier nog aanmerken, dat de
voortbrengfelen der Vischerij, om nog krachtiger
reden, de zelfde gunst behoorden te genieten. In
de daad, de aanmoedigingen moeten op de voort-
brengfelen der Vischerij meer invloed hebben, dan
op de inöogftingen der Landerijen. De eerste Pro-
ducten zijn wisselvallig, gemakkelijk, verëischen noch
zwaare, noch langduurige verschotten, en betaalen
op het oogenblik zelf de moeite van den Vischer;
terwijl de natuur in één jaar de oogsten niet verdub-
belt, terwijl dezelve onzeker zijn, groote verschotten
verëischen, en hunne voortbrengingen langzaam zijn.
De aanmoedigingen, en voornaamlyk de toelaattingen
van buitenlandschen Visch, zouden derhalven het
Product der Vischerijen met veel meer snelheid en
vruchtbaarheid vermeederen, dan dat van allen an-
deren arbeid.

Het zou overtollig zijn hier de voordeelen van de
vrije toelaating der buitenlandsche Graanen te herhaa-
len; over die stoffe is reeds genoeg geschreeven. Het
is eene beweezene zaak, dat de gelijkmatigheid van
den prijs, welke die toelaating helpt staande hou-
den,

den, te gelijk voor den Landbouwer en Slijter voordeelig is.

Maar de vrijheid der buitenlandsche Graanen heeft tot een voorwendfel gediend, om, naar de omstandigheden, den vrijen omloop der Nationaale Graanen in Frankrijk te verhinderen of tegen te houden; waar uit dikwijls ontstaan is, dat het gebrek zich in de Provinciën, nabij de Zee gelegen, deedt gevoelen, tot zo lang de buitenlandsche Graanen aldaar aankwamen; terwijl de meer binnenlandsche, en zelfs naastgelegene Provincie in den overvloed was: een beklag dat t'eenemaal ongerijmd en wreed is. Want de Provincie, alwaar de Graanen in overvloed waren, leverde daarom niet minder; doch door het bevel der heimelijke Opkoopters, die, in 't verbergen koopende, het Koorn slegts tot eenen veel laagere prijs, dan het door eenen vrijen Koophandel vastgesteld zou worden, betaalden, en het in de Provincie, door gebrek uitgeput, veel duurder verkochten, dan die Koophandel gedaan zou hebben. Deeze doelingen zijn te grof en te rampzalig, om altoos te duuren. De volle, geheele en aanhoudende Vrijheid van den Graanenhandel moet eindelijk overal de overhand verkrijgen. Maar men bedriegt zich daar in niet: hij kan niet bestaan, hij kan alle zijne goede werkingen niet voortbrengen, dan wanneer hij, welke ook de omstandigheden zijn, onveranderlijk gemaakt zal zijn.

Mischien heeft men in Frankrijk dat toppunt nog niet bereikt. De schroomachtige onderstellingen der weinig algemeen doorziende verstande misleiden de Regeering altoos meer of min. De Koopman in Graanen, de natrigste van alle Kooplieden, wat het ge-

ver en Slijter voor-

te Graanen heeft
naar de omstan-
Nationaale Graanen
te houden; waar
gebrek zich in de
deed gevoelen;
raanen aldaar aan-
landfche, en zelfs
ervloed was: een
wreed is. Want
in overvloed wa-
doch door het be-
die, in 't verbergen
eenen veel laageren
Koophandel vastge-
n het in de Provin-
duurder verkochten,
hebben. Deeze doo-
zalig, om altoos te
anhoudende Vrijheid
telijk overal de over-
driege zich daar in
kan alle zijne goede
n wanneer hij, welk
veranderlijk gemaakt
rijk dat toppunt nog
e onderstellingen der
standen misleiden de
. De Koopman in
Kooplieden, wat het
ge?

gemcen ook daar van denkt, dat, bij gebrek van kun-
digheid, altoos den Koornkooper met den Opkooper
verwart: die Koopman vreest altoos willekeurige uit-
zonderingen, haastige verbiedingen, en onverwachte
slagen van gezag. Deeze staat van onzekerheid we-
derhoudt de onwrikbaare vestiging van het Systema
der waare vrijheid, en daar uit ontstaan ontelbaare
ongemakken, die alle andere Regeering, mits dat de-
zelfde vast was, en zekere grondslagen ter berekening
aanbodt, zelfs niet ten gevolge zou hebben.

Maar hoe zou men eene Wetgeving over de Graa-
nen kunnen maaken, welke die der Vrijheid niet was,
en welke nogthans diergelijke grondslagen aanbodt?
Deeze onderneeming is onuitvoerlijk. Van te voren
te zoeken welke de bijzondere regelen voor alle ge-
vallen zullen zijn, wanneer deeze van zodanige natuur
zijn, dat zij de vóórziening te kort doen schieten, is
niets anders dan eene hersenschim te zoeken. Om niet
in tegenstrijdigheid te vervallen, moet men hier tus-
schen het willekeurige en de Vrijheid eene keuze doen.
Maar het willekeurige vertoont slegts een noodwendig
ontmoedigend uitzicht. Geen eigendom is onder dat
bestier zeker. Wanneer hetzelfde plaats heeft, zijn
de Koopman en de Landbouwer genoodzaakt hunne
Fondsen in eene Loterij te waagen, waar van de kan-
sen onberekenbaar zijn; want zij moeten vóórzien de
verkeerde berichten, de dwaalingen, de kunstgreepen
van een belang, dat met het hunne, en zelfs met het
algemeen belang, verschilt, de aanslagen van het ge-
weld, enz.; en zo alle die beschouwingen in de be-
ginselen hunner berekeningen moeten vloeijen, hoe
zouden zij dan op zo veranderlijke grondslagen eenige
hoop kunnen vestigen?

De vrijheid, die in tegendeel in de verkiezing be-
staat, welke ieder van de partij kan doen, die hem,
volgens de omstandigheid van 't oogenblik, het best
voegt, biedt een vast punt aan. Het is een algemeene
regel; dezelve wordt op alle gevallen toegepast, en
de hoop op winst is altoos van de bepaalende zeker-
heid vergezeld, dat men meester zal zijn van zijne
gantsche nijverheid, meester om zijne speculatiën naar
zijn zin te schikken, volgens oorzaaken, welke het
menschlijk vermogen niet bedwingen kan.

Uit deeze beweezene waarheid, dat in allen staat
van zaaken de eerste behoefte van den Graanenhandel,
een vaste regel is, volgt de noodzaakelijkheid, om
het Sijstema der Vrijheid te omhelzen, en het in zij-
ne gantsche uitgestrektheid te beschermen, zonder eeni-
ge voorwaarde, die het beperkt, daar tegen te stel-
len (1). Deeze noodzaakelijkheid van eenen vasten
regel, behoorde alleen de Regeeringen te bepaalen,
schoon anders niet beweezen mogt zijn, dat het Sijstema
der Vrijheid in alle andere opzichten het beste
is. Maar dit Sijstema is voorts het zekerste behoed-
mide

(1) Een bewindsman heeft voorgesteld, om de vrijheid van
den Graanenhandel in te voeren, mits dat de Provinciën de magt
zullen behouden, om in zekere gevallen zich tegen den uitvoer
naar buiten te verzetten. Eene zodanige bepanning in het Sijstema
der vrijheid te brengen, is met de hand af te breeken hetgeen
men met de andere bouwt. Geen voorwaarde, of geen vrijheid.

Men zal ons kunnen tegenwerpen het voorbeeld der Engelschen,
die somtijds den In- of uitvoer verbieden. Maar men moet in
acht neemen, dat de Engelschen alvorens den prijs van het
Koom, dat de verbiedingen bepaalt, vastgesteld hebben. Dit is
derhalven eene vaste Wet, en welke dienvolgens niet, even als
de willekeurige Wet, de Speculateurs verbijstert.

middel tegen die afwisselingen van verderflijken overvloed, en van nog verderflijker gebrek, die beide ongelukken zijn, overal waar de belastingen zeer groot zijn.

Zo men den Lord *Sheffield* gelooven mag, heeft Amerika in de Jaaren 1768, 1769 en 1770 bijna vijftien honderd duizend Centenaars koren uitgevoerd; het welk vijfhonderd duizend Centenaars 'sjaars zou uitmaaken, waarvan Groot-Brittanje slegts twee- en dertig duizend Centenaars vertierde. Het overige heeft voornaamlijk naar Spanje, Portugal, en de Havens van de Middellandsche Zee vervoerd moeten worden.

Deeze zelfde Lord merkt aan, dat, vermits Europa zich niet steeds in de noodzaakelijkheid bevindt, om tot het Amerikaansch koren toevlugt te nemen, de Vereenigde Staaten het koren en meel niet in den rang van die Producten kunnen stellen, welke eenen wezenlijken en duurzaamen Koophandel vestigen (1).

Wij

(1) Wij hebben in Frankrijk geene eenvoudige uitdrukking, om *staple commodities* (stapelgoederen) over te zetten; woorden waar mede de Engelschen die soorten van Producten des grounds of der nijverheid te kennen geeven, welke zodanig genaturaliseerd zijn, dat zij een wezenlijk gedeelte des nationaalen rijkdoms uitmaaken, en dat men den Koophandel daar mede begunstigt door groote Etablisementen, als openbare Gebouwen, Pakhuizen, en Plaatsen of Markten, voor die Producten bestemd. Men noemt deezen *staple*, waar uit natuurlijk *staple commodities*, *stapelgoederen* ontstaan zijn. Wij hebben geenszins, als de Engelschen, de gelukkige vrijheid om woorden te maaken. Hunne taal verrijkt zich, hunne uitspraak wordt vaardig, en wij, wij verliezen altoos door langdraadige omschrijvingen, om eene zaak te betekenen waar voor ons een woord ontbreekt; eene hinderpsat, die voor het onderwijs en de klaarheid veel nadeeliger is, dan men wel denkt. Deze aanmerking is hier niet te onpas. Het staat aan kun, die

Wij hebben over den Graanenhandel der Verëenigde Staaten geen bijzondere inlichtingen genoeg, dan dat wij ons wegens dien Koophandel niet tot algemeenheden moeten bepaalen. Maar welke de behoeftens der Graanen in Europa ook zijn, genoeg is het, dat die levensmiddelen aldaar eensdeels aan veelc veranderingen bloot staan, en ten anderen gemaklijk en zonder veel kosten bewaard kunnen worden, op dat de vrije Amerikanen dezelve met grond in den rang hunner middelen van ruiling mogen stellen. Daar uit vloeit eené tweede waarheid voort; naamlijk dat, vermits die behoeftens van Graanen zich door geheel Europa uitbreiden, Frankrijk zich moet haasten om daar van het pakhuis te worden, om dat Engeland het voorheen was. Het zou derhalven voordeelich zijn in de vrije Havens, die voor de Verëenigde Staaten open staan, gemaklijke Pakhuizen te maaken, om de Amerikaansche Graanen te ontfangen en te betaalen. Door dat middel zouden die Graanen altoos gereed zijn, om vervoerd te worden overal waar de prijs hen zou roepen. Deze zelfde vrije Havens alsdan de Stapelplaatsen zijnde, waar de voorwerpen, welke den Verëenigde Staaten noodig zijn, bijeen verzameld zouden worden, zou de Graanenhandel met Amerika daar door eené voordeeliche geduurzaamheid voor de beide Natien bekomen: voordeelich voor Amerika, om dat de zekerheid eener veilige en weinig kostbaare bewaarplaats meenigvuldiger verzendingen van Graanen zou doen besluiten: voordeelich voor Frankrijk, om dat, behal-

ven

de zaaken uitvoeren, die met dezelve omgaan, wier beroep medebrengt om geduurig daar over te handelen, het staat aan hun de woorden te verzinnen, welke dezelve juist en vaardig uitdrukken.

andel der Verëenigde
 en genoeg, dan dat
 niet tot algemeenhe-
 ke de behoeftens der
 noeg is het, dat die
 aan vele veranderingen
 gemakkelijk en zonder
 den, op dat de vrije
 in den rang hunner
 len, Daar uit vloeit
 nlijk dat, vermits die
 r geheel Europa uit-
 sten om daar van het
 geland het voorheen
 eelig zijn in de vrije
 Staaten open staan,
 , om de Amerikaan-
 betalen. Door dat
 oos gereed zijn, om
 de prijs hen zou ro-
 lsdan de Stapelplaat-
 welke den Verëenig-
 verzameld zouden wor-
 t Amerika daar door
 voor de beide Natien
 rika, om dat de ze-
 ostbaare bewaarplaats
 i Graanen zou doen
 rijk, om dat, behal-

ven

omgaan, wier beroep me-
 elen, het staat aan hun de
 list en vaardig uitdrukken.

ven de geduurige tegenwoordigheid van een gewichtig
 levensmiddel, eene tegenwoordigheid die het tegen
 alle de streken eener binnenlandfche Monopolie be-
 fchermt, die bewaarplaatsen een bijna geduurig voedsel
 tel aan de fcheepvaart, van het noorden van Frankrijk
 tot aan het einde der Middellandfche Zee, zouden
 verfchaffen,

Het ftrekt tot voordeel der vrije Havens, dat zij
 het vaaren op de kusten, de beste School der Zee-
 lieden, begunftigen; vermits de Stapelplaatsen, die zij
 gemakkelijk maaken, de groote kooplieden eene groote
 fpaarzaamheid in den tijd te wege brengen, verkiezen
 deezen laaften die Havens voor alle andere.

De Landbouw en de Vruchtbaarmaakingen moeten
 in de Verëenigde Staaten noodwendig een zeer aan-
 zienlijk overfchot in graanen opleveren. Dit overfchot
 zal zelfs vermeederen, lang vóór dat de overfchikomst
 der Volksmeenigte met het voortbrengfel der Lande-
 rijen veranderd zij; en naardien het de vrije Ameri-
 kaanen past Landbouwers te zijn, heeft dan Frankrijk
 geen zeker middel, om hunnen voornaamften Koop-
 handel tot zich te lokken, door hun ruime Pakhuizen
 voor hunne Graanen en Meel aan te bieden (1), waat
 in

(1) De Handel in Meel is minder zeker dan die der Graanen;
 het Meel verht zich; en bovendien verkiest men in 't algemeen
 de Graanen, om in 't Land, waar dezelve vertierd worden, het
 Product van 't handenwerk, dat dezelve in Meel verandert, te
 behouden. De Amerikaanen weeten mogelijk niet, dat het verlies
 aan het bedorven Meel in Frankrijk dies te grooter is, om dat het
 alsdan een grooter Recht betaalt: onbefchadigd zijnde, wordt voor
 inkomende Rechten van het Centenaar flegts één Sol betaald; en
 het heeft dan eenen vrijen loop: waarteer het bedorven, en voor
 de Stijffelmaakerijen beftemd is, betaalt het 30 Sols van het Cen-
 tenaar;

in het gemak der bewaarplaats zich met de zekerheid der bewaaring verëenigt?

Dewijl daar benevens Frankrijk niet al het koorn inöogst, dat hij vertiort (1), en zelfs verplicht is het uit het Noorden, uit Sicilie, en van de kusten van Afrika te haalen, moet dat van de Verëenigde Staaten hem beter van pas komen, en wel om twee redenen: 1°. Het moet beter koop zijn, als zijnde het Product van een landbouwend, nieuw, en met geen Lasten bezwaard Volk; en ten tweeden heeft dat zelfde Volk uitgestrekter en onderscheidener behoeftens van de Fransche Producten, dan de zuidelijke Landen van Europa. Het vrije Amerika kan, in ruiling van zijn Koorn, Wijnen, sijne Oliën en Vruchten uit Frankrijk ontfangen. De Napolitaan, de Siciliër en de Afrikaan kunnen hem niet op de zelfde wijze betaalen.

Eindelijk is 'er nog eene andere beschouwing, ten voordeele van den invoer der Graauen uit Amerika; zij kunnen gemaklijk te Honfleur komen (2); aldaar

ZOU.

(1) Dit is iets dat zeker is, schoon het tegen 't gemeen gevoelen aanloopt. Iets anders, dat niet minder waar is, en de noodwendigheid bewijst om Graanen tot eenen laagten prijs, als die van Amerika, toe te laaten, is om dat de drie - vierde der bewoonders van la Beauce, van die Provincie, die zyik schon Koorn voortbrengt, slegts zwart brood eeten, en naar hunnen smaak 'er nog niet veel van gebruiken. — Hoe moet het dan gesteld zijn met andere Provinciën, die geen Koorn inöogsten?

(2) Dat wij Honfleur noemen geschiedt om geen andere reden, als om dat die Haven, door verscheide plaatselijke omstandigheden, welke niet noodig zijn hier breedvoerig beschreeven te worden, door de natuur geschikt is, om eens, zo ten minsten zijne aanwizingen gevolgd worden, de Stapelplaats van eenen grooten Koophandel, en voornaamlijk van dien der Verëenigde Staaten met Frankrijk, te worden. Het ontwerp om daar van een vrije Haven

zich met de zekerheid

rijk niet al het koorn
en zelfs verplicht is het
en van de kusten van
de Vereenigde Staaten
wel om twee redenen:
als zijnde het Product
, en met geen Lasten
n heeft dat zelfde Volk
er behoefens van de
zuidelijke Landen van
an, in ruiling van zijn
Vruchten uit Frankrijk
Sicilië en de Afrikaan
wijze betaalen.

lere beschouwing, ten
Graauen uit Amerika;
eur komen (2); aldaar
ZOU.

het tegen 't gemeen gevoe-
nder waar is, en de nood-
en laagten prijs, als die van
rie - vierde der bewooners
e zulk schon Koorn voort-
naar hunnen smaak 'er nog
et het dan gesteld zijn met
ogten?

iedr om geen andere reden,
plaatselijke omstandigheden,
rig beschreeven te worden,
, zo ten minsten zijne aan-
ts van eenen grooten Koop-
ter Vereenigde Staaten met
n daar van een vrije Haven

zouden zij in de Pakhuizen gebragt kunnen worden,
en alle de noodige handelwijzen tot hunne bewaaring
ondergaan; handelwijzen welke zeer eenvoudig, en
zeer weinig kostbaar geworden zijn (1). Deeze Eta-
blissementen zouden eene aanzienlijke masfa Koorns
onder het bereik der hoofdstad bewaaren, een voor-
deel dat grooter is, dan men wel denkt. De menschen
volgen de levensmiddelen, en naardien de zo sterk
bevolkte Steeden de levensmiddelen van eene groote
uitgestrektheid tot zich trekken, blijft op het Platte-
land weldra niets anders dan de Landbouwer over;
want de slijter, wien zijn lot aldaar bepaalt, vindt
eerlang het levensmiddel te duur, waar voor de hoofd-
stad met hem in concurrentie is, en hij haast zich,
om of derwaarts te gaan, zich verbeeldende, dat de
tal-

te maaken, is heden op het tapijt, en Frankrijks grootste belang
is, dat zulks moge slaagen.

(1) Dezelve hebben nog maar alleen plaats in Pakhuizen, die
in de vrije lucht staen, voor de drooge winden open zijn, om
zodanig zijn ingericht, dat men het Koorn gemakkelijk kan verschie-
ten. Deeze bewerking, in eenen behoorlijken tijd, van veertien
tot veertien dagen gedaan, heeft niets anders noodig, dan dat
dezelve een zeker getal maalen herhaald wordt, om vervolgens
het Koorn op eenen hoop te kunnen laaten, zonder te vreezen te
hebben dat het broeit of zich verhit. Over dit onderwerp zijn
proeven voor handen, die met alle zorgvuldigheid gedaan zijn.
Men kan, over de bewaaring van het Koorn, de handelwijze bij-
brengen, die in Geneve plaats heeft, alwaar de Regeering ééne
van haare grootste inkomsten op den verkoop des Koorns aan het
Volk heeft gevestigd, en waar het belang haar dienvolgens genoopt
heeft, om de kunst van het te bewaaren tot grootere volkomen-
heid te brengen. Voorts blijft het zelfde Koorn nooit lang genoeg
in Stapelplaatsen, die eeniglijk voor het Koorn der Kooplieden
bestemd zijn, dan dat het bezwaarlijk zou zijn het bederf daar
van vóór te komen. 'Er zijn eenige redenen om te gelooven, dat
de Zoutlucht der Zee tot zijne bewaaring voordeelig is.

talrijker middelen van onderhoud de duurte aldaar minder drukkende en minder gevoelig maaken, of om zich van dien omtrek te verwijderen, ten einde de werking van die concurrentie te ontgaan.

Door de Pakhuizen van buitenlandsch Koorn, en voornaamlijk van Amerikaansch Koorn, te begunstigen, zou men het vertier der Nationale Graanen op het Platteland enigermate moeten bedwingen, en mischien daar door de emigratie van die bewooners tegenhouden, welke de verteering der levensmiddelen in de Steeden geduurig derwaarts lokt, en die de landen woest maaken.

Er zijn nog andere redenen, welke Frankrijk kunnen aanzetten, om de Amerikaansche Graanen met gretigheid te ontfangen. Hij heeft dezelve noodig voor de ruime Land- en Zee-Pakhuisen, welke de vrij gemeene tijden van gebrek hem noodzaaken te onderhouden.

Wie zou hem nog beletten zich met dat levensmiddel te betaalen voor de hulp, die hij den Amerikanen verleend heeft, en waar van hunne toestand de wederbetaaling vertraagt? Maar de hand van die schraapzuchtige onderneemers, waar van de hoofdstad weemelt, behoorde die Patriotische en grootmoedige operatie, die voor de beide Natien nuttig zou zijn, niet te bevleken.

Wie zou eindelijk de Regeering kunnen beletten, om Pakhuizen met Amerikaansch Koorn aan te leggen op de Fransche Suiker-Eilanden, welke door Orkaanen, Brand en andere onvoorziene toevallen zo dikwijls aan hongersnood bloot staan, om dat hunne zeer bepaalde proviandeering door de Monopolie geschiedt, die weinig brengt, om duur te verkoopen?

Het

oud de duurte aldaar
voelig maaken, of om
ijderen, ten einde de
ontgaan.

landsch Koorn; en
Koorn, te begunsti-
Nationale Graanen op
eten bedwingen, en
ie van die bewooners
ng der levensmiddelen
s lokt, en die de lan-

welke Frankrijk kin-
aansche Graanen met
heeft dezelve noodig
Pakhuizen, welke de
k hem noodzaaken te

ich met dat levensmid-
die hij den Amerikaa-
an hunne toestand de
ar de hand van die
waar van de hoofdstad
tische en grootmoedige
latien nuttig zou zijn;

ring kunnen beletten,
eh Koorn aan te leg-
Eilanden, welke door
voorzien toevallen zo
staan, om dat hunne
door de Monopolie ge-
duur te verkoopen?

Het

Het is hier de plaats niet onze denkbeelden over
deezee zaak te ontvouwen; wij handelen nog niet over
de betrekkingen tusschen de Vereenigde Staaten en de
Franche Suiker-Eilanden. Misschien zullen wij eens
die gewigtige en netelige stoffe onderzoeken; doch
ondertuschen doet ons de volgende zaak gelooven,
dat Amerikaansche Koorn-Pakhuizen in die Coloniën
niet slegts nuttig maar zelfs noodzaakelijk zouden
zijn. Dit geval wordt verhaald in eene Courant, die
door de Regeering is goedgekeurd, aan welke men,
ten minsten deezee maal, volkomen geloof moet slaan;
want men weet met welke omzichtigheid men het
gemeen maaken der openbaare rampspoeden, welke
uit eene beschermde Monopolie ontstaan, toelaat.

Wij zullen ons daar toe hepaalen, dat wij het ar-
tikel uit die Courant nafschrjven.

„Uittreksel uit het algemeen Journaal van Frank-
rijk (*Journal général de France*)” van
Saturdag 24 Februarij 1787.

St. Domingo. Een Brief uit de *Cul-de-Sac* (een
Straat of Steeg, die geen uitgang heeft) geeft eene
algemeene besmettelijke ziekte onder de Blanken in
de Vlakte van Port-au-Prince te kennen; de begra-
vingen worden daar bij twaalf te gelijk gedaan. Het
zou zeer ongelukkig zijn als dezelve veruorzaakt wordt
door de slegte hoedanigheid van het Meel, dat men
daar uit Europa brengt. Zeer zeker is het, dat na
den vrede de inwooners onophoudelijk over zijne
duurte, schaarsheid en slegte hoedanigheid geklaagd
hebben. De Brieven van den 8 October gaven be-
richt, dat zij 15 Sols voor het pond betaalden, en
dik-

dikwijls op het punt stonden om 'er gebrek aan te hebben; zelfs zodanig, dat een Particulier van hier orders zondt aan eenen Koopman te Bourdeaux, om zijnen Gemagtigde Meel te doen toekomen, en zijne verbaasdheid is waarlijk hoopeloos, door thans te vernemen, dat het even zo slegt als het andere bevonden is. (*Extrait des affiches de Bretagne.*)

VIERDE AFDEELING.

Masten, Raa's, en ander Hout voor de Scheepvaart.

Frankrijk haalt, even als andere Europeaanfche Staaten, welke eene Zeemagt en Koopvaardijvloot te onderhouden hebben, dat Hout uit Lijfland en Rusland. Dat algemeen Magazijn begint uitgeput te worden; de hoedanigheid der Masten is daar zo goed niet meer. Deeze Handel heeft daar benevens voor Frankrijk het nadeel, dat hij zeer groote Remisen in geld verëischt, zonder in aanmerking te nemen de onangenaamheden van eene gevaarlijke Scheepvaart, die dikwijls door het ijs gestremd wordt, en de kwelling eener concurrentie van verscheide Natien, welke door haare nabijheid en eene meenigte andere omstandigheden in de Havens en Zeeën van het Noorden, om zo te spreken, genaturaliseerd worden; voordeelen welke de Franschen niet kunnen hebben.

Deeze Beschouwingen moeten Frankrijk het besluit doen nemen, om voor het noodige Hout voor zijne Scheepvaart, en voornaamlijk voor het Roodhout, zijne oogen naar de Verëenigde Staaten te wenden.

Zo

er gebrek aan te
Particulier van hier
te Bourdeaux, om
oekomen, en zijne
, door thans te ver-
het andere bevon-
(retagne.)

Hout voor de

Europeaanfche Staa-
pvaardijvloot te ori-
Lijfand en Rusland.
geput te worden; de
zo goed niet meer:
s voor Frankrijk het
en in geld verëischt;
e onangenaamheden
, die dikwijls door
velling eener concu-
ke door haare nabij-
omftandigheden in de
en, om zo te fprek-
oordeelen welke de

Frankrijk het befnit
lige Hout voor zijne
oor het Rondhout;
Staaten te wenden.

Zo

Zo hij daar zich van het noodige Hout tot dat oog-
merk kan voorzien, dan is het buiten twijfel, dat hij
aldaar wezenlijker voordeelen zal vinden, dan het
Noorden van Europa hem kan aanbieden, zo wegens
de wijze om het Hout te betaalen, als wegens de
Scheepvaart, die veel minder gevaarlijk, veel minder
onzeker dan die van de Oostzee is.

Waarom zouden bovendien de Masten en het Tim-
merhout, door den grond der Verëenigde Staaten
voortgebragt, voor Frankrijk niet dienftig zijn? Slechts
éene tegenwerping wordt tegen dit artikel ingebragt,
en dezelve komt uit een vooroordeel voort.

In Frankrijk wordt voorgegeeven, dat dit Hout van
eene veel flegtere hoedanigheid is, dan het Hout, dat
uit de Oostzee komt: Zelfs gaat men zo ver, dat
men beweert, dat het Hout der Verëenigde Staaten
voor den Scheepsbouw ongefchikt is. Wij hebben
reden te geloven, dat dit oordeel niet flegts voorbaa-
rig is, maar daar benevens voortkomt uit de onkunde
of partijdigheid van sommige lieden, die belang daar
in ftellen, dat zij op de Fransche Timmerwerven geen
ander Hout zien komen, dan dat van het Noorden
van Europa.

Het is ftrijdig met de Wetten der natuur, dat on-
meetelijke Landftreken, wier uitzichten zo verfchei-
den zijn, als ergens in Europa plaats kan hebben,
en waar van de grond de zelfde verfcheidenheden aan-
biedt, flegts Hout van eene algemeen mindere hoe-
danigheid voortbrengen. Het moet met Amerika even
zoo als met Europa gelegen zijn. De hoedanigheid
van het Hout is, in ons Waerelddeel, volgens de
lichtsgëfteldheid, de natuur van den grond en andere
omftandigheden onderfcheiden. Zo 'er zelfs Hout is,

III. DEEL.

T

dat

dat natuurlijk van eene mindere hoedanigheid zijn, en meer en meer worden moet; dan is het dat van Europa, om dat de Bostchen, welke het beste Hout voortbragten, uitgeput zijn, of dagelijks uitgeput worden. Bovendien zijn 'er regelen om het Hout te hakken, en het te bestieren, vóór dat het gebruikt wordt; zo deeze regels verwaarloosd worden, bederft de hoedanigheid van het Hout meer of min. Is het nu niet mogelijk, dat de Amerikaanen, bij gebrek van ontdekking, of door andere oogenblikke omstandigheden (1), die regelen nog niet werktellig hebben kunnen maaken, en dat de hoedanigheid van hun Hout daar door geleeden hebbe?

Beter bestierde naspooringen, een oplettender onderzoek, zullen zonder twijfel dat vooroordeel, strijdig met de hoedanigheid van het Amerikaansch Hout, binnen kort om verooten; een vooroordeel dat dies te verdrietiger is, om dat het den Koophandel tusschen Frankrijk en de Verëenigde Staaten van een zeer gewigtig voorwerp voor de beide Natien zou berooven.

Als

(1) Bij voorbeeld, het ombakken der Bostchen heeft zijn jaargetijde, en om veel Hout in te zamelen, om het gunstig oogenblik niet te laten voorbijgaan, moet men derhalven alles te gelijk omheeven, en een groot getal armen verlenigen. Nu hebben de Amerikaanen die zo talrijke armen niet. Men moet dan nog dat Hout lang in de lucht of in het water laten, vóór dat men het gebruikt; en de Amerikaanen, door de behoefte gedrongen, konden niet altoos die opoffering van tijd doen. Men moet daarom het gebrek van het Hout, uit Amerika komende, niet aan zijne natuur, maar aan de ongunstige omstandigheden toeschrijven. Deeze redeneering sloot alles omver wat de partijdigheid van het persoonlijk belang tot nu toe tegen het Hout van 't vrije Amerika heeft ingebracht.

hoedanigheid zijn, en
is het dat van Eu-
ropelike het beste Hout
gelijks uitgeput wor-
om het Hout te hak-
het gebruikt wordt;
den, bederft de hoe-
min. Is het nu niet
ij gebrek van onder-
sliklijke omstandighe-
erkstellig hebben kun-
gheid van hun Hout

een opletterende on-
at vooroordeel, strij-
Amerikaansch Hout,
vooroordeel dat dies
den Koophandel tus-
Staaten van een zeer
eide Natien zou be-

Als

der Boschen heeft zijn
zamelen, om het gunstig
moet men derhalven alles
t geal armen verheiligen.
talrijke samen niet. Men
la lucht of in het water
en de Amerikanen, door
altoos die opoffering van
gebrek van het Hout, als
atuur, maar aan de ongun-
eeze redeneering sloot alles
t persoonlijk belang tot nu
amerika heeft ingebracht.

Als Frankrijk zich met ernst over dat stuk wil ver-
lichten; moet hij zelfs met de vijanden van Amerika
raadpleegen; hij neeme dan raad met den Lord *Shef-
field*, die anders zo spaarzaam in lofredenen is, als
men die aan de vrije Amerikanen moet geeven. Hij
zegt uitdruklijk (1); „dat de Onderhandelaars van
het Vreedes-Tractaat, welke het Gebied van Penob-
scot, ten Oosten der Baai van Casco, aan Groot-Brit-
tanje toebehoorende, afgestaan hebben, de strengste
berisping verdienen; dat dat Land, zonder tegenspraak;
het beste Hout voortbrengt. De Kust, voegt hij 'er
bij, is met Hout bedekt, dat voor de Scheepvaart en
andere gebruiken geschikt is, en in genoegzaame mee-
nigte, om de behoeftens van Groot-Brittanje eeuwen
lang te vervullen. De witte Pijnboom, in Engeland
onder den naam van Pijnboom van Weymouth of van
Nieuw-Engeland bekend, wordt in dat Gebied over-
vloedig gevonden. Hij is buiten tegenspraak de beste
voor het Rondhout der Schéepen; en groeit daar tot
eene verbazende hoogte.

Deze zaak wordt ons door verlichte mannen be-
vestigd, welke in de Vereenigde Staaten van Amerika
gereisd, en aldaar een langduurig verblijf gehouden
hebben. Zij verzekeren, dat dezelve al het Hout
voortbrengen; dat wij tot onze Masten noodig heb-
ben, en dat de witte Pijnboom der Rivieren van Con-
necticut, Penobscot, Kennebek ten minsten met die
van het Noorden van Europa in hoedanigheid gelijk
is. De Scheepstimmerlieden van Philadelphia achten
hem zo hoog, dat zij zich voor de buitenplanken der
Schéepen boven de uitwatering daarvan bedienen.

De

(1) Zesde druk, Bladz. 39.

De groene Eikenboom, waar van Georgie zulke selhoone Bosfchen oplevert, verëenigt in zich de kostelijkste hoedanigheden. Men kan die uit de Baai van Sta. Maria veel grooter in 't vierkant bekomen, dan dien welke uit de Levant en van het Eiland Corfika komt. Hij is dicht, de wormen beschadigen hem nooit, en zijne duuring is zonder weêrgaê. De Cubikvoet weegt 95 ponden, naamlijk 20 ponden meer dan de witte Eikenboom, waar van men zich gemeenlijk bedient. Zijne vastheid is zodanig, dat men de dikte der leden, waar voor men hem gebruikt, bijna de helft kan verminderen (1).

De Lord *Sheffield*, na gezegd te hebben, dat men op meer dan 41 Graaden Zuider-Breedte geen Hout vondt dat tot Masten geschikt was, verklaart nogthaus, dat de geele Pijnboom der Staaten van het Zuiden groote Masten voor de Koopvaardijfcheepen oplevert (2). De witte en de geele zijn van eene betere

(1) De groene Eikenboom van Carolina is de hardste van 't bekende Hout. De Scheepen, die daar van gebouwd worden, zijn van eenen zeer langen duur. Ziet daar benevens wat de Colonel *Champion*, in de verschillende deelen van zijn Werk, alwaar hij het gevoelen van den Lord *Sheffield* over de Masten van Amerika wederlegt, over het Hout van Amerika zegt.

(2) Op Bladz. 9, zesde Druk, leest men de volgende Noot: „De Masten van Amerika zijn minder in soort dan die van Riga; maar deeze laatste zijn zeer kostbaar door den weg, dien zij hebben af te leggen, en de aanzienlijke Rechten die zij te Riga voldoen. In Oorlogstijd kostten de groote Masten, naar Engeland overgevoerd, twee, drie tot vier honderd Ponden Sterling. De grootste Masten, waar van men zich tot de Scheepvaart bedient, hebben zes en dertig Duizen middellijns; en komen uit Amerika. Thands houdt men de groote Masten, uit verscheide stukken gemaakt, voor de beste.”

van Georgie zulke
 igt in zich de kos-
 die uit de Baai van
 ant bekomen, dan
 het Eiland Corlika
 beſchadigen hem
 weêrgea. De Cu-
 20 ponden meer
 men zich gemeen-
 danig, dat men de
 hem gebruikt, bijna

hebben, dat men
 Breedte geen Hout
 was, verklaart nog-
 Staaten van het Zui-
 vaardijſcheepen op-
 zij van eene betere
 hoe-

olina is de hardſte van
 daar van gebouwd wor-
 . Ziet daar benevens
 hillende deelen van zijn
 n Lord *Sheffield* over de
 het Hout van Ameri-

leest men de volgende
 minder in ſoort dan die
 keer koſtbaar door den
 n de aanzienlijke Rech-
 geſteld koſten de groote
 tee, drie tot vier hon-
 ten, waar van men zich
 en dertig Dulmen mid-
 ds houdt men de groote
 , voor de beſte."

VEREENIGDE STAATEN VAN AMERIKA. 293

hoedanigheid, dan die der andere Pijnboomen; de draad daarvan is fijn; die van den geelen is gedrongener. Alle die Pijnboomen worden gebruikt tot het bouwen van Huizen en Scheepen, en voor andere benoodigdheden, waar toe de Pijnboom van dienst is, het zij in vierkant gemaakte ſtukken, in planken, of in bladen.

Eindelijk, wanneer men Groot-Brittanje in het Amerikaanſch Hout waarde ziet ſtellen; wanneer men ziet, dat hij vóór den Oorlog in de Provincie Saggadahock, waar de ſchoonſte witte Pijnboomen gevonden worden, een Kanton van zeshonderd duizend Akkers hadt laaten meeten; dat hij daar eenen Agent houdt, om die Pijnboomen op de ſneeuw te laaten omhakken, en in lange daar toe bijzonder gemaakte Scheepen te vervoeren (1), kan men bezwaarlijk begrijpen, dat Frankrijk onverſchillig is ten opzichte van alle ſoorten van Hout, die hij, in ruiling van zijne Producten, uit de Verëenigde Staaten kan trekken.

V I J F

(1) Zie *les Lettres du Cultivateur Américain*, Tqm. II. pag. 26. Deeze achtſingswaardige ſchrijver heeft zelf de moeite genomen, om eene groote meenigte ſtaalen der verſchillende ſoorten van Hout, die men in de Verëenigde Staaten vindt, en door hunne verſcheide gebruiken tot den Koophandel geſchikt zijn, in Frankrijk te brengen. Men ſtaat verbaasd over de verſcheidenheid van dat Hout. De Lord *Sheffield* begroot de hoeveelheid van Amerikaanſch Hout, dat, naar den uitvoer der jaaren 1768, 1769 en 1770 te rekenen, jaarlijks naar Engeland uitgevoerd wordt, op bijna 2000 Tonnen. In 't jaar 1768 werd door den Engeliſchen Onderneemer, voor een groote Maſt van 33 Dulmen, 76 Ponden Sterling in Nieuw-Engeland betaald, en dus bij vermindering tot 11 Ponden Sterling voor een Maſt van vier en twintig Dulmen. In 't jaar 1769 waren die prijzen 20 ten honderd gedaald.

VIJFDE AFDEELING.

Bontwerk en Pelterijen.

De Lord *Sheffield*, dien wij altoos met vertrouwen aanhaalen, waanneer hij de voordeelen der Verëenigde Staaten beschrijft, betwist hun het voorrecht van geheel en al Meesters der Pelterijen te zijn; maar hij beschouwt hen als gevaarlijke Concurrenten voor Canada; en wel met reden.

De nabijheid der groote Etablifementen, welke de vrije Amerikanen hedendaags te *Pittsburg*, en op verscheide andere Plaaten van hunne overbergige Bezittingen maaken, moet hen ongevoelig groote voordeelen in dien Handel verschaffen, en hen met Canada de bijna uitsluitende winsten doen deelen, waar van die Provincie sedert het jaar 1763 het genot heeft.

In de daad, de Landstreeken tusschen de wateren van het Meir *Ontario* en dat van de *Mississippi* gelegen, door die meenigte Rivieren doorsneeden, welke in het Zuiden en Noordwesten van de *Erie*, de *Michigan* en de *Bovenrivier*, tot in de *Ouisconsing* (1), en zelfs tot in het Meir der *Boschen* vallen; de groote werken waar aan de Virginiërs in dit oogenblik bezig zijn, om de Scheepvaart van de *Potawmack* tot aan den voet van de *Alla-Cheny* te volmaaken; de waarschijnlijkheid van eene andere communicatie met de overbergige wateren, door middel der westelijke takken

(1) Groote Rivier, die, zevenhonderd Mijlen van de Zee, in de *Mississippi* valt.

ken van de *Susquehannah* (1), zonder de gemaklijkheid over te slaan, met welke de bewooners van den Staat van New-York, vóór den Oorlog naar *Niagara* gingen, door uit hunne Hoofdstad de Hudsons-Rivier tot Albany, van daar die der Mohaws op te vaaren, vervolgens het kleine Meir van Oneida over te steeken, en, door middel van eenige gemaklijke vrachtlouen, de Rivier van Oswego af te zakken, in welkers mond de Ontario eene uitsteekende Haven maakt; alle die redenen, en vele andere, welke niet alleen met de Aardrijkskunde, maar ook met het klimaat, de nabijheid, enz. verbonden zijn, moeten binnen weinig jaaren een groot gedeelte van den Handel der Pelterijen in de magt der Amerikanen stellen.

Deeze voordeelen zullen nog veel zekerer zijn, wanneer de Engelschen de Forten van Niagara (2), het groote Etablissement van de Straat (3), en dat van Michillimakinack (4) ontruimd hebben. Schoon zij, door het Vreedes- Tractaat, vrachtgoederen van de Scheepvaart der Meiren met de Amerikanen in gemeenschap moeten genieten, kunnen zij echter deeze laatste daar door geen concurrentie meer maaken; want men moet aanmerken, dat een gedeelte van het

Noor-

(1) De Juniata, de Jogo en de Cajuga.

(2) Een gewigtige Haven, die over de vrachtgoederen van dertien Mijlen gebiedt, die de Meiren Erie en Ontario van elkander scheidt.

(3) Eene Stad, door de Franschen gesticht, aan de Straat Sainte - Claire, die de wateren uit de Meiren Michigan en Huron in de Erie brengt.

(4) Een Fort en Etablissement aan den Uthoek, op het Eiland van dien naam, dat de vrachtgoederen en de voorbijvaart der watervallen van Sta. Maria gebiedt, van waar de wateren des boven-Meirs in dat van de Huron vallen.

Noorden en Noordösten des vasten Lands, binnen Engelsche grenscheidingen begreepen, tot aan het Grondgebied der Hudfons-Baai, onëindig bergachtiger, kouder en onvruchtbaarer is, en slegts van Rivieren vol watervallen en *snelloopende stroomen* doorsneeden wordt, en dat dienvolgens die Handel met zo veel gemaklijkheid niet gedreeven zal worden, en ook niet zo overvloedig zal zijn.

Hun zal nog bij uitsluiting overblijven de communicatie van Mont-Real met de *bovenlanden*, door de groote Rivier der Outawas, die bij het Meir der twee bergen in de Rivier St. Laurens, 3 Mijlen van die Stad, valt. Doch haare snelle loop, of liever haare woede en haare altoosduurende watervallen, zullen dien wel altoos, zo al niet onöverkomelijk, ten minsten kostbaar en vergund maaken (1).

De Pelterijen, uit het Noorden van Amerika naar Groot-Brittanje uitgevoerd, beliepen in de jaaren 1768, 1769 en 1770 bijna één millioen Livres tournois, gewaardeerd tot den prijs in de Haven, waar dezelve uitgevoerd worden. Het beloop der Dassen-vellen is agt honderd duizend Livres geweest, daar onder niet begreepen het Leer, dat de Amerikanen te Jamaika en in de Spaansche Etablisfementen in ruiling ontvingen.

De verkooppingen van Pelterijen van Canada, die in ieder Voorjaar te London gehouden worden, bragten in 't jaar 1782 vier millioenen zeven honderd duizend Livres tournois op; in 't jaar 1783 iets meer, en in

(1) Deeze bijzonderheden zijn ons ter hand gesteld door den Heer de *Crazeur*, die deeze wijduitgestrekte Landstreek heeft doorgereisd.

ten Lands, binnen
repen, tot aan het
onfindig berggüchti-
, en flegts van Ri-
pende *stroomen* door-
ens die Handel met
ven zal worden, en

rblijven de commu-
venlanden, door de
het Meir der twee
, 3 Mijlen van die
op, of liever haare
watervallen, zullen
rkomelijk, ten min-
(1).

van Amerika naar
epen in de jaaren
millioen Livres tour-
in de Haven, waar
beloop der Dasfen-
vres geweest, daar
dat de Amerikanen
blisfementen in rui-

van Canada, die in
en worden, bragten
ven honderd duizend
33 iets meer, en in

r hand gesteld door den
estrekke Landstreek heeft

't jaar 1784 bedroegen zij meer dan vijf millioenen. Alle die Pelterijen worden met Engelsche Manufacturen betaald, en het vierde-deel daar van wordt in Engeland gereed gemaakt, alwaar het in waarde verdubbelt. Nu zal deeze rijke Handel, die over Quebec geschiedt, zekerlijk in verval geraaken, zodra de Forten en Landstreeken, waar over de Engelschen het gebied voeren, aan de Amerikanen te rug gegeven zullen zijn. Mischien is het meer deeze aanmerking dan het medelijden, dat het lot der Amerikaansche Loyalisten inboezemt, dat de wedergeeving tegenhoudt, waar van de Engelschen het oogenblik niet als met smerte beschouwen.

Om dus den slag, welke den Handel der Pelterijen in Engeland door die wedergeeving toegebracht moet worden, af te keeren, raadt de Lord *Sheffield*, na alvorens den Staat der zaaken opengelegd te hebben, zijne Natie, om van de Pelterijen, die voor het buitenlandsch vertier bestemd zijn, geen Recht te vorderen, ten einde de Amerikanen aan te moedigen, om de hunne over Quebec naar Amerika te doen overgaan. Hij maant dezelve voornaamlijk aan, om haaren aandacht te wenden tot de Hudsons-Baai, en om met de maatschappij, die den uitsluitenden Handel van die Baai bezit, een verdrag aan te gaan, om hem weder tot vrijheid te brengen, even zo als men met de groote maatschappij van Afrika gehandeld heeft.

Deeze verstandige raadgevingen toonen Frankrijk aan, wat hij aan zijne zijde moet doen, om de Bontwerken en Pelterijen der vrije Amerikanen in zijne Havens te lokken.

Zou men wel gelooven, dat de geest van opkoo- ping reeds zijne schraapzuchtige blikken op dien Han-

del gellagen heeft, om hem te bemagtigen? Bankiers van Parijs hebben reeds eene maatschappij, *bij Adrien*, voorgelagen, waar van het eene deel de Amerikanen, en het andere de Franschen toebehoorde. Zij vestigen de noodzaakelijkheid van die maatschappij daar op, dat het voor eenvoudige Burgers onmogelijk is, voor voorafgaande inkoop, welke die soort van Handel verëischt, aanzienlijke verschotten te doen.

Altoosduurende leugen der Opkooers! eene leugen waar mede zij de voordeeligste takken des Handels, welke Frankrijk aanbodt, verflonden, en zelfs vernietigd hebben! eene leugen die noodwendig hier onmaskerd moet worden; want zo zij de Regeering verleidde, zo zij geloofd en omhelsd werd, zou zij de verbindtenissen met de Verëenigde Staaten tegenhouden; zij zou de Fransche nijverheid en werkzaamheid den moed laten zinken, en mogelijk zou het haar gelukken, om dien Handel, die eerst in zijne opkomst is, te smooren.

In de daad, de Amerikaansche Producten, welke de Franschen, in ruiling der Fransche Producten, van de vrije Amerikanen kunnen ontfangen, zijn, ten aanzien van hunnen omflag, meerendeels van eene geringe waarde. Nogthans zullen zich met de Paketbooten, die onlangs aangelegd zijn, Fransche Kooplieden met kleine Assortimenten, uit de verscheide Reederijen van het Koningrijk gehaald, naar Amerika begeeven. Zelfs is het te wenschen, zo als wij reeds aangemerkt hebben, dat de Handel met de Verëenigde Staaten op deeze wijze een aanvang neemt, dat veele perfoonen aangemoedigd worden om naar Amerika te gaan, den grond te onderzoeken, en kundigheden te verkrijgen, door met zich te voeren de artikelen, wel-

magtigen? Bankiers
maatschappij, bij *Adi-*
eene deel de Ameri-
en toebehoorde. Zij
an die maatschappij
Burgers onmogelijk
welke die soort van
schotten te doen.
koopers! eene leugen
takken des Handels,
nden, en zelfs ver-
noodwendig hier ont-
zij de Regeering ver-
d wordt, zou zij de
de Staaten tegenhou-
rheid en werkzaam-
en mogelijk zou het
die eerst in zijne op-

Producten, welke de
de Producten, van de
ngen, zijn, ten aan-
deels van eene gerin-
ich met de Paketboos-
Fransche Kooplieden
e verscheide Reederij-
naar Amerika begee-
zo als wij reeds aan-
del met de Verëenigde
vang neemt, dat veele
n om naar Amerika te
n, en kundigheden te
voeren de artikelen,
wel-

welke aldaar vertierd kunnen worden, en hun bijzon-
der bekend zijn.

Het is derhalven van het grootste aanbelang, dat
zij de mogelijk grootste verscheidenheid van voorwer-
pen kunnen vinden, om in retour mede te neemen.
Nu zijn voor hen de gemakkelijkste die, welke onder
een kleiner omslag de grootste waarde bevatten. De
Monopolie moet hen derhalven niet van de Pelterijen
berooven; zij zijn de waardigste van alle de Ameri-
kaansche Goederen voor die nuttige wijze, om den
Handel tuschen Frankrijk en de Verëenigde Staaten
te beginnen.

De ontwerpers van die Monopolie voegen 'er bij,
dat de Engelsche maatschappij te New-York en Bal-
timore Stapelplaatsen zal aanleggen, zo men haar niet
voórkomt.

Maar van welke maatschappij spreken zij? is het
van die van Hudson? zij heeft geen Voorrechtsbrief
als voor de Hudsons-Baai, waar zij de zaaken, wel
verre van dezelve aan te moedigen, laat kwijnen. De
Lord *Sheffield* stelt zelfs voor, zo als wij reeds aange-
merkt hebben, dat de Regeering den Voorrechtsbrief
van haar moet koopen, om de concurrentie te herstel-
len. Kan men daar benevens wel gelooven, dat de
Engelsche Kooplieden voor de concurrentie van die
maatschappij, en die der buitenlandsche maatschap-
pijen, welke zij ook mogten zijn, veel vreeze
hebben?

Men dringt daar op aan, dat de verschotene Fond-
sen weder langzaam zullen inkomen. Maar die mede-
dogende Monopolie, die zich op eene zo patriottische
wijze met het belang der Kooplieden oledig houdt,
weet dan niet, dat die verdraagingen nimmer de aan-
groei-

groeiende werkzaamheid van eenigen Koophandel, wanneer hij die ondergaan kan, tegengehouden hebben; en dat, wanneer hij zulks niet kan doen, de maatschappijen zelven, onvermogen om altoos eenen last te onderschragen, die steeds aangroeit, zich zelven in den grond helpen, na dat zij lang door de boeijs der bijzondere nijverheid gekluisterd zijn geweest. Deeze zaak wordt door de geschiedenis van alle maatschappijen bewezen. Daar alwaar de welvaart haar vergezeld heeft, zou de vrijheid haar tot eenen hooger trap gebragt, en dikwijls die soorten van Handel opgebeurd hebben, welke in het *niet* gevallen zijn, om dat zij door den verderflijken invloed der Monopolie bestierd werden. Bovendien wordt hier niet gesproken noch van eenen verre, noch van eenen nieuwen Handel voor Frankrijk. Men moet zich den bloeienden staat herinneren, waarin hij vóór het verlies van Canada was; want de ontëerende handen der Monopolie hadden hem nog niet onder haar geweld gebragt.

Zend Koopmanschappen, die wezenlijk te pas komen; dat uwe verzendingen door die opgeklaarde voorzichtigheid (1), de vrucht der ondervinding, bestierd

(1) Men heeft in Frankrijk verzendingen gedaan, welke op eene doorstaande wijze te kennen geeven, dat men daar in meer dan eene zaak onderricht noodig heeft. Eenige Kooplieden, de vrije Amerikanen als een half-wilde Volkplanting beschouwend, en op hunne verwondering over de Modes rekenende, hebben hun gekreelde hoeden, zeer nette roode rokken, gespikkelde zijde kamifolen, en eene meenigte andere beuzelingen gezonden. Zij wisten niet, dat de Amerikanen de zeden der Engelschen, der Duitschers hadden, dat zij ernstig en kundig zijn; dat Philadelphia en Boston, om zo te spreken, voorsteeden van London zijn. Deeze mislagen in den Handel komen voort uit de ligt-

vagr-

eenigen Koophandel, tegengehouden hebben niet kan doen, de gend om altoos eenen als aangroeit, zich zeldat zij lang door de d gekluisterd zijn ger de geschiedenis van Daar alwaar de welde de vrijheid haar tot n dikwijls die soorten welke in het *niet* geen verderflijken invloed n. Bovendien wordt enen verren, noch van rankrijk. Men moet eren, waarin hij vóór want de ontëerende hem nog niet onder

wezenlijk te pas ko-door die opgeklaarde der ondervinding, be- stierd

dingen gedaan, welke op en, dat men daar in meer Eenige Kooplieden, de Volkplanting beschouwen. de Modes rekenende, heb-roode rolken, gespikkelde dere beuzelingen gezonden. zeden der Engelschen, der kundig zijn; dat Philadel-voortfeeden van London l komen voort uit de ligt-vaer-

stierd worden; brengt andere Goederen te rug, die voor uw Land of tot het buitenlandsch bestier nuttig zijn, en de verschotten zullen zo langduurig niet zijn. En hoe ligt wordt dan niet de Last dier langduurige verschotten, als hij onder alle die geenen verdeeld wordt, welke aan den vrijen Handel deel neemen!

Is het daar benevens wel te vermoeden, dat de vrije Amerikaanen den Handel der Pelterijen bij hun aan de Monopolie onderhevig zullen maaken? Hebben zij alle de kundigheden, waar door zij uitmunten, om geen andere reden aan den dag gelegd, als om de bekrompene inzichten van onze Aëtionisten, onze ongelukkige stellingen van bevoorrechte maatschappijen, stellingen welke het gemeen verstand, voor de vrijheid, voor de zedenleer, voor den waaren algemeenen welstand zo nadeelig zijn, te omhelzen? Weeten zij dan niet, dat zo het gebrek aan middelen de bijzondere poogingen der Fransche Kooplieden kluisterde, andere Kooplieden hunne plaats kunnen vervullen? En hoe groot is, in dat opzicht, de magt der Engelschen en Hollanders! Hoe groot zou zelfs die der Spanjaarden kunnen worden, als zij de goede grondstellingen, die uit

vaerdige wijze, met welke de Franschen reizen en waarnaemingen doen. Zij hebben dat mistroutwen in zich zeiven, die belangwaardige zedigheid niet, welke de gemeenmaakingen en de verkrijging der nuttige en zekere kennoissen vóórkomt en gemakkelijk maakt. Het hoog gevoelen, dat zij van hunne nationale krachten hebben, boezemt hen eene onverdraaglijke en ongegronde persoonlijke bekwaamheid in; want is 'er eigenlijk eenige betrekking tuschen de handen, die men kan wapenen, en de lichten van den geest? Men vergeeve ons deeze strenge aanmerking; zij is voor de Fransche Reizigers gewigtig: zij zal schadelijke onderneemingen vóórkomen, om dat zij op de onkunde en verwaandheid gegrond zijn.

uit de bezitting der Mijnen voortvloeijen (1); wilden omhelzen!

Neen; zonder twijfel zullen de vrije Amerikanen zich door de handen van eene droevige en onvruchtbare Monopolie niet laten boeljen; om zich naar de belangzuchtige oogmerken der Bankiers van Parijs te schikken. Zij moeten de ontwerpen der Monopolisten mistrouwen: zo veel voorbeelden; die nog versch in 't geheugen zijn, leeren ons, dat de meeste van die ontwerpen, onder een schoonfchijnend voorwendsel; slegts eene speculatie van Actiehandel verbergen; en de ontworpen maatschappij der Pelterijen zou wel niets anders dan eene van die speculaties kunnen zijn. Want wat is, sedert dat de Actiehandel aan de Actien eene waarde geeft; die zij niet hebben, 'er aan gelegen, of het ontwerp van eene maatschappij goed of slegt berekend zij; als het slegts door de Regèring aangenomen wordt; als het slegts, onder goed voorkomende uiterlijkheden voorgedragen, een onkundig en ligtgeloovig Gemeen misleidt, en hare Actien tot eenen zeer hoogen prijs steigert?

Men moet nogthans de bewerkers van dat ontwerp recht doen. Zij willen zich, buiten behulp van het Spel, van groote voordeelen verzekeren, en wel op deeze wijze.

De maatschappij zou Paketbooten voor Amerika onderhouden; en dezelve regelmatig alle maanden laten vertrekken. Men kan ligt denken, dat die Paketbooten boven alle andere den voorrang zouden hebben, om de goederen der maatschappij te vervoeren; en

(1) Zie le tableau de l'état actuel de la banque de Saint-Charles, pag. 69 en volg.

ervloeljen (1); wilden

de vrije Amerikaanen
droevige en onvrucht-
eljen; om zich naar de
Bankiers van Parijs te
werpen der Monopolis-
tellen, die nog versch-
s, dat de meeste van
onverschijnd voorwend-
Actiehandel verbergen;
der Pelterijen zou wel
speculaties kunnen zijn:
Actiehandel aan de Acti-
niet hebben; 'er aan
eene maatschappij goed
slegts door de Regee-
ing slegts, onder goed
gedragen, een onkum-
steidt, en haare Actien
eigeneren?

terkers van dat ontwerp
buiten behulp van het
verzekeren, en wel op

boten voor Amerika on-
aatig alle maanden laa-
denken, dat die Paket-
voorrang zouden heb-
tschappij te vervolgen;

en

het de la Banque de Saint-

en dat haare Agenten daar bij niet op de slegtste wij-
ze geplaatst zouden worden.

De Regeering zou, voor dat onderhoud, aan de
maatschappij betaalen, het geen zij voor de Paketboo-
ten betaalt, die geacht worden van twee tot twee
maanden te vertrekken, naamlijk zes honderd duizend
Livres. — Maar om de gesleepene maatschappij de
verschotten en de zeer zwaare verliezen, die zij voor-
ziet, te vergoeden, verzoekt zij, dat de Regeering
haar de Interest der schuld van de Verëenigde Staa-
ten jegens Frankrijk afftaa: eene slegt betaalde Inte-
rest, voegen de bewerkers van het ontwerp 'er bij,
en welke voor Frankrijk slegts eene beuzeling is (1).

Wie moet men het meest beklagen, of de Regee-
ringen welke men dergelijke ontwerpen durft aanbie-
den, of zij die zulks doen? Laat ons nogthans hoo-
pen, dat de verspreide lichtstralen de beguichelingen
der Actiehandelaars zullen verdrijven, zo zelfs de Re-
geering daar aan nog geloof slaat.

Laat ons weder tot de Bontwerken en Pelterijen te
rug komen. Het geen wij gezegd hebben, toont ge-
noegzaam, van welk belang dat artikel voor den Fran-
schen Handel is, en hoe zeer dezelve in 't vervolg
moet aangroeijen. Men moet derhalven van wegens
de Regeering alle de gunsten verwachten, welke dien
Handel kunnen aanmoedigen. Men moet hooijen, dat
zij zodanige Rechten, welke, door hunne grootte,
den Sluikhandel zouden begunstigen, of den verkoop

van

(1) Het is met die beuzelingen, welke zo grootmoedig,
zo mild uitgedeeld worden, dat een Staat tevens zijne schuld
ziet aangroeijen, en de middelen om die te betaalen vermin-
deren, wat ook veele diepdenkende Staatskundigen daar van
mogen zeggen.

van die Pelterijen aan buitenlandfche Kooplieden na-
deelig zijn, voor altoos zal affchaffen. Zij kunnen
in Frankrijk van het handenwerk, dat dezelve bereidt,
eene grootere waarde bekomen; men moet dezelve
daarom door de Rechten niet ongenaakbaar maaken
voor Natiën, wier gelegenheid minder dan die van
Frankrijk toelaat, dezelve uit Amerika te ontfangen.

Eindelijk moet deeze Handel van Amerikaanfche
Pelterijen in Frankrijk dies te meer begunftigd wor-
den, om dat onder alle de artikelen, welke door de
Amerikaanen, in ruiling der Pelterijen, aan de Indiaa-
nen geleverd worden, geen is dat niet in Frankrijk
gevonden kan worden, dit is derhalven een nieuw on-
derwerp van vlijt voor zijne nijverheid.

ZESDE AFDEELING

Rijst, Indigo en Lijnzaad.

Men kan van de Amerikaanfche Rijst niet fpreken;
zonder zich de jammerlijke ongelegenheden; welke
met haare planting gepaard gaan, te herinneren. De
ongelukkige Slaaven, die dezelve planten, verplicht
zijnde de helft van 't jaar in 't water te staan; zijn
daar door bloot gefield aan blindheid, aan klierge-
zwellen en eenen ontijdigen dood. Deeze beschou-
wing verhindert, zegt men, de Staaten; die dezelve
voortbrengen; om de Slavernij af te fchaffen. De
vrije menfchen zouden zich niet gemaklijk tot die
moorddaadige planting verbinden (1).

Wan-

(1) De planting der Rijst gefchiedt in Piemont en Italie
door liecht zonder vuur noch plaats, onder den naam van
Bari.

Wanneer dit laatste waar mogt zijn, wanneer het in 't bestier der vrijheid waar was, zou men geen middelen vinden, om die planting met de gezondheid der werklieden overeen te brengen, kan men daar uit geen voldoende reden afleiden, om een gedeelte van onze gelijken, die vrij gebooren, en even als wij gelijk zijn (1), als ook een gelijk recht tot het

le-
Bauditt bekend, zijnde eene vrucht der Negre Staats-Constitu-
tien van dat gedeelte van Europa. Wanneer die Bauditt hun
werk verricht hebben, worden zij door *Shirren* (Gerechtsdie-
naars) naar de grenzen gebragt, ten einde de verwarringen te
voorkomen; tot welke, zo men vreest, hunne onwerkzaam-
heid en hunne armoede hen mogten beweegen.

(1) Zij zijn van eene verschillende kleur met die der Eu-
ropeaanen; maar hangt de hoedanigheid van mensch van de ko-
leur af? Zijn de Neger niet even als wij van zintuigen voor-
zien? Hebben zij niet, even als wij, alles wat tot de voort-
brenging, tot de verwekking van denkbeelden, en tot hunne
ontwikkeling dient? Zo de zwarte kleur eenige zedelijke wer-
king, op hun lot invloed hebben, en ons gedrag ten hunnet
opzichte bepalen moest, zou het alleen moeten zijn om hen
tot hunnet te laten, en niet om hen met geweld weg te
voeren, door de wreedste behandelingen over die kleur te straf-
fen, en op eenen vreemden grond te sleepen, om hen daar,
hun geheele leven lang, tot het verdrietig en verachtelijk lot
der Dieren te verdoorden. Komen zij dan gewillig zich tot
de slavernij aanbieden? Begeeren zij uit die brandende Lucht-
streeken te gaan, waar in de natuur hen door de zwarte kleur
schijnt beperkt te hebben, even als wij in de koude of ge-
maatigde Luchstreeken door de blanke kleur? Hunne welnig-
talrijke behoeftens houden hen in de onweetendheid; wij voegen
er alles bij wat dezelve in onnozelheid kan veranderen, en
wij zintwisten over die vernedering, waarvan wij schuldig zijn,
om ons over de rechtmatige verwijtingen, die ons de natuur
doet, gerust te stellen. Kunnen wij dan op onze kundighe-
den roemen, zo lang zij aan die afschuwelijkheden medeplich-
tig blijven. Zie deswegens het oordeelkundig onderzoek der
Reizen van den Heer *Chatellux* (*Examen critique des Voyages*
de M. Chatellux).

III. DEEL.

V

K E N D E

che Kooplieden na-
schaffen. Zij kunnen
dat dezelve bereidt,
men moet dezelve
genaakbaar maaken
minder dan die van
erika te ontfangen.
van Amerikaansche
eer begunstigd wor-
den, welke door de
rijen, aan de Indiaa-
dat niet in Frankrijk
malven een nieuw on-
erheid.

E L I N G

ijnzaad.

Rijst niet spreken;
gelegenheden; welke
te herinneren. De
ve planten, verplicht
water te staan; zijn
ndheid, aan klierge-
od. Deeze beschou-
Staaten, die dezelve
af te schaffen. De
et gemaklijk tot die
(1).

Wan-

edt in Piemont en Italie
s, onder den naam van
Bari.

leven hebben, tot eenen zekeren dood, en tot zwaare ziekten te verdoordelen. Al was 'er zelfs eene volstrekte noodzaakelijkheid bij de planting van dat Levensmiddel, zou die noodzaakelijkheid ons op het leven der Negers geen recht geeven, of wel zou dat recht het gewrocht van eenen staat van Oorlog zijn, en nooit was de dienstbaarheid een recht.

Wat 'er ook van zij, het is zeer te wenschen, dat men de voortbrenging der Rijst niet op zodanige wijze bevekt, en dat men dienvolgens of middelen weete te vinden, om de ziekten, die zij veroorzaakt, te voorkomen, of anders eene minder verderfelijke planting daar voor in plaats te brengen.

'Er is eene soort van drooge Rijst, die geenszins gevaarlijk is te planten. Bovendien moet het voorbeeld der Chineezen en Indiaanen, onder welken de planting de zelfde verwoestingen niet aanrecht, ons doen hoopen, dat men, door hen t'eenigen tijde na te volgen, menschen aan de gezondheid, aan het leven zal weder geeven, waar op wij nimmer het recht hadden hen daar van te berooven.

Na deeze voortbrenging in menschen beschouwd te hebben, moeten wij thans dezelve in kooplieden onderzoeken.

De Fransche Regeering heeft, wegens den invoer der Amerikaansche Rijst, nog geen vast besluit genomen. Zonder twijfel zal zij, de natuur van dat levensmiddel overwogen hebbende, zich haasten om het toe te laten, en den invoer daar van te begunstigen, zo veel als andere Natien kunnen doen. Het is een heilzaam, eenvoudig voedsel, dat dienstig is om de voornaamste levensmiddelen te vervullen. Deeze redenen behooren krachtig genoeg te zijn, om de in-

dood, en tot zwaa-
l was 'er zelfs eene
de planting van dat
kelljkheid ons op het
ven, of wel zou dat
aat van Oorlog zijn,
een recht.

meer te wenschen, dat
st niet op zodanige
nvolgens of middelen
tens, die zij veroor-
eene minder verderf-
s te brengen.

Rijst, die geenszins
ndien moet het voor-
en, onder welken de
n niet aanrecht, ons
hen r'eenigen tijde na
zondheid, aan het le-
wij nimmer het rechte
en.

wenschen beschouwd te
elven in kooplieden on-

, wegens den invoer
geen vast besluit geno-
de natuur van dat le-
de, zich haasten om
er daar van te begun-
en kunnen doen. Het
oediel, dat dienstig is
elen te vervullen. Dee-
genoeg te zijn, om de
in-

Inkruipingen op te weegen, welke het bijzonder be-
lang tegen de toelaating van die Rijst voorschrijft.
Laat ons onvermoeid herhaalen, dat men de vermeer-
dering der middelen van onderhoud moet aanmoedi-
gen; hier door maakt men het Volk het leven min-
der verdrietig, hier door maakt men de Volksmee-
nigte vruchtbaar, en dienvolgens den rijkdom na-
tuurlijk.

Laat ons daar benevens aanmerken, dat de Rijst,
over Zee in Frankrijk komende, de middelen van on-
derhoud in de Zeehavens, waar zij ontscheept
wordt, moet vermeerderen: Zij brengt derhalven,
nevens andere oorzaken, iets toe, om het Volk uit
het binnenste des Lands derwaarts te lokken. Nu
zou men die Emigratiën voorkomen, als men dat le-
vensmiddel van de eerste noodzaakelijkheid; bene-
vens andere welke de zelfde hoedanigheid hebben,
vrij liet circuleeren.

Eindelijk, zo Frankrijk eenen grooten, eenen
duurzaamen Handel met de Vereenigde Staaten wil
hebben, moet hij zich voor de uitsluitingen wachten,
die wezenlijk dat oogmerk nadeelig zouden zijn; hij
moet alle de Producten van die Staaten toelaaten. Zon-
der die gunst zal die Handel altijd bepaald, altijd aan
geduurige verpoozingen onderhevig zijn, en de onze-
kerheid benevens de naauwe beperkingen zullen hem
geheel en al in de Landen brengen, waar de greetig-
heid naar denzelfen en de gemaklijkheden algemeener
zullen zijn. Het is in dat opzicht met de Natien even
zoo, als met de Kooplieden: hij die de meeste voor-
deelen aanbiedt, bekomt altoos den voorrang.

„Voormaals, zegt de Lord *Sheffield*, werd de
Amerikaansche Rijst, schoon door Spanje, Portugal

en het Noorden van Europa vertierd, eerst in Engeland ontscheept, en betaalde daar een Recht van 7 Schellingen 2 Pence Sterling van het Centenaar. Dit Recht is, door een bevel van den Raad, zeer van pas afgeschaft, en Amerika gaat voort ons zijne Rijst te zenden. Naardien de Amerikanen niet kunnen weeten, in welke Haven van Holland of Duitschland het voor hun best raadzaam is dezelve te zenden, en om dat onze correspondentie met de verscheide deelen van Europa ons in staat stellen, om altoos, en op elk oogenblik, van den staat der markten beter onderrecht te zijn, zullen zij ons hunne Rijst vertrouwen, om dat wij best kunnen oordeelen, waar de uitvoer de voordeeligste zal zijn."

Dit is, met weinig woorden, de Theorie die ook Frankrijk in zijnen Handel met de Verëenigde Staaten moet bestieren. Wat is 'er dan aan gelegen, of hij zulk of zulk Amerikaansch Product al of niet vertiert? Alle die Producten te ontfangen, die allen, zo hij het doen kan, met zijne eigene, of anders met buitenlandse Producten te betaalen, en dezelve naar alle de plaatzen van het vertier te laten voeren, is geen gering voordeel. Dit is, zo men wil, het werk van een Factor; maar dit werk brengt het Volk, dat het oefent, zeer gelukkige en zeer uitgebreide gevolgen te wege (1); voornaamlijk als het

(1) Men moet vrije vervoerplaatsen te land vaststellen, zo wel voor de verbodene voorwerpen, als voor die waar van de binnenlandse consumptie met Rechten bezwaard is. Deze nuttige operatie verëischt eenigen moed, om in de gantsche uitgestrekteheid, die zij moet hebben, gedaan te worden. Want men zal niet nalaaten de altoosduurende tegenwerping te herhaalen, dat de vrije vervoeringen, hoewel ingecricht zij ook zijn, den

tierd, eerst in Engeland
naar een Recht van 7
het Centenaar. Dit
Raad, zeer van pas
ort ons zijne Rijst te
men niet kunnen weeten
of Duitschland het
ve te zenden, en om
verscheide deelen van
altoos, en op elk
markten beter onder-
ne Rijst vertrouwen,
elen, waar de uitvoer

de Theorie die ook
de Verëenigde Staaten
aan gelegen, of hij
luft al of niet vertiert?
die allen, zo hij
, of anders met bui-
len, en dezelve naar
r te laten voeren, is
s, zo men wil, het
r dit werk brengt het
lukkige en zeer uitge-
voornaamlijk als het

zij-
te land vaststellen, zo wel
voor die waar van de bin-
bezwaard is. Deze nuttige
in de gantsche uitgestrekte
te worden. Want men zal
enwerping te herhaalen, dat
ogeriecht zij ook zijn, den
Sluik.

zijne eigene Producten voor die, waar van het slechts
de Factoor is, in betaaling kan geeven.

De Amerikanen hebben, in de jaaren 1768, 1769
en 1770, naar Groot-Brittannië en het Zuiden van Eu-
ropa, honderd vijftien duizend Maaten Rijst, *Barrels*
genoemd, uitgevoerd, welke $6\frac{1}{2}$ millioenen Livres
tournois waardig zijn (1). Dit is, naast den Tabak,
het Koorn en Meel, het aanzienlijkste der voorwerpen
van uitvoer. Het is derhalven waardig, dat de Fran-
sche Koophandel zich daar toe verledigt, en het in de
Havens van Frankrijk laat komen, om, het van daar
op andere markten van Europa te verdeelen.

In-

Sluikhandel begunstigen, en dat deeze voor eenig nationaal Eta-
blissement nadeelig is, of den ontfang der Rechten vermindert.
Maar zo de vrije vervoering van eene zekere koopmanschap den
ontfang van het Recht op de binnenlandsche consumptie van die
zelfde koopmanschap verzwakt, zal het nooit anders dan van een
niet zeer groot gedeelte zijn; want de Sluikhandel, die door de
vrije vervoering begunstigd wordt, heeft ook zwaarigheden die
hem beperken; terwijl de vrije vervoering, door eene veel
grootere beweging aan het Land te geeven, door welk dezelve
verricht wordt, een gedeelte der dingen in waarde stelt, die,
behalven dat, in eenen staat van levenloosheid of onwerkzaamheid
zouden blijven. Wanneer men dus onderstelt, dat de ontfang in
eene zekere Kas verminderde, wordt zij in andere veel grooter.

Ongelukkigerwijze treft eene vermindering van ontfang, uit
eene tastbare oorzaak ontstaan, den bewindsman die de zaaken
niet algemeen beschouwt, en de ver af zijnde voordeelen welke,
als uit die oorzaak voortkomende, haar moeten doen stand hou-
den, ontglippen hem, of maaken op hem geen indruk, om dat
die voordeelen niet bespeurd zullen worden, als in eenen tijd,
wanneer hij misschien niet meer in zijnen post zal zijn.

(1) De uitvoer van Charles-Town bedroeg, sedert December
1784 tot December 1785, 61,713 Maaten.

Indigo.

Men kan van de Indigo der Carolina's en van Georgie het zelfde zeggen. Zij maakt een gedeelte der gewigtige Producten van de Verëenigde Staaten uit, en wordt in Europa vertierd. Men moet dus de Fransche Havens, en van daar gemaklijke communicatiën voor dezelve openstellen. De Engelschen hebben, gedurende de jaaren 1768, 1769 en 1770 voor de waarde van drie millioenen Livres tournois jaarlijks daar van ontvangen (1). Zij is, uit hoofde van haaren laagen prijs, voornaamlijk in Engeland, Ierland en het Noorden van Europa vertierd. Zij heeft op andere plaatsen weinig of geen opgang gemaakt. De Indigo van St. Domingo, schoon duurder zijnde, bekomt altoos den voorrang.

De Indigo van Carolina en Georgie is veel slagter, dan alle andere. Zij is hard, aardächtig, bleek, en niet zeer verwig, ook heeft zij tot het gebruik eene langduurige en moeilijke vergruizing noodig. Men heeft zich in 't eerst door den laagen prijs laten verleiden; doch die bezuiniging is slechts ingebeeld, dewijl men het gebrek van haare hoedanigheid door de hoeveelheid moet herstellen; en deeze reden heeft veel en daar van doen afzien.

Naardien de aankweeking der Indigo overal sterk aangemoedigd wordt, naardien dezelve overal groeit, en haare hoeveelheid dagelijks vermeerdert, is het waarschijnlijk, dat de Indigo der Carolina's en van Georgie steeds bezwaarlijk vertierd zal worden, ten zij de

(1) De uitvoer van die verwstoffen, in 1785 te Charles-Town gedaan, bedroeg 500,920 ponden.

Carolina's en van Georgia een gedeelte der geringste Staaten uit, en moet dus de Franfche communicatiën voor zich hebben, gedurende 1770 voor de waarde van 1000 jaarlijks daar van afde van haaren laagten Ierland en het Noor- deeft op andere plaatfen. De Indigo van St. e, bekomt altoos den

Georgia is veel flegter, aardachtig, bleek, en tot het gebruik eene ruizing noodig. Men laagen prijs laaten ver- flegts ingebeeld, de hoedanigheid door de deeze reden heeft vee-

er Indigo overal fterk dezelve overal groeit, vermeerderd, is het der Carolina's en van rd zal worden, ten zij de

in 1785 te Charles-Town

dezelve merkelyk beter wordt. Zij heeft wel na de eerfte, die in Engeland aankwam, eene betere hoedanigheid bekomen; doch wij hebben nog niet vernomen, dat zij in 't algemeen met de flegte foort der Indigo van St. Domingo vergeleeken kan worden (1). Zij wordt met deeze laaste vermengd, en misfchien heeft deeze trouwloosheid haar vertier ftande gehouden. Maar die foorten van misbruiken hebben flegts eenen tijd, en verdienen niet dat de Regeering haaren aandacht daar op vestige; het perfoonlijk belang alleen is genoeg om dezelve vroeg of laat af te fchaffen.

'Er zijn foorten van ftoffen, om welke te verwen de Indigo van eenen geringen prijs dienftig is; en om die reden gebruiken zekere verwerijen die der Carolina's en van Georgia. In dit geval heeft zij het voordeel van een kleiner verfchot van den Verwer te vorderen.

Men moet derhalven de Indigo der vrije Amerikaa- nen toelaaten, zo lang dezelve vertierd zal worden. Want zij zullen voortgaan dezelve te maaken, tot zo lang dat men dezelve voor eenen zodanigen prijs begeert te hebben, welke niet langer toelaat die te bereiden, en vermits men die bereiding niet kan beletten, is de voordeeligfte zijde die men kiezen kan, dat men in den algemeenen Handel van die verwfcofte als Makelaar tuffchen beiden tracht te komen.

Zo men den Lord *Sheffield* gelooven mag, genieten de

(1) De Reizigers zeagen, dat Carolina Indigo voordwengte, welke bijna zo fchoon als die der Franfche Eilanden is; maar zij is fchaars, om dat 'er bijna geen andere als rijke en vlijtige Planters zijn, die voor de aankweeking derzelve alle mogelijke zorg dragende, zodanige Indigo inzamelen; doch dezelve blijft in het Land.

de Indigo-Plantaglen op de Oevers van de Mississippi eenen grooten voorspoed, en zullen steeds voorspoediger worden.

Ons Werk zal over dit gewigtig artikel, gelijk mede over veele andere, misschien meer wezenlijk licht verspreiden, dan wij daar van kunnen geeven.

Lijnzaad.

Noord-Amerika heeft, geduurende de jaaren 1768, 1769 en 1770, voor $2\frac{1}{2}$ millioenen Livres tournois aan Lijnzaad, dat is voor ruim 833,000 Livres tournois 's jaars (1), naar Engeland en Ierland afgezonden. Het is in Groot-Brittanje vertierd. Het voordeel van dezelve met Ierlandfche Lijnwaaten te betaalen, heeft dat Zaad hooger doen waardeeren, of meer doen zoeken, dan dat van Vlaanderen en de Oostzee, dat bovendien duurder is.

Het is de zaak der Fransche Kooplieden, die in den Handel met de Verëenigde Staaten belang stellen, dat zij onderzoeken welk voordeel zij met die aanmerkingen van den Lord *Sheffield* kunnen doen. Bijaldien de Vlasbouw zich in Frankrijk uitbreidt, moet men aldaar naar buitenlandsche zaaden verlangen, en wel om twee redenen: de eerste is, dat de hoedanigheid of deugdzaamheid van het Product daar bij wint; de tweede reden is, dat men in de bevolkte Landen, waar vlijtigheid gevonden wordt, van de vlasplant grooter voordeel trekt als men dezelve tot spinnen gebruikt, dan wanneer men die laat rijp worden, om 'er het

(1) De Auteurs zegt *zeven honderd duizend Livres*; doch zulk is, ingevolge de voorrige bepaling, eene misrekening. V.

bevers van de Misst-
en zullen steeds voor-
g artikel, gelijk mede
er wezenlijk licht ver-
men geven,

rende de jaaren 1768,
en Livres tournois aan
3,000 Livres tournois
n Ierland afgezonden,
erd. Het voordeel van
aten te betaalen, heeft
en, of meer doen zoe-
n de Oostzee, dat bo-

Kooplieden, die in den
aten belang stellen, dat
zij met die aanmerkin-
nen doen. Bijaldien de
breidt, moet men al-
verlangen, en wel om
at de hoedanigheid of
het daar bij wint; de
de bevolkte Landen,
rdt, van de vlasplant
dezelve tot spinnen ge-
mat rijp worden, om 'er
het

duizend Livres; doch zulk
ene misrekening. V.

het zaad van in te zamelen. Het Lijnzaad schijnt niet
in overvloed te komen als uit Landen, waar geen
handen genoeg zijn om te spinnen, en zelfs om de
eerste toebereiding aan het Vlas, dat zij voortbrengen,
te geven; alsdan is het gevoeglijk het voor den Graa-
nenhandel aan te kweken. Zo lang die staat van zaa-
ken stand houdt, moet het ook voor de bevolkte Lan-
den dienstig zijn hun Lijnzaad buiten 's Lands te
haalen.

Zo het schijnt zou Vlaanderen die aanmerking te-
genspreken; maar men heeft daar den uitvoer van
het ongesponnen Vlas verboden, om het handenwerk
te begunstigen. Dus kan dat Land, dat tot den Vlas-
bouw zeer geschikt is, aan veele Landbouwers van die
Plant wel niets anders overlaaten, dan dat zij tot den
Zaadhandel hunnen toevlugt neemen. Het is waar-
schijnlijk, dat zo het Vlas ten minsten tot het spinnen
bereid uitgevoerd mogt worden, men alsdan in Vlaan-
deren niet zou denken om het in te zamelen.

Z E V E N D E A F D E E L I N G .

*Scheeps-voorraad, naamlijk, Pek, Teer en
Terpentijn.*

De Lord *Sheffield* heeft over den Scheepsvoorraad
een langdraadig artikel gemaakt (1). Engeland ont-
fing dien veel uit de deelen van Amerika, die thans in
de Vereenigde Staaten begreepen zijn, en voornaam-
lijk uit Zuid-Carolina. De hoeveelheid van die arti-
ke-

(1) Zie *Bladz.* 78, zesde Druk, van de aanmerkingen over
den Koophandel der Vereenigde Staaten.

kelen beliep, in 1768, 1769 en 1770, jaarlijks twintig duizend zeven honderd *barrels* Pek, twee en twintig duizend vier honderd *barrels* Teer, en agt en twintig duizend één honderd *barrels* Terpentijn; kostende alles in de Haven van den uitvoer één millioen twee honderd agt en twintig duizend Livres tournois.

Deeze voorraad hadt bij de Engelschen, zo wegens hunnen Koophandel, als voor hun eigen vertier, eene groote waarde. Twee aanzienlijke Reederijen, te Hull gevestigd, werden daar mede aan den gang gehouden. De Teer werdt daar in Pek veranderd; hier van werden aanzienlijke hoeveelheden naar de zuidelijke Landen uitgevoerd, waar het, in concurrentie met dat van het Noorden van Europa, gheetig ontfangen werdt. De Terpentijn, in die Reederijen in Olie of geest veranderd, levert een voorwerp van eenen zeer grooten Handel op: Engeland vertiert dezelve veel voor de bereiding der Verwen, Vernissen, enz.

De omwenteling van Amerika heeft den Engelschen dien voorraad niet uit het oog doen verliezen. De behoefte, die zij daar van hebben, laat hen niet toe zich eeniglijk te vertrouwen op den uitvoer, die men daar van uit Rusland en Zweden doet, waar zij de Hollanders tot Concurrenten hebben. Bovendien is de Scheepvaart van Amerika, welke minder gevaarlijk dan die van de Oostzee is, niet, als deeze, tot eenen zekeren tijd van het jaar bepaald. Zij is dienvolgens groeter en minder kostbaar; zo dat die voorraad lang, tot laager prijs dan uit het Noorden, uit Amerika zal komen. De Amerikaansche Teer is zo goed als die van Europa: door dat hij dikker is, is hij juist geschikt om 'er Pek van te maaken, zelfs wordt hij voor de heiblokken hooger in prijs gesteld. De Amerikaansche

Teer.

770, jaarlijks twin-
Pek, twee en tag-
er, en agt en twin-
erpentijn; kostende
r één millioen twee
livres tournois.

gelijken, zo wegens
eigen vertier, eene
ijke Reederijen, te
e aan den gang ge-
Pek veränderd; hier
eden naar de zuide-
, in concurrentie met
a, gretig ontvangen
Reederijen in Olie of
werp van eenen zeer
vertiert dezelve veel
Vernissen, enz.

heeft den Engelschen
en verliezen. De be-
e, laat hen niet toe
den uitvoer, die men
n doet, waar zij de
oben. Bovendien is
elke minder gevaarlijk
als deeze, tot eenen
. Zij is dienvolgens
dat die voorraad lang,
den, uit Amerika zal
er is zo goed als die
s, is hij juist geschikt
wordt hij voor de hei-
De Amerikaansche

Ter-

Terpentijn is geenszins minder in deugdzaamheid,
dan die van Frankrijk.

Engeland ontvangt den Scheepsvoorraad der Verë-
nigde Staaten op den zelfden voet als dien zijner Co-
lonien; en dewijl de zelfde voorraad, die van andere
plaatsen komt, in Engeland een inkomend Recht van
twaalf Schellingen voor 't *Last*, van 12 *Barrels*, be-
taalt, zo verschafft dit Recht een voordeel aan de Ver-
eenigde Staaten. Nogthans verwaarloozen de Engel-
schen hunnen handel over die voorwerpen met het
Noorden van Europa niet, ten einde daar van over-
vloedig voorzien te worden. Een van hunne kooplie-
den heeft zelfs aan Rusland het middel geleerd, om
zo goede Terpentijn als enige andere Natie te leveren.
Dit Product zal daar welhaast zeer overvloedig wor-
den, door de talrijke en onmeetelijke Boschen van
Denneboomen, die onder het bereik van Archangel
zijn, waar het Hout daar van opgelegd wordt.

Deeze staat van zaaken toont Frankrijk hoe veel werk
hij van den Scheepsvoorraad kan maaken, welke de vrije
Amerikaanen kunnen leveren. De Handel van Char-
les-Town voert dien steeds in eene grootere menigte
uit (1). De schraale en zandige grond, nabij de Zee,

en

(1) In 't Jaar 1782 heeft men uit Charles-Town 2041 Bar-
rels Pek, Teer en Terpentijn uitgevoerd. In 't Jaar 1788 heeft
men 14,697 Barrels daar van uitgevoerd. De uitvoer van 't
jaar 1784 is ons onbekend; maar die van 't jaar 1785 beloopt
17,000 Barrels. De zelfde aanwas wordt wegens de overige
artikelen in acht genomen. De aanzienlijkste is, zonder verge-
lijking, de Rijst, vervolgens de Indigo. De overige artikelen zijn
Tabak, Darsenvellen, Hout, Koorn, Boter, Wasch en Leer.
Deeze uitvoer komt ten naaste bij op vierhonderd duizend Ponden
Sterling te staan; dat is te zeggen, op zes millioenen Livres tour-
nois, en in Frankrijk wordt met verlichting van den Handel der
Verenigde Staaten gesproken.

en die zich over de Landerijen uittrekt, van vijftig tot honderd Mijlen diepte in Noord-Carolina, en in het Zuiden van Virginie, brengt veel Denneboomen voort, waar uit men de Teer en Terpentijn trekt. Men heeft weinig moeite om die soorten van Harst 'er uit te trekken, en het geen gemakkelijk verricht kan worden wekt den moed op. De Europeaansche Havens, alwaar die Goederen het spoedigst verkocht kunnen worden, zullen den voorrang verkrijgen.

Frankrijk brengt den Scheepsvoorraad voort, vertiert dien, en voert hem uit. Hij voert dien ook in, en de Regeering heeft in gevolge op het geen daar van ingevoerd wordt Rechten gelegd. Dewijl Engeland de Pek, Teer en Terpentijn, uit Amerika komende, van alle Rechten ontslagen heeft, moet Frankrijk, met dies te meer reden, het zelfde doen. Het is noodeloos de redenen hier van te herhaalen. GEORGE de eerste zeide tegen zijn Parlement, dat als men de Colonien gebruikte om den Scheepsvoorraad gereed te maaken, zij daar door afkeerig zouden zijn om dergelijke Reederijen als die van Groot-Brittanje op te richten. Men moet nog verder gaan, de ongemeene gemakelijkheid der ruilingen moet den Amerikanen van de begeerte, om Reederijen op te richten, noodwendig afkeerig maaken. Hoe kan 'er nu een zekerer middel zijn om daar toe te geraaken, dan wanneer men hen het vertier hunner eerste stoffen gemakkelijk maakt.

itttrekt, van vijftig
ord-Carolina, en in
t veel Denneboomen
en Terpentijn trekt.
soorten van Harst 'er
maklijk verricht kan
e Europeaansche Ha-
t spoedigst verkocht
rrang verkrijgen.

voorraad voort, ver-
Hij voert dien ook in,
e op het geen daar van
d. Dewijl Engeland
it Amerika komende,
moet Frankrijk, met
oen. Het is noodeloos
GEORGE de eerste
als men de Colonien
aad gereed te maaken,
zijn om dergelijke Ree-
nje op te richten. Men
gemeene gemaklijkheid
aanen van de begeerte,
noodwendig afkeerig
zekerer middel zijn om
eer men hen het vertier
maakt.

A C T.

A G T S T E A F D E E L I N G.

*Timmerhout, Schrijnwerk, Vashout, als Duigen,
Planken, enz.*

Frankrijk is, door zijn eigen belang, verbonden,
om den invoer van die artikelen, welke de Verëenigde
Staaten in zo groote meenigte kunnen leveren, te be-
gunstigen.

Het Hout ontbreekt in Frankrijk, het zal 'er altoos
meer ontbreken; de Volksmeenigte roeit het uit.
Nogthans moet men voor Huizen, Molens, enz. Hout
hebben. Voor Suiker heeft men Vaten, voor Wij-
nen, Brandewijnen, enz. kleine Vaten en Oxhoofden
noodig. De Noordsche Handel levert wel voornaam-
lijk die voorwerpen aan de Fransche Havens; maar zij
worden duur, hunne goede hoedanigheid vermindert,
en de Amerikanen hebben wegens de vervoering het
voordeel (1).

De

(1) Wij moeten onzen Leezers van den prijs sommiger arti-
kelen, waar van wij hier spreken, een denkbeeld geeven. De
stof daar toe is ons geleverd door eenen Amerikaan, die in dat
deel zeer ervaren is.

De Scheeps buitenplanken van wit eiken hont, met de hand
gezaagd, van 2½ Duimen dikte, werden in 't jaar 1785 voor
50 Plasters of 262 Liv. 10 Sols de duizend voeten verkocht.

De gewoone planken van schoon wit Pijnboomenhout, van één
Duim dik, 14 tot 15 voeten lang, en één voet tot 14 Duimen
breed, werden in den zelfden tijd tot 7 Plasters of 37 Livres
tournois de duizend Voeten verkocht; die van eene dubbelde
dikte voor het dubbeld van den prijs, enz.

Scheeps buitenplanken van 2 tot 5 Duimen dik, van 15 tot
60 voeten lang, werden verkocht voor 21 Pounds van New-
York

De waarde van die artikelen, uit Amerika slechts naar Groot-Brittanie uitgevoerd, beliep in 't jaar 1770, volgens eene Lijst in het Tolhuis te Boston opge- maakt, meer dan twee millioenen Livres tournois. De algemeene uitvoer naar de Engelsche en Fransche Ei- landen, Spaansch Amerika en de verscheidene deelen van Europa, is onmeetelijk groot, en wordt van dag tot dag aanzienlijker. Zo dat Hout van geen zo goede hoedanigheid was; zou de aanwas van dien Handel niet zo snel zijn. In dat opzigt heeft men in Frank- rijk voorbodeelen, welke met het grootste belang uit- geroeld moeten worden. De Amerikaansche Duigen worden niet geacht. Echter zijn zij, sedert eene eeuw, van dienst om de Oxhoofften voor de Rum en Arak te maaken; en zo zij die Dranken bewaaren, zullen zij zonder twijfel ook voor onze Brandewijnen dienstig zijn.

NEGENDE AFDEELING.

Scheepen in Amerika gebouwd, om verkocht of ter bevrachting verhuurd te worden.

Wij hebben; in het artikel der Bontwerken en Pel- terijen, aangemerkt, dat de omslag der voorwerpen, welke door den Handel tusschen Frankrijk en de Ver- eenigde Staaten verruild konden worden, in gelijke waarde aan de zijde der Amerikanen veel grooter was, dan

York de duizend Voeten, of 273 Livres tournois. De zelfde persoon zeide ons: Ik heb Kromhouten gezien tot 10 Schellingen, Geld van New-York, de Ton; maar men liet die zelf ombakken,

it Amerika flegts naar
 liep in 't jaar 1770,
 uis te Boston opge-
 Livres tournois. De
 fche en Franfche Ei-
 verfcheide deelen van
 en wordt van dag tot
 t van geen zo goede
 as van die Handel
 t heeft men in Frank-
 et grootfte belang uit-
 Amerikaanfche Duigen
 elj, federt eene eeuw;
 oor de Rum en Arak
 bewaaren, zullen zij
 Brandewijnen dienftig

E E L I N G:

, om verkocht of ter
 te worden.

er Bontwerken en Pel-
 flag der voorwerpen,
 a Frankrijk en de Ver-
 n worden, in gelijke
 enen veel grooter was,
 dan

vres tournois. De zelfde
 gezien tot 10 Schellingen,
 en liet die zelf ombakken.

VEREENIGDE STAATEN VAN AMERIKA. 319

dan aan die van Frankrijk. Daar uit volgt, dat in die
 ruilingen een groot getal Amerikaanfche Scheepen bloot
 moeten staan om geballast naar Amerika te rug te kee-
 ren. Zekerlijk zou deeze staat van zaaken den Handel
 tufchen de beide Natien benadeelen, zo 'er geene ver-
 goeding konde vastgefteld worden, die de ongelijk-
 heid, waar van wij fpreken, herftelde.

Deeze vergoeding kan voor beiden op eene zeer
 voordeelige wijze gedaan worden. De vrije Amerikaan-
 nen bouwen Scheepen om te verkoopen. Zo het eene
 Natie gevoeglijk is van eenen anderen te koopen de
 artikelen, die deeze met veel minder kosten en meer
 middelen maakt, en moet maaken, zo volgt daar uit,
 dat de Franschen de Amerikaanfche Scheepen moeten
 koopen, en deeze Handel begint wezenlijk reeds ge-
 vestigd te worden.

De Lord *Sheffield*, na bekend te hebben, dat de
 bouwing der Scheepen, om verkocht of bevracht te
 worden, een voorwerp van eenen zeer aanzienlijken
 Handel voor de Amerikanen was (1), voegt 'er bij,
 dat zij dezelve niet aan Frankrijk zullen leveren; dat
 deeze zulks, uit Staatskunde, niet zal toestaan. De
 Fransche Regeering heeft op eene verfchillende wijze
 dant

(1) De Lord *Sheffield* geeft eene Tafel van de Scheepen, wel-
 ke in de verfcheidene Amerikaanfche Provinciën, in de jaaren
 1769, 1770 en 1771, gebouwd zijn. Hun getal bedraagt 1402,
 ter grootte van 81,000 Tonnen. Deeze Scheepen zijn meermalen
 deels *Sloops* en *galeonen*. Deeze hoeveelheid heeft federt den
 laaften oorlog fterk moeten aangroeijen. Dewijl de Amerikaan-
 nen, na dat zij onafhankelijk geworden zijn, eene Koopvaardij-
 vloot voor hen zelven op te richten hebben, en onuitputtelijke
 gemaklikheden voor den Scheepsbouw bezitten, moeten zij het
 zeer ver brengen.

daar over geoordeeld; zij heeft, niet alleen het Amerikaanse Hout, maar ook alle de Scheepen, die in de Verëenigde Staaten gebouwd worden, van alle Rechten ontheven, en aan de Franschen verkocht.

Men zou over deeze asertie van den Lord *Sheffield* verwonderd zijn, zo hij zijne eigene Natie dien Handel niet verbodt. „Deszelfs aanwezen rust, zegt hij, op haare Scheepvaart; deeze is even zo zeer afhankelijk van haare Scheepstimmerlieden, als van haare Matroozen; dus is van alle Werkplaatzen die der Scheepen de gewigtigste om in Groot-Brittanje te behouden.” De verschotten zijn, volgens hem, van weinig aanbelang, en dewijl deeze Scheepen niet bestemd zijn om buiten 's Lands verkocht te worden, moet men dies te minder in aanmerking neemen wat zij kosten, uit hoofde dat de uitgaaf in het Land zelf geschiedt.

De Lord *Sheffield* denkt ook, dat de Scheepsbouw in Nieuw-Schotland, Canada, het Eiland St. Jan, enz. aangemoedigd zal worden. Eindelijk verklaart hij, dat de aanmoediging van den Scheepsbouw in de Verëenigde Staaten voor Groot-Brittanje verderflijk is; dat hij zelfs verderflijk is voor hun die de Scheepen koopen, om dat, niet tegenstaande den goeden koop, die Scheepen, door de natuur der bouwstoffen, weinig duurzaam zijn. Deeze aanmerking betreft voornamelijk de Scheepen, welke gebouwd zijn om verkocht te worden, welke, naar zijn zeggen, veel slegter zijn dan de Scheepen, die men bij aanbesteding bouwt.

Men kan niet loochenen dat het voor eene Natie, die in haaren Scheepvaart belang stelt, van gewigt is Scheepsbouwers tot hunnent te hebben. Het onderhoud

ft, niet alleen het Ame-
le de Scheepen, die in
wd worden, van alle
Franchen verkocht.

e van den Lord *Sheffield*
eigene Natie dien Han-
s aanwezig rust, zegt
eeze is even zo zeer af-
merlieden, als van haare

Werkplaatzen die der
n Groot-Brittanje te be-
n, volgens hem, van
deezt Scheepen niet be-
ds verkocht te worden,
aanmerking neemen wat
uitgaaf in het Land zelf

k, dat de Scheepsbouw
a, het Eiland St. Jan;
en. Eindelijk verklaart
den Scheepsbouw in de
oot-Brittanje verderlijk
oor hun die de Scheepen
aande den goeden koop,
r der bouwftollen, wei-
anmerking betreft voor-
gebouwd zijn om ver-
r zijn zeggen, veel fleg-
e men bij aanbesteding

at liet voor eene Natie,
ang stelt, van gewigt is
te hebben. Het onder-
houd

houd der Scheepen en de verbeteringen, die zij onöp-
houdelijk noodig hebben, zouden flegt beftierd wor-
den, als de Clafse der Werklieden, welke daar toe
gefchikt is; geen mannen onthieldt; die tot den
Scheepsbouw bekwaam; en daar aan gewoon waren.
Wat nog meer is: zo dra men eene Scheepvaart heeft;
vordert het belang, dat men alles geniet wat dezelve
tot volkomenheid brengt, en men geniet zulks met
dies te meer zekerheid, als men in zijn eigen Land
Etabliffementen heeft, welke, door de aanhoudende
oefening der kunst, den naijver in dat opzicht on-
derhouden:

Maar daar uit volgt niet; dat eene Natie, om dat
voordeel te behouden, geen Scheepen moet hebben,
als die welke tot haarent gebouwd zijn. Men moet
hier ten minften een onderscheid maaken tusschen de
Krijgsvloot en de Koopvaardijfcheepen. De eerste is
alleen genoeg, om een genoegzaam getal bekwaame
Scheepsbouwers te onderhouden, en om te voorzien
in alles wat de Scheepsbouw en het onderhoud der
Scheepen verëifchen. Maar de Koopvaardijvloot,
welkers behoefstens zeer groot zijn, kan zich buiten
s Lands van Scheepen voorzien, als deeze haar, in
gelijke deugdzaamheid, veel minder kosten:

Zal men zeggen; dat eene Natie dies te magtiger
op Zee wordt, naar maate men tot haarent den
Scheepsbouw fterk aanmoedigt; dat men; onder dat
gezichtpunt, huiverig moet zijn om den vrije Ameri-
kaanen de oprichting eener Zeemagt gemaklijk te maa-
ken, waar door zij ontzaglijk zouden worden; dat
men ten minften die ontwikkeling niet moet ver-
haasten.

Zo deeze befchouwing waarheid was, zou hij éeni-
III. DEEL. X ger-

germaate Frankrijk de wet stellen om de Verëenigde Staaten aan te moedigen tot de oprichting hunner Zeemagt; want hoe ontzaglijk de zijne ook moge zijn, heeft hij te veel natuurlijke hinderpaalen te overwinnen, dan dat zijne Zeemagt niet steeds het gewrócht van zeer moeilijke poogingen zij, en dat dienvolgens dezelve niet steeds een Etablissement zij, dat zeer bezwaarlijk staande te houden, zeer kostbaar, en aan langduurige verpoozingen onderhevig is. En naardien men altoos van eene bedreigende mededinging, van eene gewapende mededinging moet spreken, heeft Frankrijk daar bij het grootste belang, om de magt zijner mededingers met zekerheid op te weegan, dat hij tot hulp neemt de Zeemagt van een vriendschappelijk Volk, van een Volk, dat van de middelen, om eene zeer groote Zeemagt te bekomen, rijkelijk beedeeld wordt.

Maar daar benevens zou die Staatskunde ongegrond zijn, welke mogt weigeren Amerikaansche Schepen te koopen, uit vreeze van dezelve geducht op Zee te zien worden. Een zeker middel om de oprichting eener Zeemagt te verhinderen bij eene Natie, die daar benevens de bouwstoffen, de gemaklijkheden, het talent en de werkzaamheid bezit, welke die groote Etablissementsen verskichen, is dezelve steeds met den Scheepsbouw ter verkoop bezig te houden, is dezelve aan dien Handel te gewinnen. Zo deeze Natie, en zodanig is de toestand der Verëenigde Staaten, in haar binnenste niets te vreezen heeft van eenige andere magt, zal zij zekerlijk alle die werken voor den Krijgsdienst versmaaden, waar van de nuttigheid en het voordeel niet zo onmiddelijk bespeurd worden, als de menigvuldige winsten van eenen vrédzaam Handel.

Spoort

om de Verëenigde oprichting hunner de zijne ook mogelijke hinderpaalen te magt niet steeds het ogingen zij, en dat en Etablisement zij, houden, zeer kostingen onderhevig is. e bedreigende medededinging moet het grootste belang, met zekerheid op te de Zeemagt van eerlk, dat van de mid-
 eemagt te bekomen, staatkunde ongegrond erikaansche Scheepen e geducht op Zee tel om de oprichting eene Natie, die daar maklijkheden, het tavelke die groote Eta-
 elve steeds met den e houden, is dezelve Zo deeze Natie, en nigde Staaten, in haar van eenige andere rken voor den Krijgs-
 de nuttigheid en het eurd worden, als de vtedzaamen Handel.
 Spoort

Spoort derhalven den vrije Amerikanen aan, om Scheepen ter verkoop te bouwen. Weest geen oorzaak dat zij Scheepen bouwen, om zich te verdeedigen en aan te vallen; en zij zullen de groote middelen welke de natuur hun verleent; om eene aanzienlijke Zeemagt te hebben; laten rusten: Zij zullen die verwaarloozen, wanneer zelfs eene grootere Volksmeenigte; en eenen grooteren rijkdom hen het gebruik hunner natuurlijke middelen gemakkelijk mogt maaken.

Wel verre van bij die nieuwe schikking van zaakeri te verliezen, zou Frankrijk daar bij winnen. Dit gevoelen zal zonder twijfel wonderlijk schijnen, om dat, wanneer men het handenwerk aan de Scheepbouwers en aan de Amerikanen overlaat, Frankrijk daar van ontbloot wordt. Maar hoe gemakkelijk kan het dat schijnbaar verlies opweegen! In de daad, zo dra men niets zonder arbeid heeft; is men genoodzaakt den arbeid als den waaren rijkdom te beschouwen. Men moet dien derhalven met eene verstandige spaarzaamheid gebruiken; voornaamlijk in het Systeem der Nationaale mededingingen. Nu zullen de handen, die uwe Scheepen niet maaken, de Lakens weeven met welke gij die zult beraalen. De kosten om die Lakens te reeden zullen tot uwent gedaan worden; even als die om de Scheepen te bouwen tot uwent gedaan zouden zijn, en daar door zult gij deeze laatste beter koop hebben. Uwe arbeid en kosten zullen u derhalven meer ingebracht; en in eene voordeeliger betrekking met uwe mededingers gesteld hebben.

Eindelijk wil de Lord *Sheffield*, wiens naauwgezette Staatkunde wij hier wederleggen, dat men den Scheepsbouw in Canada, in Nieuw-Schotland, enz.

aanmoedige. Maar worden die Landstreeken door de natuurlijke omstandigheden zoo sterk begunstigd als de Verëenigde Staaten? Kan Engeland uit die aanmoediging wezenlijke voordeelen trekken? Dit is eene vraag waar over verscheide Schrijvers den Lord *Sheffield* tegengestaan hebben, en die wij niet kunnen beslegten.

Maar wanneer dat middel van toevlugt voor Engeland plaats mogt hebben, dan heeft het nog voor Frankrijk geen plaats. De Scheepen, in Amerika gebouwd, zullen hem altoos minder kosten dan zijne eigene, of die welke op andere plaatsen gebouwd worden. Hij moet derhalven de invoering der eerste begunstigen.

Aldus dacht een beroemd Staatsman, wien Frankrijk met reden betreurt. Hij hadt het ontwerp gemaakt, om een gedeelte der Scheepen van de Fransche Zeemagt in Zweeden te laten bouwen: hij vondt daar in eene groote spaarzaamheid. Deeze zal nog grooter en wezenlijker met de Verëenigde Staaten zijn.

De Engelschen zelven zullen de kracht der dingen niet wederstaan; zij zullen vroeg of laat weder tot de Amerikaansche Scheepen komen; want deeze kosten slegts het derde van den prijs der Engelsche Scheepen (1). Nu is de goede koop de eerste wet des Koophandels.

De slegte hoedanigheid, die men aan de Amerikaansche Scheepen toeschrijft, is een verdichtsel, en zie hier waar uit hetzelfde ontstaan is. In den Oorlog der

(1) In Nieuw-Engeland sluiten de Scheepsbouwers hunnen koop tegens 3 Ponden Sterling de Ton, het schrijnwerk daar onder begrepen. Op de Tegens is de prijs voor het Timmerwerk alleen 6 Ponden Sterling.

landstreeken door de
 erk begunstigd als de
 id uit die aanmoedi-
 en? Dit is eene vraag.
 den Lord *Sheffield* te-
 niet kunnen beslegten.
 toevlugt voor Enge-
 heeft het nog voor
 epen, in Amerika ge-
 der kosten dan zijne
 re plaatsen gebouwd
 invoering der eersten.

atsman, wien Frank-
 nadt het ontwerp ge-
 epen van de Fransche
 bouwen: hij vondt
 heid. Deeze zal nog
 erëenigde Staaten zijn.
 de kracht der dingen
 oeg of laat weder tot
 men; want deeze kos-
 s der Engelsche Schee-
 op de eerste wet des

men aan de Amerikaan-
 een verdichtfel, en zie
 an is. In den Oorlog
 der

Scheepsbouwers kunnen koop
 t schrijnwerk daar onder be-
 voor het Timmerwerk alleen

der onafhankelijkheid bouwden de Amerikanen Schee-
 pen in haast, om dezelve ter Kaap uit te rusten. Zij
 waren genoodzaakt groen, onbereid hout daar toe te
 gebruiken; hun ontbraken andere noodige voorwer-
 pen tot die Scheepen, ter plaatse waar dezelve in
 haast gebouwd werden. Deeze Scheepen waren nood-
 wendig onvolmaakt; maar die onvolmaaktheid was
 slechts toevallig. De Kaapvaart is eene Loterij, waar
 bij men niet in aanmerking neemt de deugdzaamheid
 en duurzaamheid van het Schip. Het is genoeg dat
 het snel zeilt, dit is zijne wezenlijke hoedanigheid.

De Vrede heeft den Scheepsbouw zodanig hersteld,
 als dezelve behoort te zijn, en men kent Amerikaan-
 sche Scheepen, vóór den Oorlog en sedert dertig jaa-
 ren gebouwd, welke, wegens de goede bouwving en
 duurzaamheid, voor geen Engelsch Schip behoeven
 te wijken.

De kunst om Scheepen te bouwen heeft zelfs in
 het vrije Amerika sneller voortgangen gemaakt, dan
 op alle andere plaatsen, en deeze voortgangen worden
 gemakkelijk verklaard. Wanneer men de vrije Ameri-
 kaanen beoordeelt, moet men niet vergeeten, dat zij
 uit geen staat van woestheid ten voorschijn komen.
 Zij zijn menschen, die de Europeaansche civilisatie
 ontvloten, en, om zo te spreken, onledig zijn, om
 hunne landen, hunne hulpmiddelen te scheppen. Geen
 kluister beknelt hunne bewegingen. In Europa ziet
 men alles als volmaakt aan; men maakt daar gebruik
 van alles, zonder aan de volkomenmaking te den-
 ken. Deeze twee wezenlijke verschillen brengen in
 het vermogen der nijverheid een verbazend verschil
 te wege.

Boston heeft in de kunst des Scheepbouws een ver-

wonderlijk man voortgebragt. Door zich eenen langduurigen tijd sterk toe te leggen op de naspooring der middelen, om de snelheid van den voortgang der Scheepen met hunne vastheid te verëenigen, is de Heer *Peck* in zijn oogmerk met het beste gevolg geslaagd. Uit die handen zijn voortgekomen *le Bélisai-ye*, *le Hazard*, *the Rattlesnake*, welke in den laatsten Oorlog, wegens hun snel zeilen, met zo veel roems zijn bekend geworden. De Scheepen, door dien bekwaamen Bouwmeester gemaakt, hebben hoedanigheden die andere niet hebben. Zij kunnen één-vierde meer laden, en zeilen onëindig sneller. Zulks wordt bevestigd door een groot getal proefneemingen, welke in geloofwaardige gerechtelijke Verklaringen vervat zijn.

De Engelschen zelven erkennen de overtreffelijkheid van den Amerikaanschen Scheepsbouw. „Te Philadelphia, zegt de *Colonel Champion* (1) worden de „schoonste Scheepen gemaakt. De kunst des Scheeps- „bouws heeft in die Stad den hoogsten trap van „volmaaktheid bereikt. Te New-York, in Chesapeake en in Zuid-Carolina worden ook groote Scheepen gemaakt. Deeze laatste, die van groen Eiken- „hout gemaakt worden, hebben eene weergaloose „vastheid en duurzaamheid.”

Het Amerikaansch spreekwoord zegt, dat men, om een volmaakt Schip te hebben, de Fondsen van Boston en de Kusten van Philadelphia te samen moet verëenigen.

Als men kenners gelooven mag, zijn de Franschen in de bijzonderheden van den Scheepsbouw, en in al-

(1) Zie *Considerations on the present State of Great-Britain &c.* pag. 74.

oor zich eenen lang-
n op de naspoorring
n den voortgang der
te verëenigen, is de
het beste gevolg ge-
rtgekomen *le Bêlîfai-*
welke in den laatsten
, met zo veel roems
epen, door dien be-
hebben hoedanighe-
ij kunnen één-vierde
sneller. Zulks wordt
roefneemingen, wel-
ke Verklaringen ver-

de overtreffelijkheid
sbouw. „ Te Phila-
mpion (1) worden de
De kunst des Scheeps-
n hoogften trap van
ew-York, in Chesa-
den ook groote Schee-
die van groen Eiken-
ben *eene weergaloos-*

d zegt, dat men, om
e Fondsen van Boston
samen moet verëenigen.
g, zijn de Franschen
Scheepsbouw, en in
al.

State of Great-Britain &c.

alle opzichten, ver beneden de Amerikanen. Deeze overtreffelijkheid van Amerika moet ons geenszins verwonderen, en zal nog steeds toeneemen. De vrije Amerikaan, die de Kusten bewoont, leeft van de Zee, en stelt zijnen roem in de Zeevaart. Dewijl hij Concurrenten heeft, moet zijn vernuft nimmer rusten, en dit vernuft wordt in zijne vlugt nooit door ketenen wederhouden. Het Volk in Frankrijk is en moet voor het landleven zijn; de Zeevaart is slegts een ondergeschikt deel, en moet, door de natuur der zaaken, slegts een zeer vergund aanzien genieten. Want de eere, die alle Fransche hoofden bezet houdt, wordt niet als te Parijs en aan het Hof uitgedeeld, en daar is en moet men wel verre zijn van het belang te voelen, om in de volmaking van den Scheepsbouw eenige verdienste te stellen. Hij moet derhalven kwijnen of wijken voor dien der Amerikanen, welken het belang en de eigenliefde onophoudelijk aanprikkelen. Daar uit volgt, dat de Franschen, met alles voor te staan wat bij hen eene bekwaame Classe van Scheepstimmerlieden kan onderhouden, de Scheepen van de Amerikanen moeten koopen, dewijl alle de gevoeglijkheden zich verëenigen met die, om den in- en uitvoer wederzijds zeer gemaklijk te maaken.

Deeze omstandigheid heeft zelfs het voordeel, van den Franschen Handelaar het Amerikaansch Schip tot minder prijs te leveren, dan wanneer hij het in Amerika liet maaken of koopen, om dat het belang van den Amerikaan altoos vordert zijn Schip te verkoopen, liever dan het geballast te rug te voeren.

Zodanig is eindelijk de gevoeglijkheid der Amerikaansche Scheepen voor de Fransche Zeevaart, en voornaamlijk voor de Koopvaardij; zodanig is zelfs

die gevoeglijkheid voor alle de Europeaansche Mogendheden, welke Zeekusten hebben, dat wij denken, dat eene veilige en gemaklijke Reede in Europa welhaast van Amerikaansche Schcepen te verkoop voorzien zou zijn, als men slegts aan de Haven, waar deeze Reede zou zijn, alles vergunde wat eene zodanige stapelplaats kan aanmoedigen. Deeze markt van Schcepen is te vestigen. De Engelschen versmaaden dezelve; en zal dan Frankrijk 'er geen acht op slaan?

TI E N D E A F D E E L I N G.

Algemeene beschouwingen over het voorgaande Tafereel van den invoer der Verëenigde Staaten in Frankrijk.

De nu door ons doorgelopen Lijst van de artikelen, welke de vrije Amerikaanen aan Europa, in ruiling van zijne Goederen, kunnen leveren, is weinig talrijk; maar die artikelen zijn in zich zelven aanzienlijk en belangwaardig genoeg, om de oplettenheid der Fransche Koopliëden te verdienen. Zij zijn genoegzaam om de voorborden van die geenen weg te neemen, welke onder het verdicht voorwendfel van het onvermogen der vrije Amerikaanen, om voorwerpen van ruiling te leveren, den Handel tuschen Frankrijk en de Verëenigde Staaten versmaaden. Deeze artikelen zijn de eenigen niet, welke Frankrijk van hen kan ontfangen. Behalven de Potäsch (1), dat zo dierbaar

voor-

(1) De Engelschen hebben in de jaaren 1768, 1769, en 1770 jaarlijks voor bijna vier honderd duizend livres tournois aan Potäsch ontfangen. Naardien de Potäsch het product is van het

Europeaanſche Mo-
ebben, dat wij den-
lijke Reede in Euro-
Scheepen ter verkoop
egts aan de Haven,
es vergunde wat eene
edigen. Deeze markt
De Engelfchen ver-
Frankrijk 'er geen acht

E E L I N G.

et voorgaande Tafereel
ſtaaten in Frankrijk.

Lijſt van de artike-
n aan Europa, in rui-
en leveren, is weinig
in zich ſelven aanzien-
om de oplettendheid
dienen. Zij zijn ge-
van die geen en weg te
ht voorwendfel van het
nen, om voorwerpen
del tuſſchen Frankrijk
aden. Deeze artikelen
ukrijk van hen kan ont-
(1), dat zo dierbaar
VOOR-

jaaren 1768, 1769 en
rd duizend livres tournois
Potſch het product is van
het

voorwerp voor de Fabrieken, en waar van de ſchaars-
heid ſteeds merkbaarer wordt, kunnen het IJzer, de
groeiende Waſch, de Wol, het Vlas, de Hennip,
enz. het getal daarvan vermeerderen.

Wij mbeten hooopen, dat ons Werk, eens in de Ver-
eenigde Staaten bekend zijnde, de vrije Amerikanen
zal aanzetten om tot ons oogmerk mede te werken, dat
is te zeggen, om van alles wat hun Land betreft het
noodig onderricht mede te deelen. Zij zullen Frank-
rijk, op eene uitgebreider en volkomener wijze, al het
voedsel van dien wederzijdschen Handel, ten behoevo-
van welken wij ſchrijven, leeren kennen. Zij zullen
in een Werk, overëenkomstig met het onze, alles ver-
zamelen wat wij ſlegts onvolkomen hebben kunnen
voordragen. Zij zullen onze dwaalingen verbeteren;
zij zullen ons in hetgeen wij volſtrekt niet weeten voor-
lichten; zij zullen ons bericht doen van de natuurlijke,
zedelijke en ſtaatkundige bijzonderheden, welke de
betrekkingen bepaalen, waar op hunnen buitenland-
ſchen Koophandel gevestigd moet zijn. Wij noodigen
hen uit om zich aan dien belangwaardigen arbeid over-
te geeven; wij noodigen hen om wijsgeeriger, redelij-
ker en menſchlevender grondſtellingen tot eenen
grondslag daar van te maaken, dan die welke tot nu
toe de afgunſtige nijverheid van iedere maatſchappij be-
ſtierd

het hout, 't welk de vrije Amerikanen verbranden, naardien de
langduurigheid der Winters hen noodzaakt veel hout te gebruiken,
en zij, wegens deſzelfs overvloed, het niet behoeven te ſpaaren,
moet de hoeveelheid der Potſch, zo het ſchijnt, met de Volks-
meenigte toegenomen zijn. Deeze laaſte is ſedert het jaar 1770
aanzienlijker geworden; maar in ſommige deelen der Vereenigde
Staaten wordt het brandhout ſchaars, en men moet daar een ge-
deelte der Potſch uit de andere Landſtreken gebruiken.

stierd hebben. Want elk derzelven, door eene blinde eerzucht vervoerd, heeft alles willen onderneemen, alles bij zich willen maaken, alles aan anderen willen leveren; ieder heeft tot eene grondstelling aangenomen om niets, ten zij alleen goud, van anderen te ontfangen; ieder heeft zich gewend om alle gewerkte of ongewerkte Producten, die zij buiten 's Lands zondt, als voordeel, en alle die zij van daar ontfing als verlies aan te zien. Zodanig is de valsche grondstelling naar welke alle Europeaansche Natien haaren buitenlandschen Handel gericht hebben.

Wat zou nu het gevolg van een zodanig Systema zijn, als het op den duur de overhand behieldt? De verwijdering aller Volken van elkander, de volstrekte vernietiging van allen buitenlandschen Handel, dewijl het tot niets anders strekt als om hem van zijn voedsel te berooven. Want dat goud, dat gij voor de betaaling van uwe gezondene goederen wild verkrijgen, weigert men u te geeven; overal beschouwt men, even als gij, die noodzaakelijkheid van het te geeven; even als gij acht men het een nadeel te zijn; even als gij zoekt men zich daar aan te onttrekken. Zo nu aan eene zijde niemand eenig *Retour in natura* begeert te hebben, zo aan de andere zijde niemand van zijn goud wil aftappen, wat worden dan de ruilingen, wat wordt dan de Koophandel?

De natuur, die van de menschen als zo veele broeders, en van de Natien als zo veele huisgezinnen heeft willen maaken; de natuur die, om hen allen met eenen zelfden band te verenigen, hen de neiging tot behoefstens gegeeven heeft, die hen van mekander afhankelijk maakt; deeze wijze natuur heeft, door de uitdeeling van haare gaven, dat uitsluitend

Sys-

en, door eene blinde willen ondernemen, es aan anderen willen grondstelling aangenoud, van anderen te end om alle gewerkte zij, buiten 's Lands e zij van daar ontfing g is de valſche grond- anſche Natien haaren hebben.

een zodanig Systema verhand behieldt? De elkander, de voltrekte ſchen Handel, dewijl om hem van zijn voed- oud, dat gij voor de goederen wild verkrij- en; overal beſchouwt aakelijkheid van het te het een nadeel te zijn; maar aan te onttrekken. eenig Retour in na- n de andere zijde nie- pen, wat worden dan de Koophandel?

ſchen als zo veele broe- zo veele huisgezinnen uur die, om hen allen reënigen, hen de nei- cheft, die hen van mal- zee wijze natuur heeft, gaven, dat uitsluitend

Sys-

Systema voorgekomen en veroordeeld. Zij heeft te- gens den bewooner van Nantucket gezegd: De rots, die gij bewoont, is onvruchtbaar en onſtuimig: laat derhalven af om die zo welſmaakende Wijnen en Vruchten, welken geruster en gemaatigder Landſtree- ken voortbrengen, daar uit te willen trekken. Zie de Zee, die u omringt; die is uw eigendom, uw ſchat. Dien ſchat heb ik onuitputtelijk gemaakt; en zo gij dien weet te gebruiken, zo gij u daartoe bepaalt, zijn alle goederen, alle de genietingen van het andere Vastland de uwe: een harpoen, eenmaal met verſtand uitgeworpen, zal in uwe kelders duizendmaal meer van die zo zeer gezochte Wijnen doen vloeijen, dan wanneer gij mij, door eenen moeilijken Landbouw, hardnekkig bleef tegenſtreeven.

De natuur voert dezelfde taal tegens de overige bewooners der Aarde. Zij zegt tegens den Fransch- man, dat hij op den vruchtbaaren grond, waar mede hij hem begunſtigd heeft, alle zijne krachten moet be- ſteeden; dat hij het kruisfen op buitenlandsche Zeeën moet ſtaaken, om, met onmeetelijke kosten en veele gevaaren, den Viſch en Traan te verkrijgen, welke de bewooner van Nantucket zich met meer gemak, met eenen beteren uitſlag en met meer ſpaarzaamheid verſchaft.

Waarom moet eene zo eenvoudige, zo verſtandige taal, die zo geſchikt is om eene algemeene overeen- ſtemming te doen gebooren worden; waarom moet dezelve niet door alle Natien verſtaan worden? Maar hoe zal men hun dezelve doen verſtaan? hoe zal men hen dezelve doen omhelzen? hoe zal men de Natien, die onderling eenen directen Handel zouden kunnen hebben, beweegen om een Commerce-Tractaat te

te-

tekenen, dat iedere Natie liet leveren het geen zij beter en beter koop dan andere kan doen, 't welk dus de ruilingen op de onveränderlijke wetten der Natuur zou vestigen?

Zo dra de Natien ver genoeg gevorderd zijn, om het voordeel van een zodanig Tractaat in te zien, zal het ook van dat oogenblik ophouden noodzaaklijk te zijn, en alle andere Tractaaten zullen het dan nog minder zijn. Alsdan zal men zien, dat alle Tractaaten in het eenig woord *Vrijheid* opgelost worden. Men zal dan zien, dat de Vrijheid alleen alles in zijne plaats kan stellen; dat zij alleen, zonder eenige negotiatie, zonder kunstgreep, zonder perkement overal eene voordeelige nijverheid kan doen geboren worden; men zal zien, dat ieder, die haare onpartijdige uitspraak gehoor geeft, zelfs als hij betaalt, ja zelfs als hij in goud betaalt, zich gelukkig en rijk zal bevinden. Men zal zien, dat buiten haar, buiten haare wetten alles louter tegenspraak, aanstoot, verwarring en onrust is. Eindelijk zal men zien, dat zij overal en in alle tijden den spot gedreeven heeft met die overëenkomsten van Koophandel, waar op de Staatkundigen op eene zo belachlijke wijze roem dragen, met die overëenkomsten van Koophandel, waar in de Onderhandelaars, ten opzichte van elkander, onophoudelijk op hunne hoede zijn, onophoudelijk bedacht zijn om elkander te bedriegen; en dikwijls de zaaden van oorlog in een werk des Vreeds vermeenigvuldigen.

Waar toe zou onder het bestier der Vrijheid meer list in het bedrijf der Natien over den Koophandel dienen? Meer worsteling; dezelve zou tot niets dienftig zijn. Meer afgunst, meer mededinging, meer vree-

evenen het geen zij be-
aan doen, 't welk dus
ke wetten der Natuur

g gevorderd zijn, om
Tractaat in te zien, zal
houden noodzaaklijk te
n zullen het dan nog
zien, dat alle Tractaa-
heid opgelost worden.
heid alleen alles in zij-
alleen, zonder eenige
p, zonder perkement
heid kan doen geboren
der, die haare onpartij-
zels als hij betaalt,
zich gelukkig en rijk
dat buiten haar, bui-
tegenspraak, aanstoot,
ndelijk zal men zien,
ten den spot gedreeven
van Koophandel, waar
e zo belachlijke wijze
nkomsten van Koophan-
elaars, ten opzichte van
unne hoede zijn, onop-
ander te bedriegen; en
g in een werk des Vree-
estier der Vrijheid meer
n over den Koophandel
zelve zou tot niets dien-
meer mededinging, meer
vree-

vreeze om zijne nabuuren te gelukkig te maaken, om
hen te zeer te verrijken, wijl de rijkdom van elken
Staat voor allen voordeelig zou zijn. Met één
woord, onder dit bestier zou ieder den anderen meer
middelen toewenschen, ten einde meer te geeven, en
meer te ontfangen te hebben. De Koophandel zou
dus niets anders zijn, als hetgeen hij behoorde te
zijn, naamlijk de ruiling van den arbeid tegen den
arbeid, der genietingen tegens genietingen, en niet
tegens ontbeeringen; eindelijk een staat van rijkdom-
men, zonder armoede aan eenige zijde.

Wat Volk nu heeft meer recht, meer bevoegdheid
dan de vrije Amerikanen, om een zo menschlievend,
met de Wetten der natuur zo overeenkomstig Systema
te omhelzen, om ten minsten niets te doen, wat
deszelfs opgang tot hunnent zou kunnen vertraagen?
Mogt doch hun Congres, mogt doch die cerwaardige
Vergadering, welke de verlichting der Natien kan
worden, en uit welkers boezem het algemeen geluk
kan ontstaan, de aanwijzingen van deeze natuur ge-
trouw blijven, mogt het doch geduurig met dezelve
te raade gaan, en de gewoonte dier raadpleeging in
alle gemoederen overbrengen!

Offchoon Europa mogt welgeren Producten der Ver-
eenigde Staaten te laten invoeren, moet echter het
Congres, de vrekke Staatkunde der *represailles* ver-
werpende, door een groot en republikeinsch besluit,
zijne Havens voor alle Europeaansehe Producten ope-
nen. En welk nadeel kan voor de vrije Amerikanen
daaruit ontstaan? Bij aldien hunne middelen van rui-
ling door de Europeaansehe verbiedende Wetten vruch-
teloos gemaakt werden, zo moest de Europeaansehe
koopmanichap of weder naar Europa te rug keeren,
of,

of, terwijl zij in de Verëenigde Staaten tot eenen geringen prijs daalde; den Amerikanen een voordeel verschaffen, al moesten zij die zelfs met goud betalen.

Men kan zonder twijfel eene traage en diep veredelde Natie wetten voorschrijven; doch geenszins eene vlijtige en werkzaame Natie. Deeze brengt het steeds zo ver, dat zij de gewelddadige handelwijzen der andere Natien op eenigerlei wijze straft. De kracht der dingen alleen is genoegzaam om haar te wreken.

Het is een ongeluk voor de Verëenigde Staaten; dat zij niet reeds in den beginne een zo edel Systeem hebben kunnen omhelzen, dat zij, om de publieke Schuld te betalen; genoodzaakt zijn geweest, hunnen toevlugt te neemen tot het jammerlijk hulpmiddel der oude Regeeringen; om op buitenlandsche Goederen belastingen te leggen. Behalven eene grondschatting is alle andere belasting een bron van dwaalingen. Uit eene aanheenschakeling van zodanige dwaalingen zijn in Europa die zo genaamde *belastingen, beschermers der nationaale nijverheid*, ontstaan; waar van het gevolg is, dat de Regeeringen daar door in zo verre op eenen dwaalweg gevoerd worden, dat zij zich verbeelden een scheppend vermoogen in hunne handen te hebben, dat zelfs aan dat der Godheid gelijk is. En wat zijn deeze onderneemingen, waar toe men de natuur wil dwingen? Elendige Stookhuizen, waar in alles zich haast om spoedig een einde te maaken, waar in de nijverheid zich te vergeefs uitput, om een bestaan tegen de natuur te onderhouden; waar in dikwijls een sterk aan een kwaadvochtig deel wordt opgeofferd.

Deeze dwaalingen in belastingen en onderneemingen

v
gen
zicht
stan
stoff
dige
bov
onw
moe
te w
van
Men
der
strijd
walg
genw
dwa
angst
Tafel
uit t
len v
der v
opko
ke te
gen,
alle
Dit
daar
kers
hen o
verre
gen f

(1)

Staaten tot eenen ge-
iikaanen een voordeel
lfs met goud betaalen:
e traage en diep ver-
ven; doch geenszins
e: Deeze brengt het
ddaadige handelwijzen
ei wijze straft: De
moegzaam om haar te

Verëenigde Staaten;
e een zo edel Syste-
dat zij; om de publie-
dzaak zijn geweest;
het jammerlijk hulp-
om op buitenlandsche
. Behalven eene grond-
g een bron van dwa-
keling van zodanige
zo genaamde *belastingen*
de nijverheid, ontstaan;
de Regeeringen daar
waalweg gevoerd wor-
een scheppend vermo-
en, dat zelfs aan dat
at zijn deeze ondernee-
uur wil dwingen? Elens
es zich haast om spoer-
r in de nijverheid zich
estaan tegen de natuur
ijls een sterk aan een
fferd.

ingen en onderneemin-
gen

gên hebben de Amerikanen zeer te duchten; en om
zich daar voor te hoeden hebben zij slegts den toe-
stand van Europa te beschouwen. Men is over de
stofte der belastingen het niet meer eens; de eenvou-
dige denkbeelden verliezen zich, worden wegens de
bovennatuurkunde, welke men, ter bestrijding van de
onweetendheid, de vooroordeelen, de gewoontens,
moet aanwenden, onmogelijk om in 't werk gesteld
te worden. Alle de denkbeelden van gerechtigheid,
van eigendom worden daar onder elkander verward.
Men kan geene waarheid *voor den dag brengen*, zon-
der bij elke schrede valsche begrippen te moeten be-
strijden. De kundige man wordt moede, krijgt een
walg, en staat zelfs dikwijls verbaasd, als hij de te-
genwerpingen hoort, welke door de gewoonte der
dwaaling voortgebracht worden. Hij bespeurt met
angstvalligheid, dat de wetten des geluks slegts op
Tafelen geschreeven kunnen worden, waar in niets
uit te wischen is. En zodanig is, ten minsten wil-
len wij zulks gaerne gelooven, de zedelijke toestand
der Verëenigde Staaten. Zij zijn nog eerst in hunne
opkomst, zij kennen die instellingen nog niet, wel-
ke ten laatste een bajert van verwarring voortbren-
gen, in welke de liefde voor het algemeen welzijn
alle haare krachten verliest.

Dit onderwerp is te rijk van stof, om ons hier
daar over uit te laten. Het vrije Amerika bevat den-
kers. De onderhandeling, die wij door dit Werk met
hen openen, zal ons zonder twijfel leeren, in hoe
verre men aldaar op den loop der goede grondstellin-
gen staat kan maaken (1). Hunne berichten moeten

VOOR-

(1) Twee waare vrienden der vrije Amerikanen hebben het
denk-

voornaamlijk daar toe strekken, dat zij de Fransche Kooplieden voor hoofddwaalingen in hunne verzen- dingen behoeden. Zo dezelve een nadeelig gevolg hadden zou zulks den moed bencemen, en de Fran- schen laten zich ligt afschrikken. Nogthans zullen die ligtvaardigheid, dat gebrek aan standvastigheid, die mislagen verminderen, naar maate hunne Regee- ring kundiger wordt; naar maate dezelve zich recht- maatiger denkbeelden van de rechten van den mensch zal maaken; naar maate dezelve de bijzondere Leden der maatschappij, door den algemeenen geest, meer aan de openbaare zaak zal verbinden. Zij zullen als- dan denken, *dat ieder van hen iets is*; en dit denk- beeld, dit gevoel van zijne waarde, maakt alleen den

Bur-

denkbeeld gehad, om eene Fransch-Amerikaanſche maatschappij te stichten, welkers hoofdogmerk is over alles, wat tot den Handel der beide Natien dienen kan, licht te verzamelen en te verspreiden, en denzelven wederzijds nuttig en levendig te ma- ken. Eenige personen hebben zich bij hen gevoegd ter uit- voering van dat patriottisch denkbeeld, 't welk dies te ge- wigtiger is, om dat alle mededinging van afgunst daar door uingesloten wordt. *Het goede dat de Handelsverbindingen aan de beide Werelden kunnen verschaffen*; dit is hun doelwit en hunne Zinspreuk. Kan men in Parijs eene zodanige maatschap- pij oprichten, zo moet dezelve met dies te meer reden in de voornaamste Zeehavens van Frankrijk opgericht worden; want aldaar geeven de behoefte en de gewoonte om over den Koophandel te denken tot de grootste inlichtingen aanleiding. Parijs kan niet anders dan een middelpunt zijn, waar in deeze lichtstralen zich verzamelen, om zich van daar dies te beter te verspreiden, en om de Regeering in alle de verdragen van Koophandel, welke in de tegenwoordige orde haare tusschen- komst nog vereischen, de noodige aanwijzingen te doen, wel- ke door den algemeenen geest verzameld, en door de onper- stigheid in orde gebragt zijn.

dat zij de Fransche en in hunne verzeenen nadeelig gevolg neemen, en de Franschen. Nogthans zullen aan standvastigheid, r maate hunne Regceate dezelve zich rechtchiten van den mensche de bijzondere Leden gemeenen geest, meer vinden. Zij zullen als: n iets is, en dit denkaarde, maakt alleen den Bur-

Amerikaansche maatschappij is over alles, wat tot den n, licht te verzamelen en te is nuttig en levendig te maach bij hen gevoegd ter uiteeld, 't welk dies te geing van afgunst daar door de Handelsverbindingen aan ffen; dit is hun doelwit en is eene zodenige maatschapet dies te meer reden in deijk opgericht worden; want le gewoonte om over den ootste inlechtingen aanleiding. iddelpunt zijn, waar in deeze zich van daar dies te beter ring in alle de verdragen van oordige orde haare tusschen e aanwijzingen te doen, welzismeld, en door de onpa-

VEREENIGDE STAATEN VAN AMERIKA. 337

Burger, en bij gevolg den welvaart en de grootheid der Staaten uit.

Frankrijk genaakt het oogenblik, om deezee schoonen droom vervuld te zien, het genaakt de aanstelling der Provinciale administratiën. Het zal derhalven een einde maaken aan het Rijk der ijdelheid, dier gevaarlijke ijdelheid, in welke de vernuftige en gevoelige *Sterna* (1) die vermaaken, die zo zeer ge-roemde vrolijkheid op verre na niet konde vinden.

Onder den heilzaamen invloed van die administratiën zullen de Handels-Etablisfementen als vaderlijke Erfdeelen aangezien worden, welke niet alleen nuttig zijn aan zijne kinderen over te leveren, maar ook tot eere verstrekken. Alsdan zal de geest van spaarzaamheid, van orde, van getrouwheid en van gemaatigdheid ingevoerd worden. Hij is voor den Handel noodwendig; door hem alleen kan dezelve voorfpoedig zijn, als ook vastheid en aanzien verkrijgen.

Montesquieu merkt aan, dat de onderneemingen der Kooplieden steeds met de openbaare zaaken in een noodwendig verband staan; maar dat de openbaare zaaken in de Monarchien den meesten tijd bij de Kooplieden verdacht zijn. Nu hangt de welvaart en de nationaale roem in de Monarchien even zo wel van den Handel af, als in andere Constitutiën. Het belang der Monarchien vordert derhalven, dat zij den Koop-

(1) *Sterna* zelde, dat hij niet kon begripen wat men door Fransche vrolijkheid verstondt, en dat hij geen droeviger Natie hadt leeren kennen: de reden hier van is, dat de waare vrolijkheid in een bestendig geluk bestaat, en geenszins in eenen aanval van dwaasheid, bedwelmdheid en dronkenfchap.

Kooplieden die hoop op welvaart inboezemen, welke zij in de Republicken hebben, en welke hen met drift tot alle onderneemingen overhaalt.

De Provinciale administratiën zijn het zekerste middel om deeze gelukkige werking voort te brengen. Zo dezelve thans gevestigd werden, zouden de Fransche hoofden zonder twijfel beter begrijpen, hoe ongerijmd het is zich te verbeelden, dat de Verëenigde Staaten hunne publieke schuld niet zullen voldoen; hoe Republikeinen het ontëerend hulpmiddel des Bankerots en der bedriegrij niet kunnen gebruiken; hoe hunne gemeene geest, hunne Zedenleer, hun belang daar in overëenstemmen; dat zij die schuld, die zij voor de wettigste en eerlijkste zaak, die ooit heeft plaats gehad, gemaakt hebben, voldoen; die schuld, welke met hunne onmeetelijke brouwen van welvaart in de weegschaal gelegd zijnde, van geen het minste belang is. In dit geval zullen de Fransche Kooplieden zich weinig over de wijze bekommeren, op welke hen hunne Goederen in Amerika betaald zullen worden. Want bij het zo weinig waarschijnlijk gebrek der Amerikaansche Producten, bij het gebrek der kostbaare Metaalen, hebben zij nog tot een laatste hulpmiddel de Papieren van het Congres en de Staaten: Papieren welke tot den prijs, waar voor men dezelve bekomt, voordelig zijni, wegens den Interest die zij opleveren, door de zekerheid dat zij betaald zullen worden, en door de overdragt welke de Koophandel gevolgtijk daar van kan doen aan de Hollandische Capitalisten, welken de Papieren der geheele waereld noodwendig worden, zo dra zij enig vertrouwen verdienen.

Wij

et inboezemen, welke
en welke hen met
verhaalt.

zijn het zekerste mid-
del voort te brengen.
den, zouden de Fran-
en begrijpen, hoe on-
en, dat de Verëenigde
niet zullen voldoen;
d hulpmiddel des Ban-
unnen gebruiken; hoe
Zedenleer, hun belang
ij die schuld, die zij
zaak, die ooit heeft
voldoen; die schuld,
brouwen van welvaart
van geen het minste
de Fransche Kooplie-
bekommeren, op wel-
Amerika betaald: zullen
einig waarschijnlijk ge-
ten, bij het gebrek der
zij nog tot een laatste
et Congres en de Staa-
prijs, waar voor men
tijni, wegens den Inte-
le zekerheid dat zij be-
de overdragt welke de
n kan doen aan de Hol-
de Papieren der geheele
zo dra zij eenig ver-

Wij

Wij spraken zo even van de kostbaare Metaalen:
De vrije Amerikanen zijn in de nabuurschap der Ge-
westen, welke die voortbrengen. Deeze Gewesten
zijn de verblijfplaats der onächtzaamheid en luiheid,
die echter geene behoeftens onöntbeerlijk maaken:
Aldaar kan men voor de levensmiddelen, welke men
den moed niet heeft voort te teelen; slegts enige
huiden van Dieren en Metaalen geeven; voor de
noodwendigheden, welke men veel gerijflijker vindt
met goud, dan met zijnen eigenen arbeid te betaa-
len. De vrije Amerikanen zullen voordeelich geplaats-
te Factoors worden tuschen de Europeaansche Ma-
nufacturen en de bewooners der Landstreken; welke,
door de natuur, tot de schraale voortbrenging der
Metaalen veroordeeld zijn. Spanje zal dit niet zijne
gantsche magt niet verhinderen; en durft zelfs niet
eens wagen zulks te onderneemen. Dit is eene nieu-
we beschouwing, welke, daar zij den Franschen dat
zo dwaaslijk begeerd Saldo belooft, hen moet aan-
moedigen om hunne Handelsbetrekkingen met de Ver-
ëenigde Staaten werkstellig te maaken.

Lord *Sheffield*, die steeds een drijver van zijn be-
gunstigd Syttema, de nationale Monopolie, is, kon-
digt andere Natiën, welke onderneemen mogten met
de Verëenigde Staaten te handelen, niets als verderf
aan. Hij verkleint aan de eene zijde de voorwer-
pen, die men van hen in ruiling kan ontfangen, om
de behoeftens, die zij van het crediet hebben; te
vergroeten; en aan de andere zijde verklaart hij, dat
de Engelsche Koopliden alleen in staat zijn, om den
Amerikaanen het crediet te geeven, 't welk deeze
laattien niet kunnen ontbeeren. Het vast en besten-

Y 2

dig

dig vermogen om voor de behoeftens van Amerika te zorgen, zijne Producten te ontfangen, zijne orders af te wachten, komt, zegt Lord *Sheffield*, onze Koopliden, met uitsluiting van die der andere Natiën, toe. Zo wij ons, dus gaat hij voort, voor eene nadeelige overhaasting kunnen hoeden, zullen wij tot onze groote voldoening gewaar worden, dat onze nijverheid op de Amerikaansche Markten weinig mededingers zal aantreffen.

Zijn patriottismus brengt hem hier zonder twijfel op eenen dwaalweg; hij heeft noch op de middelen der Verëenigde Staaten, om het crediet steeds meer te kunnen ontbeeren, noch op die van Frankrijk, om zich tot het geeven van crediet in staat te stellen, eenige acht gelagen.

De Provinciale administratiën zullen in Frankrijk de Disconteerkassen doen ontstaan. Elke Stad van Handel en Manufacturen zal dit voordeel genieten, zo dra zij een kan hebben, zonder de tegenstreevingen der Monopolie te vreezen. Deeze Kassen zullen onmiddelijk daar toe dienen, om den Koophandel gemaklijk te maaken, om de Reederijen op te beuren, om, met één woord, een zeker en weinig kostbaar crediet, dat door goede grondstellingen bestierd wordt, te verbreiden. Want de Provinciale administratiën zullen akdaar den gemeenen geest doen heerschen; zij zullen voornaamlijk dien invloed der hoofdstad verwijderen, waar de ondervinding nog onlangs op eene zegevierende wijze beweezen heeft, dat, hoe nuttig die Etablissements ook zijn, wanneer zij eene nijverheid, die wezenlijk iets voortbrengt, begunstigen, zij even zo zeer tot nadeel ver-

estrens van Amerika te
tfangen, zijne orders
Lord *Sheffield*, onze
die der andere Na-
gaat hij voort, voor
nnen hoeden, zullen
gewaard worden, dat
usche Markten weinig

n hier zonder twijfel
noch op de middelen
et crediet steeds meer
p die van Frankrijk,
crediet in staat te stel-

a zullen in Frankrijk
aan. Elke Stad van
it voordeel genieten,
nder de tegenstreevin-
Deeze Kasten zullen
n den Koophandel ge-
derijen op te beuren,
er en weinig kostbaar
ondstellingen bestierd
de Provinciale admi-
gemeenen geest doen
nlijk dien invloed der
de ondervinding nog
wijze bewezen heeft,
enten ook zijn, wan-
wezenlijk iets voort-
n zo zeer tot nadeel
ver-

verstreken, wanneer zij tot niets anders dienen, als
om het onvruchtbaar spel der hebzucht te begun-
stigen (1).

Nog eene aanmerking zij betreft de Paketbooten.
Wij hebben reeds aangemerkt, dat zij de eerste stap-
pen der kloekzinnigheid, die van den toestand en de
Producten der Verreëenigde Staaten eenig licht tracht te
verkrijgen, zouden begunstigen. Zij zijn sedert door
eene Ordonnantie, in December 1786 gegeven, op
eenen regelmaatigen voet gesteld. Zij moeten agt
maal in 't Jaar van Havre de Grace naar de Verreëni-
de Staaten afgevaardigd worden. De Pasagiers heb-
ben verlof om eenige Goederen met zich in te
scheepen.

Maar de hooge prijs, waar toe men de Vracht be-
paald heeft, schijnt dit middel van overvoering den
Goederen van groote waarde en van weinig omslag
voorbhouden te hebben. Staatkundiger ware het
geweest elken Pasagier een zeker getal Cubic-Voeten
Last toe te staan, om naar zijn goedvinden daar me-
de te handelen, en de Vracht daar van tot den ge-
woonen prijs te bepalen. Deeze handelwijze zou
alsdan de Paketbooten tot allerhande onderneemingen
doen gebruiken; zij zou van dien Handel, die van
het eene tot het andere, van het kleine tot het mid-
delmaatige, en van het middelmaatige tot het groote
opleidt, de eerste stappen gemakkelijk maaken. Zij zou
een behoedmiddel zijn tegen die zeer nadeelige gun-
sten,

(1) Hoe weinig kan men op vergelijkingen vertrouwen! De
Bank van London heeft tot de Disconteerkas van Parijs aanleiding
gegeven, en Parijs en London gelijken elkander nog minder, dan
de Fransche en Britsche Constituten.

sten, welke bijzondere onderneemingen toegestaan, en van Directeurs beschermd worden, die van de Paketbooten de verzendings-werktuigen der Monopolie, en niet die van den Koophandel, kunnen maaken.

De beweegreden, waarom men dien onmaatig hoo-gen Vrachtprijs voor de Koopmans-Goederen bepaald heeft, is van geen belang als in de oogen van Kooplieden, die weinig nadenken. Want de Paketbooten, wel verre van de groote Scheepvaart nadeelig te zijn, moeten dienen om haar middelen van onderhoud te bereiden.

Men wordt nog met smarte gewaar, dat de geest des Koophandels de beraaming van deeze schikking niet altoos bestierd heeft. Deeze Ordonnantie noodzaakt, bij voorbeeld, de Kooplieden vergunningen te verzoeken, om in de Pakethoot Goederen te scheepen. Waarom worden de Goederen, die men daar van wil uitsluiten, niet alvorens duidelijk uitgedrukt? De verpligting om vergunningen te verzoeken is eene kwelling, die altoos afschrik baart. Vervolgens wordt door de onzekerheid in het gemoed der Kooplieden vreeze verwekt, en haarklooverijen aan de zijde der Gecommitteerden tot de uitvoering der Wet: Gecommitteerden wier geest altoos strijdig is met den algemeenen geest.

Hier openbaart zich nog die heerschappij, welke Parijs zich over alles aanmaatigt, zelfs over dat, 't welk niet tot zijn Rechtsgebied kan behooren. Te Parijs is de hoofdplaats van het bestuur der Paketbooten, terwijl de Directeur moest wonen in de Haven, van waar zij vertrekken. 'Er zijn in de daad eene meenigte gevallen, waar bij zijne tegenwoordigheid noodzaaklijk is. Zijn voornaamste plicht is voor

neemingen toegestaan,
worden, die van de
rechten der Monopo-
del, kunnen maaken.
In dien onmatig hoo-
ans-Goederen bepaald
de oogen van Koop-
Want de Paketbooten,
vaart nadeelig te zijn,
len van onderhoud te

gewaar, dat de geest
van deeze schikking
zeze Ordonnantie nood-
ieden vergunningen te
ot Goederen te schee-
ederen, die men daar
voorens duidelijk uitge-
gunningen te verzoeken
affchrik baart. Vervol-
eid in het gemoed der
en hairklooverijen aan
s tot de uitvoering der
geest altoos strijdig is

ie heerschappij, welke
atigt, zelfs over dat,
bied kan behooren. Te
het bestuur der Paket-
moest woonen in de Ha-
n. 'Er zijn in de daad
bij zijne tegenwoordig-
voornaamste plicht is
voor

voor het welzijn der Pasfagiers te waaken: het is
vooräl noodig dat zij aan geen foort van krakeel bloot
gesteld worden, maar dat integendeel eene bescher-
mende opmerkzaamheid onophoudelijk bezig zij, om
verwarringen en hinderpaalen van hen te verwijderen.
Het is vooräl noodig, dat de Pasfagiers bespeuren,
dat de Regeering hen tot de onderneemingen des
Koophandels met de Verëenigde Staaten eene volko-
mene vrijheid laten, en diegeenen begunstigen wil,
welke daar van het voorwerp hunner nijverheid maa-
ken. En hoe kwam het doch, dat het denkbeeld om
met de Paketbooten de werking voort te brengen,
welke zo twijfelächtig was, die het zo dikwijls aan
Premien ontbrak, eene werking welke hier zo zeker
zou zijn; hoe is het mogelijk dat dit denkbeeld den
Redacteurs der schikkingen wegens de Paketbooten
niet ingevallen is?

Eindelijk behoorde men de Paketbooten als Post-
wagens of Beurtscheepen te beschouwen, doch de-
zelfde naar grootmoediger en patriottischer grendbe-
ginselen in te richten, dan die logge Rijtaigen te
Land, waar mede men aan de hebzucht der Onder-
neemers het gemak der Reizigers opöffert, welken
de Monopolie noodzaakt zich daar van te bedienen.

BESLUIT EN OVERWEEGINGEN OVER DEN
TOESTAND DER VEREENIGDE
STAATEN.

Toen wij over de voornaamste artikelen handelden,
welke de Franschen en de vrije Amerikanen met el-
kander kunnen verruilen, uit kracht van eenen geheel
vrijen

vrijen Koophandel, hebben wij genoegzaam de middelen aangetoond, welke Frankrijk moet aanwenden, om hem te doen bloeijen. Ons voorneemen was de betrekkingen te onderzoeken, in welken onze Suiker-Colonien met de Verëenigde Staaten moeten staan. In de twist, welke de Hoofdstad en haare Colonien onëenig maakte, heeft men op die betrekkingen geen genoegzaame acht geslagen. Over dit onderwerp moot men nog steeds met de natuur der dingen, en met die onverstoorbare omstandigheden, die men steeds zeer onvolkomen, en op kosten van eene voordeliger inrichting bestrijdt, raadpleegen.

Wij waren ook voorneemens dit Werk met het tafereel van den tegenwoordigen toestand der Verëenigde Staaten te eindigen; maar de tegenwoordige omstandigheden noodzaaken ons het grondig onderzoek van die beide gewigtige voorwerpen te verschuiven, en van het Werk, dat wij thans voordragen, af te zonderen. Naardien Frankrijks buitenlandschen Handel zeer veel betrekking heeft op de belangen, die thans met plechtigheid aldaar onderzocht worden, schijnt het ons ten uitersten noodwendig te zijn, ons Werk onder de oogen der personen te brengen, welken dat onderzoek door de Regeering is opgedragen. Schoon het nu schijnbaarlijk bloot daar toe bestemd is, om onze betrekkingen met de Verëenigde Staaten op te klaren, zo is het, nogthans op eene Theorie gegrond, welke het algemeene Systema des Handels omvat, en de Handel vertoont zich bij de groote hervorming, welke de dringende belangen van Frankrijk vorderen, met haare gantsche aangelegenheid.

Wij zullen dit Deel met eenige ophelderingen over de vermeende onlusten eindigen, welke de Verëenigde

genoegzaam de mid-
delijk moet aanwenden,
voorneemen was de
welken onze Suiker-
staten moeten staan. In
n haare Colonien on-
die betrekkingen geen
r dit onderwerp moot
der dingen, en met
den, die men steeds
van eene voordeeler

dit Werk met het ta-
toestand der Verëenig-
te tegenwoordige om-
et grondig onderzoek
rpen te verschuiven,
ns voordragen, af te
buitenlandfchen Han-
op de belangen, die
onderzocht worden,
adwendig te zijn, ons
rfoonen te brengen,
Regeering is opgedra-
ijk bloot daar toe be-
van met de Verëenigde
het, nogthans op eene
lgemeene Systema des
vertoont zich bij de
ringende belangen van
antfche aangelegenheid.
ge ophelderingen over
welke de Verëenig-
de

de Staaten beroeren. Zij zijn noodwendig om de ongun-
stige indrukken te vernietigen, welke de ongetrouwe
berichten van die Courantschrijvers moeten maaken,
die, uit slaafsch vooroordeelen, of een laaghartig
eigenbelang, over de gelukkige gevolgen van hunne
Omwenteling twijfelingen trachten te verspreiden. Als
men hen gelooven mag, zijn de vrije Amerikanen in
verlegenheden gedompeld, waar uit zij zich niet wee-
ten te redden, genoodzaakt bankerot te speelen, aan
de gewelddadigste *Anarchie* (Regeeringloosheid) over-
gegeeven, aan den *Tomahack* der onverzoenlijke In-
diaanen blootgesteld, enz. Hoe kan men dus beslui-
ten met een Volk te handelen, welks toestand zo be-
klagenswaardig is? Moet men bij de verbodtenisfen,
die men met hetzelfde wil aangaan, niet veelër zijn
verderf vreezen, dan zijn geluk hoopen.

Het is derhalven belangwaardig alle die onwaarhe-
den te wederleggen. En wel dies te meer, om dat
de onkunde zodanige lieden, welke de republikein-
sche Constitutien weinig kennen, gemakkelijk op eenen
dwaalweg brengt. Voorts, om dat een groot getal
Franschen, door de vooroordeelen hunner opvoeding
misleid, deeze Regeeringsvorm als eenen bestendig
onstuimigen toestand beschouwen, waar in het leven
en de eigendommen onophoudelijk het grootste ge-
vaar loopen.

Deeze vooroordeelen geeven daar toe aanleiding,
dat men zelfs de kinderachtigste en ongerijmdste ver-
tellingen gelooft. Men gebruikt zelfs geen de minste
oplettendheid, om de waarheid te onderzoeken. Zou-
den de Verëenigde Staaten een Congres en Magistraa-
ten hebben, als het waar was, dat het Volk den
Oorlog tegen hen voerde? Want, hoe zouden het

Congres en de Magistraaten zich tegen hen kunnen verdeedigen? Zij hebben ter hunner bescherming niets anders dan den eerbied van een ieder voor de Wet; deeze is hunne eenige kracht. De verplichting, welke de Constitutie hen oplegt, om, even als de geringste Burger, de Wet te gehoorzaamen, is hunne eenige bescherming, die in alles en overal het gezag, hun door het Volk toevertrouwd, handhaaft. Zij kunnen de natuurlijke kracht niet gebruiken, als in zo verre het Volk hen dezelve wel wil verleenen, vermits zij noch eene Legermagt, noch bezoldigde Soldaaten hebben.

Verfcheidenheid van gevoelens vindt overal plaats waar menschen zijn. Zij is de eene Constitutie niet meer eigen als eene andere; maar het is een wezenlijk verëischte van eene Republikeinsche Regeering, dat ieder zijne gedachten vrij en onverhinderd over alle zaaken moge mededeelen.

In de Verëenigde Staaten komt de Wetgeving steeds nader tot de volkomenheid, naar maate de betrekkingen tot stand komen; zich uitbreiden en vermeenigvuldigen. Is het dan wel te verwonderen, dat er bij gelegenheid van verscheide Wetten, welke voorgelagen, onderzocht en aangenomen worden, geschillen ontstaan? Alle die geschillen worden algemeen bekend, houden de gesprekken levendig, en brengen daar in een groot belang. Maar is dit nu *Anarchie* (Heerschloosheid?)

Het woord *Anarchie* is één der woorden, die men het meest misbruikt; en waar van men de ongegrondste toepassingen maakt. Het is derhalven noodwendig, dat wij het verklaren.

Waar de *Anarchie* heerscht, is noch Opperhoofd, noch

ch tegen hen kunnen
ner bescherming niets
ieder voor de Wet;
De verplichting, welke
even als de geringste
nen, is hunne eenige
veräl het gezag, hun
andhaaft. Zij kunnen
iken, als in zo verre
verleenen, vermits zij
bezoldigde Soldaaten

as vindt overäl plaats
eene Constitutie niet
mar het is een wezen-
blikeinsche Regeering,
en onverhinderd over

t de Wetgeving steeds
ar maate de betrekkin-
breiden en vermeenig-
verwonderen, dat 'er
Wetten, welke voor-
ömen worden, geschil-
n worden algemeen be-
levendig, en brengen
jaar is dit nu *Anarchie*

der woorden, die men
van men de ongegrond-
is derhalven noodwen-

, is noch Opperhoofd,
noch

noch Regeering, noch Wet, noch veiligheid; ieder
wordt zijn eigen Verdediger; het gezellig verbond
is dan verbroken, en noch vertrouwen, noch onder-
handelingen vinden dan meer plaats, om dat 'er geene
Verdragen meer kunnen zijn. Wanneer het gezag
elk oogenblik zijne regelen, zijne grondstellingen en
zijn doelwit verändert, wordt het wreed of veräch-
telijk, dan verscheurt het, of wordt verscheurd. Een
zodanige toestand der dingen duurt niet lang; of zo
hij duurzaam is, wordt daar door de maatschappij
welhaast in eene meenigte altoos gewapende, en
vijandelijk tegen elkander gezinde benden verdeeld,
die niet anders bestaan, als in zo verre zij elkander
vreezen, en het evenwicht houden.

Ziet men iets dergelijks in de Vereenigde Staaten?
Twist men daar zelfs eens over de grondbeginselen
der Constitutie, over de grondwetten, over het doel-
wit dat men zich met de Constitutie heeft voorgesteld?
Is in dat opzicht niet reeds voorlang alles geschikt
en bepaald? De twisten strekken zich eenig en alleen
uit over eenige regelen van het Staatsbestier; over
de beste wijze om de openbaare zaak een gelukkig
gevolg te doen hebben, en de lasten derzelve te verdee-
len, zijn de gemoederen alsnog in eene heilzaame be-
weeging, en deeze beweging hindert den regelmaati-
gen loop der zaaken en onderhandelingen even zo
weinig, als in Engeland de onëenigheden des Parle-
ments den Vorst beletten Ampten te begeeven, of
Eeretrappen te verleenen, of den loop der gerechtig-
heid en de zaaken aller Clasfen van bijzondere per-
soonen ophouden.

Het woord *Anarchie* komt zodanige Staaten toe,
die, even als Egypte, vier en twintig Souvereinen,
en

en geen Regeering noch Wet hebben; het komt die ontwaarde Constitutien van Europa toe, waar het bewind in verscheidene van elkander onafhankelijke Departementen verdeeld is, die elkander onophoudelijk in hunne oogmerken en aanspraaken dwarsboomen, elkander in hunne operatien hinderen, die alle de magt hebben bijzondere Wetten te maaken, of de werking der reeds voor handen zijnde te stremmen. Daar heerscht eene wezenlijke *Anarchie*, om dat men niet weet waar de Regeering is, om dat men noch de verblijfplaats der Wergeevende Magt, noch haare paa-
len kent. Deze onzekerheid veroorzaakt verwarring, maakt de eigendommen onzeker, en brengt de persoonlijke zekerheid in gevaar.

Nog eens, geen van deze onheilen wordt in de Verëenigde Staaten gevonden. Zij die daar aan nog mogten twifelen, hebben ons slegts te volgen in het kort vertoog van hunnen toestand, en hunne laatste operatien.

Wij zullen ons niet bij de voortreffelijkheid van hunne organisatie ophouden (1). Zij die dezelve in twijfel trekken, hebben verder niets te doen, dan de scherpzinnige aanmerkingen van één der eerste Staatskundige Wijsgeeren in Europa, naamlijk van den Doctor *Price*, te leezen. De Verëenigde Staaten, zegt

„ hij, „
(1) Men moet over dit onderwerp ook leezen het Werk, dat onlangs in 't licht is gegeven door den geleerden Heer *J. Adams*, Ambassadeur der Verëenigde Staaten te London, en tot titel voert: *A defence of the Constitution of the united States*, London, 1787. De Auteur betoogt in hetzelfde de wijze inrichting der Amerikaanse Constitutien door dezelve met de oude en hedendaagse Republieken te vergelijken, enz.

hebben; het komt die
opa toe, waar het be-
r onafhanklijke Depar-
nder onophoudelijk in
ten dwarsboomen, el-
leren, die aile de magt
naaken, of de werking
e te stremmen. Daar
chie, om dat men niet
om dat men noch de
Magt, noch haare paa-
rforzaakt verwarring,
er, en brengt de per-
onheilen wordt in de
Zij die daar aan nog
slegts te volgen in het
and, en hunne laatste
voortreffelijkheid van
t). Zij die dezelve in
niets te doen, dan de
n één der eerste Staat-
naamljk van den Doc-
erëenigde Staaten, zegt
„ hij,
p ook leezen het Werk, dat
en geleerden Heer J. Adams,
e London, en tot tijtel voert
United States, London, 1787.
ijze inrichting der Amerikaan-
de oude en hedendaagche

VEREENIGDE STAATEN VAN AMERIKA. 349.

„ hij, hebben de uitmuntende eere, de eersten onder
„ den hemel te zijn, welke Regeeringsvormen inge-
„ voerd hebben, die *der algemeene Vrijheid* gunstig
„ zijn. Hebben zij zich nu reeds in hunne wieg
„ zodanig onderscheiden, wat zullen zij dan niet in
„ eenen meer gevorderden staat der dingen doen,
„ wanneer de tijd en ondervinding, en de samenloop
„ van wijze en deugdzame menschen, welke over de
„ gantsche Aarde verspreid zijn, in die nieuwe Re-
„ geeringen de veranderingen en verbeteringen inge-
„ voerd zullen hebben, die hen steeds nader tot de
„ Vrijheid zullen brengen, en hun de middelen aan
„ de hand geeven, om het geluk en de waardigheid
„ van het menschlijk geslacht uit te breiden? Ziet
„ men hier niet het morgenrood van glansrijke dagen,
„ eene nieuwe schepping, die zich over de Aarde
„ uitbreidt? Op de Vereenigde Staaten zal men eens
„ met meerder grond kunnen toepassen hetgeen eer-
„ tijds van de Jooden gezegd is; *dat in hun alle*
„ *geslachten op de Aarde gezegend zijn geworden.*”
Deeze veranderingen, deeze verbeteringen geschie-
den, wel is waar, langzaam; maar deeze langzaam-
heid is noodwendig, wijl het openbaar onderzoek de-
zelve moet vóórgaan. Deeze langzaamheid neemt nog
steeds meer toe door de bijzondere toestand van el-
ken bijzonderen persoon, die, terwijl hij bezig is de
verwoestingen van den Oorlog, en de schade die hij
daar door geleden heeft te herstellen, tot het onder-
zoek der openbaare zaaken weinig tijd kan besteeden.
Maar in weêrwil van die traagheid heerscht in alle de
Vereenigde Staaten orde, en geen Anarchie; neemmen
in alleu de vrugtbaarmaakingen toe, vermeerderen zich
de Steeden, en, dat nog beter is, de afgezonderte
Plan.

Plantagien, welke de plaats van die oude boschen inneemen, die voormaals den grond van Amerika bedekten. Overal heeft voor een ieder de grootste zekerheid plaats; en hoe zouden, zonder deze zekerheid, eene meenigte Familien het durven waagen Etablisfementen aan te leggen, die noodwendig zeer ver van elkander gelegen moeten zijn?

Amerika wordt nog niet van het ongedierte opgegeeten, dat Europa verslindt, naamlijk de onverdelgbaare bedelarij. De roovers maaken zijne boschen niet gevaarlijk. En hoe zouden 'er ook moordenaars en roovers kunnen zijn? Immers zijn 'er geen bedelaars, geen behoeftigen, geen menschen die, om hun onderhoud te bekomen, genoodzaakt zijn anderen van het hunne te berooven (1). Aldaar vinden alle menschen land om hen te voeden; het is met geene belastingen bezwaard, het kan een ieder de belooning van zijnen arbeid met woeker opleveren. Nu zal zich een mensch, die gemaklijk en eerlijk kan bestaan, nooit met nuttelooze misdaden bevleeken, die hem aan de knaagingen des gewetens, aan schaafe en de wraak der Burgerlijke Maatschappij ten prooi geeven.

Drie

(1) Men leest, wel is waar, in de Amerikaansche Couranten, bekendmakingen over diefstallen en bedriegerijen. Maar men moet wel in 't oog houden, dat deeze zeldzaame dieverijen in de Steeden en voornaamlijk in de Havens geschieden; en dezelve worden voornaamlijk door Europeaanfche deugnieten gepleegd, welke, uit gebrek aan fmaak voor den arbeid, alle de schandelijkheden en kunstgreepen der Europeaanfche luiheid en behoefte daar heen brengen. De behoefte is flegts in Virginie bekend; en deeze komt uit omstandigheden voort, welke in het artikel over den TABAK verklaard zijn.

in die oude boschen
 nd van Amerika be-
 ieder de grootste ze-
 zonder deeze zeker-
 t durven waagen Eta-
 noodwendig zeer ver-
 n?

het ongedierte opge-
 naamlijk de onverdelg-
 maaken zijne boschen
 'er ook moordenaars
 ers zijn 'er geen bede-
 menschen die, om hun
 tzaakt zijn anderen van
 aldaar vinden alle men-
 het is met geene be-
 en ieder de belooning
 opleveren. Nu zal
 ijk en eerlijk kan be-
 sdaaden bevelken, die
 wetens, aan schaade en
 happij ten prooi geeven.

Drie

de Amerikaansche Couran-
 en en bedriegerijen. Maar
 dat deeze zeldzaame dief-
 ijk in de Havens geschied-
 ik door Europeansche deug-
 k aan smak voor den ar-
 kunstgrepen der Europeaan-
 heen brengen. De behoef-
 ; en deeze komt uit om-
 artikel over den TABAK

Drie omstandigheden hebben de Europeaanen, we-
 gens de vermeende onlusten der Verëenigde Staaten,
 op eenen dwaalweg kunnen brengen. Zij hebben ge-
 zegd: „deeze Staaten komen uit eenen ontzaghe-
 lijken oorlog, welks verwoestingen vreeslijk zijn ge-
 weest. Bij den vrede moest de elende groot zijn;
 van daar diefstallen. Bovendien hebben deeze Staa-
 ten alle hunne Troupen afgedankt, en wat is van
 deeze Troupen geworden? Zo al eenige Soldaaten
 tot den Landbouw of hunnen arbeid in de Steeden
 zijn te rug gekeerd, zijn 'er ook veele die, als aan
 de ledigheid en het bloedvergieten gewoon zijnde, de
 vreedzaame kunsten verächt, en van de vermoording
 hunner medeburgereen een handwerk gemaakt hebben.
 Eindelijk zijn 'er geene door de maatschappij gewa-
 pende lieden, om de knevelarijen van die Roovers te
 beteugelen, geen Rechtsgezag, geen Burgerregeering;
 bovendien zijn de menschen daar zeer schaars, en
 hunne Wetten verwerpen deeze middelen.”

De Wijsgeeren hebben den menschen meer dan eens
 verweeten, dat zij der Godheid naar hun beeld; en
 dienvolgens een ongetrouw beeld daarvan maakten.
 Dit kan men hier op de volgende wijze toepasselijk
 maaken: De Europeaanen schilderen de Amerikanen
 naar hun evenbeeld, en hier in bedriegen zij zich.
 Zij voeren den overvloed hunner Steeden, hunne ar-
 moede, hunne staatkundige en zedelijke gebreken, be-
 nevens de misdaden, die daar uit ontstaan, naar
 Amerika; en naardien zij daar de zelfde middelen van
 voorziening niet aantreffen, om zich daar voor te be-
 hoeden, verbeelden zij zich, dat overal verwarring
 heerscht, en het bloed ongestraft vergoten wordt.

De verwoestingen van deezen zevenjaarigen Oorlog
 wa-

waren verschriklijk: ja, zonder twijfel. Maar zo dra het slagzwaard zich in een ploegijzer konde veranderen, heeft de Aarde vruchten voortgebracht, en de armoede is verdweenen. De Amerikaansche Soldaaten waren Burgers en Eigenaars eer zij Soldaaten waren; onder de uniform bleeven zij Burgers, en na dezelve afgelegd te hebben, zijn zij tot hunne Eigendommen te rug gekeerd. Zij vochten niet voor geld, niet om dat zij 'er een handwerk van maakten, maar voor hunne vrijheid, hunne vrouwen, hunne kinderen, hunne eigendommen, en zodanige Soldaaten geleeken nooit naar die roovers van het oude Vastland, welke bezoldigd worden, om hunne gelijken om hals te brengen, en welke op de groote wegen voor hunne eigene rekening moorden, wanneer hunne meesters door den vrede genoodzaakt worden hen af te danken. Men heeft in Amerika gezien hetgeen de Jaarboeken der Waereld in geen Staat, behalven Rome, bevatten; naamlijk een Generaal, van zijne Soldaaten aanbeden, zijn gezag, toen het niet meer noodzakelijk was, nederleggen, om zich in den schoot van een vreedzaam en stil leven te begeeven. Men heeft een talrijk Leger, dat niet betaald was, het besluit zien neemen om grootmoedig zonder betaaling uit elkander te gaan; de Soldaaten van hetzelfde ieder in zijn kanton te rug keeren, zonder eenige ongeregeldeheid te pleegen; waar dan ieder zijn ploeg of zijn eerste handwerk gerust weder hervatte, handwerken die wij in Europa zo verächtelijk aanzien (1). Dit is

(1) Zie hier eenen trek die onder duizend diergelijke uit de Amerikaansche Papieren getrokken is.

Twee broeders, welke Capitelaen waren, en zich gedruen-

r twijfel. Maar zo dra
begijzer konde verände-
voortgebracht, en de
Amerikaanſche Soldaaten
er zij Soldaaten waren;
Burgers, en na dezelve
tot hunne Eigendommen
niet voor geld, niet om
a maakten, maar voor
wen, hunne kinderen,
enige Soldaaten geleeken
et oude Vastland, welke
ne gelijken om hals te
oote wegen voor hunne
wanneer hunne meesters
worden hen af te dan-
gezien hetgeen de Jaar-
Staat, behalven Rome,
raal, van zijne Soldaaten
n het niet meer noodzaa-
zich in den schoot van
te begeeven. Men heeft
betaald was, het besluit
zonder betaaling uit el-
ken van hetzelfde ieder in
zonder eenige ongeregeld-
ieder zijn ploeg of zijn
der hervatte, handwerken
nuttelijk aanzien (1). Dit
is
nder duizend diergelijke uit de
is.
gen waren, en zich geduuren-
de

is het werk der Vrijheid; in de meeste Europeaan-
ſche Staaten kan men zulks niet begrijpen; de Milli-
taire geest en zijne vooroordeelen heerschen aldaar.
De Oorlog is daar den weg tot roem, tot eerezucht,
tot geluk; en om voor dit beroep zijn overwicht,
zijnen glans te behouden, maakt men tot eenē vaste
grondstelling, dat een *geduurzaam Leger* noodzaake-
lijk is, om de orde in de Burgerlijke maatschappij te
onderhouden; dat het den Burgereen, schoon vreed-
zaam, steeds moet dreigen, om hunne onderwerping
aan 't gezag staande te houden. Deze onnutte en
ongelukkige last, deeze verderflijke geest kent men
in de Vereenigde Staaten niet. De gemeene geest,
die veel gunstiger voor de goede orde is, neemt hier
zijne plaats in, en de vrede en zekerheid heerschen
daar zonder rechtsdwang, zonder Spionnen, en zon-
der die beheerſching, welke de zeden en den inborst
der Burgers verächtelijk maakt. De gemeene geest
vervangt de plaats van alle die middelen, terwijl die
middelen nogit de plaats van den gemeenen geest
zullen vervullen, en nimmer, even als hij, het geluk
der maatschappij zullen voortbrengen.

Te

de den Oorlog roemwaardig gedragen hadden, namen, toen het
Vrede geworden was, hun Hoedemaakers ambacht weder bij de
hand. Zij ſteten de volgende bekendmaking in de Couranten
plaatsen.
„De Gebroeders *Bicker* maaken het Publiek bekend, dat zij
hun voorig Beroep van Hoedemaaker, 't welk zij om de vrijheid
van hun Land te verdedigen, verlaaten hadden, weder bij de
hand hebben genomen. Zij hoopen, dat hunne medeburgers bēn,
ter belooning van hunnen moed en betoonde diensten, in hunnen
Handel begunstigen, en anderen voóttrekken zullen.” Welk Euro-
peanſch Capitein zou zijn naam aan 't hoofd van een zodanig be-
richt willen ſtellen?

III. DEEL

Z

- Te vergeefs zullen menschen, die van oude vooroordeelen ingenomen zijn, mij hier van grootspraak beschuldigen; wij bieden hun daadzaaken aan (1). Of het zou eerder den vrije Amerikanen toekomen Europa te verachten, ons het geduurig bloedbad, dat men daar voor roovers en moordenaars aanrecht, te doen opmerken; het overgroot getal Gevangenisfen, Gasthuizen, en Etablissementen van alle soorten, die ter geneezing of verzagting der onheelbaare etterbuilen van onze oude Instellingen, zijn aangelegd; dit onbevallig tafereel te vergelijken met het onëindig klein getal moorden en diefstallen, die in de Verëenigde Staaten gepleegd worden; met de waarlijk *huislijke* en menschlijke Gasthuizen van die Staaten; met het tafereel des geluks, en de eenvoudige zeden van ieder Amerikaansch Huisgezin, en ons door hun voorbeeld te bewijzen, dat eene verftandige vrijheid den gezelligen mensch hervormt, en die verderflijke werktuigen nutteloos maakt, waar mede men hem verplettert, om hem te verhinderen nadeelig te zijn.

De

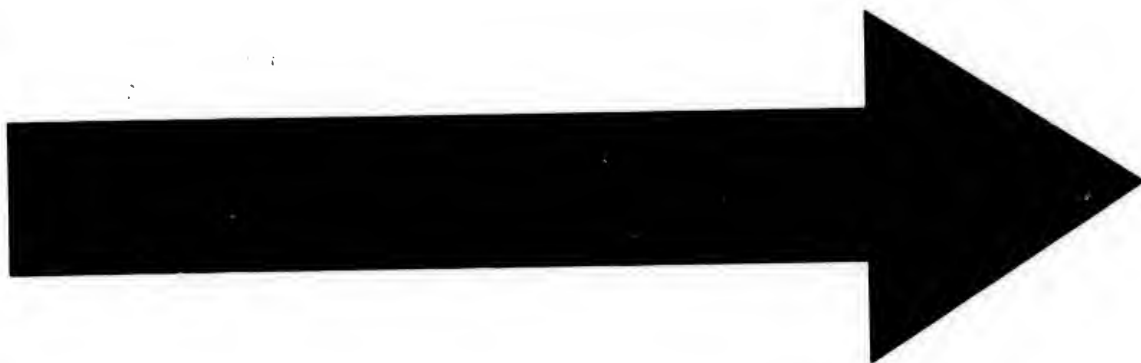
(1) Men moet de Amerikaansche Couranten, niet die welke de Engelsche Courantiers vervalschen, maar die welke in Amerika gedrukt worden, leezen. Zij alleen kunnen van den toestand der Verëenigde Staaten een juist denkbeeld opleveren: zij hebben ons de stoffe van het voorgedragene opgeleverd. Men moet wel in acht neemen, dat al het voorgevallene daar in aangetekend wordt, dat men er niets in verbergt, als het slegs eenige betrekking tot de openbaare zaak heeft; dat diefstallen en moorden daar in zorgvuldig aangetekend worden, terwijl onze Couranten over diefstallen en moorden, die in elken Staat gepleegd worden, het diepst stilzwijgen houden. Men behandelt de Europeanen als Ziekten, welkers oogen men alles ontrukkt wat hun een denkbeeld van hunne kwaal zou kunnen geeven.

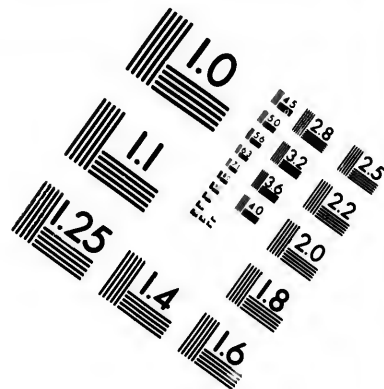
RIJ K E N D E

en, die van oude voor-
 mij hier van grootspraak
 hun daadzaaken aan (1).
 je Amerikaanen toekomen
 het geduurig bloedbad,
 en moordenaars aanrecht,
 ergroot getal Gevangenis-
 sementen van alle foor-
 verzagting der onheilbaare
 Instellingen, zijn aange-
 ceel te vergelijken met het
 en en diefstallen, die in de
 d worden; met de waar-
 Gasthuizen van die Staa-
 geluks, en de eenvoudige
 mensch Huisgezin, en ons
 wijzen, dat eene veritan-
 en mensch hervormt, en
 nutteloos maakt, waar
 om hem te verhinderen

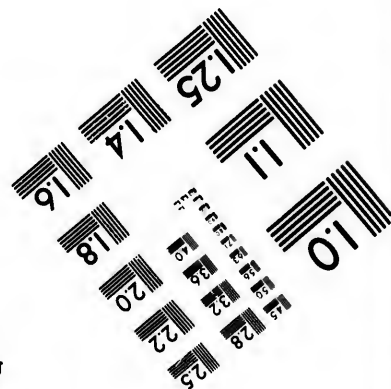
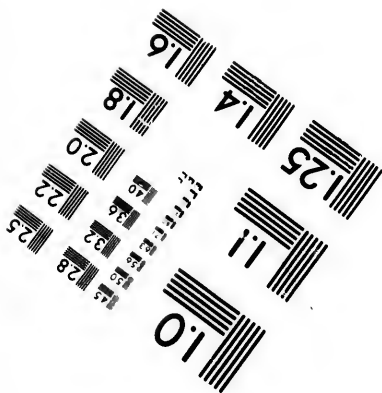
De

he Couranten, niet die welke de
 o, maar die welke in Amerika
 teen kunnen van den toestand der
 beeld opleveren: zij hebben ons
 opgeleverd. Men moet wel in
 allene daat in aangerekend wordt,
 als het slegs eenige betrekking tot
 estallen en moorden daat in zorg-
 wijl onze Couranten over die sta-
 staat gepleegd worden, het diepst
 delt de Europeaanen als Ziekten,
 wat hun een denkbeeld van hun

6'

Photographic Sciences Corporation

**23 WEST MAIN STREET
WEBSTER, N.Y. 14580
(716) 872-4503**

**CIHM/ICMH
Microfiche
Series.**

**CIHM/ICMH
Collection de
microfiches.**

Canadian Institute for Historical Microreproductions / Institut canadien de microreproductions historiques

© 1983

De Oorlog tegen de Wilden of de Indiaanen geeft iets meer te kennen, dan die ongetijmde *Anarchie*, die men den vrije Amerikaanen te laste legt. Maar deeze Oorlog moet geen den minsten schrik inboezemen. De oorzaak daarvan is bekend. Hij is de vrucht van de vijandschap der Engelschen, en de naauwgezette Staatkunde van eenige Onderāmpthenaars, die den vrije Amerikaanen in verlegenheid zoeken te brengen, en zich in 't bijzonder toeleggen, om den Handel der Pelterijen, die in hunne handen moet vallen, te dwarsboomen.

Deeze geweldige beweeging zal van geen duur zijn. Het is onmogelijk dat hunne verblindings niet spoedig een einde hebbe; dat zij niet spoedig bemerken; dat zij de lijdende werktuigen in de hand van eenige listige Engelschen zijn. Zij zullen zien, dat zij hunne eigene belangen verwaarloozen; als zij zich tot de oogmerken van deezen laten gebruiken; dat hun belang vordert met nabuuren in vrede te leeven, die hen bijna overal omringen, die overal de snelste ontwikkelingen aankondigen, en welkers steeds toeneemende Volksmeenigte hen spoedig zou uitroeijen, zo zij niet tot rust mogten besluiten; met nabuuren eindelijk, welke hun openhartig en oprecht den Vrede aanbieden, en op eene ernstige wijze alle mogelijke maatregelen nemen, dat aan de zijde der Vereenigde Staaten nooit de minste aanleiding tot vijandelijkheden gegeven worde (1).

De

(1) Zie het Reglement, door het Congres op 't einde des jaars 1786 gegeven. Maar in den zelfden tijd als het Congres den Indiaanen den Olijftak aanbiedt, toont het zich ook tot den Oorlog bereid. Eenig. stammen der Wilden hebben reeds den Vrede gemaakt.

De vijanden van die Staaten hebben de onlusten nog veel vergroot, welke, in deeze laatste tijden, zich in den Staat van Masafuchett geopenbaard hebben. De oorzaak van die onlusten is de zelfde als die van den Oorlog tegen de Indiaanen: zij is mede de vrucht der vijandschap van sommige Engelschen, en voornaamlijk van de Loijalisten in Nieuw-Schotland, die, naardien zij aan deezen Staat grenzen, aldaar, door middel van hunne geheime aanhangers, zaaden van tweedragt daar in verspreiden. Deeze onlusten zijn derhalven niet uit den republikeinschen geest, maar eenig en alleen uit de kunstgrepen ontstaan, welke door menschen aangewend werden, die thans een knaagend gaweeten hebben, dat zij tegenstreevers van eene Omwenteling zijn geweest, die de zaak der menschheid eere aandoet, en met een goed gevolg bekroond is. Deeze zijn de oorzaaken, waar aan men zulks moet toefchrijven, en niet de Vrijheid. Ook kan men zien hoe snel de verblinding verdweenen is. Het was genoeg die listige aanslagen van de vijandschap en den geest der Loijalisten te ontmaskeren, om het Volk aan te zetten zijne Overigheden en Regeering te hulp te komen. Zelfs de Oproeringen, die in 't eerst door de raadgeevingen van die geheime Vijanden op eenen dwaalweg gebragt waren, hebben hun onrecht erkend, en op de wezenlijk vaderlijke stemme des gezags de wapenen nedergelegd (1). Zonder de voorbedachte vermetelheid eens Op-

(1) Men is aan de standvastigheid, welke alle de Rechters bij die gelegenheid hebben laten blijken; aan den nadruk en de waakzaamheid van den Gouverneur *Bandouin*; aan het Patriotismus der beroemde Mannen *Adam* en *Fugno* grooten lof verschuldigd.
Het

hebben de onlusten
deze laatste tijden,
et geopenbaard heb-
ten is de zelfde als
aanen: zij is mede
ommige Engelschen,
en in Nieuw-Schot-
zen Staat grenzen,
geheime aanhangers,
spreiden. Deze on-
en republikeinschen
e kunstgrepen ont-
wend werden, die
ben, dat zij tegen-
zijn geweest, die de
t, en met een goed
de oorzaken, waar
en niet de Vrijheid.
verblindend verdwee-
ge aanslagen van de
ijalisten te ontmas-
n zijne Overigheden
Zelfs de Oproeri-
dgevingen van die
aalweg gebragt wa-
t, en op de wezen-
de wapenen neder-
te vermetelheid eens
Op-

elke alle de Rechters bij
aan den nadruk en de
uin; aan het Patriotismus
grooten lof verschuldigd.
Hoe

VEREENIGDE STAATEN VAN AMERIKA. 357

Oppehoofds van die verdwaalde menschen (1), zou
geen druppel bloeds gestort zijn geworden. En hoe
weinig bloed heeft men vergoten! en welke maat-
regelen heeft men niet genomen, vóór dat het vergoten
werdt, op dat 'er geen slachtoffers waren! want de
waare Burger besluit niet als in den uitersten nood
het bloed van zijnen verdwaalden broeder te vergie-
ten; immers in de Republieken put men alle middelen
uit, welke het gezond verstand aan de hand geeft,
eer men geweld gebruikt; met één woord in zodani-
ge Republieken kent men geen gering en verachte-
lijk bloed.

Nog eens, men moet een vrij Volk niet naar het
Volk der groote hoofdsteden van de despotische Staa-
ten beoordeelen, naar een Volk dat kruipt, als het
zich acht zwak te zijn, losbandig wordt, als het de
overhand waant te hebben, dat steeds voor driften,
doch nimmer voor redeneering vatbaar is. Zulke
hoofd-

Het Adres, door deze laatste samengesteld, is een meesterstuk
van redencerkunde en welsprekendheid.

(1) Dit Oppehoofd was een afgedankt Officier, met naame
Shays, die den 24 Januarij laatsleden de Barakken van het Leger
der Regeering wilde bemagtigen. De Generaal *Shepard* waarschouw-
de hem, dat hij verplicht zou zijn op hem te laten schieten, als
hij in zijn voorneemen volhardde. *Shays* liet zich daar door niet
van zijn oogmerk afbrengen: men schoot echter in 't eerst over
de hoofden, en vervolgens werden eenige kogels op de Insurgen-
ten geworpen. Drie verloren het leven, sommige werden ge-
kweust. Het zou den Generaal gemakkelijk geweest zijn dien Hoop
geheel te verdelen. Dit was het laatste spruitje der onlusten van
dezen Staat. Op zijne hoede zijde tegen het kwaad, dat die
verdwaalde Burgers konden doen, heeft hij op eene verstandige
wijze afgewacht, dat zij uit hun zelven zich verstrooiden, en
alles is op het oogenblik, waar in wij dit schrijven, bijgelegd.

hoofdsteden, gedrochtelijke etterbuilen, die, slegts een voortbrengsel van vernedering zijnde, alles wat zij in zich sluiten beylekken en ontëdelen, worden in Amerika niet gevonden. Zo men voorts deeze zeer groote hoofdsteden, van Constantinopelen beginnende, en met London eindigende, te samen vergeleek, zou men dan wel de verwarringen zeldzaamer, en de oproerigheden minder gevaarlijk vinden, naar maate het Volk daar in meer voor iets geacht wordt?

De onlusten kunnen in wel ingerichte Republieken noch zeer groot, noch van langen duur zijn, om dat zij een herstellend grondbeginsel in zich sluiten, dat de misbruiken, zo dezelve plaats hebben, welhaast doet afschaffen, dat eensklaps alle Burgers tegen het algemeen gevaar verëenigt, als de opstand slegts op een voorwendfel berust; en zodanig was ook de tweevoudige werking, die uit de onlusten in den Staat van Masfachett is voortgekomen.

Die voorbijgaande storm zal zelfs veele voordeelen ten gevolge gehad hebben; eerstelijk zal de algemeene Vergadering veele misbruiken afgeschaft hebben; en ten tweeden zullen de vrije Amerikanen daar door leeren op hunne hoede te zijn tegen de oorblazerijen van geheime Vijanden, en voornaamlijk tegen de opstanden; deeze zijn een hevig middel, dat voor een wetgeevend Volk nimmer betamelijk kan zijn, zo lang het steeds zijne Representanten kan verstoeten of afzetten, als zij deszelfs oogmerken te leur stellen.

Het zelfde voorwendfel om de vrije Amerikanen te lasteren, heeft men ook gevonden in de soort van verdeeldheid, waar toe de uitgaaf der Papiermunt op Rhode-Island aanleiding gegeven heeft. Oppervlakke geesten en onwettende Courantiërs hebben over die

erbuijen, die, flegts
ing zijnde, alles wat
n ontêdelen, worden
men voorts deeze zeer
tantinopolen beginnen-
, te famen vergeleek,
gen zeldzaamer, en de
k vinden, naar maate
s geacht wordt?

ingerichte Republieken
gen duur zijn, om dat
el in zich fluiten, dat
aats hebben, welhaast
alle Burgers tegen het
s de opftand flegts op
anig was ook de twee-
onlusten in den Staat
men.

zelfs veel voordeelen
ftelijk zal de algemeene
afgefchaft hebben; en
Amerikaanen daar door
tegen de oorblazerijen
ornaamlijk tegen de op-
middel, dat voor een
nelijk kan zijn, zo lang
n kan verftooten of af-
rken te leur ftellen.

n de vrije Amerikaanen
vonden in de foort van
gaaf der Papiermunt op
even heeft. Oppervlak-
Courantiers hebben over
die

die geringe beweegingen gezintwist, om de Ameri-
kaanfche Constitutien en het Papiergeld verdacht te
maaken (1), en om de Amerikaanen als listige bedric-
gers, en hun Land als eenen onbebouwden en ver-
vloekten grond af te schilderen.

Men zegt u op eenen vertrouwelyken toon: —
Ziet wat de vrije Amerikaanen doen: onlusten, over-
al onlusten. Om deeze te smooren, moest de Hemel
hen Geweldenaars zenden. De menschen zijn overal
de zelfde. De mensch heeft noodig aan ketenen ge-
boeid te worden. De Wijsgeeren vizelen den lof der
Amerikaanen in den hoogften top. — Verzoekt een
Kroon (*Ecu*) van die trotse Republikeinen, en ziet
of zij die zullen geeven.

Deeze redeneeringen verraaften hen die dezelve voe-
ren. Naardien zij gewoon zijn niets voor gelukkig te
houden, als hetgeen onder de gedaante van Kroonen
(*Ecus*) zich voordoet, fluiten zij de oogen voor de ken-
tekenen der wezenlijke armoede. Dat zij dus hnnne
oogen naar Spanje wenden. *Daar is het land der*
Kroonen, en de bevolking, de Koophandel en de
Landbouw bloeijen daar op verre na zo niet, als in
de Verëenigde Staaten. Wij zullen hier niet herhaa-
len, wat wij over die schaarsheid der Geldfpecien
reeds

(1) Het Papiergeld is, zo als wij reeds aangemerkt hebben,
in zich zelve geenszins verderflijk. Het wordt eerst zodanig, als
de dwang het vergezelt, als men het, zonder vertrouwen, met
geweld het gereed Geld gelijk, of daar voor in plaats wil ftellen;
en dit is zonder twijfel de misflag, die de Staat van Rhode-Island
heging, en de reden waarom dat Papier verworpen werd. Men
beschouwe de Staaten; waar deeze dwang geen plaats vindt; de
Papiermunt is daar in omloop, om dat 'er het vertrouwen plaats
vindt, dat door het gezag verbroken wordt.

reeds gezegd hebben. Bij de vrije Amerikanen zal zij zo lang een teken van welvaart zijn, als zij arbeidzaam en vlijtig zijn, en Landerijen ter vruchtbaarmaaking hebben; want die schaarsheid toont wenzelijk, dat de vruchtbaarmaakingen geschieden, en de bevolking toeneemt.

Men zou zich niet behoeven te verwonderen, dat in sommige Staaten van Amerika menschen ontbraken, die in de Theorie der Papiermuntten genoegzaam onderricht zijn. Deze wetenschap is weinig geoefend; het is dus gemakkelijk daar in te doelen. Zelfs hebben wij in Parijs Bankiers gezien, die, om dat zij niet wisten wat hun eigen belang vorderde, de Papiermunt *met geweld* ingevoerd wilden hebben. Moet men zich dan nog verwonderen, als men in Amerika, waar men de noodzaakelijkheid derzelve beter inziet, zich in de wijze om dat groot hulpmiddel te gebruiken bedriegt, en dat het Volk, dat hetzelfde altoos kan ontbeeren, een afkeer daar van krijgt?

Wat 'er ook van zij, alle die stormen zijn van geen groot belang, en kunnen van geen langen duur zijn. Men moet alles hoopen van een algemeen vrij Volk, welks grootheid niet op de verkleining van eenig ander gevestigd is; van een Volk, welks openbaare schuld voor de eerstemaal eene waarlijk eeranbrengende, en waarlijk rechtmatige oorzaak heeft, en die daar benevens wel verre is van zijne middelen te hoven te gaan; van een Volk, welks Landbouw, nijverheid en ontwikkeling noch door de behoeftens van den *Fiscus*, noch door vooroordeelen, noch door eene slechte Constitutie gekluisterd worden; van een Volk dat zo wel de veroveringen als den Militairen geest verfoeit, dat geen ander oogmerk heeft dan den

de vrije Amerikanen zal
selvaart zijn, als zij ar-
Landerijen ter vrucht-
die schaarsheid toont we-
aakingen geschieden, en

en te verwonderen, dat
ika menschen ontbraken,
munten genoegzaam on-
chap is weinig geoefend,
te dooken. Zelfs hebben
n, die, om dat zij niet
vorderde, de Papiermunt
hebben. Moet men zich
n in Amerika, waar men
e beter inziet, zich in
middel te gebruiken be-
hetzelve altoos kan ont-
krijgt?

die stormen zijn van geen
n geen langen duur zijn.
een algemeen vrij Volk,
verkleining van eenig an-
Volk, welks openbaare
eene waarlijk eeraanbren-
aatige oorzaak heeft, en
is van zijne middelen te
olk, welks Landbouw,
noch door de behoeftens
ooroordeelen, noch door
uisterd worden; van een
ingen als den Militairen
er oogmerk heeft dan den

al-

algemeenen Vreede en het geluk van een ieder; van
een Volk eindelijk, dat in alles wat het doet, zo
binnen als buiten, zo in zijn bijzonder als staatkun-
dig leven, het nadruklijk karakter van den algemeene-
nen geest, dat in Europa zo schaars te vinden is,
laat blijken.

Men slaa slegts met opmerking gade alles wat, se-
dert den Vreede, in de Vereenigde Staaten is voorge-
vallen, en men zal deezzen algemeenen geest in alle
hunne wetgeevende handelingen, in alle hunne her-
stellingen, in alle hunne verbeteringen, en in alle
hunne ontwikkelingen vinden.

Men zal hem vinden in dien grootmoedigen, en in
de Historie voorbeeldeloozen afstand, die verscheide
Staaten van hunne te wijd uitgestrekte Territorien aan
het Congres gedaan hebben; eenen afstand welke zeer
geschikt is, om die Republieken van eierzuchtige en
vergrootings-oogmerken, die hen aangetijgd worden,
vrij te spreken, eenen afstand die haare grondzuilen
bevestigt, terwijl dezelve haare Grenzen voor altoos
beperkt (1).

Men zal hem vinden in de eenstemmige en verklaar-
de wil van alle de Staaten, om de openbaare schuld
te betaalen, en in hun oogmerk om de onseilbaare
middelen, waar door dezelve afgedaan kan worden,
aan te vatten. Het is de plicht der waare vrienden
van de vrije Amerikanen bij deeze overeenkomst te
blijven, om den Franschen en andere Europeaanen,
die hunne Schuldëischers zijn, gerust te stellen.

Men

(1) Virginie heeft in zijne Aste van afstand aan het Congres
bedongen, dat de Regeering der afgetaane Districten altoos repu-
blikeinsch zou zijn, en dat men nimmer iemand, die een Erfrecht
bezit, tot het Burgerrecht zou toelaten.

Men zal hem vinden in dat Reglement van het Congres (1), 't welk de Munten eenvoudig maakt, dat dezelve tot gemaklijke verdeelingen voor den Koophandel bepaalt; dat Europa een groot voorbeeld geeft, het voorbeeld van verscheide onderling onafhankelijke Staaten, die in 't bezit van eene wijd uitgetrekte Landstreek zijn, en nogthans slegts eenerlei Geld, eenerlei Gewicht, eenerlei Maat, en eenerlei Taal hebben. O! hoe veele verächtelijke hanteeringen, hoe veel schelmstukken, hoe veele verwarringen zouden niet door de eenige gelijkheid der Munten voorgekomen worden! De operatie van het Congres heeft, wel is waar, den hoogsten trap van eenvoudigheid, waar toe het Muntstelsel gebragt moet worden, niet bereikt; doch zij kan daar toe geraaken; en het is waar, schijnlijk, dat dit Stelsel aldaar eerder aangenomen zal worden, dan in Europa, waar, behalven in Engeland, de verkeerde meening, dat het Geldmunten eene inkomste van den Staat zij, nog overal gevonden wordt.

Men zal dien openbaaren geest vinden in de eenstemmigheid van alle de Staaten, om ten aanzien van den buitenlandschen Handel (2) slegts eenen gemeenen Regel te hebben, en om de misbruiken te verbeteren.

(1) Men heeft ten aanzien van dat Reglement het Plan gevolgd, dat door den scherpsinnigen en geleerden Heer *Jefferson* is voorgedragen. Een der belangwaardigste deelen van dat plan bestaat daar in, dat alle de verdeelingen over de Munten tot de diendeelge reden gebragt worden.

(2) De samengeroepene Gedeputeerden uit de verscheidene Staaten, welke zich reeds eens met dat onderwerp bezig gehouden hebben, zijn in de maand Maj 1787 weder te Philadelphia vergaderd geweest.

Reglement van het Con-
eenvoudig maakt, dat
ingen voor den Koop-
n groot voorbeeld geeft,
onderling onafhankelijke
eene wijd uitgetrekte
s slegts eenerlei Geld,
maat, en eenerlei Taal
zelijke hanteeringen, hoe
le verwarringen zouden
l der Munten voorgeko-
het Congres heeft, wel
van eenvoudigheid, waar
moet worden, niet be-
eraaken; en het is waar,
daar eerder aangenomen
waar, behalven in En-
g, dat het Geldmunten
zij, nog overal gevon-

geest vinden in de een-
ten, om ten aanzien van
(2) slegts eenen geme-
de misbruiken te verbe-

te-
dat Reglement het Plan gevolgd,
erden Heer *Jefferson* is voorge-
deelen van dat plan bestaat daar
de Munten tot de tiendeelige

erden uit de verscheidene Staa-
dat onderwerp bezig gehouden
787 weder te Philadelphia ver-

teren, die in het bondgenootschaplijk Systema inge-
slopen kunnen zijn.

Men zal hem vinden in de algemeene geneigdheid
van alle de Staaten, om de vreemdelingen wel te ont-
haalen (1); in dat Vreedes- en Vriendschaps-Tractaat
tusschen hen en Pruissen, waar in men voor de eerste-
maal de belachlijke vooroordeelen laat vaaren, welke
het *DIPLOMATIQUE* van onze dagen als nog be-
vekt; waar in men eindelijk samenstemt, dat noch de
Landbouw, noch de Kunstvlijt, noch de Koophandel
nooit weder door den Oorlog gedrukt zal worden.

Men zal hem vinden in die angstvalligheid, welke
alle deugdzaame Amerikanen, op het zien der steeds
bij hen toeneemende weelde, gevoelen; in de midde-
len die zij aanwenden, om haar te onderdrukken, en
hurne eerste eenvoudigheid te behouden (2).

Men zal hem in alle de Wetten vinden, welke van
de verscheidene Staaten gegeeven zijn; in die welke
de Loijalisten te rug roept (3); want de gemeene
geest

(1) „Laat ons onze Havens,“ zeide de Gouverneur *Clinton* in
’t jaar 1784, voor alle Volken openen; laat ons allen bescher-
ming, aanmoediging en veiligheid verschaffen; laat ons, met eene
gelijke onpartijdigheid, den Vreemdeling zo wel als den Burger
recht laten wedervaaren.”

Zie de uitmuntende Redenvoering van dien Gouverneur, den
21 Januarij 1784 in de algemeene Vergadering te New-York
gehouden.

(2) Men zie Noot 1, Bladz. 166 van dit Deel. De aanzien-
lijkste Leden van den Staat van Massachusetts hebben eene maat-
schappij opgericht, om de weelde tegen te gaan.

(3) De Overste *Alexander Hamilton*, Adjutant van den Gene-
raal *Washington*, maakte in ’t Jaar 1784 te New-York, onder
den naam van *Phœtion*, eenen Brief bekend, welke vol scherpzín-
hige redeneeringen was, om te bewijzen dat men, volgens het
Vreedes- Tractaat, alle vervolging tegen de Loijalisten moet staa-
ken.

geest weet van geene onverzoenlijke wraak; in die andere Wet, welke de verbeurtverklaringen van de goederen der straffchuldigen herroept; eene barbaarsche handelwijze, die in de rampzalige tijden der Romeinsche verbanningen ontstondt, en van den roofgeest der Leenverheffing behouden werd.

Gij zult hem wedervinden in die schikkingen over den Godsdienst, welke overal eene burgerlijke en godsdienstige verdraagzaamheid invoeren; eene verdraagzaamheid, zo noodwendig voor de eenstemmigheid, en welkers oogenschijnlijke voordeelen alleen door onweetendheid of door vooroordeelen bestreeden kan worden.

Men zal hem in alle de Wetten weder aantreffen, welke de aanlegging van Opvoedingshuizen, van groote Wegen, van Kanaalen, en van alles wat tot de gemaklijkheid en de vergrooting van den binnenlandschen Handel iets kan toebrengen, bevelen.

Zouden wij wel hier den schoonsten trek vergeeten, die den gemeenen geest in de Verëenigde Staaten eere aandoot? De vrijmaaking der Negers. Die vrijmaaking, welke in dat gedeelte der Waereld welhaast algemeen zal zijn (1), is intuschen het werk van eene Gezindheid, van die Quakers, welke door oppervlakkige of verdorvene verstanden zo onrechtvaardig gehoond worden.

En deeze omstandigheid alleen moet, om het nog

slegts

ken. Men moet hier bij wel in aanmerking neemen, dat deeze Overste één der beoehooftigste Republikeinen was.

(1) Alle Staaten hebben meer of min strenge Wetten tegen de slavernij bekend gemaakt. Virginie veroordeelt diegeenen tot eene zware geldboete, welke Zwarten invoeren.

verzoenlijke wraak; in die verbeurtenverklaringen van de en herroept; eene barbaarsche rampzalige tijden der Roottstondt, en van den roof behouden werdt.

den in die schikkingen over overal eene burgerlijke en nheid invoeren; eene verwendig voor de eenstemmigschijnlijke voordeelen alleen door vooroordeelen bestreeden

Wetten weder aantreffen, opvoedingshuizen, van groot, en van alles wat tot de rooting van den binnenlandbrengen, bevelen.

den schoonsten trek vergeest in de Vereenigde Staatijmaaking der Negers. Die gedeelte der Waereld welr), is intuschen het werk n die Quakers, welke door ene verstanden zo onrecht-

l alleen moet, om het nog slegts

in aanmerking neemen, dat deeze Republikeinen was. er of min strenge Wetten tegen de nte verdoordelt diegeenen tot eene en invoeren.

slegts in 't voorbijgaan aan te merken, het bewijs op: leveren, hoe verbazend groot de invloed des aanhoudenden ijvers van een deugdzaam mensch op zijne Natie; op zijne Eeuwe; op de geheele Waereld moet zijn; zo dra hij een edel en grootmoedig oogmerk heeft. *Benezet*, die aanzienlijke Quaker, die Apostel der Menschheid, doorreist alle de Vereenigde Staaten; en predikt overal de vrijheid der Negers. Hij brengt aanstonds zijne broeders op zijne zijde, en deeze haalen, op hun beurt, alle andere Gezindheden; alle Staaten tot hun gevoelen over. Die geenen; welke nog te rug zijn, schaamen zich over hunne barbaarscheheid; en mischien is de dag nabij, waar in alle Europeaanen, uit schaaante, dien schandelijken Handel zullen afzweeren. Dit zou dan door het voorbeeld eens eenigen Amerikaans bewerkt zijn geworden (1). En deeze zijn de Menschen, de Wetten en de Regeering, die men lastert! Die Menschen, welke bestemd zijn om de waardigheid van den Mensch weder te herstellen! Die Wetten, die slegts de misdaad onderdrukken, haar overal straffen, en nimmer voor het aanzien zwijgen! Die Regeering, die allereerst het echte beeld van eene talrijke, gantsch eenige, en volkomen gelukkige Familie daar stelt; waar bij de magt recht-

(1) Bij de aanmoedigingen, welke men den Negerhandel in Europa laat toekomen, kan nog gevoegd worden de geringe Prijs, die men daar op de Blanken stelt. Men betaalt voor eenen Neger 2000 Livres, en men verliest eene Blanken voor de waarde van een Haas, dien hij geschoten, of van een Patrijs, dien hij verworpt heeft. Laat ons, zo men wil, de lastige menschheid aan een zijde stellen; maar laat ons ten minsten toestaan, dat men voor den nationaal rijkdom op die wijze eene zeer slegte speculatie maakt.

rechtmatig is, om dat zij in aller handen komt, en in geen derzelven blijft; waar de gehoorzaamheid zich van zelfs openbaart, om dat zij vrijwillig is; waar het Staatsbestuur eenvoudig en gemakkelijk is, wijl het der nijverheid aan zich zelve overlaat; waar de Magistraat weinig te doen heeft, om dat de Burger vrij is, en de vrije mensch altoos de Wet en zijn gelijken hoogachting bewijst! Zodanige wonderen lasteren wij, wij Europeaanen, die door onze oude instellingen, door de gewoontens, die ons ingeboezemd zijn door vooroordeelen, wier barbaarschheid of beuzelachtigheid wij hedendaags zelfs erkennen, aan ketenen gekluisterd zijn! Wij spreken schoon; maar, daar wij zo slecht handelen, waarom lasteren wij dan menschen, die bij het schoon spreken ook het wel-doen voegen? Ach! zo het ons niet gegeven is hun te gelijken, hunne deugden te bezitten, hun geluk te genieten, zo laat ons ten minsten hen niet verachten; laat ons die overtreffelijkheid eerbiedigen welke wij niet kunnen bereiken.

Wie nu nog twijfelingen en vooroordeelen tegen de Amerikaanen en hunnen Handel mogt koesteren, die beschouwe het gedrag der Engelschen ten hunnen opzichte. Wat Volk moest spoediger alle verbindings met de Verëenigde Staaten afbreken, als zij het verblijf der *Anarchie* en der trouwloosheid waren, als men daar niets anders te wachten hadt, dan dat men de eigendommen, die men aan bijzondere perfoonen, aan de Staaten zelve vertrouwt, zou moeten verliezen? Intuschen zijn de Engelschen, als de hoofdoorzaken van deeze verdichtfelen en overdrijvingen, welke wij wederleggen, wel verre van hunnen Handel met de Verëenigde Staaten af te breken; zij hebben de

gant.

in aller handen komt, en waar de gehoorzaamheid om dat zij vrijwillig is; oudig en gemakkelijk is, wijl zij zelve overlaat; waar de heeft, om dat de Burger altoos de Wet en zijn! Zodanige wonderen lasten, die door onze oude intens, die ons ingeboezend vier barbaarschheid of beu- s-zelfs erkennen; aan ke- ij spreken schoon; maar, , waarom lasteren wij dan oon spreken ook het wel- t ons niet gegeven is hun n te bezitten, hun geluk te minsten hen niet verachten; heid eerbiedigen welke wij en en vooroordeelen tegen n Handel mogt koesteren, der Engelschen ten hunnen st spoediger alle verbindte- maten afbreken, als zij het er trouwloosheid waren, als achten hadt, dan dat men de n bijzondere personen, aan wt, zou moeten verliezen? schen, als de hoofdoorzaa- en overdrijvingen, welke rre van hunnen Handel met te breeken; zij hebben de gant-

gantsche uitgestrektheid daar van afgemeeten, en hunne eenige vreeze is, dat zij van die wakkere volkplantingen, wier vlijtigheid dagelijks nieuwe slijtingen met nieuwe Slijters te wege brengt, niet de eenige Leve- ranciers zijn. Wij hebben in den loop van dit Werk, toen wij de gevoelens van den Lord *Sheffield* onderzochten, verscheide Bewijzen daar van bijgebracht: Lord *Sheffield* zelf, heeft, door eene in 't oog loopende tegenstrijdigheid, geheele Bladzijden afgezonderd, om den vrije Amerikanen, hunne Producten en hunne hulpmiddelen verdacht te maaken, terwijl hij, aan eenen anderen kant, alles zorgvuldig in aanmerking neemt, wat aan de Engelschen den voornaamsten Handel met de Vereenigde Staaten kan verzekeren. Zo dezelve nu niet anders dan nadeelig konde zijn, zoude hij dan de Engelschen niet raaden daar van afstand te doen? zou hij dan der Regeering aanprijzen, dat zij zich moet wachten van deezen Handel nadeelig te zijn?

Mischien zal men ons tegenwerpen, dat het Parlement van Engeland nog onlangs uitstel genomen heeft, om een algemeen Tractaat van Koophandel met de Vereenigde Staaten te sluiten; onder het voorwendsel, dat hunne Constitutien nog niet vast genoeg waren (1).

De Engelsche Regeering heeft gegronde redenen, om

(1) Als men de Europeaanse Natiën, en zelfs de Engelschen, in Turkijën, bij de Algerijnen, en in Cairo ziet handelen, kan men zich niet verbeelden, dat zij de Handelsverbindtissen met de Vereenigde Staaten ter goeder trouw verdacht maaken en verwerpen, onder het voorwendsel, dat hunne wetgeving nog niet vast genoeg is.

om met de sluiting van dit Tractaat niet haastig te zijn. Want zij heeft in een voorloopig Tractaat de gewichtigste artikelen vastgesteld; zij zou geen algemeen Tractaat kunnen sluiten, zonder alle de artikelen van het Vreedes-Tractaat ter uitvoer te brengen, en zij schijnt tot die uitvoering nog niet geneigd te zijn: bovendien weet die Regeering wel, dat de Tractaaten van Koophandel geenszins den Koophandel uitmaaken; eindelijk laat zij den Engelschen Koopman steeds vooruit gaan; zij laat hem den grond onderzoeken, waar op het Gebouw moet staan; zij laat hem het buitenlandsch Volk, waar mede hij zich moet verbinden, betrachten en ondervraagen; zij laat de Engelsche nijverheid, vrij in hare uiterlijke beweegingen, hare poogingen overal vermenigvuldigen, waar zij winst kan hoopen. Met één woord; de Engelsche Regeering wacht, om tot een besluit te komen, de opklaaringen der bijzondere ondervinding. De onwerkzaamheid van die Regeering moet derhalven niets tegen eenigen Handel doen besluiten; wanneer dezelve voor 't overige steeds het voorwerp der speculatiën van bijzondere personen is.

Met den Franschen Handel is het echter geheel anders gelegen. Deeze gewoon zijnde geen schrede te doen; zonder genoodzaakt te zijn tot de tusschenkomst der Regeering toevlugt te nemen, om de hinderpaalen van hem te verwijderen, welke hem het bijzonder belang, de Fiscus, en dikwijls de Monopolie in den weg stellen, durft hij den nieuwen Handel niet te beproeven; zo lang de Regeering hem daar toe den weg niet gebaad heeft; en de Regeering moet hem dien baanen tot in het oogenblik, waar in de Handel volkomen vrij zal worden, en

staat niet haastig te
 orloopig Tractaat de
 ; zij zou geen alge-
 zonder alle de artike-
 r uitvoer te brengen,
 nog niet geneigd te
 ing wel, dat de Trac-
 den Koophandel uit-
 Engelschen Koopman
 em den grond onder-
 moet staan; zij laat
 waar mede hij zich
 ondervraagen; zij laat
 u haare uiterlijke
 ral vermeenigvuldigen,
 Met één woord, de
 om tot een besluit te
 zondere ondervinding.
 egeering moet derhat-
 doen besluiten, wan-
 reeds het voorwerp der
 onen is.
 het echter geheel an-
 zijnde geen schrede te
 zijn tot de tusschen-
 te neemen, om de
 jderen, welke hem het
 en dikwijls de Mo-
 durft hij den nieuwen
 lang de Regeering hem
 l heeft; en de Regee-
 tot in het oogenblik,
 vrij zal worden; en
 de

de bijzondere Speculateurs ongestoord proeven kun-
 nen doen.

Men behoeft geenszins te twijfelen, dat dit onder-
 scheid in den toestand der Fransche en Engelsche
 Kooplieden, ten aanzien hunner Regeeringen, niet
 eenen zeer grooten invloed op hunnen wederzijdschen
 welvaart hebbe; en daarom moet men niet ophou-
 den, der Fransche Regeering bij herhaaling te zeg-
 gen, dat, wil zij haaren Handel eenen grooten wel-
 vaart verzekeren, zij van de Engelschen de door hen
 aangewende middelen moet ontleenen, en deeze mid-
 delen zijn: *De vrijheid in de onderneemingen, het
 Rechts om tegen de aanvallen, welke op deeze vrijheid
 gedaan worden, hulp te mogen verzoeken, de zekerheid
 der gerechtigheid, zonder aanzien der personen; dee-
 ze zijn de grondslagen des vernufts, der nijverheid,
 der grootheid van eenen Staat, grondslagen zonder
 welken geen groote Handel plaats vindt; en deeze
 grondslagen kunnen zich met die der Fransche Con-
 stitutie zeer wel verëenigen.*

Einde van het derde en laatste Deel.

BLADWIJZER

DER

VOORNAAMSTE ZAAKEN.

- A. *Ameland (Samuel)* één der rijkste en weldadigste Vrienden of Quakers, . Deel I. Bladz. 272.
- Aardäppelen te Philadelphia zijn bijzonder goed, . Deel I. Bladz. 285.
- Aardvruchten te New-York, I. 185.
- te Philadelphia, I. 285.
- Adel zie *Tender-ad.*
- Adams (John), bezoek des Autheurs bij dien beroemden Amerikaan, en schets van deszelfs karakter, I. 116—120.
- (Samuel), . I. 120.
- Adel van Savoje, maakt zijn Hof bij den Koning van Sardinie, . III. 64.
- Advocaaten te Boston, I. 114.
- Albany, een Stad aan de Mohawks-Rivier, I. 177; II. 17.
- getal der huizen ald. *ibid.*
- Alexandriën, . II. 153.
- Alleghennys, een Gebergte, . II. 181.
- Allen, een origineel, doch lui Dichter in Massachusetts, I. 109.
- Almanach van den armen Richard, . I. 258.
- Almschoufe of Almoeshuys te Boston, . I. 113.
- *Ameland (Samuel)* één der rijkste en weldadigste Vrienden of Quakers, . Deel I. Bladz. 272.
- Amerika (Verëenigde Staaten van), hunne Ligging en Grenzen, . II. 305.
- Hunne grootte, II. 306.
- Hunne Volksmeenigte, *ibid.*
- Hunne Luchtgesteldheid en hunne Grond, II. 307.
- Hunne Gebergten en Wateren, *ibid.*
- Hunne Producten, II. 308.
- Hunne zedelijke toestand, . II. 309.
- Hunne Koophandel, II. 310.
- Hunne Staats- Constitutie, . *ibid.*
- Hunne Geographische verdeeling, . II. 311.
- Amerikaanen (Vrije), schets van hun karakter, I. 276.
- zija, meer dan eenige andere Natie, van de waarheid overtuigd; dat alle menschen vrij geboren, en elkander gelijk zijn, I. 323.
- munten uit in het maaken der Molens, III. 89.
- Ame-

nd (*Samuel*) één der
te en weldaadigste Vrieh-
of Quakers, . Deel I.
Bladz. 272.
ka (Verëenigde Staaten
) hunne Ligging en
nzech, . II. 305.
Hunne grootte, II. 306.
Hunne Volksmeeninge,
ibid.
Hunne Luchtgefteldheid
hunne Grond, II. 307.
Hunne Gebergten en
steden, . *ibid.*
Hunne Producten, II. 308.
Hunne zedelijke toe-
nd, . II. 309.
Hunne Koophandel, II.
310.
Hunne Staats-Constitu-
ibid.
Hunne Geographifche
rdeeling, . II. 311.
rikaanen (Vrije), fchets
n hun karakter, I. 276.
— zijn, meer dan eenige
andere Natie, van de waar-
heid overtuigd; dat alle
menschen vrij geboren, en
kander gelijk zijn, I. 323.
— munten uit in het ma-
en der Molens, III. 89.
Ame-

BLADWIJZER DER VOORNAAMSTE ZAAKEN.

Amerikaanen hebben weinig
Geldspeciën, . Deel III.
Bladz. 100.
— geeven de voorkeur
aan den Wijn, die hun in
fleschen gebragt wordt, III.
121.
— brengen veel Visch
naar Spanje en Portugal,
III. 269.
— zullen altoos beter
koop dan eenige andere Na-
tie kunnen vifchen, III. 271.
Anarchie, verklaring van dat
woord, . III. 347.
Andover (Waarneeming des
Predikants van) over de le-
vensduuring, . II. 60.
Appelwijn te Hartford-uitge-
voerd, . I. 143.
— te Springmill, I. 292.
Anfen te New-York, I. 190.
— te Philadelphia zijn te-
gelijk ook Apothekers, II. 53.
Assurantie-Compagnie tegen
brand te Philadelphia, II. 19.
Azijn, Invoer in de Verëenig-
de Staaten, . II. 249.
B.
Bache (Richard), Schoon-
zoon van *B. Franklin*, I. 272.
Bakkeljauw-Vischerij der A-
merikaanen, . I. 83.
Balans des Handels, in welk
geval dezelve tegen eene
Natie is, . III. 44.
Baltimore aan de Susquehannah
heeft een gedeelte des Han-
dels van Philadelphia aan
zich getrokken, Deel II.
Bladz. 15.
Baltimore was voor den Oor-
log slechts een Dorp, II. 151.
Bank van New-York, I. 201.
Banken in de Verëenigde Staa-
ten, . II. 277.
Barometer, zijn gang is in A-
merika juist het tegendeel
van dien in Europa, I. 303.
Beaudouin, Bezitter van Wey-
mouth, . I. 99.
— Voorzitter der Acade-
mie te Cambridge, I. 105.
— vergelijking tusschen
hem en den Heer *Hancock*,
I. 122.
Bedelaars, worden te Boston
in de kerken niet gevon-
den, . I. 91.
Bedelarij, in Amerika buiten
gebruik, . III. 350.
Bedienden bij den Heer L.,
I. 291.
— Gebrek in dezelve,
I. 293.
Begraafenis eens Quakers, I.
227.
Belasting op den Invoer in
Amerika, . II. 214.
Belknap, Geschiedenis van
New-Hampshire, I. 109.
Benét (Antony), Stichter
van de School der Zwarren
te Philadelphia, . I. 314.
— zijn leven, *ibid.*

B L A D W I J Z E R

- Benezet* werpt zich op tot Schoolmeester van de Negers, Deel I. Bladz. 315.
- Beschouwingen* (Wijze van) in deeze Reize van Amerika te volgen, . . . I. 37.
- waar toe dezelve zich moeten bepaalen, . . . 184.
- Beschrijving van een middagmaal der Quakers, II. 86.
- Beverhair is tot de Hoedenmaakerij minder noodwendig, dan de Wol, het Hair van Haazen en Konijnen, enz. . . . III. 169.
- Beverley, eene Stad, II. 191.
- Bezoldingen in den Staat van Massachusett, . . . I. 114.
- in New-York, I. 200.
- Bibliotheek* in het Collegie te Cambridge, . . . I. 104.
- te Philadelphia, I. 247, . . . 286.
- Bierbrouwerijen in de Verëenigde Staaten, . . . II. 254.
- Bingham*, één der rijkste Burgers van Philadelphia, spreekt met lof van de Quakers, . . . II. 105.
- Birds* (*Black*) zekere zwarte Vogels in Amerika, die den Wijnbouw benadeelen, . I. . . . 296.
- Blair's Werk* over de Rhetorica en de Taalen, . . I. 76.
- Boekdrukkerij, voorwerp derzelve voor de Verëenigde Staaten, . . . III. 194.
- Boekdrukkerijen te Philadelphia, . . . II. 11.
- Boeken (Fransche en Engelsche), invoer in de Verëenigde Staaten, Deel II. . . . Bladz. 246.
- Boek- en Couranten-Drukkerij te Salem, . . . II. 189.
- Bolbec, . . . I. 50.
- Bonds of Indentured*, wat hier doos verstaan wordt, I. 291.
- Bontwerk en Pelterijen, III. 294.
- voor den Franschen Handel van veel belang, . . . III. 303.
- Boomölle, Invoer in de Verëenigde Staaten, II. 248.
- Boomvruchten te New-York, . . . I. 185.
- Bosch aan de Rivier Delaware is zeer prachtig, . . I. 214.
- Bosch-Amerikaanen, II. 288.
- Boston, beschrijving van die Stad, . . . I. 86, 87.
- Landstreek rondom die Stad, . . . I. 123.
- Bostonners handelen op Oost-Indiën, . . . I. 100.
- Boter, Prijs daar van te Philadelphia, . . . I. 285.
- Bottes, . . . I. 50.
- Bottom-Lands, . . . II. 183.
- Boudinot*, een Verdediger der Zwarren, . . . I. 357.
- Braudiwine, eene merkwaardige plaats, . . . II. 144.
- Brandewijnen, invoer derzelve in de Verëenigde Staaten, . . . III. 121.
- de Fransche worden in de Verëenigde Staaten

Boeken (Fransche en Engelsche), invoer in de Vereenigde Staaten, Deel II. Bladz. 246.
 Boek- en Couranten-Drukkerij te Salem, II. 189.
 Bolbec, I. 50.
Bonds of Indentured, wat hier door verstaan wordt, I. 291.
 Bontwerk en Pelterijen, III. 294.
 — voor den Franschen Handel van veel belang, III. 303.
 Boomolie, Invoer in de Vereenigde Staaten, II. 248.
 Boomvruchten te New-York, I. 185.
 Bosch aan de Rivier Delaware is zeer prachtig, I. 214.
 Bosch-Amerikaanen, II. 288.
 Boston, beschrijving van die Stad, I. 86, 87.
 — Landstreek rondom die Stad, I. 123.
 Bostonners handelen op Oost-Indiën, I. 100.
 Boter, Prijs daar van te Philadelphia, I. 285.
 Bottes, I. 50.
 Bottom-Lands, II. 183.
Boudinot, een Verdediger der Zwarten, I. 357.
 Brandwijn, eene merkwaardige plaats, II. 144.
 Brandewijnen, invoer derzelve in de Vereenigde Staaten, III. 121.
 — de Fransche worden in de Vereenigde Staaten

213

als de beste aangemerkt, Verhandeling tegen de Sla-
 . . . Deel III. Bladz. 121. vernij in 't licht, Deel I.
 Brandewijnen van Graanen, . . . Bladz. 316.
 Aardappelen, Perziken, enz. Burlington, eene Stad, I. 215,
 in de Vereenigde Staaten, . . . 218.

III. 122.

— die van geen Suiker en
 Wijn gemaakt worden, zijn
 nadeelig, III. 124.

Brief eens Duitschers uit New-
 York, II. 313.

Briefjes van Levensmiddelen
 of Producten, III. 129.
Brisot, zijne benoeming der
 vier Amerikaansche Volken,

III. 6.

Bristol, eene Stad, I. 214.

Brouwen in Pensylvanie, I. 297.

Brood, Prijs daar van te New-
 York, I. 186.

— te Philadel-

phia, I. 285.

Brookfields, eene Stad, I. 136.

Brug van Salem, II. 191.

Bruggen over de Rivieren *Char-*

les, *Malden* en *Essex*, I. 103.

Bruinvischen, I. 81.

Bunkerhill eene plaats nabij

Boston, en één der verwon-

derlijkste gedenktekenen van

de Amerikaansche dapper-

heid, I. 123.

Burke, een verdediger der

Slavernij, I. 357.

— zijne aanmerkingen over

de order van *Cincinnatus*,

III. 7.

Burling (William) een zeer

geëcht Quaker, geeft eens

C.

Cambridge, eene Vlake niet
 ver van Boston, I. 103.

— eene Stad, II. 104.

Capitool te Richmond, II. 166.

Cappell, een Fransch Heel-

meester te Wilmington, II.

146.

Carey, een Drukker te Phila-

delphia, II. 12.

Carlisle (Abraham) van de

Gezindheid der Quakers,

een Timmerman te Philadel-

phia, wordt, onder het voor-

wendfel van hoog verraad,

veroordeeld om gehangen te

worden, II. 136.

Carolina (Bewooners van) drin-

ken de sterkste dranken op

eene onmaatige wijze, III.

124.

Caux, beschrijving van het

Landvolk aldaar, I. 49.

Censor of beoordeelaar der

boeken, tot geen ander ein-

de aangesteld, als om den

vrijen loop eener edelmoe-

dige vrijheid tegen te gaan,

III. 14.

Charlestown, eene Stad, I. 123.

Chatellux (De Heer) is met

een vooroordeel tegen de

A 3

Qua-

B L A D W I J Z E R

- Quakers ingenomen, Deel II. Bladz. 97. Deel I. Bladz. 143.
- Chesapeak (Baai van) deelt Cooper, eene Stad aan het Maryland in twee bijna gelijke deelen, . . . II. 159. Meer Oswego, bereiding van de Mastboomsuiker aldaar, . . . I. 364.
- Chester, eene Stad, II. 144. Courantiers (Engelsche) sporen met de kleeding der Quakers, . . . II. 98.
- Christine-Bridge, eene Handelsplaats, . . . II. 147. Courant- of Nieuwsschrijvers, de beste vrienden van een vrij Volk, . . . I. 258.
- Cigarre, eene Tabaksplant. I. 182. Courant-schrijvers (Engelsche), hunne ongetrouwe berichten van de vrije Amerikanen, . . . III. 345.
- Clarke, Leeraar te Boston, I. 91. Crawford, een Schrijver te Philadelphia, is tot verborgene denkbeelden zeer geneigd, . . . II. 11.
- Clavière, een medeërbelder tot het laatste Deel deezes Werks, . . . III. 24. was eertijds een Deist, *ibid.*
- zijn antwoord op de laatste Memorje van den Heer Necker, . . . III. 25. Crevecoeur (de Heer de) schrijft ten voordeele der Quakers, . . . II. 98.
- zijn bijvoegsel tot het artikel van den Tabak, III. 248. Cumberland, een Etablissement, . . . II. 260.
- Clinton, Gouverneur van New York, . . . I. 192. D.
- Clubs te Boston, . . . I. 97. Dalton (Colonel), . . . II. 198.
- Collins (Dr.) Zweedsch Predikant te Philadelphia, II. 3. Deane (Silas), één der eerste bewerkers van de Amerikaanse omwenteling, I. 144.
- Comitee van onderzoek te Philadelphia, voormaals wel bijzonder tegen de Quakers ingericht, . . . II. 137. Delaware, eene Rivier, I. 114.
- Congres, voor de Vergadering van hetzelfde wordt te New York een Gebouw gesticht, . . . I. 191. Denneboomen in de Vereenigde Staaten, . . . III. 316.
- Connecticut (Staat van), I. 143. Durham (James), een Neger en
- Zeden aldaar, I. 144.
- in dezen Staat worden weinig Slaaven gevonden, . . . I. 338.

Connecticut, eene Rivier,
Deel I. Bladz. 143.
Cooper, eene Stad aan het
Melt Oswego, bereiding
van de Mastboomfuike-
daar, I. 364.
Courantiers (Engelsche) spoe-
ten met de kleeding der
Quakers, II. 98.
Courant- of Nieuwschrijvers,
de beste vrienden van een
vrij Volk, I. 358.
Courantfchrijvers (Engelsche),
hunne ongetrouwe berich-
ten van de vrije Amerikan-
nen, III. 345.
Crawford, een Schrijver te
Philadelphia, is tot verbor-
gene denkbeelden zeer ge-
neigd, II. 11.
— was eertijds een Delft,
ibid.
Crevecoeur (de Heer de) schrijft
ten voordeele der Quakers,
II. 98.
Cumberland, een Etablisfe-
ment, II. 280.

D.

Dalton (Colonel), II. 198.
Deane (Silas), één der eerfte
bewerders van de Ameri-
kaanſche omwenteling, I.
144.
Delaware, eene Rivier, I. 314.
Denneboomen in de Verée-
nigde Staaten, III. 316.
Derham (James), een Neger

en

en Arts te Philadelphia,
Deel I. Bladz. 341.
Derham (James), wordt van
Dr. Withe gedoopt, I. 342.
Dexter (Dr.) Profefor in de
Natuur-, Schei- en Genees-
kunde te Cambridge, I. 107.
Dienstverkoop der aankome-
lingen in de Veréeigde Staa-
ten, I. 291.
Disconteerkas, III. 13.
Dispensary te Philadelphia,
II. 18.
Dolſijnen, I. 81.
Doopsgezinden te Boston, I. 93.
Dranken (Geestrijke), II. 238.
Drinker, zijne Verhandeling
over de inzameling der Mast-
boomfuike, I. 363.
Dublin, aanzientlijkſte markt
van de Lijnwaaten in Ier-
land, III. 149.
Duer (Overfte), Secretaris van
de Schatkamer te New-York,
I. 198.
Duitſchers, verkoopen bij hun-
ne aankomst in Amerika
hunne dienſten, I. 291.

— een Claffe van Land-
bouwers in Penſylvanie, II.
33.
Durham, I. 149.
Duurte van een ding, waar in
beſtaat, III. 34.
Dyer, eene Vrouw van de ge-
zindheid der Quakers, I. 92.

E.

Echtbreuk te Boston zelt-
zaam, Deel I. Bladz. 90.
Eerlijkheid is bijna altoos on-
afhankelijk van den Gods-
dienſt, III. 40.
— in welken zin de Au-
rheur dit zegt, *ibid.*
Eikenboom (Groene), Bos-
ſchen daar van in Georgie,
III. 292.
Emigranten worden door de
vruchtbareheid van het Dal,
dat van de Ohio beſpoeld
wordt, derwaarts gelokt,
I. 310.
— uit Penſylvanie, II. 31.
Engeland, oorzaak van zijnen
algemeenen welſtand, III. 76.
Engelſchen zijn door de lig-
ging van hun Land tot het
Zeeleven genoodzaakt, III.
265.
Esſex, een brug, I. 103.

F.

Fabrieken van geſchilderde Pa-
piere te Boston, I. 101.
— (Volmaaktheid der),
waar mede verbonden, III.
77.
Fairfield, eene Stad, bij de
laatste omwenteling door de
Engelſchen in brand geſto-
ken, I. 150.

B L A D W I J Z E R

- Familien (Lutherſche) in Philadelphia, Deel II. Bladz. 69. Deel I. Bladz. 273
- Fayette* (De Heer de la) wordt van de Amerikanen als een hunner verlosſers gehouden, en als hunnen besten vriend bemind, I. 197.
- wordt door den Generaal *Washington* als zijnen Zoon beſchouwd, II. 159.
- zijn voorſtel om de Monopolie van den Tabak in Frankrijk af te ſchaffen, III. 222.
- Feest genaamd het *Begin*, dat, ter eere der Weetenſchappen, jaarlijks in alle de Schoolen van Amerika op verſchillende dagen gevierd wordt, I. 108.
- Fences* of Heiningen in den Staat van Maſſachuſett, I. 135.
- Figaro*, een egerlijk Tooneelſpel, III. 14.
- Financien van den Staat en de Stad New-York, I. 200.
- Fisher* (*Miers*), verricht de zaaken der Slaven bijna altoos met eenen goeden uſlag, en ſteeds zonder eigenhaat, I. 351.
- is een gebooren Quaker, II. 89.
- zijne levensbeſchrijving, *ibid.*
- Fitch*, uitwinder van een Vaartuig, om tegen den ſtroom der Rivieren op te vaaren, Deel I. Bladz. 273
- Flatlands*, II. 183.
- Fleet-Almanack*, in Amerika gedrukt, I. 109.
- Fox* (*George*) ſichter van de Gezindheid der Quakers, I. 316.
- Frankfort, eene Stad, I. 215.
- Frankland, een Etabliſement, II. 280.
- Franklin* (*Benjamin*) bevordert de onafhankelijkheid van Amerika, I. 251.
- zijn Graſſchrift, veertig jaaren vóór zijnen dood door hem zeiven ſamengeſteld, I. 270.
- Franklin* (*Temple*), I. 215.
- Franklin* (*William Temple*), I. 272.
- Franklinſche Schoorſteen, II. 191.
- Frankrijk heeft eene overtoeligheid van veele der noodzakelijkſte Producten, III. 69.
- wordt door de Vereenigde Staaten een zeer groot vertier aangeboden, III. 70.
- maakt ſijner Lakens dan de Engeliſche, III. 74.
- Frankſchen, bunne klagten over de Amerikanen, I. 188.
- Free-Quakers*, II. 141.
- Eruiſen te Hartford, I. 143.
- Frying-pan* of Bakpan, zekere verzameling van roſten, I. 180.
- Fut*

Rivieren op te yaaren,
Deel I. Bladz. 273
inds, . . . II. 183.
Almanack, in Amerika
rukt, . . . I. 109.
George) Richter van de
indheid der Quakers, I.
316.
ort, eene Stad, I. 215.
and, een Etablissement,
II. 280.
lin (Benjamin) bevoor-
der der onafhankelijkheid
Amerika, . . . I. 251.
— zijn Gracischrift, veer-
jaaren vóór zijnen dood
r hem zelven samenge-
d, . . . I. 270.
lin (Temple), I. 215.
lin (William Temple),
I. 272.
insche Schoorsteen, II.
191.
rijk heeft eene overtol-
heid van veele der nood-
kelijkste Producten, III.
69.
— wordt door de Ver-
de Staaten een zeer groot
zier aangeboden, III. 70.
— maakt fijner Lakens
de Engelsche, III. 74.
chen, bonne klagten over
Amerikaanen, . . . I. 188.
Quakers, . . . II. 141.
en te Hartford, I. 143.
g-pan of Bakpan, zeke-
verzameling van rotsen,
I. 180.
Fuk

DER VOORNAAMSTE ZAAKEN

Fuller (Thomas) een Neger, George-Bank (St.), Deel I.
die, zonder te kunnen lee- . . . Bladz. 82.
zen of schrijven, een vaar- George is de eenige Staat in
dig Rekenaar is, Deel I. Amerika, die nog steeds
Bladz. 143. Slaaven ontfangt, I. 321.
G. Gerry, een Verdediger der
Zwarten, . . . I. 357.
Galkoontsen te New-York, I. Glasblazerij te Boston, I. 29.
190. 223. — in Virginiën, II. 166.
Gasthuis te New-York, I. 191. Glasblazerij in de Verëenig-
Geest (Algemeene) der vrije de Staten, . . . II. 256.
Amerikaanen, . . . III. 361. Glaswerken, in de Verëenigde
Geld (Gereed), gebrek aan Staaten in te voeren, III. 174.
hetzeive in Amerika, I. 216. Godsdiens der Quakers, II.
Geldspeciën, hare schaarsheid . . . 114.
in de Verëenigde Staaten Goud en Zilver, waar in hun-
wordt in Frankrijk zeer ver- ne massa verdeeld wordt,
groot, . . . III. 43. . . . III. 54.
— haar omloop is aan Graanenhandel te New-York,
veele oorzaaken verbonden, . . . I. 182.
III. 45. — te Philadelphia, I. 278.
— omtrent dezeive is het — vrijheid daar van nood-
ongerijmd, zich aan onstaat- zaakelijk, . . . III. 280.
kundige berekeningen, als Griffn, President van het Con-
aan eenen zekeren grond- gres, . . . I. 198.
slag, te verbinden, III. 54. Groentens zie Aardvruchten.
Genootschap ter afschaffing des Groeven van Marmer in Pen-
Negerhandels en der Slaverij sylvanie, . . . I. 289.
nij te New-York, I. 192. Grijsaarts in de Verëenigde
— ter verbreiding der Wee- Staaten, hun getal is groo-
zenschappen en alle nuttige ter dan in Europa, II. 56.
kennisfen aldaar, *ibid.* II.
George-Town, eene Stad, II. 153.
Gevangenis te Philadelphia, Hair-Poejer, invoer in de Ver-
II. 71. eenigde Staaten, II. 246.
Gilpin en Miers Fisher, hun- Hamilton, een Staatsman, I.
ne Papiermolen te Brand- 193.
wine, . . . II. 144. — zijne bepaaling van het
As 5 be-

B L A D W I J Z E

beloop der belastingen in *Heath* (Generaal), Deel I,
 de Verëenigde Staaten, Bladz. 119.
 Deel II. Bladz. 226. *Heiningen* in de Verëenigde
Hamilton (Alexander), Ad- Staaten, I. 135.
 jutant van den Generaal *Hell's-gates* of Heldeuren, I.
Washington, III. 363. 175, 180.
Hancock, Gouverneur van den *Henderson*, Stichter eener Co-
 Staat van Massachusetts, I. lonie tuschen de Rivieren
 120. Kentucky, Cherokee en
 Handarbeid, waar aan toe te Ohio, II. 281.
 schrijven, III. 37. *Hennip-* en Vlasbouw in de
 is in de middelen van Verëenigde Staaten, II. 255.
 den buitenlandschen Koop- *Hennips* spinnerij te Boston, I.
 handel een wezenlijk voor- 101.
 deel, III. 38. *Henry* (Pieter en Jacobus,)
 Handel der Amerikanen naar hunne stoutmoedige onder-
 Oost- Indiën, II. 262. neeming, II. 273.
 des buitenlandschen Ta- *Herbergen* in Connecticut, I.
 baks in Frankrijk, III. 217. 146.
Harnar (Generaal), Stichter *Hessian-stij* of Hessische Villeg,
 van het Etablisement te I. 278.
 Muskingum, I. 307. *Hicorij*, eene brandstof, I. 187.
 Hartford, eene Stad, I. 141. *Hoeden*, invoer derzelve in
Harvard, Stichter der Uni- de Verëenigde Staaten, II.
 versiteit te Cambridge, I. 103. 168, 245.
Hastings, een berucht En- *Hog'sback*, zekere klippen van
 gelschman, zijn vermogen, dien naam, I. 181.
 III. 47. *Holland*, in deeze Provincie
 Havens voor de Amerikanen in worden veelte Bijbels en Ge-
 Frankrijk geopend, III. 207. bedeboeken ten gebruike
Havre-de-Grace in Frankrijk, der Amerikanen gedrukt,
 klagte der Kooplieden aldaar III. 197.
 over het Nieuw Commerce- *Holston*, een Etablisement,
 Tractaat tuschen Frankrijk II. 280.
 en Engeland, I. 51. *Handen*, belasting op dezel-
 voornaam middelpunt ven, II. 217.
 van den Slaavenhandel, I. 52. *Honfleur*, een Haven, III. 284.
 een Stad in de Verëe- *Honigdauw* in Pensylvanie, I.
 nigde Staaten, II. 148. 300.
 Hoofde

Leath (Generaal), Deel I, Bladz. 119.
 Leeningen in de Verëenigde Staaten, I. 135.
Hell's-gates of Heldeuren, I. 175, 180.
Henderson, Stichter eener Colonie tuschen de Rivieren Kentucky, Cherokee en Ohio, II. 281.
 Hennip- en Vlasbouw in de Verëenigde Staaten, II. 255.
 Hennipsplanerij te Boston, I. 101.
Henry (Pietar en Jacobus), hunne stoutmoedige onderneeming, II. 273.
 Herbergen in Connecticut, I. 146.
Hesban-stij of Hesfische Villeg, I. 278.
Hicorij, eene brandstof, I. 187.
 Hoeden, invoer derzelve in de Verëenigde Staaten, II. 168, 245.
Hog'sback, zekere klippen van dien naam, I. 181.
 Holland, in deeze Provincie worden veelte Bijbels en Gebedeboeken ten gebreuke der Amerikanen gedrukt, III. 197.
 Holston, een Etablissement, II. 280.
 Honden, belasting op dezelve, II. 217.
 Honfleur, een Haven, III. 284.
 Honigdauw in Pensylvanie, I. 300.
 Houde

DER VOORNAAMSTE ZAAKEN.

Hoofdgeld of *Poll* in Pensylvanie, Deel II. Bladz. 34.
 Hooij, prijs van hetzelfde te Philadelphia, I. 285.
Horseneck, eene merkwaardige stelte, I. 151, 156.
 Hout, gebrek van hetzelfde op zekere plaatsen in Amerika, I. 214.
 — prijs van hetzelfde te New-York, I. 188.
 — te Philadelphia, I. 285.
 — ontbreekt in Frankrijk, III. 317.
 Hudfons-Rivier, I. 179.
 Hulsgezinnen te Boston zijn bijna alle gelukkig, I. 50.
 Hulzen der Quakers zijn, volgens de daar in heerschende orde en zindelijkheid, merkwaardig, II. 93.
Humphreys (Overste) een Dichter te Newhaven gebooren, I. 150.
 Huweljk, deszelfs heiligheid wordt in Amerika overal geëerbiedigd, I. 238.
J. J. Harris (Gebroeders), de een Controllour Generaal, en de andere een Arts en Lid van de Wetgeevende Magt in Massafuchett, I. 122.
Jay (De Heer) Minister der buitenlandfche zaaken in de Verëenigde Staaten, I. 157.
 Jerseys, hunne bevolking van eenen Hollandfchen oorsprong, Deel I. Bladz. 329.
Indents, zekere stukken Papier, I. 33.
 — waar voor in de Verëenigde Staaten verkocht, II. 217.
 — oorzaak van hun miscrediet, II. 230.
 Indigo der Carolina's en van Georgie maakt een gedeelte der gewigtige Producten van de Verëenigde Staaten uit, III. 319.
 — haare hoedanigheid, III. 312.
 Inenting der pokken in Virginie, II. 164.
 Inkomsten (Jaarlijkfche) van New-York, I. 200.
 Inrichting der Studiën in Collegie te Cambridge, I. 105.
 Invoer (Over den) in de Verëenigde Staaten, II. 236.
 — uit Frankrijk in de Verëenigde Staaten, algemeene beschouwingen over dat onderwerp, III. 201.
 Inwoners des Staats van Massafuchett, I. 124.
 Ipswich, een Dorp ten Noorden van Boston, II. 59.
 Justitie (Oyer het doen van) in de Verëenigde Staaten, enz. II. 312.
 Juweelen, Goud- en Zilverwerk, Horologiën, enz. invoer daar van in de Verëenigde Staaten, III. 186.
 K.

B L A D W I J Z E R

K.

- Kaartspel te Boston, Deel I. Bladz. 117.
 Kabinet (Natuurkundig) in de Univerfiteit te Cambridge, I. 104.
 der Natuurlijke Hiftorie te Philadelphia, I. 280.
 Kaas, te Weymouth gemaakt, zal spoedig de Engelfche Kaas doen vergeeten, I. 99.
 Kalfvleefch, prijs daar van te Philadelphia, I. 285.
 Kapper, maandelijks Loon te New-York, I. 187.
 delphia, I. 286.
 Katholijken te Boston, I. 93.
 Katoen, in Maryland en Virginia ingezameld, II. 161.
 wordt in de vier Staaten van het Zuiden in meenigte verzameld, III. 88.
 Katoendrukkerij in de nabuurfchap van Philadelphia, II. 257.
 Keelziekte is vrij gemeen in de Verëenigde Staaten, II. 50.
 Kentucky, een Etablifement, II. 280.
 een Graaffchap, Volksmeenigte aldaar, III. 94.
 Kerken te Boston, I. 90.
 King (De Heer) wordt voor den welfpreekendften Man in de Verëenigde Staaten gehouden, I. 196.
 Klaverrupfen komen in Mafafuchet niet voort, Deel I. Bladz. 117.
 Kleeding te Boston, I. 90.
 in den Staat van Connecticut, I. 146.
 te Newport, I. 173.
 te New-York, I. 184.
 bij Philadelphia, I. 199.
 214, 282.
 Knoflook wordt in de velden van Long-Island bij meenigte gevonden, I. 186.
 Koffij, Cacao, enz. Invoer in de Verëenigde Staaten, II. 241.
 Koffijhuizen worden te Boston, New-York en Philadelphia niet gevonden, I. 98.
 Koolen worden te New-York veel gebrand, I. 187.
 prijs daarvan te Philadelphia, I. 285.
 Koophandel, de weetenfchap daar van is in Frankrijk bijna onbekend, III. 9.
 (Buitenlandfche), III. 31.
 directe, III. 32.
 oorzaaken waar door men van denzelven wordt afgefchrikt, III. 39.
 in zijne middelen van ruiling en in zijne balans befchouwd, III. 42.
 over dezelfs vrijheid, III. 226.
 Koopvaardfchepen te Boston, I. 124.
 Koorn en Meel een voornaam tak

niet voort, Deel I.
 Bladz. 117.
 ng te Boston, I. 90.
 in den Staat van Con-
 necticut, I. 146.
 te Newport, I. 173.
 te New-York, I. 184.
 199.
 bij Philadelphia, I.
 214, 282.
 ook wordt in de velden
 Long-Island bij meenig-
 gevonden, . . I. 186.
 , Cacao, enz. Invoer in de
 eenigde Staaten, II. 241.
 huizen worden te Bos-
 ton, New-York en Philade-
 lphia niet gevonden, I. 98.
 en worden te New-York
 gebrand, . . I. 187.
 prijs daarvan te Phila-
 delphia, . . . I. 285.
 handel, de wetenschap
 ar van is in Frankrijk bij-
 onbekend, . . III. 9.
 — (Buitenlandsehe),
 III. 31.
 — directie, III. 32.
 — oorzaken waar door
 n van denzelfden wordt
 geschrift, . . III. 39.
 — in zijne middelen van
 lling en in zijne balans be-
 houd, III. 42.
 — over deszelfs vrijheid,
 III. 226.
 pvaardijfchepen te Boston,
 I. 124.
 rn en Meel een voornaam-
 tak

DER VOORNAAMSTE ZAAKEN:

tak van Handel in de Ver-
 eenigde Staaten, Deel II.
 Bladz. 257.
 Koorn en Meel uit Amerika
 uitgevoerd, . . III. 277.
 — in Frankrijk vertierd, wordt
 daar niet allè ingeëogst, III.
 284.
 Koornbranderijen te Provi-
 dence, I. 160.
 Koorts, eene ziekte in de Ver-
 eenigde Staaten onder den
 naam van *fever and ague*
 bekend, . . . II. 52.
 — de zwarte Slaven in Ame-
 rika zijn van deeze ziekte
 verschoond, . . *ibid.*
 Koper aan de Ohio, I. 306.
 Kostgeld te New-York, I. 189.
 Koude in Pensylvanie, I. 304.
 — aan de Ohio, I. 305.
Kracht der dingen, wat die
 is, III. 41.
 Kruidmolens in den Staat van
 Pensylvanie, . . II. 257.

 Laarsen van Engelsch-Leër,
 prijs te Philadelphia, I. 282.
 Lacedemoniën (Wet van),
 II. 87.
 Laken-Fabrieke van Hartford,
 II. 254.
 Lakens, invoer derzelven in de
 Verëenigde Staaten, III. 131.
 Lakenweeverij voegt den vrije
 Amerikanen niet, *ibid.*
Lamb (Overfte) Opzichter
 over de tollèn te New-York,
 Deel I. Bladz. 181.
L'Amiral door hem zeiven
 wederlegd, . . . I. 370.
 Landbouw (*Werktuigen tot*
den) te Havre-de-Grâce ge-
 maakt, I. 66.
 Landetijën in Pensylvanie zeer
 onderscheiden, . . II. 34.
 Landhoeve van den Heer L—,
 I. 289.
 Land-jobbers of Landwoeke-
 raars, II. 34.
 Lay (*Benjamin*), een En-
 gelschman, zijne Verhande-
 ling over den Slaavenhandel,
 I. 317.
 Ledyard, een Amerikaan, zij-
 ne onvertzaagdheid, II. 269.
 Leefstegel op Zeerelzen zie
 Scheepskost.
 Leening der Verëenigde Staa-
 ten van Amerika, II. 217.
 Leër, Schoenen, Laarsen, Za-
 dels, enz. invoer daar van
 in de Verëenigde Staaten,
 III. 170.
 Leeräars der Quakers, I. 230.
 Lente, een Jaargetijde dat in
 Amerika niet bespeurd wordt,
 II. 45.
 Levensduuring in de Verëenig-
 de Staaten, . . . II. 55.
 Levensgevallen (Kort bericht
 der) van den Heer BRIT-
 SOT, Auteur van dit Werk,
 II. 325.
 Levensmiddelen te New-York,
 I. 186.

B L A D W I J Z E R

Levensmiddelen hunne duur-	Lijnzaad, uitvoer, daar van in
te, Deel I. Bladz. 189.	Amerika, Deel III. Bladz. 312.
— te Philadelphia, I. 232.	Lijsten der bevolking van Rho-
Levenswijze te Boston, I.	de-Island en Providence,
88, 98.	II. 70.
Lieden (Weigefelde) worden	M.
in Engeland meer dan in	
Frankrijk gevonden, III. 75.	
Line (New) of Stages te Phi-	Maaten en Gewichten van de
ladelphia, I. 201.	Verenigde Staaten, II. 303.
Livingston, Gouverneur der	Maatschappij ter begunstiging
Jerseys, I. 205.	van de manufacturen en de
— één van de ijverigste	industrie te Boston, I. 102.
Apostelen der vrijmaking,	— (Menschlijke), <i>Hu-</i>
I. 330.	<i>mane Society</i> , I. 112.
— zijn Werk over de	— der Geneeskunde, <i>ibid.</i>
Constituten van Amerika,	— van den Landbouw te
<i>ibid.</i>	Philadelphia, I. 278.
— (Mevrouw) scheidt	— ter bekwaammaking
in 't vriendelijke van haaren	der Zwarten te Philadelphia,
Man, II. 9.	I. 352.
Locust, zekere soort van Hout,	— Comitees door dezel-
I. 117.	ve aangesteld, I. 353.
London-Derrij, eene Stad,	— (Ierlandische) te Phi-
II. 191.	ladelphia, II. 19.
Long-Island, I. 186.	Macaulay (Mevrouw de)
Lood aan de Ohio, I. 306.	schrijft ten voordeele der
Looljerijen, oorzaken welke	Quakers, II. 98.
veel toegebragt hebben, om	Maddison, een Staatsman, I.
dezelve in Frankrijk te ver-	193.
nietigen, III. 172.	Madera-Wijn, prijs te Bos-
Louisiana, één der rijkste en	ton, I. 97.
schoonste Landstreeken in de	Magazine (Columbian), I.
gantsche Waereld, I. 311.	109.
Luchtfreek van Pensylvanie,	Maine, eene Provincie, haare
I. 303. II. 57.	bevolking, I. 118.
Lijnbaanen te Boston, I. 101.	Malden, een Brug, I. 103.
Lijnwaaten, invoer derzelve in	Manufacturen der Verenigde
de Verenigde Staaten, III.	Staaten, II. 87.
148.	Ma-

d, uitvoer daar van in
ika, Deel III. Bladz. 312.
der bevolking van Rho-
sian en Providence,
II. 70.

M.

en Gewichten van de
enigde Staaten, II. 303.
happij ter begunstiging
de manufacturen en de
strie te Boston, I. 102.
- (Menschlijke), *Uk-*
the Society, I. 112.
- der Geneeskunde, *ibid.*
- van den Landbouw te
adelphia, I. 278.
- ter bekwaammaking
Zwarten te Philadelphia,
I. 352.
- Comitées door dezel-
aangesteld, I. 353.
- (Ierlandische) te Phi-
adelphia, II. 19.
Mulay (Mevrouw de)
rijft ten voordeele der
akers, II. 98.
Mifson, een Staatsman, I.
193.
ara-Wijn, prijs te Bos-
ton, I. 97.
Mazine (*Columbian*), I.
109.
me, eene Provincie, baare
bevolking, I. 118.
den, een Brug, I. 103.
ufacturen der Verëenigde
aaten, II. 87.
Me-

DER VOORNAAMSTE ZAAKEN.

Manufacturen (Fransche) moe-
ten in veele opzichten voor
de Engelsche wijken, Deel
III. Bladz. 74.
— oorzaak van dat ver-
schil, III. 75.
Marblehead, nabij Boston, de
voornaamste verblijfplaats der
Bakkeljanw-Vischers, I. 83.
Marietta, eene Stad, II. 283.
— oorsprong van dien
naam, *ibid.*
Markoe, Schrijver van een
Hekeidicht, onder den Tijtel
the Times, mishandelt den
beroemden *Payne*, II. 10.
Markt te Philadelphia, I. 281.
Marquant, één der voornaam-
ste Kooplieden in New-Ber-
ry, II. 194.
Masachusetts (Staat van), Fa-
brieken en Hanteeringen al-
daar, I. 101.
— bezoldingen, I. 114.
— (Staat van), Lande-
rijen en Volksverhuizingen
aldaar, I. 118.
— getal der Inwooners,
gebouwde Landerijen en
Veeweiden, I. 124.
— Magazijnen van den
Staat, I. 138.
— wil het verzoek der
Negers, wegens het ontwerp
van remigratie, begunstigen,
I. 369.
Masten, Raas, en ander Hout
voor de Scheepvaart, III.
288.
Matroozen, aan boord van het
Schip Cato, huone kost en
karakter, Deel I. Bladz. 73.
— worden bij de Vische-
rij gevormd; doch door het
Visfchen, op zich zelf be-
schonwd, niet bekwaam,
III. 263.
Mazzet, Schrijver van een
Werk tegen de Quakers, II.
95.
Meel in de Verëenigde Staa-
ten, I. 221.
Meeting, eene Vergadering der
Quakers, te Boston, I. 90.
— te Philadel-
phia, I. 230.
— te Redstone aan de Mo-
nogahela, II. 113.
Melassis of Suiker-Sijroop, In-
voer in de Verëenigde Staa-
ten, II. 242.
Melk te New-York heeft eenen
onàngenaamen smaak, I.
186.
— oorzak daarvan, *ibid.*
Merrimack, eene Rivier in New-
hampshire, I. 140.
Meteorologische Maandtafe-
len, I. 303.
Methodisten te Boston, I. 93.
Michillimackinack, een Fort,
III. 295.
Middletown, eene Stad, I. 149.
Miffin (Generaal), I. 286.
— (*Warner*) bezoekt den
Auteur in zijne ziekte, V.
223.
— zijn karakter, *ibid.*
Mi-

- Miflin (Warner)* zijne nadruk- Munt-Tafel der Verëenigde
lijke aanpraak, Deel I. Staaten, Deel II. Bladz. 300.
Bladz. 224. *Murray (Dr.)*, beroemd door
— plant de gevoelens van zijne Leere over de alge-
zijn Gezelschap, over de meene zaligheid, I. 172.
noodwendigheid om de Zwar- Muskingum, een Etablisfe-
ten in vrijheid te stellen, ment, II. 280.
overal voort, ja zorgt voor Musquiten; eene soort van
hun onderhoud en onder- Muggen in de Jerseys, I. 208.
wijs, I. 334. Muziek, begint thans een deel
— bevordert de oprichting der opvoeding van de Bos-
van een Gezelschap ter af- tonners te worden, I. 89.
schaffing van den Negerhan-
del en de Slavernij in den
Staat van Delaware, I. 335.
— zijn lijver voor de zaak
der Zwarten is met de gru-
welijkste lasteringen vergol-
den geworden, I. 358.
Mirabeau's Redenvoering over
den dood van *Benjamin*
Franklin, I. 265.
Moerasfen op den weg van New-
York naar Newark, I. 207.
Mohawks-Rivier, I. 177.
Molenaars in Amerika zijn
Kooplieden in Meel, I. 222.
Molens in de Verëenigde Staa-
ten, I. 221.
— bij Springmili, I. 297.
— om het ijzer te pletten
in de Staaten van het Noor-
den, III. 89.
Morris, Stichter der eerste
Bank in de Verëenigde Staa-
ten, II. 276.
Blount-vernou, een Lusthuis,
door den Generaal Washing-
ton bewoond, II. 154.
- Munt-Tafel der Verëenigde
Staaten, Deel II. Bladz. 300.
Murray (Dr.), beroemd door
zijne Leere over de alge-
meene zaligheid, I. 172.
Muskingum, een Etablisfe-
ment, II. 280.
Musquiten; eene soort van
Muggen in de Jerseys, I. 208.
Muziek, begint thans een deel
der opvoeding van de Bos-
tonners te worden, I. 89.
- N.
- Neger bij den Heer L. — I. 290.
Negerdieven tot den openba-
ren arbeid veroordeeld, I.
332.
New-Berry, eene Stad, II. 291.
New-Brunswick, I. 213.
New-Hampshire, uitgave voor
de civiele Lijst van deezen
Staat, I. 113.
— koude en gebrek
aan levensmiddelen voor de
beesten aldaar, I. 149.
Newhaven, eene Stad, I. 146.
— is de geboorteplaats
van den beroemden Dichter
Trumbull, en den Overste
Humphreys, I. 150.
New-lights, eene nieuwe Ge-
zindheid van Geestdrijvers
in *Newtown-New-berry*, II.
202.
New-Port, een Haven, I. 162.
— is sedert den Vrede
zeer in verval geraakt, *Ibid.*
New

Munt-Tafel der Verëenigde
Staaten, Deel II. Bladz. 300.
Murray (Dr.), beroemd door
zijne Leere over de alge-
meene zaligheid, I. 172.
Muskingum, een Etablisfe-
ment, II. 280.
Musquiten, eene soort van
Muggen in de Jerseys, I. 208.
Muziek, begint thans een deel
der opvoeding van de Bos-
tonners te worden, I. 89.

N.

Negerbij den Haer L. —, I. 290.
Negerdleven tot den openbaar-
ren arbeid verdoordeld, I.
332.
New-Berry, eene Stad, II. 291.
New-Brunswick, I. 213.
New-Hampshire, uitgave voor
de civiele Lijst van deezen
Staat, I. 115.
— koude en gebrek
aan levensmiddelen voor de
beesten aldaar, I. 149.
Newhaven, eene Stad, I. 146.
— is de geboorteplaats
van den beroemden Dichter
Trumbull, en den Overste
Humphreys, I. 150.
New-lights, eene nieuwe Ge-
zindheid van Geesddrijvers
in *Newtown-New-berry*, II.
202.
New-Port, een Haven, I. 161.
— is sedert den Vrede
zeer in verval geraakt, *Ibid.*
New-

DER VOORNAAMSTE ZAAKEN.

New-York (eene Provincie),
Deel I. Bladz. 177.
— (De Stad), haare lig-
ging, I. 181.
— weelde aldaar, I. 182.
— Volksmeenigte, I. 183.
— Levensmiddelen, I. 186.
— Financien, I. 200.
Niagara, een gewigtige Haven,
III. 295.
Nieuw-Rochelle, eene Colo-
nie, in de voorige eeuw
door uitgeweeke Franschen
gesticht, doch thans in ver-
val, I. 156.
Nieuwspapieren te Boston, I.
109.
Noord-Amerikaanen, hunne
Walvischvangst, I. 74.
Noord-Carolina weigert het
nieuwe Plan der Confedera-
tie aan te nemen, I. 194.
Noord-Rivier, I. 179, 191.
O.
Ohio, eene Rivier, I. 304.
— het Dal van deeze Rivier
bepoeld, I. 309.
— (over de Etablisementen
aan de), II. 315.
Oliën, Olijven, drooge Vruch-
ten, enz. Invoer daar van in
de Verëenigde Staaten, III.
129.
Omwenteling van Amerika,
voordeelen welke Europa en
Frankrijk daar uit kunnen
trekken, III. 19.
III. DEEL.
Onlusren (Vermeende) in de
Verëenigde Staaten hebben
geen grond, Deel III.
Bladz. 351.
— in den Staat van Mas-
sachusetts, oorzaak van de-
zelfde, III. 356.
Ontwerp (Algemeen) van be-
schouwingen over de Staat-
kundige, Burgerlijke, Milli-
taire bestaanslijkheid, over
de wetgeevende magt, enz.
der vrije Amerikaanen, I. 1.
— eener Volkplanting, in
Amerika te doen, I. 13.
— om de Zwarten in hun
Vaderland te rug te voeren,
II. 316.
Oorzaaken (Algemeene) van
een lang leven, II. 57.
Oost-Indiën, Bostonfche Sche-
pen handelen daar op, I. 100.
Oost-Rivier, I. 179.
Overweegingen over den toe-
stand der Verëenigde Staa-
ten, III. 343.
Ottawas, eene Rivier, III. 296.
P.
Pakketbooren (Fransche) naar
de Verëenigde Staaten, I.
56; II. 250.
— te New-York, I. 176.
— zijn in Frankrijk zeer
dienstig voor de verzending-
gen der Goederen van waar-
de, en van weinig omslag,
III. 168.
Bb Pak-

B L A D W I J Z E R

- Pakhuis van den Heer *Gorham* te Charlestown, Deel I. Bladz. 123.
- Pakhulzen (Openbare) voor den Tabak in Virgine, II. 169.
- Palmer*, een Spton, I. 153.
- Papieren en Behangfel-Papieren, Invoer in de Verëenigde Staaten, II. 246; III. 189.
- Papiergeld, welking van hetzelfde in Rhode-Island, I. 161, 165 enz.
- te New-York, I. 200.
- in de Jerseys, I. 208.
- Papiermolens in Pensylvanie, I. 261.
- getal derzelven in de Staaten van Pensylvanie, New-Jersey en Delaware, II. 256.
- Papiermunt, hoe zij dezelfde eigenschap als het Goud kan hebben, III. 59.
- Parnel*, een Quaker, I. 93.
- Payne* (Thomas) wordt in den rang der weldoeners van Amerika geplaatst, II. 11.
- zijn Briëf aan den Abt *Raynal*, III. 5.
- zijne aanwijzing der Feiten van dien Abt, III. 7.
- Pekelvleesch der vrije Amerikanen, I. 72, 100.
- wordt in Virgine veel gegeten, II. 165.
- Pelsterijen, waar van New-York de Stapelplaats is, I. 179.
- Pemberton*, een Quaker, zijne aandoening over den dood van zijne dochter, Deel II. Bladz. 90.
- Penn*, Stichter van Philadelphia, II. 2.
- Pennington* (Eduard), zijn gevoelen over de Massaboombulker, I. 363.
- Penobscot, deszelfs Gebied brengt het beste Hout voort, III. 291.
- Pensylvanie, algemeene Vergadering aldaar, I. 286.
- oorzaak van zijnen welvaart, II. 16.
- onbetendigheid van het weer aldaar, II. 39.
- Persikboomen in New-York, I. 185.
- in Pensylvanie, I. 295.
- Philadelphia, eene Stad, I. 201 enz.
- de schoonste en best gebouwde Stad der Verëenigde Staaten, II. 2.
- getal der Hùizen en Inwooners aldaar, II. 17.
- Piquet*, een Fransch Geleerde, I. 305.
- Pittsburg, eene Stad aan de Ohio, III. 110.
- Planetarium van den Heer *Po*, I. 110.
- Planters in de Verëenigde Staaten, II. 21 enz.
- Pleister (Parijche), Invoer in de Verëenigde Staaten, II. 246.
- 179.

mberton, een Quaker, zijne
aandoening over den dood
van zijne dochter, Deel II.
Bladz. 90.
nn, Stichter van Philadel-
phia, II. 2.
cunnington (Edward), zijn
gevoelen over de Mast-
boomsuiker, I. 303.
enobscot, deszelfs Gebied
brengt het beste Hout
voort, III. 291.
Pennsylvanie, algemeene Verga-
dering aldaar, I. 286.
oorzaak van zijnen
welvaart, II. 16.
onbetendigheid van
het weêr aldaar, II. 39.
Perstboom in New-York,
I. 185.
in Pennsylvanie, I. 295.
Philadelphia, eene Stad, I.
201 enz.
de schoonste en best
gebouwde Stad der Verëe-
nigde Staaten, II. 2.
geal der Hùizen en
Inwooners aldaar, II. 17.
Piquet, een Fransch Geleerde,
I. 305.
Pittsburg, eene Stad aan de
Ohio, 184.
Planetarium van den Heer *Pe-*
pe, I. 110.
el Planters in de Verëenigde Sta-
ten, II. 21 enz.
Pietater (Partijche), Invoer
in de Verëenigde Staaten,
II. 246.
9. 200.

Pohten, haare gedaante, Deel
I. Bladz. 139.
Porter, een Drank, die niet
ver van Philadelphia ge-
brouwen wordt, I. 98.
—, Prijs daar van te New-
York, I. 186.
Portsmouth, hoofdstad van
New-Hampshire, II. 196.
Postwagens van Boston naar
New-York, I. 125.
— van New-York naar
Philadelphia, I. 201.
Pot, een soort van draaikolk
bij New-York, I. 180.
Pough-Keepie, eene Stad, I. 178.
Pracht te Philadelphia, II. 8.
— voortgang derzelve wordt
door den smaak voor het
Landleven tegengehouden,
III. 100.
Predikanten in de Verëenigde
Staaten, hun karakter, I. 92.
— te Boston, leven al-
leen van de Collecten, welke
op Iederen Zondag voor hun
gedaan worden, I. 95.
Presbyterianismus te Boston,
I. 88, 96.
Price (Dr.), zijne aanmerkin-
gen over de Verëenigde
Staaten, III. 348.
Priestley (Dr.) beweert ten
onrechte, dat de Quakers
eigenlijke bestrijders der
Drieëenheid zijn, II. 118.
Princeton, eene Stad, I. 213.
Providence, eene Stad, I. 160.
Prijzen van verscheide Artike-
len te Philadelphia den 15
Maj 1767, en den 15 Maj
1790, Deel II. Bladz. 267.
Putnam (Generaal), zijne on-
vertzaagdheid, I. 152.
Pijnboom (Witte), waar toe
te Philadelphia gebruikt, III.
291.
— (Geele) der Staaten
van het Zuiden, waar toe
gebruikt, III. 292.

Q.

Quakers in den Staat en de
Stad New-York, I. 184.
— hun bestier over het
Gasthuis, I. 191.
— over het Werkhuis, I.
192.
— zijn Oprichters van het
Genootschap te New-York,
ter afschaffing van den Slaa-
venhandel, *ibid.*
— bezoek van den Authenr
op de Landhoeve eens Qua-
kers, I. 218.
— *Warner Mifflin's* gevoe-
len over de uitbreiding zij-
ner gezindheid, I. 224.
— hunne wijze van begra-
ven hunner dooden, I. 227.
— hun kerkhof en hunne
gedenktekenen, I. 228.
— hunne *meeting* te Phila-
delphia, I. 230.
— hunne Predikers, *ibid.*
— hun huislijk geluk, I.
234.
Qua-

Quakers hunne zeden . Doel II. Rhode-Island, dreef eertijds
 — hunne eenvoudigheid in Bladz. 79. eenen zeer sterken Slaaven-
 de kleding, II. 86. handel, die thans verboden,
 — dragen geen knoop aan en waar van het verbod nog
 hunnen hoed, II. 87. onlangs voort eene nieuwe
 — trekken op den 15 Sept. Wet bekrachtigd is, Deel
 de Wollen kousen aan, II. 82. Roberts (John) van de Ge-
 — zijn afkeerig om over zindheid der Quakers, een
 leestellingen van den Gods geacht Molenaar in de na-
 dienst te twisten, II. 117. buurschap van Philadelphia,
 — hunne politieke grond- wordt, onder het voorwend-
 stellingen, II. 118. sel van hoog verraad, ver-
 — hunne kerkelijke verór- goordeeld om, gehangen te
 delingen, II. 119. worden, II. 135.
 — hunne maatschappelijke, Riquan, I. 50.
 vergaderingen, II. 119. Rumbanderijen in Massachu-
 — hebben geen bezoldigde chett, I. 102.
 Predikers, maar Leermeesters, II. Rundvleesch, prijs daar van
 — R. Island, te New-York, I. 186.
 — Rush, Arts van het Gasthuis
 — Rush, uitvinder van een te Philadelphia, I. 250.
 — Vartuig, om tegen den zijn gevoelen over de
 stroom der Rivieren op te Masiboornfulker, I. 363.
 vaaren, II. 273. — is voor de afschaffing
 — Raynal, schrijft ten voordeele der doodstraffen, II. 76.
 der Quakers, II. 98. Rijnst, Indigo en Lijnzaad, III.
 — Reederijen, zijn in Frankrijk 304.
 — Republieainement, een woord Regeering van Frankrijk
 dat bij de Franschen nog in heeft, wegens den Invoer
 geen gebruik is, III. 131. der Amerikaansche Rijnst,
 — Rhode-Island, een der Ver- nog geen vast besluit geno-
 — nigde Staaten, I. 160. men, III. 306.
 — is voor de Vereenigde Staa-
 ten,

Island, dreef eertijds
n zeer sterken Slaaven-
tel, die thans verboden,
waar van het verbod nog
ings voort eene nieuwe
bekrachtigd is. Deel
. I. Bladz. 329.
ts (*John*) van de Ge-
heid der Quakers, een
acht Molenaar in de na-
urschap van Philadelphia,
ordt, onder het voorwend-
van hoog verraad, ver-
ordeeld om gehangen te
worden. II. 135.
aan. I. 50.
branderijen in Massachu-
setts. I. 102.
ndvleesch, prijs daar van
e New-York, . I. 186.
gewoone spijze in de
Verenigde Staaten, I. 240.
prijs daar van te Phi-
ladelphia, . I. 285.
ish, Arts van het Gasthuis
te Philadelphia, . I. 250.
zijn gevoelen over de
Masiboombulker, I. 363.
is voor de afschaffing
der doodstraffen, II. 76.
ijst, Indigo en Lijnzaad, III.
304.
Regeering van Frankrijk
heeft, wegens den Invoer
der Amerikaanse Rijst,
nog geen vast besluit geno-
men, III. 306.
is voor de Verenigde Staa-
ten,

ten één der aanzienlijkste
voorwerpen van uitvoer. . . Deel II. Bladz. 294.
. . . Deel III. Bladz. 309. Schoenen, prijs daar van te
Rijtuigen, Invoer in de Ver- Philadelphia, . I. 282.
eenigde Staaten, . II. 245. School der Zwartten te Phila-
delphia, . I. 312.
S. — der zwarte Meisjes, I.
313.
Sagadahock, eene Provincie, Schoonheid des bloeds in den
in dezelve worden de Staat van Connecticut, I.
schoonste witte Pijnboomen 146.
gevonden, . III. 293. Schuld der Verenigde Staaten,
Salem, eene Stad, II. 139. . . II. 204.
Saugrain, een Franschman, — (buitenlandsche), II. 208.
. I. 305. — (inlandsche), II. 210.
Schaapen te Hartford, I. 142. — (geliquideerde), *ibid.*
Schaapenvleesch, prijs daar (niet geliquideerde) der
van te Philadelphia, I. 285. Verenigde Staaten, II. 211.
Schattingen in de Verenigde — (bijzondere), *ibid.*
Staaten, . I. 217. — vereeniging en consoli-
— in Pensylvanie, I. 294. deering der laatzgemeide,
Schepen, in 't vrije Amerika . . . II. 229.
gebouwd, zijn beter, en kos- Schuttingen (Houten) in de
ten minder dan andere, I. Verenigde Staaten, I. 296.
. 71; III. 318. Scioto, een Etablisement, II.
— de slechte hoedanigheid, 280.
die men aan dezelve toe- *Scott*, een verdediger der
schrijft, is een verdichfel, Zwartten, . I. 357.
. III. 324. *Seneca*, zijne schildering van
— waar uit ontstaan, III. de vrolijkheid der Quakers,
325. . II. 87.
Scheepsbouw is den Amerika- *Seton (William)* Cassier van
nen zeer voordeelig, II. 253. de Bank te New-Yoik, I.
Scheepskost, . I. 73. 201.
Scheepsvoorraad, als Pek, Teer *Sewall* (De Rechter) geeft aan
en Terpentin, III. 313. het opperste Gerechtshof van
Scheepvaart der Bostonners, Boston eene Monarchie over,
. I. 100. ten voordeele der Zwartten,
onder den Tijtel: *de ver-*
Bb 3 *ke-*

B L A D W I J Z E R

- koopij van Joseph*, Deel I. Springfield, eene Stad, Deel I, Bladz. 317. Bladz. 136.
- Shaking-Quakers*, II. 203. Springmill, een Gebucht, I. 288.
- Sharp (Granville)*, uitvoerer van het ontwerp, om de Negers naar hun Vaderland te rug te brengen, I. 368.
- Shays*, Opperhoofd van eene bende Oproerigen in Massachusett, III. 357.
- Sheffield (Lord)*, III. 1, 74, 125, 130, 154, 162, 166, 178, 197, 201, 209, 246, 260, 262, 268, 270, 276, 281, 291, 292, 294, 297, 299, 307, 311, 313, 319, 320, 323, 339, 367.
- Shenadore (Dal der)*, II. 178.
- Shoemaker*, een Quaker, I. 218.
- Sierra-Leona*, eene opkomende Colonie, I. 368.
- Maatschappijen te London ten aanzien van dat Etablissement, I. 370.
- Skullkill (Watervallen van)*, I. 287.
- Slavernij der Zwarten wordt door het Amerikaansch Congres als strijdig met het wezen eener Republikeinsche Regeeringsvorm verklaard, I. 321.
- Smeederijen in de Verëenigde Staaten, II. 255.
- Snuiftabak in Spanje gebruikt, komt van het Eiland Cuba, II. 177.
- Spencer*, een Dorp, I. 127.
- Springfield, eene Stad, Deel I, Bladz. 136.
- Springmill, een Gebucht, I. 288.
- Spuitvisschen, I. 81.
- Spijkerfabrieken in Massachusett, I. 102.
- Squah*, een naam der wilde Vrouwen, I. 85.
- Staple-commodities* of Stapelgoederen, wat zij zijn, III. 281.
- Syner (Dr.)*, Predikant te Andover, II. 203.
- Staaten (Verëenigde) van Amerika; deelen derzelven, waarheen Europeaanen het gevoëlijkst zouden kunnen emigreeren, I. 23.
- hunne schuld, I. 30.
- hunne Financien, en het gebrek dat zij daar in ondervlieden, I. 35.
- Staatsbedieningen in Massachusett, I. 114.
- State-House* of Staatenhuis te Philadelphia, II. 6.
- Stagnion* (Ballingen van) bekomen verlof om naar Pensylvanie te rug te keeren, II. 134.
- Steam-boat*, Proeven daar mede gedaan, I. 274.
- Stichting (Weldadige) te Philadelphia, II. 19.
- Straaten te Philadelphia worden 's nachts door Lampen verlicht, II. 4.
- zijn van publicke Pompen

field, eene Stad, Deel I,
Bladz. 136.
mill, een Gehucht, I.
288.
vifchen, I. 81.
erfabrieken in Maffachu-
fett, I. 102.
h, een naam der wilde
ouwen, I. 85.
s commodities of Stapel-
ederen, wat zij zijn, III.
281.
er (Dr.), Predikant te
ndover, II. 203.
en (Verëenigde) van Ame-
ica; deelen derzelven, waar-
en Europeanen het ge-
eëgljikst zouden konden
algreeten, I. 23.
hunne fchuld, I. 30.
hunne Financien, en het
brek dat zij daar in onder-
den, I. 35.
bedieningen in Maffachu-
fett, I. 114.
e House of Staatenhuif te
hiladelphia, II. 6.
nton (Ballingen van) be-
omen verlof om naar Pen-
fylvanie te rug te keeren,
II. 134.
om boat, Proeven daar me-
e gedaan, I. 274.
hting (Weldadige) te Phi-
adelphia, II. 19.
aaten te Philadelphia wor-
den 's nachts door Lampen
verlicht, II. 4.
— zijn van publieke Pom-
pen

DER VOORNAAMSTE ZAAKEN.

pen voorzien, Deel II. Tabaks-Nooten in Virginie,
Bladz. 4. Deel II. Bladz. 172, 172.
Suiker, invoer in de Verëenig- Tabaksplanting voegt voor de
de Staaten, II. 240. Staaten van Europa niet,
Suiker-Maasboom, I. 360. III. 211.
Suiker-Raffinaderijen in de — vermindert in Vir-
Verëenigde Staaten, II. 257. ginie, III. 214.
T. Tafereel van den invoer der
voornaamfte Artikelen in de
Verëenigde Staaten, II. 227.
— van den invoer der
Verëenigde Staaten in Frank-
rijk, algemeene befchouwin-
gen daar over, III. 228.
Teer en Terpentin als Denne-
boomen getrokken, III. 316.
Temple, generaal Conful der
Engelfchen in Noord-Ame-
rika, I. 106.
— een Heer in New-
Hampfhire, bereikt den ou-
derdom van honderd ja-
ren, II. 56.
Tender-act in den Staat van
Maffafchuett, I. 115.
Thayer (Dr.) een Profeflor,
eerfte Katholijke Geestelijke
te Boston, I. 93.
Thee, de meest beminde Drank
in New-York, I. 185.
— prijs derzelve, I. 186.
— wordt ook in 't Gafhuif
te Philadelphia gebruikt, I.
243.
— invoer in de Verëenigde
Staaten, II. 239.
Thermometer, dezelfs gang
te Springmill, I. 303.
Thomas (Jefajas), vermaard
Bb 4 Boek.

B L A D W I J Z E R

- Boekdrukker te Worcester, U.
 Deel. I. Bladz. 126.
Thornton (Dr.) doet den voor- Uitgaven van New-York, I.
 slag, om de Zwarten naar 200.
 Afrika te rug te voeren, en Uitvoer (Fransche) te Havre-
 hen aldaar te verzorgen, I. de-Grace, I. 61.
 197, 366. — (Over den) der Verée-
 — is een liverig verdee- nigde Staaten, II. 252.
 digder van den Heer *Fitch*, Universtelt te Cambridge, I.
 uitvinder van een Vaartuig 103.
 om tegen den stroom der — te Newhaven, I. 150.
 Rivieren op te vaaren, I. 273. Uijen te Weatherfields worden
Timmerhout, Schrijnwerk, in meenigte naar Oost-Indi-
Vathout, enz. III. 317. diën uitgevoerd, I. 145.
Toasts of Gezondheden op het V.
 Feest van den 4 Julij 1788
 te Lexington in Kentucky
 gedronken, II. 282. Vaatwerk (Verzilverd), invoer
 Traan behoort tot de Vlsche- in de Verëenigde Staaten,
 rijen, III. 273. II. 247.
 — een voorwerp van Han- Varkens te Hartford, I. 142.
 del voor Frankrijk, III. 276. — loopen te Philadelphia
Tracy, een Amerikaan, wordt in de straaten om, I. 295.
 door zijn te groot vertrou- Varkensvleesch, de gewoone
 wen bedrogen, II. 191. kost in de Verëenigde Staa-
Trenton, eene Stad, I. 213. ten, I. 240.
Trumbull, een Dichter te *Varnum* (De Generaal) is op
 Newhaven gebooren, I. 150. eene buitenspoorige wijze
Tryon, Opperhoofd eener met de Oudheid ingenomen;
 Cannibalen-Expeditie, zijne en wil de Engelsche Taal in
 verwoestingen te Fairfield, de Verëenigde Staaten afge-
 I. 151. schaft hebben, II. 283.
 Tucht- of Werkhuis te Bos- *Vassal*, een Engelschman, Ge-
 ton, I. 143. denkteken ter eere van hem
 — te New-York, I. 192. te Boston opgericht, I. 111.
 — kosten van hetzelfde, Veiligheid in de Verëenigde
 I. 200. Staaten, I. 128.
 — te Philadelphia, I. 236. Verberer- of Tuchthuis te Phi-
 ladelphia, I. 236.
 Ver-

gaven van New-York, I. 500.
 invoer (Fransche) te Havre-de-Grace, I. 64.
 — (Over den) der Verëenigde Staaten, II. 252.
 elverfuiet te Cambridge, I. 103.
 — te Newhaven, I. 150.
 en te Weatherfields worden in meenigte naar Oost-Indiën uitgevoerd, I. 145.

aatwerk (Verzilverd), invoer in de Verëenigde Staaten, II. 247.
 arkens te Hartford, I. 142.
 — loopen te Philadelphia in de straten om, I. 285.
 arkensvleesch, de gewoone kost in de Verëenigde Staaten, I. 240.
 Varnum (De-Generaal) is op eene buitenpoortige wijze met de Oudheid ingenomen; en wil de Engelsche Taal in de Verëenigde Staaten afschaffen hebben, II. 283.
 Vassal, een Engelschman; Gedenkten ter ere van hem te Boston opgericht, I. 111.
 Veiligheid in de Verëenigde Staaten, I. 128.
 Verberer- of Tuchthuis te Philadelphia, II. 336.
 Ver-

DER VOORNAAMSTE ZAAKEN.

Verdraagzaamheid in 't stuk van Godsdienst te Boston, Deel I, Bladz. 92.
 Verëenigde Staaten brengen veele eerste stoffen voort, welke voor Frankrijk noodzaaklijk zijn, III. 101.
 Vergadering van het Gezelschap ter afschaffing van den Negerhandel en de Slavernij, II. 124.
 Vergelijking der lichtsgefteldheid van Philadelphia met die van eenige Gewesten, op den zelfden Graad van Breedte gelegen, II. 41.
 — der Quakers in de Verëenigde Staaten met de Nationale Vergadering in Frankrijk, II. 141, 142.
 Vermont, een opkomende Staat, I. 326.
 Verroog (Zeer welsprekend) der Maatschappij van Philadelphia aan het Congres, I. 355.
 Vining (Miss), eene Amerikaanse Vrouw, II. 145.
 Virginiërs, houden het voor onmogelijk zonder Slaven Tabak te planten, I. 335.
 — leggen zich toe op den Koombouw, I. 347.
 — hebben eene elendige pracht, II. 163.
 Visch te New-York, I. 185.
 Vischerijen, Traan, Kaersen van Spermaceel, enz. III. 259.
 Vischerijen, (Oefening des Noordsche) maakt onverzaggde Matroozen, Deel III, Bladz. 263.
 Vlakke (Onmeetelijke) aan den voet der Alleghennis, II. 280.
 Vlas (Ongesponnen), uitvoert daar van in Vlaanderen versboden, III. 312.
 Vlaspinperij te Boston, I. 101.
 Vleesch te New-York, I. 185.
 — op het Platteland, I. 298.
 Volk (Vrij), hoe te beoordeelen, III. 357.
 Volksweentje te New-York, I. 183.
 — in Frankrijk aanzienlijk, III. 66.
 Volksverhulzingen in den Staat van Connecticut, I. 148.
 — redenen daar van, I. 149.
 Voltaire schrijft ten voordeele der Quakers, II. 98.
 Voorwerpen, welken het vrije Amerika, in retour der ingevoerde Goederen uit Frankrijk, kan leveren, III. 207.
 Vrienden der Quakers.
 Vrouwen in Amerika zijn meer dan de Mannen aan de Teeding onderhevig, II. 48.
 Vruchten (Gedroogde), uitvoert in de Verëenigde Staaten, III. 248.
 W.

B L A D W I J Z E R

W.	Wegen (Gemeene) weg van New-York naar Newark, . . . Deel I. Bladz. 207.
Wadsworth (Overste) bezit een aanzienlijk vermogen in zijne Vaderstad Hartford, . . . Deel II. Bladz. 141.	Weg van Newark naar Trenton, . . . I. 213.
Walschot, worde tot het maken van Kaerten gebruikt, . . . III. 273.	Wentworth (Colonel), één der kundigsten in den Hout-handel, . . . II. 197.
Walvischvangst eetts Quakers, . . . I. 80.	Werkhuizen in Connecticut, . . . I. 147.
Warrants (Militaire), eene soort van Obligatiën, II. 173.	Werktuig om Rijst te dorschen, in Zuid-Carolina niet gevonden, . . . II. 161.
Warren, een ijverig voorstander der Vrijheid, I. 124.	Westen (Nieuwe Rijk in 't), . . . II. 278.
Washington (De General), zijne tegenwoordige bezigheden, en menschtevende behandeling van zijne Slaven, . . . I. 347.	Weston, . . . I. 125.
— spreekt met de grootste onpartijdigheid van de Quakers, . . . II. 132.	Wet-Quakers, . . . II. 22.
— wordt meer geëerd en hartelijker beïmd, dan de prachtigste Potentaaten van Europa, . . . II. 213.	Wetten ter vrijmaking der Slaven, in de verscheidene Staaten van Amerika gegeven, . . . I. 328.
Water-Town, Papiermolens aldaar, . . . I. 102.	Whist, een Staatsman, I. 193.
Waterval van Cohos, I. 179.	Whitworth (Ridder), zijne Tafelen van in- en uitvoer, en van de balans des Koophandels zijn zeer bedrieglijk, . . . III. 49.
Weatherfields, eene Stad, I. 144.	Wiglesworth, Doctor en Professor te Cambridge, I. 107.
Weelde te New-York, I. 182.	— zijne Tafel van de waarschijnlijkheden des levens, . . . II. 61.
Wegen (Gemeene) in de Verenigde Staaten, I. 131.	Wildbraad te Philadelphia, somtijds tamelijk goedkoop, . . . I. 285.
— te New-York, kosten derzelven, . . . I. 290.	Wilde, uit den stam der Onedashed, van den Heer de la Fayette, gaat te rug, I. 84.
	— begeeft zich weder bij de

egen (Gemeene) weg van
New-York naar Newark,
Deel I. Bladz. 207.
— weg van Newark
naar Trenton, I. 213.
Wentworth (Colonel), één
der kundigen in den Hout-
handel, II. 197.
Verhuizen in Connecticut,
I. 147.
Verkuig om Rijst te dor-
schen, in Zuid-Carolina niet
gevonden, II. 161.
Westen (Nieuwe Rijk in 't),
II. 278.
Weston, I. 125.
Wer-Quakers, II. 22.
Wetten ter vrijmaking der
Slaven, in de verscheidene
Staaten van Amerika gegee-
ven, I. 328.
Whist, een Staatsman, I. 193.
Whitworth (Ridder), zijne
Tafelen van in- en uitvoer,
en van de balans des Koop-
handels zijn zeer bedrieg-
lijk, III. 49.
Whitworth, Doctor en Pro-
fessor te Cambridge, I. 107.
— zijne Tafel van de
waarschijnlijkheden des le-
vens, II. 61.
Wildbraad te Philadelphia,
soms tijds tamelijk goedkoop,
I. 285.
Wilde, uit den Stam der On-
das, van den Heer de la
Fayette, gaat te rug, I. 84.
— begeeft zich weder bij
de

de Wilden, en vergeet Eu-
ropa geheel en al, Deel I.
Bladz. 85.
Wilden, ziet men te Boston
niet meer, III.
— maaken de Ohio onvei-
lig, I. 311.
Willard, Professor te Cam-
bridge, I. 107.
Willebraham-plaats, I. 137.
Wilmington, eene Stad, II.
143, 145.
Winkels te Philadelphia, II. 6.
Woburn, eene Stad, II. 283.
Wol (Engelsche), zelf, III. 137.
Wolbeesten, hunne vermeer-
dering aan die der
Welden verbonden, III. 147.
Wolfe-Manufactuur te Water-
town, II. 255.
Wolven, uitroeiing derzelven
in Engeland is de eerste oor-
zaak geweest van de over-
vloedige inzamelingen der
Wol, III. 144.
Woolmann (John), een Qua-
ker, zijne *Aanmerkingen*
over de Slavernij der Zwar-
ten, I. 319.
Worcester, eene Stad, I. 125.
Workhouse te Boston, I. 113.
Wijnbouw in Pensylvanie, I.
295.
— waar bij men denzel-
ven best kan vergelijken,
III. 109.
Wijnen, prijs te Philadelphia,
I. 285.
Wijn, invoer derzelven in de
Verenigde Staaten, Deel II,
139, III. Bladz. 105.
— soorten welke aldaar het
meest gebruikt worden, III.
17.
Ijzer aan de Ohio, I. 306.
Ijzer en Staal, invoer naar
in de Verenigde Staaten,
III. 170.
Zand-eiland, I. 82.
Zeden te Boston, I. 88, 98.
— in Connecticut, I. 144.
— in Rhode-Island, I. 161,
163, 164.
— te New-York, I. 191.
— op de Postwagens, I. 205.
— te Philadelphia, II. 9.
Zeehavens, de Koophandel is
in dezelve vruchtbaarder,
dan in het binnenste der
Landen, III. 272.
Zeeleven, onnatuurlijkheid van
hetzelfde, I. 78.
Zelidoek wordt thans in de
Verenigde Staaten ge-
maakt, II. 254.
Zelfmoord te Weatherfields,
I. 144.
— te Boston, I. 145.
Ziekten (Gewoonlijke) in de
Verenigde Staaten, II. 47.
Zilver aan de Ohio, I. 306.
Zindelijkheid te Boston, I. 90.
Zin

BLADWIJZER DER VOORNAAMSTE ZAAKEN.

Godelijkheid der vrije Ameri- voor, altoos verboden ,
 kaanen, Deel I. Bladz. 321.
 Bladz. 129, 282. Zwartten kunnen door onder-
 zont; invoer daar van in de wijf tot alle handteeringen
 Verëenigde Staaten, II. 442. geschikt gemaakt worden .
 III. 197. I. 341.
 , het Franfche verdient: Zweedfche Kerk te Philadel-
 bij de vrije Amerikaanen phia. II. 3.
 een vooftang, III. 198. Zijde Stoffen, invoer daar van
 Zoutkeeten in Maafchett, in de Verëenigde Staaten ,
 V. I. 101. II. 246.
 Zwartten, invoer derzelven is Linten , Zijde
 in de noordelijke en mid- Kousfen, Galonnen enz. in-
 denfte Staaten van Amerika voer daar van in de Verë-
 nide Staaten . III. 161.

WANAAMSTE ZAAKEN.

voor, altop, verboden ,
 Deel I. Bladz. 321.
 Zwaarden kunnen door onder-
 wijze tot alle handteeringen
 geschikt gemaakt worden ,
 Deel I. Bladz. 341.
 Zweedsche Kerk te Philadel-
 phia , II. 3.
 Zijde Stoffen, invoer daar van
 in de Vereenigde Staaten ,
 II. 246.
 Linten , Zijde
 Kouwen, Galonnen enz. in-
 voer daar van in de Veree-
 nigde Staaten . III. 161.

